НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Кваліфікаційна наукова
праця на правах рукопису

САРГАН НАДІЯ ЮРІЇВНА

УДК 811.161.2’373.21

ДИСЕРТАЦІЯ

СТАНОВЛЕННЯ МІКРОТОПОНІМІЇ ЖИТОМИРСЬКОГО ПОЛІССЯ

035 Філологія
03 Гуманітарні науки

Подано на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Дисертація містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело. _____ Н. Ю. Сарган

Науковий керівник – **Вербич Святослав Олексійович**, доктор філологічних наук, старший науковий співробітник.

Київ – 2025

АНОТАЦІЯ

Сарган Н.Ю. **Становлення мікротопонімії Житомирського Полісся.** – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 – Філологія. – Інститут української мови НАН України. – Київ, 2025.

У запропонованій роботі здійснено комплексний аналіз мікротопонімії Житомирського Полісся – важливого фрагмента топонімікону України.

Досліджуваний регіон характеризується етномовною своєрідністю, унікальністю ландшафтів, а також глибокими історико-культурними традиціями. Оскільки мікротопоніми зберігають архаїчні лексеми та діалектизми, їх дослідження дає змогу простежити мовні процеси, пов'язані з конкретними територіями. З огляду на це вивчення мікротопонімів Житомирського Полісся має важливе наукове значення.

Актуальність роботи зумовлена потребою фіксації та вивчення мікротопонімікону Житомирського Полісся, який іще не був об'єктом спеціального комплексного лінгвістичного дослідження, а також необхідністю вивчення специфіки становлення мікротопонімів у межах усієї України.

Мета дослідження полягає в тому, щоб виявити й проаналізувати основні етапи становлення мікротопонімії досліджуваного ареалу, вивчити її семантичне розмаїття та словотвірні моделі, визначити особливості функціонування мікротопонімів у мовленні місцевого населення.

У центрі уваги – 7350 мікротопонімів, зафіксованих у межах поліської частини Житомирської області. Західна та північна межа досліджуваного ареалу збігаються із сучасним адміністративним кордоном Житомирської області; східна проходить поблизу населених пунктів: Народичі, Малин, Радомишль, Корнин, а південна – поблизу міст Полонне, Житомир, Корнин.

У процесі дослідження використано усні свідчення мешканців зазначеного регіону, архівні й картографічні джерела. Основу матеріалу становлять мікротопоніми, вилучені з актових книг (XVI–XVII ст.), історичних документів (від XV ст.), де зафіксовано давні або вже зниклі назви мікротопооб'єктів,

топографічних мап (XIX ст.), а також мікротопоніми, зібрані під час польових експедицій (колишній Новоград-Волинський район) та анкетування (колишні Коростенський, Романівський, Олевський, Пулинський, Малинський та інші райони).

Дисертація ґрунтується на теоретичних засадах української й ширше – слов'янської ономастики, зокрема мікротопонімії як спеціального розділу топоніміки, що вивчає назви дрібних географічних об'єктів.

У межах лексико-семантичного аналізу зафіксовані мікротопоніми згруповано відповідно до характеру твірних основ – апелятивних або онімних. Відонімні назви похідні від антропонімів і топонімів (гідронімів, ойконімів, інших мікротопонімів). Антропонімна мотивація охоплює назви, утворені від особових імен, прізвищ, прізвиськ, які відображають соціальний статус, заняття, зовнішність або етнічну належність осіб. Аналіз відантропонімних утворень показав переважання чоловічих особових імен слов'янського та християнського походження. Жіночі антропоніми представлені меншою мірою. Загалом частка відонімних мікротопонімів становить 40,8% від сукупності досліджуваних назв.

Відапелятивні мікротопоніми формувалися на основі географічної, соціально-економічної й сакральної лексики, а також фіто- і зоономенів. Аналіз засвідчив, що природно-географічні чинники (рельєф, водні ресурси, типи ґрунтів тощо) – одні з основних у формуванні мікротопонімії регіону. Велика кількість назв мотивована лексемами, що позначають елементи орографії, гідрографії та фізичних властивостей природних об'єктів.

Назви, утворені від лексики зі сфери господарської діяльності (землеробство, ремесла, промисловість), а також від назв поселень, угідь, доріг, різних типів споруд і будівель, відображають важливі аспекти щоденного життя місцевої людності та вказують на функціональну роль об'єктів у просторі.

Лексика на позначення рослин, дерев, кущів, тварин, птахів тощо стала основою вагомої частини мікротопонімного матеріалу, що відображає особливості тваринного та рослинний світу регіону.

Простежено, яким чином фізико-географічні умови Житомирського Полісся, зокрема характер рельєфу, ґрунтів та вологість території визначають мотивацію місцевих мікротопонімів (найпоширеніші ГТ в основах досліджуваних назв – ті, що описують рельєф та особливості ґрунтів: *гора́*, *доли́на*, *я́ма*, *піса́к*, *гли́на*, *боло́то*). З'ясовано кореляцію в мотивації ВГН між термінами на позначення особливостей ґрунту (*руда́*, *ка́мінь*) та лексемами із царини промисловості (*ру́дня*, *гу́та*). Загалом назви, мотивовані апелятивами, становлять 59,2% від загальної кількості мікротопонімів Житомирського Полісся.

Важливою частиною аналізу стало вивчення структурних моделей мікротопонімів та способу їх творення. Описано прості (одноосновні), складні (морфологічно поєднані) та складені (описові конструкції з кількох слів, зокрема «іменник + прикметник», «іменник + іменник», «числівник + іменник» тощо) власні географічні назви.

Прості мікротопоніми часто утворювали за допомогою онімізації апелятивів і трансонімізації, субстантивації, а також суфіксальним, префіксальним конфіксальним способами. У суфіксальному словотворі використовували форманти, притаманні загальноукраїнській ономастичній традиції. Окремо відзначено архаїчні форманти, зокрема суфікс ***-jь**, що трапляється в обмеженій кількості назв, але вказує на їхню архаїку. Префіксальні й конфіксальні моделі менш поширені.

Складні назви утворювали морфологічним способом, а саме: складання, зрощення та абревіації. Зафіксовано імперативні конструкції (*Роди-Земля*), що, на думку вчених, мають архаїчну структуру.

Серед складених мікротопонімів досліджено дво- та багатокомпонентні мікротопоніми, які відображають номінативні моделі «іменник + прикметник», «іменник + числівник» «іменник + іменник», а також прийменникові конструкції («назви-орієнтири») та багатослівні описові конструкції.

Проведений аналіз засвідчує, що мікротопонімія Житомирського Полісся надзвичайно багатогранна та репрезентативна з лінгвістичного погляду. Вона

ввібрала діалектні особливості місцевої мови та відображає специфіку локального ландшафту й побут місцевих жителів.

Робота репрезентує мікротопонімію як важливий об’єкт лінгвістичних досліджень, що відкриває перспективи для розвитку ономастики та лінгвістики загалом, взаємодії мовознавства з історією, етнологією, географією, антропологією, а також є джерелом збереження локальної мовної спадщини.

Загальні результати дослідження дають підстави зробити висновок про багатошарову й динамічну природу мікротопонімної системи Житомирського Полісся, яка формувалася впродовж тривалого часу під впливом комплексу чинників – географічних, соціально-економічних, історичних, культурних і мовних. Виявлені словотвірні моделі та семантичні типи створюють підґрунтя для подальшого вивчення мікротопонімії інших регіонів України, а також для порівняльного аналізу різних ареалів.

***Ключові слова**: мікротопонім, мікрогідронім, мікроойконім, Житомирське Полісся, лексико-семантичний аналіз, мотивація, семантика, твірна основа, спосіб творення мікротопоніма, структура, фукціонування.*

SUMMARY

Sarhan N.Yu. **The Formation of Microtoponymy of Zhytomyr Polissia** – a qualifying scientific work submitted as a manuscript.

Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in the specialty 035 – Philology. – Institute of the Ukrainian Language of the National Academy of Sciences of Ukraine. – Kyiv, 2025.

The proposed study presents a comprehensive analysis of the microtoponymy of Zhytomyr Polissia – an important fragment of the onomastic map of Ukraine.

The studied region is distinguished by its ethnolinguistic uniqueness, landscape singularity, and deep historical and cultural traditions. Since microtoponyms preserve archaic lexemes and dialectal forms, their study allows scholars to trace language processes associated with specific territories. Thus, the investigation of the microtoponymy of Zhytomyr Polissia is of high scholarly value.

The relevance of the study stems from the need to document and analyze the microtoponymic system of Zhytomyr Polissia, which has not yet been the subject of a special comprehensive linguistic study, and from the necessity to explore the specifics of microtoponymy formation within Ukraine as a whole.

The aim of the research is to identify and analyze the main stages in the formation of microtoponymy in the studied area, to explore its semantic diversity and word-formation models, and to determine the features of microtoponym functioning in the dialectal speech of the local population.

The research focuses on 7,350 microtoponyms recorded within the Polissian part of Zhytomyr region. The western and northern boundaries of the study area coincide with the modern administrative border of Zhytomyr region; the eastern boundary lies near the settlements of Narodychi, Malyn, Radomyshl, and Kornyn, and the southern one – near the towns of Polonne, Zhytomyr, and Kornyn.

The source base of the research includes oral testimonies, archival records, and cartographic materials. The core data are microtoponyms collected from registry books (16th–17th centuries), and historical documents (from the 15th century), topographic maps (19th century), which contain ancient or now-lost place names, as well as names

gathered through field expeditions (Novograd-Volynskyi district) and surveys (Korosten, Romaniv, Olevsk, Pulyny, Malyn, and other districts).

The dissertation is based on the theoretical principles of Ukrainian and, more broadly, Slavic onomastics, particularly microtoponymy as a specialized branch of toponymy that studies the names of small geographical objects.

Within the lexical-semantic analysis, the recorded microtoponyms are grouped according to the nature of their derivational bases – appellative or onymic. Oikonymic names are derived from anthroponyms and toponyms (hydronyms, oikonyms, other microtoponyms). Anthroponymic motivation includes names derived from personal names, surnames, and nicknames that reflect social status, occupation, appearance, or ethnic affiliation. The analysis of anthroponym-based microtoponyms revealed a predominance of male personal names of Slavic and Christian origin. Female anthroponyms are less frequently represented. Overall, oikonymic microtoponyms make up 40.8% of the collected names.

Appellative microtoponyms were formed based on geographical, phytonymic, zoonymic, socio-economic, and sacral vocabulary. The analysis revealed that natural and geographical factors (relief, water resources, soil types, etc.) play a key role in shaping the microtoponymy of the region. Many names are motivated by lexemes denoting elements of orography, hydrography, and the physical characteristics of natural objects.

Names derived from vocabulary related to economic activity (agriculture, crafts, industry), settlements, land use, roads, and various types of buildings and structures reflect key aspects of the everyday life of the local population and indicate the functional roles of objects in space.

Vocabulary related to plants, trees, shrubs, animals, birds, etc., formed the basis for a significant portion of the microtoponymic material, reflecting the specifics of the local flora and fauna.

The study traces how the physical and geographical conditions of Zhytomyr Polissia – particularly relief, soil, and moisture – determine the motivation behind local microtoponyms. The most common root words in the collected names refer to terrain

and soil features: *hill, valley, pit, sand, clay, swamp*. A correlation is established in the motivation of names between terms denoting soil characteristics (*ore, stone*) and industrial lexemes (*foundry, glassworks*). Overall, appellative-based names account for 59.2% of the region's microtoponyms.

An important part of the analysis is the study of the structural models of microtoponyms and the methods of their formation. Described are simple (single-stem), complex (morphologically fused), and compound (descriptive multi-word constructions, such as "noun + adjective", "noun + noun", "numeral + noun") place names.

Simple microtoponyms often emerged through the onymization of appellatives, transonymization, substantivization, and derivation using suffixes, prefixes, and confixes. The suffixal formations employ morphemes typical of the Ukrainian onomastic tradition. Particular attention is given to archaic formants, such as the suffix ***-jь**, which is rarely encountered but of great historical and linguistic significance. Prefixal and confixal models are less common.

Complex names are formed morphologically through compounding, blending, and abbreviation. Imperative constructions (e.g., *Rody-Zemlia*) are recorded, which, according to scholars, exhibit archaic structure.

Among compound microtoponyms, two- and multi-component names are studied, including nominative models such as "noun + adjective", "noun + numeral", "noun + noun", as well as prepositional constructions (orientation-based names) and multi-word descriptive expressions.

The conducted analysis shows that the microtoponymy of Zhytomyr Polissia is extremely diverse and linguistically representative. It incorporates dialectal features of the local language and reflects the peculiarities of the regional landscape and the daily life of the local population.

The study presents microtoponymy as an important object of linguistic research, opening new perspectives for the development of onomastics and linguistics as a whole, for interdisciplinary interaction with history, ethnology, geography, and anthropology, and as a vital means of preserving local linguistic heritage.

The general results of the research allow us to conclude that the microtoponymic system of Zhytomyr Polissia is multilayered and dynamic, shaped over time under the influence of a complex of geographical, socio-economic, historical, cultural, and linguistic factors. The identified word-formation models and semantic types provide a foundation for further investigation of microtoponymy in other Ukrainian regions and for comparative areal studies.

Key words*: microtoponym, microhydronym, microoikonym, Zhytomyr Polissia, lexical and semantic analysis, motivation, semantics, derivational base, method of microtoponym formation, structure, functioning*

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці у фахових виданнях України

Відантропонімні мікротопоніми Житомирського Полісся з формантами -ів (-ов-, -ев-), -ин. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філологічні науки*. Житомир, 2024. Вип. 1 (102). С. 120–130.

Назви-орієнтири в мікротопонімікoні Житомирщини. *Науковий вісник Ужгородського університету*. *Серія: Філологія.* Ужгород, 2023. Випуск 2 (50). С. 392–399.

Мікротопоніми Житомирщини, похідні від географічних термінів. *Українська мова.* Київ, 2023. № *3*(87*)*. С. 116–123.

Наукові праці в закордонних виданнях

Мікротопоніми Житомирського Полісся, мотивовані особовими іменами. *Онім у мовознавчих парадигмах* / за ред. І. Митнік. Варшава-Седльці, 2024. С. 215–231.

Наукові праці апробаційного характеру

Мікротопонімія Житомирщини в регіональному та історичному контекстах. *Повідомлення Української ономастичної комісії. Нова серія* / відп. ред. С.О. Вербич. Луцьк, 2022. Випуск 7 (22). С. 16–24.

ЗМІСТ

ВСТУП ……..14

РОЗДІЛ І. СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ ДОСЛІДЖЕННЯ МІКРОТОПОНІМІЇ В УКРАЇНСЬКОМУ МОВОЗНАВСТВІ……..…23

1.1 З історії дослідження української мікротопонімії…….....23

1.2. Суть поняття мікротопонім та його ознаки……..31

1.3. Теоретико-методологічні засади опрацювання мікротопонімів……39

Висновки до Розділу І ……...…...46

РОЗДІЛ ІІ. ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТВІРНИХ ОСНОВ МІКРОТОПОНІМІВ ЖИТОМИРСЬКОГО ПОЛІССЯ……..47

2.1 Відпропріальні мікротопоніми Житомирського Полісся……49

2.1.1 Відантропонімні мікротопоніми Житомирського Полісся……..……50

2.1.1.1 Мікротопоніми, похідні від особових імен……..51

2.1.1.2 Мікротопоніми, мотивовані протопрізвищами (прізвищевими назвами) та / або прізвиськами……54

2.1.2 Мікротопоніми, мотивовані топонімами……...……58

2.2 Відапелятивні мікротопоніми Житомирського Полісся……..64

2.2.1 Мікротопоніми, мотивовані географічними термінами……....64

2.2.1.1 Мікротопоніми, твірні основи яких характеризують рельєф……65

А) Мікротопоніми, мотивовані назвами рівнинного рельєфу……...65

Б) Мікротопоніми, мотивовані назвами негативного рельєфу……67

В) Мікротопоніми, утворені від назв позитивного рельєфу……...…..73

Г) Мікротопоніми, що характеризують особливості ґрунту……..84

2.2.1.2 Мікротопоніми, мотивовані гідрографічними термінами…….93

2.2.1.3 Мікротопоніми, мотивовані лексемами, що відображають інші особливості топооб’єктів……..…….. 106

2.2.1.4 Мікротопоніми, мотивовані фіто- та зоономенами……..113

А) Мікротопоніми, похідні від назв дерев та / або лісів із переважанням одного виду дерева……...113

Б) Мікротопоніми, похідні від назв кущів, трав, квітів та водних рослин…….……...119
В) Мікротопоніми, мотивовані назвами окультурених рослин……..121
Г) Мікротопоніми, мотивовані назвами понять, опосередковано пов'язаних із рослинами.……...123
Ґ) Мікротопоніми, утворені від лексем на позначення ділянок, де ростуть дерева та кущі……..125
Д) Мікротопоніми, мотивовані зоономенами……..131
2.2.2 Мікротопоніми, мотивовані лексикою антропогенного походження…...133
2.2.2.1 Мікротопоніми, мотивовані назвами типів населених пунктів / поселень, господарських угідь та споруд…….……...133
А) Мікротопоніми, похідні від апелятивів на позначення типів поселень та їхніх частин.. ……..……..……...133
Б) Мікротопоніми, мотивовані апелятивами на позначення житлово-господарських угідь…..……136
В) Мікротопоніми, мотивовані назвами осель та їхніх частин……137
Г) Мікротопоніми, мотивовані назвами будівель господарського призначення……..……139
Ґ) Мікротопоніми, мотивовані назвами різних споруд……....141
Д) Мікротопоніми, мотивовані назвами шляхів сполучення……...144
2.2.2.2 Мікротопоніми, твірні основи яких указують на господарську діяльність…….……146
А) Мікротопоніми, в основах яких відображено способи освоєння території…….....146
Б) Мікротопоніми, мотивовані лексемами на позначення різноманітних земельних ділянок……150
В) Мікротопоніми, мотивовані назвами, пов'язаними з утриманням тварин……..……154
Г) Мікротопоніми, мотивовані лексемами на позначення понять із галузі промисловості та ремесел…….156

2.2.2.3 Мікротопоніми, мотивовані лексикою на позначення об’єктів та явищ сакрального характеру……...….161
Висновки до Розділу ІІ……165
РОЗДІЛ ІІІ. СТРУКТУРНО-СЛОВОТВІРНИЙ АНАЛІЗ МІКРОТОПОНІМІВ ЖИТОМИРСЬКОГО ПОЛІССЯ……168
3.1. Характеристика простих (однослівних) мікротопонімів Житомирського Полісся……..169
3.1.1. Мікротопоніми, утворені лексико-семантичним способом……...170
3.1.2. Морфологічний спосіб творення мікротопонімів Житомирського Полісся……..179
3.1.3. Мікротопоніми, утворені морфолого-синтаксичним способом……..….188
3.1.4 Складні мікротопоніми Житомирського Полісся……..…….192
3.2 Складені мікротопоніми Житомирського Полісся……..…..194
Висновки до Розділу ІІІ……...203
ВИСНОВКИ 206
ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ……210
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ……..….216
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 236
ДОДАТКИ…….…….242

ВСТУП

Комплексне дослідження мікротопонімів на теренах України розпочали лише наприкінці XX ст., хоча про актуальність збору та дослідження мікротопонімного матеріалу наголошували ще дослідники кінця XIX ст. Мікротопонімія, як складник ономастичної системи, становить важливе джерело для дослідження історії, культури та мовного розвитку конкретного регіону. ВГН місцевих об'єктів акумулюють у своїй структурі й семантиці інформацію про природне середовище, господарську діяльність, суспільні відносини та світоглядні особливості мовного колективу, який їх створив. Локальний характер цих номінацій дає змогу відтворити унікальні риси соціокультурного контексту певної території, слугуючи цінним матеріалом для лінгвістичних, історичних та етнографічних досліджень.

У дисертації досліджуємо мікротопонімію території Житомирського Полісся. Без урахування фізико-географічних та історико-культурних особливостей досліджуваного ареалу аналіз його мікротопонімікону був би неможливим. Етимологія самого номена *полісся* досить прозора – 'будь-яка лісиста місцевість'. Проте основною в процесі називання сучасної території *Поліссям* стала не лише ознака 'лісиста місцевість', тут «відіграли певну роль інші чинники: археологічні, географічні, етнографічні, антропологічні, лінгвістичні» [113, с. 13].

Автори Географічної енциклопедії України визначають Полісся як «місцевість у зоні мішаних лісів, яка характеризується низовинним рельєфом, що сформувався за участю воднольодовикових та алювіальних відкладів, надмірним зволоженням, густою гідрографічною сіткою, поширеними дерново-підзолистими і болотними ґрунтами й низовинними болотами та хвойно-широколистяними лісами». Особливістю структури ландшафтів Полісся вчені вважають їх мозаїчність [ГЕУ 3, с. 56].

Очевидно, що ландшафти певної території формуються внаслідок геологічної еволюції. Геологічні особливості України свого часу активно

студіював П. А. Тутковський. Учений детально характеризував усі типи українського рельєфу («краєвиди») від найдавніших (більш прихованих під різними нашаруваннями, які виявляються порівняно невеликими ділянками) до найпізніших (територіально ширших та, відповідно, більш помітних). Розглянемо ті з них, що притаманні для досліджуваного ареалу Житомирського Полісся та безпосередньо впливали на становлення мікротопонімікону краю.

Гранітовий краєвид сягає найдавніших історичних часів, «часто визирає на поверхню, утворюючи більш-менш великі масиви (скелі), особливо в річкових долинах та їх узбережжях» [172, с. 18]. Характер гранітового рельєфу найкраще ілюструють узбережжя річок Уборті й Тетерева. Наприклад, урочище *Кривулька*, де скибові виступи граніту перетинають ріку Уборть і поховані у величезному ланцюгові польодовикових барханів [172, с. 21]. Сіру відслонену поверхню гранітових скиб вкривають подекуди червоні цятки й смуги, що є металевими окисами (здебільшого залізної та манганової руди або вохри). Такі місця часто вкриті густим бором без кущів, а ґрунт – глицею або лишайниками. У складній системі тектонічних щілин, що перетинають масиви граніту, циркулюють значні запаси підземних вод, що часто джерелами або тріщинами в скелях виступають на поверхню [172, с. 19–27].

Краєвид девонських кряжів або острівних гір теж формувався дуже давно. Найбільш визначна риса цього типу рельєфу – це відокремлені гори або височини серед рівної й здебільшого низовинної місцевості. Яскравим прикладом острівних гір є кряжі Овруцького пісковику – вузькі грядуваті пасма, що часто мають стрімкі схили, підносяться високо над місцевістю і простягаються в різному напрямку [172, с. 29–31].

Мореновий краєвид «являється спадщиною останніх епох в історії землі» [172, с. 52]. Рельєф цієї зони м’якоконтурний, слабо-розчленований, складається з невисоких, приземкуватих, круглястих горбів із похилими узбіччями і з широких, здебільшого неглибоких, неправильних западин між цими горбами. До характерних рис моренового краєвиду належать численні неглибокі озера, що, заростаючи зіллям, перетворюються на мохові торф’яні болота [172, с. 52–56].

Торфовища (часто порослі сосновим низеньким лісом) разом із галами (багнистими луками, вкритими скупою рослинністю, травою або корчами лозини й рокити) географи ХХ ст. відносили до найбільш поширених типів поліських боліт [47, с. 97]. Річки легко розмивають моренові суглинки, а тому часто відхиляються вправо (усі праві притоки Прип'яті, серед них, зокрема, Горинь, Уборть, Словечна, Жолонь) [172, с. 52–56].

Кінцево-мореновий краєвид, протилежність до «кучерявого», але одноманітного моренового, досить різноманітний та розчленований, «це гірський рельєф у мініатюрі» [172, с. 56]. Розчленування рельєфу зумовлене наявністю високих і стрімких горбів витягнутої, довгастої, грядуватої форми, які часто тягнуться рядами один за одним. Ці гряди – щільне нагромадження великих і малих каменів різноманітних порід, навіть із територій інших країн, що є наслідком руху льодовика [172, с. 56–69]. Такі морени вважають поодинокими сухими місцями на Поліссі [47, с. 99]. Яскравим прикладом є типова кінцево-моренова гряда, яку називають Дівич-гора, поблизу м. Радомишля. Каміння спорадично розкидане по полях, болотах, лісах і луках, через що поверхня місцями схожа на «природний кам'яний брук». Подекуди такі камені досягають значних розмірів (з будинок або більше). Ґрунти цього краєвиду дуже різноманітні: каменясті, глинясті, піскуваті, часто з різкими переходами між ними. У межах кінцево-моренового краєвиду річки часто течуть між кам'яними валами, що спричиняє утворення різних заломів і закрутів рік [172, с. 56–69].

Зандровий краєвид на досліджуваній території примітний насамперед піскуватими підзолистими, чи навіть крейдяними або глиняними ґрунтами та одноманітним рівнинним рельєфом із незначними нерівностями у вигляді дрібних кітлуватих западин та невисоких піщаних горбів і грядок із положистими схилами. Такі горби можуть утворювати «цілі ланцюги» островів. На піскуватих ґрунтах тут досить поширені соснові бори, а всюди, де на поверхню виступають глини чи суглинки, хвойні дерева змінюються на листяні породи (переважно це дуб чи береза). Зандровий краєвид характеризується рясним трав'яним (осоковим) та рясним ялівцевим (вересковим) покриттям, а

також поширеними чагарниками кавказької азалії (особливо в Овруцькій та Звягельській окрузі). З гідрографічного погляду зандрова зона характеризується важкодоступними болотами (здебільшого неглибокими, трав'яними, осоковими), великою кількістю плитких озер із круглястими обрисами (в кітлуватих западинах) та невиробленими, широкими, моклякуватими річковими долинами, які можуть розгалужуватися на безліч проток. Клімат зандрового ландшафту вирізняється підвищеною вогкістю, що, зі свого боку, зумовлює наявність численних непротічних водойм, які часто перетворюються на болота. До особливостей сільського господарства тут належать такі явища: поля часто розташовані досить далеко від сіл, тому для роботи на нивах селяни переселяються на все літо з худобою в курені; траву та сіно для худоби доводиться косити на островах посеред боліт; чималу роль у господарстві відіграє рибальство та полювання; шляхи, зазвичай широкі, часто розгалужуються в лісах (через сипкі ґрунти та зарості чагарників) та по болотах, що зумовлює велику кількість стежок та бродів, які вважають за звичайні шляхи [172, с. 75–88].

У східній частині поліського зандрового краєвиду (в околицях Житомира та на південь від Коростишева) все поступово покривається лесом, що характерний для степових ареалів України, а на досліджуваній території не настільки яскраво виражений, як, наприклад, зандровий, проте місця його зосередження досить помітні. Рельєф лесової зони відображає нерівності підлежних порід, що виникли перед утворенням лесу, але всі ці нерівності певною мірою пом'якшені та знівельовані, що робить пейзаж рівнинним та монотонним. Чи не єдина найбільш примітна риса ландшафту, притаманна лесовій зоні, – яри, провалля та балки. «Розвиток ярів тісно пов'язаний з властивостями лесу, особливо з його здібністю тривко й довго триматися в прямовисних стінах. Тому справжні яри бувають тільки в лесовому краєвиді» [172, с. 90].

Рясні болота і сипкі піски спричинили малу залюдненість цієї території [172, с. 86]. Сухого ґрунту на Поліссі, на думку вчених, не дуже багато (попри те

що Житомирське Полісся дещо менш зволожене, порівняно з іншими поліськими ареалами [ГЕУ 1, с. 410; 191]) і зосереджений він у лесовій зоні та на моренах колишнього льодовика [172, с. 90; 47, с. 102]. Саме на цих сухих ділянках виникали поліські села [47, с. 102].

Період заселення цих теренів дослідники пов'язують щонайменше з праслов'янською добою [169, с. 8]. Це зумовлено тим, що зона лісів, з одного боку, досить придатна для житла (тут можна практикувати скотарство, полювання, риболовлю та, хоч і порівняно важче, землеробство), з другого – краще захищала населення від винищення [93, с. 157].

Комунікація на Поліссі довгий час була слабкою через труднощі в розбудові доріг [47, с. 103]. Ускладнений доступ до цих місць і погані шляхи сполучення, очевидно, сприяли тому, що тут було відносно мало всіляких міграційних рухів; диференційні та інтеграційні процеси відбувались уповільнено й своєрідно, а роль племінних субстратів і суперстратів була, мабуть, мінімальною [128, с. 38].

Тривале і відносно стабільне проживання етнічних груп у цьому регіоні зумовило збереження архаїчних мовних елементів і стійкість культурних традицій, які відобразилися, зокрема, і в мікротопонімах.

Межі Житомирського Полісся пов'язані з виходами на денну поверхню порід Українського докембрійського щита, який здебільшого зумовив виокремлення Житомирського Полісся [191]. Його західна межа проходить поблизу населених пунктів Клесів, Соснове, Корець, Шепетівка, східна – поблизу Народичів, Малина, Радомишля, Корнина, а південна – близько Полонного, Житомира, Корнина [ГЕУ 3, с. 56]. Для дослідження обрано мікротопонімний матеріал Житомирського Полісся, за винятком західної межі. Західною межею обстежуваної території є сучасний адміністративний кордон Житомирської області. Відсутність значних міграційних процесів і специфічні природні умови на цій території сприяли формуванню унікальної мікротопонімії, яка зберігає інформацію про соціально-економічні, культурно-історичні та природні особливості вказаного регіону. Цей пласт онімної лексики – важливе

джерело відомостей для реконструкції історичних процесів, дослідження мовної еволюції та вивчення взаємодії між етносами.

Актуальність дослідження зумовлена потребою фіксації, систематизації та наукового аналізу ВГН місцевих географічних об'єктів Житомирського Полісся, які ще не були об'єктом спеціального комплексного лінгвістичного дослідження, та потребою розвитку й поглиблення теорії мікротопоніміки та ономастики загалом.

Мета роботи – здійснити лексико-семантичний аналіз твірних основ мікротопонімів Житомирського Полісся і з'ясувати їхні словотвірно-структурні особливості в контексті природно-географічних умов та історичних процесів території, а також особливостей мови місцевих жителів.

Окреслена мета передбачає розв'язання таких **основних завдань**:

1) зібрати назви мікротопооб'єктів на обстежуваній території, як сучасні, так й історичні, та укласти їх реєстр;

2) розподілити зафіксований мікротопонімний матеріал за основними типами твірних основ у межах двох лексико-семантичних груп: апелятивної та онімної;

3) визначити співвідношення загальних і власних назв, відображених в основах мікротопонімів;

4) проаналізувати способи творення мікротопонімів Житомирського Полісся та з'ясувати продуктивність основних словотвірних моделей та відповідних формантів;

5) простежити вплив географічного розташування, історичних процесів та діалектних особливостей на мікротопонімну систему досліджуваного ареалу.

Об'єкт дослідження – 7350 мікротопонімів, зафіксованих в історичних джерелах та зібраних самостійно.

Предмет дослідження – лексико-семантичні особливості мотивувальних баз історичних мікротопоназв, специфіка мікротопонімотворення і структури пропріативів.

Джерельна база роботи – історичні документи XV–XVIII ст. («Архив Юго-Западной России»); актові книги XVI–XVII ст.; 6-й і 7-й листи 20-го, 21-го та 22-го ряду військово-топографічної карти Російської імперії (1846–1863 рр.); видання «Списокъ населенныихъ мѣстъ Волынской губерніи» (1906 р.); «Словник мікрогідронімів України: Волинь, Житомирщина, Запоріжжя, Київщина, Кіровоградщина, Полтавщина, Черкащина» (2004 р.); довідники: «Адміністративно-територіальний поділ України» (1947 р.), «Адміністративно-територіальний» устрій Житомирщини. 1795–2006 роки» та «Природно-заповідний фонд Житомирської області» (2022 р.); назви, зібрані методом анкетування та польових досліджень (2021–2024 рр.).

Методика дослідження. Під час виконання роботи застосовано загальнонаукові методи (*індукції, дедукції, гіпотези, аналізу, синтезу, порівняння, таксономії*) та спеціалізовані лінгвістичні підходи. За допомогою *дескриптивного (описового) методу*, традиційного для мовознавства, здійснено аналіз семантики мотивувальних основ онімів та схарактеризовано особливості їхніх тематичних груп. *Текстологічний аналіз* дав змогу ідентифікувати та відібрати необхідний матеріал із наявних джерел. *Порівняльно-зіставний метод* уможливив простежити динаміку змін або стабільність мовних явищ на різних часових зрізах, а також виявити ареальну диференціацію з подальшим аналізом її причин. За допомогою *словотвірного*, *структурного* та *семантичного* аналізу визначено афікси, словотвірні моделі й базові одиниці в досліджуваному матеріалі. Прийом *етимологічного аналізу* застосовано для встановлення твірної основи досліджуваних назв. Застосування *кількісного (квантитативного, математично-статистичного) методу* зумовлено потребою визначення продуктивності окремих груп мікротопонімів, установлення чисельного співвідношення між лексико-семантичними групами назв тощо.

Наукова новизна одержаних результатів. Проведено лексико-семантичний, структурно-словотвірний та етимологічний аналіз мікротопонімів Житомирського Полісся на синхронному і діахронному рівнях. Уведено в

науковий обіг 3200 мікротопонімів (2700 – з військово-топографічної карти; 500 – зібрані методом анкетування та польових досліджень)

Теоретичне значення роботи. Дослідження розширює й поглиблює уявлення про закономірності формування та функціонування онімної лексики, зокрема, визначає роль мікротопонімії в загальній ономастичній системі. У роботі проаналізовано структурно-словотвірні та лексико-семантичні характеристики мікротопонімів Житомирського Полісся, що сприяє уточненню окремих теоретичних положень сучасної ономастики.

Практичне значення одержаних результатів. Зібраний мікротопонімний матеріал можна використати для укладання словника мікротопонімів Житомирського Полісся. Принципи аналізу та опису матеріалу, розроблені в дисертації, можуть слугувати методологічною основою для вивчення онімної лексики інших регіонів, а також застосовані для укладання регіональних ономастичних довідників.

Особистий внесок автора. Дисертація – результат самостійного наукового дослідження мікротопонімів Житомирського Полісся, проведеного на основі історичних джерел, словників і матеріалів, які авторка зібрала власноруч. Усі наукові здобутки, викладені в роботі, є результатом індивідуальної дослідницької діяльності.

Апробація роботи. Окремі положення дисертації апробовано на XX Всеукраїнській (з міжнародною участю) ономастичній конференції, присвяченій 90-річчю від дня народження члена-кореспондента НАН України Василя Васильовича Німчука (Житомир, 18–19 травня 2023 р.), на Міжнародній науковій конференції «Подвижник української науки зі Срібної землі», присвяченій 90-річчю від дня народження члена-кореспондента НАН України Василя Васильовича Німчука (Ужгород, 4–5 жовтня 2023 р.) та на II Міжнародній науковій конференції Ономастичні зустрічі «Дослідження ономастикону польсько-українського пограниччя» (Варшава-Львів, 6 травня 2024 р.).

Публікації. Результати дослідження представлено в 5 публікаціях, одна з яких – у міжнародній колективній монографії.

Структура та обсяг роботи. Дисертація складається зі вступу, 3-х розділів, висновків, списку літератури (220 позицій) та джерел (67 позицій). Основний текст – 196 сторінок. Додатки містять 7350 мікротопонімів.

РОЗДІЛ І
СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ ДОСЛІДЖЕННЯ МІКРОТОПОНІМІЇ В УКРАЇНСЬКОМУ МОВОЗНАВСТВІ

Лінгвістичний аналіз мікротопонімії має свою специфіку, неможливий без урахування досвіду попередників та ґрунтується на їхніх дослідженнях. У розділі розглянуто особливості розвитку мікротопонімічних студій на тлі різноаспектних досліджень із ономастики, процес становлення поняття *мікротопонім* та історію пошуку мовознавцями характерних рис, що вирізняють мікротопоніми на фоні інших топонімних класів і доводять їхню наукову значущість.

1.1. З історії дослідження української мікротопонімії

Тривале перебування певного мовного колективу на окресленій території передбачає природне утворення мікротопонімії [165, с. 167]. Рівень етнічної ментальності, спосіб світосприйняття, світовідчуття, осмислення та оцінювання реальної дійсності певним мовним колективом [196, с. 172] відображається у власних назвах, тому надважливе питання для лінгвістів – їх фіксація та вивчення.

Дослідження мікротопонімів ґрунтується на принципах роботи з топонімами, тому неможливе без урахування досвіду дослідників цієї царини: Д. Г. Бучка [16–29], С. О. Вербича [34, 35, 37], Н. М. Герети [38–39], М. О. Демчук [48], І. М. Желєзняк [52, 54, 55], О. П. Карпенко [64–65], Ю. О. Карпенка [66–77], А. П. Корепанової [83–84], В. В. Котович [85], В. В. Лучика [103], Л. Т. Масенко [107–109], Т. І. Поляруш [133–135], Я. О. Пури [139], Я. П. Редькви [141–142], О. С. Стрижака [160–161], М. М. Торчинського [170–171], М. Л. Худаша [179–180], В. П. Шульгача [192–194], Л. В. Ящук [203] та ін.

М. О. Максимович у дослідженні «Звідки походить Руська земля?» акцентував на важливості вивчення топонімії в контексті історичних студій, оскільки неможливо зафіксувати відомості про певний часовий період, нехтуючи простором [104]. Спираючись на народну етимологію, автор намагався дослідити, звідки походять назви як відомих географічних об'єктів, так і місцевих мікрореалій, не розмежовуючи їх.

Лінгвістичне тлумачення топонімікону часто здійснювали несистемно, тому, попри цінність збереженого матеріалу для сучасних дослідників, воно не було фаховим. Про це, зокрема, зазначає у вступі до роботи «Сказання про населені місцевості Київської губернії…» краєзнавець Л. І. Похилевич: «У пропонованих описах сіл, почерпнутих здебільшого з розповідей, не варто шукати атрибутів наукового твору, які використані в роботах учених за фахом» [150, с. III]). Дослідник не оминав назв малих географічних об'єктів, розглядав їх у сукупності з іншими топонімами. Згадана праця містить перелік населених пунктів указаного ареалу та низку додатків і доповнень. Варто зазначити, що вчений наголошував на важливості запису досліджуваних назв «живою» мовою, без перекладу на літературну: «…у багатьох випадках я використовував не тільки місцеві назви господарських та церковних територій, а й використовував, не перекладаючи, цілі фрази місцевої вимови», аби «висвітлити якомога більше відомостей», необхідних для опису мовних процесів [150, с. III]. На цьому аспекті роботи Л. І. Похилевича наголошував історик М. М. Кордуба: «…вона цінна особливо тим, що автор збирав свій матеріал переважно між простонароддям і подає назви здебільшого у місцевій, уживаній серед народу формі…» [81, с. 7].

Вплив на мікротопонімію діалектних особливостей відзначив і етнограф М. Ф. Сумцов: «…місцеві власні назви піддаються фонетичним змінам, у зв'язку з особливостями місцевого наріччя чи говору» [163, с. 465]. Його праця «Малоруська географічна номенклатура» має структуру, більш близьку до сучасних наукових праць. У ній подано огляд літератури, вказано на досягнення та недопрацювання попередників: «Недолік усіх цих розвідок полягає в їх

однобокості; названі села, міста і ріки, не вистачає назв лісів, ярів, урочищ; земель, що належать до сіл, теж не згадано» [163, с. 465]. Це твердження може бути ілюстрацією загального стану розвитку топонімії кінця XIX ст. М. Ф. Сумцов провів важливі дослідження в галузі мікротопонімії: розглянув іншомовні запозичення (з польської, грецької, татарської та інших мов) та простежив спільні риси в деяких слов'янських мовах, проаналізував типові форми і структуру назв, скласифікував їх на групи за семантикою твірних основ (пов'язані з рослинністю, назвами тварин, промислів тощо) та подав ілюстративний матеріал. У роботі чи не вперше розмежовано топоніми та мікротопоніми – на основі тривалості їх побутування. Як і його попередники, автор наголошує на важливості опрацювання мікротопонімів, оскільки саме з «назв урочищ» можна отримати цінні свідчення про побут досліджуваного регіону [163, с. 465]. Беззаперечно, робота М. Ф. Сумцова «значно вплинула на думку наступних дослідників власних географічних назв різних територій» [100, с. 26].

І. Я. Франко мотивував важливість досліджень мікротопонімів тим, що у них закарбовані «сліди певних історичних вандрівок, колонізації, змішування народностей і боротьби соціальних класів», «розвиток певних національних та громадських інституцій і уподобань, еволюція родинного та громадського життя, занять, ремесел і відповідних їм звичаїв та вірувань» [176, с. 185]. У роботі «Причинки до української ономастики» автор простежив функціонування та способи утворення трьох груп українських прізвищ і власних назв дворищ, утворених на їхній основі. Дослідник неодноразово цитує М. Ф. Сумцова, зазначаючи при цьому, що, «на жаль, він не цитує джерела, звідки взяв свій матеріал, ані способу, як він збирав його» [176, с. 190]. У розробленому спільно з фольклористом В. М. Гнатюком «Квестіонарі для збирання місцевих переказів» чи не вперше застосовано антропоцентричний підхід до обґрунтування актуальності мікротопонімічних студій: «…зібрання і списання тих локальних місцевих назв і їх народних толковань» «може кинути багато

світла і на розвій нашої народної душі та психології, і на минувшину поодиноких сіл та місцевостей» [175, с. 1].

Детальне дослідження пропріальних одиниць здійснив один із послідовників (за словами сучасних лінгвістів Д. Г. Бучка та Г. Є. Бучко) В. М. Гнатюка – М. М. Кордуба, за що його іноді називають зачинателем української топономастики. У роботі «Що кажуть нам назви осель?» розглянуто дві найбільш численні лексико-семантичні групи: «назви, що мають краєзнавчий характер» та «назви, що походять від особових імен» [82]. Спираючись на особливості твірних основ і формантів, учений спробував з'ясувати етимологію назви. Особливу увагу автор зосередив на важливості вивчення відантропонімних дериватів, оскільки «багато давно вживаних імен заховалося тільки у цих саме назвах і тому патронімічні назви осель це заразом цінне джерело до пізнання нашої стародавньої ономастики осіб та родів» [82, с. 10]. Твердження, що оніми першої групи менш цінні, оскільки «не кажуть, хто позасновував названі ними оселі, ані не означують часу, коли їх засновано» [82, с. 9], дослідники вважають суперечливим: «Незважаючи на те, що в "краєзнавчих назвах" не вказується засновник, вони все ж таки виникли внаслідок окреслення природних особливостей території і часто походять з дописемного періоду», що не менш важливо [157, с. 25].

Із середини XX ст., на думку О. С. Стрижака, відбувається «корінний злам в українській ономастиці», що став наслідком лінгвістичної дискусії 1950 р. [160, 30]. Важливим у царині ономастики вважає післявоєнний період історії України і С. О. Вербич, оскільки саме тоді відбувалося її становлення як академічної дисципліни [36, с. 73]. Закономірно, що це сприяло пожвавленню топонімічних студій.

Початок цього етапу мовознавці пов'язують із діяльністю, насамперед науково-організаційною, К. К. Цілуйка, який іще в 1949 р. опублікував статтю «До вивчення топоніміки Радянської України...» [160, с. 31], а в 1962 р. – програму для збирання топонімів, що містила питання про назви локальних географічних об'єктів: горбів, ущелин, курганів, пасовиськ, рівнин, вигонів,

печер, підземних ходів, шахт, кар'єрів, урочищ, нив, лугів, лук, орних полів тощо [186]. Топонімічна програма К. К. Цілуйка ввібрала всі попередні надбання і створила нове підґрунтя для подальшого вивчення топонімів не лише на синхронному, а й на діахронному зрізах, оскільки було запропоновано збирати матеріал і в архівних справах, картах, грамотах тощо [157, с. 25].

У 1957 р. О. С. Мельничук у статті «Топонімія Кодимського району, Одеської області» вперше в українському мовознавстві вжив термін «мікротопоніміка» [111]. Учений запропонував детальну етимологізацію власних назв місцевих географічних об'єктів, маючи на меті визначити походження їхніх твірних основ та встановити, який із сучасних етносів досліджуваної території населяє регіон більш тривалий час. Автор розмежовує поняття «топоніміка» та «мікротопоніміка» й наголошує на тому, що саме в мікротопоніміці його «висновок знаходить собі серйозне підтвердження» [111, с. 59].

Першими студіями, де здійснено комплексний аналіз мікротопонімів, є «Порівняльне дослідження словотворення гідронімії, мікротопонімії і ойконімії (на матеріалі топонімії північно-східного Лівобережжя України)» Т. І. Поляруш [133] та «Проблеми суміжної топонімії (на матеріалі межиріччя Кодими та Савранки і прилеглих територій)» Л. П. Стичишиної [162].

Складним, проте дуже важливим етапом роботи з власними назвами є їх етимологізація, оскільки природне утворення топонімів – показник тривалості перебування певного мовного колективу на окресленій території [165, с. 167]. Реконструкції значної частини власних назв присвячені студії В. П. Шульгача. Учений також поставив собі за мету «повернути в лоно генетично слов'янських (чи пізньоіндоєвропейських) окремі імена» після помилкових висновків інших дослідників щодо їх походження. Окрім того, цінним матеріалом для подальших топонімічних студій є словники та додатки до спеціальних праць: «Ономастика України першого тисячоліття нашої ери» [122], «Ономастика України та етногенез східних слов'ян» [123], «Ономастика Полісся» [121] та ін.

На думку А. О. Білецького, «характер зв'язків ономастичних елементів із апелятивними залежить від історичних умов і має бути вивченим у кожному окремому випадку», оскільки «він більш-менш підлягає тим процесам, які відбуваються в розвитку всякого лексичного матеріалу» [7, с. 3–5]. Тому, на думку І. М. Желєзняк, «вкрай непродумане найменування нових об'єктів та усунення старих назв у зв'язку з політичними, ювілейними та ін. тенденціями» [54, с. 7]. У вступі до словника «Київський топонімікон» дослідниця зазначала, що це перешкоджає вивченню топонімів та мікротопонімів і демонструє повну відсутність будь-якого зв'язку з денотатом, часто-густо з порушенням граматичних та словотвірних норм і традицій [54, с. 7].

Кінець XX та початок XXI ст. характеризується активізацією досліджень мікротопонімії окремих регіонів України.

Вагомий внесок у дослідження мікротопонімів зробив І. Г. Чеховський у праці «Мікротопонімія Чернівецької області в історичному аспекті (утворення на базі народної географічної термінології)» (1996), проаналізувавши 10 тис. місцевих назв, зібраних у більш ніж 270 населених пунктах. Дослідник з'ясував етимологію та простежив розвиток місцевих назв, зробивши висновок, що мікротопонімікон названого регіону формувався впродовж тривалого часу на теренах Славії та України, із несуттєвими іншомовними запозиченнями [184].

О. І. Михальчук у роботі «Мікротопонімія Підгір'я» (1998) окреслила особливості 1000 мікротопоназв регіону, розділивши їх на дві лексико-семантичні групи: відапелятивні оніми та відономастичні утворення. Дослідниця встановила, що перша група кількісно втричі переважає другу [112].

Беззаперечне, на думку О. В. Заінчковської, твердження про те, що на початку XXI століття дослідження української топонімії загалом та мікротопонімії зокрема вийшло на інший, новий, якісно вищий рівень [61, с. 17]. Підтвердження цього – активізація роботи над регіональним вивченням назв. Ідеться, зокрема, про дослідження Н. І. Лісняк, Н. В. Сокіл, Н. Р. Яніцької, В. Ф. Баньої, Н. І. Бицко, Н. В. Вебер, Л. П. Білінської та ін.

Мікротопонімію Західного Поділля (понад 6000 назв) репрезентовано в роботі Н. І. Лісняк. Дослідниця класифікує мікротопоназви на відапелятивні (натурогенні й антропогенні) та відонімні, яких із огляду на фізико-географічне розташування названого регіону більше [96, с. 24].

О. В. Заінчковська застосувала аналогічну класифікацію, досліджуючи мікротопонімію Південно-Східного Поділля. В укладеному Словнику наведено понад 3000 назв [61].

У праці «Мікротопонімія Сколівщини» Н. В. Сокіл наголошує на тісному зв'язку між ойконімами, гідронімами та мікротопонімами, на який звернула свого часу увагу Т. І. Поляруш [133]. Відношення відапелятивних та відонімних мотивувальних основ дослідниця визначає як 59% до 41% відповідно [157, с. 7].

Мікротопонімію центральних та східних районів Львівської області зібрала та дослідила на синхронному зрізі Н. Р. Яніцька [197], застосувавши класифікацію за способами репрезентації когнітивних структур, що полягає в аналізі власних назв як результату ментальних процесів, які відбуваються в голові людини та визначають її буття в суспільстві [197, с. 9], оскільки «не можна пізнати саму по собі мову, не виходячи за її межі, не звертаючись до її творця, носія, користувача – до людини, до конкретної мовної особистості» [197, с. 7].

Мікротопонімію басейну річки Ужа в межах Закарпатської області вивчала В. Ф. Баньої. Дослідниця зафіксувала та проаналізувала структурно-семантичні та етимологічні особливості назв у синхронії та діахронії; розглянула основні словотвірні моделі мікротопонімів басейну річки Ужа, проаналізовала засоби творення мікротопонімів, визначила структуру місцевих назв і показала реалізацію семантичних груп і словотвірних формантів у межах кожної моделі [4, с. 143].

Н. В. Вебер виокремила мікроойконіми як самостійний розряд пропріальної лексики, а також з'ясувала особливості їх творення і, безперечно, роль в онімній системі Івано-Франківщини [32, с. 32]. У своїй роботі дослідниця визначила мовні (тісний зв'язок із апелятивами та перевага прийменниково-відмінкових і двослівних описових номінацій) та позамовні (вузьколокальність,

мінливість, недовговічність, нефіксованість у писемних джерелах, передача в процесі усної комунікації, побутова зрозумілість) особливості ойконімів Прикарпаття.

Досліджуючи географічну лексику, твірну для мікротопонімів Покуття, Л. П. Білінська проводить паралелі з її відповідниками в бойківських, буковинських, гуцульських, поліських говірках та аналогічними термінами, зафіксованими в Центральній Україні і на Волині [9]. Дослідниця робить важливий висновок: «що у регіонах, для яких характерним є однаковий чи подібний рельєф, одні й ті ж терміни мають однакове або близьке значення: гора, горб, долина, мочар, яма, яр. У той же час специфічні для території рельєфно-ландшафтні ознаки визначають і використання специфічної лексики для творення мікротопонімів» [9, с. 2].

Комплексними дослідженнями вивчення мікротопонімів не вичерпується. Протягом кінця XX – початку XXI ст. виходять друком статті, предметом дослідження яких стали семантика мікротопонімів, їхня структура, етимологія тощо: Г. Л. Аркушина [2], О. Л. Бабічевої [3], Н. І. Бицко [5, 6], Л. П. Білінської [8], Н. В. Вебер [33], Т. В. Громко [45], О. І. Гулик [46], О. В. Заінчковської [58, 59], З. О. Купчинської [88], Н. І. Лісняк [97], О. Б. Лужецької [99], В. В. Лучика [102], Н. Ю. Мельник [110], Н. М. Павликівської [127], Т. І. Поляруш [134, 135], Л. В. Сегіна [147], Н. В. Сокіл [156], Н. Р. Яніцької [196, 198] та ін.

Серед слов'янських мовознавців одними з перших мікротопонімами зацікавилися польські та чеські лінгвісти, серед них: Г. Борек [204], С. Грабець [206], М. Карась [208], М. Лесів [209], Р. Мрузек [213], С. Роспонд [214], В. Ташицький [219], В. Шмілауер [215], З. Штібер [216] та ін.

Досить детально мікротопонімію різних регіонів своєї країни опрацювали білоруські вчені. Великий внесок у цей процес зробили: Є. М. Адамович [1], М. В. Бірила [13], В. М. Ємельянович [51], В. П. Лемцюгова [94], А. М. Прищепчик [136] та ін.

Фундаментальні також праці і російських дослідників радянського періоду: В. О. Никонова [117], Е. М. Мурзаєва [116], Н. В. Подольської [129–132], О. В. Суперанської [165, 166] та ін.

Отже, пройшовши етап становлення від фіксації та поодиноких розвідок до застосування окремого терміна та дискусій навколо цього, наприкінці XX ст. мікротопоніми стали об'єктом комплексних досліджень. Зважаючи на відсутність в українському мовознавстві єдиної бази власних назв локальних географічних об'єктів усіх регіонів, що дало б змогу визначити специфічні риси національного мікротопонімікону, можна констатувати перспективність досліджень у цьому напрямку.

1.2. Суть поняття мікротопонім та його ознаки

Систематичне студіювання мікротопонімів стало поштовхом для закріплення поняття в ономастичній термінології та дискусії про те, назви яких саме об'єктів окреслює цей термін і чи потрібно виділяти мікротопоніми як окремий клас топонімів. Поняття «мікротопонім» в українському мовознавстві запровадив О. С. Мельничук у статті «Топоніміка Кодимського району Одеської області», частково перерахувавши, що саме він відносить до мікротопонімів: «назви полів, лісів, ярів та інших топографічних об'єктів району», а також «криниць і долин» [111, с. 59].

Активну роль у процесі становлення цього терміна відіграли українські та російські мовознавці, праці яких фундаментальні в цій царині: Ю. О. Карпенко, В. А. Никонов, В. В. Німчук, Н. В Подольська, Я. О. Пура, О. В. Суперанська, К. К. Цілуйко, Є. О. Черепанова та інші. Кожен із них розглядав проблему по-своєму, проте загалом думки дослідників можна розділити на дві групи: ті, що відстоюють доцільність уживання терміна мікротопонім, подаючи низку ознак та відмінних принципів виділення мікротопонімів в окрему групу; ті, що взагалі заперечують такий поділ топонімів на мікротопоніми, макротопоніми та власне топоніми, оскільки немає їх чіткого розмежування [4, с. 26].

Власні назви географічних об’єктів детально опрацювала О. В. Суперанська. Дослідниця розрізняє мікротопонімію, власне- або мезотопонімію та макротопонімію й наголошує на первинності першого класу: «…можливо, всі (або майже всі) природно утворені назви бувають спочатку мікротопонімами. Адже, називаючи об’єкт, люди часто бувають з ним зовсім не знайомі, не знають ні його точних розмірів, ні якостей, які відкриваються значно пізніше», переконливим аргументом є і той факт, що «часто великі фізико-географічні об’єкти мають назви, типові для мікротопонімів» [165, с. 165]. Типовість проявляється в описовому характері назв, що первинно називали частини земної поверхні, відносно до того, чим вони є насправді [165, с. 167]. Окрім того, О. В. Суперанська вказує на безпосередність і спонтанність найменування як характерну рису мікротопонімів, оскільки «їх виникнення – постійний живий процес». Це підтверджують, зокрема, урбаноніми: «Нові проспекти в сучасних містах не можуть претендувати на їх включення в категорію «мікро-» ні за розміром, ні за специфікою назв, які зазвичай не первинні, нерідко походять від іншого імені й часто бувають спеціально придуманими, а не утвореними природно» [165, с. 167]. Дослідниця окреслює відмінність між мікротопонімами та макротопонімами, що полягає: 1) не лише в розмірі, але й у якості; 2) у різній ролі цих об’єктів у житті людини; 3) у неопосередкованості мікротопонімів, спеціальному призначенні макротопонімів; 4) у випадковості мотивації мікротопонімів і невипадковості мотивації макротопонімів; 5) у побутовій «поняттєвості» мікротопонімів, «географічній поняттєвості макротопонімів»; 6) у тому, що вони входять у різні системи [165, с.168].

У проєкті «Українська ономастична термінологія» В. В. Німчук визначає мікротопонім як «назву об’єкта локального значення: *Облаз*, *Чищеник*, *Гутища*, *Зарінок* (гори й урочища в Довгому на Закарпатті)», а макротопонім – як «назву об’єкта ширшого значення: *Карпати, Дніпро, Полісся*» [120, с. 34]. Мікротопонімами вчений не вважає назви кутків, присілків, хуторів, оскільки це, на його думку, – ойконіми [120, с. 31].

В. А. Никонов наголошує на особливому статусі мікротопонімії, оскільки вона не лише значно розширює матеріал, знайомий із назв великих об’єктів, але й виявляє багато такого, чого в топонімії зовсім немає [118, с. 7]. Дослідник відносить до мікротопонімів назви джерел, полів, долин, ярів, доріг, мостів, колодязів, частин населених пунктів тощо [117, с. 46].

Ю. О. Карпенко, окреслюючи дефініцію поняття мікротопонім, посилався на В. А. Никонова, обґрунтовував доречність уживання «розширеного» визначення мікротопонімії, до якого відносили назви географічних об’єктів, що відповідають елементу мікро-, тобто були невеликого розміру. Учений зазначав, що йдеться не про фактичний розмір, а про значущість, оскільки назви урочищ чи полів, що можуть бути за площею більші, ніж деякі держави, є мікротопонімами. До мікротопонімів мовознавець не відносив назв протічних водойм [67, с. 16].

Обидва дослідники критикують учених, що послуговуються лише одним критерієм виокремлення мікротопонімів: або розмір названого об’єкта, або його характер і наполягають на комплексному підході до питання, зважаючи на специфіку цього онімного класу, що полягає в об’єднанні дрібних назв і протиставленні їх назвам великих об’єктів, а не будь-яким іншим топонімним класам за будовою, джерелами та становленням, що розв’язує проблему «різношерстності» мікротопонімії [67, с. 16; 118, с. 12].

Т. І. Поляруш у дисертації «Порівняльне дослідження словотвору гідронімії, мікрогідронімії й ойконімії (на матеріалі топонімії північно-східного Лівобережжя України)» відносить до мікротопонімів назви об’єктів фізичної географії, що мають локальне значення (ярів, балок, горбів, круч тощо), а також частин земельних угідь (урочищ, полів, лісів і їх частин тощо [135]).

Н. В. Подольська вважає мікротопонімію частиною топонімії на рівні з гідронімією, оронімією, комонімією тощо, проте не визначає їх як співвідносні, оскільки мікротопоніми і макротопоніми корелюють між собою за ознакою йменованого об’єкта великий – малий, значущий – незначний, тоді як інші частини топонімії розрізняють за типом об’єкта, який називають. До

мікротопонімів дослідниця відносить назви урочищ, земельних ділянок, прибережних наділів для риболовлі, частин берегової лінії, струмків, невеликих озер, боліт, доріг, каналів, колодязів тощо, але зазначає, що список можна доповнити назвами залежно від специфіки географічних умов кожного мікрорайону [129, с. 39–42]. На думку Н. В. Подольської, однією з показових характеристик мікротопонімів є більша, ніж в інших топонімів, здатність слугувати назвою-орієнтиром та особливий проміжний стан на межі загального імені та власного, що зумовлено використанням мікрооб'єктів як просторових орієнтирів.

Чимало вчених висловлювало подібні твердження, зокрема В. Н. Ярцева та О. П. Карпенко. Так, В. Н. Ярцева в статті «Топоніміка» Великого енциклопедичного словника наголошує на перехідному стані мікротопонімів із апелятивів у топоніми [195, с. 516]. Дослідниця також вирізняє два рівні топонімії: макротопонімія (назви великих природних чи створених людиною об'єктів і політико-адміністративних об'єднань) та мікротопонімія (індивідуалізовані назви малих географічних об'єктів, особливостей місцевого ландшафту (лісів, полів, урочищ і т. ін.)) [195, с. 516].

О. П. Карпенко в енциклопедії «Українська мова» наголошує на зв'язку мікротопонімів із апелятивами, особливо з географічними термінами, й зазначає, що межа між ними зберігається тільки завдяки закріпленості мікротопонімів за конкретними фізико-географічними об'єктами. Дослідниця пропонує таку дефініцію мікротопоніма: «…вид топоніма, власна назва невеликого місцевого географічного об'єкта та частини макрооб'єктів (лісків, урочищ, полів, сінокосів, стежок, пасовищ, окремих каменів тощо)» [УМЕ, с. 345].

А. П. Загнітко в «Словнику сучасної лінгвістики» визначає мікротопонім як «різновид топонімів, що охоплюють назви невеликих місцевих об'єктів, здебільшого фізично-географічного або внутрішньоміського масштабу, це можуть бути назви урочищ, сінокосів, пасовиськ, джерел, криниць тощо» [57, с. 200]. Визначення макротопоніма в цьому словнику не подано.

В. В. Лучик в «Етимологічному словнику топонімів України» серед ужитих ономастичних термінів пропонує визначення топоніма (власна назва географічного об’єкта), макротопоніма (власна назва великого географічного об’єкта) та мікротопоніма (власна назва незначного географічного об’єкта в межах населеного пункту (кутка села, поля, посадки, сажалки тощо)). Думка вченого, що «практично всі мікротопоніми входять до складу основних топонімічних класів, і лише окремі з них позначаються спеціальними термінами» [103, с. 124] перегукується з твердженнями про ієрархію серед топонімів Ю. О. Карпенка [67, с. 16] та Н. В. Подольської [129, с. 39].

Схоже міркують Д. Г. Бучко та Н. В. Ткачова, відносячи до мікротопонімів «назви урочищ, полів, гаїв, лісів, частин лісів, лук, господарських угідь, мікроспоруд (колодязів, мостів, будок, вишок, зимівель, кордонів, мисливських будиночків тощо)» та зазначаючи, що «до складу мікротопоназв нерідко зараховують мікрогідроніми, мікрооронімі, мікрохороніми та ін.» [СУОТ, с. 122]. Дослідники визначають мікротопонім як назву «невеликого, найчастіше природного фізико-географічного, рідше створеного людиною об’єкта, земельної ділянки господарського призначення, яка має вузьку сферу застосування…», зауважуючи, що «жоден термінологічний словник не може зареєструвати всіх тих пропозицій, які пропонують ті чи інші дослідники як у минулому, так і тепер» [СУОТ, с. 122].

І. М. Желєзняк, О. П. Карпенко, В. В. Лучик, Т. І. Поляруш, О. С. Стрижак та В. П. Шульгач у колективній праці «Словник мікрогідронімів України: Волинь, Житомирщина, Запоріжжя, Київщина, Кіровоградщина, Полтавщина, Черкащина» зазначають, що «...звертається увага на значні за обсягом географічні об’єкти, а назви місцевої гідрографічної системи по-справжньому не вивчаються» та що «більша частина мікрогідронімів, зокрема назв озер, боліт та ін., є архаїчними за своїм походженням і не лише несуть у собі сліди формування і становлення мови українського народу, але й вказують на міжмовні та міждіалектні зв’язки з іншими слов’янськими і неслов’янськими мовами [СМгУ,

с. 3]. Зі змісту словника зрозуміло, що до мікрогідронімів його автори відносять балки, болота, джерела, криниці, озера, струмки, торфовища, урочища тощо.

У дослідженні «Мікротопонімія південно-східного Поділля (на матеріалі Кіровоградської області)» О. В. Заінчковська визначає мікротопоніми як «власні назви всіх дрібних географічних об'єктів, що мають місцеве значення» та відносить до них назви боліт, виїздів, водопадів, водопоїв, горбів, гір, джерел, долин, шляхів, лугів, пасовищ, полів, садів, скель, ставків, струмків, урочищ, ярів, вулиць, кутків, частин села, хуторів, доріг, стежок, криниць, мостів, кладовищ [61, с. 20].

Н. М. Павликівська у роботі «Характеристичний потенціал мікрогідронімів (на матеріалі Вінниччини)» об'єктом свого дослідження визначає назви озер, боліт, штучних водоймищ (ставків і т. д.), колодязів (криниць, копанок, ковбань), торфовищ, долин [127].

Н. Ф. Вебер погоджується з попередниками (В. Н. Ярцевою, О. П. Карпенко, Н. В. Подольською та ін.), що близькість до апелятивного пласту лексики та рухливість кордонів між обома пластами – властивість, що відрізняє мікротопонімію від власне топонімії. Дослідниця зазначає, що причиною відсутності єдиного трактування та критеріїв виокремлення мікротопонімів є сплутування дослідниками фізичних показників іменованих об'єктів із лінгвістичними критеріями, на основі яких можливий поділ назв на онімні класи [32, с. 46].

Ґрунтуючись на дослідженнях попередників, Н. В. Вебер виокремлює такі лінгвальні ознаки: 1) близькість до загальних назв; 2) менша стандартність моделей; 3) семантична вмотивованість; 4) наявність морфологічних і фонетичних варіантів; 5) переважання прийменниково-відмінкових та двослівних описових конструкцій; 6) відображення базовими лексемами діалектних особливостей місцевої говірки [32, с. 46]. До позалінгвальних ознак дослідниця відносить: 1) вузьколокальність (вузький діапазон функціонування), маловідомість; 2) це назви малих за розміром об'єктів, за допомогою яких можемо орієнтуватися в географічному мікрорайоні чи мікропросторі;

3) рухливість, мінливість і недовговічність, що зумовлено зміною поколінь чи мешканців; 4) нефіксованість у писемних джерелах, усна передача жителями населеного пункту; 5) побутова зрозумілість [32, с. 46].

О. С. Мосур, характеризуючи мікротопоніми, послуговується термінами «мовні» та «позамовні ознаки». До першої групи вона відносить такі: 1) тісний зв'язок із апелятивною лексикою – географічними назвами (номенклатурними назвами) і топонімами; 2) вкраплення діалектизмів та іншомовних слів; 3) зв'язок із особовими назвами; 4) значна кількість назв-орієнтирів; 5) різноманітність словотворчих формантів; 6) використання топонімної метонімії і топонімної метафори в мікротопонімії; 7) вживання назв у мікротопонімії в переносному значенні (конотонімізація). Серед позамовних ознак: 1) обмеженість кола людей і території, на якій конкретна назва відома; 2) відносно короткий термін побутування оніма; 3) нестійкість мікротопонімної системи, її змінюваність, замінюваність, оновлення і поповнення новими одиницями у зв'язку із соціально-історичними, культурними, фізико-географічними змінами; 4) залежність від ознак і характеристик об'єкта [114, с. 3].

Дослідниця відносить до мікротопонімів: назви частин населеного пункту (назви кутів, нив, присілків, хуторів, вулиць, окремих місць локального значення), назви меж між населеними пунктами; 2) номінації шляхів сполучення (назви доріг, шляхів, трактів, перехресть тощо); 3) назви малих географічних об'єктів, пов'язаних із господарською діяльністю людей (назви полів, пусток, пасовищ, сіножатей тощо); 4) назви рослинного покриву (назви лісів, чагарників, садів, зрубів, поодиноких дерев); 5) номінації, що позначають особливості рельєфу місцевості (назви ярів, гір локального значення, пагорбів, рівнин тощо); 6) назви невеликих водойм (назви боліт, озер, саджавок, потоків тощо); 7) назви споруд, будівель локального значення (назви церков, монастирів, корчм, броварень тощо) [114].

О. Б. Лужецька в дисертації «Мікротопонімія Південно-Західного Опілля» визначає мікротопоніми як власні назви природних чи створених людиною

місцевих реалій, яким властива обмежена сфера вживання та вузькорегіональне побутування. Дослідниця вважає, що цей найчисленніший пропріальний фонд характеризується тісним зв'язком із апелятивною лексикою, нефіксованістю і неофіційністю, передачею під час безпосереднього усного спілкування та діалектними різновидами. Такі утворення з'являються зазвичай спонтанно і не зазнають адміністративного впливу [99, с. 23].

О. І. Проць у статті «Мікроойконімія півночі Львівщини» погоджується з багатьма дослідниками, що топоніми доцільно класифікувати за розмірами денотата по лінії «макро – мезо – мікро», а тому, на відміну від В. В. Німчука та Д. Г. Бучка, частиною мікротопонімії вважає мікроойконіми [138, с. 261].

Мовознавців, які не виокремлювали мікротопоніми у своїх дослідженнях, – менше. Російський ономаст А. Н. Ященко в курсі лекцій про мікротопонімію вважає, що близькість мікротопонімів із загальними назвами спростовує основну специфіку власних назв, а через віднесення до мікротопонімії назв-орієнтирів змішується лексичний та синтаксичний мовні рівні. Спірним, на його думку, є твердження про вузьколокальність мікротопонімів, оскільки цей фактор зовсім не впливає на саму назву як таку. Науковець визначає мікротопоніми як географічні назви вузького ареалу, що є неопосередкованими, первинними за своєю семантикою, двочленними за структурою та мають у своєму складі в ролі визначального компонента номенклатурний термін (онім) [202].

Попри активне функціонування терміна вже понад пів століття, М. М. Торчинський у монографії «Структура онімного простору української мови» їх не виокремлює [170]. Дослідник пропонує свою класифікацію ономастичних термінів, що, на думку В. В. Лучика, могла б «полегшити вибір необхідних термінів і теоретичних засад дослідникам часткових різновидів власних назв», але «в ономастичній практиці надмірно переобтяжує термінологічний апарат» [103, с. 137].

Підсумувати думки вчених в цій дискусії нам допоможуть слова Т. І. Поляруш: «…поділ онімів на класи за принципом відмінності денотатів слід розглядати як робочий варіант», доки не будуть докладніше вивчені всі мовні

особливості топонімних мікросистем (пластів), на підставі чого стане реальністю створення науково виправданої лінгвістичної класифікації топонімів, виокремлення їхніх класів [135, с. 373].

Погоджуємося з мовознавцями, які вважають, що мікротопоніми входять до всіх топонімних класів на рівні з ойконімами, гідронімами тощо, проте співвідносяться вони саме з топонімами за ознакою йменованого об'єкта великий – малий, значущий – незначний. Інші ж класи топонімії співвідносяться між собою за типом йменованого об'єкта. Таким чином, у роботі до мікротопонімів відносимо мікрогідроніми (болота, заглиблення у водоймах, броди, потоки, джерела тощо), мікроойконіми (хутори, присілки, кутки, слободи тощо), мікрооронімі (горби, підвищення, яри тощо) і т. д.

Отже, неодностайність учених щодо трактування змісту поняття мікротопонім, меж мікротопонімії та доречності використання окремого терміна загалом є результатом відмінних поглядів на інтерпретацію елемента мікро-, в основі значення якого може бути розмір об'єкта чи його роль у діяльності людини. Подальше вивчення мікротопонімікону України в різних аспектах дасть змогу установити його специфічні риси та на основі цього запропонувати точніше визначення цього поняття.

1.3. Теоретико-методологічні засади опрацювання мікротопонімів

Міркування про методику і методологію Ю. О. Карпенко вважає доказом, що відповідна наука вже сформувалась і, зробивши якусь кількість помилок, досягла певних результатів: настала пора все те узагальнити, зрозуміти методологію та методику й визначити подальші шляхи розвитку [73, с. 282–283].

«Якщо метод – це шлях, який прокладають до істини, то методика – інструменти, потрібні для розчищення цього шляху» [87, с. 357]. «Методологія ж являє собою сукупність методів, послідовне застосування яких дає змогу одержати певний бажаний результат, а саме запропонувати розв'язання вирішуваної наукової проблеми» [73, с. 285]. Специфіка підбору та використання

методики дослідження залежить від сутності предмета дослідження й мети, що ставить дослідник перед собою, адже методика дослідження в різних сферах мови буде відрізнятися.

Особливості мікротопонімії як ономастичної системи проявляються у фонетичному, орфографічному, орфоепічному, морфологічному, словотвірному оформленні, а також у характері сполучуваності лексем у пропріативах-словосполученнях та основ – у композитних дериватах [168, с. 194]. Мікротопонімний простір кожної національної мови потрібно розглядати в різних аспектах, адже лише синтез результатів такого дослідження може виявити лінгвальні й позалінгвальні знання, приховані в назвах дрібних географічних об’єктів та частин макрооб’єктів [197, с. 26].

В. В. Лучик зазначав, що виникнення топонімів зумовлене такими трьома позамовними чинниками, як: «1) людський (антропологічний), який визначає відношення денотата до людини; 2) просторовий (топографічний), який окреслює місце об’єкта на певній території стосовно інших географічних об’єктів; 3) внутрішній, що визначає притаманні денотату риси як його властивість» [103, с. 132]. На основі цього твердження І. Я. Ординська зауважує, що можна говорити про посесивні, локативні і кваліативні номінації, однак, крім них, варто виокремити й інші групи назв, пов’язаних з ідеологією суспільства, певним світобаченням, віруванням тощо [125, с. 173].

«Дослідницькими операціями з явищами об’єктів будь-якої науки» О. О. Селіванова називає загальні (або загальнонаукові) методи [148, с. 49]. Усебічне вивчення мікротопонімів, як і будь-якого іншого об’єкта, не є винятковим у цьому сенсі та неможливе без застосування індукції, дедукції, аналізу, синтезу, порівняння, таксономії. М. П. Кочерган слушно називає їх вихідними прийомами наукового аналізу мовного матеріалу [87, с. 358].

Метод *індукції* в дисертації необхідний для того, щоб зробити висновки дослідження на кожному з його етапів та загалом. *Дедукцію* застосовуємо для того, щоб на основі загальних тверджень можна було перейти до конкретного

узагальнення, «знань про одиничне, оскільки вони перебувають у логічних відношеннях слідування» [148, с. 49].

За допомогою *аналізу* та *синтезу* здійснюємо докладний опис кожної назви, виокремленої із сукупності або вивчення окремих компонентів назв із метою їх групування за структурою чи продуктивними моделями.

Установити генетичні і семантичні зв'язки власних назв з їх мотивувальними одиницями, висвітлити основні закономірності відапелятивного топонімотворення, а також реконструювати ареали старожитніх загальних назв уможливлює метод *порівняння* [94, с. 72]. Кожна мова має періоди, коли у сфері онімних систем спостерігаємо ускладнення, заміну однокомпонених назв багатокомпонентними, і періоди, коли проявляється тенденція до спрощення іменувань [168, с. 212].

Один із найважливіших етапів дослідження – поділ мікротопонімів на категорії (класифікація) – результат застосування методу *таксономії.* Найчастіше дослідники власних назв використовують поділ за семантикою основи, структурою та способом назвовотворення. Установлення дотопонімного значення мотивувальних основ онімів дає змогу відокремити топонімотворчі форманти та простежити процес становлення мікротопонімів.

На відмінність у семантиці власних назв географічних об'єктів одним із перших звернув увагу Ф. Міклошич. Дослідник розділив їх на групи nomina personalia (топоніми, що походять від інших онімів) та nomina appelativa (топоніми, що походять від апелятивів). Серед них мовознавець виокремив групи назв, в основі яких – терміни на позначення землі, води, рослинності, тваринного світу, кольору, будівель, ремесел, етносів тощо, та дійшов висновку, що найчастіше переважають назви, утворені від антропонімів [211]. Попри певні недоліки, такий поділ став класичним для дослідників. З певними варіаціями його застосовують і досі.

Якщо семантика відображає індивідуальні властивості онімів, то словотвір – передусім загальні. Саме тому важливою умовою успішних семантичних студій над топонімією є попереднє вивчення словотвору її одиниць, оскільки

правильне пояснення будови назви значно полегшує відновлення її семантики [102, с. 106–108]. Структуру та способи творення назв мікрооб'єктів першими почали вивчати польські лінгвісти Г. Борек, С. Грабець, М. Карась, М. Лесів, С. Роспонд, З. Штібер. Не можна оминути увагою і внеску українських ономастів – Д. Г. Бучка, Л. Л. Гумецької, І. М. Желєзняк, Ю. О. Карпенка, Т. І. Поляруш, К. К. Цілуйка та ін. Для вирішення цього питання вчені пропонують різні підходи. Зокрема, О. В. Суперанська поділяє топоніми на іменники та прикметники, виокремлюючи серед них прості та складені [166]. Л. Л. Гумецька групувала власні географічні назви за способами деривації: семантичним (переосмислення слова), морфологічним (суфіксація й префіксація основи), морфолого-синтаксичним (субстантивація й словоскладання), лексико-синтаксичним (лексикалізація словосполучень) [46]. Ю. О. Карпенко виокремлював такі типи творення топонімів, як переосмислення, афіксацію, субстантивацію прикметників, композицію (словоскладання) та словосполучення [68]. На думку В. В. Лучика, виникнення топонімів зумовлене такими трьома позамовними чинниками, як: «1) людський (антропологічний), який визначає відношення денотата до людини; 2) просторовий (топографічний), який окреслює місце об'єкта на певній території стосовно інших географічних об'єктів; 3) внутрішній, що визначає притаманні денотату риси як його властивість» [102, с. 132]. І. Я.Ординська зазначає, що можна говорити про посесивні, локативні і кваліфікативні номінації, однак, крім них, варто виокремити й інші групи назв, пов'язаних з ідеологією суспільства, певним світобаченням, віруванням тощо [125, с. 173]. Проте антропологічний фактор зумовлює появу не лише посесивних номінацій.

З розвитком ономастичних студій удосконалюються і системи класифікації власних назв. Важко не погодитися з думкою О. В. Заінчковської, що наукове опрацювання топонімів загалом і мікротопонімів зокрема повинне ґрунтуватися на різноманітних підходах – семантичних, словотвірних, фонетичних, на групуванні власних географічних назв із урахуванням їхньої географії, мотивованості мовними, соціальними, культурно-історичними, естетичними та

іншими чинниками, на групуванні за походженням, за їхньою репрезентованістю на картах, в історичних документах, пам'ятках, у мовах різних національностей, які заселяють певну територію, у різноманітних функціональних стилях, групуванні за категоріями об'єктів, їхніх якісних та кількісних показників тощо, хоча якою б не була класифікація – одноаспектною чи комплексною, багатоаспектною, вона має бути завжди логічною [61, с. 24].

У сучасних дослідженнях української мікротопонімії відображено результат багаторічних пошуків найбільш досконалого способу їх класифікації. Мікротопоніми найчастіше групують за лексико-семантичним, структурним та словотвірним принципами, з градацією та деякими відмінностями в назвах груп чи підгруп, залежно від екстралінгвальних факторів певної місцевості.

За лексико-семантичним принципом мікротопоніми зазвичай поділяють на відапелятивні та відонімні утворення. Серед відапелятивних – мікротопоніми натурогенного походження (що характеризують рельєф, структуру чи властивості ґрунту, особливості флори або пов'язані з місцевою фауною) та антропогенного походження (основи яких визначають орієнтацію об'єкта в просторі, його форму чи розмір; пов'язані з типом поселень, назвами споруд і шляхів сполучення; вказують на спосіб використання площі та семантично пов'язані з первинним значенням особи). Відонімні поділяють на відантропонімні (відіменні, відпрізвищеві, відпрізвиськові) та відтопонімні (відойконімні, відмікротопонімні, відмакротопонімні, відгідронімні) назви. За структурою розрізняють прості, складні та складені мікротопоназви. Серед способів творення мікротопонімів виокремлюють морфологічний, субстантивації та онімізації, лексикалізацію й онімізацію тощо.

Таку класифікацію застосовували О. В. Заінчковська [61], О. С. Мосур [114], О. Б. Лужецька [100], Н. В. Вебер [32], Л. П. Білінська [10], Н. В. Сокіл [157], Н. М. Павликівська [127] та ін. І. Я. Ординська поділяє мікротопоніми за типами йменованих об'єктів (власні назви водних об'єктів, об'єктів рельєфу й територій тощо) [125].

Класифікація за семантикою основи, структурою та способом назвотворення базова для дослідників. Це зумовлено, на думку Н. Р. Яніцької, домінуванням у XX ст. системно-структурної (таксономічної) наукової парадигми [197, с. 26]. Відомості, отримані з використання такого підходу, надійні, оскільки дають змогу розкрити всю інформацію про досліджуваний об'єкт. Усі дослідження в цьому контексті були зорієнтовані на предмет, річ, назву, а в центрі системи форм, знань та уявлень – слово, а не суб'єкт, що його породжує. Проте антропоцентризм сьогодні набуває популярності в мовознавчих студіях. Не є винятком і дослідження мікротопонімів, оскільки вони акумулюють інформацію про уявлення людини про світ і «відображають творчий потенціал народу, культурні, соціальні надбання, світоглядні позиції, звичаєві та традиційні особливості тощо» [155, с. 260]. Н. Р. Яніцька на основі результатів, отриманих завдяки застосуванню стандартного підходу, розглянула мікротопоніми в антропоцентричній парадигмі. Дослідниця окреслює аспекти такого дослідження, серед яких – **когнітивний** (що передбачає розкриття мисленнєвих процесів, які супроводжують виникнення і функціонування мікротопонімів, а також характеристику цих назв як засобу вербалізації основних понять у ментальній сфері етносу, соціуму та особистості – концептів), **етнолінгвістичний** (уможливлює здійснити комплексний аналіз власних назв географічних мікрооб'єктів як фрагмента мовної картини світу українців, що є результатом синкретичного процесу номінації як засобу формування та вираження знань українців про об'єктивний світ, як засобу його пізнання, логічного, чуттєвого та естетичного сприйняття), **соціолінгвістичний** (застосування низки соціолінгвістичних прийомів для виявлення зв'язків між мовою та соціумом, механізму впливу соціальних чинників на мову, функцій мови в соціумі, її соціальної диференціації) [197, с. 27–29]. Н. Р. Яніцька виокремила такі концептосистеми: 'людина – природа', 'людина – людина' та мікротопоніми, що репрезентують ментальну сферу українського етносу [197].

Ми згодні з твердженням Є. М. Черняхівської, що класифікація топонімного матеріалу тільки тоді може бути задовільною, коли вона

ґрунтується на самому матеріалі, а не придумана автором ще до вивчення цього матеріалу [183].

Серед лінгвістичних методів для дослідження пропріальної лексики типовими у XX ст. були *дескриптивний* (*описовий*), *ареальний*, *генетичний*, *типологічний*. Автори «Теорії та методики сучасних ономастичних досліджень» виокремлюють *дескриптивний* (*описовий*), *порівняльно-історичний*, *порівняльно-типологічний* та *ареальний* як найбільш прийнятні для ономастики [165]. Білоруські дослідники наголошують на провідній ролі *словотвірного*, *порівняльно-історичного* та *формантного* методів [94]. Болгарські науковці застосовували *дескриптивний* (*описовий*), *порівняльно-історичний*, *ареальний* (*картографування*), *етимологічний*, *статистичний*, *зіставний*, *структурно-словотвірний*, *текстологічний* і *палеографічний* методи аналізу. Натомість польські лінгвісти послуговувалися традиційними *етимологічним* та *історично-мовним* методами [49].

Як уже йшлося, методика кожної наукової розвідки визначається її метою і завданнями. Оскільки мета нашої роботи – дослідити процес становлення мікротопонімії, то першим її етапом став збір матеріалу. Залежно від сфери побутування оніма застосовуємо *текстологічний аналіз* (оскільки власні назви потрібно зібрати з джерел) та *метод польових досліджень* (опитування й анкетування мовців).

Традиційний для мовознавства *дескриптивний* (*описовий*) метод. О. О. Селіванова називає його «сукупністю процедур інвентаризації, таксономії й інтерпретації досліджуваних мовних явищ на певному етапі розвитку мови» [148, с. 49]. У дисертації за допомогою цього методу зафіксовано інформацію, отриману в процесі аналізу, систематизації, інтерпретації, встановлення особливостей будови і побутування мікротопонімії досліджуваного ареалу.

Порівняльно-зіставний (*порівняльний*, *зіставний*) метод дав змогу: 1) порівнявши ту саму назву в діахронії (від найдавнішої фіксації до моменту дослідження в процесі живого мовлення), простежити динаміку змін або їх відсутність на різних часових зрізах; зіставивши назви різних місцевостей (на

досліджуваній території або, за потреби, на досліджуваній та будь-якій іншій) в синхронії, простежити ареальну диференціацію з перспективою визначення її причин.

За допомогою *етимологічного*, *структурного*, *семантичного* та *словотвірного* аналізу виокремлено форманти, структурні моделі та мотивувальні основи в межах досліджуваної системи.

Застосування *кількісного* (*квантитативного, математично-статистичного*) методу зумовлено потребою визначення продуктивності різних груп мікротопонімів, чисельного співвідношення між лексико-семантичними групами назв мікротопооб'єктів тощо.

Висновки до Розділу І

Мікротопоніми перебувають на перетині лінгвістичних, історичних, етнокультурних і географічних студій. До особливостей мікротопонімів належать, зокрема, тісний зв'язок із апелятивною лексикою, стихійність виникнення та нефіксованість, варіативність унаслідок впливу діалектних рис та здебільшого вузька локалізація й недовготривалість.

На сучасному етапі інтерес до власних назв локальних географічних об'єктів зростає. Досліджено мікротопоніми багатьох українських територій. Попри це, національну мікротопонімію повною мірою ще не опрацьовано, що відповідно не дає змоги простежити специфіку її становлення в межах усієї України. Стан нинішніх студій із мікротопонімії свідчить про актуальність та перспективу обраного напрямку.

РОЗДІЛ ІІ
ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТВІРНИХ ОСНОВ МІКРОТОПОНІМІВ ЖИТОМИРСЬКОГО ПОЛІССЯ

Класифікація – важливий етап вивчення мікротопонімів кожного регіону. Для дослідження власних географічних назв локальних топооб'єктів застосовують лексико-семантичну класифікацію.

Дослідження лексико-семантичних особливостей місцевих географічних назв дає змогу лінгвістам «виявити лексеми, не зафіксовані в історичних джерелах або ж і зовсім зниклі» та «заповнити низку лакун, які й сьогодні існують у мові» [125, с. 69]. Певною мірою це забезпечує така особливість цього виду ВГН: у діахронії назви дрібних місцевих реалій «менш виразні… ніж інші топоніми», оскільки краще зберігають своє етимологічне значення [67, с. 17–18].

Мікротопонім, як і будь-який інший онім, – асемантичний мовний знак, «звукова оболонка назви» [69, с. 44], тому терміносполуку «семантика мікротопоніма» мовознавці трактують як значення твірного апелятива, мотиваційної основи на дотопонімному рівні. На онімізацію апелятива впливає низка екстралінгвальних чинників, що створює певні труднощі в процесі систематизації матеріалу та робить будь-яку класифікацію недосконалою, а віднесення назви до тієї чи іншої групи дещо умовним або інколи навіть суперечливим [30, с. 42–43]. Це добре ілюструють випадки, коли «тому самому об'єкту можуть відповідати два різні терміни-денотати, наприклад: «болоту» може відповідати *болото* і *сіножать*, що залежить від того, чи характеризують його як суто географічний об'єкт – 'вологе місце', чи як господарсько-агрономічний об'єкт – 'місце, де можна косити траву'; а різним об'єктам, наприклад 'болотистому лугу', 'низинному лугу' і 'високогірному пасовищу', може відповідати один термін-денотат, пор., наприклад, чорногорськ. *планина* 'луг, пасовище' [Толстой, с. 19].

Розподіляючи матеріал за лексико-семантичними групами, дослідники спираються не лише на значення твірного апелятива, а й на принцип називання,

«напрямок ходу думки, за яким здійснюється називання конкретного об'єкта» [27, с. 41]. Д. Г. Бучко виокремлює чотири принципи найменування географічних об'єктів: 1) номінація топооб'єкта через відображення в його назві зв'язку з найменуванням окремої особи або групи осіб. За цим принципом утворено ВГН, що становлять низку лексико-семантичних груп, зокрема: відантропонімні мікротопоніми: *Мыслятинъ* (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.) [Шуберт, 21,6], *Василівка* (х. (1946) Великогуляківської с. р. Корн.) [АТП, с. 173] тощо;

2) номінація топооб'єкта через відображення в його назві зв'язку з назвами сусідніх (у рідкісних випадках віддалених) географічних об'єктів (наприклад: *Безудъ* (уроч. (1846–1863), с. Рясне Бараш.) [Шуберт, 21,6] ‹ р. *Безудъ*);

3) номінація топооб'єкта через відображення в його назві індивідуальних особливостей (ознак) географічного об'єкта (наприклад, мікротопоніми з географічними термінами в основах: *Джерельце* (дж. (2021–2024), м. Коростень) [Додаток], *Скеля* (підзем. ходи (2021–2024), м. Коростень) [Додаток], або мотивовані лексемами, що вказують на якісну характеристику об'єкта: *Водне* (бол. (1911), на прав. бер. р. Норин) [СМгУ, с. 123], *Широке* (бол. (1989), с. Листвин Овр.) [СМгУ, с. 190] тощо);

4) номінація топооб'єкта через відображення в його назві економічно-виробничих і суспільно-політичних факторів (наприклад, ВГН, похідні від назв поселень: *Замок* (уроч. (2021–2024): с. Несолонь Н-В. та м. Звягель) [Додаток], *Містечко* (куток (2021–2024), смт Ємільчине Н-В.) [Додаток], мікротопоніми, в яких відображено спосіб освоєння території: *Вирубки* (уроч. (1946), с. Миколаївка Олев.) [АТП, с. 175], *Потеребки* (уроч. (1846–1863), м. Олевськ) [Шуберт, 20,6] тощо) [27, с. 43].

Спосіб утворення власної географічної назви – важливий фактор у процесі розподілу матеріалу за групами. Зокрема, 1-й і 2-й принципи, за Д. Г. Бучком, уможливили утворення ВГН, віднесених до відпропріальних; 3-й та 4-й принципи – відапелятивних.

Досліджуваний матеріал містить мікротопоніми, зафіксовані в історичних джерелах, та сучасні мікротопоназви, зібрані методом анкетування та польових досліджень. Специфіка історичної мікротопонімії полягає в тому, що під час аналізу відонімних мікротопонімів зважаємо на контекст джерела [114, с. 64]. У текстах пам'яток або на картах часто можна виявити вказівку на мотив чи спосіб номінації. Наприклад, установити мотивацію назви урочища *Безудъ* (1846–1863, с. Рясне Бараш.) [Шуберт, 21,6] (‹ р. *Безудъ*) допомогла локалізація цього урочища поруч із однойменним гідрооб'єктом; назву торфовища *Печеринське* (торф. (1959), смт Черняхів) [СМгУ, с. 167], згідно з джерелом, теж було утворено від назви річки *Печеринка*, у заплаві якої розташований об'єкт із досліджуваною назвою.

Під час анкетування й опитування семантику твірних основ мікротопонімів можуть підказати місцеві мешканці. Наприклад, ВГН *Штани* (рівчак (2021–2024), с. Кропивня Звяг.) [Додаток], за словами мешканки села, з'явилася через особливість конфігурації об'єкта: рівчак ділився на два потоки, нагадуючи за формою предмет одягу; деякі місцеві жителі с. Поліянівка оброблювану землю стали іронічно називати *фазендами* через популярність бразильських серіалів (*фазенда* 'у Бразилії – великий землевласницький або тваринницький маєток; *жарт.* про дачну ділянку' [ВТС, с. 1526]), за двома об'єктами лексема закріпилась у ролі власної назви: *Фазенда* (орні поля (2021–2024), с. Поліянівка Звяг.) [Додаток].

У процесі лексико-семантичного аналізу мікротопонімії досліджуваного регіону з'ясовано лексичну специфіку твірних основ аналізованих ВГН, які скласифіковано за двома об'ємними групами: ***відпропріальні*** та ***відапелятивні***.

2.1. Відпропріальні мікротопоніми Житомирського Полісся

Значну частку мікротопонімних основ мотивують різні власні назви. Серед мікротопонімів відпропріального походження виокремлюємо відантропонімні та відтопонімні деривати. «Відантропонімні мікротопоніми переважно мають

посесивний характер – прямий чи опосередкований натяк на власника об’єкта, на особу, яка проживає поряд із географічною чи рукотворною реалією тощо» [114, с. 125]. Відтопонімні назви утворено переважно способом трансонімізації назв суміжних чи, рідше, віддалених географічних об’єктів.

2.1.1. Відантропонімні мікротопоніми Житомирського Полісся

Процес номінації можливий лише за участі людини, а «людина весь навколишній світ сприймає через себе, свою свідомість, своє буття в часі та просторі» [197, с. 85]. Тому функціонування мікротопонімів, похідних від антропонімів різного типу, – закономірний процес. Дослідники вважають, що відантропонімне творення топонімів було особливо продуктивним у період розвитку феодальних відносин, коли масово виникали населені пункти, а основами для називання ставали особові назви їхніх засновників або власників [39, с. 150].

Як відомо, межа між іменами, прізвищами та прізвиськами дещо розмита. Це зумовлено особливостями процесу становлення тричленної антропонімної формули. Так, наприклад, імена по батькові із часом починали виконувати функцію додаткового ідентифікатора до основного іменування особи [114, с. 127]. Виникнення ж прізвищ у сучасному значенні дослідники відносять до періоду 30-х років XIX ст. [180, с. 174]. Варто також зауважити, що пласт слов’янських автохтонних імен «без якихось структурних чи фонетичних змін взято з апелятивної лексики, з якої, як відомо, черпались також і вуличні прізвиська» [48, с. 102]. Зважаючи на такі обставини, часто складно встановити мотивацію твірних основ деяких мікроойконімів.

Відантропонімні мікротопоніми досліджуваного регіону поділяємо на такі групи: 1) **похідні від особових імен**; 2) **мотивовані протопрізвищами та прізвиськами**.

2.1.1.1. Мікротопоніми, похідні від особових імен

Переважна частина мікротопонімів Житомирського Полісся мотивована ***чоловічими іменами***. Роль чоловіка як господаря та голови сім'ї зумовила відображення в більшості відантропонімних назв географічних об'єктів ***чоловічих імен***.

Серед твірних для аналізованих мікротопонімів чоловічих імен – ***автохтонні слов'янські*** й ***традиційні християнські***, або ***календарні*** імена.

Терміном *автохтонне ім'я* в українській ономастиці позначають «питомі власні назви, що належать автохтонам – корінним жителям конкретної країни і виникли на ґрунті їхньої мови» [СУОТ, с. 32].

До ***автохтонних слов'янських імен*** належать ***імена-композити***, ***відкомпозитні імена*** та ***імена відапелятивного походження***. Схарактеризуємо антропоніми кожної із цих груп, відображені в мікротопонімії досліджуваної території.

Імена-композити та ***відкомпозитні імена.*** Ономасти вважають, що іменам-композитам первісно передувало ціле розгорнуте речення, яке містило відповідне побажання новонародженій дитині. Згодом через громіздкість і довготу антропонімійне речення спрощується до складного слова [48, с. 35; 52, с. 57].

Основами для досліджуваних мікротопонімів ставали ***повні, усічені або усічено-суфіксальні форми імен-композитів*** (комп. *Богданів* мікротопоніма *Богданів Дуб* (ППМЗ (2022), Н-В. м. г.) [ПЗФ, с. 100] ‹ *Богдан* [Купчинська 2016, с. 127–128; СВІЛ, с. 22]; *Хотиж* (х. (1946) Гоноринської с. р. Бараш.) [АТП, с. 164] ‹ **Хотѣгъ* ‹ *Хотимир* [Купчинська 2016, с. 147]; *Яровъ* (остр. (1846–1863), с. Зубковичі Олев.) [Шуберт, 21,6] ‹ *Яр* [Демчук, с. 48; Купчинська 2016, с. 132]) тощо.

Прикметно, що усічені та усічено-суфіксальні форми імен-композитів значно частіше ставали основами для власних назв місцевих географічних об'єктів Житомирського Полісся. Тенденцію втрати продуктивності повних

форм та поширення гіпокористично-демінутивних форм імен-композитів простежено давно [Демчук, с. 51; 216, с. 105].

Християнські, або календарні, імена. Група мікротопонімів, мотивованих християнськими або календарними, іменами, досить чисельна. Формально церковно-християнські, або календарні, імена належать до запозичених. Проте процес запозичення відбувся досить давно, а самі імена набули значного поширення, тому стали вже традиційними. Варто зауважити, що ці імена потрапили в українську мову не безпосередньо зі згаданих давніх мов, а за посередництвом церковнослов'янської мови.

Серед мікротопонімів досліджуваного регіону наявні назви, мотивовані іменами ***грецького***: *Андріївка* (х. (1946) Крошнянської с. р. Жит.) [АТП, с. 173] ‹ *Андрій* [ВлІЛ, с. 222; СВІЛ, с. 20; Трійняк, с. 33; Редько, с. 9]; *Василівка* (х. (1946) Великогуляківської с. р. Корн.) [АТП, с. 173] ‹ *Василь* [ВлІЛ, с. 222; СВІЛ, с. 20; Трійняк, с. 60; Редько, с. 9]; *Євгенівка* (х. (1946) Бобрицько-Болярської с. р. Бараш.) [АТП, с. 164] ‹ *Євген* [ВлІЛ, с. 227; СВІЛ, с. 26; Трійняк, с. 118]; *Олександрівка* (х. (1946) Малокозарської с. р. Дзерж.) [АТП, с. 169] ‹ *Олександр* [ВлІЛ, с. 235; СВІЛ, с. 35; Трійняк, с. 261, 474]; *Тарасівка* (х. (1946) Тулинської с. р. Троян.) [АТП, с. 161, 186] ‹ *Тарас* [ВлІЛ, с. 239; СВІЛ, с. 42; Трійняк, с. 355, 482]; *Юрівка* (х. (1946) Малинівської с. р. Мал.) [АТП, с. 178] ‹ *Юр*, *Юра* ‹ *Юрій* [ВлІЛ, с. 202; СВІЛ, с. 45; Трійняк, с. 86, 408, 486]; ***давньоєврейського***: *Адамів* (х. (1946) Ситнівської с. р. Грдн.) [АТП, с. 169] ‹ *Адам* [ВлІЛ, с. 223; Чучка 2005, с. 36; СВІЛ, с. 19; Редько, с. 12, 18–19]; *Давидівка* (х. (1946) Барашівської с. р. Жит.) [АТП, с. 172] ‹ *Давид* [ВлІЛ, с. 226; СВІЛ, с. 25; Трійняк, с. 98]; *Іванівка* (х. (1946) Великодивлинської с. р. Лугин.) [АТП, с. 176] ‹ *Іван* [ВлІЛ, с. 229; СВІЛ, с. 28; Трійняк, с. 143]; *Йосипівка* (х. (1946) Ришавської с. р. Корс.) [АТП, с. 175] ‹ *Йосип* [ВлІЛ, с. 230; СВІЛ, с. 29; Трійняк, с. 161; Редько, с. 9]; *Михайлівка* (хх. (1946) Денишівської с. р. Жит., Крилинської с. р. Ємлч.) [АТП, с. 171, 172] ‹ *Михайло* [ВлІЛ, с. 234; СВІЛ, с. 34; Трійняк, с. 236, 471; Редько, с. 10]; ***латинського*** походження: *Леонівка* (х. (1946) Розкопано-Могильської с. р. Троян.) [АТП, с. 186] ‹ *Леон* [ВлІЛ, с. 231; СВІЛ, с. 31; Трійняк, с. 192, 467]; *Мала*

Климентіївка (х. (1946) Климентіївської с. р. Баран.) [АТП, с. 163] ‹ *Климентіївка* ‹ *Климентій* [ВлІЛ, с. 231; СВІЛ, с. 30; Трійняк, с. 178, 466]; *Марківка* (х. (1946) Старогутянської с. р. Баран.) [АТП, с. 163] ‹ *Марко* [ВлІЛ, с. 233; СВІЛ, с. 33; Трійняк, с. 216, 470]; *Устинівка* (х. (1946) Перганської с. р. Олев.) [АТП, с. 181] ‹ *Устин* [ВлІЛ, с. 241; СВІЛ, с. 42; Трійняк, с. 369, 483].

Демінутиви та ускладнено-суфіксальні форми імен також відображені серед поширених мотивувальних основ досліджуваних мікротопонімів: *Іванкове* (бол. (1988), с. Бондарівка Корс.) [СМгУ, с. 136] ‹ *Іванко* ‹ *Іван* [ВлІЛ, с. 229; СВІЛ, с. 28; Трійняк, с. 143]; *Климкове* (бол. (2004), с. Новина Корс.) [СМгУ, с. 141] ‹ *Климко* ‹ *Клим* [Трійняк, с. 30]; *Левкове* (бол. (2004), с. Червона Волока Лугин.) [СМгУ, с. 151] ‹ *Левко* ‹ *Лев* [Трійняк, с. 31]; *Миколайчикове* (бол. (1988), с. Кремне Лугин.) [СМгУ, с. 156] ‹ *Миколайчик* ‹ *Миколай* [Трійняк, с. 33]; *Сашкіна* (яма в річці (2021–2024), с. Кроповня Н-В.) [Додаток] ‹ *Са́шка* ‹ *Олександр* [ВлІЛ, с. 235; СВІЛ, с. 35; Трійняк, с. 261, 474]; *Сашкове* (бол. (1988), с. Мединівка Корс.) [СМгУ, с. 175] ‹ *Сашко* ‹ *Олександр* [ВлІЛ, с. 235; СВІЛ, с. 35; Трійняк, с. 261, 474]; *Сидоркове* (бол. (2004), с. Рясне Ємлч.) [СМгУ, с. 176] ‹ *Сидорко* ‹ *Сидір* [Трійняк, с. 40]; *Тодосьове* (бол. (1989), с. Брідок Ємлч.) [СМгУ, с. 183] ‹ *Тодось* ‹ *Феодосій* [Трійняк, с. 42]. Це явище «підпорядковане насамперед українській мовній традиції, у якій превалюють емоційно-забарвлені деривати імен» [Сокіл, с. 94].

На Житомирщині відомі випадки заселення певних територій поляками, що відобразилося на мікротопоніміконі краю. Свідчення цього – часте використання як мотивувальної бази для ВГН, наприклад, одного з найпоширеніших польських імен – *Ян*: *Янкове* (бол. (1988), с. Киянка Ємлч.) [СМгУ, с. 193] ‹ *Янко* / *Янек* ‹ *Ян* ‹ *Jan* [Трійняк, с. 45], *Янова Рудня* (хх. (1846–1863), с. Ясенець Овр.) [Шуберт, 20,7] ‹ *Ян* ‹ *Jan* [Трійняк, с. 45], *Яньове* (бол. (1963), с. Голубин Дзерж.) [СМгУ, с. 193] ‹ *Яньо* ‹ *Ян* ‹ *Jan* [Трійняк, с. 45].

Жіночі імена, як уже йшлося, значно рідше ставали мотиваційними основами для мікротопонімів Житомирського Полісся. Серед незначної кількості назв, утворених від жіночих власних особових імен, побутують,

зокрема, ***похідні від власне жіночих імен*** та від ***андронімів*** (імен жінок за назвами чоловіками).

Масив мікротопонімів, похідних від ***власне жіночих імен***, характеризуємо за тими самими принципами, визначеними раніше під час аналізу мікротопонімів, мотивованих чоловічими іменами. Серед них наявні назви, утворені від традиційних християнських імен ***грецького***: *Катеринівка* (х. (1946) Корчацької с. р. Жит.) [АТП, с. 173] ‹ *Катерина* [ВлІЛ, с. 249; СВІЛ, с. 51; Трійняк, с. 169, 465]; ***давньоєврейського***: *Ганнівка* (х. (1946) Королівської с. р. Ємлч.) [АТП, с. 171, 179] ‹ *Ганна* [ВлІЛ, с. 246; СВІЛ, с. 48; Трійняк, с. 81, 457]; ***латинського*** походження: *Августиніне* (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Н-В.) [Додаток] ‹ *Августина* [Трійняк, с. 16], *Марценіне* (бол. (2021–2024), с. Поліянівка Н-В.) [Додаток] ‹ *Марценя* ‹ *Марцелина* [Трійняк, с. 219], *Цезьчине* (сад, коп. (2021–2024), с. Поліянівка Н-В.) [Додаток] ‹ *Цезька* ‹ *Цезя* ‹ *Цезарія*, *Цезарина* [Трійняк, с. 404].

Серед досліджуваних ВГН побутують мікротопоніми, за мотиваційною основою яких важко встановити, від якого імені вони утворені – чоловічого чи жіночого: *Мар'янівка* (х. (1946) Жадківської с. р. Пот.) [АТП, с. 174, 182] ‹ *Мар'ян*, *Мар'яна* [ВлІЛ, с. 233; СВІЛ, с. 33, 53; Трійняк, с. 220, 470]; *Світин* (х. (1946) Крошнянської с. р. Жит.) [АТП, с. 173] ‹ *Світа* ‹ *Світлана* [Трійняк, с. 326] або *Світлан* [Трійняк, с. 326]; *Улянівка* (х. (1946) Цеберківської с. р. Баран.) [АТП, с. 163] ‹ *Улян*, *Уляна* [Трійняк, с. 367–369, 483] тощо.

Мікротопоніми, мотивувальними базами яких є власні імена, становлять 9,7% від сукупності досліджуваних ВГН.

2.1.1.2. Мікротопоніми, мотивовані протопрізвищами (прізвищевими назвами) та / або прізвиськами

П. П. Чучка зазначав, що ані лексема *прозъвище*, ані її відповідник *прозвиско* свого часу не мали теперішнього термінологічного значення, а означали, найпевніше, 'прізвисько', 'додаткове неофіційне найменування'

[Чучка 2005, с. VII]. Тож конкретний антропонім в одній місцевості може виконувати роль офіційного прізвища, а в іншій – побутувати як вуличне прізвисько [3, с. 32]. Тому дослідники пропонують уживати термін «прізвищева назва» [180, 174], або «протопрізвище» [СУОТ].

Очевидно, що сьогодні прізвища не мають семантики, оскільки є лише індивідуальною назвою особи, успадкованою нею від предків, для одного з яких вона була вираженням якоїсь характеристичної ознаки [109, с. 8]. Мікротопоніми досліджуваного регіону, мотивовані протопрізвищами та прізвиськами, охоплюють такі групи:

1. Мікротопоніми, похідні від власних назв, що ***вказують на соціальну належність або статус найменованої особи***: *Босякове* (бол. (1989), с. Малахівка Лугин.) [СМгУ, с. 117] ‹ *Босяк* ‹ *босяк*, *босий* ‘бідна людина’, ‘бідняк’ [Грінченко 1, с. 90; Габорак, с. 58; СУМ 1, с. 222]; *Голякова* (крин. (1989), с. Симони Ємлч.) [СМгУ, с. 125]) ‹ *Голяк* ‹ *голяк* ‘людина без одягу’, ‘убога людина’, ‘злидар’ [ВТС, с. 188; Габорак, с. 124; СУМ 2, с. 120]; *Царів Лісок* (бол. (1911), на півд. від Овр. пісковику [СМгУ, с. 187]) ‹ *Цар* ‹ *цар* ‘повновладний господар над ким чи чим-небудь, розпорядник’ [СУМ 11, с. 180]. Найімовірніше, апелятив *цар* ужитий тут у переносному значенні.

2. Мікротопоніми, похідні від антропонімів, що ***вказують на постійне заняття чи професію власника відповідного імені***: *Шевцева Нива* (бол. (1925), на зах. від Овр. пісковику [СМгУ, с. 190]) ‹ *Швець* ‹ *швець* ‘майстер, що шиє і лагодить взуття’ [СУМ 2, с. 429]; *Шинкари* (дорога (2021–2024) до с. Тупальці Н-В.) [Додаток] ‹ *Шинкарі* ‹ *Шинкар* ‹ *шинкар* ‘власник шинку або продавець у ньому’ [СУМ 11, с. 453]. Зміна кінцевого *и* ‹ *і* зумовлена діалектними особливостями мови місцевого населення.

3. Мікротопоніми, мотивовані антропонімами, що ***характеризували людину за її зовнішністю, фізичними ознаками і властивостями***: *Гордъковъ* (брід. (1846–1863), с. Озеряни Олев.) [Шуберт, 20,6] ‹ *Гордко* ‹ *гордий* [Лозко, с. 77]; *Жмакове* (бол. (2004), с. Рудня Корс.) [СМгУ, с. 131] ‹ *Жмак ‹ жмак* (*жмук*) ‘оберемок, пучок’, ‘грудка, скруток’ [Грінченко 1, с. 487; Лисенко 1961,

с. 42; Габорак, с.184]. Можливо, від дієслова *жмакати* ‘захоплюючи, здавлюючи який-небудь предмет руками, м’яти, псувати його форму’, ‘жувати’ [СУМ 2, с. 573]; *Лихачевъ* (уроч. (1846–1863), с. Михайлівка Олев.) [Шуберт, 20,6] ‹ *Лихач* ‹ *лихач* ‘нестримно, нерозсудливо смілива людина’, ‘візник екіпажу з баским конем, а також самий екіпаж з таким конем’ [СУМ 4, с. 485]; *Лютовка* (уроч. (1846–1863), с. Рудня Олев.) [Шуберт, 20,6] ‹ *Лют* ‹ *лютий* ‘суворий, жорстокий’ [Грінченко 2, с. 390; Демчук, с. 76; Габорак, с. 306; Чучка 2011, с. 225]; *Малевъ* (уроч. (1846–1863), с. Забаро-Давидівка Ємлч.) [Шуберт, 20,7] ‹ *Мал(ь)* ‹ *малий* ‘малий’ [Демчук, с. 76–77; Купчинська 2016, с. 134, 135]; *Матлошове* (бол. (1988), с. Путиловичі Лугин.) [СМгУ, с. 156] ‹ *Матлош* ‹ *матлошити*, *мотлошити* ‘перетворювати в мотлох, рвати, ламати, трощити’, ‘сильно бити когось’ [СУМ 4, с. 811]; *Моргунове* (бол. (2004), с. Мелені Корс.) [СМгУ, с. 157] ‹ *Моргун* ‹ *моргун* ‘людина, що часто кліпає очима’ [Грінченко 2, с. 444] ‹ *моргати* ‘мимоволі швидко опускати й піднімати повіки та вії’, ‘залицятися’ [СУМ 4, с. 800]; *Мудричь* (бол. та пот. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.) [Шуберт, 21,6] ‹ *Мудрич* ‹ *мудр* ‹ *мудрий* ‘мудрий’ [Демчук, с. 117]; *Страхів* (торф. (1959), смт Олевськ) [СМгУ, с. 180] ‹ *Страх* ‹ *Страхомиръ* [Габорак, с. 471] або від *страх* ‘фантастична істота незвичайного, страшного вигляду’, ‘стан і/або вираження хвилювання, тривоги, неспокою, викликаний чеканням чого-небудь неприємного, небажаного’ [Грінченко 4, с. 213; Аркушин 2, с. 177; СУМ 9, с. 753]; *Цюпове* (бол. (1962), с. Гута-Потіївка Рад.) [СМгУ, с. 187] ‹ *Цюп* ‹ *цюпати* ‘цілувати, цокати, тупати, дріботіти ногами’ [ЕСУМ 6, с. 270]. П. П. Чучка спільнокореневе прізвище *Цюпик* виводив від пол. апелятива *ciupa* ‘курка’ або *ciupka* ‘дурень’, ‘недолугий’ [Чучка 2005, с. 597]; *Чубан* (х. (1946) Красилівської с. р. Слов.) [АТП, с. 185] ‹ *Чубан* ‹ *чубан* ‘чубатий’ [Шульгач 7, с. 29].

4. Мікротопоніми, ***антропонімооснови яких мотивовані назвами тварин та птахів***: *Воробьевъ* (х. (1846–1863), с. Сирниця Овр.) [Шуберт, 20,6] ‹ *Воробей* [Демчук, с. 124; Чучка 2011, с. 116]; *Зайцев* (х. (1846–1863), с. Возничі Овр.) [Шуберт, 20,7] ‹ *Заєць* [ВТС, с. 297; Демчук, с. 123; Габорак, с. 190; Чучка

2011, с. 192]; *Дроздов Березник* (уроч. (1846–1863), с. Слобода Овр.) [Шуберт, 20,7] ‹ *Дрозд* [Чучка 2011, с. 177]; *Соболів* (х. (1946) Став-Слобідської с. р. Рад.) [АТП, с. 184] ‹ *Соболь* ‹ *соболь* ‘ласкаве називання чоловіка (перев. під час звертання)’ [Габорак, с. 258; СУМ 9, с. 433; Редько, с. 98]; *Тхоровъ Лѣсъ* (уроч. (1846–1863), с. Зубковичі Олев.) [Шуберт, 21,6] ‹ *Тхір* [Редько, с. 98], компонент *Тхоровъ* ‹ *тхір* ‘хижий звірок родини куницевих з коштовним пухнастим хутром’ [СУМ 10, с. 332]. Назви тварин в основі людських прізвиськ нерідкісні, оскільки за їхньою допомогою можна точно передати певні риси характеру, якими люди часто наділяють тварин. Також мотиваційною могла бути ознака наявності певної тварини у власника прізвиська.

5. Мікротопоніми, мотивовані ***етнонімами та відетнонімними антропонімами***. Суміжне розташування 2-х урочищ *Литовка* (1846–1863, сс. Іванопіль Ушом. та Ганнівка Ємлч.) [Шуберт, 21,6] дає підстави припускати мотивацію їхніх назв етнонімом *литовка* – відповідник жін. роду до *литовець* ‘литовець, поліщук’ [ВТС, с. 487], ‘литовець, поліщук; білорус’ [ЕСУМ 3, с. 245]. Аналогічна ситуація і з назвами інших розташованих поруч урочищ: *Жиды* (уроч. (1846–1863), с. Дубники Грдн.), *Жидки* (уроч. (1846–1863), с. Чміль Ємлч.), *Жидовка* (уроч. (1846–1863), Червона Воля Грдн.) [Шуберт, 21,6] ‹ *жид* ‘єврей’ [ВТС, с. 275]. Менш імовірна мотивація цих назв давнім особовим ім’ям *Жидъ* ‹ *Жидоборъ*, *Жидомиръ* [Демчук, с. 59; Морошкин, с. 85]. Відетнонімні антропоніми виражають відношення особи до об’єкта, вказуючи на її етнічну належність [9, с. 186]. Мотивація основ таких мікротопонімів могла бути зумовлена як національною належністю особи з відповідним ім’ям, так і будь-якими іншими зв’язками, наприклад, її частими поїздками на заробітки до відповідної країни.

В основах місцевих мікротопонімів також представлені андроніми: *Віталишине* (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Н-В.) [Додаток] ‹ *Віталиха* ‹ *Віталій* [Трійняк, с. 70], *Зинонишине* (коп. (2021–2024), с. Поліянівка Н-В.) [Додаток] ‹ *Зинониха* ‹ *Зинон*, *Зенон* [Трійняк, с. 138], *Марчишине* (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Н-В.) [Додаток] ‹ *Марчиха* ‹ *Марко* [Трійняк, с. 216],

Ковалиха (уроч. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.) [Шуберт, 20,6] ‹ *Коваль* ‹ *коваль* [Грінченко 2, с. 260] тощо.

Мікротопоніми з прізвиськами та/або прізвищами в основах становлять 17,3% від усіх досліджуваних ВГН.

2.1.2. Мікротопоніми, мотивовані топонімами

Частина відпропріального мікротопонімікону Житомирського Полісся мотивована іншими розрядами онімів. Це зумовлено суміжністю об'єктів, їхньою схожістю за певною ознакою тощо. Здебільшого такі назви мають прозору етимологію. Відтопонімні мікротопоніми поділяємо на такі групи:

Мікротопоніми, мотивовані гідронімами. Особливістю відгідронімних мікротопонімів є те, що найчастіше вони з'являлися через суміжність іменованого об'єкта з відповідним гідронімом: *Безудъ* (уроч. (1846–1863), с. Рясне Бараш.) [Шуберт, 21,6] ‹ р. *Безудъ*; *Вершки* (уроч. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.) [Шуберт, 21,6] ‹ р. *Вершки*; *Корма* (уроч. (1846–1863), с. Озеряни Олев.) [Шуберт, 20,6] ‹ оз. *Корма*; *Лозница* (уроч. (1846–1863), с. Яблонець Н-В.) [Шуберт, 21,6] ‹ р. *Лозниця*; *Омелуша* (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Миколаївка Ємлч., сучас. с. Омелуша) [Шуберт, 21,6] ‹ р. *Омелуша*; *Перга* (бол. (1846–1863), с. Білокоровичі Блкр.) [Шуберт, 21,6] ‹ р. *Перга*; *Печеринське* (торф. (1959), смт Черняхів) [СМгУ, с. 167] ‹ р. *Печеринка*; *Туринъ* (уроч. (1846–1863), с. Мала Глумча Ємлч.) [Шуберт, 21,6] ‹ р. *Туринъ*; *Тризна* (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.) [Шуберт, 20,6] ‹ р. *Тризна*; *Угля* (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.) [Шуберт, 21,6] ‹ р. *Угля*; *Мал. Язвинка* (потік (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.) [Шуберт, 21,6] ‹ *Язвинка* (л. Случі п. Горині п. Прип'яті п. Дніпра) [СГУ, с. 634]. На досліджуваній території також зафіксовано гідронім *Вел. Язвинка*, з чого можна припустити, що атрибути *Мал.* – *Вел.* вжиті з розрізнювальною функцією.

У гідронімах «можуть бути законсервовані певні віджилі слова або слова вимерлих мов» [178, с. 9]. У цьому контексті серед наявних мотиваторів

досліджуваного мікротопонімікону привертають увагу ВГН, що мають архаїчні основи: *Безудъ* (‹ псл. **bez udъ* [ЭССЯ 2, 48]); *Корма* (від псл. **kъrma* ‘згин, виступ, кривизна, заокруглення’ (‹ і.є. **(s)ker-* ‘гнути, кривити; крутити, вертіти’) [ЕСТУ, с. 279; Шульгач 1998, с. 147–148]); *Перга* (псл. **pьrga* ‘швидко рухатися; те, що відокремлюється, відділяється’ [Карпенко 2003, с. 164; ЕСТУ, с. 371]).

Мікротопоніми, мотивовані ойконімами. Назви, мотивовані ойконімами, виникали як через суміжність об’єктів, так і через належність іменованого об’єкта до певного населеного пункту.

Серед ВГН, мотивованих ойконімами, – мікротопоніми різної структури та способу творення. Розглянемо прості назви, що без будь-яких змін перейшли з назви населеного пункту на інший об’єкт: *Веселівка* (х. (1946) Веселівської с.р. Корс.) [АТП, с. 174] ‹ назви с. *Веселівка*; *Городище* (х. (1946) Городищенської с. р. Черн.) [АТП, с. 187] ‹ назви с. *Городище*; *Малíнівка* (куток (2016), м. *Малин*) [Додаток] ‹ назви с. *Малинівка*; *Работище* (куток (2021–2024), с. Кропився Н-В.) [Додаток] ‹ назви с. *Работище*; *Щербини* (х. (1946) Щербинської с. р. Черн.) [АТП, с. 188] ‹ назви с. *Щербини*.

Побутують також складені назви, мотивовані перенесеним найменуванням іншого об’єкта з доданим розрізнювальним компонентом: *Мала Климентіївка* (х. (1946) Климентіївської с.р. Баран.) [АТП, с. 163] ‹ назви с. *Климентіївка* + комп. *Мала*.

У досліджуваному регіоні функціонує низка мікротопонімів, виражених прикметником, утвореним від контактного ойконіма: *Бондарівський* (х. (1946) Бондарівської с.р. Овр.) [АТП, с. 179] ‹ назви с. *Бондари*; *Несолонське* (орне поле (2021–2024), с. Поліянівка Н-В.) [Додаток] ‹ назви с. *Несолонь*; *Підлубівське* (куток (2021–2024), смт Ємільчине Н-В) [Додаток] ‹ назви с. *Підлуби*; *Піщівський* (х. (1946) Піщівської с. р. Яр.) [АТП, с. 191] ‹ назви с. *Піщів*; *Салівський* (х. (1946) Салівської с. р. Пот.) [АТП, с. 183] ‹ назви с. *Сали*; *Серединська* (куток (2021–2024), смт Ємільчине Н-В.) [Додаток] ‹ назви с. *Середи*; *Суховольський* (х. (1946) Суховольської с. р. Яр.) [АТП, с. 191] ‹ назви с. *Суховоля*; *Тетерівський* (х. (1946) Тетерівської с.р. Жит.) [АТП, с. 173] ‹ назви с. *Тетерівка*.

Серед них – назви, що містять у своєму складі прикметник, утворений від контактного ойконіма, та ГТ: *Левковицький Млинок* (х. (1946) Левковицької с. р. Слов.) [АТП, с. 185] ‹ назви с. *Левковичі* + компонент *Млинок*; *Майдан-Копищенський* (х. (1946) Копищенської с.р. Олев.) [АТП, с. 181] ‹ назви с. *Копище* + комп. *Майдан*.

Привертають увагу назви, які мають спільний компонент із суміжним ойконімом та відрізняються атрибутивними складниками *великий – малий*, що вживані як розрізнювальні компоненти для вираження відношення «частина – ціле» або вказують на хронологічну характеристику об'єктів: *Малоглумчанський* (х. (1946) Велико-Глумчанської с. р. Грдн.) [АТП, с. 168] ‹ комп. *Глумча* ойконіма *Велика Глумча.*

Мікротопоніми, мотивовані іншими мікротопонімами. Серед відмікротопонімних ВГН розрізняємо, зокрема, такі: *Богунський* (кар'єр (2021–2024), м. Житомир) та *Богунський яр* (яр та житл. масив (2021–2024) м. Житомир) [Додаток] мотивовані назвою житлового району *Богунія* (м. Житомир); *Мал. Перегенъ* (уроч. (1846–1863), с. Радовель Олев.) [Шуберт, 21,6] ‹ комп. *Перегень* назви уроч. *Бол. Перегенъ*; *Подкалита* (уроч. (1846–1863), с. Білокоровичі Блкр.) [Шуберт, 21,6] – назва-орієнтир, утворена від гелоніма *Калита*; *Тонильскій лѣсъ* (уроч. (1846–1863), с. Кам'яна Гірка Лугин.) [Шуберт, 21,6]. Атрибутивний компонент *Тонильскій* утворено від назви бол. *Тонило*; *Цвѣтъ* (уроч. (1846–1863), с. Королівка Ємлч.) [Шуберт, 21,6] ‹ комп. *Цвѣтъ* гелоніма *Б. Цвѣтъ*.

Серед аналізованих мікротопонімів побутують назви, що стали твірними для назв двох суміжних об'єктів, наприклад: *Литовка* – назва 2 суміжних уроч. (1846–1863, с. Іванопіль Ушом.) [Шуберт, 21,6], *Могилка* – назва 2-х суміжних уроч. (1846–1863, с. Іванопіль Ушом.) [Шуберт, 21,6], *Корчага* – назва 2-х суміжних уроч. (1846–1863, с. Кам'яна Гірка Лугин.) [Шуберт, 21,6] тощо. У такому разі важко точно встановити напрямок трансонімізації.

Назва часто переходила від одного мікротопоніма до іншого також через зміну реалії: з-поміж мікротопонімів «немало похідних утворень від ойконімів і гідронімів, які вже вийшли з ужитку у зв'язку зі зникненням означуваного

об’єкта: населеного пункту чи водоймища» [187, с. 4]. ВГН Житомирського Полісся, в яких відображено зміну реалії, поділяємо на дві групи: *ВГН, що запозичили назву іншого об’єкта без змін або з несуттєвими змінами*, та *ВГН, що виражені прикметником, утвореним від назви іншого об’єкта*.

Перша група представлена такими мікротопонімами: *Довжиця* (торф. (1959), 17 км на півн. схід від смт Олевськ) [СМгУ, с. 128] ‹ *Довжицы* (2 суміжних уроч. (1846–1863), с. Журжевичі та Перга Олев.) [Шуберт, 20,6]; *Дігтярня* (торф. (1959), на півн. схід від м. Олевськ) [СМгУ, с. 128] ‹ *Дегтярня* (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.) [Шуберт, 20,6]; *Наталицьке* (торф. (1959), 35 км на півн. схід від смт Олевськ) [СМгУ, с. 160] ‹ комп. *Наталицька* ВГН *Наталицка Гора* (уроч. (1846–1863), с. Майдан-Копищенський Олев.) [Шуберт, 20,6]; *Оленячі Ріжки* (торф. (1959), 22 км на півн. схід від смт Олевськ) [СМгУ, с. 162] ‹ *Оленины Рожки* (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Хочинська Олев.) [Шуберт, 20,6]; *Чемерна* (торф. (1959), 20 км на півн. захід від смт Олевськ) [СМгУ, с. 188] ‹ *Чемерно* (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.) [Шуберт, 20,6].

Друга група представлена такими мікротопонімами: *Бороховищенське* (торф. (1959), на лівобережній другій терасі р. Уборть) [СМгУ, с. 117] ‹ *Бороховище* (уроч. (1846–1863), с. Майдан-Копищенський Олев.) [Шуберт, 20,6]; *Будищинське* (торф. (1959), на захід від м. Олевськ) [СМгУ, с. 118] ‹ *Будыща* (уроч. (1846–1863), м. Олевськ) [Шуберт, 20,6]; *Залужівське* (торф. (1959), 32 км на півн. схід від смт Олевськ) [СМгУ, с. 134] ‹ *Залужье* (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.) [Шуберт, 20,6]; *Ковалихівське* (торф. (1959), 23 км на півн. захід від смт Олевськ) [СМгУ, с. 141] ‹ *Ковалиха* (уроч. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.) [Шуберт, 20,6]; *Колубельщівське* (торф. (1959), 13 км на півн. схід від смт Олевськ) [СМгУ, с. 143] ‹ *Колубельща* (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.) [Шуберт, 20,6]; *Луктинське* (торф. (1959), 31 км на півн. схід від смт Олевськ) [СМгУ, с. 154] ‹ комп. *Луктинъ* назв *Малый Луктинъ* та *Великій Луктинъ* (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.) [Шуберт, 20,6]; *Метлищенське* (торф. (1959), 8 км на півн. схід від смт Олевськ) [СМгУ, с. 156] ‹ комп. *Метлище*

гелоніма *Болото-Метлище* (бол. (1846–1863), с. Тепениця Олев.) [Шуберт, 20,6]; *Новинське* (торф. (1959), 22 км на півн. схід від смт Олевськ) [СМгУ, с. 161] ‹ *Новины* (уроч. (1846–1863), с. Сущани Олев.) [Шуберт, 20,6]; *Обищанське* (торф. (1959), 10 км на півн. схід від смт Олевськ) [СМгУ, с. 161] ‹ *Обище* (уроч. (1846–1863) побл. с. Замисловичі Олев., тепер – село) [Шуберт, 20,6]; *Окопанівське* (торф. (1959), 19 км на схід від смт Олевськ) [СМгУ, с. 162] ‹ *Окопана* (уроч. (1846–1863), с. Рудня Олев.) [Шуберт, 20,6]; *Пережогське* (торф. (1959), 5 км на захід від смт Олевськ) [СМгУ, с. 166] ‹ *Пережогъ* (уроч. (1846–1863), м. Олевськ) [Шуберт, 20,6]; *Пешельницьке* (торф. (1959), 33 км на півн. схід від смт Олевськ) [СМгУ, с. 167] ‹ *Пешельница* (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.) [Шуберт, 20,6]; *Піджердищинське* (торф. (1959), 34 км на півн. схід від смт Олевськ) [СМгУ, с. 167] ‹ *Поджердища* (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.) [Шуберт, 20,6]; *Плоскаївське* (торф. (1959), 27 км на півн. схід від смт Олевськ) [СМгУ, с. 168] ‹ *Плоска* (уроч. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.) [Шуберт, 20,6]; *Тугощинське* (торф. (1959), 23 км на півн. схід від смт Олевськ) [СМгУ, с. 184] ‹ *Тугощи* (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Хочинська Олев.) [Шуберт, 20,6]; *Черепівське* (торф. (1959), 26 км на півн. схід від смт Олевськ) [СМгУ, с. 188] ‹ *Черепы* (уроч. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.) [Шуберт, 20,6] тощо.

Також про зміну реалії та, відповідно, перехід назви від одного об’єкта до іншого свідчить граматична неузгодженість назви та номінованої реалії (наприклад: *Леонов* (пасов. (2021–2024), с. Замисловичі Олев.) [Додаток], *Осмковъ* (бол., с. Замисловичі Олев.) [Шуберт, 20,6]) і логічна невідповідність назви йменованій реалії (наприклад: *Багно́* (мрн (2016), м. Малин) [Додаток]; *Болота́* (мрн (2016), м. Малин) [Додаток]; *Дубина́* (мрн (2016), м. Малин) [Додаток]; *Выгар* (бол. (2021–2024), с. Держанівка Олев.) [Додаток]).

Привертає увагу низка конотативних мікротопонімів. Така трансонімізація – це не результат суміжності або посесивності. У цьому разі відбувається переосмислення географічної назви, яка зазнала неповної деонімізації. «Вона одночасно “напівтопонім” і “напівапелятив”, своєрідний онімічний “мезонім”. Вона ще сприймається як назва конкретного об’єкта, але уже семантично

розширена, має предметний зміст, здатна вступати в синонімічні відношення з апелятивами (узуальними чи оказіональними)» [182, с. 79–80]. Наприклад: *Бе́верлі Гіллз* (неоф. назва вул. (2016) м. Малин) [Додаток] ‹ *Беверлі-Гіллз* (місто в США, в окрузі Лос-Анджелес штату Каліфорнія). Назву вулиці могли запозичити в метафоричному значенні ‘багате місце’ або ‘відоме місце’; *Куба* (куток (2021–2024) м. Звягель) [Додаток] ‹ *Куба* (острівна держава Латинської Америки). В. Ф. Баньоі ознакою конотації цього мікротопоніма вважає ‘віддалене місце’ [4, с. 135]. Жителі м. Звягеля вказують таку ж мотивацію для зазначеної ВГН; *Рубльо́вка* (одна з назв мрн *Царське село* (2016), м. Малин) [Додаток] ‹ *Рубльовка* (неофіційна назва території побл. м. Москва в РФ). Мікротопонім, імовірно, виник на позначення місця проживання заможних людей, про що свідчить й інша назва мікрорайону *Царське село*; *Шанха́й* (куток (2016) м. Малин) [Додаток] ‹ *Шанхай* (мегаполіс, найбільше місто за чисельністю населення в КНР). Є. С. Отін зауважував, що на Донбасі *Шанхаями* називали невпорядковані частини поселень, що виникали стихійно із хаотичною забудовою [Отін, с. 136] В. Ф. Баньоі мотивувальною ознакою цього мікротопоніма на Закарпатті вважає ‘брудне, неприбране місце; занедбана територія’ або ‘багатолюдне місце’ [4, с. 136]. На території досліджуваного об’єкта розміщені гаражі, тож можна припустити, що відповідна назва трансонімізувалася на основі конотативної ознаки *‘брудне, неприбране місце; занедбана територія’.

Мікротопоніми Житомирського Полісся, мотивовані іншими топонімами, становлять вагому частину серед досліджуваних ВГН (13,8%). Вони постають на основі географічної суміжності об’єктів або їх схожості за певними ознаками; виникають унаслідок відображення взаємозв’язків між географічними об’єктами, що можуть бути фізичними (наприклад, близькість до водних ареалів) чи соціальними (віднесення до певного населеного пункту або території). Такі назви часто мають прозору етимологію, оскільки їх походження безпосередньо пов’язане з відомими топонімами. Це свідчить про прямий зв’язок між назвою і її реальним географічним чи культурним контекстом.

Загалом мікротопоніми, мотивовані пропріативами, становлять значний пласт онімної лексики (40,8%).

2.2. Відапелятивні мікротопоніми Житомирського Полісся

Відапелятивні мікротопоніми були об'єктом студій Н. І. Бицко [6], О. Б. Лужецької [99], О. Б. Василик [31], Н. В. Сокіл [154] та інших дослідників. До відапелятивних ВГН відносимо мікротопоніми, ***мотивовані географічними термінами***, та мікротопоніми, що ***похідні від лексем антропогенного походження***.

2.2.1. Мікротопоніми, мотивовані географічними термінами

Одна з найбільш помітних особливостей мікротопонімії – її зв'язок із народними географічними термінами. «Географічні терміни і топоніми різняться тим, що перші називають клас однорідних географічних предметів, а інші іменують окремі такі предмети, що перші виражають поняття, а інші не виражають» [69, с. 36]. Поліську географічну термінологію досліджували, зокрема, М. І. Толстой, Т. О. Марусенко, Є. А. Черепанова, С. В. Шийка та інші мовознавці.

Свого часу М. І. Толстой наголошував на архаїчності поліської географічної термінології, акцентуючи на її праслов'янському характері. Крім цього, учений слушно зазначав, що географічна номенклатура досліджуваного регіону тісно пов'язана з іншими термінологічними сферами: анатомічною (*голова*, *хребет*, *устя*) – на позначення гірського рельєфу та специфічних водних об'єктів; ткацтва (*гребінь*, *підніжжя*) – на позначення рельєфу тощо [Толстой, с. 246].

Закономірно, що фізико-географічне розташування регіону впливає на кількісне співвідношення термінів тієї чи іншої тематики в основах досліджуваних ВГН. Для Житомирського Полісся характерні велика кількість

лісів, піщані ґрунти, глина та суглинки, кам'янисті породи, що часто виступають із-під ґрунтового покриву, утворюючи невисокі скелі. Вологість і заболоченість цієї території зумовила появу значних покладів залізної руди. Відповідно найбільш поширеними мотиваторами для мікротопонімікону зазначеного ареалу є такі географічні терміни: *багно́*, *боло́то*, *брід*, *гора́*, *груд*, *гряда́*, *ка́мінь*, *крини́ця*, *луг*, *мох*, *о́стрів*, *пісо́к*, *руда́*, *са́жалка*, *скала́*, *я́ма*. Варто зауважити, що географічні особливості Житомирського Полісся впливають і на значення конкретного географічного терміна. Про це свідчить розширення семантики деяких лексем на досліджуваній території (*багно́*, *бе́рег*, *боло́то*, *воло́ка*, *гора́*, *доли́на*, *гряда́*, *жо́лоб*, *луг*, *о́стрів*).

Мікротопоніми досліджуваного регіону, мотивовані географічними термінами, поділяємо на такі тематичні групи:

2.2.1.1. Мікротопоніми, твірні основи яких характеризують рельєф

Місцеві ВГН формувалися на основі орографічної термінології на позначення позитивного, негативного та рівнинного рельєфу.

Мікротопоніми, мотивовані назвами рівнинного рельєфу. ГТ на позначення рівнинного рельєфу мотивували мікротопонімікон досліджуваної території не так часто (порівняно зі, скажімо, термінами на позначення підвищень). Очевидно, це зумовлено тим, що для появи назви певне місце має виділятися з-поміж інших, тому на рівнинній території Житомирського Полісся об'єкт рівнинного рельєфу частіше отримував назву за іншими характеристиками: тип рослинного покриву, залишки поселення, особливості ґрунту, оброблюваність землі тощо.

Мікротопоніми, утворені від апелятивів на позначення рівнинного рельєфу, представлені такими назвами:

Лаз. ГТ *лаз* означає 'рівнинний луг', 'гірський луг', 'лісова поляна' [Марусенко, с. 234], 'місце ночівлі звірів' [Данилюк, с. 75], 'прохід звірів у

густому лісі’ [Аркушин 1, с. 276], мотивував назву *Лазъ* (уроч. (1846–1863), с. Сущани Олев.) [Шуберт, 20,6].

Луг, лужок. На Поліссі та на суміжних із Поліссям територіях апелятив *луг* функціонує на позначення особливостей рельєфу з різними типами ґрунтового та рослинного покриву: ‘низина, поросла травою та/або лісом’ [Марусенко, с. 235], ‘рівна місцевість, поросла травою’, ‘берег’ [Шийка, с. 55], ‘низина, яка заливається водою’, ‘природна стояча водойма’ [Данилюк, с. 79], ‘заболочена місцевість із сінокосом і вільховим лісом’ [Аркушин 1, с. 292], ‘мул’ [Никончук 1989, с. 137], ‘ліс’ [Толстой, с. 111], ‘низьке заболочене місце’ [Шклярык, с. 62], ‘суходільний луг’, ‘заболочений ліс, порослий травою’, ‘листяний ліс на оболоні’ [Яшкін, с. 107–108]. Термінолексемою *луг* іменують також території, призначені для сільськогосподарських потреб: ‘місце, де косять сіно’, ‘необроблене поле’ [Данилюк, с. 79], ‘сінокіс’, ‘невелика ділянка, засіяна травою’, ‘пасовище’ [Шийка, с. 55], ‘лугове сіно’ [ЛП, с. 46], ‘сіножать, переважно затоплювана’ [Шклярык, с. 62], ‘сіножать біля річки’ [Яшкін, с. 107]. Демінутив *лужок* лексеми *луг* функціонує як ГТ на Чернігівсько-Сумському Поліссі: *лужок* ‘невеликий луг’, ‘поляна, поросла травою’ [Черепанова, с. 129].

Апелятив *луг* та його похідні мотивували такі місцеві назви: *Луг* (бол. (2021–2024), с. Поліянівка Звяг.) [Додаток], *Карповъ лугъ* (уроч. (2021–2024), с. Яблонець Звяг) [Додаток], *Красный Лугъ* (уроч. (2021–2024), Джерело Олев.) [Додаток], *Добрий луг* (луг (2021–2024), с. Замисловичі Олев.) [Додаток], *Жовтий луг* (орне поле (2021–2024), с. Михайлівка Корс.) [Додаток], *Луг* (поле (2021–2024), с. Михайлівка Корс.) [Додаток], *Мельников Луг* (уроч. (2021–2024), с. Поліянівка, Звяг.) [Додаток], *Лужок* (уроч. (1846–1863), с. Левковицький Млинок Овр.) [Шуберт, 20,7] тощо. Серед досліджуваних мікротопонімів побутують складені назви, атрибутивні компоненти яких мають посесивний (*Карповъ*, *Мельников*) та якісний (*Глубокій*, *Красный*, *Добрий*, *Жовтий*) характер.

Лука. Номен *луг* споріднений із апелятивом *лу́ка́* [Толстой, с. 114] ‘низина, поросла травою’ [Марусенко, с. 236], ‘низина біля річки’ [Данилюк, с. 79], ‘вигин ріки’, ‘ділянка лугу біля вигину ріки’, ‘поляна на лузі, що омивається водою’

[Яшкін, с. 108]. На думку М. І. Толстого, термін *лука* спочатку означав ‘вигин, кривизну чого-небудь’ узагалі [Толстой, с. 114] (пор. *лук* [СУМ 4, с. 553]), що можна простежити на прикладі визначень апелятива на території Полісся та суміжних регіонів: ‘поворот річки’ [Данилюк, с. 79], ‘проточний рукав річки’, ‘звивина в руслі річки’ [Шийка, с. 55]. Цей апелятив мотивував такі мікротопоніми: *Лука* (уроч. (1846–1863), с. Велика Глумча Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Дідова лука* (уроч. (2021–2024), с. Кропивня Звяг.) [Додаток], *Німецька лука* (уроч. (2021–2024), с. Поліянівка Звяг.) [Додаток]. Атрибутивні компоненти (*Дідова*, *Німецька*) наведених складених назв мають посесивний характер.

Поляна. Апелятив *поля́на* на різних територіях дослідженого ареалу реалізував такі значення: ‘підвищений луг’ [Марусенко, с. 244], ‘галявина в лісі’, ‘місце в лісі, не заросле травою’, ‘край лісу’, ‘довгасте підвищення’ [Данилюк, с. 105], ‘прогалина; місце, на якому немає дерев у лісі’ [Шийка, с. 74], ‘незаросле деревами й кущами місце серед лісу’ [Шклярик, с. 105]. Об’єкт із назвою *Поляна* (пасов. (2021–2024), с. Поліянівка Звяг.) [Додаток] оточений із усіх боків будинками та дорогою з деревами, позначає також вигін. Це свідчить про функціонування ГТ зі значенням *‘вільний рівнинний простір, порослий травою, оточений природними або штучними об’єктами’.

Степок. Апелятив *степо́к* функціонує зі значенням ‘підвищений луг з рослинністю, що переходить у степову’ [Марусенко, с. 250] і є демінутивною формою географічного терміна *степ* ‘поле (в загальному значенні)’, ‘великі луки над річкою’ [Шийка, с. 89]. Апелятив *степок* мотивував мікротопонім *Степки* (1846–1863, уроч., м. Олевськ та х. побл. с. Магдин Гладк.) [Шуберт, 20,6, 20,7].

Твірними основами для низки мікротопонімів Житомирського Полісся стали п’ять ГТ на позначення рівнинного рельєфу. Зазначена лексико-семантична група становить 0,5% від загальної кількості досліджуваних мікротопонімів.

Мікротопоніми, мотивовані назвами негативного рельєфу. Це назви, мотивовані апелятивами на позначення низин, долин, ярів, ям тощо.

Діл, долина. Ці ГТ характеризують низинні місцини: *доли́на* ‘рівна плоска місцевість, розташована між горбами чи горами’ [СУМ 2, с. 358]. На північно-західних теренах України лексема *долина* функціонує для номінації об’єктів, розташованих у низинах [Аркушин СМ 1, с. 229]. На території Полісся помітне розширення семантики цього ГТ від ‘низовина’ до ‘болото’: ‘низовина, заросла травою’, ‘рівнина (в загальному значенні)’, ‘низька місцевість’, ‘міжвисотна низовина’, ‘широка низовина’, ‘мокра низовина’, ‘низина біля річки’, ‘мокре місце між узгір’ями’, ‘заболочена низина’, ‘болото’, ‘невелике місце із стоячою прогнилою водою і гряззю’, ‘ділянка, яка заповнюється водою під час повені’ [Шийка, с. 32; Марусенко, с. 226; Данилюк, с. 45]. Термін *долина* етимологічно пов’язаний із *діл* у значенні ‘низ, долина’ [Грінченко 1, с. 391; ЕСУМ 2, с. 89; Желехівський 1, с. 185]. Наведені апелятиви та їхні похідні мотивували такі місцеві назви: *Долинка* (уроч. (1846–1863), с. Копище Олев.) [Шуберт, 20,6], *Доли* (бол., с. Бондарі Овр.; оз., с. Норинськ Овр.), *Долина* (дж., с. Веселка Любр.), *Долинний* (колодязь, с. Жерев Нар.), *Гнилая Долина* (уроч. (1846–1863), смт Ємільчине Звяг.) [Шуберт, 21,6], *Глубокая Долина* (уроч. (1846–1863), с. Возничі Слов.) [Шуберт, 20,7]. Атрибутивні компоненти складених мікротопонімів *Гнилая Долина*, *Глубокая Долина* вказують на якісну (*Гнилая*, *Глубокая*) характеристику йменованих об’єктів.

Жолоб, жолобниця. ГТ *жо́лоб* пов’язаний «як з орографічною, так і з гідрографічною характеристикою об’єктів» [157, с. 196], оскільки функціонує на позначення місцин, де є заглибини [Аркушин СМ 1, с. 252–253]: ‘балка’, ‘найглибше місце у водоймі’ [Данилюк, с. 49], ‘продовгувате ґрунтове заглиблення’, ‘продовгувата западина’, ‘понижена місцевість’, ‘продовгувата долина за формою жолоба’, ‘глибока й вузька долина’, ‘заглибина’, ‘рів’, ‘водовідвід’ [Шийка, с. 35], ‘глибока центральна течія ріки’ [Черепанова, с. 76], ‘колишнє русло ріки’ [Никончук 1979, с. 44]. Цей ГТ сягає псл. **želbъ* [ЕСУМ 2, с. 204–205]. Похідна від *жолоб* лексема *жолобниця* побутує як самостійний ГТ з аналогічною семантикою: ‘продовгувата й вузька заглибина’ [Грінченко 1, с. 490], ‘жолоб’ [Желехівський 1, с. 225].

На території Житомирського Полісся зазначені апелятиви утворюють низку мікротопонімів: *Жалобы* (уроч. (1846–1863), с. Кочичине Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Жалобница* (бол., с. Селезівка Овр.), *Жолобница* (бол., с. Пояски Олев.), *Жолобница* (пот. (1846–1863), с. Селезівка Овр.) [Шуберт, 20,6], *Жолоби* (торф. (1959), смт Ємільчине Звяг.) [СМгУ, с. 131], *Ручей Жолобница* (пот. (1846–1863), с. Селезівка Слов.) [Шуберт, 20,7]. Зауважимо, що наведені мікротопоніми на карті зафіксовані поблизу річок. Назви *Жалобы* та *Жалобница* вважаємо фонетично вторинними утвореннями від *Жолоби* та *Жолобниця* відповідно під впливом народної етимології або діалектних особливостей мови регіону. Компонент *Ручей* складеного мікротопоніма *Ручей Жолобница* вказує на вид іменованого гідрографічного об'єкта.

Завал. Номен *завал* позначає таку семантику: 'все те, що заважає, що лежить не на місці' [Аркушин 1, с. 162], 'повалені бурею дерева' [Данилюк, с. 49], 'запущений ліс', 'купа хмизу, гілля' [Шийка, с. 35], 'насипаний пагорб' [Черепанова, с. 76]. Цей же апелятив у формі множини засвідчений в основі мікротопоніма *Завали* (уроч. (1846–1863), с. Ходаки Корс) [Шуберт, 21,7].

Котел. Лексема *котéл* зі значенням 'заглиблення земної поверхні круглої форми' [Марусенко, с. 232] відображена у ВГН: *Гігантські Котли* (скеля (2021–2024), м. Коростень) [Додаток]. Зауважимо, що територія розташування урочища *Котловыя Нивы* болотиста, що вказує на можливу наявність заглибин, *котлів*, які могли зумовити утворення мікротопоніма.

Круча. Апелятив *крýча* побутує на досліджуваній території із семантикою 'крутий схил гори', 'прірва', 'крутий берег', 'підвищення (загалом)', 'глибоке місце в річці', 'ліс' [Марусенко, с. 233], 'вир у річці' [Толстой, с. 214], 'вир, місце в річці з круговим рухом води', 'високий, крутий берег', 'крута зміна напряму річки', 'місце в річці, озері та ін. з круговим рухом води' [Данилюк, с. 70]. Зазначений географічний термін засвідчений в основі ВГН *Круча* (дж. (1988), с. Ковалі Корс.) [СМгУ, с. 149].

Низ. Номен *низ* на території Полісся може вказувати, крім низинних, на рівнинні об'єкти: 'знижена місцевість, долина', 'рівнина (в загальному

значенні)’, ‘широка рівнина’, ‘рівнина біля річки’, ‘низина, поросла травою’ [Марусенко, с. 238], ‘ділянка, яка заливається водою’ [Данилюк, с. 86], ‘низина серед поля, долина’ [Лисенко 1974, с. 136], ‘низинна місцевість’ [Шийка, с. 61]. Цей апелятив мотивував назву *Низъ* (уроч. (1846–1863), с. Мала Глумча Ємлч.) [Шуберт, 21,6].

Обрив. ГТ *обри́в* функціонує зі значеннями ‘крутий прямовисний берег’, ‘сторона дороги’ [Марусенко, с. 239], ‘яма у водоймі’ [Данилюк, с. 89], мотивував мікротопонім *Обрив* (провал. (2021–2024), с. Михайлівка Корс.) [Додаток].

Провалля. ГТ *прова́лля* на досліджуваній території позначає заглиблення різного виду: ‘глибока безодня, прірва’, ‘глибокий крутий яр’, ‘невеликі рови, рівчаки’, ‘крутий прямовисний берег’, ‘крутий схил гори’ [Марусенко, с. 245], ‘урвище’, ‘крутий берег’, ‘яма в болоті’, ‘яма у водоймі’ [Данилюк, с. 109], ‘глибока улоговина’, ‘дуже грузьке болото’, ‘крутий берег’ [Шийка, с. 77], *прова́ллє* ‘бездоріжжя’ [Никончук 1990, с. 194]; *про́валь* ‘промитий водою яр’ [Лисенко 1974, с. 176]. Прикметно, що місце на карті, де зафіксований гелонім *Провалье* (бол. (1846–1863), с. Пугачівка Корс.) [Шуберт, 21,7]), має позначку болотистої території та локалізоване поблизу підвищення з крутим схилом.

Пропастище. Апелятив *пропастище* номінує ‘глибокі провали в ґрунті’ [СРНГ 32, с. 202]. ГТ утворений від *про́пасть*, що на Поліссі функціонує з такою семантикою: ‘бездна, глибока прірва’, ‘крутий, прямовисний берег’ [Данилюк, с. 111; Марусенко, с. 246], ‘бездоріжжя’ [Никончук 1990, с. 194], ‘глибокий яр’, ‘глибока яма’, ‘глибока яма в болоті’ [Черепанова, с. 186], ‘яр’, ‘дуже грузьке болото’, ‘трясовина’ [Шийка, с. 77]. Очевидно, семи ‘дуже грузьке болото’ та ‘трясовина’ розвинулися не за ознакою глибини, а за ознакою відсутності чітко окресленого дна таких гідрооб’єктів. Дериват *пропастище* відзначено в назві *Болото Пропастище* (уроч. (1846–1863), с. Білки Ром.) [Шуберт, 22,6], де компонент *болото* спочатку слугував загальною назвою, а згодом теж онімізувався.

Ровець, ровок. Лексема *рів* на Поліссі та суміжних територіях загалом реалізувала семантику ‘продовгувате заглиблення невизначеної форми’ з незначною диференціацією, залежно від ареалу. Широке побутування цього апелятива зумовило велику кількість семантичних відтінків: ‘невеликий яр’, ‘безформне заглиблення в ґрунті’, ‘заглиблення на дорозі’, ‘глибока й вузька долина’ [Марусенко, с. 246], ‘ямка, заглиблення на дорозі, вибите колесами, полозами або водою’ [Никончук 1990, с. 184], ‘водяний потік, що відійшов убік від головного русла річки’, ‘викопана яма, яка наповнюється водою джерела’, ‘сухе річище’ [Данилюк, с. 116], ‘велика природна заглибина’, ‘велика канава, заповнена водою або без води’, ‘невеликий рівчак по краях дороги’, ‘невелика водна артерія, викопана для осушки болота’ [Шийка, с. 80]. Від лексеми *рів* походить ГТ *ровець* ‘потік’, ‘долина з потоком’, ‘невеликий яр’ [Черепанова, с. 195], ‘протічний рукав ріки’ [Никончук 1989, с. 134] та *ровки* ‘відгалуження яру’ [Черепанова, с. 195], які мотивували назви *Ровки* (бол. (1911), на півд. Овр. пісковику) [СМгУ, с. 172], *Живой Ровецъ* (уроч. (1846–1863), с. Ковалі Корс.) [Шуберт, 21,7]. Ад’єктив *Живой* складеної назви *Живой Ровецъ*, очевидно, вказує на характеристику води: *живий* = *жвавий* [СУМ 2, с. 523].

Рівчак. Апелятив *рівча́к* споріднений із географічним терміном *рове́ць* ‹ *рів* та загалом має синонімічне значення: ‘невеликий рів’, ‘долина потоку’, ‘глибока та вузька долина’, ‘жолобок’ [Марусенко, с. 247], ‘струмок’, ‘невелика водна артерія’, ‘маленька канава, викопана для стікання води’ [Шийка, с. 80], ‘поздовжня яма’, ‘невеликий рукав річки’, ‘заглиблення в землі, утворене водою’ [Данилюк, с. 117]. Зазначений ГТ мотивував мікротопонім *Рівчак* (бол. (2021–2024), с. Дениші, Жит.) [Додаток].

Свинорой. ГТ *свинорой*, очевидно, спочатку позначав землю, зриту дикими свинями, згодом семантика стала більш узагальненою: ‘зрита земля’ [СУМ 9, с. 71]. Фонетичні варіанти цього ГТ зафіксовано на Волині: *свинуре́я* ‘зрита земля’, ‘нерівності, заглиблення на неякісно скопаній ділянці’, *свинори́я* ‘вирита яма’ [Данилюк, с. 125, 125]. Лексема *свинорой* відображена в назві *Свинорой* (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.) [Шуберт, 20,7]. Менш імовірно,

що апелятив ужито зі значенням ‘Cynodon, Rich., бур’ян родини злакових’ [СУМ 9, с. 71].

Фоса/хвоса, хвоска. Апелятив *фóса* (*хвóса*) функціонує зі значенням ‘рів, яма’, ‘рівець, викопаний для стікання води з озерця’, ‘рів, канава, котрими обкопують ділянки поля, аби захистити його від худоби’ [Марусенко, с. 253], ‘канава, рів’, ‘рів, яма’, ‘кучугура снігу’, ‘струмок’, ‘край берега річки’, ‘рів для стічної води’, ‘канава, рів’ [Шийка, с. 95], ‘рів’ [Данилюк, с. 139]. Зазначений термін реалізувався в мікротопонімах: *Фоса* (дж. (1982), с. Верхівня Руж.), *Хвоска* (став (1989), с. Новаки, Корс.) [СМгУ, с. 185, 186].

Шанець. ГТ *ша́нець* означає ‘окоп’ [Марусенко, с. 253], мотивував мікротопонім *Шанцы* (уроч. (1846–1863), с. Рясне Бараш.) [Шуберт, 21,6].

Язвинка. ГТ *язви́на* побутує на досліджуваній та суміжних територіях із семантикою ‘невелика багниста долина’, ‘пропасть, вимита водою’, ‘не зовсім зарослe річище’ [Шийка, с. 99], ‘яр, прірва’, ‘печера’, ‘долина, вимита водою’ [Марусенко, с. 254], ‘яма’, ‘нора’, ‘вхід в нору’, ‘вікно в болоті, яке не замерзає’, ‘прірва’, ‘болото’, ‘місце на болоті, яке не замерзає’, ‘болото, поросле лісом, або хмизом’, ‘глибоке місце на заболоченому озері’ [Шклярик, с. 78]. Демінутивна форма *язви́нка* апелятива *язвина* слугує твірною основою таких мікротопонімів: *Язвинка* (уроч., с. Миколаївка Ємлч.), *Мал. Язвинка* (потік (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.) [Шуберт, 21,6], *Язвинка* (бол. (1846–1863), с. Юрове Олев.) [Шуберт, 20,6]. Компонент *Мал.* складеної назви *Мал. Язвинка*, очевидно, скорочення від *малий*, указує на розмір об’єкта.

Яма, ямка, ямище, ямн(ий). ГТ *я́ма* загальновживаний, має досить широке семантичне поле: ‘заглиблення круглої форми’, ‘долина потоку’ [Марусенко, с. 255], ‘глибока яма у водоймі’, ‘заглиблення на дорозі’ [Шийка, с. 99], ‘вир у річці’ [Данилюк, с. 145–146]. ГТ *яма* творить низку похідних: *ямка* ‘заглиблення в ґрунті’, ‘вир, глибоке місце в річці’ [Черепанова, с. 240], *ямище* ‘яма’ [ЕСУМ 6, с. 546]. На досліджуваній території різні форми зазначених апелятивів стали твірними для назв: *Яма* (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.) [Шуберт, 20,6], *Ямище* (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.) [Шуберт, 20,6], *Ямки*

(уроч., с. Курчиця Чиж.), *Ямне* (уроч., с. Велика Глумча Ємлч.), *Ямно* (уроч., с. Лопатичі Олев.), *Ямы* (уроч., с. Кривотин Ємлч.), *Волчьи ямы* (уроч. (1846–1863), с. Великий Дивлин Лугин.) [Шуберт, 21,6]. Атрибутивний компонент *Волчьи* складеної ВГН *Волчьи ямы* може характеризувати особливості фауни географічного об'єкта.

Яр. ГТ *яр* позначає такі географічні реалії: 'поздовжня яма, рів'. 'викопана яма', 'вимита водою ділянка землі', 'природна заглибина' [Данилюк, с. 146], 'глибокий яр, порослий лісом' [Марусенко, с. 255; Черепанова, с. 241], 'глибока довга западина', 'діл між гірками' [Шийка, с. 99].

Зазначена лексема мотивувала такі мікротопоніми: *Богунський яр* (яр (2021–2024), м. Житомир) [Додаток], *Вишневий яр* (яр (2021–2024), с. Михайлівка Корс.) [Додаток]. Атрибутивний компонент *Богунський* указує на місцезнаходження об'єкта (у житловому районі *Богунія* м. Житомир), а *Вишневий*, очевидно, характеризує територію за наявністю плодових дерев (вишні) на цій території.

Досліджуваний мікротопонімікон мотивували 17 ГТ на позначення негативного рельєфу. Схарактеризована лексико-семантична група налічує 2,2% від усіх досліджуваних ВГН.

Мікротопоніми, утворені від назв позитивного рельєфу. Варто зауважити, що ГТ на позначення височин для території Полісся та, наприклад, Карпат матимуть різні значення, що пов'язано з орографічними особливостями відповідного терену [Толстой, с. 237]. Для жителів рівнинної території невелике підвищення може бути досить значним. Ю.О. Карпенко називав таке явище «принципом відносності» [71, с. 20]. Цим зумовлена значна кількісна перевага серед мотивувальних основ досліджуваної групи апелятива *гора* порівняно з іншими ГТ. При цьому кількість апелятивів на позначення невеликих підвищень (*горб*, *ви́спа*, *груд*, *холм*, *вал* тощо) більша. Таке співвідношення, очевидно, спричинене орографічним особливостями регіону: територія Полісся загалом рівнинна, характеризується чималою кількістю пагорбів і скелястим ґрунтом.

Серед ВГН досліджуваного регіону наявні такі утворення, мотивовані апелятивами на позначення позитивного рельєфу:

Баранячі лоби. Словосполучення *баранячий лоб* функціонує на позначення ‘скелястих виступів твердих гірських поряд, згладженої поверхні, округлої форми’. На території України *баранячі лоби* відомі на околицях м. Коростеня та в Запорізькій обл. [УРЕ 1, с. 354]. Цей складений ГТ відображено в місцевій назві *Баранячі лоби* (скелі (2021–2024), сс. Щорсівки, Давидок Корс.) [Додаток].

Бердо. Апелятив *бердо* може вказувати як на підвищення – ‘крута гора’, ‘велика суцільна скала’, так і на провалля – ‘глибока прірва’ [Марусенко, с. 216]. Місцевий мікротопонім *Берди* (горб (2021–2024), м. Бердичів) [Додаток] мотивований плюральною формою відповідного ГТ. Мікротопонім *Убедра* (уроч. (1846–1863), с. Ушомир Корс.) [Шуберт, 21,7] – прийменникове утворення: *у + бедра*. Мотиваційна основа ВГН, на нашу думку, зазнала метатези *бердо › бедро*. Прикметно, що ВГН *Убедра* номінує територію поблизу крутого підвищення.

Берег. Географічний термін *бе́рег* в українській мові означає ‘берег річки’ [Толстой, с. 93], проте в різних регіонах помітне розширення та диференціація семантики цього апелятива від ‘невисока гора, горб’, ‘верхня частина крутого схилу’ [Толстой, с. 92–93] до ‘низина біля річки; низина’ [Черепанова, с. 28], що зумовлено орографічними особливостями досліджуваної території. Для Полісся характерна рівнинна та низинна місцевість, що відобразилось у функціонуванні апелятива зі значеннями ‘край, межа’, ‘берег річки чи водойми’, ‘більш сухий, твердий ґрунт навколо болота’ [Толстой, с. 88–90], ‘низина біля річки’, ‘низина, поросла травою’, ‘заболочена низина’, ‘луг, який заливається водою’, ‘луг, де випасають корів’ [Данилюк, с. 12], ‘краєчок землі (суші) біля будь-якого водоймища’, ‘рівнина, поросла травою’, ‘луг’, ‘бордюр, підвищення навколо річки’ [Шийка, с. 4–5]. Зауважимо, що на півн.-зах. територіях України ВГН *Берег* позначає об’єкти рівнинного рельєфу: пасов., поле, луг, куток, уроч., [Аркушин СМ 1, с. 36]. Зазначений географічний термін мотивував мікротопонім

Крутой Берегъ (уроч. (1846–1863), с. Червонка Олев.) [Шуберт, 20,6], атрибутивний компонент якого має якісний характер.

Бичок. ГТ *бичóк* (зменш. до *бик* [СУМ 1, с. 165]) на території Чернігівсько-Сумського Полісся побутує для номінації ‘горбів на відкритих місцях’ [Черепанова, с. 29]. Лексему зафіксовано зі значенням ‘скеля, великий камінь, що стирчить з берега у воду’, ‘скелястий берег, мис, кам’яний стрімчак; скелясті гори; камінь у воді тощо’ [Даль, с. 149], проте лише на території поширення російської мови [108, с. 13]. Цей апелятив також може походити від *бич* ‘т. с., що билень; палка, кийок, бич; частина снувальниці у вигляді вертикального стовпчика, на якому прикріплені рухомі рами’ [ГЛЕ, с. 184–185; 32, с. 230]. Така мотивація теж можлива з огляду на те, що географічна термінологія тісно пов’язана з іншими термінологічними сферами. Зокрема, лексеми зі сфери ткацтва вживають на позначення гірського рельєфу [Толстой, с. 246]. Мікротопонім *Бычокъ* (уроч. (1846–1863), с. Копище Олев.) [Шуберт, 20,6], похідний від апелятива *бичок*, локалізований у розгалуженні річки Уборть.

Брачки. Апелятив *брáчки* позначає ‘невелике підвищення’ [Данилюк, с. 17]. За будовою, це демінутивне утворення у формі множини від *брач* ‘торф’яна яма’ або від *брак* (пор. *Брак* – випалене болото [Аркушин СМ 1, с. 69]) ‘заболочена низина на місці висохлої ріки’ [Черепанова, с. 24]. Ця термінолексема мотивувала ВГН *Брачки* (уроч. (1846–1863), с. Кривотин Ємлч.) [Шуберт, 21,6].

Бугор. Номен *бугóр* репрезентує низку сем: ‘підвищення (загалом)’, ‘невисока гірка, пагорб’, ‘невеликий пологий насип піску біля річки’, ‘штучний пагорб, насип’ [Марусенко, с. 218], ‘невелике підвищення’, ‘невелике підвищення серед болота’, ‘продовгувата підвищена гряда’ [Черепанова, с. 35], ‘камінь, порослий травою’ [Данилюк, с. 18], ‘насип землі, кучугура’ [Шийка, с. 9]; *бугéр* ‘горб’ [Лисенко 1961, с. 190; Лисенко 1974, с. 36]. Плюральна форма цієї лексеми відображена в назві *Бугры* (уроч. (1846–1863), с. Яблонець Звяг.) [Шуберт, 21,6].

Валки. Апелятив *валки* ‘невелике продовгувате підвищення’ [Черепанова, с. 39] походить від ГТ *вал*, що функціонує зі значенням ‘невелике продовгувате підвищення, насип’, ‘штучний продовгуватий насип, підвищення’, ‘берег річки’ ‘рівнина, поросла травою’, ‘луг’, ‘бордюр, підвищення навколо річки’ [Шийка, с. 12]. Пор. також споріднену лексему *ва́лік* ‘невелике продовгувате підвищення, вал’ [Шийка, с. 12]. ГТ *валки* мотивував мікротопонім *Валки* (орне поле (2021–2024), с. Нова Борова Жит. [Додаток]).

Вінок. В основі апелятива *вінóк* – псл. **vĕnъkъ* ‹ **vĕnъ* [див. ще Шульгач 1998, с. 309]. Загальна назва могла перейти в розряд ГТ за метафоричною ознакою ‘високо’, ‘висота’, пор. споріднені рос. діал. *венец* ‘гірський хребет у формі круга, напівкруга, степовий кряж, косогір’, *венцы* гор ‘хребти гір’, *венец* ‘найвище місце на березі річки’, ‘пагорб’ [СРНГ 4, с. 111–112]. Лексема *вінок* мотивувала назви двох урочищ *Вѣнокъ* (1846–1863, с. Ганнівка Ємлч.) [Шуберт, 21,6]. Варто зауважити, що обидва урочища локалізовані поблизу підвищень.

Верх, верховина, вершина, вершок. Номен *верх* у сфері географічної термінології означає ‘верх’, ‘вершина гори’ [Данилюк, с. 22; Марусенко, с. 219], ‘початок річки, верхів’я річки’ [Толстой, с. 98]. З апелятивом *верх* споріднені лексеми *вершок* ‘вершина гори’ [Черепанова, с. 42], *верши́на* ‘витік ріки, верхів’я ріки’, ‘витік, верхня частина ріки, верхів’я’ [Толстой, с. 98; Шульгач 1998, с. 322] та *верховúна* ‘гори’ [Марусенко, с. 220], ‘вершина гори, пагорба’ [Данилюк, с. 22]. ГТ *верх* та споріднені з ним мотивували такі місцеві мікротопоніми: *Велика верховина* (торф. (1959), с. Словечне Овр.) [СМгУ, с. 119], *Вершки* (уроч. (2021–2024), с. Червона Воля Грдн.) [Додаток], *Вершина* (торф. (1959) на півн. схід від м. Олевськ) [СМгУ, с. 121], *Суховерш* (уроч. (1846–1863), с. Дубовий Гай Овр.) [Шуберт, 20,7]. Компонент *Сухо-* складного мікротопоніма *Суховерш* може вказувати на харакеристику ґрунту географічного об’єкта або на особливості рослинного покриву відповідної території (сухість). Пор. також ГТ *суховершье* ‘ліс з сухими вершинами’ [Черепанова, с. 214].

Виспа. Орографічна термінолексема *ви́спа* на території Західного Полісся функціонує зі значеннями ‘продовгувате підвищення’, ‘гряда’, ‘назва старих

русел річки’, ‘місце водопою і відпочинку худоби’, ‘нанесений річкою пісок, де росте верболіз’, ‘підвищене сухе місце серед болота’ [Шийка, с. 16]. Пор. також спільнокореневе *на́спа* ‘невисокий піщаний насип’ [Марусенко, с. 237]. Апелятив *виспа* мотивував мікротопонім *Виспа* (став (2021–2024), с. Романів Жит.) [Додаток].

Вивешень, завишень. Апелятиви **вивешень*, **завишень* похідні від основи вищого ступеня порівняння якісного прикметника *виш-* (‹ *високий*) [Лучик 2014, с. 123; ЕСУМ 1, с. 382] або від прикметника *ви́шній* ‘верхній, який розташований на великій відстані від землі’ [Грінченко 1, с. 201; СУМ 1, с. 554]. Зазначені лексеми відображені в мікротопонімах: *Вывешень* (острів, с. Михайлівка Олев.), *Завышень* (уроч. (1846–1863), с. Михайлівка Олев.) [Шуберт, 20,6]. На досліджуваній території також побутував мікротопонім *Вишенка* (уроч. (1846–1863), с. Ушомир Корс.) [Шуберт, 21,7]. Привертає увагу фіксація цього мікротопоніма на карті поруч із позначеннями підвищень. Проте ВГН *Вишенка* міг мотивувати і дендронім *ви́шня* в демінутивній формі *вишенька* (пор. також ВГН *Вишенька*, що номінує такі об’єкти: авт. зупинка, куток, вулиця, поле; виникла через наявність плодових дерев вишні поблизу йменованої території [Аркушин СМ 1, с. 120]).

Гора, горка, -гір’я. Номен для ідентифікації підвищень *гора́* (‘значне підвищення над навколишньою місцевістю або серед інших підвищень’ [СУМ 2, с. 124]) репрезентує низку інших семем: ‘велике підвищення’, ‘будь-яке високе місце’, ‘високий горбок’, ‘піщаний нанос’, ‘високий берег річки’, ‘високе поле’ [Шийка, с. 23]. Апелятив *го́рка*, демінутивне утворення від *гора*, означає ‘гірка’ [Черепанова, с. 63], ‘невелике підвищення, гірка’, ‘підвищене сухе місце серед болота’ [Шийка, с. 24]. Лексема *гора* та її похідні мотивували назви різного типу: *Вертепны Горы* (уроч. (1846–1863), м. Малин) [Шуберт, 22,7], *Гора Золотуха* (уроч., с. Сущани Олев.), *Горы* (уроч., с. Замисловичі Олев.), *Гримяче Гора* (підвищ. (1846–1863), с. Хочине Олев.) [Шуберт, 20,6], *Горка* (горб та долина (2021–2024), с. Михайлівка Корс.) [Додаток], (уроч. (1846–1863): с. Джерело та Лопатичі Олев.; с. Курчиця Чиж.) [Шуберт, 21,6], *Тригір’я* (уроч. (2021–2024), м.

Житомир) [Додаток]. Атрибутивний компонент *Вертепны* (‹ *вертéп* ‘заст. печера’ [СУМ 1, с. 332]) мікротопоніма *Вертепны Горы*, імовірно, вказує на характер об’єкта: наявність печер на території. Атрибутивний компонент *Золотуха* складеного мікротопоніма *Гора Золотуха* виражений іменником, утвореним від прикметника *золотий*, та означає якісну характеристику йменованої географічної реалії (колористика денотата, особливості ґрунту тощо). За словами академіка П. А. Тутковського, місцеві жителі дуже добре знають про місцезнаходження покладів гірського кришталю в горі, що має назву *Гора Золотуха* та «навіть присвоїли цим кристалам оригінальну назву “золотце”» [50, с. 161]. Компонент *Гримяче* назви *Гримяче Гора* мотивований дієприкметником *гримячий* ‹ *гриміти* ‘гуркотіти’. Мікротопонім *Тригір’я* містить у своєму складі числівник *три*, що вказує на кількість підвищень іменованого об’єкта.

Горб, горбок, горбаха. ГТ *горб* широко побутує на досліджуваній території з такими значеннями: ‘невисока полога гірка, пагорб’, ‘підвищення (загалом)’, ‘пагорб у лісі, зарослий деревами’, ‘підвищення на дорозі’, ‘підвищене відкрите місце’ [Марусенко, с. 224], ‘невелике підвищення над рівниною’ [Данилюк, с. 36], ‘невелике кругле підвищення на площині’, ‘бугор’, ‘пагорбок’, ‘висока гірка’, ‘високий насип’ [Шийка, с. 23]. Цей апелятив утворює низку похідних, що також мотивують мікротопоніми досліджуваного регіону: *горбóк* ‘невелике підвищення’, ‘підвищене сухе місце серед болота’, ‘невелике підвищення, поросле травою’, ‘підвищена місцевість, горб’ [Данилюк, с. 37], *горба́ха* ‘великий, розлогий горб; підвищення’ [Шийка, с. 23]. Пор. також: *гурба́н* ‘ямка, заглиблення на дорозі, вибите колесами, полозами або водою’ [Никончук 1990, с. 184]). Термінолексема *горб* та її похідні відображені в таких мікротопонімах: *Горбашье* (уроч., с. Зубковичі Олев.), *Красношеей горбокъ* (уроч. (1846–1863), с. Білка Ушом.) [Шуберт, 21,6], *Горбки́* (поле (2021–2024), м. Малин) [Додаток], *Шмитків горб* (підвищ. (2021–2024), с. Яблуне) [Додаток]. Складені назви *Красношеей горбокъ* та *Шмитків горб* містять атрибутивно-посесивні компоненти *Красношеей*, *Шмитків*.

Гребінь, гребінець. Номен *гре́бінь* позначає такі географічні реалії: ‘місце, де розходяться дві річки, дороги’ [Данилюк, с. 39], ‘верхній край підвищення’, ‘продовгувате підвищення’ [200, с. 207]. Цей апелятив реалізував також іншу семантику – ‘гірська ділянка’, ‘лісисте гірське пасмо’ [SG 3, с. 175], яка, проте, більше характерна для топонімії гірських регіонів. Лексеми *гребінь* (*гребень*) та *гребінець* мотивували такі мікротопоніми: *Гребінець* (крин. (1988), с. Листвин Овр.) [СМгУ, с. 126], *Гребень* (уроч. (1846–1863), с. Стовпинка Олев.) [Шуберт, 21,6]. Зауважимо, що населений пункт Листвин, де зафіксовано назву криниці *Гребінець*, розташований на території Словечансько-Овруцького кряжу, що пояснює наявність семем ‘підвищення’ та ‘гірська ділянка’. Урочище *Гребень* зафіксовано на карті в місці розходження річки Уборть, що може ілюструвати значення *‘місце, де розходяться дві річки, дороги’.

Груд, грудок. Апелятив *груд* на досліджуваній території номінує різні підвищення: ‘ділянка твердого ґрунту посеред болота’ [Толстой, с. 124], ‘рівна суха поверхня’ [ЛП, с. 29], ‘невисока полога гірка, пагорб’, ‘підвищення на болоті, де косять сіно’ [Марусенко, с. 225], ‘підвищення’, ‘острівець на болоті’, ‘сухий безлісий острівець на болоті’ [Черепанова, с. 66], ‘великий пагорб’, ‘підвищення на низині’, ‘горб, високе місце’ [Данилюк, с. 40], ‘сухе, трохи підвищене місце на болоті, де косять сіно’ [Лисенко 1974, с. 59], ‘підвищене, відносно сухе місце серед болота’ [Аркушин 1, с. 110], ‘острівець посеред води’, ‘невисока гірка, холм’ [Шийка, с. 28], ‘сухе місце серед болота’, ‘суха сіножать’, ‘місце, викорчуване під поле’ [Шклярик, с. 49–50]; *грудок* ‘горб, пагорбок’, ‘острівець на болоті’ [Черепанова, с. 66]. Зауважимо, що лексема *грудок* на Поліссі має ще значення ‘Trifolium repens L., конюшина повзуча’ [ЛП, с. 419].

Місцевий мікротопонімікон ілюструє функціонування цього оротерміна в різних формах: *Грудок Свіжевського* (кладов., с. Поліянівка Звяг), *Любин грудок* (орне поле, с. Ушиця Корс.), *Петрів грудок* (горб (2021–2024), с. Ушиця Корс.) [Додаток], *Высокій грудъ* (уроч. (1846–1863), с. Головки Корс.) [Шуберт, 21,7], *Зелений-Груд* (уроч. (1846–1863), с. Бобричі Корс.) [Шуберт, 21,7]. Атрибутивні компоненти складених мікротопонімів *Любин грудок*, *Петрів грудок*, *Высокій*

грудъ, *Зелений-Груд* мають посесивний характер (*Любин*, *Петрів*) та вказують на якісну характеристику об'єктів (*Высокій*, *Зелений*).

Гряда. Апелятив *грядá*, крім загальнопоширених значень 'оброблена, підготовлена для вирощування городніх культур земля', 'земля, призначена для вирощування городніх культур', 'смуга землі, на якій ростуть городні культури, квіти' [СУМ 2, с. 184], 'частина оброблюваного поля, піску' [Рудницький, с. 21], має й іншу семантику: 'гірський хребет' [207, с. 38], 'гориста місцевість' [50, с. 147], 'невелике продовгувате підвищення', 'довгий острівець на болоті' [Черепанова, с. 67], 'горбиста місцевість', 'ліс між полянами, перелісок', 'продовгувате підвищення', 'невисокий горб', 'підвищення в лісі' [Шийка, с. 26]; *градá* 'лісова поляна' [Никончук 1989, с. 73]. Лексема *гряда* сягає псл. **gręda* [Шульгач 1998, с. 103] та етимологічно пов'язана з географічним терміном *груд* [Толстой, с. 125, Шклярык, с. 49]. Початкову форму терміна *гряда* та його похідні простежуємо в основі назв різних місцевих мікротоб'єктів: *Гряда* (х. (1946): Ходаківськ. с. р. Корс., Каленської с. р. Чоп., Кам'янської с. р. Олев.; торф. (1959), с. Жеревці Лугин.) [АТП, с. 255; СМгУ, с. 126], *Брусъ Гряда* (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.) [Шуберт, 20,6], *Грядный Лѣсъ* (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Миколаївка Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Жидова Гряда* (уроч. (1846–1863), с. Дівошин Овр.) [Шуберт, 20,7]. Привертає увагу фіксація мікротопонімів *Брусъ Гряда* та *Жидова Гряда* поряд із підвищеннями. Складений мікротопонім *Жидова Гряда* містить посесивно-атрибутивний компонент *Жидова*. Ад'єктив *Грядный* складеного мікротопоніма *Грядный лѣсъ*, похідний від географічного терміна *гряда*, вказує на характер географічного об'єкта *лѣсъ*. Компонент *Брусъ* мікротопоніма *Брусъ Гряда* мотивований лексемою псл. **brusъ* 'брусок, гострильний камінь' (пор. апелятиви *рінь*, *жорства*, *галька*, *щирець* тощо) [Шульгач 1998, с. 51]. Це може свідчити про функціонування географічного терміна *гряда* на цій території зі значенням 'гора'.

Косогор. Номен *косогóр* (*косогíр*) має прозору семантику: 'схил гори, горба, підвищення', 'невисокий похилий горб' [Шийка, с. 47], 'схил гори, горба, підвищення' [Марусенко, с. 232], 'довгасте підвищення' [Данилюк, с. 66].

Зазначений апелятив мотивував мікротопонім *Мартиновий Косогор* (уроч. (2021–2024), с. Кропивня Звяг.) [Додаток], що містить атрибутивно-посесивний компонент *Мартиновий*.

Крути. Лексема **крути* – субстантивована форма короткого прикметника *крут* (пор. повний прикметник *крутий* ‘майже прямовисний, стрімкий; урвистий’ [Лучик 2014, с. 293; СУМ, 4, с. 373]) у формі множини. Зазначений апелятив мотивував мікротопонім *Крути* (уроч. (1846–1863), с. Повчино Корс.) [Шуберт, 21,7].

Куп’я. Апелятив *ку́п’я* позначає незначні підвищення: ‘купини на болоті’ [Марусенко, с. 234; Лисенко 1974, с. 110], ‘підвищене, відносно сухе місце серед болота’ [Данилюк, с. 72]. Ця лексема мотивувала мікротопонім *Купье* (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Миколаївка Ємлч.) [Шуберт, 21,6].

Курган, курганець. ГТ *курга́н* реалізував такі значення: ‘насипний горб, штучне підвищення’ [Марусенко, с. 234], ‘штучно насипаний горб’, ‘гора без рослинності’ [Данилюк, с. 73], ‘великий природний земляний насип’, ‘штучний земляний насип, підвищення’, ‘пагорб’ [Шийка, с. 51], ‘високий стародавній могильний насип’, ‘гора, узгірок’, ‘гірка’, ‘сухий піщаний острів серед болота’, ‘суходільна сіножать’, ‘необроблена земля’ [Шклярык, с. 51]. Ця лексема також функціонує зі значенням ‘насип над стародавньою могилою’ [СУМ 4, с. 406]. Мікротопоніми, мотивовані ГТ *курган* та його похідними, представлені в досліджуваному регіоні такими ВГН: *Курганы* (уроч. (1846–1863), с. Горбове Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Курган* (уроч. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.) [Шуберт, 20,6], *Курганцы* (уроч. (1846–1863), с. Сушки Корс.) [Шуберт, 21,7], *Курганы* (1846–1863, уроч., с. Купище та х., с. Літки Корс.), *Васьковъ Курганъ* (уроч. (1846–1863), с. Бехи Корс.) [Шуберт, 21,7]. Деякі назви містять атрибутивно-посесивні компоненти (*Васьковъ Курган*).

-куча. Термінолексема *ку́ча* означає ‘штучно насипаний горб’, ‘купа гілля, лісового сміття’ [Данилюк, с. 73], ‘купа чого-небудь’ [Аркушин 1, с. 273]. Зазначений апелятив виокремлюємо в складній назві *Стокуча* (уроч. (1846–1863), с. Рясне Бараш.) [Шуберт, 21,6]. Компонент мікротопоніма *Сто-*

числівникового походження і може характеризувати особливість місцевості: наявність великої кількості підвищень (*сто* – ‘багато, невизначено велика кількість чого-небудь’ [СУМ 9, с. 718])

Лиса гора. На досліджуваній території побутує низка ГТ, утворених від прикметника *ли́сий* у значенні ‘позбавлений рослинності’, ‘голий (про землю, гори тощо)’ [Грінченко 2, с. 361; СУМ 4, с. 489]. Серед них: *ли́си* ‘сукупність невеликих гір’ [Марусенко, с. 234], *лиса́к*, *лиса́ня*, *лисого́ра* та *ли́са гора́* ‘гора, берег або підвищення без рослинності’ [Данилюк, с. 76; Марусенко, с. 234; Шийка, с. 53]. Апелятив *лиса гора* мотивував такі місцеві ВГН: *Лиса-Гора* (підвищ., с. Журжевичі Олев.), *Лысая Гора* (уроч. (1846–1863), с. Тепениця Олев.) [Шуберт, 20,6], *Лиса гора* (горб (2021–2024), м. Бердичів) [Додаток], *Лиса гора* (галяв. в лісі (2021–2024), с. Поліянівка Звяг.) [Додаток] тощо.

Лобок. Лексема *лобок* ‘окремо розміщений горб’, ‘гола вершина гори’, ‘рівнина на підвищенні’, ‘острівець на болоті’ [Черепанова, с. 125] похідна від *лоб* ‘підвищене відкрите місце’, ‘підвищення (загалом)’ [Марусенко, с. 235], ‘гора без рослинності’, ‘опуклий виступ на схилі’ [Данилюк, с. 77]. ГТ *лобо́к* мотивував мікротопонім: *Лобокъ* (уроч. (1846–1863), м. Олевськ) [Шуберт, 20,6].

Майдан. ГТ *майда́н* репрезентує такі семеми: ‘місце на схилі гори’, ‘підвищене і відкрите місце’, ‘лісова поляна’ [Марусенко, с. 236], ‘галявина в лісі на підвищеному місці, де провадилось смолокуріння’ [Лисенко 1974, с. 120], ‘частина території, місцевості’, ‘площа’, ‘вільна від будівель місцевість’, ‘невелика (переважно кругла) площа серед лісу вільна від дерев’ [Шийка, с. 56]. Зазначений апелятив мотивував такі мікротопоніми: *Новый Майданъ* та *Старый Майданъ* (уроч. (1846–1863), с. Велика Цвіля Ємлч.) [Шуберт, 21,6]. Атрибутивні компоненти *Новый* та *Старый* указують на хронологічну послідовність виникнення відповідних назв.

Маківка. Географічний термін *ма́ківка* означає ‘вершина гори, пагорба’ [Данилюк, с. 80], ‘вершина пагорба’ [Шийка, с. 56]. На досліджуваній території побутують й інші варіанти: *маковиця* [Марусенко, с. 236] та *макушка* [Лисенко

1974, с. 121, Черепанова, с. 131]. Цей апелятив мотивував ВГН *Маковка* (уроч. (1846–1863), с. Вигів Корс.) [Шуберт, 21,7].

Острів, островець. У досліджуваному регіоні географічний термін *о́стрів* досить частотний. Проте його основне значення – ‘ділянка суші, оточена з усіх боків водою’ [Грінченко 3, с. 72; Желехівський 1, с. 581; СУМ 5, с. 789] – розширюється. На території Полісся визначальними семантичними ознаками цього апелятива є ‘замкнутість простору’ та його ‘необроблюваність’. Тому зазначений ГТ може характеризувати як ділянку суші серед водойми, так і ділянку лісу серед безлісого простору або безлісої території посеред лісу [Толстой, с. 117]: ‘частина суші, оточена водою’, ‘підвищення на болоті’, ‘ліс, що росте на болоті’, ‘місця у полі, які не зорюють’ [Шийка, с. 65–66; Данилюк, с. 92]; *островець*, *острівець* ‘острівець на річці, озері, болоті’ [Черепанова, с. 153]. Наведена лексема та її похідні мотивували такі назви: *Острів* (луг (2021–2024), с. Замисловичі Олев.) [Додаток], *Остров* (уроч. (1846–1863), с. Нова Рудня Овр.), *Остров Великий* (уроч. (1846–1863), с. Слобода Овр.), *Остров Космин* (уроч. (1846–1863), с. Кам’янівка Овр.), *Островье* (уроч. (1846–1863), с. Ясенець Овр.), *Острова* (уроч. (1846–1863), с. Лучанки Овр.), *Остров Тарасов* (уроч. (1846–1863), с. Лучанки Овр.), *Островцы* (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.) [Шуберт, 20,7], *Хотѣни(ц)ки(и) О(с)тро(в)* (місцевість (1611) побл. сучас. с. Великий Ліс Корс.) [АКЖГУ, 66] тощо. Складені назви містять компоненти відносного (*Хотѣни(ц)ки(и)*), посесивного (*Космин*, *Тарасов*) та якісного (*Великий*) характеру.

Плита. Лексема *пли́та* позначає ‘уламок скелі, що стоїть окремо’ [Марусенко, с. 242], відображена у ВГН *Плита* (1846–1863, уроч., та підвищ., с. Замисловичі Олев.) [Шуберт, 20,6]. Цей географічний об’єкт межує з підвищенням *Гори* [Шуберт, 20,6], що підтверджує відповідну мотивацію.

Пола. Апелятив *по́ла* позначає такі географічні реалії: ‘кам’яна плита’, ‘суцільна скеля’ [Марусенко, с. 243]. Прикметно, що ця лексема також функціонує на позначення ‘однієї з двох великих бічних рам ткацького верстата’ [Аркушин 2, с. 66], що ілюструє твердження М. І. Толстого про зв’язок

географічної термінології та лексем зі сфери ткацтва [Толстой, с. 246]. Зазначений оротермін мотивував мікротопонім *Пола* (уроч. (1846–1863), с. Сердюки Олев.) [Шуберт, 21,6].

Скеля/скала, скалка. Апелятив *ске́ля*/*скала́* позначає такі поняття: ‘кам’яна гора з відкритими виступами’, ‘крутий прямовисний берег’, ‘велике каміння’ [Марусенко, с. 249], ‘частина гори’, ‘кам’яний виступ на березі річки’ [Шийка, с. 87]. Значення демінутивної форми *ска́лка* має відтінок здрібнілості: ‘невеликий кам’яний виступ у річці’ [Шийка, с. 87]. Лексема *скала* також відома на досліджуваній території зі значенням ‘блискавка’ [Аркушин 2, с. 148; Лисенко 1974, с. 195]. Таку мотивацію вважаємо малоймовірною. Зазначений апелятив мотивував такі назви: *Скеля* (підзем. ходи (2021–2024), м. Коростень) [Додаток], *Скала* (підвищ. (2021–2024), с. Поліянівка Н-В. [Додаток], *Скалка* (уроч. (1846–1863), с. Дубники Грдн.) [Шуберт, 21,6].

Холм. Значення ГТ *холм* на досліджуваній території збігається із загальноукраїнським: ‘невелика полога гірка’ [Марусенко, с. 253], ‘горб, підвищення’, ‘штучний насип’ [Шийка, с. 96]. Цей апелятив мотивував назву урочища *Холмъ* (1846–1863, с. Замисловичі Олев.) [Шуберт, 20,6].

Мікротопонімікон Житомирського Полісся відображає 30 назв на позначення позитивного рельєфу. Ця лексико-семантична група становить 1,8% від загальної кількості досліджуваних мікротопонімів.

Мікротопоніми, що характеризують особливості ґрунту. Загальновідомо, що територія Полісся досить зволожена та болотиста. Цей факт викликає ілюзорне уявлення про те, що ґрунти Полісся не можуть бути піщаними. Проте на цих теренах піщані ґрунти, за словами місцевих жителів, досить поширені, про це свідчить, зокрема, тутешній мікротопонімікон. Досліджуваний ареал багатий також на кам’яні породи та поклади глини й руди. Окреслені фізико-географічні умови відобразилися в основах досліджуваних ВГН. Варто зауважити, що деякі ГТ в досліджуваному ареалі зазнали розширення семантики, тому можуть належати до складу кількох тематичних груп. Це спричинено фізико-географічними умовами Полісся, наприклад:

зволоженість ґрунтів зумовлює поширення боліт і на відкритих територіях, і в лісах, унаслідок чого, наприклад, ГТ *багно* та *руда* розвинули додаткові семи ‘зарості кущів’ [Данилюк, с. 9] та ‘болото’ [Марусенко, с. 248; Шийка, с. 85] відповідно.

Баб’є. Апелятив *баб’є* походить від *ба́ба* ‘трясовина, грузьке місце на болоті’ [Лисенко 1966, с. 9]. Лексема мотивувала місцеву назву *Бабье* (уроч. (1846–1863), с. Радогоща Лугин.) [Шуберт, 21,7].

Багно. ГТ *багно́*, крім гідрооб’єктів, може вказувати й на характерні особливості ґрунту, що зумовлює його часте використання на території Полісся та широке семантичне поле. *Багно* – ‘велика калюжа з брудом і гряззю’, ‘грузьке місце, поросле травою і мохом’ ‘розмокла внаслідок дощів і танення снігу та ін. грузька місцевість, болото’, ‘земля, розм’якшена водою’, ‘мокра, заболочена низина’, ‘затоплений ліс’, ‘низина біля річки’, ‘зарості кущів’ [Шийка, с. 2; Данилюк, с. 9]. *Багном* часто називають затоплену місцевість у лісі, що зумовило появу складених назв на зразок: *Березове багно* (бол. (1990), с. Стара Гута Дзерж.) [СМгУ, с. 114].

Болотниця. Споріднена до ГТ *болото* лексема *болотниця* побутує із семантикою ‘непрохідне місце на болоті, трясовина’ [Черепанова, с. 32]. Цей апелятив відображено в назві *Болотница* (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.) [Шуберт, 20,6].

Видма, видомка. Зазначений ГТ походить від дієслова *ви́дути*, *видима́ти* [ЕСУМ 2, с. 148] і означає ‘піщане місце, з якого вітер зносить пісок’ [ЕСУМ 2, с. 148], ‘піщане місце, з якого у вітряну погоду зноситься пісок’ [ВТС, с. 133; Марусенко, с. 220]; ‘дюна, піщаний пригорок’, ‘частина засіяного поля, піщане поле’ [ЕСБМ 2, с. 253], ‘гористе поле, неврожайне’, ‘пагорб піску, навіяний вітром’, ‘те, що є результатом видування (піску, снігу)’ [SEJP, с. 717]. Фонетично вторинним від назви **Видма* вважаємо мікротопонім *Відьма* (торф. (1959), смт Ємільчине Звяг.) [СМгУ, с. 122], (ЗМЗ (2022), Ємлч. с. г.) [ПЗФ, с. 84]. Станом на сьогодні ця територія – гідрологічний заказник. Місцеві жителі зазначають, що ґрунти в цій місцевості піщані. Очевидно, серед боліт такий тип піщаних

ґрунтів міг стати своєрідним орієнтиром, що й зумовило виникнення назви **Видма* › *Відьма*. Назву хутора *Видумка* (1946, Продубівської с. р. Корс.) [АТП, с. 176] вважаємо спільнокореневою з **Видма*. Фонетична будова мікротопоніма *Видумка* дає підстави розглядати його як вторинну форму до **Видомка*, що, на нашу думку, постала способом онімізації апелятива **видомка* – демінутива від *видма*.

Волока. Цей апелятив багатозначний, функціонує в різних сферах: метрологічній (*волóка* ‘міра землі’), географічній (*волóка*, *валóка* ‘вузька смуга поля’ [Мойсієнко 2016, с. 245; Лисенко 1974, с. 20]), серед назв одягу (*волóка* ‘шнурок, яким підв’язують лапті’) [Толстой, с. 161]. На території Полісся семантика термінолексеми варіюється від характеристики лісового покриву (‘низинне місце, поросле вільхою чи іншими листяними деревами, зазвичай у лісі’, ‘низовинний густий ліс’) до характеристики болотистої території: ‘низьке, заболочене, але прохідне літом місце, заросле вільхою’, ‘невелике трав’янисте болітце в лісі, на низькому місці’, ‘трясовина’ – та землеробських угідь: ‘вузька смуга поля’ [Толстой, с. 162]. На думку дослідника поліської географічної термінології М. І. Толстого, термін *волóка* міг виникнути як транспортно-комунікативний зі значенням ‘місце, де волокли волоком’, оминаючи семантичні ланки ‘одиниці вимірювання поля’ та ‘орне поле взагалі’. Наявність таких ланок у минулому можна пов’язати із застарілою лексемою *вóлок* ‘хутір’, яку П. С. Лисенко зафіксував на півночі Житомирщини [Толстой, с. 162]. Зазначений апелятив мотивував такі місцеві назви: *Дубова Волока* (уроч. (1846–1863), с. Перга Олев.) [Шуберт, 20,6], *Березовая Волока* (уроч. (1846–1863), сс. Покровське, Журжевичі Олев. та Сирниця Слов.) [Шуберт, 20,6], *Грузкая Волока* (уроч. (1846–1863), с. Дуби Слов.) [Шуберт, 20,7], *Болото Ладогова волока* (бол. (1846–1863), с. Миролюбів Лугин.) [Шуберт, 20,6], *Габалова Волока* (уроч. (1846–1863), с. Піщаниця Овр.) [Шуберт, 20,7], *Ляхова Волока* (уроч. (1846–1863), с. Левковицький Млинок Овр.) [Шуберт, 20,7] тощо. Атрибутивні компоненти складених мікротопонімів містять указівку на тип рослинного

покриву (*Березовая*, *Дубова*), особливості ґрунту території (*Грузкая*) або мають посесивний характер (*Ладогова*, *Габалова*, *Ляхова*).

Глей. Лексема *глей* функціонує з такими значеннями: ‘жовта та коричнева глина’ [Аркушин 1, с. 91], ‘глиняний в’язкий ґрунт’, ‘поле, де глиняний в’язкий ґрунт’, ‘замулене дно річки, водойми’ [Шийка, с. 22]; мотивувала мікротопонім *Глей* (бол. (1988), с. Листвин Овр.) [СМгУ, с. 124].

Глина, глинка, глинки, глинище, глинн(ий), глинян(ий). ГТ *гли́на* позначає один із видів природних копалин [СУМ 2, с. 84]. Демінутив *гли́нка* та інші, похідні від *глина*, часто вживають на позначення копалень або об’єктів, утворених на місцях колишніх копалень: *гли́нка* ‘ґрунт зі значним домішком жовтої глини’[Аркушин 1, с. 92], ‘ділянка, де глиняний ґрунт’ [Шийка, с. 22], *гли́нки* ‘місце, де копають глину’ [Аркушин 1, с. 92], *гли́нище* ‘заглиблення в ґрунті’, *глиня́нка* ‘впадина на вершині гори’ [Марусенко, с. 223], *глине́лки*, *гли́нисько*, *глиня́ник*, *глиня́вка* ‘місце, де копають глину’ [Данилюк, с. 34]. Цей апелятив та його похідні мотивували такі мікротопоніми: *Глина* (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.) [Шуберт, 20,6], *Глинка* (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Овр.) [Шуберт, 20,6], *Глинки* (уроч. (2021–2024), с. Несолонь Звяг.) [Додаток], *Глинище* (бол. (1990), с. Норинці Нар. та (1988) с. Бондарівка Корс.), *Гли́нна* (крин. (1988), с. Листвин Овр.), *Гли́няне* (бол. (2004), с. Кожухівка Корс.) [СМгУ, с. 125] тощо.

Гнилуша, Гнилье, Гнѣйно, Гнояк. Апелятиви *гній* ‘перепріла суміш посліду свійських тварин і підстилки, що служить для удобрення ґрунту’, ‘удобрене поле’ [Шклярык, с. 113] та *гниль* ‘дуже ґрузьке болото’ [Шийка, с. 22–23] споріднені. Похідний від *гниль* ГТ *гнилу́ша* побутує із семантикою ‘болото з підґрунтовими джерельними водами’, ‘болото в лісі’ [Черепанова, с. 60], ‘трясовина’ [Никончук 1989, с. 83]. Зазначені лексеми мотивували такі місцеві назви: *Гнилуша* (уроч. (1846–1863), с. Бондарівка Ушом.) [Шуберт, 21,7], *Гнилье* (уроч. (1846–1863), с. Болярка Корс.) [Шуберт, 21,7], *Гноякъ* (уроч. (1846–1863), с. Кочичине Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Гнѣйно* (уроч. (1846–1863), с. Злобичі Корс.) [Шуберт, 21,7]. Пор. також ГТ *гнило́ боло́то* ‘невелике місце із стоячою

прогнилою водою і гряззю’ [Шийка, с. 22–23], *гниля́к* ‘болото’, ‘поганий ліс’ [Данилюк, с. 35].

Грузьке, грузьк(ий). Прикметник *грузьки́й* указує на ‘місце, в якому можна загрузнути; покрите болотом’ [СУМ 2, с. 181]. Особливості території Полісся зумовили його субстантивацію та перехід у розряд географічних термінів: *гру́зьке* ‘земля, розм’якшена водою’ [Данилюк, с. 40]. Місцеві мікротопоніми ілюструють функціонування цієї лексеми в різних родових формах у ролі атрибутивно-означувальних компонентів та як самостійний ГТ: *Грузкая Волока* (уроч. (1846–1863), с. Дуби Слов.) [Шуберт, 20,7], *Грузкій мохъ* (уроч. (1846–1863): сс. Кочичине, Рудня-Іванівська, Рудня-Миколаївка Ємлч., та Жубровичі Олев.) [Шуберт, 21,6], *Грузьке* (бол. (1989), сс. Липники та Леонівка Лугин.), *Грузьке болото* (дж. (1988), с. Бехи Корс.) [СМгУ, с. 126]. Складені мікротопоніми *Грузкая Волока*, *Грузкій мохъ*, *Грузьке болото* мають прозору семантику та характеризують особливості ґрунту кожної з номінованих (*болото*, *волока*, *мох*) реалій.

Гразница. Лексема *грязь* (*гразь*) вказує на ‘розм’яклу від води землю, ґрунт’ [СУМ 2, с. 185], ‘місцевість, розмоклу внаслідок дощів і танення снігу’ [Данилюк, с. 39, 41], ‘болото’, ‘багно’, ‘розмоклий ґрунт’ [Шийка, с. 28]. Лексеми *гразница* і *грязива*, похідні від апелятива *грязь*, мотивували мікротопоніми *Гразница* (уроч. (1846–1863), с. Андрієвичі Ємлч.) [Шуберт, 22,6].

Здвиж, здвижн(ий). Апелятив *здвиж* означає ‘місце, занесене мулом’, ‘грузьке болото, де трясеться, колишеться земля’ [Шийка, с. 39], ‘трясовина’ [Лисенко 1974, с. 82], мотивував такі місцеві мікротопоніми: *Здвиж* (бол. (1892), с. Здвижка Корс.) та *Здви́жне* (бол. (2004), с. Пугачівка Корс.) [СМгУ, с. 135]. Пор. також *двіг* ‘трясовина’ [Никончук 1989, с. 70].

Калище, кальне. Апелятив *ка́лище* функціонує з такими значеннями: ‘земля, розм’якшена водою’, ‘грязь після дощу’, ‘грязь на болоті’, ‘грузьке болото’, ‘болото, грязь’ [Данилюк, с. 60]. Лексема *калище* та споріднений прикметник *кальне* мотивували такі місцеві мікротопоніми: *Калища* (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Миколаївка Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Калное* (уроч. (1846–

1863), с. Жабче Ушом.) [Шуберт, 21,7] та *Кальне* (уроч. (1846–1863), с. Болярка Ємлч.) [Шуберт, 21,6]. Пор. ще: *калнó* ‘земля, розм’якшена водою’ [Данилюк, с. 60], *кал* ‘грязь’ та *каляйло* ‘грязь, у якій валяються свині’ [Никончук 1989, с. 55].

Камінь, камениця, каміння, камінн(ий). ГТ *ка́мінь* поширений на всій території України. На Поліссі функціонує зі значеннями ‘камінь’, ‘сукупність каменів’, ‘місце добування каменю’ [Шийка, с. 43]. Цей апелятив з огляду на загальновживаність став твірним для низки географічних термінів, серед них, зокрема: *кам’яни́ця* (*камінниця*) ‘кам’яна гора’, ‘вкритий галькою берег’ [Марусенко, с. 240]. ГТ *камінь* та його похідні відображені в таких мікротопонімах: *Бѣлый-Камень* (уроч. (1712), Рад. пов.) [АЮЗР 4, І, с. 183], *Камень* (уроч. (1846–1863): смт Ємільчине, сс. Велика Цвіля Ємлч., Червона Воля Грдн., та с. Іванопіль Ушом.) [Шуберт, 21,6], *Каменица* (уроч. (1846–1863), сс. Замисловичі та Журжевичі Олев.) [Шуберт, 20,6], *Каменье* (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев. та с. Давидки Корс.) [Шуберт, 20,6; 21,7]. Компонент *Бѣлый-* мікротопоніма *Бѣлый-Камень* указує на колористику об’єкта. Атрибутив *кам’яний* відображений у складених мікротопонімах: *Каменная Гора* (підвищ. (1846–1863), с. Сущани Олев.) [Шуберт, 20,6], *Каменный Боръ* (уроч., с. Лопатичі Олев.), *Каменный Лѣсокъ* (уроч., с. Держанівка Олев.), *Каменный Токъ* (уроч. (1846–1863), с. Рясне Бараш.) [Шуберт, 21,6].

Кременя. Апелятив *кре́мінь* означає ‘кремінь (мінерал)’ [Грінченко 2, 302; Желехівський 1, с. 377; ЕСУМ 3, с. 83]. У формі множини – *кременя*. Саме ця лексема мотивувала складений мікротопонім *Кременье Брод* (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.) [Шуберт, 20,7]. Компонент *Брод* цієї ВГН видовий, указує на тип іменованої реалії.

Мокла. ГТ *мокла* означає ‘низинне місце, що заливається водою’ [Марусенко, с. 237], ‘мокра, заболочена низина’ [Данилюк, с. 82], ‘злегка заболочена низина’ [Черепанова, с. 134]. Зазначений апелятив мотивував мікротопонім *Мокла* (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.) [Шуберт, 20,6].

Мокрець, мокрий, мочина. Апелятив *мо́крий*, очевидно, позначає зволожену територію, ‘просякнуту водою’ [СУМ 4, с. 782]. Лексема *мокре́ць* походить від прикметника *мокрий* і називає на Поліссі ‘мокрі місця між узгір’ями’ [Марусенко, с. 237] та ‘злегка заболочені місцини’ [Черепанова, с. 135]. Лексему *мочина* утворено від **мокъ*, **мока* + суф. *-ин*(*а*) (пор.: *мочи́ти* ‘робити мокрим, вологим’ [СУМ 4, с. 815]), вона могла вказувати або на особливості ґрунту (пор.: *моча́р* ‘мокра заболочена низина’, ‘трясовина, низинна місцевість з підґрунтовими водами’ [Данилюк, с. 84; Марусенко, с. 237], *мочéско* ‘долина на полі, у якій вимокають посіви’ [Данилюк, с. 84], *мо́чі* ‘заболочена низовина’ [Марусенко, с. 237]), або на місця у водоймах, де щось мочили (пор. *мочи́ло* ‘місце в річці, де вимочують коноплі’ [Данилюк, с. 84; Шийка, с. 58]). Зауважимо, що на Поліссі також побутує фітономен *мокре́ць* ‘Herniaria grabra L., остудник голий’ [ЛП, с. 426]. Наведені апелятиви мотивували такі місцеві мікротопоніми: *Мокрець* (уроч. (1846–1863), с. Ворсівка Мал.) [Шуберт, 22,7], *Мокрый* (уроч. (1846–1863), с. Каленське Корс.) [Шуберт, 21,7], *Мочина* (уроч. (1846–1863), с. Перга Олев.) [Шуберт, 20,6].

Муравище. Апелятив *муравище* може означати ‘мурашник’ [Аркушин 1, с. 324] або ж це суфіксальне утворенням від *мура́ва* ‘місце на полі біля рослинності’ [Данилюк, с. 82], ‘верхній шар ґрунту, порослий травою’ [Аркушин 1, с. 323] чи від *муро́ва* ‘Herniaria grabra L., остудник голий’ [ЛП, с. 427]. Зазначену лексему відображено в назві *Муравище* (уроч. (1846–1863), с. Чміль Ємлч.) [Шуберт, 21,6].

Пісок, піщан(ий), піщаник. ГТ *пісо́к* означає ‘сипучу гірську породу, що складається з крупинок твердих мінералів, перев. кварцу’ [СУМ 6, с. 544]. Серед похідних від лексеми *пісок*, зокрема, *піски́* ‘місце, де копають пісок’ [Данилюк, с. 100], ‘місцевість (поле), де піщаний ґрунт’, ‘непридатна для орання і засіву земля’, *піща́ник* ‘місцевість (поле), де піщаний ґрунт’ [Шийка, с. 71]. Зазначені апелятиви та інші похідні від *пісок* відображені в таких мікротопонімах: *В Піща́нках* (дж. (1988), с. Сарновичі Корс.) [СМгУ, с. 123], *Піски* (х. (1846–1863), с. Радогоща Олев. та луг, с. Замисловичі Олев.) [Шуберт, 21,7], *Пески* (уроч.

(1846–1863), с. Покровське Олев. та с. Селезівка Овр.) [Шуберт, 20,6], *Песковаха* (уроч., с. Лопатичі Олев.), *Пѣщаная* (уроч. (1583) побл. м. Коростишів) [АКЖМУ, 26] тощо.

Руда, рудка. Територія Полісся багата на поклади залізної *руди* (*рудá* – ‘гірська порода або мінеральне утворення, що містить у собі метали та їх сполуки’ [СУМ 8, с. 895]), тому закономірно, що ця лексема часто мотивувала місцеві мікротопоніми. Варто зауважити, що *рудою* називають також ‘заболочені низини’ [Марусенко, с. 248] та ‘болота з іржавою водою’ [Грінченко 4, с. 85; Данилюк, с. 121; Шийка, с. 85]. У досліджуваному ареалі побутує низка похідних ГТ від лексеми *руда*. Це, зокрема, демінутивна форма *ру́дка*, що загалом синонімічна до *рудá*: ‘мокра заболочена низина’, ‘іржаве болото’ [Марусенко, с. 248], ‘мокра заболочена низовина в лузі’, ‘болото в лісі’, ‘заплава річки’ [Черепанова, с. 200], ‘місце, де добували руду’, ‘болото’ ‘колишнє русло річки’, ‘болото з іржавою водою’ [Шийка, с. 85]; *рудни́й* ‘прикм. до *руда*’ [СУМ 8, с. 896]; *рудище*, що, очевидно, позначає місця, де видобувають руду (див. також *рудáвіца* ‘випас’ [Никончук 1989, с. 90]). Відповідні апелятиви в різних формах стали основами для місцевих ВГН: *Кривоє Руды* (уроч. (1611) побл. м. Житомир) [АКЖГУ, 21, 30 зв.], *Рудище* (уроч. (1846–1863), сс. Бовсуни та Повч Лугин.) [Шуберт, 21,7], *Рудка* (уроч. (1846–1863), сс. Вигів Горщ. та Сухарівка Нар.) [Шуберт, 21,7], *Рудне* (уроч. (1846–1863), с. Устинівка Мал.) [Шуберт, 22,7], *Руды* (уроч. (1846–1863), с. Ягодинка Пул.) [Шуберт, 22,6] тощо. Компонент *Кривоє* мікротопоніма *Кривоє Руды*, очевидно, вказує на особливості конфігурації об’єкта.

Солонь, солонець, солотвина. Номени *солонь*, *солонець* та *солотвина* споріднені та функціонують на позначення таких географічних реалій: *соло́твина* ‘солоне болото, солончак’ [Грінченко 4, с. 167], ‘багнувате місце’ [ЕСУМ 5, с. 350] (пор.: *солоне́ць*, *солонці́* ‘заболочена низинна місцевість’ [Марусенко, с. 249], ‘озеро, що висихає’ [Черепанова, с. 206]). Зазначені ГТ мотивували такі мікротопоніми: *Солонь* (бол. (1846–1863), с. Яблонець Звяг.)

[Шуберт, 21,6] та *Солотвина* (бол. (1846–1863), с. Кам'яна Гірка Лугин.) [Шуберт, 21,6].

Сух(ий). Лексема *сухи́й* означає 'позбавлений вологості, сирості' ґрунт або 'висохлий, пересохлий' гідрооб'єкт [СУМ 9, с. 864]. Цей ад'єктив – компонент складного апелятива *суховерш*, що може вказувати на сукупність дерев 'із сухою, засохлою верхівкою' на йменованій території [СУМ 9, с. 867] (пор.: *сухосто́й* 'сухий ліс' [Данилюк, с. 133; Аркушин 2, с. 187; Шийка, с. 92]). Зазначені апелятиви на території Полісся мотивують різні за структурою ВГН: *Сухая лоза* (уроч. (1846–1863), с. Головки Чоп.) [Шуберт, 21,7], *Сухі* (яри (2021–2024), м. Житомир) [Додаток], *Сухіе* (бол. (1846–1863), с. Сантарка Ушом.) [Шуберт, 21,7], *Сухіе-Лужки* (уроч. (1846–1863), с. Липляни Чоп.) [Шуберт, 21,7], *Сухой Лес* (уроч. (1846–1863), с. Тхорин Слов.) [Шуберт, 20,7] тощо.

Похідна лексема *сухарка* (*сухар* ‹ *сухий*) може позначати суху територію чи рослинність (пор.: *сухáр* 'сухе дерево (на корені)' [СУМ 9, с. 863]), відображена в місцевій назві *Сухарка* (уроч. (1846–1863), с. Радомишль) [Шуберт, 22,7].

Торфовище. Лексема *торфо́вище* побутує на Поліссі та суміжних територіях зі значеннями 'поклади торфу на болоті' [Шийка, с. 93], 'низина' [Марусенко, с. 251], 'торф'яне болото' [Данилюк, с. 135]. Мікротопонім *Труховище* (став (2021–2024), с. Поліянівка Звяг.) [Додаток], на нашу думку, фонетично вторинна форма від **Трофовище*, що від *торфовище*. Про це зазначали респонденти під час збору матеріалу, а також свідчить інша назва цього ж об'єкта *Торфовисько*, яка, проте, менш поширена й відома серед місцевих жителів старшого віку.

Мікротопонімікон Житомирського Полісся відображає 25 назв на позначення особливостей ґрунту.

Фізико-географічні умови Житомирського Полісся, зокрема характер рельєфу, ґрунтів та вологість території, значною мірою визначають мотивацію місцевих мікротопонімів. Найпоширеніші ГТ – ті, що описують рельєф (гора, долина, яма) та особливості ґрунтів (пісок, глина, болото). Семантика деяких ГТ, як-от 'багно' або 'болото', на цій території розширюється, відображаючи місцеві

природні особливості. Таким чином, фізико-географічні характеристики досліджуваної території безпосередньо впливають на формування місцевих мікротопонімів.

2.2.1.2. Мікротопоніми, мотивовані гідрографічними термінами

Серед гідрографічних термінів, що мотивували мікротопонімію Житомирського Полісся, багато синонімічних лексем, наприклад: *багно́*, *боло́то*, *мох*, *лу́жа*, *топи́ло* тощо. Цей факт закономірний з огляду на фізико-географічні особливості досліджуваного ареалу.

Мікротопоніми цієї групи систематизуємо за семантикою твірних основ.

***ВГН, мотивовані назвами протічних водойм*:**

Бистрець. Апелятив *быстре́ць* функціонує зі значенням ‘потік’ [Данилюк, с.15], мотивував мікротопонім *Быстре́ць* (бол. (2004), Лугин.) [СМгУ, с. 114].

Джерело/жерело. Термінолексема *джерело* / *жерело* (‹ псл. **žerdlo* ‘горло’, ‘отвір’, ‘отвір, з якого б’є вода’ [ЕСУМ 2, с. 50]) загальнопоширена та функціонує на досліджуваній території зі значенням ‘місце, звідки витікає вода’ [Шийка, с. 30–31, 34; Данилюк, с. 43,48; Аркушин 1, с. 127 154]. Зазначений апелятив та його похідні відображені в таких мікротопонімах: *Джерельце* (дж. (2021–2024), м. Коростень) [Додаток], *Жерело* (уроч. (1846–1863), с. Джерело Олев.) [Шуберт, 21,6].

Журавель. Лексема *жураве́ль* побутує на досліджуваній території як зооном – ‘птах’ [Грінченко 1, с. 492]. Крім цього, позначає ‘довгу жердину, пристосовану для витягування води з колодязя’ [Лисенко 1974, С. 74], ‘криницю з надбудовою у вигляді журавля’ [Шийка, с. 35], ‘джерело’ [Никончук 1989, с. 27]. Мотивацію місцевих мікротопонімів лексемою *журавель* у значенні ‘джерело’ або ‘криниця’ вважаємо більш імовірною: *Журавель* (уроч. (1846–1863): смт Городниця Звяг. та с. Чміль Ємлч., бол., смт Городниця Звяг.) [Шуберт, 21,6].

Поток. ГТ *пото́к* на Поліссі та суміжних територіях реалізував такі значення: ‘потік’ [Марусенко, с. 244], ‘невелика водна артерія, менша, ніж річка’ [Данилюк, с. 107], ‘струмок’ [Шийка, с. 45]. Цей апелятив мотивував місцеву ВГН *Горбачевъ Потокъ* (уроч. (1846–1863), с. Клітище Черн.) [Шуберт, 22,7]. Атрибутивно-посесивний компонент *Горбачевъ* указує або на власника території, де локалізований об’єкт, або на розміщення йменованого об’єкта поблизу місця проживання особи з таким прізвиськом.

Ріка, Річиця. ГТ *рі́чка* загальнопоширений, реалізував таку семантику: ‘водний потік, що живиться із джерела або стоком атмосферних опадів і тече по видовжених зниженнях рельєфу від верхів’я до гирла’ [СУМ 8, с. 574]. На Поліссі ця лексема функціонує зі значенням ‘велика водна артерія’ [Данилюк, с. 117; Шийка, с. 80–81] або вказує на ‘старе русло ріки’ [Данилюк, с. 117]. Пор. також: *ре́чка* ‘стрижень річки, бистрінь’ [Никончук 1989, с. 30]. Апелятив *ріка* й дериват *річиця* відображені в таких мікротопонімах: *Река* (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.) [Шуберт, 20,6], *Рѣчиця* (бол. (1846–1863), с. Селезівка Слов., уроч., с. Сущани Олев.) [Шуберт, 20,6].

Ручей. Лексема *ручей* (*ручáй*) – синонім до *потік* (‘невеликий потік води, струмок’ [СУМ 8, с. 916]), ‘невеликий водяний потік’ [Данилюк, с. 123], ‘струмок’ [Шийка, с. 85]; відображена в місцевій назві *Гнилой ручей* (уроч. (1846–1863), с. Устинівка Мал.) [Шуберт, 22,7]. Атрибутивний компонент *Гнилой* зазначеного мікротопоніма вказує, очевидно, на якість води гідрооб’єкта.

Турець, турок. В. П. Шульгач наголошує, що онімна база *Тур-* багатопланова і заслуговує монографічного опису [Шульгач 1998, с. 303]. Апелятиви *турок* і *турець* на досліджуваній та суміжних територіях позначають різні гідрографічні поняття: *туро́к* ‘затока на річці’ [Шульгач 1998, с. 303] (пор. блр. *тур* ‘глухий кут, тупик’ [Яшкін, с. 191]), блр. *турэ́ц* ‘бистриця, швидка течія в річці’ [Яшкін, с. 192]. Зоонімну (‹ *тур* ‹**turъ* ‘Bos primigenius’ [Фасмер 4, с. 122]) та теонімну (в образі *тура* давні слов’яни уособлювали воду [Шульгач 1998, с. 303]) мотивацію місцевих мікротопонімів уважаємо менш імовірною. Апелятиви *турок* і *турець* відображені в таких мікротопонімах: *Турокъ* (уроч.

(1846–1863), с. Юрове Олев.) [Шуберт, 20,6], *Турець* (уроч. (1846–1863), с. Мокляки Ємлч.) [Шуберт, 21,6]. Варто зауважити, що географічні об'єкти з назвами *Турокъ* і *Турець* локалізовані в розгалуженнях річок, що може ілюструвати семантику 'глухий кут, тупик', 'бистриця, швидка течія в річці'.

Мікротопонімікон Полісся відображає 6 ГТ на позначення протічних водойм.

ВГН, мотивовані назвами непротічних водойм

Запруддя. Гідротермін *запру́ддя* позначає 'загату', 'невелику штучну водойму' [Шийка, с. 38]. З погляду будови ця лексема – префіксально-суфіксальне утворення: *за-пруд-ьє* ‹ *пруд* 'місце на річці, де швидко тече вода' або *пру́да* 'грузьке болото, де трясеться, колишеться земля' [Данилюк, с. 112]. Зазначений ГТ мотивував мікротопонім *Запрудье* (уроч. (1846–1863), с. Майдан-Копищенський Олев.) [Шуберт, 20,6].

Озеро. Гідротермін *о́зеро* (‹ псл. **ezero*) 'невелике озеро; яма з водою в полі' [ЕСУМ 4, с. 166–167]) на Поліссі, крім основної семантики, може означати: 'незарослий і глибокий водний простір на болоті', 'найнижче місце в лузі, де стоїть вода' [Толстой, с. 209], 'частина водоймища, яка вдається в сушу; глухий, непроточний рукав річки' [Шийка, с. 63]. Ця лексема та її похідні мотивували такі ВГН: *Дедово озеро* (2 бол. (1846–1863), с. Юрове Олев.) [Шуберт, 20,6]. *Заозерье* (ос., с. Селезівка Слов.) [Шуберт, 20,6]. Складений мікротопонім *Дедово озеро* містить атрибутивно-посесивний компонент *Дедово*.

Сажалка. Гідротермін *са́жавка* (‹ псл. **sadjavъka* 'ставки, копанки для розведення риби' [ЕСУМ 5, с. 162]), демінутив від *саджава*, побутує в різних фонетичних варіантах (*сажалка*, *саджалка* тощо), що реалізували такі значення: 'штучна водойма', 'природна стояча водойма', 'викопана яма, яка наповнюється водою джерела', 'луг, який заливається водою' [Данилюк, с. 123–124]. Лексема *сажалка* широко представлена в назвах водних мікротопооб'єктів Житомирщини: *Са́жалка* (бол.: (1988) с. Шатрище Корс., (1990) с. Норинці Нар.)

[СМгУ, с. 174], *Бо́мчикова Са́жалка* (став (2004), с. Мединівка Корс.) [СМгУ, с. 116], *Кучинська Са́жалка* (бол. (1988), с. Степанівка Лугин.) [СМгУ, с. 150], *Па́нська Са́жалка* (став (1989), с. Мединівка Корс.) [СМгУ, с. 165], *Степа́нова Са́жалка* (бол. (2004), с. Яблунівка Ємлч.) [СМгУ, с. 180], *Трофи́мова Са́жалка* (бол. (1990), с. Нова Буда Рад.) [СМгУ, с. 184] тощо. Мікротопоніми зі стрижневим апелятивом *сажалка* містять означувально-посесивні компоненти: *Бомчикова*, *Кучинська*, *Степанова* тощо.

Ставок. Загальноукраїнський апелятив *ставо́к* (від псл. **stavъ* [ЕСУМ 5, с. 389]) функціонує зі значеннями ‘штучне водоймище’, ‘місце, де збирається вода’ [Данилюк, с. 129; Мойсієнко 2016, с. 237; Черепанова, с. 208; Шийка, с. 88], ‘заглиблення на місці ставка’ [Марусенко, с. 250]. Ця лексема мотивувала такі мікротопоніми: *Ставок* (ставок, м. Житомир), *Федюковий ставок* (ставок Михайлівка Корс.), *Середівський ставок* та *Сімаківський ставок* (став. (2021–2024), с. Ушиця Корс.) [Додаток]. Складені мікротопоніми містять атрибутивно-посесивні компоненти *Федюковий*, *Середівський*, *Сімаківський*.

Твірні основи місцевого мікротопонімікону мотивовані 4 ГТ на позначення непротічних водойм.

ВГН, похідні від назв мілких або заболочених місць

Багно. На території Житомирщини апелятив *багно́* функціонує зі значенням ‘болото’. Залежно від місцевості, семантика змінюється за ознакою грузькості (об’єкт має більш замулене дно або навпаки): *багно́* – ‘важкопрохідне болото’ [ЛП, с. 20], ‘трясовина’, ‘дуже грузьке болото’, ‘непрохідне болото’, ‘велике болото’, ‘болото в лісі’, ‘грузьке болото, де трясеться, колишеться земля’, ‘мохове болото’ [Шийка, с. 2; Данилюк, с. 9], ‘бездоріжжя’ [Никончук 1990, с. 194]. Географічні особливості досліджуваної території зумовили появу досить великої кількості мікротопонімів, мотивованих цим гідрографічним терміном: *Багно́* (бол. (1988): сс. Мединівка та Обиходи Корс.) [СМгУ, с. 112], *Доміньчи́шине багно́* (бол. (1990), с. Стара Гута Дзерж.) [СМгУ, с. 129], *Зеле́не*

багно́ (бол. (1988), с. Ставище Корс.; торф. (2004), смт Биківка Дзерж.) [СМгУ, с. 135], *Кру́гле багно́* (торф. (2004), с. Биківка Дзерж.) [СМгУ, с. 148], *Ло́шкове багно́* (бол. (1990), с. Стара Гута Дзерж.) [СМгУ, с. 153], *Сухе́ багно́* (торф. (1990), с. Стара Гута Дзерж.) [СМгУ, с. 181] тощо. Наявні складені назви і з означальними (*Зелене багно*, *Кругле багно*), і з посесивними (*Доміньчишине багно*, *Лошкове багно*) компонентами.

Берва, бервенець, бервище. Первинне значення апелятива *бе́рва* (‹ псл. **bьrva* [Шульгач 1998, с. 57; Карпенко 2003, с. 19]), очевидно, ‘стовбур дерева’ [Аркушин с. 14]. Пізніші значення цієї лексеми вторинні: ‘кладка’ [Шийка, с. 4], ‘дошка або колода, покладена через річку, струмок, болото, яр для переходу’ [Никончук 1990, с. 193]; у формі множини ця лексема позначає ‘зарості кущів’ [Данилюк, с. 12]. ГТ *бе́рві* зафіксовано зі значенням ‘драговина, трясовина’ [Никончук 1989, 25]. Апелятив *бе́рва* та його похідні мотивували такі місцеві ВГН: *Берва* (уроч. (1846–1863), с. Каленське Корс.) [Шуберт, 21,7], *Бервище* (уроч. (1846–1863), с. Жеревці Лугин.) [Шуберт, 21,6], *Бервенец* (ос. (1846–1863), с. Виступовичі Овр.) [Шуберт, 20,7].

Болото, заболоть. Лексема *боло́то* (‹ псл. **bolto* [ЕСУМ 1, с. 227]) позначає ‘болото, низький простір, зазвичай заповнений непротічною водою’ [Грінченко 1, с. 84; Желехівський 1, с. 39; СУМ 1, с. 215]. Апелятив *болото* може мотивувати як назви водних об’єктів, так і територій із характерним ґрунтом: ‘низинна місцевість, залита водою; заболочена низина’, ‘низинна місцевість, поросла травою, де весною стоїть вода’, ‘поле, де раніше була болотиста місцевість’, ‘розріджений водою чорний донний ґрунт’ [Шийка, с. 7; Данилюк, с. 17], ‘бездоріжжя’ [Никончук 1990, с. 194], ‘низинна ділянка поверхні, насичена водою’, ‘багниста сіножать’, ‘мокра, заболочена сіножать’, ‘суходільна сіножать’, ‘осушена земля’ [Шклярык, с. 55]. На території Полісся *болото* може також означати ‘ділянку, не зарослу деревами та кущами’ (окрім ознак ‘низинність’, ‘заболоченість’). *Болотом* часто називають і сінокоси [Толстой, с. 144], про що, зокрема, свідчить місцевий гелонім *Кошено* (бол. (1846–1863), с. Степанівка Ємлч.) [Шуберт, 21,6]. Тому назви, які містять основу *болот-*,

можуть належати до різних тематичних груп. Пор. ще похідні гідрографічні терміни: *болотце* ‘невелике болото’ [Черепанова, с. 31, 33], *за́болото* ‘місце в озері, поросле очеретом’, *за́болоть* ‘болото’ [Данилюк, с. 49], *заболоття* ‘мокра заболочена низовина, поросла кущами’ [Черепанова, с. 76]. На території Житомирського Полісся зазначені апелятиви та їхні похідні мотивували ВГН різного типу, наприклад: *Бѣлое Болотце* (уроч., с. Селезівка Овр.), *Болото Цыганское* (бол. (1846–1863), с. Нижня Рудня Овр.) [Шуберт, 20,7], *Болото-Заболотье* (бол., с. Хочине Олев.), *Голое болото* (уроч. (1846–1863), с. Йосипівка Бар.) [Шуберт, 22,6], *Заболотье* (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.) [Шуберт, 20,6] тощо. Складені ВГН містять означувальні компоненти, що вказують на колористику денотата (*Бѣлое*, *Голое*) та виражають відносність (*Цыганское*).

Брід. ГТ *брід* в українській мові реалізував значення ‘мілководна ділянка, яку можна перейти чи переїхати’, ‘місце, в якому переходять річку’, ‘стежка в болоті’, ‘мілина на річці’, ‘кладка’ [Шийка, с. 8], ‘дорога через болото’, ‘мілка ділянка у водоймі, яку можна перейти’ [Данилюк, с. 18]. Функціонування цього апелятива в інших слов’янських (блр. *брод,* болг. *брод*, слвц. *брод*, в.-луж. *бро́д*, пол. *bród* тощо) та неслов’янських (лит. *bradà*, *brãdas*, лтськ. *brads*) мовах свідчить про його архаїку [Шульгач 1998, с. 50]. Геолог П. А. Тутковський відмічав, що «незліченні броди, більш або менш глибокі і небезпечні, завдовжки з верству, дві або й більше, йдуть один за одним і вважаються тут за нормальну приналежність до шляхів» [172, с. 87]. На території Житомирського Полісся зафіксовано такі похідні мікротопоніми: *Бродъ* (брід (1846–1863), с. Озеряни Олев.) [Шуберт, 20,6], *Высокій Бродъ* (уроч. (1846–1863), с. Жубровичі Олев.) [Шуберт, 21,6], *Долгій Бродъ* (уроч. (1846–1863), с. Кишин Олев.) [Шуберт, 21,6] тощо. Складені мікротопоніми (*Высокій Бродъ*, *Долгій Брод*) містять атрибутивні компоненти, що вказують на розміщення (*Высокій*) та довжину (*Долгій*) об’єкта.

Калюжа, лужа. На досліджуваній території лексеми *калю́жа* та *лу́жа* синонімічні й функціонують зі значеннями: ‘невелика заглибина, наповнена водою і гряззю’, ‘невелике штучне водоймище’, ‘яма з водою’, ‘низьке місце на

дорозі, в полі, заповнене водою', 'драговина', 'стояча вода в озері' [Шульгач 1998, с. 165, 117; Шийка, с. 42, 55]; *калю́га*, *калю́жа* 'ямка, заглиблення на дорозі з водою і гряззю, вибите колесами, полозами або водою' [Никончук 1990, с. 184]. Пор. також: *калу́жіца* 'грязь, у якій каляються свині' [Никончук 1989, с. 71]. Географічні терміни *калюжа* та *лужа* відображені в таких мікротопонімах: *Чистая Калюжа* (уроч. (1846–1863), с. Липники Корс.) [Шуберт, 21,7], *Чистая Лужа* (бол. (1846–1863), с. Бондарівка Корс.) [Шуберт, 21,7], *Чиста Лужа* (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.) [Шуберт, 21,6], *Чистая лужа* (бол. (1846–1863), с. Великий Дивлин Лугин.) [Шуберт, 21,6], *Чистая Лужа* (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.) [Шуберт, 20,6]. Привертає увагу послідовне вживання означувально-атрибутивного компонента *Чистая* в складених назвах. Можливо, його вжито в іронічному значенні.

Мох. На території Полісся апелятив *мох* позначає 'болото за ознакою рослинності'. Окрім загальнослов'янського значення 'мох', цей географічний термін реалізував семантику 'зарослe болото', 'мохове болото', 'низька болотиста місцевість, поросла мохом та вільхою' [Толстой, с. 164]. На території Білоруського Полісся *мох* протиставляють *галу*, проте *мох* займає менший простір. На Річицькому Поліссі *мох* – типове 'лісове болото' [212, с. 16]. У польській та словенській мовах ГТ *мох* означає 'болото' [Толстой, с. 165]. На території українського Полісся лексема *мох* репрезентує низку сем: 'болото, зарослe травою й деревами' [Лисенко 1974, с. 128]; 'мохове болото', 'місце, поросле мохом' [Шийка, с. 58]; 'маленький ліс', 'затоплений ліс', 'зарості кущів', 'мокра, заболочена низина' [Данилюк, с. 83]; *мошо́к* 'місце на болоті, поросле мохом', 'болото, де росте клюква' [Шийка, с. 58]. Цей ГТ мотивував такі складені мікротопоніми: *Клечскій Мохъ* (уроч., с. Перебpоди Олев.), *Хоминъ Мохъ* (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.) [Шуберт, 20,6], *Беинский Мох* (уроч. (1846–1863), с. Бігунь Овр.), *Болото Слепой Мох* (бол. (1846–1863), с. Бірківське Овр.), *Жеребячий Мох* (уроч. (1846–1863), с. Рудня Овр.), *Черный Мох* (уроч. (1846–1863), с. Магдин Гладк.) [Шуберт, 20,7], *Конскій Мохъ* (уроч. (1846–1863), с. Бондарівка Корс.) [Шуберт, 21,7] тощо. Атрибутивні компоненти складених

назв мають посесивний характер (*Беинский*, *Хоминъ*) та вказують на колористику (*Черный*) об'єктів. Мікротопоніми *Жеребячий Мох* та *Конскій Мохъ* містять інформацію про роль іменованих територій у господарській діяльності місцевих жителів (ці об'єкти могли використовувати для випасання чи напування худоби).

Омеля (вомеля). Семантика основи *омеля* (*вомеля*) може вказувати на обмілілий характер водного об'єкта [Карпенко 2003, с. 151] (пор. *ви́міл* 'мілина' [ЕСУМ 3, с. 475], *обмі́ль* [Черепанова, с. 144]). Цей апелятив мотивував назву уроч. *Вомеля* (1846–1863, с. Рудня-Іванівська Ємлч.) [Шуберт, 21,6], що також має варіант *Оме́ля* (торф. (1959), с. Рудня-Іванівська Ємлч.) [СМгУ, с. 163].

Пель, пеля. ГТ *пель* та *пеля* (‹ псл. **pel-* [Карпенко 2003, с. 168]) функціонує зі значенням 'велика яма з водою' [Лисенко 1974, с. 155], 'невелике гниле болото' [Черепанова, с. 159], 'невелике місце зі стоячою прогнилою водою і гряззю' [Никончук 1989, с. 144; Никончук 1979, с. 50]. Ця лексема мотивувала мікротопоніми *Пель* (уроч., с. Ясенець Овр.) та *Пеля* (уроч. (1846–1863), с. Прилуки Овр.) [Шуберт, 20,7].

Поплав. Апелятив *по́плав* реалізував таку семантику: 'прибережний заливний луг', 'луг посеред ораного поля' [Черепанова, с. 177] (пор. ще *плав* 'потік води', 'течія річки', 'грузьке болото, де трясеться, колишеться земля' [Шийка, с. 71], 'заболочена низина' [Марусенко, с. 242], 'луг, який заливається водою' [Данилюк, с. 100], 'трясовина, грузьке місце на болоті' [Лисенко 1974, с. 161]). ГТ *поплав* відображений у місцевій назві *Поплавы* (уроч. (1846–1863), с. Кожухівка Корс.) [Шуберт, 21,7].

Топило. Гідротермін *топи́ло* означає 'місце, куди стікає весняна вода' [ВТС, с. 1462], 'дуже грузьке болото' [200, с. 118], 'яма у водоймі' [Данилюк, с. 135], *топі́ло* 'трясовина' [Лисенко 1974, с. 210]. Зазначена лексема відображена в таких мікротопонімах: *Топила* (уроч. (1846–1863), с. Малий Дивлин Лугин.) [Шуберт, 21,6], *Топи́ло* (бол.: сс. (1989) Липники та (1968) Остапи Лугин.) [СМгУ, с. 183], *Ло́сине Топи́ло* (бол. (1988), с. Сарновичі Корс.) [СМгУ, с. 153].

Досліджувані ГТ вказують на зволоженість місцевого ландшафту: 9 ГТ на позначення заболочених місць слугували твірними основами для відповідних місцевих мікротопонімів.

ВГН, мотивовані назвами водойм, що використовують для господарських потреб

Колодязь. ГТ *коло́дязь* на досліджуваній території функціонує зі значеннями ‘викопана і обмурована яма, де збирається вода з джерела’ [Данилюк, с. 64; Мойсієнко 2016, с. 237; Шийка, с. 47], ‘глибока яма’ [Марусенко, с. 232]. Складений мікротопонім *Южинъ Колодезь* (уроч. (1846–1863), с. Зубковичі Олев.) [Шуберт, 21,6], мотивований ГТ *колодязь*, містить також атрибутивно-посесивний компонент *Южинъ*.

Копань, копанка. Апелятиви *ко́пань*, *ко́панка* означають ‘невелике водоймище з ґрунтовою водою, викопане для господарських потреб’, ‘сажавку; криницю без зрубу’ [СУМ 4, с. 279], ‘копанку; котлован’ [ЕСУМ 2, с. 565], ‘викопану водойму’, ‘викопану яму, яка наповнюється водою джерела’ [Данилюк, с. 65]. Наведені лексеми відображено в основах низки мікротопонімів Житомирського Полісся: *Ко́пань* **(**став (1988), с. Гошів Овр., уроч., Фасівської вол. Жит.), *Банзе́рова Ко́панка* (коп. (2004), с. Зелена Діброва Звяг.) [СМгУ, с. 144, 112] тощо. Складений мікротопонім *Банзерова Копанка* містить атрибутивно-посесивний компонент *Банзерова*.

Криниця, **криничка, жива криниця**. Гідрографічні терміни *крини́ця* та *криничка* (‹ псл. **krъnica* ‘джерело; (виритий) колодязь’ [ЕСУМ 3, с. 93] або **kъrnica* [Шульгач 1998, с. 149]) на досліджуваній території реалізували таку семантику: ‘джерело’ [Лисенко 1974, с. 107; Шийка, с. 49], ‘викопана яма, яка наповнюється водою джерела’, ‘місце, звідки витікає вода’, ‘струмок’, ‘яма в болоті’ [Данилюк, с. 68]. Вони мотивували насамперед місцеві назви криниць і джерел: *Анто́нова крини́чка* (дж. (1988), с. Калинівка Корс.), *Варова криничка* (дж. (1989), с. Радогоща Лугин.), *Вла́сова крини́ця* (дж. (1988), с. Бондарі Овр.),

[СМгУ, с. 111, 119, 122] тощо. Варто зауважити, що такі мікротопоніми зазвичай містять атрибутивно-посесивний компонент (*Антонова*, *Варова*, *Власова*). На досліджуваній території також широко побутує словосполучення *жива́ крини́ця*, що позначає ‘впорядковані джерела, з яких беруть воду для пиття’ [Лисенко 1974, с. 73] (пор. також *живе́ джерело́* та *живи́ ключ* ‘джерело’ [Никончук 1989, с. 191]). Ця терміносполука мотивувала мікротопоніми *Жива́ крини́ця* (дж., с. Ходаки Корс.), *Жива́ крини́чка* (дж.: с. Новаки Корс., с. Липлянщина Нар.; крин.: с, Нова Буда Рад., с. Липлянпанівка Ємлч.).

Мочула. На території України побутують різні структурно-фонетичні варіанти цієї лексеми: *моч и́ли* ‘місце в озері, де вимочують коноплі’, *моч и́ло* ‘місце в річці, де вимочують коноплі’ [Данилюк, с. 82], *мач у́ла* ‘сажалка’, заросла лозиною, комишем, де мочать коноплі, льон’, ‘заросла травою, лозняком сажалка, болотяна калюжа’, ‘кругле старорічище’, *мач у́лка* ‘струмок, де мочать коноплі’ *мач у́лки* ‘ковбані для вимочування конопель’ [Шийка, с. 57], *моч у́ла*, *моч у́лина* ‘природний ставок невизначеної величини’, *мач и́лка* ‘грузьке мохове болото’ [Толстой, с. 151]. Очевидно, цей ГТ пов’язаний із дієсловом **močiti* ‘мочити’ [Толстой, с. 152]. Місцевий мікротопонім *Моча́лка* (бол. (1972), с. Кам’яний Брід Корш.) [СМгУ, с. 158] вважаємо похідним від одного з фонетичних варіантів апелятива *мочула – мочала*. Пор. ще споріднену відтопонімну назву *Мачульскъ* (уроч. (1846–1863), с. Рудня Собичинська Олев.) [Шуберт, 20,6].

П’ять апелятивів на позначення водойм, що використовували для господарських потреб, мотивували відповідні назви географічних мікрооб’єктів досліджуваного ареалу.

ВГН, мотивовані ГТ, що відображають специфіку русла або дна гідрооб’єкта

Безодня / бездна. Первинна семантика зазначеного ГТ – ‘без дна’. Дослідник слов’янської географічної термінології М. І. Толстой зауважував, що

в цій лексемі відбулося зміщення семантики у зворотний бік від ‘бездонної глибини, прірви’ до ‘калюжі’ за ознакою глибини [Толстой, с. 235–236]. На території України *бе́здна* – ‘непрохідне місце в болоті’, ‘глибока прірва’, ‘провалля’ [Шийка, с. 4], ‘яма у водоймі’ [Данилюк, с. 11], *бе́зна* ‘глибока яма’, ‘трясовина, топке місце на болоті’, ‘запущене поле’, *безо́дня* ‘глибока прірва’, ‘крутий схил гори’, ‘глибока яма’, ‘болото’ [Марусенко, с. 215–216], *бе́здно* ‘бездоріжжя’ [Никончук 1990, с. 194]. Зважаючи на функціонування лексеми зі значеннями ‘глибока яма’ і ‘непрохідна територія’, можна припустити, що на окресленому ареалі основою семантичного поля лексеми є не глибина дна об’єкта, а його недоступність (для болота чи калюжі це через мул, а, скажімо, для провалля – через глибину). Апелятив *безодня* мотивував мікротопонім *Безо́дня* (дж. (1992), с. Будичани Чудн.) [СМгУ, с. 113]). Пор. також: ГТ *безо́дніца* із семантикою ‘підземне джерело’ [Никончук 1989, с. 61] та споріднену назву *Бездо́нне* (дж., с. Лучин Поплн.) [СМгУ, с. 113].

Вир. Номен *вир* позначає ‘місце в річці, де вирує вода’, ‘яму в річці’ [Данилюк, с. 25]. Складений мікротопонім *Ше́вський вир* (став (1988), с. Степанівка Лугин.) [СМгУ, с. 190], мотивований апелятивом *вир*, містить також атрибутивно-посесивний компонент *Шевський*.

Гало. Цей гідрографічний термін указує на обмежений сухий, болотистий або водний простір, непокритий рослинністю. Це може бути ‘чисте місце серед кущів, лісу’, ‘поляна в лісі, безлісий простір’, ‘чисте, дещо підвищене місце в лісі’, також ‘болотиста відкрита місцевість, поросла травою та затоплювана водою серед оброблюваних полів’, ‘низька болотиста місцевість, де косять сіно’ або ‘круглий простір на озері, непокритий водоростями’, ‘лісове озеро’, ‘чисте мохове болотце в лісі’, ‘незаросле, непрохідне болото’, ‘вирубане місце в лісі’ тощо [Толстой, с. 104–109; Данилюк, с. 31; Шийка, с. 20], ‘лісосіка, вирубана ділянка лісу’, ‘ліс за болотом’ [Никончук 1989, с. 13, 21; Мойсієнко 2016, с. 225]. Особливості території Полісся зумовлюють функціонування мікротопонімів, мотивованих апелятивом *гало́* з різною семантикою, оскільки всі означувані типи реалій поширені в досліджуваному терені. Зважаючи на це, важко точно

визначити, яка із сем стала мотивувальною для конкретної назви, серед яких: *Старое Гало* (бол. (1846–1863), с. Хочине Олев.) [Шуберт, 20,6], *Гала* (уроч. (1846–1863), с. Тепениця Олев.) [Шуберт, 20,6], *Нивецкое Гало* (уроч. (1846–1863), с. Нивки Овр.), [Шуберт, 20,7], *Веліди́ницьке га́ло* (торф. (1959), с. Словечне Овр.) [СМгУ, с. 120]. Складені мікротопоніми містять атрибутивні компоненти, утворені від назв суміжних об'єктів (*Нивецкое*, *Велідницьке*) та із вказівкою на час виникнення об'єкта (*Старое*).

Око. ГТ *о́ко* позначає 'джерело', 'місце на поверхні води іншого кольору, де б'є джерело', 'незаросту, голу частину водойми' [Толстой, с. 208]. У досліджуваному регіоні цей апелятив мотивував мікротопонім *Воловье-Око* (уроч. (1846–1863), Червона Воля Грдн.) [Шуберт, 21,6]. Атрибутивний компонент *Воловье* може мати присвійний характер: *воловій* 'волячий'.

Окриня. Апелятив *окриня* (напевно, споріднений із д.-руськ. *окринь* 'посудина для рідини, глечик' [Шульгач 3, с. 236]) реалізував метафоричну семантику на позначення водойм. Пор. *окри́ниця* 'викопана яма, яка наповнюється водою джерела' [Данилюк, с. 90]. Зазначений ГТ мотивував мікротопонім *Окрыня* (уроч. (1846–1863), с. Жеревці Лугин.) [Шуберт, 21,6].

Оступець. Апелятив *о́ступ* функціонує зі значенням 'заглиблення на місці водойми' [Марусенко, с. 239]. Демінутивна форма *оступець* (‹ *оступ*) відображена в мікротопонімі *Оступець* (бол. (1846–1863), с. Нараївка Ємлч.) [Шуберт, 21,6].

Поворот. ГТ *поворо́т* загальнопоширений, означає 'місце, де що-небудь (дорога, вулиця і т. ін.) повертає, відхиляється вбік' [СУМ 6, с. 691], 'поворот дороги' [Никончук 1990, с. 187] та відображений у назві-орієнтирі *На повороті* (місце на річці (2021–2024), с. Поліянівка Брон.) [Додаток].

Перейма. Лексема *пере́йма* означає 'невеличкий рукав річки' [Шийка, с. 68], мотивувала ВГН *Перейма* (уроч. (1846–1863), с. Рясне Бараш.) [Шуберт, 21,6].

Случинець. ГТ *случинець* походить *случина* ‹ **sъlǫčь* [Лучик 2014, с. 436; Шульгач 1998, с. 271], синонімічний до *слу́чина* 'місце злиття двох рік'

[Черепанова, с. 205] (пор. назву річки *Случ* та її правої притоки *Слука* ‹ **Sъlǫka* [Лучик 2014, с. 436; Шульгач 1998, с. 271]). Зазначений ГТ мотивував мікротопонім *Случинець* (уроч. (1846–1863), с. Кам'яна Гірка Лугин.) [Шуберт, 21,6].

Струг. ГТ *струг* функціонує зі значеннями 'рукав річки', 'частина водоймища, яка вдається в сушу' 'місце в річці, де вирує вода', 'болото', 'дорога через болото', 'луг, який заливається водою' [Данилюк, с. 131], 'невелика притока, яка впадає в річку' [Аркушин 2, с. 182], 'невеликий рів', 'ручай, струя' [Марусенко, с. 251]. Цей апелятив та його дериват відображені в назвах: *Стругъ* (г. (1846–1863), с. Андрієвичі Ємлч.) [Шуберт, 22,6], *Струговинець* (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.) [Шуберт, 21,7] ‹ **струговина* ‹ *струг*.

Тонило. Апелятив *тонило* похідний від *тонь* або *тоня* 'болотиста замулена яма, де виловлюють рибу' [Шийка, с. 92], 'місце, де тягнуть невода' [СПЗГ 2, с. 204], 'яма в річці' [Данилюк, с. 135]. Наведені ГТ сягають псл. **topь* / **ton'a* 'місце, в якому можна втопитися' [Шульгач 1998, с. 295]. ГТ *тонило* мотивував назви двох суміжних географічних об'єктів: болота *Тонило* та урочища *Тонильскій лѣсъ* (1846–1863, с. Кам'яна Гірка Лугин.) [Шуберт, 21,6]. Компонент *Тонильскій* складеного мікротопоніма *Тонильскій лѣсъ* указує на мотивацію назвою суміжного топооб'єкта *Тонило* (трансонімізація).

Чортория. Апелятив *чорторúя* 'яр, що вирила вода' [Шийка, 97], 'місце в річці, де вирує вода' [Данилюк, с. 143] мотивував назву хутора *Чорторийськ* (Зеремлянська с. р. Брн.) [АТП, с. 163], очевидно, через посередництво якогось мікротопоніма **Чорторий*(*я*).

Шум. Лексема *шум* означає 'місце в річці, озері та ін. з круговим рухом води' [Данилюк, с. 145], мотивувала назву пляжу *Шум* (2016, м. Малин) [Додаток].

У мікротопонімах Житомирського Полісся аналізованої лексико-семантичної групи відображено 15 лексем на позначення особливостей русла та дна гідрооб'єкта.

Мікротопоніми, мотивовані загальними назвами на позначення фізичних характеристик води

Мікротопоніми цієї групи мотивовані здебільшого якісними прикметниками і мають прозору семантику: *Во́дне* (бол. (1925), на правому бер. р. Норин) [СМгУ, с. 123], *Глибо́ка* (коп. (2004), с. Ходаки Корс., крин. (1988), с. Листвин Овр.) [СМгУ, с. 124], *Глибо́ке* (бол. (1988): сс. Бехи, Бондарівка та Сушки Корс.) [СМгУ, с. 125], *Жива́* (крин. (2004), с. Пулино-Гута Черв.) [СМгУ, с. 131], *Соло́дке* (бол. (1989), с. Червона Волока Лугин.), *Соло́не* (бол. (2004), смт Яблунець Ємлч.) [СМгУ, с. 178], *Сухе́* (бол. (1988), с. Бараші Ємлч.) [СМгУ, с. 181], *Ти́хе* (бол. (1988), с. Черевки Овр.), *Ти́хий* (став (1962), с. Колодіївка Черв.) [СМгУ, с. 183], *То́пке* (бол. (2004), с. Кожухівка Корс.) [СМгУ, с. 183], *Чи́сте* (бол.: (1988) с. Велика Чернігівка Овр., (2004) с. Любарка Нар.; торф.: (1959) м. Овруч., (1962) с. Мелені Корс.) [СМгУ, с. 189].

Мікротопоніми Житомирського Полісся, мотивовані гідрографічними термінами (9,3%), – вагомий пласт топонімної лексики. Гідрографічні терміни відображають різноманітні типи водойм, зокрема протічні та непротічні, заболочені ділянки, а також водойми, що використовують для господарських потреб. Привертають увагу терміни, які характеризують специфіку русел і дна гідрооб’єктів. Варіативність таких лексем зумовлена природними умовами регіону, зокрема високою вологістю та наявністю значної кількості водних об’єктів.

2.2.1.3. Мікротопоніми, мотивовані лексемами, що відображають інші особливості топооб’єктів

Серед досліджуваних ВГН побутують мікротопоніми, мотивовані лексемами з вказівкою на особливості, що можуть бути притаманні топооб’єктам усіх або більшості згаданих лексико-тематичних груп. Універсальність таких ГТ зумовлює їх характеристику в окремій тематичній групі.

Мікротопоніми, мотивовані лексемами, що характеризують територію за звуком чи запахом

Пітух. Термінолексема *пѣтух* – звуконаслідувальне утворення від *пѣти* (‹ псл. **pěti*) ‘співати’ [ЕСУМ 4, с. 418]. Такий апелятив міг мотивувати, наприклад, назву гідрооб’єта, який видає характерні звуки (співає) або відкритої місцевості, де завиває вітер. Зазначений апелятив відображений в онімі *Пѣтухъ* (уроч. (1846–1863), с. Жубровичі Олев.) [Шуберт, 21,6].

Ревуха. Лексема *ревуха* з погляду словотвору – утворення від дієслівної основи *ревіти*. На території Полісся побутують такі словотвірні варіанти цього ГТ: *рéва* ‘бурхлива річка’, ‘течія на місці глибокої ями в річці, де крутиться вода’, *рéвень* ‘болото, дуже грузьке’ [Шийка, с. 79], *рéвіль* ‘яма з водою’, *рéвинь* ‘місце, де вибрали глину, пісок’ [Данилюк, с. 114]. Апелятив *ревуха* мотивував мікротопонім *Ревýха* (крин. (2004), с. Красилівка Овр.) [СМгУ, с. 171].

Сич. Апелятив *сич*, найімовірніше, утворений від *сичáти* ‘шипіти, видавати свистячі звуки’ [ЕСУМ 5, с. 248] та позначає географічний об’єкт, що міг видавати звуки, схожі на свистіння чи шипіння (наприклад, болото, трясовина чи потік): *Сычъ* (уроч. (1846–1863), с. Забаро-Давидівка Ємлч.) [Шуберт, 21,6].

Тхір. Лексема *тхір* ‹ псл. **dъxorь* – суфіксальне утворення від псл. **dъxъ* ‘дихання, запах’, **dyxati* ‘дихати’ [ЕСУМ 5, с. 690] (пор. два варіанти назви того самого села на досліджуваній території: *Тхорин* та *Дихорина* [50, с. 170]). Функціонування зоономенa *тхір* зумовлено тим, що це тварина, яка виділяє поганий запах. У такий спосіб могли виникнути й мікротопоніми *Тхор* (уроч. (1846–1863), с. Нова Рудня Лугин.) [Шуберт, 20,7] та *Животхоръ* (уроч. (1846–1863), с. Степанівка Ємлч.) [Шуберт, 21,6]. Компонент *Живо-* мікротопоніма *Животхоръ* ‹ *живий* ‘який існує, здійснює обмін речовин із зовнішнім середовищем, здатний рости, розмножуватися; протилежне мертвий’, ‘те саме,

що жвавий’ [Лучик 2014, с. 209; СУМ, 2, с. 524], міг указувати, наприклад, на інтенсивність виділення запаху.

Мікротопоніми, мотивовані географічними термінами, що номінують об’єкти за конфігурацією

До цієї тематичної групи відносимо такі назви:

Вила. ГТ *ви́ла* функціонує в українській мові зі значеннями ‘що-небудь роздвоєне; розгалуження русла річки’, ‘місце злиття двох річок’, ‘місце з’єднання двох доріг’ [Лучик 2014, с. 119], ‘місцевість, що має три підвищення, одне з яких вище за два інших’, ‘місце з’єднання двох доріг, якщо вони сходяться не під прямим кутом’ [Марусенко, с. 221], ‘місце, де розходяться дороги’ [Никончук 1990, с. 188], що, своєю чергою, утворені за метафоричною ознакою ‘роздвоєння’, ‘розгалуження’, ‘перехрестя’. Така мотивація вказує на конфігурацію об’єкта або його розміщення поблизу такого об’єкта: *Ви́ла* (торф. (1959), м. Радомишль) [СМгУ, с. 122]; *Вила Перші* (х. у кол. Вол. губ. Жит. пов.); *Вили* (хх.: Березівської с. р. Корс. та Охотівської с. р. Лугин., уроч., с. Гошів Овр.); *Вили Другі* (х. (1925) Троян. р-ну) [АТУЖ, с. 228].

Дуга. Апелятив *дуга́* ‘те, що має форму округлої кривої лінії’ [СУМ 2, с. 431], ‘звивина річки’ [Черепанова, с. 74; Шийка, с. 33] та його демінутивна форма *ду́жка* відображені в основах таких мікротопонімів: *Дуга́* (бол. (1846–1863), с. Кочичине Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Ду́жка* (бол. (2004), сс. Сирниця, Побичі Овр.) [СМгУ, с. 130].

Закло. Номен *за́кло* на досліджуваній та суміжних територіях функціонує зі значеннями: ‘поворот дороги’, ‘місце, де пропадає дорога’ [Никончук 1990, с. 187, 195], ‘поворот річки’ [Данилюк, с. 50], ‘крута зміна напрямку річки’, ‘частина водоймища, яка вдається в сушу; глухий, непроточний рукав річки’ [Шийка, с. 36], ‘місце біля закруту дороги’, ‘місце біля дороги, на якому стоїть мисливець під час полювання з нагоничами’ [Аркушин 1, с. 168], ‘частина місцевості, оточена з трьох сторін ярами’ [Марусенко, с. 228; Лисенко 1974,

с. 78]. Цей апелятив мотивував такі мікротопоніми: *Попове закло* та *Кацапське закло* (уроч. (2021–2024), с. Кропивня Звяг.) [Додаток]. Зазначені мікротопоніми містять у своєму складі атрибутивно-посесивні компоненти *Кацапське*, *Попове*. Варто зауважити, що топооб'єкт, іменований *Попове закло*, місцеві мовці характеризують як 'частину суші на повороті річки'.

Залом. ГТ *зало́м* 'крута зміна напрямку річки' [Шийка, с. 37], 'крутий берег річки з промоїнами та обривами', 'долина, впадина', 'місце в лісі, де лежить бурелом' [Марусенко, с. 228], 'поворот дороги' [Никончук 1990, с. 187] мотивував мікротопонім *Заломъ* (уроч. (1846–1863), с. Курчиця Чиж.) [Шуберт, 21,6].

Клин. Апелятив *клин* функціонує для позначення таких географічних реалій: 'ділянка поля', 'край лісу', 'частина водоймища, яка вдається в сушу' [Данилюк, с. 63], 'лісовий клин', 'розходження річкового русла' [Черепанова, с. 96], 'частина поля, що має форму клина', 'край поля' [Шийка, с. 45]. Цей ГТ у формі множини мотивував мікротопонім *Клыны* (уроч. (1846–1863), с. Кривотин Ємлч.) [Шуберт, 21,6].

Колбаса. Географічний термін *колбаса* (‹ псл. **kъlbasa*) указував, очевидно, на 'криве, звивисте русло', про що опосередковано свідчить семантика рефлексів псл. **kъlba* / **kъlbъ* 'щось зігнуте, опукле, округле' [Шульгач 1998, с. 142]. Цей ГТ у формі множини мотивував гелонім *Колбасы* (бол. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.) [Шуберт, 21,6].

Корма. Апелятив *корма́* походить від псл. **kъrma* 'згин, виступ, кривизна, заокруглення' [Лучик 2014, с. 279; Шульгач 1998, с. 147–148] та означає на деяких територіях 'рівчак, ярок' [Никончук 1989, с. 122]. ГТ *корма́* відображений в основах таких мікротопонімів: *Корма* (х. Каленської с. р. Чоп.) [АТП, с. 188], *Корма* (уроч., с. Озеряни Олев.) та *Корма Городецкая* (уроч. (1846–1863), с. Переброди Слов.) [Шуберт, 20,6]. Варто зауважити, що ВГН *Корма* та *Корма Городецкая* можуть бути вторинні щодо назви суміжного озера *Корма*.

Косяк. ГТ *кося́к* ‘крутий поворот ріки’, ‘піщана мілина’, ‘мис на річці’, ‘лісовий клин’ [Черепанова, с. 106] відображений в основі назви *Косякъ* (уроч. (1846–1863), с. Ганнівка Корс.) [Шуберт, 21,6].

Криж. Апелятив *криж* ‘заст. хрест’ [Грінченко 2, с. 305; ЕССУМ, 2, с. 296; ЕСУМ 3, с. 89; Желехівський 1, с. 379] у сфері географічної термінології функціонує з такими значеннями: ‘роздоріжжя’ [Данилюк, с. 67], ‘хрест на роздоріжжі’ [Аркушин 1, с. 253]. Пор. також: ГТ *крижо́віна* та словосполучення *крижова́ доро́га* ‘місце, де розходиться дорога’ [Никончук 1990, с. 187], *крижаві́ доро́ги* ‘перехрестя доріг’ [Шийка, с. 48]. Ця лексема у формі множини відображена в основі назви *Крижи* (уроч. (1846–1863), с. Левковицький Млинок Овр.) [Шуберт, 20,7].

Круг. Географічний термін *круг* характеризує округлість форми об’єкта або замкнутість його простору: ‘низьке мокре місце біля річки’, ‘невелика болотиста низина в лісі’, ‘ділянка сіножаті в лісі або біля річки’ [Толстой, 119], ‘сіножать на низькому місці’, ‘невеликий ставок або озеро на полі чи в лісі’, ‘напівкругла частина берега’, ‘частина поля’ [Марусенко, с. 233], ‘невеликий ставок або озеро на полі чи в лісі’, ‘сіножать на болотистому низькому місці’ [Лисенко 1974, с. 107], ‘частина берега, дороги’ [Шийка, с. 49]. Цей апелятив та його похідні відображені в основах таких місцевих ВГН: *Кругъ* (уроч. (1846–1863): сс. Забаро-Давидівка Ємлч. та Малий Дивлин Лугин.) [Шуберт, 21,6], *Дудин Круг* (уроч., с. Виступовичі Овр.), *Лучеев Круг* (уроч. (1846–1863), с. Дуби Слов.) [Шуберт, 20,7], *Косыя Круги* (уроч. (1846–1863), с. Будки Олев.) [Шуберт, 20,6], *Зеленый Кругъ* (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Овр.), *Круги* (уроч. (1846–1863), с. Сущани Олев.) [Шуберт, 20,6]. Складені назви містять означувальні компоненти: посесиви *Дудин*, *Лучеев* та атрибутив із якісною ознакою *Зеленый*. Мікротопонім *Косыя Круги* ілюструє процес зміни значення апелятива *круг*.

Кут. Лексема *кут* реалізувала такі значення: ‘геометрична фігура, утворена двома лініями, що виходять із однієї точки; така фігура, утворена лініями яких-небудь предметів, знаків’, ‘частина якої-небудь території, місцевості’ [СУМ 4, с. 417]. Цей ГТ мотивував такі ВГН: *Ба́бин кут* (бол., с.

Дениші Жит.), *Сухи́й кут* (бол. (1988), с. Сербо-Слобідка Ємлч.) [СМгУ, с. 181], *Пенный Кутъ* (уроч. (1846–1863), с. Болярка Ємлч.) [Шуберт, 21,6]. Складені назви містять означувальні компоненти: посесив *Бабин* та атрибутиви з якісною ознакою *Сухий*, *Пенный*.

Угол. Синонімічною до *кут* є діал. лексема *у́гол* [Грінченко 4, с. 315; СУМ 1, с. 781]. Зазначені апелятиви відображені в основах складеного мікротопоніма: *Серидковъ-уголъ* (уроч. (1846–1863), с. Топільня Лугин.) [Шуберт, 21,6], що містить означувально-посесивний компонент *Серидков* (‹ *Середко* ‹ *Середа*) [Демчук, с. 116]).

Проща. Лексема *про́ща* походить від основи *прост-j-*, пор. с.-поліс. *про́сто* ‘прямо’; має давню семантику та вказує на прямоту (пор.: *прость* ‘прямий мілководний протік між двома рукавами ріки чи рікою і рукавом’, *пріс́точка* ‘течія води на болоті’) [Толстой, с. 210]. Апелятив *проща* мотивував місцевий мікротопонім *Проща ліс* (поле (2021–2024), с. Поліянівка) [Додаток]. Компонент *ліс* указує на характер номінованої лексемою географічної реалії.

Роги. Апелятив *роги*, найімовірніше, вказує на конфігурацію номінованого об’єкта, пор. споріднені лексеми *рога́тина* ‘місце, де розходяться дві річки’, *рога́тка* ‘місце, де розходяться дві дороги’ [Данилюк, с. 119], *рога́ти* ‘місце злиття двох рік’ [Черепанова, с. 196]. Лексема *роги* / *рога* мотивувала мікротопонім *Болото Рога* (бол. (1846–1863), с. Лучанки Слов.) [Шуберт, 20,7], де компонент *Болото* вказує на характер іменованого об’єкта.

Хомутець. Демінутив *хомутець* (від лексеми *хому́т* ‘зв’язка з лози для скріплення колод’ [Грінченко 4, с. 409], ‘шийна частина кінської упряжі’ [ЕСУМ 4, с. 451; Мойсієнко 2016, с. 238], ‘деталь капкана у вигляді півдуги, яка хапає звіра за ногу’ [Аркушин 2, с. 231], *хаму́т* ‘ланцюжок зі скручених березових віток, яким зв’язували плоти для сплаву’ [Никончук 1990, с. 130]), очевидно, вказує на конфігурацію об’єкта, можливо, на дугоподібну форму. Ця лексема відображена в основі ВГН *Хомутец* (уроч. (1846–1863), с. Мокляки Ємлч.) [Шуберт, 21,6].

Штани. ГТ *штани́* ‘роз’єднання річки’ [Данилюк, с. 144; Черепанова, с. 238; Шийка, с. 98] мотивував мікротопонім *Штани* (рівчак (2021–2024), с. Кропивня Звяг.) [Додаток].

Мікротопоніми, основи яких указують на якісну характеристику топоб’єкта

Чимала частина місцевих ВГН мотивована прикметниками, що характеризують об’єкт за певними ознаками. Більшість основ таких назв має прозору семантику, що вказує на висоту, довжину, колір, конфігурацію, розмір, ширину тощо йменованого об’єкта.

Висота об’єкта: *Высокое* (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.) [Шуберт, 20,6].

Довжина об’єкта: *Долгая-Нива* (уроч. (1846–1863), с. Рудня Олев.) [Шуберт, 20,6], *Долгое* (уроч. (1846–1863), с. Переброди Слов.) [Шуберт, 20,6], *Долгое-Поле* (уроч. (1846–1863), с. Майдан-Копищенський Олев.) [Шуберт, 20,6], *Долгой-Бродъ* (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.) [Шуберт, 20,6].

Колір об’єкта: *Бі́ле* (торф. (1959), с. Словечне Овр., бол. (2004), с. Нова Буда Рад.) [СМгУ, с. 115], *Зеленый Кругъ* (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.) [Шуберт, 20,6], *Рудé* (бол.: (1988) сс. Бондарі, Норинськ Овр. та (2004) с. Колодяжне Дзерж.) [СМгУ, с. 173], *Червóне* (торф. (1962), с. Мелені Корс.) [СМгУ, с. 188], *Черлено* (бол. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.) [Шуберт, 21,6] ‹ *черлéний* ‘червоний’ [Грінченко 4, с. 458], *Чóрна* (торф. (1959) смт Олевськ) [СМгУ, с. 189].

Конфігурація об’єкта: *Черева́те* (бол. (2004): с. Рудня Олев. та с. Крупчатка Лугин.) [СМгУ, с. 188] ‹ *череватий* *‘округлий’ ‹ *чéрево* ‘живіт’ [Грінченко 4, 455], *Крива́* (торф. (1959), смт Олевськ) [СМгУ, с. 147], *Кру́гле багнó* (торф. (2004), с. Биківка Дзерж.) [СМгУ, с. 148], *Крутé* (бол. (1965), м. Коростишів) [СМгУ, с. 148] ‹ *крути́й* ‘стрімкий’, ‘урвистий’ [СУМ 4, с. 373] тощо.

Розмір об'єкта: *Великій-лѣсъ* (уроч. (1846–1863), с. Сущани Олев.) [Шуберт, 20,6].

Розміщення або географічне розташування: *Ве́рхній* (став (1989) с. Побичі Овр.) [СМгУ, с. 121], *Дальня* (уроч. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.) [Шуберт, 20,6], *Центра́льний* (став (1992), сс. Сушки Корс.) [СМгУ, с. 187].

Хронологічна характеристика географічного об'єкта: *Нове́* (бол. (1949–1975), с. Дениші Жит.) [СМгУ, с. 161], *Старе́* (бол.: (1988) с. Щорсівка Корс., (1949–1975), с. Дениші Жит.) [СМгУ, с. 180].

Ширина об'єкта: *Широ́ке* (бол. (1988), с. Листвин Овр.) [СМгУ, с. 190], *Широка* (водойма (2021–2024), с. Глибочок Жит.) [Додаток].

Якісні параметри об'єкта: *Кра́сне* (бол. (1988) с. Бараші Ємлч.) [СМгУ, с. 146] ‹ *кра́сний* 'прекрасний, красивий, хороший' [Грінченко 2, с. 300], *Мокрый* (уроч. (1846–1863), с. Радовель Олев.) [Шуберт, 21,6], *Святе́* (бол. (1988), с. Кремне Лугин.) [СМгУ, с. 175] тощо.

Досліджуваний мікротопонімікон Житомирського Полісся яскраво представлений ВГН, утвореними від апелятивів на позначення специфічних особливостей географічного об'єкта. Лексико-семантично група становить 9,3% від загальної кількості назв.

2.2.1.4. Мікротопоніми, мотивовані фіто- та зоономенами

У назвах, мотивованих фіто- та зоономенами, відображено багатство тваринного і рослинного світу досліджуваної території. Відповідні назви розподіляємо за такими групами:

Мікротопоніми, похідні від назв дерев та / або лісів із переважанням одного виду дерева

Береза, березка, березняк, березник, березов(ий). Береза досить поширене дерево на досліджуваній території. З дендронімом *бере́за* [Грінченко

1, с. 51; Желехівський 1, с. 24; ЕСУМ 1, с. 171] споріднені ад'єктив *бере́зовий*, апелятиви на позначення березового лісу *березня́к*, *бере́зник* (‹ **berъznikъ*) 'березовий ліс, гай' [Грінченко 1, с. 51; Черепанова, с. 28; ЭССЯ 1, с. 208] тощо. Зазначені лексеми стали твірними для місцевих ВГН різної структури: *Біля кривої берези* (місцина в лісі (2021–2024) побл. с. Тупальці Звяг.) [Додаток], *Березняки* (уроч. (2021–2024), с. Замисловичі Олев.) [Додаток], *Березники* (уроч., с. Березники Ємлч.), *Березовый лѣсъ* (уроч., с. Кам'яна Гірка Лугин.), *Чистый Березникъ* (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.) [Шуберт, 21,6]. У складеній назві *Чистый Березникъ* атрибутивний компонент *Чистый* може означати 'без домішок, чого-небудь побічного, зайвого' [СУМ 11, с. 331] (дерев інших видів). Атрибутив *березовий* у ВГН *Березовый лѣсъ* указує на наявність дерев конкретного виду на відповідній території.

Берестов(ий), берестянка. Апелятив *бе́рест* функціонує в українській мові зі значеннями 'листяне дерево з коричнево-сірою корою і овальними, на кінці загостреними листками, яке використовують для живоплотів та захисних лісонасаджень' [СУМ 1, с. 160], 'ліс, у якому росте берест' [Шийка, с. 5], 'березова кора, що використовується для виготовлення дьогтю' [Лисенко 1974, с. 31], пор. також *бере́ста* 'ліс, у якому переважає береза' [Данилюк, с. 13], *берестóк* 'березова кора' [Аркушин 1, с. 14]. ГТ, споріднені з дендронімом *берест*, мотивували такі мікротопоніми: *Берестовы Виробки* (уроч. (1846–1863), с. Тартак Довб.) [Шуберт, 22,6], *Берестянка* (х. Суховольської с. р. Яр.) [АТП, с. 191]. Компонент *Виробки* (‹ *Вирубки*) мікротопоніма *Берестовы Виробки* містить інформацію про спосіб освоєння території – вирубування бересту.

Верба, вербка, верб'я, вербняк, вербовець. Дендронім *верба́* 'дерево або кущ з гнучким гіллям, цілісними листками і зібраними в сережки одностатевими квітками' [СУМ 1, с. 325] споріднений із лексемами *ве́рбка*, *вербня́к* 'зарості верби або верболозу' [СУМ 1, с. 326], *вербо́вий*, *вербовець* та апелятив *верб'я*, збірн. до *верба*. Зазначені лексеми мотивували такі мікротопоніми: *Верби* (х. (1928) Рад. р-ну) [АТУЖ, с. 222], *Вербіе* (уроч. (1846–1863), с. Радогоща Лугин.) [Шуберт, 21,7], *Вербка* (х. Жит. пов.) [Кострицяя, с. 52], *Вербняки* (уроч.

(1846–1863), с. Лісівщина Ушом.) [Шуберт, 21,7], *Вербовец* (уроч. (1846–1863), с. Виступовичі Овр.) [Шуберт, 20,7].

Верболози. Терміном *верболі́з* (*верболо́з*) номінують ‘високий кущ або невелике дерево з довгими блискучими гілками і вузьким листям, що росте звичайно у вологих місцях’ [СУМ 1, с. 326], ‘зарості верби і лози’ [Шийка, с. 13]. Плюральна форма ГТ мотивувала ВГН *Вѣрболозы* (ф. (1846–1863) побл. с. Клітище Черн.) [Шуберт, 22,7].

В’язок, в’яззя. Лексема *в’язок* – демінутив від *в’яз* ‘дерево в’яз, *Ulmus*’ [Грінченко 1, с. 260]. Лексема *в’язьє* може походити як від *в’яз* зі згаданою вище семантикою, так і від лексеми *в’язь* ‘мокра заболочена низовина’ [Черепанова, с. 54]. ГТ *в’язок* та *в’язьє* мотивували низку місцевих ВГН: *Вязок* (уроч. (1846–1863), с. Дівочин Овр.) [Шуберт, 20,7], *Вязье* (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.) [Шуберт, 20,6], *Вязье* (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.) [Шуберт, 21,6].

Граб. Лексема *граб* позначає ‘листяне дерево або кущ родини березових з гладенькою сірою корою’ [СУМ 2, с. 150], відображена у ВГН *Бабинъ-Грабъ* (уроч. (1846–1863), с. Ришавка Лугин.) [Шуберт, 21,7]. Компонент *Бабинъ* складеного мікротопоніма має посесивний характер.

Дуб, дубов(ий), дубок, дубина, дуброва, дубровиця. У різних регіонах України багато дубів, а отже, і мікротопонімів, мотивованих дендронімом *дуб*. На апелятивному рівні від лексеми *дуб* утворено низку похідних: *дубо́к*, *дуби́на* ‘дубовий ліс’ [Шийка, с. 32] тощо. Семантика ГТ *дубро́ва* (*дубрава*) / *дібро́ва* досить широка: ‘листяний ліс, переважно дубовий’, ‘гущавина, хащі’ [Лисенко 1974, с. 65, 70], ‘старий дубовий ліс’, ‘хороший ліс’ [Данилюк, с. 47], ‘грабовий ліс’, ‘кленовий ліс’ [Шийка, с. 33]. Лексема *дуб* та її похідні відображені в таких місцевих мікротопонімах: *Гранній дубъ* (уроч. (1846–1863), с. Несолонь Брон., сучас. с. Дубівка) [Шуберт, 22,6], *Зелений Дубъ* (уроч. (1846–1863), с. Курчиця Чиж.) [Шуберт, 21,6], *Дубинки* (уроч. (1846–1863), с. Чміль Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Дубокъ* (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.) [Шуберт, 20,6], *Дуброва* (уроч. (1846–1863): сс. Держанівка, Лопатичі та Рудня-Хочинська Олев.)

[Шуберт, 20,6; 21,6], *Дубровицы* (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.) [Шуберт, 20,6], *Дубовое* (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Дубова волока* (уроч. (1846–1863): с. Кам'яна Гірка Лугин. та с. Перга Олев.) [Шуберт, 21,6; 20,6] тощо. Атрибутивні компоненти зазначених назв зі стрижневим складником *дуб* указують на якісну характеристику.

Йолка. Апелятив *йолка*, очевидно, позначає назву дерева (ялина) [Грінченко 4, с. 539] або сукупність таких дерев – 'ліс, де ростуть ялини' [Шийка, с. 41]. Ця лексема відображена в назві урочища *Елка* (1846–1863, с. Будки Олев.) [Шуберт, 20,6].

Крушина. ГТ *крушúна* номінує 'зарості крушини', 'ліс, де росте крушина' [Шийка, с. 50] (назва зумовлена крихкістю деревини крушини [ЕСУМ 3, с. 113; Шульгач 1998, с. 140]). ГТ *крушина* і дериват *крушинка* мотивував такі місцеві ВГН: *Крушина* (уроч. (1846–1863), с. Левковицький Млинок Овр.), [Шуберт, 20,7], *Крушинка* (уроч. (1846–1863), с. Переброди Слов. та Сущани Олев.) [Шуберт, 20,6].

Липа, липки, липиця, липник, липовець. Апелятив *лúпа* споріднений із *липúна* 'липове дерево' [Грінченко 2, с. 360], *лúпники* 'липовий гай, липовий ліс' [Грінченко 2, с. 360], *липове́ць* та *липки* 'ліс, де ростуть липи' [Данилюк, с. 75; Шийка, с. 53]. Зазначені лексеми відображені у місцевих ВГН різної структури: *Козлова Липа* (уроч. (1846–1863), с. Жубровичі Олев.) [Шуберт, 21,6], *Липина* (уроч. (1846–1863), с. Дубники Грдн.) [Шуберт, 21,6], *Липица* (бол. (1846–1863), с. Хочине Олев.) [Шуберт, 20,6], *Липки* (уроч. (1846–1863): с. Кривотин Ємлч.; сс. Мацьки та Прилуки Овр.; с. Переброди Олев.) [Шуберт, 20,6; 20,7; 21,6], *Липки* (уроч. (2021–2024) с. Поліянівка Звяг.) [Додаток], *Липникъ* (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.) [Шуберт, 20,6], *Липовец* (х. та ос. (1846–1863), с. Виступовичі Овр.) [Шуберт, 20,7]. Складений мікротопонім *Козлова Липа* містить атрибутивно-посесивний компонент.

Ліщаник, ліщиння. Апелятиви *ліщиньє* та *ліщаник* похідні від фітономена *ліщúна* 'кущ родини березових з їстівними плодами – горіхами', 'чагарник з кущів цієї рослини' [СУМ 4, с. 534], *лíска* 'т. с.'. На суміжних територіях

побутують споріднені ГТ *ліщи́на* ‘ліщиновий ліс’, *ліщи́нник* ‘ліщиновий ліс’ [Данилюк, с. 77]. Лексеми *ліщаник* та *ліщиньє* відображені в таких мікротопонімах: *Лещаникъ* (уроч., с. Будки Олев.), *Лещинье* / *Лещанье* (уроч. (1846–1863), с. Перебороди Олев.) [Шуберт, 21,6].

Лоза, лозка. Апелятиви *лоза́* та *ло́зи* (мн.) означають ‘зарості лози’ [Данилюк, с. 77; Шийка, с. 55]. Поширені похідні ад’єктиви *лозна* та *лозовита*. Варто зауважити, що значення лексеми *лоза́* ‘затоплений ліс’ [Данилюк, с. 77] свідчить про розширення її семантики, зумовлене природно-географічними особливостями регіону. Зазначений фітономен та його похідні стали основою для таких місцевих ВГН: *Лозна* (уроч., с. Дубники Грдн.), *Лозовита* (бол., с. Рудня-Жеревці Лугин.), *Медвежья лоза* (уроч., с. Рясне Бараш.), *Мохнатая Лозка* (уроч. (1712), Рад. пов.) [АЮЗР 4, І, с. 183], *Сива-Лозка* (уроч., с. Березники Ємлч.), *Соколовы лозы* (уроч. (1846–1863), с. Болярка Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Романова лоза* (орне поле (2021–2024), с. Ушиця Корс.) [Додаток]. Складені мікротопоніми містять атрибутивні компоненти посесивного (*Романова*, *Соколовы*) та якісного (*Мохнатая*, *Сива*) характеру.

Ольха, ольхов(ий), ольшанка, ольшина, ольшник, лішище. Фітолексема *ольха* та ад’єктив *ольхова* – фонетичні варіанти до *вільха* та *вільхова*. Лексеми *ольша́нка*, *ольшина*, *ольшник*, споріднені з *ольха*, функціонують зі значенням ‘вільха’ [СЗПГ 2, с. 13, Аркушин 1, с. 80], ‘вільховий ліс’, ‘низина, де росте вільха’ [Данилюк, с. 91; Шийка, с. 64], ‘зарості вільхи, вільшняк’ [Лисенко 1974, 143–144]. Апелятив *лішище*, напевно, означає ‘вільховий ліс’ (пор. ще *л’ешнік* ‘вільховий ліс’ [Шийка, с. 53]) або його залишки. Наведені апелятиви відображені в таких місцевих ВГН: *Альшанка* (ліс, с. Серби Ємлч.), *Лешники* (уроч., с. Рудня-Миколаївка Ємлч.), *Лѣшище* (уроч. (1846–1863), с. Непізнаничі Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Ольха* (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.), *Ольшанка* (уроч. (1846–1863), с. Лучанки Слов.) [Шуберт, 20,7], *Ольхова* (уроч. (1846–1863), с. Осівка Ємлч.) [Шуберт, 21,6].

Осов, восов. Тлумачення внутрішньої форми лексеми *осов* неоднозначне, оскільки цей ГТ може походити як від апелятива *осови* ‘осиковий’ [Лисенко

1974, с. 146; Аркушин 2, с. 17], так і від дієслівної основи *осов-*, пор. *осове́ць* ‘земля, що обсипається по берегу, по косогору, яру’ [Карпенко 2003, с. 46]. Мікротопоніми, мотивовані цим апелятивом та його структурними варіантами, представлені в досліджуваному регіоні такими назвами: *Осов* (уроч. (1846–1863): сс. Гошів та Ясенець Овр.) [Шуберт, 20,7, 21,7], *Восовъ* (уроч. (1846–1863), с. Переброди Овр.), *Осовець* (уроч. (1846–1863), м. Олевськ та с. Пояски, Олев.) [Шуберт, 20,6]. Назви урочищ *Восов* та *Осов* зафіксовано на теренах, які позначено на карті як «скелясті стрімкі гори».

Осичн(ий), осник, осничок. Ад’єктив *осична* та дримонім *осник* *‘осичник’, *‘осиковий ліс’ похідні від фітономена *осика* ‘листяне дерево родини вербових; тополя тремтяча’ [СУМ 5, с. 761] (імовірно, від **osa* ‘осика’ [ЕСУМ 4, с. 219; Карпенко 2003, с. 45; Шульгач 1998, с. 195]). Пор. також споріднені ГТ *оси́нник*, *оси́чник* ‘осиковий ліс’ [Данилюк, с. 91; Черепанова, с. 152]). Зазначені апелятиви мотивували мікротопоніми *Осична* (х. (1846–1863), с. Осичне Довб.) [Шуберт, 22,6], *Осники* (уроч. (1846–1863), с. Васьковичі Корс.), *Осничекъ* (уроч. (1846–1863), с. Давидки Корс.) [Шуберт, 21,7].

Смоляк, осмоль. Географічні терміни *смоляк* та *осмо́ль* походять від псл. **smola* ‘смола, варена смола, живиця, смолисте дерево’ [ЕСУМ 5, с. 326; Лисенко 1974, с. 199] (пор. ще споріднені лексеми: *смоли́ці* ‘сосновий ліс’ [Черепанова, с. 206], *смоли́на* ‘соснові дрова’ [Лисенко 1974, с. 199]). На теренах Житомирщини ГТ *осмоль*, *осма́ль* позначає ‘смолисту сосну чи ялину’ [Карпенко 2003, с. 51; Никончук 1989, с. 99]. Відповідні апелятиви мотивували мікротопоніми *Смолякъ* (уроч., с. Рудня-Іванівська Ємлч.), *Осмоль* (уроч. (1846–1863): сс. Велика Глумча та Кочичине Ємлч.) [Шуберт, 21,6].

Сосна, сосонка. Номен *со́сна* ‘сосна’ [Грінченко 4, с. 170], ‘сосновий ліс’ [Черепанова, с. 207] та споріднений ГТ *сосонки* ‘сосновий ліс’ [Черепанова, с. 207] мотивували такі мікротопоніми: *Гостра со́сна* (галявина в лісі побл. с. Тупальці Звяг.), *Сосонки* (бір (2021–2024), м. Бердичів) [Додаток]. Атрибутивний компонент *Гостра* складеної назви *Гостра со́сна* вказує на форму дерева (дерев), назва якого мотивувала найменування топооб’єкта.

Хвоя, хвойна. Апелятиви *хво́я* ‘сосна’ [Аркушин 2, с. 227] та *хво́йна* ‘сосновий ліс’ [Шийка, с. 95] мотивували такі мікротопоніми: *Хвоя* (уроч. (1846–1863), с. Рудня Олев.) [Шуберт, 20,6], *Хвойна* (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.) [Шуберт, 21,6].

Черемха, черемошня. Апелятив *черемошня*, очевидно, походить від ад’єктива *черемошний*, пов’язаного з дендронімом *чере́мха* ‹ **čertxa* [ЭССЯ 4, с. 67]. Росіянізм *черьомушкі* походить від рос. *черёмушки ‹ черёмушка ‹ черёмуха* ‘Prunus Padus L.’– *черемха* [СРУ, с. 196]. Мотивація зазначеним апелятивом місцевих ВГН вказує на характер рослинності відповідної території [Карпенко 2003, с. 201; Лучик 2014, с. 506]: *Черемошня* (уроч. (1846–1863), с. Кам’яна Гірка Лугин.) [Шуберт, 21,6], *Черьо́мушкі* (мрн (2021–2024), вул. Лисенка, м. Малин) [Додаток].

Шовковиця. Фітономен *шовко́виця* [Грінченко 4, с. 507; Желехівський 2, с. 1096] відображено в мікроойконімі *Шовковиця* (х. Єрчицької с. р. Поплн.) [АТП, с.181].

Мікротопоніми цієї групи мотивовані 14 апелятивами на позначення дерев та лісів із переважанням одного різновиду дерев.

Мікротопоніми, похідні від назв кущів, трав, квітів та водних рослин

Барвінок. Фітономен *барвінок* ‘Vinca minor L.’ [ЛП, с. 415] мотивував такі місцеві ВГН: *Барвинокъ* (уроч. (1846–1863), с. Горбулів Черн.) [Шуберт, 22,7], *Барвинокъ* (уроч. (1846–1863), с. Курне Курн.) [Шуберт, 22,6].

Боз, бозок, бузець. Дендронім *боз* може означати два види поширених на Поліссі дерев: *без*, *бузину* [Грінченко 1, с. 82; Лучик 2014, с. 80; ЕСУМ 1, с. 222; Желехівський 1, с. 37]. Лексеми *бозок*, *бузець* похідні від *боз* (пор. також: *бозняк* ‘рослина азалія понтійська’, дериват від *боз* ‘рослина з неприємним запахом’ [Никончук 1989, с. 160]). Варто зазначити, що на Поліссі побутує лексема *буз* із семантикою ‘наноси після весняного розливу’, ‘водна поверхня на болоті, покрита цвіллю’ [Черепанова, с. 36]. З огляду на це можна припускати похідність

апелятива *бузець* також і від лексеми *буз*. Апелятиви *боз*, *бозок* та *бузець* стали твірними основами для таких ВГН: *Бозъ* (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.) [Шуберт, 20,6], *Бузець* (уроч. (1846–1863), с. Миколаївка Ємлч.), *Подбозокъ* (уроч. (1846–1863), с. Білокоровичі Блкр.) [Шуберт, 21,6].

Верес. Апелятив *вересúй* (‹ фітономена *вéрес* [Грінченко 1, с. 135]) позначає ‘ліс, де росте верес’, ‘зарості вересу’ [Шийка, с. 13], мотивував місцеву ВГН *Вересы* (уроч. (1846–1863), с. Сімаківка Бараш.) [Шуберт, 21,6].

Гуска. На території Полісся *гускою* називають ‘латаття сніжно-біле, Nymphaea candida Presl.’ [ЛП, с. 419; Аркушин 1, с. 114]. Апелятив *гуска* також може бути фонетично вторинною формою від **густка* ‹ прикметника *густий* (пор. *густе́ж* ‘хащі, зарості’ [Лисенко 1974, с. 62]). Ця лексема відображена в мікротопонімах *Гуска* (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.), *Гуски* (бол., с. Рудня Олев.) [Шуберт, 20,6].

Нехворощ. Апелятив *не́хворощ* ‘польова нехвороща, Artemisia vulgaris L.’ [Грінченко 2, с. 561; Желехівський 1, с. 526; СУМ, 5, с. 400] на території Полісся також означає ‘невеликий лісок, гай’ [Черепанова, с. 141]. Цей ГТ відображений у мікротопонімі *Нехворощ* (уроч. (1846–1863), с. Чоповичі Корс.) [Шуберт, 21,7].

Снітинка. Апелятив *снітинка* (‹ *сніть* ‘стоколос’, ‘сажка зернова’ [Грінченко 4, 162; ЕСУМ 5, 336–337]) мотивував місцевий мікротопонім *Снетенка* (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.) [Шуберт, 20,6].

Хвощак. Лексема *хвощаки* – дериват від фітономена *хвощ* ‘Equisetum arvense L.’ [ЛП, с. 433; Грінченко 4, с. 395; Желехівський 2, с. 1036] – мотивувала місцевий мікротопонім *Хвощаки* (бол. (1846–1863), с. Радовель Олев.) [Шуберт, 21,6].

Чорничник. Географічний термін *чорни́чник* ‘місце в лісі, де ростуть чорниці’ [СУМ 11, с. 356; Шийка, с. 97] відображений у назві урочища *Черничникъ* (1846–1863, с. Рудня-Іванівська Ємлч.) [Шуберт, 21,6].

Ячнище. Апелятив *ячнище* позначає ‘поле, на якому ріс ячмінь’ [Аркушин 2, с. 290; СУМ 11, с. 661] (пор. *я́шниське* ‘поле, на якому вирощували ячмінь’

[Шийка, с. 99]). Зазначена лексема мотивувала мікротопонім *Ячнище* (уроч. (1846–1863), с. Топільня Лугин.) [Шуберт, 21,6].

Мікротопоніми цієї групи мотивовані 11 фітономенами.

Мікротопоніми, мотивовані назвами окультурених рослин

Окультурені рослини, порівняно з іншими, значно рідше мотивують назви топооб'єктів. Імовірно, це зумовлено розміщенням їх здебільшого поруч із людськими садибами. Через це окультурені рослини не вважають окремими об'єктами, а отже, вони не відіграють значної ролі в просторовому орієнтуванні. У такому разі функцію орієнтира виконує оселя або інший, більш значущий об'єкт, наприклад: *копанка*, *орне поле* тощо. Окультурені рослини, на нашу думку, частіше слугують орієнтирами тоді, коли виявлені посеред дикорослих рослин або на відносно віддалених від людських господарств територіях. У мікротопоніміконі Житомирського Полісся відображено назви таких окультурених рослин.

Вишенька, вишнев(ий). Лексеми *вишенька* та *вишневий*, похідні від дендроніма *ви́шня* [СУМ 1, с. 544], мотивували такі місцеві ВГН: *Вишенка* (уроч. (1846–1863), с. Пугачівка Ушом.) [Шуберт, 21,7], *Вишневий яр* (яр (2021–2024), с. Михайлівка Корс.) [Додаток]. Ад'єктив *вишне́вий* у складі мікротопоніма *Вишневий яр* указує на характер рослинного покриву номінованого об'єкта (яру).

Гороховище. Лексема *гороховище* 'поле, з якого зібрано горох' [СУМ 2, с. 138] стала твірною основою для місцевої ВГН *Гороховище* (уроч. (1846–1863), с. Мар'янівка Чиж.) [Шуберт, 22,6].

Груша. Дендронім *гру́ша* [Грінченко 1, с. 333; Желехівський 1, с. 162] у формі множини відображено у місцевій ВГН *Груши* (уроч. (1846–1863), с. Мокляки Ємлч.) [Шуберт, 21,6].

Калинівка. На теренах України *кали́ну* сприймають як певний символ. З огляду на це використання цього фітономена як мотиватора для мікротопонімів не завжди може бути пов'язане з наявністю відповідної рослини-орієнтира.

Часто ВГН, мотивовані лексемою *калина*, виникають унаслідок впливу цього популярного символу. Крім того, наявні й відповідні антропоніми (пор. ім. *Калина* та прізв. *Калинюк* [КПЖГ, с. 639, 641–642]), що також можуть мотивувати відповідні ВГН. Серед досліджуваного мікротопонімікону зафіксовано назви, в основах яких, імовірно, фітономен *калина*: *Калиновка* (кол. (1846–1863) побл. с. Бондарівка Ушом.) [Шуберт, 21,7], *Калиновка* (2 уроч. (1846–1863), с. Городище Н.-В.) [Шуберт, 22,6], *Калиновка* (уроч. (1846–1863), с. Царівка Корш.) [Шуберт, 22,7].

Коноплян(ий). Лексема *коноплі* (‹ фітономена *коно́пля* [Грінченко 2, с. 278]) та похідний ад'єктив *конопляне* мотивували мікротопоніми *Конопли* (уроч. (1846–1863), с. Кривотин Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Конопляне* (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.) [Шуберт, 20,6].

Маков(ий), маковище. Споріднені лексеми *маково* 'прикм. до *мак*' [СУМ 4, с. 603] та *маковище* 'поле, де був посіяний мак' [Грінченко 2, с. 400] мотивували мікротопоніми *Маково Болото* (уроч., м. Житомир) [Шуберт, 22,7] та *Малое Маковище* (уроч. с. Довбиш Довб.) [Шуберт, 22,6]. Означувальний компонент *Малое* ВГН *Малое Маковище* може вказувати на розмір топооб'єкта. Ад'єктив *Макове* в назві *Маково Болото*, ймовірно, вказує на особливості рослинного покриву (*дикий мак*). Проте така мотивація неостаточна, оскільки компонент *Маково* може походити і від антропоніма *Мак* [див., наприклад: Чучка 2005, с. 356].

Малинник. Лексема *мали́нник* 'зарості малини', 'посадка кущів малини' [Данилюк, с. 81; Шийка, с. 57] мотивувала місцеву ВГН *Малинникъ* (уроч. (1846–1863), с. Великий Дивлин Лугин.) [Шуберт, 21,6].

Смородина. Фітолексема *смороди́на* '*Ribes nigrum L.*' [ЛП, с. 431; Грінченко 4, с. 150; Желехівський 2, с. 889] відображена в основі місцевого мікротопоніма *Смородина* (уроч. (1846–1863), с. Городець Слов.) [Шуберт, 20,7].

Часник. Апелятив *часни́к* [Грінченко 4, с. 446; Желехівський 2, с. 161] мотивував місцеву ВГН *Чеснокъ* (уроч. (1846–1863), с. Кочичине Ємлч.) [Шуберт, 21,6].

Полуничка. Демінутив *полуничка* ‹ *полуни́ця* [Грінченко 3, с. 289; СУМ 7, с. 103] відображений у місцевій ВГН *Полуничка* (горб (2021–2024), с. Михайлівка Корс.) [Додаток].

Ріпище. ГТ *ріпище*, похідний від *рі́па* [Грінченко 4, с. 24; Желехівський 2, с. 807], мотивував місцеву ВГН *Репище* (х. Шевченківської с. р. Чоп.) [АТП, с. 189].

Яблуня, яблунев(ий), яблунець, яблунівка. Апелятив *я́блуня* [Грінченко 4, с. 534] твірний для низки дериватів: *яблуневе*, *яблонець*, *яблунівка*. Зазначені лексеми мотивували такі місцеві ВГН: *Яблонецъ* (уроч. (1846–1863), с. Жеревці Лугин.) [Шуберт, 21,6], *Яблоновка* (*Клочки*) (слоб. (1846–1863), сучас. с. Клочеве побл. с. Кожухівка Корс.; слоб. (1846–1863) побл. с. Літки Лугин.; уроч. та х. (1846–1863) с. Купище Ушом.) [Шуберт, 21,7], *Яблоновка* (уроч. (1846–1863), с. Мар’янівка Довб.) [Шуберт, 22,6], *Яблоны* (уроч. (1846–1863), с. Радогоща Лугин.) [Шуберт, 21,7], *Яблуневий сад* (парк/сад (2021–2024), м. Коростень) [Додаток]. У складеній назві *Яблуневий сад* ад’єктив *яблуневий* – означувальний компонент, що характеризує йменований об’єкт (*сад*) за видом висаджених дерев.

Мікротопоніми цієї групи мотивовані 13 назвами окультурених рослин.

Мікротопоніми, мотивовані назвами понять, опосередковано пов’язаних із рослинами

Серед досліджуваних назв вирізняється група поодиноких мікротопонімів, що мотивовані назвами частин дерев, кущів, плодових рослин. Такі ВГН можуть указувати на діяльність людей, спрямовану на освоєння території (вирубування, випалення дерев), вирощування рослин із сільськогосподарською метою тощо.

Голуза. Апелятив *голу́за* / *галу́за* ‘гілляка’ [Грінченко 1, с. 268, 306; Лисенко 1974, с. 53] мотивував мікротопонім *Голуза* (уроч. (1846–1863), с. Жубровичі Олев.) [Шуберт, 21,6]. Пор. ще спільнокореневий апелятив *галузія* ‘купа гілля, лісового сміття’ [Данилюк, с. 32].

Колода, колодище. Лексема *колóда* функціонує зі значенням ‘грубий стовбур дерева’ [Аркушин 1, с. 236]. Похідні від цього апелятива відображені в таких місцевих ВГН: *Колодище* (уроч.: с. Лопатичі Олев. та с. Велика Глумча Ємлч.), *Дубовая Колода* (уроч., с. Кочичине Ємлч.), *Ляхова Колода* (уроч. (1846–1863), с. Держанівка Олев.) [Шуберт, 21,6] Атрибутивний компонент складеної назви *Ляхова Колода* має посесивний характер, а мікротопоніма *Дубовая Колода* – вказує на якісну характеристику йменованого об’єкта (на території переважали дубові дерева). Прикметно, що поруч із топооб’єктом *Дубовая Колода* зафіксовано назви уроч. *Копища* і *Коренья*. Зазначені назви можуть указувати на спосіб освоєння території (викорчовування дерев).

Коріння, корінь. Лексема *кóрінь* [СУМ 4, с. 292] відображена в місцевій ВГН *Товстий Корінь* (х. Ворсівської с. р. Мал.) [АТП, с. 178]. Атрибутивний компонент *Товстий* указує на якісну характеристику мотиватора. Мікротопонім *Коренья* (уроч. (1846–1863), с. Кочичине Ємлч.) [Шуберт, 21,6] мотивований апелятивом *коріння* – збірн. до *кóрінь* [Грінченко 2, с. 284; Желехівський 1, с. 366; СУМ, 4, с. 292].

Луб’ян(ий). У досліджуваному регіоні відзначені назви, мотивовані лексемою *луб* ‘кора’ [Грінченко 2, с. 379] та похідними від неї, наприклад: *Лубьяный мохъ* (уроч. (1846–1863), с. Осівка Ємлч.) [Шуберт, 21,6]. Атрибутивний компонент *луб’яний* складеного мікротопоніма *Лубьяный мохъ* – відносний прикметник від *луб*.

Цвіт. Лексема *цвіт* функціонує зі значенням ‘квіти (пелюстки) на рослині в період цвітіння’ [Желехівський 2, с. 1051; Грінченко 4, с. 425] (пор. *цвíтка* ‘квітка’ [Аркушин 2, с. 238]) або ‘водяні зарості, цвітіння, ряска’ [Лучик 2014, с. 498]. Зазначений апелятив мотивував мікротопоніми *Б. Цвѣтъ* та *М. Цвѣтъ* (бол. (1846–1863) с. Королівка Ємлч.) [Шуберт, 21,6].

Ягодинка, ягідн(ий). Апелятив *ягодинка* ‹ *ягодúна* ‘одна ягода’ [Грінченко 4, с. 536; СУМ 11, с. 624] (пор. також *я́годи* ‘місце в лісі, де ростуть чорниці’ [Шийка, с. 98]). Лексемою *ягода* також іменують поширені види ягід, які ходять збирати: чорницю, журавлину чи суницю [ЛП, с. 435]. Цей апелятив

відображений у мікротопонімі *Ягодинка* (х. Цвітянської с. р. Черв.) [АТП, с. 187]. Назву урочища *Ягодно* (с. Левковицький Млинок Овр.) утворено від прикметника *я́гідний* ‘стос. до *ягоди*’ [СУМ 11, с. 623], що може вказувати на велику кількість ягід на цій території.

Мікротопоніми цієї групи мотивовані 6 лексемами на позначення понять, опосередковано пов’язаних із рослинами.

Мікротопоніми, утворені від лексем на позначення ділянок, де ростуть дерева та кущі

Як уже було зазначено, через високий рівень зволоженості території Полісся деякі ГТ на позначення лісів теж розширили свою семантику. Серед них – назви на позначення лісів. Наприклад, термінолексема *бір*, яка зазвичай позначає хвойні ліси, на Поліссі ще характеризує ‘мокрі місця між підвищеннями’ [Марусенко, с. 217], апелятив *вольос*, окрім основного значення ‘ліс’, функціонує ще й зі значенням ‘болото’ [Шульгач 1998, с. 191].

До групи мікротопонімів, утворених від лексем на позначення сукупності рослин, відносимо такі ВГН.

Бір. Апелятив *бір* на досліджуваній території означає ‘ліс’ загалом [Данилюк, с. 15; Шийка, с. 8] або ‘хвойний ліс’ [ЛП, с. 21; Данилюк, с. 15; Шийка, с. 8], ‘сосновий ліс’, ‘сосновий ліс на підвищенні’, ‘сосновий ліс на піщаному ґрунті’, ‘змішаний ліс на сухому місці’, старий ліс з чистими стовбурами’, ‘дубовий ліс’ [Черепанова, с. 30, 34]. Семантика може варіюватися також залежно від рельєфу й особливостей ґрунту місцевості: ‘підвищене піщане місце’ [ЛП, с. 21], ‘мокре місце між підвищеннями’ [Марусенко, с. 217]. На Житомирщині побутує дериват *боро́к* із семантикою ‘лісова поляна’ [Никончук 1989, с. 148]. Серед мікротопонімів, мотивованих географічними термінами *бір* та *борок,* відзначено, зокрема, такі ВГН: *Боръ* (уроч., с. Рудня-Іванівська Ємлч.), *Высокій Боръ* (уроч., с. Кривотин Ємлч.), *Каменный Боръ* (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.) [Шуберт, 21,6], *Заборье* (бол. (1846–1863), с. Рудня Олев.)

[Шуберт, 20,6], *Хорошей Борокъ* (уроч. (1846–1863), с. Рясне Бараш.) [Шуберт, 21,6], *Царевъ Борокъ* (уроч. (1846–1863), с. Червоний Бір Ємлч.) [Шуберт, 22,6]. Ад'єктиви *Высокій* і *Каменный* складених ВГН мотивовані відповідними якісними прикметниками, що вказують на розміщення або висоту об'єкта (*Высокій*) та якість ґрунту (*Каменный*); *Хорошей* (імовірно, від *хороший*) – відображає якісну характеристику деревини; компонент *Царевъ* – посесивний, можливо, ужитий у переносному значенні. Прикметно, що урочище *Каменный Боръ* межує з уроч. *Хвойна*, а бол. *Заборье* – з уроч. *Хвоя* і *Подсѣка*. Це може вказувати на розмежування семантики лексем *хвоя* та *бір* у досліджуваному ареалі.

Вольос, ольос. На території Полісся та суміжних ареалів термін *вольо́с* (фонетичні варіанти *ольос*, *гольос*) функціонує зі значенням 'затоплений ліс', 'зарості вільхи', 'зволожений ліс, порослий вільхою' [Данилюк, с. 29]; *ольо́с* 'гарний, рівний ліс, який відводиться для порубки', 'трясовина' [Лисенко 1974, с. 143–144]; *гол'о́с* 'вільховий ліс', 'зарості вільхи', 'місце, де росте вільха' [Шийка, с. 63]; *гольо́са* 'низинне місце в річці, де росте осока' [Аркушин 1, с. 100]. В окремих випадках *ол'о́с* протиставляють *бору* за ознакою височина / низина [Толстой, с. 159]. Найчастіше цей апелятив реалізує два основні значення – 'ліс' та 'болото' [Шульгач 1998, с. 191]. На досліджуваній території зазначений ГТ зберігає своє етимологічне значення – 'вільховий ліс' та більше характеризує флористичні особливості місцевого топооб'єкта, ніж указує на однотипні особливості ґрунту [Карпенко 2003, с. 217]. Мікротопоніми *Волосокъ* (бол. (1846–1863), с. Майдан-Копищенський Олев.) [Шуберт, 20,6] та *Волосы* (уроч. (1846–1863), с. Болярка Олев.) [Шуберт, 21,6], можливо, фонетично вторинні від терміна *вольос* унаслідок впливу народної етимології. Зважаючи на фіксацію фонетичного варіанта *олос* на території Чернігово-Сумського Полісся [Черепанова, с. 149–150], можлива також онімізація лексеми *олос* із протетичним *в*. Варто зауважити, що мікротопонім *Волосокъ* позначає болото, а ґрунти урочища, де зафіксовано назву *Волосы*, позначені як «мокрий ліс та чагарник» [Шуберт, 21,6].

Гай. Лексема *гай* на досліджуваній території функціонує як синонім до терміна *ліс*, вона реалізувала такі значення: ‘великий ліс’, ‘малий ліс’, ‘рідкий ліс’ [Данилюк, с. 31], ‘ліс між полянами, перелісок’ [Шийка, с. 20]. Цей географічний термін мотивував місцеву ВНГ *Лісовий гай* (гай (2021–2024), с. Михайлівка, Корс.) [Додаток]. Атрибутивний компонент *Лісовий*, імовірно, підсилює семантику опорного складника *гай*.

Гвіздь. Свого часу дослідники вважали, що псл. лексема **gvozdъ* у значенні ‘ліс’ невідома східним слов’янам, а відповідну семантику розвинула лише в межах словенської, сербської та хорватської мов. Проте докладніший аналіз засвідчив ширші межі її побутування [65, с. 84–85]. На це вказують, зокрема, мікротопоніми Житомирського Полісся, зокрема *Гвіздь* (торф. (1846–1863), с. Миролюбів (Жовтневе) Лугин.) [СМгУ, с. 124; Шуберт, 20,6]. Болотиста місцина, де зафіксовано досліджуваний мікротопонім, має підвищення, на якому колись міг рости ліс. Промовисті із цього погляду назви суміжних урочищ, розташованих навколо об’єкта: *Великий Ліс*, *Гнилий Ліс* тощо. Зазначені мікротопоніми містять у своєму складі компонент *ліс*. Це вказує на те, що ГТ, твірний для аналізованого мікротопоніма *Гвіздь*, міг позначати в минулому ‘невеликий сухий простір, покритий лісом, що піднімається серед боліт’ [65, с. 84–85].

Гуща. Дримонім *гу́ща* ‘густий ліс’ [Данилюк, с. 42], ‘хащі, зарості’ [Лисенко 1974, с. 62], ‘густий ліс, пуща’ [Аркушин 1, с. 115], ‘густий ліс, чагарник’ [Шийка, с. 29] мотивував мікротопоніми *Гуща* (уроч. (1846–1863): сс. Дуби Овр. та Замисловичі Олев.) [Шуберт, 20,7; 20,6], *Гущи* (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.) [Шуберт, 21,6].

Деревця. ГТ *дере́вця* ‘невеликі дерева’ [Шийка, с. 30] відображений у складі мікротопоніма *Деревцы* (уроч. (1846–1863), с. Джерело Олев.) [Шуберт, 21,6].

Дубрава, дуброва, дубровка. ГТ *дубро́ва* (*дібро́ва*, *дубрава*) може означати ‘дубовий ліс’ [Черепанова, с. 70, 74] або ‘листяний ліс на родючих ґрунтах, у якому переважає дуб’ [СУМ 2, с. 296]. ГТ *дубро́ва* в різних фонетичних

варіантах семантично протиставлений терміну *бір* за ознакою ‘листяний ліс’ – ‘хвойний ліс’ (*дуб* та *сосну* сприймали як загальні назви листяних та хвойних дерев відповідно [Толстой, с. 44–48]). Однак фіксація на Чернігівсько-Сумському Поліссі апелятива *дуброва* із семою ‘хвойний ліс’ [Черепанова, с. 74] свідчить про розширення та зміну семантики цієї лексеми. ГТ *дубро́ва* (*дібро́ва*, *дубрава*), крім того, може відображати особливості рельєфу: ‘низина, поросла лісом’, ‘глибокий яр, заросли лісом’ [Марусенко, с. 226]; тип рослинного покриву: ‘гущавина, хащі’ [Лисенко 1974, с. 65, 70], ‘висока трава, яка росте в лісі’ [Шийка, с. 33] – та якісну характеристику означуваної реалії: ‘старий дубовий ліс’, ‘хороший ліс’, ‘великий ліс’, ‘малий ліс’ [Данилюк, с. 44, 47], ‘невеликий ліс’ [Черепанова, с. 70]. Демінутив *дубровка* побутує зі значенням ‘низина, поросла травою; луг; вигін; пасовище’ [Черепанова, с. 74]. Мікротопоніми Житомирського Полісся, мотивовані цим апелятивом, а також його дериватом із суфіксом *-к-а*, представлені, зокрема, такими ВГН: *Великая Дуброва* (уроч., с. Рудня-Іванівська Ємлч.), *Великая Дубровка* (уроч. (1846–1863), с. Велика Глумча Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Дубрава* (уроч. (1846–1863), с. Червонка Олев.), *Дуброва* (уроч., с. Рудня-Хочинська Олев.), *Дубровки* (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.) [Шуберт, 20,6] та ін. Атрибутивні компоненти складених мікротопонімів *Великая Дуброва* та *Великая Дубровка* вказують на якісну характеристику топооб’єкта.

Заказник. Лексема *зака́зник* ‘заповідна територія’, ‘заповідний ліс’ [Шийка, с. 36] мотивувала мікротопонім *Заказник* (заказ. (2021–2024), с. Поліянівка Звяг.) [Додаток].

Заповідник. З ГТ *заказник* синонімічний апелятив *запові́дник* ‘заповідна територія’, ‘заповідний ліс’ [Шийка, с. 38]. Ця лексема відображена в складі місцевої назви *Овруцький заповідник* (запов. (2021–2024), Михайлівка Корс.) [Додаток]. Мікротопонім містить атрибутивний компонент *Овруцький* ‹ ойконіма *Овруч*.

Коробель. Апелятив **коробель* твірний для мікротопоніма *Коробель* (запов. (2021–2024), с. Замисловичі Олев.) [Додаток]. Назва етимологічно

неоднозначна. Можливо, основа цього мікротопоніма мотивована дієсловом *коро́битися* ‘гнутися, жолобитися’ [ЕСУМ 3, с. 34]. З іншого боку, **коробель* ‹ *корабель*, пор. укр. діал. *корубе́ль* ‘корабель, човен; колиска’ [ЕСУМ 3, 10] і співвідносну терміносполуку *корабе́льний ліс* ‘хороший ліс’ [Данилюк, с. 66], що ілюструє якість дерев іменованого об’єкта.

Ліс. Загальна назва *ліс*, на відміну від згаданої вище *гвоздь*, загальновживана в різних регіонах України, реалізувала таку семантику: ‘велика площа землі, заросла деревами й кущами’, ‘дерева, які ростуть на такій площі’, ‘певна ділянка такої площі’ [ЕСУМ 3, с. 265–266; 189, с. 207], ‘земельна площа, на якій ростуть у великій кількості дерева та кущі’ [200, с. 235], ‘великий простір, порослий деревами’ [Данилюк, с. 76]. Поширення на Житомирщині мікротопонімів, мотивованих лексемою *ліс* та її похідними, зумовлене розташуванням області на межі двох природних зон – мішаних лісів та лісостепу: *Чорний Ліс*, *Біля Чорного Ліска* (х. (1926) Ушом. р-ну) [АТУЖ, с. 496], *Худалів ліс* (х. Вепринської с. р. Рад.) [АТУЖ, с. 487], *Лісові́* (дж. (1989), с. Гошів Овр.) [СМгУ, с. 152], *Великий Ліс*, *Гнилий Ліс*, *Сидячі Ліски* (уроч. (1846–1863), с. Миролюбів Лугин.) [Шуберт, 20,6] тощо. Атрибутивні компоненти складених назв указують на якісну характеристику топооб’єкта (*Чорний*, *Великий*, *Гнилий*, *Сидячі*) або мають посесивний характер (*Худалів*).

Лядо. ГТ *ля́до* (*ля́да*) на території Полісся означає ‘підвищення в лісі’, ‘поляна в лісі’, ‘горб в лісі, порослий сосною’ [Марусенко, с. 236; Толстой, с. 136, 138; Шийка, с. 56; 190, с. 218–219]. Мовознавці пов’язують виникнення цього апелятива з періодом підсічного землеробства [Толстой, с. 138], про що свідчить також семантика ‘оброблене поле’ [Данилюк, с. 80] та ‘грядка в низовинній місцевості, на якій вирощують городину’, ‘занедбана, поросла травою й чагарником місцевість’ [Лисенко 1974, с. 119]. Зазначений ГТ і його структурні варіанти відображені в складі таких мікротопонімів: *Высокій Лядъ* (уроч., с. Жубровичі Олев.), *Ляды* (уроч., смт Ємільчине Звяг.), *Темна Ляда* (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.) [Шуберт, 21,6], *Криволядо* (уроч. (1846–1863), с. Прилуки Овр.), *Лядо* (уроч. (1846–1863): с. Журба та с. Лучанки Овр.), *Темное*

Лядо (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.) [Шуберт, 20,7]. Атрибутивні компоненти складених мікротопонімів (*Высокій Лядъ*, *Темна Ляда*, *Криволядо*) указують на якісну характеристику топооб'єкта: висоту або місце розміщення (*Високій*), колористику (*Темна*), конфігурацію (*Криво-*).

Оборки. Апелятив *оборки* походить від *обо́рок* 'невеликий сосновий ліс на схилі біля великого лісового масиву', 'невеликий сосновий ліс на сухому місці посеред болота', 'острівець на болоті' [Черепанова, с. 145]. Лексема *оборки* мотивувала такі місцеві ВГН *Оборки* (бол., с. Радовель Олев.), *Оборки* (уроч. (1846–1863), с. Середи Ємлч.) [Шуберт, 21,6].

Парк. Номен *парк* загальновідомий. На досліджуваній території функціонує зі значенням 'заповідна зона', 'лісонасадження в межах населеного пункту з алеями, водоймищами тощо' [Шийка, с. 67], відображений у складі мікротопонімів *Ушомирський парк* (парк, м. Коростень), *Парк* (парк (2021–2024), с. Несолонь) [Додаток]. Складена назва *Ушомирський парк* містить атрибутивний компонент *Ушомирський* ‹ ойконіма *Ушомир*.

Поросль. Лексема *по́росль* позначає 'молодий ліс' [Шийка, с. 68, 75], 'рідкий ліс', 'зарості кущів' [Данилюк, с. 107]. Цей апелятив у різних формах мотивував мікротопоніми *Поросли* (уроч., с. Виступовичі Овр.), *Поросля* (уроч. (1846–1863), с. Рудня Овр.) [Шуберт, 20,7].

Сад. Апелятив *сад* 'земельна ділянка, на якій вирощують плодові дерева, кущі' [Шийка, с. 86] загальнопоширений. На досліджуваній території ця лексема та її дериват *садок* відображені в складі таких ВГН: *Колгоспний сад* (садок, с. Михайлівка Корс.), *Колгоспний садок* (сад, с. Поліянівка Звяг.), *Панський сад* (сад, с. Михайлівка Корс.), *Садо́к* (куток (2021–2024), с. Рутвянка Мал. [Додаток], *Яблуневий сад* (парк / сад, м. Коростень). Атрибутивні компоненти складених мікротопонімів указують на відносність (*Колгоспний*) або відносну належність (*Панський*) чи характеризують тип плодових дерев, що переважають у цій місцевості.

Мікротопоніми, мотивовані 16 лексемами на позначення ділянок, де ростуть дерева та кущі цієї групи, становлять 13% від усіх досліджуваних ВГН.

Мікротопоніми, мотивовані зоономенами

Вовч(ий). Прикметник *во́вчий* ‹ *вовк* [Грінченко 1, с. 245; СУМ 1, с. 717] може вказувати на особливості фауни місцевості, де зафіксовано мікротопонім *Волчій Островь* (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.) [Шуберт, 20,6].

В’юнище. Апелятив *в’юнище* ‘місце, де були в’юни’, ‘будь-яке місце, де щось вилося, звивалося’ [Карпенко 2025, с. 83] (див. також: *в’юн* ‘надзвичайно рухлива риба з видовженим гнучким тілом’ [СУМ 1, с. 795]) відображений у складі місцевої ВГН *Бродъ-Въюнище* (бол. (1846–1863), с. Хочине Олев.) [Шуберт, 20,6]. Мікротопонім *Бродъ-Въюнище* містить також компонент *Брод*, що має прозору семантику та вказує на характер іменованого об’єкта.

Кабаняч(ий). Прикметник *кабáнячий* ‹ *кабáн* [Грінченко 2, с. 202; СУМ 4, с. 63] вказує на фауну місцевості, де зафіксовано гелонім *Кабáняче* (бол. (1965) м. Коростишів) [СМгУ, с. 137].

Кінськ(ий), жеребецьк(ий), жереб’яч(ий). Ад’єктиви *кінський*, *жереб’ячий*, *жеребецький* похідні від зоономенів *кінь* [Грінченко 2, с. 245; СУМ 4, с. 166], *жереб’я* ‘маля кобили, лоша’ [Грінченко 4, с. 480; СУМ 2, с. 520] та *жеребець*. Такі атрибутиви в складі мікротопонімів можуть указувати на спосіб використання відповідного топооб’єкта в сільськогосподарській діяльності (випасання та / або напування худоби): *Жеребéцький* (став, с. Іванопіль Берд.), *Кíнське* (бол. (1988), с. Остапи Лугин., торф. (1959), смт Лугини) [СМгУ, с. 141]; *Жеребячий Мох* (уроч. (1846–1863), с. Рудня Овр.) [Шуберт, 20,7], *Кóнскій Мохъ* (уроч. (1846–1863; 1988), с. Бондарівка Корс.) [СМгУ, с. 141; Шуберт, 21,7] Пор. також типологійно споріднену назву *Телячій Мохъ* (уроч. (1846–1863), с. Джерело Олев.) [Шуберт, 21,6].

Кобила, кобиляч(ий). Зооном *кобúла* ‘самка жеребця; лошиця’ [СУМ 4, с. 200] та похідний прикметник *кобúлячий* мотивували такі місцеві мікротопоніми: *Кобыла* (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.) [Шуберт, 20,6], *Кобылья голова* (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.), *Кобыльи лѣски* (уроч.

(1846–1863), с. Зубковичі Олев.) [Шуберт, 21,6], *Кобиля́че* (бол. (1925), с. Розсохівське Народ.) [СМгУ, с. 141]. Варто зауважити, що лексема *кобила* побутує також у сфері будівельної лексики зі значенням ‘дерев’яна колода з гострими палями’ [Мойсієнко 2016, с. 237].

Козел, козлище. Зооном *козе́л* ‘дика жуйна тварина родини порожнисторогих, що живе переважно в горах’ [СУМ 4, с. 211] та похідна лексема *козлище* відображені в складі мікротопонімів *Козелъ* (уроч., с. Хочине Олев.) і *Козлище* (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.) [Шуберт, 20,6].

Лебедь. Зооном *ле́бедь* [Грінченко 2, с. 349; Желехівський 1, с. 399] вказує мотивував мікротопонім *Лебедь* (уроч. (1846–1863), с. Королівка, сучас. с. Лебідь Ємлч.) [Шуберт, 21,6].

Теляч(ий). Прикметник *теля́чий* (‹ *теля́*) [Грінченко 4, с. 253; СУМ 10, с. 65] в основах мікротопонімів указує, очевидно, на спосіб використання відповідного топооб’єкта в сільськогосподарській діяльності (випасання та / або напування худоби). На території Житомирського Полісся зафіксовано мікротопонім *Телячій Мохъ* (уроч. (1846–1863), с. Джерело Олев.) [Шуберт, 21,6]. Компонент *Мохъ* складеної ВГН вказує на тип іменованого об’єкта – *мох* ‘болото’ [Толстой, с. 164].

Тетерина. Лексема *тете́рина* ‘місце, де збиралося багато тетеруків’ [Лучик 2014, с. 470] ‹ *те́тер*, *тете́ра* ‘глухар, тетерев’ [ЕСУМ 5, с. 562] мотивувала місцеву ВГН *Тетерина* (уроч. (1846–1863), с. Топільня Лугин.) [Шуберт, 21,6].

У мікротопонімах досліджуваного регіону відображено 11 зоономенів. Назви зазначеної лексико-семантичної групи становлять 2% від усіх досліджуваних мікротопонімів.

2.2.2. Мікротопоніми, мотивовані лексикою антропогенного походження

Закономірно, що мікротопонімія кожного регіону відображає різні аспекти людської діяльності. Серед мікротопонімікону Житомирського Полісся вагому частину становлять назви, твірні основи яких характеризують життя і побут місцевих жителів.

2.2.2.1. Мікротопоніми, мотивовані назвами типів населених пунктів / поселень, господарських угідь та споруд

Ця лексико-семантична група містить назви, що вказують на функціональні особливості поселень та важливі господарські споруди. Відповідні мікротопоніми відображають соціально-економічну структуру регіону.

Мікротопоніми, похідні від апелятивів на позначення типів поселень та їхніх частин

Виселок. Лексема *виселок* ‘невелике селище, яке виникло внаслідок переселення людей з іншої місцевості або іншого населеного пункту, а також поселення людей на новому місці’ [СУМ 1, с. 481] мотивувала назву кутка *Ви́селок* (2016, с. Пристанційне Малин.) [Додаток].

Городище, городок. Апелятив *городо́к* ‘декілька будинків або будов, споруд, об’єднаних спільним призначенням’ [СУМ 2, с. 136] та *городи́ще* ‘місце, де збереглися рештки укріпленого поселення’ [Грінченко 1, с. 315; Желехівський 1, с. 154; СУМ 2, 136] відображені в основах мікротопонімів *Воєнний городо́к* (куток (2016), м. Малин) [Додаток], *Городище* (уроч. (1846–1863), с. Великий Дивлин Лугин.) [Шуберт, 21,6], (х. Городищенської с. р. Черн.) [АТП, с. 187]. Атрибутивний компонент *Воєнний* (‹ розм. *воєнний* ‘військовий’) складеного мікротопоніма *Воєнний городо́к* указує на відповідне призначення цієї території.

Містечко. Апелятив *місте́чко* ‘селище міського типу’ [ЕСУМ 3, с. 484] (‹ *мі́сто* ‘великий населений пункт; адміністративний, промисловий, торговий і

культурний центр’, ‘місце, де відбувається базар’ [СУМ 4, с. 751]) відображений в основі мікротопоніма *Містечко* (куток (2016), смт Ємільчине Звяг.) [Додаток].

Поселок. Лексема *посьóлок* (*посéлок*) ‘селище’ [Грінченко 3, с. 358; Желехівський 2, с. 713; СУМ 7, с. 315] мотивувала мікротопонім *Посьóлок* (куток (2016), м. Малин) [Додаток].

Село. Лексема *селó* ‘населений пункт (звичайно великий) неміського типу, жителі якого переважно обробляють землю’ [Грінченко 4, с. 113; Желехівський 2, с. 879; СУМ 9, с. 119] відображена в основах таких мікротопонімів: *На селі* (центр с. Українки Малин.), *Камінне село* (запов., с. Замисловичі Олев.), *Царське село* (куток (2016), м. Малин) [Додаток]. Компонент *Камінне* мікротопоніма *Камінне село* вказує на якісну характеристику об’єкта (матеріал), а апелятив *село* вжито в метафоричному значенні (розміщення та форма каменів об’єкта візуально нагадує село). Атрибутив *Царське* складеної назви *Царське село* мотивований, очевидно, метафоричним значенням лексеми *цáрський* – ‘розкішний, величний, багатий; такий, як у царя’ [СУМ 11, с. 183].

Слобода, слобідка. Апелятив *слободá* ‘поселення в Київській Русі, в Україні і Росії в XI–XVIII ст., жителі яких тимчасово звільнялися від феодальних повинностей і податків’, ‘велике село, селище’ та його демінутивна форма *слобíдка* ‘частина міста за характером колишнього населення, велике селище’ [ЕСУМ 5, с. 305], ‘зменш. від слобода’ [Грінченко 4, с. 152; Желехівський 2, с. 884] мотивували такі мікротопоніми: *Слобідка* (х. Велико-Деражнянської с. р. Ярн.) [АТП, с. 191], *Слобода Шевченка* (х. Булдичівської с.р. Дзерж.) [АТП, с. 169] тощо. Атрибутивний компонент *Шевченка* мікротопоніма *Слобода Шевченка*, очевидно, має меморіальний характер.

Стан. Лексема *стан* ‘місце тимчасового розташування; стоянка, табір’ [СУМ 9, с. 644], ‘конюшня’ [Грінченко 4, с. 196] відображена в основах мікротопонімів *Старые станы* (уроч. (1846–1863), с. Миколаївка Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Колгоспний стан* (вигін (2021–2024), с. Нова Борова Жит.) [Додаток]. Атрибутивні компоненти складених назв указують на відносну ознаку (*Колгоспний*) та хронологічну характеристику об’єкта (*Старые*).

Таборище, лагєр. Лексема *табори́ще* ‘місце, де розташований або де був колись табір’ [Грінченко 4, с. 242; Желехівський 2, с. 943] (‹ *табір*) мотивувала назву хутора *Таборище* (х. Білківської с. р. Рад.) [АТП, с. 183]. Синонімічний до *табір* росіянізм *лагєр* відображений в основі назви *Лагєр* (пасов. (2021–2024), с. Поліянівка Звяг.) [Додаток].

Фільварок. Апелятив *фі́льварок* ‘у феодальній Польщі, Литві, Білорусії та Україні – комплекс земельних угідь, на яких феодал-поміщик вів власне господарство’ [Грінченко 4, с. 377; СУМ 10, с. 595] мотивував місцеву ВГН *Фільварок* (фільв. (1846–1863), с. Сущани Олев.) [Шуберт, 20,6].

Хутор, хуторець, хуторок, хуторище. Апелятив *ху́тор* (*ху́тір*) ‘відокремлене селянське господарство разом з садибою власника’ [Грінченко 4, с. 420; Желехівський 2, с. 1049; СУМ 11, с. 176] та його похідні *хутарець* ‹ *хуторець*, *хуторок* та *хуторище* мотивували такі мікротопоніми: *Хутора* (уроч.: с. Миколаївка Ємлч. та с. Рясне Бараш.), *Хуторъ* (уроч., с. Яблонець Звяг.), *Хуторъ Глумецкій* (х., с. Мала Глумча Ємлч.), *Хутарецъ* (уроч. (1846–1863), с. Сімаківка Бараш.) [Шуберт, 21,6], *Хуторище* (уроч. (1846–1863), с. Верхня Рудня Овр.) [Шуберт, 20,7], *Хуторок* (уроч. (1846–1863), с. Озеряни Олев.), *Старые Хутора* (уроч. (1846–1863), с. Перга Олев.) [Шуберт, 20,6] тощо. Серед цих ВГН наявні складені мікротопоніми, що містять атрибутивні компоненти *Глумецкій* ‹ ойконіма *Глумча* (*Велика*, *Мала*), *Старые* ‹ *старий*, що вказував на час виникнення топооб’єкта.

У складі мікротопонімікону Житомирського Полісся – 10 назв, мотивованих апелятивами на позначення поселень та їхніх частин.

Мікротопоніми, мотивовані апелятивами на позначення житлово-господарських угідь

Дворець, дворище, дворок. Апелятиви *дворок* і *дворець* – демінутиви від *двір* (*двор*) ‘земельна ділянка, оточена будівлями одного господарства’, ‘дім взагалі’, ‘власність’ [Грінченко 1, с. 262; Желехівський 1, с. 174; ЛП, с. 134;

Мойсієнко 2016, с. 233]. Варто зауважити, що лексема *дворе́ць* означає ‘те саме, що палац’ та може функціонувати в переносному значенні для найменування гарних будинків, а також з іронічним семантичним відтінком. У деяких регіонах України *дворе́ць* – це ‘залізнична станція; вокзал’ [СУМ 2, с. 224]. Лексема *дво́рище* вказує на ‘запустілі ділянки, на яких у минулому була садиба’ або ж функціонує як синонім до *двір* [Мойсієнко 2016, с. 245; СУМ 2, с. 224]. Відповідні апелятиви засвідчені в основах мікротопонімів *Дворецъ* (уроч. (1846–1863), м. Черняхів) [Шуберт, 22,7], *Дворище* (уроч. (1846–1863), с. Стрибіж Пул.) [Шуберт, 22,6], *Дворок* (х. Продубівської с.р. Корс.) [АТП, с. 175].

Обище. Апелятив *обище* (*обисце*, *обісте*, *обійстя*) ‘місце, на якому стоїть хата з господарськими будівлями, двір’ [Лисенко 1974, с. 139] мотивував місцевий мікротопонім *Обище* (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев., сучас. с. Обище) [Шуберт, 20,6].

Садиба, садибн(ий). Апелятив *сади́ба* ‘все майно селянина: земля, дім, будівлі’ [ЛП, с. 151], ‘житловий будинок та господарські будівлі з прилеглими до них садом і городом, що разом є окремим господарством’, ‘те саме, що маєток’ [Грінченко 4, с. 95; СУМ 9, с. 10] та прикметник *садибне* засвідчені в основах таких мікротопонімів: *Опачинської Садиба* (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Звяг.) [Додаток], *Садибне* (х. Боровицької с.р. Корс.) [АТП, с. 174]. Складена назва *Опачинської Садиба* містить атрибутивно-посесивний компонент (*Опачинської*).

Мікротопоніми цієї групи відображають 3 назви, мотивовані лексемами на позначення житлово-господарських угідь.

Мікротопоніми, мотивовані назвами осель та їхніх частин

Барак. Апелятив *бара́к* ‘житлове приміщення, призначене для тимчасового користування’ [СУМ 1, с. 103] у формі множини відображений в основі назви кутка *Бара́ки* (смт (2021–2024) Чоповичі Корс.) [Додаток]. У цій місцевості, за словами місцевих жителів, був колись Чоповицький льонозавод.

Дача. Лексема *да́ча* ‘літній будинок для відпочинку за містом’, ‘лісова ділянка – самостійна господарська одиниця’ [Желехівський 1, с. 173; СУМ 2, с. 215] мотивувала мікротопоніми *Дачі* (куток, м. Малин), *Дачі* (сад, житл. масив (2021–2024), м. Коростень) [Додаток].

Дім. Апелятив *дім* ‘будівля, призначена для житла або для розміщення різних установ’ [Грінченко 1, с. 392; Желехівський 1, с. 186; СУМ 2, с. 306] мотивував такі мікротопоніми: *Домъ Стражника* (фільв. (1846–1863), с. Сущани Олев.), *Домъ Стрѣлка* (фільв. (1846–1863), с. Рудня-Хочинська Олев.) [Шуберт, 20,6]. Складені мікротопоніми містять атрибутивні компоненти у формі Род. відмінка належності (*Стражника*, *Стрѣлка*).

Замок, замковище, замчище, замкова гора. Лексема *за́мок* ‘укріплене житло феодала доби середньовіччя з оборонними, господарськими, культовими і т. ін. будівлями, звичайно оточене високим кам’яним муром з кількома вежами’ [Грінченко 2, с. 68; Желехівський 1, с. 257; СУМ 3, с. 218], а також деривати *за́мчище*, *замкови́ще* ‘місце, де стояв замок, руїни замку’ [Грінченко 2, с. 67, 70; Желехівський 1, с. 257, 258], *замковий* ‘належний замку’ [Грінченко 2, с. 67] мотивували такі мікротопоніми: *Замок* (уроч.: с. Несолонь Звяг. та в м. Звягель), *Замчище* (уроч., тер. іст. розкопок у м. Коростень), *Замкова гора* (пагорб (2021–2024) в м. Житомир) [Додаток], *Замковище* (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Хочинська Олев.) [Шуберт, 20,6]. Варто зазначити, що основу мікротопоніма *Замкова гора* мотивувало словосполучення *замкова гора* *‘історичне місце; гора або пагорб, де колись був розміщений замок’. Таку мотивацію підтверджує назва *Житомєрский* або *Житомирский замок* (замок (1582–1588) м. Житомир) [АКЖМУ, 1, 3, 14], а також інші історично-географічні об’єкти на території України, наприклад *Замкова гора* в м. Київ [ЕІУ 3, с. 245].

Ізбина. Лексема *ізбина* (‹ *изба́* ‘кімната’ [Мойсієнко 2016, с. 233–234; Тимченко 1, с. 346]) відображена в основі місцевого гелоніма *Избины* (бол. (1846–1863), с. Рудня-Миколаївка Ємлч.) [Шуберт, 21,6].

Общежитіє. Росіянізм *общежитие* ‘спільне помешкання, гуртожиток’ [РУС 1, с. 1760] у переносному значенні мотивував мікротопонім *Безпла́тне*

общежи́тіє (кладов. (2016), м. Малин) [Додаток]. Атрибутивний компонент *безплатне* вказує на якісну характеристику об'єкта.

Піч, печище, пічка. Лексема *піч* [СУМ 6, с. 551; Мойсієнко 2016, с. 234–235; Шушкевич, с. 146] та її похідні *пі́чка* [Аркушин 2, с. 52] і *пе́чище* 'залишки зруйнованого житла' [Лисенко 1974, с. 158] мотивували такі мікротопоніми: *Піч* (уроч. (2021–2024), с. Поліянівка Звяг.) [Додаток], *Печище* (уроч., с. Стовпинка Олев.), *Стар*. *Печки* (уроч. (1846–1863), с. Зубковичі Олев.) [Шуберт, 21,6] тощо. Атрибутивний компонент *Стар*. (*Старые*) складеної назви *Стар*. *Печки*, очевидно, вказує на хронологічну характеристику топооб'єкта.

Слуп. Апелятив *слуп* функціонує зі значенням 'стовп, опора склепіння будь-якої споруди, будівлі' [Грінченко 4, с. 153; Желехівський 2, с. 886; СУМ 9, 381]. Фонетично вторинна форма *шлуп* мотивувала мікротопонім *Бабій Шлупъ* (ос. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.) [Шуберт, 20,6]. Назва містить атрибутивно-посесивний компонент *Бабій*.

Стовп, стовпець, стовпище. Лексема *стовп* реалізувала семантику 'колода або товстий брус, установлений вертикально', у сфері будівництва може означати 'колону, підпору, що підтримує склепіння, перекриття' [Мойсієнко 2016, с. 237; СУМ 9, с. 720], а в царині землеробства – 'гряділь плуга, сохи і т. ін.' [Лисенко 1974, с. 204]. Дериват *стовпня* (‹ *стовпний* ‹ *стовп*) мотивував ВГН *Стовпня* (х. Жадківської с. р. Пот.) [АТП, с. 182], а лексеми *стовпець*, *стовпище* – мікротопоніми *Столпець* (уроч. (1846–1863), с. Великі Міньки Нар.) [Шуберт, 21,7], *Столпище* (уроч. (1846–1863), с. Киянка Барш.) [Шуберт, 22,6].

Фундаменти. Лексема *фунда́мент* 'основа, звичайно підземна або підводна, з каменю, бетону і т. ін., на якій встановлюють будинки, конструкції, машини тощо' [ЛП, с. 157; СУМ 10, с. 651] мотивувала (у плюральній формі) мікротопонім *Фундаменты* (бол. (1846–1863), с. Зелениця Барш.) [Шуберт, 22,6].

Хата. Апелятив *ха́та* 'приміщення для проживання в селі' [Грінченко 4, с. 388; Желехівський 2, с. 1036; ЛП, с. 157; Мойсієнко 2016, с. 233; СУМ 11, с. 29] та демінутив у формі множини *хатки* мотивували такі мікротопоніми: *Чорна хата* (сед. (2021–2024), с. Поліянівка, Звяг.) [Додаток], *Хатки*

(х. Підгороднянської с. р. Берд.) [АТП, с. 165]. Атрибутивний компонет *Чорна* назви *Чорна хата* вказує на колір топооб'єкта.

У мікротопонімах Житомирського Полісся відображено 11 назв, мотивованих апелятивами на позначення осель та їхніх частин.

Мікротопоніми, мотивовані назвами будівель господарського призначення

Буда, будище. Лексема *бу́да* реалізувала таку семантику: 'курінь, будка; (заст.) поташний завод; критий екіпаж; верх фургона' [ЕСУМ 1, с. 277], 'населений пункт в лісі, жителі якого виробляють дьоготь, поташ, селітру, клепки' [Шульгач 2001, с. 19], 'горб у лісі, частіше на узліссі' [Черепанова, с. 36]. Дериват *будище* вказує на 'місце, де був поташний завод' [Грінченко 1, с. 106; Карпенко 2025, с. 37; Тимченко 1, с. 72], пор. також поліськ. *будища* 'низина, поросла лісом' [Марусенко, с. 219]. Апелятив *буда* та його дериват *будище* (у формі мн. – *будища*) мотивували такі мікротопоніми: *Буда* (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.) [Шуберт, 20,6], *Зеленская-Буда* (уроч. (1846–1863), с. Будки Олев.) [Шуберт, 20,6], *Будыща* (уроч. (1846–1863), м. Олевськ) [Шуберт, 20,6], *Нанєвская Буда* (уроч. (1582) побл. с. Горбулів Рад. р-ну) [АКЖМУ, 3], *Будище* (х. (1946) Бабичівської с. р. Черв.) [АТП, с. 186] тощо. ВГН *Зеленская-Буда* та *Нанєвская Буда* містять атрибутивно-відносні компоненти *Зеленская* і *Нанєвская* відповідно.

Гумнище. Дериват *гумнище* ‹ *гу́мно* 'приміщення, у якому складають і обмолочують хліб' [ЛП, с. 134; Мойсієнко 2016, с. 233, 245], 'тік з господарчими будівлями біля житла або й за селом' [СУМ 2, с. 193], 'хлів, коло польового току, в якому стоять воли та вівці' [Никончук 1989, с. 182] відображений у ВГН *Гумнище* (бол. (1846–1863), с. Андрієвичі Ємлч.) [Шуберт, 22,6].

Клетище, кліть, клітн(ий). Лексема *кліть* 'кладовка, комора' [ЛП, с. 139; Мойсієнко 2016, с. 233–234] та похідні *клітна*, *клітище* мотивували такі місцеві ВГН: *Клетище* (уроч. (1846–1863), с. Ришавка Ушом.) [Шуберт, 21,7], *Клетна*

(уроч. (1846–1863), сс. Копище та Перга Олев.), *Стар*. *Клетъ* (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.) [Шуберт, 20,6]. Атрибутивний компонент *Стар*. (*Старая*) складеного мікротопоніма *Стар*. *Клетъ*, очевидно, вказує на час виникнення відповідного топооб'єкта.

Клунище. Дериват *клунище* ‹ *клу́ня* 'приміщення, в якому обмолочують хліб і складають у снопи' [ЛП, с. 139; Мойсієнко 2016, с. 233], очевидно, вказує на місце залишків будівлі, мотивував ВГН *Клунище* (уроч. (1846–1863), с. Діброва Мал.) [Шуберт, 21,7], *Клунище* (уроч. (1846–1863), с. Курне Курн.) [Шуберт, 22,6].

Коморка. Термін *комо́ра* на Поліссі побутує зі значенням 'кладовка' [Мойсієнко 2016, с. 234; Тимченко 1, с. 374], 'кліть', 'окреме приміщення, що здається в оренду', 'приміщення для зберігання одягу' [ЛП, с. 140], 'окрема будівля для зберігання зерна та продуктів харчування, або таке приміщення в житловому будинку' [Аркушин 1, с. 240]. Ця лексема мотивувала ВГН *Каморка* (уроч. (1846–1863), с. Суховоля Хорош.) [Шуберт, 22,7], *Коморки* (уроч. (1846–1863), с. Катюха Брон.) [Шуберт, 22,6]. ВГН *Каморка* фонетично вторинна щодо *Коморка*.

Конура. Лексема *конура́* 'те саме, що буда', 'тісне, темне й брудне приміщення, житло' [СУМ 4, с. 272] відображена в назві *Канура* (бол. (1846–1863), с. Новий Завод Пул.) [Шуберт, 22,6], що фонетично вторинна до *Конура*.

Курень. Апелятив *ку́рень* 'легка будівля, сторожка (на городах, баштанах і т. ін.)', 'убоге житло' [СУМ 4, с. 409], 'шалаш', 'сторожка', 'димова труба', 'місце, де літом варять їжу', 'місце в селі, де молодь проводить вільний час' [ЛП, с. 142] мотивував мікротопонім *Курень* (уроч. (1846–1863), с. Теснівка Брон.) [Шуберт, 22,6].

Погреб. Апелятив *по́греб* (від *погребти́* [ЕСУМ 1, с. 589]) 'спеціально обладнана яма для зберігання продуктів (перев. овочів), з лядою, але без східців' [Мойсієнко 2016, с. 234; СУМ 6, с. 723] та дериват *погреби́ще* 'погріб' [Грінченко 3, с. 235] відображено в таких ВГН: *Тарасов Погреб* (уроч. (1846–1863), с. Ясенець Овр.) [Шуберт, 20,7], *Погребище* (уроч. (1846–1863),

с. Держанівка Олев.) [Шуберт, 21,6]. Назва *Тарасов Погреб* містить атрибутивно-посесивний компонент *Тарасов*.

Шопи. Апелятив *шопи* (форма мн. від *шóпа* ‘приміщення для сільськогосподарського реманенту, сіна та ін.’ [Мойсієнко 2016, с. 234; Лисенко 1974, с. 237; Аркушин 2, с. 273]) відображений в основі місцевої ВГН *Шопи* (х. Лучицької с. р. Грдн.) [АТП, с. 169].

Мікротопоніми цієї групи відображають 9 назв, мотивованих лексемами на позначення будівель господарського призначення.

Мікротопоніми, мотивовані назвами різних споруд

Мікротопоніми цієї лексико-семантичної групи представлено назвами, мотивованими апелятивами на позначення різноманітних будівель, а також лексемами зі сфери будівництва. Серед них – назви господарських споруд, пов’язаних із гідрооб’єктами, оборонно-фортифікаційних, релігійних та інших будівель.

Мікротопоніми, мотивовані назвами огорож та оборонних споруд

Ворота. Апелятив *воро́та* ‘проїзд або прохід в огорожі між будівлями тощо, а також ворітниці, що його закривають’ [Грінченко 1, с. 256; СУМ 1, с. 741] відображено у місцевій ВГН *Ворота* (уроч. (1846–1863), с. Забаро-Давидівка Ємлч.) [Шуберт, 21,6].

Крєпость. Росіянізм *крепость* ‘фортеця, замок’ (пор. (стар.) *кріпость*, твердииня’) [РУС, с. 847] мотивував мікротопонім *Крєпость* (уроч. (2021–2024), м. Звягель) [Додаток] – історичне місце, де збереглися руїни фортифікаційної споруди.

Плотище. *Плотище* – дериват від *пліт* ‘дерев’яна огорожа’ [ЛП, с. 146; Мойсієнко 2016, с. 237], ‘огорожа плетена з хворосту’, ‘скріплені в один або декілька рядів колоди для сплаву або для переправи на них по воді’ [СУМ 6,

с. 587]; *плот*, *плит* ‘зв’язані разом в один або декілька рядів колоди, призначені для сплаву або для переправи на них по воді’ [Никончук 1990, с.129]. Цей апелятив мотивував мікротопонім *Плотище* (бол. (1846–1863), с. Селезівка Слов.) [Шуберт, 20,6].

Тин. Апелятив *тинець*, дериват від апелятив *тин* ‘огорожа, сплетена з лози, тонкого гілля пліт’ [Грінченко 4, с. 261; Желехівський 2, с. 963; Мойсієнко 2016, с. 237; СУМ 10, с. 114], відображений в основі місцевої ВГН *Тынець* (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.) [Шуберт, 21,6].

Мікротопоніми цієї групи відображають 4 назви, мотивовані лексемами на позначення оборонних споруд.

Мікротопоніми, мотивовані назвами гідротехнічних споруд

Лавка. Слово *ла́вка* ‘кладка через воду (рів, струмок)’ [Аркушин 1 с. 300], ‘дошка або колода, покладена через річку, струмок, болото, як для переходу’ [Никончук 1990, с. 193], ‘дощечка-сидіння в бортницькому лазиві’ [Никончук 1989, с. 41] у формі множини засвідчена в місцевій назві *Лавки* (уроч. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.) [Шуберт, 21,6]. Зауважимо, що споріднена лексема *ла́ва* на досліджуваній території зафіксована зі значенням ‘ділянка землі, що належить одній особі’ [ЛП, с. 107].

Гать. Лексема *гать* ‘настил з дерева, хмизу і т. ін. для проїзду через болото’ [Грінченко 1, с. 277; Желехівський 1, с. 138; СУМ 2, с. 41], ‘дорога, вимощена через болото колодами або дошками’, ‘дорога, вимощена через болото гілками або соломою’ [Никончук 1990, с. 190] мотивувала мікротопоніми *Гать* (х. Яроповицької с.р. Андр.) [АТП, с. 162], *Гать* (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.), *Гать* (х. (1846–1863), с. Левковицький Млинок Овр.) [Шуберт, 20,7], *Нижняя Гать* (уроч. (1846–1863), с. Середня Рудня Овр.) [Шуберт, 20,7]. Атрибутивний компонент *Нижняя* ВГН *Нижняя Гать* указує на розміщення об’єкта.

Гребля. Апелятив *гре́бля* функціонує зі значенням ‘гідротехнічна споруда, що перегороджує річку або інший водотік для створення водосховищ, одержання енергії і т. ін.’ [Грінченко 1, с. 324; ЕССУМ 1, с. 301; Желехівський 1, с. 158]. На Поліссі лексема *гре́бля* синонімічна з ГТ *гать* ‘дорога, вимощена через болото колодами або дошками’, ‘дорога, вимощена через болото хмизом, лозою або гіллям’ [Никончук 1990, с. 190, 192]. Цей апелятив відображений в основах таких ВГН: *Котова-Гребля* (уроч. (1846–1863), с. Радогоща Лугин.) [Шуберт, 21,7], *Мрозова гребля* (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Роскопана гребля* (уроч. (1846–1863), с. Бобрицька Болярка Барш.) [Шуберт, 22,6], *Томкова Гребля* (уроч. (1846–1863), с. Лучанки Слов.) [Шуберт, 20,7]. Компоненти *Котова*, *Мрозова* та *Томкова* складених назв, очевидно, мають посесивний характер. Складник *Роскопана* відображає якісну характеристику йменованого об’єкта.

Дамба. Апелятив *да́мба* ‘гідротехнічна або дорожня споруда у вигляді валу для зберігання води у водоймищах, захисту низин від затоплення і т. ін.’ [СУМ 2, с. 210] відображений в основі місцевої ВГН *Да́мба* (стави: (1990) с. Новопіль Черн. (1989), с. Новаки Корс.) [СМгУ, с. 127].

Міст. На досліджуваних теренах побутують споріднені лексеми *міст* ‘споруда для переїзду або переходу через річку, залізницю, автомагістраль, яр і т. ін.’ [Грінченко 2, с. 432; Желехівський 1, с. 443; СУМ 4, с. 749], ‘дорога, вимощена через болото колодами або дошками’ [Никончук 1990, с. 190] та *мосто́к* ‘простий пліт, що складається з двох загострених колод довжиною по 5 метрів, покритих дощатим настилом’, ‘дошка або колода, покладена через річку, струмок, болото, як для переходу’ [Никончук 1990, с. 129, 193]. Апелятиви *мостець* і *мостище* – деривати від *міст*. Зазначені лексеми мотивували такі мікротопоніми: *Мостецъ* (пот. (1846–1863), с. Майдан-Копищенський Олев.) [Шуберт, 20,6], *Мостище* (уроч., с. Болярка Олев.), *Бродъ Мосты* (брід / уроч., с. Лопатичі Олев.), *Мостокъ* (уроч. (1846–1863), с. Чміль Ємлч.) [Шуберт, 21,6] тощо. Складена назва *Бродъ Мосты* містить компонент *Бродъ*, що вказує на тип географічного об’єкта.

Плотина. Лексема *плоти́на* ‘загата’ [Шийка, с. 72], очевидно, пов’язана зі словом *пліт*, що на досліджуваній території реалізує не лише семантику ‘огорожа’, а й ‘невелика загата’ [Шийка, с. 72] (див. також: *пліт*, *плит*, *плот* [Никончук 1990, с. 129]). Цей апелятив мотивував ВГН *Плотина* (бол. (1846–1863), с. Червонка Слов.) [Шуберт, 20,6].

Шлюз. Лексема *шлюз* функціонує зі значенням ‘гідротехнічна споруда, якою регулюють витрату та розподіл води або визначають кількість витраченої води’ [ЕСУМ 6, с. 441; Желехівський 2, с. 1004; СУМ, 11, с. 492]. Цей апелятив мотивував назву-орієнтир *Під шлюзами* (місце в річці для купання та пляж (2021–2024), с. Малинівка Звяг.) [Додаток].

У складі мікротопонімів цієї групи – 7 назв, мотивованих лексемами на позначення гідротехнічних споруд.

Мікротопоніми, мотивовані назвами шляхів сполучення

Дорога. Загальновживана лексема *доро́га* ‘смуга землі, по якій їздять і ходять’ [Грінченко 1, с. 426; Желехівський 1, с. 199; ЕССУМ 1, с. 350; ЕСУМ 2, с. 111; Тимченко 1, с. 224], ‘польова дорога, путівець’ [Никончук 1990, с. 181] мотивувала ВГН *Катеринська дорога* та *Панська дорога* (ділянки доріг (2021–2024), с. Несолонь Звяг.) [Додаток]. Означувальний компонент *Катеринська* має меморіальний характер, а складник *Панська*, очевидно, вказує на відношення до панів. Пор. ще *па́нський* ‘розрахований на пана, пані’ [СУМ 6, с. 50], тобто хорошої якості.

Залізничний міст. Словосполучення *залізничний міст* утворено від складників *залізни́чний* (прикм. до *залізни́ця* ‘дорога з рейковою колією, призначена для пересування залізничного рухомого складу’ [СУМ 3, с. 189; ЕСУМ 2, с. 229]) та *міст* [Грінченко 2, с. 432; СУМ 4, с. 749], мотивувало мікротопонім *Залізничний міст* (міст (2021–2024), м. Коростень) [Додаток].

Катакомби. Апелятив *катакомби* ‘підземні природні або штучні печери з довгими заплутаними ходами’ [Грінченко 2, с. 224; ЕСУМ 2, с. 401;

Желехівський 1, с. 337] відображений в основі мікротопоніма *Катакомби* (підземні ходи, м. Бердичів) [Додаток].

Миздорожа. ГТ *миздоро́жа* вважаємо одним із фонетичних варіантів ГТ *міждорі́жжя*, *міздоро́жже* ‘місце між дорогами’ [Никончук 1990, с. 190]. Цей апелятив мотивував місцеву ВГН *Миздорожа* (уроч. (1846–1863), с. Кам’яна Гірка Лугин.) [Шуберт, 21,6].

Проход. Віддієслівне утворення *прохо́д* реалізувало у сфері географічної термінології такі значення: ‘стежка в лісі’ [Шийка, с. 78], ‘місце, де можна проходити, просуватися, проникати крізь що-небудь, між кимсь, чимсь’ [Грінченко 3, с. 488; Желехівський 2, с. 782; СУМ 8, с. 336]. Плюральна форма *проходи* відображена в основах таких мікротопонімів: *Проходы* (уроч. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.) [Шуберт, 20,6], *Проходи* (уроч. (1846-–863), побл. с. Думинське Овр.) [Шуберт, 20,7].

Траса. Лексема *тра́са* (загальновживане значення – ‘широкий асфальтовий шлях, що з’єднує великі міста, важливі об’єкти тощо’ [ЕСУМ 5, с. 623; СУМ 10, 237]) мотивувала мікротопонім *Траса* (міст і місцевість (2021–2024) побл. с. Тупальці Звяг.) [Додаток]. Тут збереглися залишки мосту, що після завершення будівництва мав бути частиною траси Ленінград – Одеса.

Шлях. Апелятив *шлях* синонімічний до лексеми *доро́га* ‘смуга землі, призначена для їзди та ходіння; дорога’ [Грінченко 4, с. 504; Желехівський 2, с. 1094; ЕССУМ 4, с. 514; ЕСУМ 6, с. 443; СУМ 11, с. 493; Тимченко 2, с. 499] мотивував мікротопонім *Шлях* (куток (2021–2024) с. Кропивня Звяг.) [Додаток].

Мікротопоніми цієї групи налічують 6 назв, мотивованих лексемами на позначення шляхів сполучення.

Мікротопоніми, мотивовані лексемами на позначення різних споруд, господарських угідь та шляхів сполучення, становлять 8.9% від усіх досліджуваних ВГН.

2.2.2.2. Мікротопоніми, твірні основи яких указують на господарську діяльність

ВГН цього підрозділу ілюструють зв'язок мікротопонімії з різними аспектами людської діяльності, пов'язаної з освоєнням території, господарським використанням землі, тваринництвом, промисловістю та ремеслами.

Мікротопоніми, в основах яких відображено способи освоєння території

На території Житомирського Полісся росте багато лісів. Для освоєння цієї території в давні часи застосовували різні методи, наприклад *випалювання*. На це вказують мотивувальні апелятиви ***костер***, ***попіл*** та лексеми, споріднені зі словами ***жар*** та ***горіти***. *Вирубування лісу* – інший поширений спосіб зробити землю придатною для сільськогосподарського використання. Про це свідчать апелятиви в основах місцевих ВГН, споріднені з ***рубати***, ***сікти***, ***чертити***. Для очищення територій також *корчували* дерева, на що вказують мікротопоніми, мотивовані лексемами, спільнокореневими з ***корчувати*** й ***теребити***.

Брак. *Браки* (бол. (1846–1863), с. Великий Яблонець Ємлч.) [Шуберт, 21,6] ‹ *брак* 'рештки згорілого дерева, соломи та ін.' [ЕСГУ, с. 67; ЕСУМ 1, с. 243; Лисенко 1974, с. 36].

Вигар, гари. На позначення випалених територій використовували ГТ *ви́гар* 'випалене місце на болоті', 'випалене місце в лісі', 'низина біля річки' [Данилюк, с. 23], 'яма в болоті утворена внаслідок вигорання торфу', 'широке русло ріки' [Черепанова, с. 43] (пор. також *вигари* 'випалене місце в лісі' [Черепанова, с. 44]), *гар* 'випалене місце в лісі' [Данилюк, с. 33]. Зазначені ГТ відображені в таких ВГН: *Выгар* (бол. (1846–1863), с. Держанівка Олев.) [Шуберт, 21,6], *Гары* (уроч. (1846–1863), с. Іванопіль Ушом.) [Шуберт, 21,6].

Вижар. ГТ *ви́жар* 'западина' [Марусенко, с. 220], 'випалене місце в лісі', 'випалене місце на болоті', 'маленьке болото', 'низина, поросла травою' [Данилюк, с. 24], очевидно, спорідненний із *вигар*, мотивував мікротопонім *Вижар* (дубина, уроч. (2021–2024), с. Теснівка Звяг.) [Додаток].

Вирубок, зрубок, поруб. На території України зафіксовано низку лексем, похідних від дієслова (*ви-*, *з-*, *по-*) *руба́ти*: *ви́рубка* ‘просіка’, *вирубок* ‘зрубаний ліс’ [Данилюк, с. 26], *ви́рубки* ‘місце в лісі, де вирубано дерева’ [Шийка, с. 16], [Данилюк, с. 106], *зруб* ‘чисте місце в лісі після вирубки’ [Черепанова, с. 89], *по́руб* ‘вирубане місце в лісі’ [Данилюк, с. 106], ‘пасовище в лісі’, ‘ділянка вирубаного лісу’, ‘таємне вирубування дерев в лісі, браконьєрство’ [Лисенко 1974, с. 167]. Зазначені ГТ відображені в основах таких мікротопонімів: *Зубковскіе Вырубки* (уроч., с. Миколаївка Олев.), *Зрубок* (х. Мирославльської с. р. Бар.) [АТП, с. 163], *Парубъ* (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Хочинська Олев.) [Шуберт, 20,6]. Апелятив *паруб*, твірний для мікротопоніма *Паруб*, уважаємо вторинним щодо *поруб*. Мікротопонім *Зубковскіе Вырубки* містить атрибутивно-відносний компонент *Зубковскіе*.

Горіл(ий), погоріл(ий), погорілець. Апелятиви, похідні від дієслова *горіти* ‹ псл. **gorěti* [ЕСУМ 1, с. 567] та його префіксального деривата *погорі́ти*, мотивували такі мікротопоніми: *Гориле* (уроч. (2021–2024), с. Несолонь Звяг.) [Додаток], *Погорѣлое* (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Погорелое* (уроч. (1846–1863), с. Виступовичі Овр.) [Шуберт, 20,7], *Погорѣлець* (уроч. (1846–1863), с. Іванопіль Ушом.) [Шуберт, 21,6]. Пор. також ГТ *гори́лище* ‘випалене місце в лісі’ [Данилюк, с. 37].

Корчага, корчів’я, корчунок. На досліджуваній території побутує низка лексем, пов’язаних із апелятивами *корч*, *корчувати* (*корчувати* ‘виривати із землі разом із корінням дерева, кущі, пні’ [СУМ 4, с. 303]): *корчі́* ‘гора, на якій смугами чергуються пасовища та ліс’ [Марусенко, с. 232], ‘зарості кущів’ [Данилюк, с. 66], ‘зрубаний ліс’, ‘місце в лісі, де зрубано дерева’, ‘зарості дерев, кущів’ [Шийка, с. 47], *корчу́нок* ‘поле на місці викорчуваного лісу’ [Аркушин 1, с. 244], ‘місце в лісі, де зрубано дерева’ [Шийка, с. 47]. Деривати від цих лексем мотивували такі мікротопоніми: *Корчага* (уроч. (1846–1863), с. Кам’яна Гірка Лугин.) [Шуберт, 21,6], *Корчевье* (уроч. (1846–1863), с. Нова Рудня Лугин.) [Шуберт, 20,7], *Корчовье* (уроч. (1846–1863), с. Рудня Олев.) [Шуберт, 20,6], *Корчунок* (х. Гадзинської с. р. Жит.) [АТП, с. 172].

Костер. Про освоєння території способом випалювання свідчать також і назви, мотивовані лексемою *костер*, що може означати як ‘велике вогнище’, так і ‘рівно зложені на велику купу поліна дров, або в’язок очерету на паливо’ [ЕССУМ 2, с. 273; ЕСУМ 3, с. 52], ‘складені дрова у вигляді копиці’ [Аркушин 1, с. 245]. Цей апелятив мотивував мікротопонім *Костры* (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев. та с. Велика Глумча Ємлч.) [Шуберт, 20,6; 21,6].

Пасіка, підсічн(ий), просіка. Дієслово *сікти́* (‹ **sěkti* ‘насікти, висікти’ [ЕСУМ 4, с. 305]) реалізувало синонімічну семантику до *руба́ти*. Від *сікти* утворено низку похідних географічних термінів: *на́сіка* ‘ділянка лісу, призначена на зруб’ [ЕСУМ 4, с. 304], ‘місце, на якому вирубано ліс для управи поля’ [Rudnicki, с. 27–28], ‘місце, де розставлено вулики з бджолами і розташовано спеціальні будівлі’ [Грінченко 3, с. 99; СУМ 6, с. 86], *про́сіка* ‘вирубане місце в лісі’ [Данилюк, с. 111], *по́січ* ‘пасіка’, ‘місце, на якому вирубано ліс для поля’ [Rudnicki, с. 27–28] тощо. Мікротопоніми, мотивовані апелятивами, похідними від *сікти*, представлені такими назвами: *За пасікою* (ділянка (2021–2024), с. Поліянівка Звяг.) [Додаток], *Просіка* (х. Болярської с. р. Ємлч.) [АТП, с. 171], *Пасека* (уроч. (1846–1863), с. Городець Слов.) [Шуберт, 20,7], *Пасіка* (х. Вишенської с. р. Жит.) [АТП, с. 183]. Мікротопонім *Пасіка* також може бути мотивований терміном *на́сіка* зі сфери бджільництва [СУМ 6, с. 86].

Попелище. Лексема *попели́ще* ‘місце, куди викидають попіл’ [Грінченко 3, с. 321] відображена в основі місцевої ВГН *Попелище* (уроч. (1846–1863), с. Мокляки Ємлч.) [Шуберт, 21,6].

Потеребок. ГТ *потеребъ* теж пов’язаний із підсічним землеробством, походить від *потереби́ти* (‹ **terbiti* ‘чистити, очищати’ [ЕСУМ 5, с. 549–550]) й означає ‘викорчуване від лісу місце’ [Шульгач 1998, с. 221], ‘вирубаний під поле ліс’ [Аркушин 2, с. 79], ‘низина біля річки’ [Данилюк, с. 107], ‘заглибина, яма’ [Карпенко 2003, с. 172]. Дериват *потеребок* / *потеребка* від *потеребъ* мотивував мікротопонім *Потеребки* (уроч. (1846–1863), м. Олевськ) [Шуберт, 20,6].

Чертіж. ГТ *че́рті́ж* (‹ *čьrtežь* [ЭССЯ 4, с. 162]) ‘вирубка, цілина’, ‘поле, оброблене внаслідок вирубки і корчування лісу’ [Rudnicki, с. 19] утворено від

дієслова *чертúти*, реалізував семантику на позначення таких процесів: ‘вирубка, цілина’, ‘поле, оброблене після вирубування і корчування лісу’ [Rudnicki, с. 19]. Цей апелятив мотивував такі мікротопоніми: *Анасковъ Чертежъ* (уроч. (1846–1863), с. Держанівка Олев.) [Шуберт, 21,6], *Чертежъ* (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.) [Шуберт, 20,6]. Складена ВГН *Анасковъ Чертежъ* містить атрибутивно-посесивний компонент *Анасковь*.

У досліджуваному регіоні відзначено поодинокі мікротопоніми, мотивовані лексикою на позначення ***інших способів освоєння території***: *Виструбъ* (уроч. (1846–1863), с. Кишин Олев.) [Шуберт, 21,6]. Цей мікротопонім пов’язаний із д.-рус. *струбъ*, указує на місце колишніх лісозаготівель [Карпенко 2003, с. 185]. Пор. ще укр. діал. *струба́к* ‘колодка’ [Аркушин 2, с. 183]; *Коренья* (уроч. (1846–1863), с. Кочичине Ємлч.) [Шуберт, 21,6] ‹ *ко́рінь* [Грінченко 2, с. 284; Желехівський 1, с. 366]. Прикметно, що поруч розташоване уроч. *Копища*; *Пеньки* (уроч. (1846–1863), сс. Лопатичі Олев. та Червона Воля Грдн.) [Шуберт, 21,6] ‹ *пеньо́к* ‘немалий дерев’яний обрубок циліндричної форми, вкопаний в землю’ [Грінченко 3, с. 106], ‘нижня частина стовбура дерева, яка залишилася в землі після того, як дерево обрубали’ [ЕССУМ 4, с. 34]. Варто зазначити, що лексема *пень* функціонувала на досліджуваній території у сфері бортництва: v покрадє^{н}ю пчолы *пнє^{v}* дєсєтъ [АЖГУ, 249 зв.; Мойсієнко 2016, с. 230]; *Цілинова Видра* (х. Казенно-Громадської с.р. Любр.) [АТП, с. 177] ‹ *ви́дра* ‘глибоко, але грубо оброблена земля’ (псл. **vydьra* ‹ **vydьrati*) [Лучик 2014, с. 118; Шульгач 1998, с. 318]. Пор. також у цьому контексті словосполучення *ви́дерте по́ле* ‘вперше зоране поле’ [Данилюк, с. 24], *видерать новину* ‘піднімати, розорювати цілину’ [Лисенко 1974, с. 43], а також *ви́дер* ‘вперше оброблена ділянка землі’ [ЛП, с. 95].

Мікротопоніми цієї групи відображають 9 назв, мотивованих лексемами на позначення способів освоєння території.

Мікротопоніми, мотивовані лексемами на позначення різноманітних земельних ділянок

Вигода. ГТ *ви́года* ‘ліс, де росте багато ягід та грибів’, ‘хутір, розташований у вигідному місці’ [Аркушин СМ 1, с. 111], ‘те, що дає якийсь прибуток, зручність у чомусь, сприятливі умови’ [СУМ 1, с. 375] відображений в основах мікротопонімів *Вигода* (х. Садківської с. р. Жит.) [АТП, с. 173] і *Нова Вигода* (х. Гадзинської с. р. Жит.) [АТП, с. 172]. Такі назви давали поселенням чи об’єктам, розташованим у зручних для прибуткової діяльності місцях [28, с. 57].

Город. Демінутив *городчик* (‹ *горо́д* ‘оброблене поле’ [Данилюк, с. 37], ‘присадибна земельна ділянка’, ‘земельна ділянка, на якій вирощують овочі, картоплю’ [Шийка, с. 25]) мотивував мікротопонім *Гора-Городчикъ* (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.) [Шуберт, 20,6].

Гора. *Горою* на досліджуваній території, крім підвищення, називали ‘необроблювану ділянку землі або оброблювану як додаткову’ [ЛП, с. 97]. Апелятив із таким значенням мотивував, очевидно, основу назви *Гора-Городчикъ* (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.) [Шуберт, 20,6].

Границя, гранн(ий). ГТ *грани́ця* побутує на досліджуваній території з такою семантикою: ‘лінія, що розділяє які-небудь території; смуга поділу’ [СУМ 2, с. 157], ‘польова дорога, путівець’ [Никончук 1990, с. 181]. Прикметник *гра́нний* уважаємо похідним від основи *гран-*: *грани́ця*. Відповідні лексеми мотивували такі місцеві ВГН: *Гранное Болото* (уроч. (1846–1863), с. Юрове Олев.) [Шуберт, 20,6], *Гранній дубъ* (уроч. (1926), пізніше – х. с. Несолонь Звяг.) [АТУЖ, с. 269; Шуберт, 22,6], *Награнича* (уроч. (1846–1863), с. Андрієвичі Ємлч.) [Шуберт, 22,6]. Складна ВГН *Награнича*, очевидно, є назвою-орієнтиром.

Ґрунт. *Ґрунтом* в актових книгах із досліджуваної території називали ‘землю, земельну власність’ [Мойсієнко 2016, с. 245; Тимченко 1, с. 198]: *Ґпа(н)чи(н)ско(г)[о] кгру(н)ту*, на *кгру(н)тѣ Ґпа(н)чи(н)ско(м)* (землі (1611) побл. сучас. м Черняхів) [АКЖГУ, 106 зв.], *Иванко(в)ски(и) кгру(нт)* (земля (1611) побл. м. Житомир) [АКЖГУ, 21], *Ло(в)ко(в)ски(и) кгру(н)т* (земля (1611) побл. м. Житомир) [АКЖГУ, 80], *Сѣлѣцкии кгрунт* (власність Корчевського

(1635) побл. с. Кам’яний Брід Хорош. р-ну) [АЖГУ, 299, 300], *Скоморо^{с}ки^{и} кгрунт* (земля (1635) побл. м. Житомир) [АЖГУ, 251], *Чє(р)нєхо(в)ски(и) кгру(нт)* (землі (1611) побл. сучас. м. Черняхів) [АКЖГУ, 7], *Шє(р)шнє(в)скиє кгрунти* (землі (1611) побл. сучас. м. Черняхів) [АКЖГУ, 7] тощо. Атрибутивні компоненти всіх зазначених назв мають відносний характер.

Десятини. ГТ *десятини* (форма мн. від *десяти́на* ‘стара російська одиниця земельної площі, яка дорівнює 1,09 га’ [Грінченко 1, 373; Желехівський 1, с. 178; СУМ 2, с. 256]) мотивував мікротопонім *Десятини* (х. Шершнівської с. р. Чоп.) [АТП, с. 189].

Лан. ГТ *лан* реалізував такі значення: ‘поле’, ‘земельна ділянка, яка має певні межі’ [Шийка, с. 52], ‘ділянка поля’ [Данилюк, с. 74], ‘безліса рівнина, рівний, широкий простір’, ‘поле’, ‘ділянка оброблюваної землі, яка має певні межі’ [Мойсієнко 2016, с. 245; СУМ 4, с. 443]. Ця лексема відображена в складі мікроойконіма *Червоний лан* (х.: Недашківської с. р. Баз., та Головківської с. р. Мал.) [АТП, с. 163, 178]. Атрибутивний компонент *Червоний* ‹ *черво́ний* має ідеологічне значення: ‘який стосується революційної діяльності; пов’язаний з радянським соціалістичним ладом’ [СУМ 11, с. 296].

Нива. ГТ *ни́ва* ‘ділянка поля’, ‘оброблене поле’, ‘необроблене поле’ [Данилюк, с. 86], ‘ділянка або смуга землі, на якій ростуть хлібні культури або яка призначена для їх вирощування; поле’ [ВТС, с. 621; СУМ, 5, с. 408–409] мотивував мікротопоніми *Долгая-Нива* (уроч. (1846–1863), с. Рудня Олев.) [Шуберт, 20,6], *Велика нива* (поле (2021–2024), с. Ушиця Корс.) [Додаток]. Складені назви містять означувальні компоненти *Долгая*, *Велика*.

Новини. Лексема *новини* – форма множини від *новина́* ‘земля ніколи не орана або вперше зорана; цілина’ [ЛП, с. 108; СУМ 5, с. 434]. Цей апелятив відображений у складі таких мікротопонімів: *Новины* (уроч. (1846–1863), с. Забаро-Давидівка та Рудня-Іванівська Ємлч.; с. Корчівка Овр. та с. Сущани Олев.) [Шуберт, 20,6; 20,7; 21,6], *Новини* (х. (1946) Великолугівської с. р. Довб.) [АТП, с. 170].

Оберок. ГТ *оберок* (*обирок*) позначав частину лісу (‘край лісу, клин лісу’), а також ‘ділянки сінокосу біля будинків’ [Данилюк, с. 87]. Ця лексема у формі множини мотивувала гелонім *Оберки* (бол. (1846–1863), с. Думинське Овр.) [Шуберт, 20,7].

Поле. Апелятив *по́ле* ‘земельна ділянка’, ‘місце осушеного болота’, ‘широка рівнина’ [Шийка, с. 74], ‘ділянка обробленої землі’ [Мойсієнко 2016, с. 245; Данилюк, с. 86], ‘безліса рівнина, рівний великий простір’ [ВТС, с. 846] відображений в основах таких мікротопонімів: *Долгое-Поле* (уроч. (1846–1863), с. Майдан-Копищанський Олев.) [Шуберт, 20,6], *Довгі Поля* (х. Меленівської с. р. Чоп.) [АТП, с. 188], *Дослідне Поле* (х. Старо-Чорторийської с. р. Любр.) [АТП, с. 178], *Ярило(в)скоє поле* (землі (1611) побл. сучас. м. Черняхів) [АКЖГУ, 106 зв.]. Складені мікротопоніми містять атрибутивні (*Довге*, *Довгі*, *Дослідне*) та атрибутивно-відносний (*Ярило(в)скоє*) компоненти.

Посів. Віддієслівний іменник *посі́в* ‘засіяне поле’ [Шийка, с. 75] мотивував мікротопонім *Новий посів* (нива (2021–2024), с. Михайлівка Корс.) [Додаток]. Складена назва містить означувальний компонент *Новий*.

Рубіж, рубіжн(ий). Для позначення ліній розмежування певних територій використовували ГТ *рубіж* ‘лінія, межа, що відділяє кого-, що-небудь від когось, чогось’, ‘те, що відділяє одне від одного’ [СУМ 8, с. 893]. Мікротопоніми, мотивовані апелятивом *рубіж* та похідними від нього лексемами, представлені такими назвами: *Рубі́ж* (бол. (2024), с. Славенщина Нар.) [СМгУ, с. 173], *Рубежный* (уроч. (1846–1863), с. Жеревці Лугин.) [Шуберт, 21,6], *Рубижна* (уроч. (1846–1863), смт Коростень) [Шуберт, 21,7].

Сіножать. ГТ *сіножать* реалізував таку семантику: ‘заросле травою поле, що свідомо не обробляється кілька років для відновлення родючості ґрунту’ [Мойсієнко 2016, с. 245; Никончук 1985, с. 30], ‘сінокіс’, ‘рівнина, поросла травою’, ‘низина (луг), що поросла травою’, ‘левада’ [Шийка, с. 86]. Цей апелятив мотивує стрижневі компоненти складених ВГН та широко представлений в архівних документах, що стосуються обстежуваної території: *Андрєє(в)скиє сѣножати* (землі (1611) побл. сучас. м. Черняхів) [АКЖГУ, 7],

Бо^{б}ри^{ц}ка сєножать (земля (1635) побл. сучас. с. Старі Велідники) [АЖГУ, 266], *Vєлє^{д}ни^{ц}ка сєножать* (земля Абрама Тишкевича (1635), побл. сучас. с. Старі Велідники) [АЖГУ, 266], *Прибы^{т}ко^{v}ска сєножа^{т}* (власність Віляма (1635) побл. сучас. с. Старі Велідники) [АЖГУ, 266 зв.], *Сорокопєнская сєножать* (земля (1635) побл. сучас. с. Старі Велідники) [АЖГУ, 266 зв.]. Атрибутивні складники зазначених назв виражають відношення об'єкта до особи (*Андрєє(в)скиє*) або іншого об'єкта (*Бо^{б}ри^{ц}ка*, *Vєлє^{д}ни^{ц}ка* тощо).

Ток. Лексема *ток* 'місце у хліві, де лежить сіно, солома тощо' [Лисенко 1974, с. 214], 'розчищене місце, спеціально підготовлений майданчик надворі або в приміщенні для молотьби, очищення і просушування зерна, кирти, стіжки, ожереди і т. ін., що стоять на такому місці' [Грінченко 4, с. 265; СУМ 10, с. 136; Тимченко 2, с. 394] відображена в складі таких мікротопонімів: *Каменный Токъ* (уроч., с. Рясне Бараш.), *Ступовы Токи* (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Миколаївка Ємлч.) [Шуберт, 21,6]. Атрибутивний компонент *Каменный* мікротопоніма *Каменный Токъ* указує на якість ґрунту цієї території. Компонент *Ступовы* складеної назви *Ступовы Токи* має, напевно, посесивний характер.

Фазенда. Апелятив *фазе́нда* 'ділянка поля' [Данилюк, с. 139] (‹ порт. *fazenda* 'маєток, помістя' [Шийка, с. 89], 'у Бразилії – великий землевласницький або тваринницький маєток' [ВТС, с. 1526]) відображений в основі мікротопоніма *Фазенда* (орне поле (2021–2024), с. Поліянівка Звяг.) [Додаток].

Мікротопоніми цієї групи налічують 13 назв, мотивованих лексемами на позначення земельних ділянок.

Мікротопоніми, мотивовані назвами, пов'язаними з утриманням тварин

Основи зазначених мікротопонімів формують дві групи: 1) ***мікротопоніми, мотивовані назвами приміщень, де утримують, годують тварин***; 2) ***мікротопоніми, мотивовані назвами території, де випасають худобу (птицю).***

До першої групи відносимо такі мікротопоніми:

Звіринець. Лексема *звири́нець* ‘клітки з різними звірами для показу’ [Грінченко 1, с. 132; Желехівський 1, с. 289; СУМ 3, с. 484; Черепанова, с. 88] відображена в основі назви *Звіринець* (х. Лутівської с. р. Рад.) [АТП, с. 184].

Індюшатник. Росіянізм *индюшатник* (укр. відповідник – *індичник*) мотивував мікротопонім *За індюшатником* (орне поле (2021–2024), с. Поліянівка Звяг.) [Додаток].

Кошара. Апелятив *коша́ра* ‘загорода або хлів для овець, кіз; вівчарня’, (рідко) ‘хлів для великої рогатої худоби’ [Грінченко 2, с. 296; Мойсієнко 2016, с. 233; СУМ 4, с. 315] відображено в таких мікротопонімах: *Кошары* (уроч. (1846–1863), с. Браженка Черн.) [Шуберт, 22,7], *Кошары* (уроч. (1846–1863), с. Липляни Чоп.) [Шуберт, 21,7], *Левковы-Кошары* (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.) [Шуберт, 21,7]. ВГН *Левковы-Кошары* містить атрибутивно-посесивний компонент *Левкові*.

Курятник. Лексема *куря́тник* ‘приміщення для курей’ [Грінченко 2, с. 331; СУМ 4, с. 414] відображена в основі мікротопоніма *Курятник* (орне поле, х. (2021–2024), смт Пулини) [Додаток]. У сучасній українській мові цей апелятив належить до рідковживаних, на відміну від *курник*.

Овчарня. Росіянізм *овчарня* (укр. *вівча́рня* ‘хлів або повітка для овець, кошара’ [Желехівський 1, с. 94; СУМ 1, с. 551]) мотивував мікротопонім *Овчарня* (уроч. (1846–1863), с. Ємільчине Звяг.) [Шуберт, 21,6].

Свинарник. Апелятив *свина́рник* ‘приміщення для свиней’ [Грінченко 4, с. 106; СУМ 9, с. 70] відображений в основі ВГН *За свинарником* (поле (2021–2024), с. Поліянівка Звяг.) [Додаток].

Станок. Лексема *стано́к* зі значенням ‘відгороджене місце для тварини в стайні, корівнику і т. ін.; стійло’ [СУМ 9, с. 649] у формі множини мотивувала, ймовірно, мікротопонім *Станки* (уроч. (1846–1863), с. Магдин Гладк.) [Шуберт, 20,7].

Стойло. Апелятив *стойло* – фонетичний варіант до *сті́йло* **‘**приміщення для утримання худоби’, ‘місце на випасі, де худоба скупчується під час спеки для

відпочинку’, ‘убоге житло людини’ [СУМ 9, с. 711], пор. ще: *сти́ло* ‘місце для відпочинку худоби після водопою’, *сти́йло* ‘місце, де постійно живуть тварини’, *сті́йло* ‘місце, де сплять дикі кози [Аркушин 2, с. 173–174]. Лексема *стойло* відображена в місцевих ВГН *Зеленое Стойло* (уроч. (1846–1863), с. Літки Лугин.) [Шуберт, 21,7], *Стойло* (уроч. (1846–1863), с. Гадзинка Глибоч.) [Шуберт, 22,7], *Стойло* (х. (1846–1863) побл. м. Баранівка Бар.) [Шуберт, 22,6]. Складена ВГН *Зеленое Стойло* містить означувальний компонент *Зеленое*.

Ферма, фермерськ(ий). Лексеми *фе́рма* ‘приватне сільськогосподарське підприємство на власній або орендованій землі’, ‘господарське спеціалізоване підприємство радгоспу або колгоспу, що займається певною галуззю тваринництва’ [СУМ 10, с. 577] та *фе́рмерський* ‘стос. до ферми, який характеризується наявністю, переважанням ферм’ [СУМ 10, с. 578] мотивували мікротопоніми *Ферма* (вигін, м. Коростень) та *Фермерське* (орне поле (2021–2024), с. Михайлівка Корс.) [Додаток].

До другої групи відносимо такі мікротопоніми:

Вигін. ГТ *ви́гін* ‘простора вільна ділянка біля села або в селі, куди виганяють пастися худобу, птицю’ [Грінченко 1, с. 152; Желехівський 1, с. 71; Мойсієнко 2016, с. 245; СУМ 1, с. 373] мотивував мікротопонім *Вигін* (пасов. (2021–2024), с. Поліянівка Звяг.) [Додаток].

Пастувень. ГТ *па́стувень* ‘місце, де пасуть худобу’ [Данилюк, с. 96; Марусенко, с. 240; Шийка, с. 68] мотивував мікротопонім *Пастувень* (інша назва – *Поляна*, вигін (2021–2024), с. Поліянівка Звяг.) [Додаток].

Паша. Апелятив *па́ша* ‘місце випасу худоби’, ‘лугова рослинність’ [Грінченко 3, с. 104; Данилюк, с. 96; Шийка, с. 68] відображений в основі мікротопоніма *Паша* (пасов. (2021–2024), с. Михайлівка Корс.) [Додаток].

Толока. ГТ *толо́ка* ‘поле, що слугує для випасу худоби’ [Грінченко 4, с. 272] відображений в основі мікротопоніма *Толока* (пасов. (2021–2024), с. Ушиця Корс.) [Додаток].

У складі мікротопонімів цієї групи – 13 назв, мотивованих лексемами, значення яких характеризує спосіб утримання тварин.

Мікротопоніми, мотивовані лексемами на позначення понять із галузі промисловості та ремесел

База. Апелятив *ба́за* означає ‘колгоспний двір’, ‘приміщення для зберігання зерна в колгоспі’, ‘приміщення для тварин в колгоспі’ [Лисенко 1974, с. 28], ‘місце скупчення матеріалів, сировини, використовуваних для забезпечення якого-небудь району, підприємства і т. ін.’ [СУМ 11, с. 87]. Ця лексема мотивувала назву ставка *База* (2021–2024, с. Поліянівка Звяг.) [Додаток], що розташований поблизу місцевої колгоспної бази.

Гута, гутниська. Лексема *гу́та* ‘склоплавильний завод’ [Грінченко 1, с. 344; СУМ 2, с. 200] і дериват *гу́тниська* (*гутиська*, *гутище*) ‘місце, де була гута’ [Желехівський 1, с. 166] мотивували такі мікротопоніми: *Гута-Мошківська* (х. Старобогушівської с.р. Корс.) [АТП, с. 175], *Гутниська* (х. Липинської с. р. Грдн.) [АТП, с. 169], *Курчицька Гута* (х. Ходурківської с. р. Грдн.) [АТП, с. 169]. Означувальні компоненти *Мошківська* та *Курчицька* складених мікротопонімів *Гута-Мошківська* та *Курчицька Гута* вказують на відношення до НП *Мошки* (*Великі*) й *Курчиця* відповідно. Щодо мікроойконіма *Гутянський* (х. Йосипівської с. р. Чоп.) [АТП, с. 188], то він пов’язаний із ойконімом *Гута*, а не з апелятивом *гута*. Поширеність апелятива *гута* на Житомирському Поліссі, очевидно, зумовлена особливостями ґрунтів (піщаних: з піску виплавляли скло) досліджуваної території.

Дегтярня. Апелятив *дегтярня*, що є фонетичним варіантом до *дігтя́рня* (пор. укр. діал. *дегтя́р*) ‘дігтярний завод’ [Грінченко 1, с. 388; СУМ 2, с. 299] мотивував ВГН *Дегтярня* (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.) [Шуберт, 20,6].

Кар’єр. Лексема *кар’є́р* ‘місце відкритого добування копалин, які залягають неглибоко, а також гірниче підприємство для такого добування’,

‘місце, де добувають камінь, глину, пісок і т. ін.’ [СУМ 4, с.105] мотивувала такі мікротопоніми: *Гранкар’єр* (х. Пинязевицької с.р. Мал.) [АТП, с. 178], *Кар’єри* (кар’єр, с. Романів), *Коростенський кар’єр* (родов. граніту (2021–2024), с. Стремигород Корос.) [Додаток]. Складну назву *Гранкар’єр* утворено способом універбації словосполучення *гранітний кар’єр*, що вказує на місце видобування граніту.

Кожзавод. Апелятив *кожзавод* виник способом універбації рос. словосполучення *кожевенный завод*: *кожевенный* ‘який стосується виробів зі шкіри та торгівлі ними’ і *завод* ‘промислове підприємство з механічним обробленням сировини, а також велике промислове підприємство’ [Ожегов, с. 178, 250]. Ця лексема відображена в основі мікротопоніма *Кожзавод* (парк, м. Бердичів) [Додаток].

Колгосп, колгоспн(ий). Апелятив *колго́сп* – результат універбації словосполучення *колективне господарство* [СУМ 4, с. 216]. Колгоспи створювали під час суспільно-економічних перетворень, здійснюваних більшовиками, способом насильницької колективізації індивідуальних селянських господарств [ЕІУ 4, с. 442]; вони були поширені по території всієї України. Ця лексема, а також похідний прикметник *колгоспний* відображені в основах місцевих мікротопонімів: *Колгоспний сад* (сад, с. Михайлівка Корс.), *Колгоспний садок* та *Колгоспне* (пасов., с. Поліянівка Звяг.), *Колгоспний стан* (вигін, с. Нова Борова), *На колгоспі* (пасов. (2021–2024), с. Поліянівка Звяг.) [Додаток]. Компоненти *Сад*, *Садок* і *Стан* складених мікротопонімів указують на характер території, що належить колгоспу.

Лісгосп. Лексема *лісгосп* постала на основі словосполучення *лісове господарство*, мотивувала мікротопонім *Ферма лісгоспу* (х. Єлівської с.р. Мал.) [АТП, с. 178]. Компонент *Ферма* вказує на тип об’єкта, що перебуває у власності лісгоспу.

Млин, млинок. Апелятив *млин* ‘будинок із пристроєм для перетворювання збіжжя в муку’ [ЕССУМ 3, с. 82; Мойсієнко 2016, с. 237, 245], ‘водяний млин’ [Грінченко 2, с. 435] та демінутив *млино́к* мотивували такі ВГН: *Левковицький*

Млинок (х. Левковицької с. р. Слов.) [АТП, с. 185], *Млин* (х. Стремигородської с. р. Чоп.) [АТП, с. 189], *Млини* (х. Острожецької с.р. Бар.) [АТП, с. 163], *Млинок* (х. Велико-Мошковецької с.р. Андр.) [АТП, с. 161]. Складена назва *Левковицький Млинок* містить атрибутивний компонент *Левковицький* ‹ контактного ойконіма *Левковичі* [Карпенко 2025, с. 221].

Папірня. Апелятив *папі́рня* ‘(заст.) паперова фабрика’ [Грінченко 3, с. 95; СУМ 6, с. 57] відображений в основі мікротопоніма *Папирня* (уроч. (1846–1863), с. Небіж НБ.) [Шуберт, 22,7].

Пілорама. Лексема *пилора́ма* ‘пристрій з електромотором для розпилювання колод на дошки’ [СУМ 6, с. 353] відображена в основі мікротопоніма *За пілорамою старою* (уроч. (2021–2024), с. Поліянівка Звяг.) [Додаток], що є т. зв. назвою-орієнтиром. Компонент *Стара* вказує на час виникнення топооб’єкта. Голосний *і*, замість нормативного *и*, в корені назви зумовлений, очевидно, місцевими діалектними особливостями.

Поташня, поташн(ий). Апелятив *пота́шня* ‘поташний завод’ [Грінченко 3, с. 376; СУМ 7, с. 398] мотивував мікротопоніми *Поташн*. *Аннинскій* (уроч. (1846–1863), с. Дубники Грдн.) [Шуберт, 21,6], *Поташное Будище* (уроч. (1846–1863), с. Ксаверів Мал.) [Шуберт, 21,7], *Поташня* (х. (1846–1863) побл. м. Баранівка Бар.) [Шуберт, 22,6]. Назву *Поташное Будище* утворено зі стрижневого компонента *будище*, що, на нашу думку, вказує на місце розташування заводу (‹ *бу́да* ‘поташний завод’ [СУМ 1, с. 246]) та ад’єктива *поташное* (‹ *поташ*). Мікротопонім *Поташн*. *Аннинскій* можна трактувати або як скорочення від *Поташня* (неузгодженість компонентів у роді свідчить про трансонімізацію), або як скорочення від *Поташник* ‹ *пота́шник* ‘рід кущових рослин родини лободових з дрібними листочками та квітками’ [СУМ 7, с. 398].

Радгосп, радгоспн(ий). Іменник *радго́сп* і похідний прикметник *радго́спний* відображені в основах мікротопонімів *Радгосп* (х. Гардишівська с.р. Андр.) [АТП, с. 161], *Радгоспний* (х. Корнинської с.р. Корн.) [АТП, с. 173]. *Радгоспи* – державні с.-г. підприємства, які виникли в СРСР на основі

націоналізованої власності на землю, засоби виробництва та найманої робочої сили [ЕІУ 9, с. 102].

Рудня. Апелятив *ру́дня* ‘система підземних споруд для добування корисних копалин, а також гірничопромислове підприємство, що здійснює це добування’ [СУМ 8, с. 896] мотивував такі ВГН: *Стара Рудня* (х. Яблунської с. р. Черв.) [АТП, с. 187], *Рудня* (х. Острожецької с.р. Брн.) [АТП, с. 163], *Рудня-Вороб’ївська* (х. Нововороб’ївської с.р. Мал.) [АТП, с. 178]. Складний мікротопонім *Рудня-Вороб’ївська* містить означувальний компонент *Вороб’ївська* ‹ ойконіма *Вороб’ї*, що свідчить про суміжність об’єктів або належність об’єкта жителям цього населеного пункту. Атрибутивний компонент *Стара* складеної ВГН *Стара Рудня*, очевидно, вказує на хронологічну характеристику об’єкта. Зауважимо, що для території Житомирського Полісся назви, похідні від основ *рудн-* досить поширені. Це невипадково, адже ця територія багата на поклади залізної руди, яка залягала в болотистій місцині.

Сахарня. Апелятив *саха́рня* ‘цукровий завод, цукроварня’ (‹ *са́хар*, т. с., що *цукор*) [СУМ 9, с. 62] відображений в основі мікроойконіма *Сахарня* (х. (1846–1863) побл. с. Буда Бобрицька Барш.) [Шуберт, 22,6].

Силікатн(ий). Ад’єктив *силікатний* (‹ *силіка́ти* ‘мінерали, синтетичні хімічні сполуки, що за складом є солями кремнієвих кислот’) [СУМ 9, с. 168] мотивував мікротопонім *Силікатний* (кар’єр (2021–2024), м. Житомир) [Додаток].

Тартак. Апелятив *тарта́к* ‘лісопильний завод; лісопильня’ [Грінченко 4, с. 248; Аркушин 2, с. 193; СУМ 10, с. 41] відображений в основі мікротопоніма *Тартак* (уроч. (1846–1863), с. Курчиця Чиж.) [Шуберт, 21,6].

Ферма. Лексема *фе́рма* ‘приватне сільськогосподарське підприємство на власній або орендованій основі’ [ЕССУМ 4, с. 428] мотивувала такі ВГН: *Ферма* (вигін (2021–2024), м. Коростень) [Додаток], *Ферма лісгоспу* (х. Єлівської с.р. Мал.) [АТП, с. 178]. Складений мікротопонім *Ферма лісгоспу* містить означувальний компонент *лісгосп* (див. вище).

Хімсклад. Лексема *хімсклад* – результат універбації словосполучення *хімі́чний* ‘стос. до хімії, пов’язаний з нею’ [СУМ 11, с. 73] та *склад* ‘відповідно обладнане місце, будівля або приміщення для зберігання чого-небудь (продуктів, матеріалів і т. ін.)’ [СУМ 9, с. 272] – мотивувала назву-орієнтир *Біля Хімскладу* (уроч. (2021–2024), с. Поліянівка Звяг.) [Додаток].

Цегельня, кирпічн(ий). Апелятив *цегéльня* ‘цегляний завод’ [Грінченко 4, с. 426; Желехівський 2, с. 1052] відображений в основі мікротопоніма *Цегельня* (х. Гришковецької с. р. Берд.) [АТП, с. 165]. На досліджуваній території зафіксовано також мікротопонім *Кирпічний* (став (2021–2024), с. Пулини Пул.) [Додаток], мотивований ад’єктивом *кирпічний*, похідним від росіянізма *кирпич* (цегла, цеглина) [РУС, с. 724].

Шахтов(ий). Прикметник *шáхтовий* [СУМ 11, с. 425] у формі с. р., похідний від іменника *шáхта* (‘система підземних споруд, де добувають корисні копалини, або провадять які-небудь роботи, і будівель на поверхні’), мотивував мікротопонім *Шахтове* (орне поле та х. (2021–2024), смт Пулини) [Додаток].

Щебзавод, щебзаводськ(ий). Апелятив *щебзавод* – результат універбації словосполучення *щебневий завод*, де *щéбневий* ‘який виробляє щебінь’ [СУМ 11, с. 567], а *завóд* – ‘промислове, перев. велике підприємство’ [СУМ 3, с. 54]. Іменник *щебзавод* та похідний від неї відносний прикметник *щебзаводський* мотивували такі мікротопоніми: *Щебзавод* (х. Пинязевицької с.р. Мал.) [АТП, с. 178], *Щебзаводський* (кар’єр (2021–2024), м. Коростень) [Додаток].

У складі мікротопонімів цієї групи – 22 лексеми на позначення понять із галузі промисловості та ремесел.

ВГН цього розділу ілюструють зв’язок мікротопонімії Житомирського Полісся з різними аспектами освоєння території та ведення господарства, а також відображають соціально-економічну діяльність населення Житомирського Полісся. Лексико-семантична група становить 5,5 % від усіх досліджуваних мікротопонімів.

2.2.2.3. Мікротопоніми, мотивовані лексикою на позначення об'єктів та явищ сакрального характеру

Основи мікротопонімів цієї лексико-семантичної групи відображають вірування місцевих жителів. Серед них – назви, мотивовані лексемами на позначення релігійних споруд і поховань, а також пов'язані з язичництвом.

Мікротопоніми, мотивовані назвами релігійних споруд

Кірха. Лексема *кі́рха* 'лютеранська церква' [СУМ 4, с. 169] мотивувала мікротопонім *Кі́рха* (дж. (1965), м. Коростишів) [СМгУ, с. 141].

Костел. Лексема *костéл* 'римсько-католицький храм' [Грінченко 2, с. 291; Желехівський 1, с. 370; ЕССУМ 2, с. 272] мотивувала назву *Костел* (уроч. (2021–2024), с. Несолонь Звяг.) [Додаток].

Монастирище. Апелятив *монастирище* (‹ *монасти́р* 'релігійна громада ченців або черниць, що з належними їй землями та капіталами становить церковно-господарську організацію', 'церква, будівлі й територія, належні цій громаді' [СУМ 4, с. 794]), очевидно, вказує на територію, де в минулому був монастир. Лексема мотивувала ВГН *Монастирище* (уроч. (1846–1863), с. Липляни Чоп.) [Шуберт, 21,7].

Церковище. Апелятив *церковище*, похідний від *цéрква* [Грінченко 4, с. 427; ЕССУМ 4, с. 467; ЕСУМ 6, с. 241; Желехівський 2, с. 1052], відображений в основі мікротопоніма *Церковище* (уроч. (1846–1863), с. Переброди Слов.) [Шуберт, 20,6].

Мікротопоніми, мотивовані лексемами, пов'язаними із язичницькими віруваннями

До цієї групи мікротопонімів відносимо ВГН, мотивовані назвами міфічних істот і місць, де їм поклонялися.

Бож(ий). Ад’єктив *бо́жий* ‘прикм. до бог’ [СУМ 1, с. 211] (‹ *бог* ‘у релігійних віруваннях – уявна надприродна істота, що нібито створила світ і керує ним та вчинками людей’ [СУМ 1, с. 207]) – означувальний компонент мікрооронімa *Божъя Гора* (підвищ. (1846–1863), с. Копище Олев.) [Шуберт, 20,6].

Відьомський. Ад’єктив *відьомський* (‹ *ві́дьма* ‘за народним повір’ям – жінка, яка, знаючись з «нечистою силою», завдає людям шкоди’ [Грінченко 1, с. 235; Желехівський 1, с. 99]) відображений в основі мікротопоніма *Відьомський* (пагорб (2021–2024), м. Коростень) [Додаток].

Дівич-гора. На думку Б. О. Рибакова та В. П. Шульгача, назви з компонентом *дівоч(ий)* пов’язані з давнім спільним для всіх слов’ян культом жіночого божества [194, с. 166]. На досліджуваній території зафіксовано мікротопонім *Дѣвичъ-гора* (уроч. (1846–1863), с. Моделів Пот.) [Шуберт, 22,7].

Красногорка, красні горки. Ад’єктив *красний* може позначати не лише ‘красивий’, ‘вигідне для життя місце з точки зору землі, води тощо’ [Uhlar, с. 331–335], а й номінувати місця, де проводили ігрища та обряди, пов’язані зі святкуванням масляниці, зустріччю Лади й Леля, заклинаннями весни [Рыбаков 1987, с. 138; 159, с. 32; 194, с. 167]. Досліджуваний мікротопонімікон зі словосполученням *красна горка* в основі представлений такими ВГН: *Красногорка* (уроч. (1846–1863), с. Бовсуни Лугин.) [Шуберт, 21,7], *Красны Горки* (уроч. (1846–1863), с. Виступовичі Овр.) [Шуберт, 20,7].

Лиса гора. Ад’єктив *лисий* може вказувати не лише на відсутність рослинності на певній території. У сполученні з оронімом *гора* цей прикметник може характеризувати місця, куди, за віруваннями місцевого населення, вночі злітаються відьми та інше нечиста сила [145, с. 286; Гильдебрандт, с. 115; 194, с. 167]. Словосполучення *лиса гора* відображене в таких місцевих ВГН: *Лиса-Гора* (підвищ. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.) [Шуберт, 20,6], *Лысая Гора* (уроч. (1846–1863), с. Тепениця Олев.) [Шуберт, 20,6], *Лысая Гора* (уроч. (1846–1863), сс. Дівошин та Ясенець Овр.) [Шуберт, 20,7]. Мікротопонім *Лиса гора* (горб (2021–2024), м. Бердичів) [Додаток], за словами інформатора, має ще назву

Червона гора. Функціонування таких двох назв для одного орографічного об'єкта, на нашу думку, невипадкове (див. *красногорка*, *красні гори*).

Перун. Як відомо, *Перун* – один із верховних богів слов'янського язичницького пантеону: 'язичницький бог у Київській Русі' [ЕІУ 8, с. 160]. Із приходом християнства назву *перун* використовували як синонім до лексеми *чорт* [194, с. 173]. Цей теонім, як компонент словосполучень, відображений у складі мікротопонімів *Плечі Перуна*, *Перунові плечі* (скеля та уроч. (2021–2024), м. Коростень) [Додаток].

Роди-земля. На думку дослідників, структурний тип назв моделі *дієслово в наказовому спос. + іменник в Н. в. одн.* давній, сягає періоду слов'янської єдності. Такі імперативні конструкції могли виражати побажання чи заклинання [117, с. 95]. На Поліссі зафіксовано одну назву для двох суміжних хуторів *Роди-Земля* (1846–1863, побл. с. Ясенець Овр.) [Шуберт, 20,7], що ілюструє раритетність таких топонімів по всій території України.

Мікротопоніми, мотивовані назвами поховань

Гроб. Лексема *гроб* 'т. с., що могила' [СУМ 2, с. 169] у формі множини мотивувала мікротопонім *Гроби* (уроч. (1846–1863), с. Нижня Рудня Овр.) [Шуберт, 20,7].

Кладовище, кладбіще. Апелятив *кладови́ще* (від *клад* [ЕСУМ 2, с. 452, 455]) 'місце для поховання померлих; цвинтар, гробовище' [Желехівський 1, с. 347; СУМ 4, с. 172] побутує також у фонетичних варіантах *кладвище*, *кладбище* [Лисенко 1974, с. 97]. Ця лексема відображена в основах таких мікротопонімів: *Біля Малінувського кладбіща* (ділянка дороги та орного поля побл. с. Малинівка Звяг.), *Єврейське кладовище* (поховання (2021–2024), м. Коростень) [Додаток]. Складені мікротопоніми містять компоненти *Єврейське* ‹ *єврейський* ‹ *євреї* та *Біля Малінувського*, що, очевидно, вказує на місце поблизу с. *Малинівка*.

Курган. Апелятив *курга́н* ‘насип над стародавньою могилою’ [СУМ 4, с. 406] мотивував мікротопонім *Курган* (курган (2021–2024), с. Несолонь Звяг.) [Додаток].

Могила, мо́гілкі, могильник. Споріднені лексеми *моги́ла* (‘штучне земляне підвищення, курган’ [ЕСУМ 3, с. 493; Данилюк, с. 82; Грінченко 2, с. 438; Желехівський 1, с. 448; Марусенко, с. 236]), *моги́льник* ‘стародавнє кладовище’ [СУМ 4, с. 773] та *могілкі* (‘кладовище’ [Аркушин 1, с. 317; Лисенко 1974, с. 127, 120], ‘штучне земляне підвищення, курган’ [Марусенко, с. 237]) мотивували такі ВГН: *Курганні могильники* (поховання, м. Коростень), *Могили* (орне поле та курган, с. Глибочок Жит.), *Мо́гілкі* (кладов. (2021–2024), с. Тупальці Звяг.) [Додаток]. Складена назва *Курганні могильники* містить означувальний компонент *Курганні*, що може вказувати на додаткову характеристику об’єкта.

Некрополь. Апелятив *некро́поль* ‘місце поховання знаменитих людей’ [ЕСУМ 4 с. 68], ‘у країнах Давнього Сходу та античного світу – кладовище, могильник’ [СУМ, 5 с. 329] мотивував мікротопонім *Некрополь* (поховання (2021–2024), м. Коростень) [Додаток].

Мікротопоніми, мотивовані лексикою, на позначення об’єктів і явищ сакрального характеру, відображають важливий аспект побуту місцевих жителів, а саме – релігійні та вірувальні практики місцевих жителів. До цієї групи належать назви, пов’язані з релігійними спорудами (4 назв), язичницькими віруваннями (8 назв) та похованнями (5 назв). Зазначені ВГН становлять 1,8% від усіх досліджуваних мікротопонімів та ілюструють вплив сакральних уявлень на мікротопонімійну систему регіону, що є важливим аспектом культурно-релігійної ідентичності його населення.

Висновки до Розділу ІІ

Мікротопонімія Житомирського Полісся – важливий складник онімної системи регіону, що репрезентує соціокультурний, економічний, природний та

релігійний аспекти життя місцевого населення. Завдяки функції географічної ідентифікації мікротопоніми відображають природно-географічні умови території, які формувалися впродовж історичного розвитку досліджуваного регіону. Лексико-семантична структура мікротопонімії цього краю демонструє значну різноманітність твірних основ – відантропонімних, похідних від географічних термінів, фіто- та зоономенів, а також лексем на позначення соціокультурних явищ.

Відантропонімні топоніми Житомирського Полісся, які є важливою частиною місцевого онімного простору, здебільшого утворені від чоловічих імен, що належать до автохтонних слов'янських та християнських. Вони свідчать про вплив релігійних практик, які мали визначальний вплив на соціальну структуру регіону. Менш поширені топоніми, утворені від жіночих імен, що свідчить про специфічні гендерні аспекти в процесі номінації географічних об'єктів. Крім того, важливе місце в оніміконі Житомирського Полісся займають мікротопоніми, мотивовані прізвищевими назвами, що характеризують соціальний статус і види діяльності тих, хто залишив свій слід у топонімному ландшафті.

Мікротопоніми, мотивовані іншими розрядами топонімів, становлять чималу групу в онімній системі цього регіону. Вони формувалися внаслідок перенесення назв із одного об'єкта на інший, що зумовлено або фізичними, або соціальними зв'язками між об'єктами. Такі мікротопоніми часто мають прозору етимологію, що дає змогу зрозуміти їх походження через розміщення в просторі або асоціативні зв'язки, спричинені конкретними природними або антропогенними характеристиками.

Природні умови Житомирського Полісся, зокрема його рельєф, ґрунти, гідрографічна мережа та клімат, істотно вплинули на мотивацію місцевих мікротопонімів (9,2%). Переважають географічні терміни, що характеризують рельєф (*гора*, *долина*, *яма*), водні ресурси (*став*, *мох*, *болото*), ґрунти (*камінь*, *пісок*, *глина*) цієї території. Розширення семантики деяких географічних термінів, таких як *болото*, *багно*, *лоза*, відображає особливості географічного

середовища Полісся, в якому значну роль відіграють водно-болотні угіддя. З огляду на це фізико-географічні умови, що формували специфіку тутешнього ландшафту, – значний чинник у процесі формування мікротопонімії краю.

Не менш важливий гідрографічний складник мікротопонімії Житомирського Полісся. Характер водних об'єктів, зокрема річки, озера, болота та інші водойми, відображений у мікротопонімах (9,3%), що вирізняються значною варіативністю та синонімічністю лексем. Це зумовлено особливостями гідрографічної мережі регіону, що характеризується високою щільністю водних об'єктів. Варіативність гідрографічних термінів стосується як самих водойм, так і характеристик їхніх русел і берегів, що дає змогу зрозуміти, як місцеве населення використовувало водні ресурси.

Місцеві рослинний і тваринний світи також відображені в мікротопонімах Житомирського Полісся (15%). Найбільше поширені топоніми, що походять від назв дерев і лісів. Водночас рідше представлені ВГН, мотивовані фітономенами культурних видів. Це свідчить про нижчий потенціал назв культурних рослин у мотивації мікротопонімів.

Мікротопоніми, що пов'язані з антропогенною діяльністю, відображають важливі соціально-економічні процеси, які визначали просторову організацію досліджуваного регіону. Такі мікротопоніми часто виникають на основі назв поселень, осель, різних споруд та інших елементів інфраструктури (8,9%). Показова кількість мотиваційних основ, що характеризують різні способи господарювання: обробіток землі, промисловість, тваринництво (5,5%). Вони вказують на важливість певних елементів господарської діяльності в регіоні. Простежуємо кореляцію в мотивації ВГН між термінами на позначення особливостей ґрунту (*руда*, *камінь*) та лексемами із царини промисловості (*рудня*, *кар'єр*).

Мікротопоніми, мотивовані сакральною лексикою (1,8%), відображають релігійні вірування місцевих жителів. Назви релігійних споруд, поховань і явищ язичництва мають особливе значення для розуміння духовної і культурної спадщини цього регіону. Вони демонструють тісний зв'язок між

мікротопонімією та сакральною практикою, що визначала культурну ідентичність тутешнього населення.

Отже, мікротопонімія Житомирського Полісся відображає взаємозв'язок між природними умовами і господарською діяльністю регіону та є важливим свідченням культурних традицій місцевих жителів. Мікротопоніми цього ареалу ілюструють багатий культурно-історичний контекст, що дає змогу глибше зрозуміти етапи розвитку цього терену, а також його соціальну та природну ідентичність.

РОЗДІЛ ІІІ
СТРУКТУРНО-СЛОВОТВІРНИЙ АНАЛІЗ МІКРОТОПОНІМІВ ЖИТОМИРСЬКОГО ПОЛІССЯ

Відомо, що значення похідних слів мотивоване значенням їхніх складників – твірного слова і форманта [43, с. 77–82], а тому точне визначення способів їх деривації стає ключем для встановлення наукової етимології похідного слова [26, с. 120]. Дериватолог І. І. Ковалик наголошував, що суфіксальні морфеми «в процесі творення слова разом з передсуфіксальною його частиною не тільки модифікують лексичне значення передсуфіксальної частини слова, але одночасно граматично оформлюють граматично нейтральну передсуфіксальну частину, а тим самим і все слово» [173, с. 26].

Структурний аналіз мікротопонімів досліджуваного ареалу підтверджує цю тезу. Наприклад, форманти **-иська / -ище** – найпродуктивніші афікси для творення назв певних місць (*Пасичиська*, *Городище*, *Колодище*), а суфікс **-щина (-чина)** часто виражає збірність і належність (*Даниловщина*, *Кірухівщина*) тощо.

Структурно-словотвірний аналіз мікротопонімів передбачає дослідження структури цих ВГН та способу їх творення (деривації). Як відомо, мікротопоніми мають свої словотвірні особливості. Це вирізняє їх серед інших ВГН та є однією з причин виокремлення назв локальних топооб'єктів як окремого класу. Зокрема, дослідники зауважують більшу продуктивність онімізації географічних термінів серед мікротопонімів порівняно з ойконімами [213, с. 237; 157, с. 104].

Відомі різні підходи щодо класифікації ВГН за структурою та способом творення. Історія становлення словотвірної класифікації онімів сягає початку XIX ст. Згадаймо типологію пропріативів словенського мовознавця Ф. Міклошича, серед принципів якої – словотвір і морфемна структура власної назви. Пізніше польський лінгвіст С. Роспонд поділяв давні слов'янські топоніми на примарні (ті, що не мають топоформантів), секундарні (ті, що утворені префіксацією чи суфіксацією) і складені назви [214].

В. В. Німчук пропонував дещо іншу структурну характеристику топонімів: «первинні (примарні) назви, які дані прямо об'єктові за його характером і властивістю тощо» та «похідні (вторинні, секундарні) назви, похідні від інших власних найменувань» [120, с. 31]. На думку М. М. Торчинського, «розмежування онімів на ***первинні*** і ***непервинні*** викликає істотне заперечення, оскільки, по-перше, не можуть бути первинними лексеми, утворені від інших лексем (навіть якщо це апелятиви), по-друге, дуже часто не вдається визначити твірне слово і його тип» [170, с. 368].

Л. Л. Гумецька основним критерієм для структурного аналізу ВГН визначала спосіб їх творення: семантичний (переосмислення слова); морфологічний (виражений префіксацією та суфіксацією топонімооснов); морфолого-синтаксичний (субстантивація та словоскладання); лексико-синтаксичний (лексикалізація словосполучень) [46, с. 48].

Більшість сучасних дослідників поділяє ВГН на прості (ті, які складаються з однієї лексеми), складні (які становлять одну лексему, складену з двох та більше основ) та складені (які у своєму складі мають два та більше слова). Серед способів творення ВГН виокремлюють: лексико-семантичний; морфологічний, або афіксальний; морфолого-синтаксичний та лексико-синтаксичний [100, 114, 157].

3.1. Характеристика простих (однослівних) мікротопонімів Житомирського Полісся

Прості за будовою мікротопоніми – найбільш поширений структурний тип місцевих ВГН. До таких мікротопонімів відносимо всі однослівні назви з однією чи кількома основами в складі. Прості мікротопоніми досліджуваної території утворені лексико-семантичним способом (онімізація, трансонімізація), морфологічним (суфіксація, префіксація, конфіксація), морфолого-синтаксичним (субстантивація, складання).

3.1.1. Мікротопоніми, утворені лексико-семантичним способом

Лексико-семантичний спосіб творення власних назв один із найдавніших і найпродуктивніших. Нова назва виникає внаслідок переосмислення її семантики без граматичних і фонетичних коригувань у структурі [100, с. 160]. Найпоширеніші різновиди лексико-семантичного способу словотвору – онімізація і трансонімізація [72, с. 36]. Онімізацією (ономатизацією [78, с. 280–282]) дослідники називають процес переходу апелятивів в оніми. Трансонімізація (трансономатизація, інтраономастична омонімія [78, с. 281], топонімна метонімія [124, с. 195]) – перехід назв із одного класу онімів в інший.

Фахівці часто не визнають лексико-семантичного способу творення слів деривaційним процесом, аргументуючи свою позицію тим, що синхронно похідне слово зберігає відношення мотивації, а під час лексико-семантичного словотворення збереження відношень мотивації означає полісемію, тобто – відсутність акту словотворення. Зокрема, Ю. О. Карпенко наголошував на помилковості понять «трансонімізація, як і онімізація, – процеси, не пов'язані з деривацією». Адже в кожному разі онімізації чи трансонімізації йдеться про утворення нового слова, нової власної назви, якої раніше не було: *Буковина* ‹ *буковина* 'буковий ліс' (онімізація), готель *Київ* ‹ місто *Київ* (трансонімізація) [72, с. 36].

Коли йдеться про онімізацію і трансонімізацію, то маємо на увазі семантичний процес, який відбувається без зміни матеріальної форми твірного слова (семантична онімізація й трансонімізація). Але фактично онімізація або трансонімізація відбувається завжди в процесі утворення кожної нової власної назви, оскільки будь-який онім постає на базі апелятива (або сукупності апелятивів) чи іншого оніма. [72, с. 36].

Способом онімізації утворено назви населених пунктів, етимони яких указують на тип самого поселення. Це ж правило можна застосувати й до інших видів топонімів, зокрема до мікротопонімів. Ідентифікатором онімізації можна

вважати відповідність семантики твірного для ВГН апелятива йменованій нею реалії.

Про трансонімізацію свідчить протилежний результат. Наприклад, гелонім *Избины* (бол. (1846–1863), с. Рудня-Миколаївка Ємлч.) [Шуберт, 21,6] не можна вважати таким, який утворено способом онімізації, оскільки твірна лексема означає реалію, відмінну від тієї, яку називає мотивований нею онім. Мотивувальна основа ВГН *Избины* (‹ *избина* ‹ *изба* ‘кімната’ [Тимченко 1, с. 346]) передбачає, що йменована територія має бути місцем проживання людей. Тип географічного об’єкта (болото) в такому разі вказує, що цю ВГН утворено способом трансонімізації.

Варто зауважити, що цей принцип складно застосувати в процесі дослідження назв урочищ, адже лексема *уро́чище* ‘те, що становить природну межу (яр, гора і т. ін.)’, ‘ділянка, яка виділяється серед навколишньої місцевості природними ознаками (ліс серед поля, луг, болото серед лісу і т. ін.)’ [СУМ 10, с. 483] може вказувати фактично на будь-яку географічну реалію.

Ономасти слушно зауважують, що особливість мікротопонімії, порівняно з іншими класами власних назв, – функціонування порівняно більшої кількості онімів, утворених способом онімізації [86, с. 114; 100, с. 161].

Мікротопоніми, утворені способом онімізації. Для онімізації мікротопонімів найбільш типовим джерелом стали географічні терміни. Функціонування географічного терміна як назви для йменованого об’єкта ще називають топонімною синекдохою [152, с. 436]. Серед ГТ в основах досліджуваних мікротопонімів – лексеми на позначення **рівнинного** (*Поляна* (пасов. (2021–2024), с. Поліянівка Н-В.) [Додаток] ‹ *поля́на*), **негативного** (*Обрив* (провал. (2021–2024), с. Михайлівка Корс.) [Додаток] ‹ *обри́в*) та **позитивного** (*Скала* (підвищ. (2021–2024) побл. с. Поліянівка Н-В. [Додаток] ‹ *скала́* ‘скеля’) рельєфу; апелятиви, що функціонують на позначення **особливостей ґрунту** (*Глина* (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.) [Шуберт, 20,6] ‹ *гли́на*; *Здвиж* (бол. (1892), с. Здвижка Корс.) [СМгУ, с. 135] ‹ *здвиж*); **гідрографічні терміни** (*Багно* (бол. (1988), сс. Мединівка та Обиходи Корс.) [СМгУ, с. 112] ‹ *багно́*,

Бродъ (брід (1846–1863), с. Озеряни Олев.) [Шуберт, 20,6] ‹ *брід*). Значну частку місцевого мікротопонімікону становлять назви, мотивовані лексикою антропогенного походження: **назвами поселень та їхніх частин** (*Ви́селок* (куток (2016), с. Пристанційне Малин.) [Додаток] ‹ *ви́селок*; *Містечко* (куток (2021–2024), смт Ємільчине Н-В.) [Додаток] ‹ *місте́чко*), **апелятивами на позначення різних земельних ділянок** (*Вигода* (х. (1946) Садківської с. р. Жит.) [АТП, с. 173] ‹ *ви́года*) та **лексемами зі сфери промислів і ремесел** (*Рудня* (х. (1946) Острожецької с.р. Баран.) [АТП, с. 163] ‹ *ру́дня*; *Млин* (х. (1946) Стремигородської с. р. Чоп.) [АТП, с. 189] ‹ *млин*).

Поширений вид онімізації – топонімна метафора: найменування об’єкта за схожістю до чогось. Наприклад, виникнення мікротопоніма *Чобут* (орне поле (2021–2024). с. Поліянівка Н-В.) [Додаток] місцеві жителі пояснюють схожістю форми йменованого об’єкта на відповідний предмет повсякденного побуту. Варто зауважити, що за схожістю виникають і географічні терміни, тому деякі мікротопоніми постають способом онімізації відповідних ГТ, наприклад: *Штани* (рівчак (2021–2024), с. Кропивня Н-В.) [Додаток] ‹ *штани́* ‘роз’єднання річки’ [Данилюк, с. 144; Черепанова, с. 238; Шийка, с. 98].

Серед досліджуваних мікротопонімів побутують ВГН префіксальної або конфіксальної структури. Найчастіше це назви, що вказують на географічне розташування: *Залісся* (х. побл. с. Радогоща Лугин.) [Кострица, с. 115] ‹ *зали́сся* ‘місцевість за лісом’, ‘узлісся’ [ЕСУМ 3, 265], *Загребелье* (уроч. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.) [Шуберт, 20,6] ‹ *загребе́лля* ‘місце, ділянка і т. ін. за греблею’ [ВТС, с. 386], *Заріччя* (кол. (до 1939) Корс. р-ну; х. (до 1923) Мал. р-ну; х. (1926) Нар. р-ну; х. (1926) Олев. р-ну) [АТУЖ, с. 287] ‹ *зарі́ччя* ‘місцевість за річкою’ [СУМ, 3, с. 293], *Прилуки* (х. (1941) Овр. р-ну) [АТУЖ, с. 415] ‹ *прилу́ка* ‘місце, поросле травою та кущами або очеретом, що трапляється по берегах річок, озер’ [СУМ 6, с. 661] тощо. Отже, назви такого типу утворено способом онімізації відповідних апелятивів.

Мікротопонімікон досліджуваного регіону найширше представлений назвами, що містять певні суфікси. Власні назви цього типу дослідники не

розглядають як похідні афіксальні утворення, оскільки суфікси з'явилися в них на етапі виникнення відповідних апелятивів [30, с. 172; 96, с. 110; 100, с. 163; 157, с. 133; 168, с. 64].

Значна частка твірних апелятивів містить демінутивні суфікси: **-ець**: *Липовец* (х. та ос. (1846–1863), с. Виступовичі Овр.) [Шуберт, 20,7]; **-ечк(о)-**: *Містечко* (куток (2021–2024), смт Ємільчине Звяг.) [Додаток]; **-ик**: *Ко́вшик* (бол. (1911), на правому бер. р. Норин, Овр. р-ну) [СМгУ, с. 142]; **-к-**: *Дубровка* (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч. та с. Сімаківка Бараш.) [Шуберт, 21,6], *Могилка* (уроч. (1846–1863), с. Іванопіль Ушом.) [Шуберт, 21,6]; **-ок**: *Виселок* (куток (2021–2024), с. Пристанційне Мал.) [Додаток], *Грудокъ* (уроч. (1846–1863), с. Радовель Олев.) [Шуберт, 21,6], *Дубокъ* (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.) [Шуберт, 20,6]; *Млынокъ* (уроч. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.) [Шуберт, 21,6], *Мостокъ* (уроч. (1846–1863), с. Чміль Ємлч.) [Шуберт, 21,6] тощо.

Частина назв мотивована апелятивами з аугментативно-згрубілими суфіксами: **-ак** / **-як**: *Смолякъ* (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Хвощаки* (бол. (1846–1863), с. Радовель Олев.) [Шуберт, 21,6]; **-аль**: *Криваль* (уроч. (1846–1863), с. Миколаївка Ємлч.) [Шуберт, 21,6]; **-исько**: *Пасичисько* (орне поле (2021–2024), с. Глибочок Жит.) [Додаток]; **-ище**: *Глинище* (уроч. (1846–1863), сс. Білка та Іванопіль Ушом.) [Шуберт, 21,6], *Городище* (уроч. (1846–1863), с. Великий Дивлин Лугин.) [Шуберт, 21,6], *Гороховище* (уроч. (1846–1863), с. Держанівка Олев.) [Шуберт, 21,6], *Мостище* (уроч. (1846–1863), с. Болярка Олев.) [Шуберт, 21,6], *Таборище* (х. (1946) Білківської с. р. Рад.) [АТП, с. 183], *Хуторище* (уроч. (1846–1863), с. Верхня Рудня Овр.) [Шуберт, 20,7] тощо.

Також наявні назви із суфіксами, що вказують на збірність: **-ье/-ие**: *Вязье* (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Горбашье* (уроч. (1846–1863), с. Зубковичі Олев.) [Шуберт, 21,6], *Лещинье* (*Лещанье*) (уроч. (1846–1863), с. Перебороди Слов.) [Шуберт, 20,6], *Рожье* (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.) [Шуберт, 20,6] та ін.

У всіх індоєвропейських мовах топоніми належать до розряду іменників (субстантивів). Однак за походженням серед них виокремлюють значну групу прикметників (ад'єктивів) [117, с. 66–67; 30, с. 172]. Більшість таких назв указує на **якісну характеристику об'єктів**: *Ве́рхній* (став (1989), с. Побичі Овр.) [СМгУ, с. 121], *Высокое* (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев [Шуберт, 20,6], *Дальня* (уроч. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.) [Шуберт, 20,6], *Жива́* (крин. (2004), с Пулино-Гута Черв.) [СМгУ, с. 131], *Кра́сне* (бол.: (1988) с. Бараші Ємлч., (2004) с. Леніне Рад.) [СМгУ, с. 146], *Мокрый* (уроч. (1846–1863), с. Радовель Олев.) [Шуберт, 21,6], *Старе́* (бол. (1988), с. Щорсівка Корс., с. Дениші Жит.) [СМгУ, с. 180], *Ти́хе* (бол. (1988), с. Черевки Овр.), *Ти́хий* (став (1962), с. Колодіївка Черв.) [СМгУ, с. 183], *То́пке* (бол. (2004), с. Кожухівка Корс.) [СМгУ, с. 183], *Чи́сте* (бол. (1988), с. Велика Чернігівка Овр., (2004) с. Любарка Нар.; торф.: (1959) м. Овруч., (1962) с. Мелені Корс.) [СМгУ, с. 189] тощо.

У морфемній структурі ад'єктивних назв наявні такі суфікси: **-н-:** *Гурне* (уроч. (1846–1863), с. Малоглумчанка Ємлч.) [Шуберт, 21,6] ‹ *Горне* / *Гірне* (*Гурне*, очевидно, полонізм), *Кальне* (уроч. (1846–1863), с. Болярка Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Крапивня* (уроч. (1846–1863), с. Кривотин Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Лозна* (уроч. (1846–1863), с. Дубники Грдн.) [Шуберт, 21,6], *Хвойна* (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.) [Шуберт, 21,6]; **-ов- / -ев-** (*Ольхова* (уроч. (1846–1863), с. Осівка Ємлч.) [Шуберт, 21,6]), **-еньк-** (*Бѣлинькое* (уроч. (1846–1863), с. Кривотин Ємлч.) [Шуберт, 21,6]), **-оват-** (*Волосневатое* (уроч. (1846–1863), с. Степанівка Ємлч.) [Шуберт, 21,6]), **-овит-** (*Лозовита* (бол. (1846–1863), с. Рудня-Жеревці Лугин.) [Шуберт, 21,6]), **-ецьк-** (*Воротецко* (уроч. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.) [Шуберт, 21,6]) та ін.

Серед мікротопонімікону досліджуваної території значна частина назв, мотивованих апелятивами у формі множини: *Горки* (уроч. (1846–1863): побл. сс. Джерело та Лопатичі Олев. та с. Курчиця Чиж.) [Шуберт, 21,6], *Грядки* (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Деревцы* (уроч. (1846–1863), Джерело Олев.) [Шуберт, 21,6], *Калища* (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Миколаївка

Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Клитки* (уроч. (1846–1863), с. Болярка Олев.) [Шуберт, 21,6], *Колбасы* (бол. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.) [Шуберт, 21,6], *Конопли* (уроч. (1846–1863), с. Кривотин Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Копища* (уроч. (1846–1863), с. Кочичине Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Корни* (уроч. (1846–1863), с. Непізнаничі Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Кошарища* (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Курганы* (уроч. (1846–1863), с. Горбове Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Лавки* (уроч. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.) [Шуберт, 21,6], *Пеньки* (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев. та с. Червона Воля Грдн.), *Новины* (уроч. (1846–1863), сс. Забаро-Давидівка та Рудня-Іванівська Ємлч.) [Шуберт, 21,6] тощо.

Щодо категорії числа як онімного форманта вчені неодностайні. Деякі мовознавці вважають плюральну форму окремою словотвірною моделлю [166, с. 114; 132, с. 8], дехто відносить її до деривaційних процесів на апелятивному рівні [25, с. 18]. Варто зауважити, що процес онімізації зумовлює втрату числа [84, с. 96], як і будь-яких інших морфологічних ознак твірної лексеми. З огляду на це термін «чиста плюралізація» [132, с. 96] суперечливий. Погоджуємося з висновком дослідників, що «множинна форма загальних назв спочатку відповідала множинності реалій, однак із часом вона абстрагувалася від своєї первинної дійсності і стала застосовуватися як топонімна модель для креації пропріативів» [100, с. 163]. Отже, у сфері мікротопонімії коректніше було б говорити або про онімізацію апелятива у формі множини, або про утворення назви топооб’єкта під впливом плюральної моделі без зміни категорії числа. Це ілюструють мікротопоніми досліджуваного ареалу: *Кривці* (уроч. (1935) Черв. р-ну) [АТУЖ, с. 327] ‹ назви суміжного потоку *Кривець*, *Ли́пки* (майданчик (2021–2024), м. Малин) [Додаток] ‹ демінутивної форми дендроніма *ли́па* (за словами місцевих жителів, дерево на території одне).

Мікротопоніми, утворені способом трансонімізації. Етимонами чималої кількості мікротопонімів стали назви сукупності людей: 1) патроніми (назви груп людей за ім’ям їхнього предка, батька) на **-ичі** ‹ **-ич**; 2) родинні назви (назви родин за найменуванням їхнього родоначальника) з формантами **-и** / **-і** та низка

назв на **-ани / -яни**; 3) локально-етнічні назви (найменування груп людей за характером місцевості, на якій вони оселилися) на **-ани / -яни** й окремі конфіксальні назви на **-ці**; 4) групові назви мешканців на **-ів-ці / -ин-ці** (мотивовані посесивами на **-ів** (**-ев**, **-ов**), **-ин**).

1) **-ичі**. Спосіб творення відпатронімних назв на **-ичі** (по батькові) вказує, що їх виникнення припадає на другий етап еволюції суспільства: патріархальну сім'ю родової общини пізнішого часу, коли вся сім'я була зосереджена навколо родоначальника чоловічої статі [93, с. 21]: *Багричи* (бол. (1846–1863), с. Держанівка Олев.) [Шуберт, 21,6], *Бурмичи* (х. (1846–1863), с. Дівочин Овр.) [Шуберт, 20,7], *Шушковичи* (присілок (1471), Жит. пов.) [АЮЗР 7, II, с. 8] тощо. Основне їхнє значення – вказівка на нащадка, на походження і родову належність до особи, названої передсуфіксальною частиною. Давню праслов'янську патронімічну функцію походження від когось часто замінює близька до патронімічної функція належності до когось [93, с. 41–43]. Антропоніми в основах досліджуваного мікротопонімікону належать як до традиційних християнських імен (*Петричи* (уроч. (1846–1863), с. Держанівка Олев.) [Шуберт, 21,6]), так і до більш давніх, в основі яких – прізвиська (*Белокуричи* (уроч. (1846–1863), с. Виступовичі Овр.) [Шуберт, 20,7]). Серед мікротопонімів на **-ичі** побутують назви, що виникли внаслідок переосмислення, наприклад: *Кривичъ* (пот. (1846–1863), с. Радовель Олев.) [Шуберт, 21,6].

Формант **-ичі** поєднувався з іншими суфіксами на основі значеннєвої близькості, що зумовило появу назв на **-овичі (-йовичі)**, **-евичі (-євичі)**, **-иничі**, наприклад: *Радовичи* (уроч. (1846–1863), с. Забаро-Давидівка Ємлч.) [Шуберт, 21,6];

2) **-ани/-яни**. Первісною основою цих ойконімів була загальна назва колективу, яка переходила на назву місця, де проживав цей колектив, після чого назва місця (території) переходила на назву поселення [12, с. 38; 181, с. 32]. І. Б. Царалунга поділяє мікротопоніми з формантом **-ани** на відапелятивні (*Озеряни*, *Піщани*), відтопонімні (*Жуляни*, *Туричани*) та відантропонімні (*Лукани*, *Щербани*) [181]. П. І. Білоусенко та О. Самоєнко доповнюють цей перелік

такими категоріями: назви осіб за належністю до віровчення, пов'язаного з іменем певної особи, яка була засновником цих учень та, рідше, за належністю до певного етносу, родини, за предметом, який дає їм соціальну характеристику [12]. Серед мікротопонімів досліджуваного регіону на **-ани/-яни** – назва *Вершаны* (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.) [Шуберт, 21,6];

3) **-и / -і**. Ця деривaційна модель в колі топонімів набула активного вжитку порівняно пізніше, тому вона особливо продуктивна в мікротопонімії: *Баранѝ* (крин., (2004) с. Перелісянка Звяг.) [СМгУ, с. 112], *Булгари* (житл. масив (2021–2024), м. Звягель.) [Додаток], *Голяки* (х. (2021–2024), с. Кропивня Звяг.) [Додаток], *Гриньки* (х. Кашперівської с.р. Брн.) [АТП, 163], *Деркачі* (х. Липсько-Романівської с.р. Овр.) [АТП, с. 180], *Кулики* (х. Городецької с. р. Слов.) [АТП, с. 185], *Марглі* (поле і куток (2021–2024), с. Тупальці Звяг.) [Додаток], *Мотилі* (х. Омельниківської с.р. Нар.) [АТП, с. 179], *Панчуки* (х. (2021–2024), с. Кропивня Звяг.) [Додаток], *Шинкари* (ділянка дороги (2021–2024), с. Тупальці Звяг.) [Додаток], *Саргани* (куток (2021–2024), с. Кропивня Звяг.) [Додаток].

У багатьох ономастичних працях зазначено, що ойконіми названих моделей виникли внаслідок перенесення назв мешканців на самі поселення, тобто способом ***онімізації*** назв людей [26, с. 123].

Д. Г. Бучко в одному зі своїх досліджень розмірковував, «чи правомірно вважати патронімні та родинні назви, тобто назви людей, утворені від антропонімів (іменування патрона чи засновника родини), загальними назвами і писати з малої букви?», дійшовши висновку, що їх варто кваліфікувати як власні назви [26, с. 123]. Способом їх творення, відповідно, буде не онімізація, а трансонімізація. У статті «Відродинні ойконіми польсько-українського пограниччя» дослідник до переліку відродинних зараховує ще й ВГН, мотивовані етнонімами [19, с. 155]. Услід за Ю. О. Карпенком ми вважаємо етноніми загальними назвами [70], проте вони можуть функціонувати в ролі власних (прізвиськ та прізвищ). Така їхня особливість ускладнює аналіз ойконімів, адже стверджувати, чи умовна назва села *Жиди* походить від прізвиська засновника (способом трансонімізації), чи від назви етнічної групи

першопоселенців (способом онімізації), не маючи історичних відомостей, важко. У цьому контексті мікротопоніми мають певні особливості, на яких, на нашу думку, варто закцентувати увагу.

По-перше, значна кількість мікротопонімів на **-ан-и, -и / -і, -ич-і** позначає незаселені людьми території, що однозначно свідчить про їх утворення способом трансонімізації (*Багричи* (бол. (1846–1863), с. Держанівка Олев.) [Шуберт, 21,6], *Жиди* (кар'єр (2021–2024), с. Романів Жит.) [Додаток].

По-друге, поява назв на **-ич-і** та **-ан-и** припадає на ранній період розвитку суспільства [90, с. 131]. Тоді як одна з особливостей більшості мікротопонімів – короткотривалість функціонування. Тому доречніше в такому разі говорити про мотивацію відповідних мікротопонімів родинними назвами, в основах яких – відетнонімні антропоніми [26, с. 123], що теж свідчить про трансонімізацію. Крім того, не варто відкидати можливість утворення таких назв за аналогією до вже наявних [181, с. 34], адже «частина з них, цілком імовірно, ніколи не мала значення патронімічності і була просто утворена за найбільш продуктивним словотворчим типом топонімічних назв» [46, с. 50].

4) **-ів-ці / -ин-ці**. Ці форманти вважають варіантом суфікса **-ець** у формі множини [177, с. 44], а назви на **-ів-ці / -ин-ці** – спадкоємцями назв на **-ичі**. Проте, як зауважив С. О. Вербич: «кваліфікація ойконімів на *-ів-ц-і*, *-ин-ц-і* як відпатронімних дериватів некоректна, оскільки патронім – це утворення від імені або прізвиська батька, а відпатронімний ойконім – назва поселення, пов'язана з ім'ям батька (предка), що колись проживав у цій місцевості, наприклад: *Глібовичі*, *Путятичі*. Отже, ойконіми з формантами *-ів-ц-і*, *-ин-ц-і* – це назви, що постали способом онімізації відповідних апелятивів на позначення людей, які мешкали в поселеннях, названих ім'ям першозасновника, або ж вихідців із певного поселення» [37, с. 62]. У досліджуваному регіоні таких назв дещо більше, порівняно з попередніми словотвірними групами: *Іванківці* (х. Стрижівської с. р. Любр.) [АТП, с. 178] ‹ *іванківці* ‹ **Іванкú* / **Івáнки* ‹ *Іван* або **Іванків* ‹ *Іван* [Габорак, с. 203–204; Трійняк, с. 143], *Микóлинці* (дж. (1988),

с. Бараші Ємлч.) [СМгУ, с. 156] ‹ *миколинці* ‹ **Миколи́* або **Миколин* ‹ *Микола* [Трійняк, с. 33];

До мікротопонімів, утворених способом трансонімізації, відносимо також ВГН, в основі яких: **гідроніми**: *Безудъ* (уроч. (1846–1863), с. Рясне Бараш.) ‹ назви р. *Безудъ* [Шуберт, 21,6], *Вершки* (уроч., с. Червона Воля Грдн.) ‹ назви р. *Вершки* [Шуберт, 21,6], *Лозница* (уроч. (1846–1863), с. Яблонець Звяг.) ‹ назви р. *Лозниця* [Шуберт, 21,6], *Омелуша* (уроч. (1846–1863), сучас. с. Омелуша побл. с. Рудня-Миколаївка Ємлч.) ‹ назви р. *Омелуша* [Шуберт, 21,6], *Перга* (бол. (1846–1863), с. Білокоровичі Блкр.) ‹ назви р. *Перга* [Шуберт, 21,6], *Угля* (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.) ‹ назви р. *Угля* [Шуберт, 21,6], *Корма* (уроч. (1846–1863), с. Озеряни Олев.) ‹ назви оз. *Корма* [Шуберт, 21,6]; **мікротопоніми**: *Багно́* (мрн. (2016), у м. Малин) [Додаток], *Выгар* (бол. (1846–1863), с. Держанівка Олев.) [Шуберт, 21,6], *Дубина́* (мрн. (2016), м. Малин) [Додаток], *Свеча-Остров* (х. (1846–1863) побл. с. Виступовичі Овр.) ‹ назви остр. *Свеча* [Шуберт, 20,7], *Степки* (х. (1846–1863) побл. с. Магдин Гладк.) [Шуберт, 20,7]; **мікроойконіми**: *Мали́нівка* (куток (2016), м. Малин, раніше входив до складу с. Малинівка) [Додаток], *Шанха́й* (куток (2016) смт Гранітне Мал.) [Додаток], *Костюковский Лес* (уроч. (1846–1863), с. Кам'янівка Гладк.) ‹ назви х. *Костюков Лес* [Шуберт, 20,7], *Тычкова* (уроч. (1846–1863), с. Привар Овр.) ‹ назви х. *Тычкова* [Шуберт, 20,7], *Хут. Юзеров* (уроч. (1846–1863), с. Бірківське Овр.) [Шуберт, 20,7] тощо.

3.1.2. Морфологічний спосіб творення мікротопонімів Житомирського Полісся

Серед досліджуваного мікротопонімікону ВГН, утворені суфіксальним способом, найбільш поширені, порівняно з префіксальними та конфіксальними дериватами. Ономасти зауважують, що префікси в назвотворчому процесі характеризуються обмеженими словотвірними можливостями [Лужецька, с. 169].

Суфіксальний спосіб творення мікротопонімів. Суфіксальні мікротопоніми представлені субстантивними на ***-ів-к(а)***, ***-к(а)***, ***-ець***, ***-чин(а)***, ***-щин(а***) та ад'єктивними дериватами на ***-*jь*** **(**-j-а*, *-*j-е*)**, ***-ів*** **(*-ев*, *-ов*)**, ***-ин***, ***-ськ(ий)***. Простежуємо різну активність цих афіксів у мікротопонімотворчому процесі, тобто частку відповідних похідних на тлі всіх пропріативів суфіксального типу [100, с. 169].

До однієї з найбільш архаїчних посесивних моделей належать власні географічні назви із суфіксом ***-*jь*** **(**-j-а*, *-*j-е*)**. Серед назв хуторів утворення із цим формантом представлені не надто широко: *Милобожъ* (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.) [Шуберт, 20,6] ‹ **Милобогъ* (пор.: чес. *Milboh* [217, с. 70]), *Незнаніж* (х. Вишевицької с. р. Рад.) [АТП, с. 183] ‹ *Незнаніг* [Купчинська 2016, с. 104], *Хотиж* (х. Гонорінської с. р. Брш.) [АТП, с. 164] ‹ **Хотьгъ* ‹ *Хотимир* [Купчинська 2016, с. 147]. Це може бути пов'язано з тим, що хутори, як тип поселень, набули своєї популярності та масового поширення порівняно пізно, тоді як індивідуально-присвійний суфікс ***-*jь*** **(**-j-а*, *-*j-е*)** досить давній. Відповідно топоніми (зокрема й мікроойконіми), утворені за допомогою цього форманта, мають бути такими ж давніми.

«Вагомим показником архаїчності ойконімного типу є твірна основа географічної назви» [91, с. 123]. Якщо звернути увагу на твірні основи усіх онімів – **Милобогъ*, *Незнаніг*, **Хотѣгъ*, то можна припустити, що вони могли постати досить давно. Назви такого типу більше поширені в ойконімії, а формант ****-jь*** був продуктивним до кін. XII – поч. XIII ст. Після цього його поступово витіснили інші афікси з присвійним значенням – ***-ев***, ***-ов*** **(› *-ів*)**, ***-ин*** [140, с. 3].

Суфікс ***-ев***, ***-ов*** **(› *-ів*)** комбінувався з основами на приголосний та, рідше, на *-о*, формант ***-ин*** додавали зазвичай до основ, що закінчувалися на *-а*. Д. Г. Бучко вважав топоніми на ***-ев***, ***-ов*** **(› *-ів*)** еквівалентами давніх загальнослов'янських найменувань на ***-*jь***, оскільки афікси ***-*jь*** та ***-ів (‹ -ов)*** мають аналогічні функції: вказують на посесивний характер назв географічних реалій [29, с. 71]. Форманти ***-ев***, ***-ов*** **(› *-ів*)** та ***-ин*** найчастіше беруть участь у творенні загальнослов'янського посесивного ойконімікону. Такі назви, як,

наприклад, *Київ*, *Львів*, *Чернігів*, свідчать про давність суфікса ***-ев***, ***-ов*** **(› *-ів*)**. Варто також зауважити, що в мікротопонімії зазначені форманти й донині продуктивні [100, с. 170].

Серед досліджуваних мікроойконімів із суфіксами ***-ев***, ***-ов*** **(› *-ів*)** та ***-ин*** представлені такі: *Борутине* (х. Виступовицької с. р. Овр.) [АТП, с. 180] ‹ *Борута* ‹ *Борис* [Купчинська 2016, с. 128–129; Трійняк, 52]; *Дриглів* (х. Карвинівської с. р. Дзерж.) [АТП, с. 169] ‹ *Дригло* ‹ *дригати* [ВТС, с. 248; Габорак, с. 171]; *Зубров* (х. (1846–1863), с. Журба Овр.) [Шуберт, 20,7] ‹ *Зубр* ‹ *зубр* [Чучка 2011, с. 198]; *Климко́ве* (бол. (2004), Новина Корс.) [СМгУ, с. 141] ‹ *Климко* [Ящук, с. 15] ‹ *Клим*, *Климентій* [Аркушин 2009, с. 71; Трійняк, с. 30]; *Клітчин* (х. Левківської с. р. Жит.) [АТП, с. 173] ‹ *Клітка* ‹ *клітка* [СУМ 4, с. 185]; *Короленків* (х. Паволочівської с. р. Дзерж.) [АТП, с. 169] ‹ *Короленко* ‹ *Король* [Габорак, с. 253]; *Ко́стикове* (бол. (1989) Краснопіль Корс.) [СМгУ, с. 145] ‹ *Костик* ‹ *Костянтин* [Аркушин 2009, с. 72; Трійняк, с. 31; Ящук, с. 15]; *Опана́ськове* (дж. (2004), Новина Корс.) [СМгУ, с. 163] ‹ *Опанасько* ‹ *Опанас* [Трійняк, с. 36; Ящук, с. 22]; *Павлу́шкове* (бол. (1988), Каленське Корс.) [СМгУ, с. 165] ‹ *Павлушко* [Ящук, с. 23] ‹ *Павло* [Аркушин 2009, с. 136; Трійняк, с. 37]; *Соболів* (х. Став-Слобідської с. р. Рад.) [АТП, с. 184] ‹ *Соболь* ‹ *соболь*’ [Габорак, с. 258; СУМ 9, с. 433; Редько, с. 98]; *Янко́ве* (бол. (1988), с. Киянка Ємлч.) [СМгУ, с. 193] ‹ *Янко* ‹ *Ян* ‹ *Јап* [Трійняк, с. 45] тощо.

Окрему групу мікроойконімів становлять назви із формантом ***-ів-к-а***, який був найбільш продуктивним у XVI–XVIII ст. і досі є одним із найпоширеніших у мікротопонімії. Історія становлення цього форманта цікавила багатьох мовознавців. З. Штібер та І. Панькевич уважали, що в топонімії цей суфікс був самодостатнім і «міг не мати передумовою вихідних назв на **-ова**», а назви з його допомогою творили «безпосередньо від назв осіб та означали просто якусь невеличку оселю» [46, с. 44]. На думку Ф. Міклошича, Я. Карловича, О.М. Селищева і В. Ташицького, цей суфікс утворено способом поєднання ад’єктивно-посесивного форманта ***-ов-*** із субстантивним ***-к-а*****.** Привертають увагу із цього погляду мікротопоніми Житомирського Полісся, які, на нашу

думку, ілюструють пропонований науковцями спосіб транформації: *Гоголєво болото* (уроч. (1583) поміж Черн. і Жит., можливо сучас. с. Голіївка Жит. р-ну) [АКЖМУ, 29] › *Гоголевка* (х. (1846–1863), м. Житомир) [Шуберт, 22,7].

Поділяємо думку Л. Л. Гумецької, яка дійшла висновку, що на найдавнішому етапі місцеві назви на ***-ов-к-а*** походили від інших місцевих назв на ***-ова***, ***-ово***. Потім цей зв'язок було втрачено, і вказаний суфікс стали сприймати як топонімний формант, «внаслідок чого стало можливим утворення місцевих назв за допомогою суфікса ***-ов-к-а*** безпосередньо від назв осіб» [46, с. 45].

Найширше формант ***-ів-к-а*** реалізувався у відантропонімних похідних: *Василівка* (х. (1946) Великогуляківської с. р. Корн.) [АТП, с. 173] ‹ *Василь* [Габорак, с. 77; Редько, с. 9; СВІЛ, с. 20; ВлІЛ, с. 222; Трійняк, с. 33]; *Ганнівка* (хх. (1946) Королівської с. р. Ємлч. та Розсохівської с. р. Нар.) [АТП, с. 171, 179] ‹ *Ганна* [СВІЛ, с. 48; ВлІЛ, с. 246; Трійняк, с. 81, 457]; *Завидовка* (уроч. (1846–1863), с. Рясне Бараш.) [Шуберт, 21,6] ‹ *Завид* [Демчук, с. 93; Купчинська 2016, с. 113–114]; *Катеринівка* (х. (1946) Корчацької с. р. Жит.) [АТП, с. 173] ‹ *Катерина* [Габорак, с. 219; СВІЛ, с. 51; ВлІЛ, с. 249; Трійняк, с. 169, 465]; *Львовка* (бол. (1846–1863), с. Юрове Олев.) [Шуберт, 20,6] ‹ *Лев* [Чучка 2011, с. 216]; *Марківка* (х. (1946) Старогутянської с. р. Баран.) [АТП, с. 163] ‹ *Марко* [Габорак, с. 319; СВІЛ, с. 33; ВлІЛ, с. 233; Трійняк, с. 216, 470]; *Мар'янівка* (хх. (1946): Жадківської с. р. Пот. та Соболівської с. р. Корн.) [АТП, с. 174, 182] ‹ *Мар'ян*, *Мар'яна* [СВІЛ, с. 33, 53; ВлІЛ, с. 233; Трійняк, с. 220, 470]; *Медведовка* (слоб. (1846–1863), сучас. с. Медведеве Ємлч.) [Шуберт, 21,6] ‹ *Медвідь* [Чучка 2011, с. 233; Редько, с. 98]; *Самъсоновъка* (уроч. (1635) побл. с. Кочерів Рад. м. р.) [АЖГУ, 249 зв.] тощо.

Серед назв досліджуваного регіону широко представлені ВГН на ***-ів-к(а)***, утворені від назв рослин. Мовознавці вважають це наслідком поширеності зазначеного форманта: «коли суфікс ***-ів-к(а)*** набув своєї максимальної продуктивності, він міг утворювати назви населених пунктів не лише від антропонімів, але й від апелятивів» [85, с. 94–95]. Основами таких мікротопонімів, звичайно, можуть бути відапелятивні антропоніми, проте,

ймовірніше, такі ВГН утворені за аналогією до вже сформованої топонімної системи. Серед них: *Березовка* (х. (1846–1863) побл. с. Червона Воля Грдн.) [Шуберт, 21,6] ‹ *бере́за* [СУМ 1, с. 160]; *Грушевка* (уроч. (1846–1863), с. Іванопіль Ушом.) [Шуберт, 21,7] ‹ *гру́ша* [СУМ 2, с. 183]; *Дубовка* (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Жеревці Лугин.) [Шуберт, 21,6] ‹ *дуб* [СУМ 2, с. 428]; *Калиновка* (уроч. (1846–1863), с. Зубковичі Олев.) [Шуберт, 21,6] ‹ *кали́на* [СУМ 4, с. 76] тощо.

Релятивну функцію виконує суфікс ***-ськ(ий) (-цьк(ий))***, вказуючи на відношення до поселення, походження з певного поселення, належність населенню, місцезнаходження [42, с. 51], наприклад: *Хлюпинска* (земля (1471), Жит. пов.) [АЮЗР 7, ІІ, с. 7] ‹ *Хлупинцы* (присілок (1471), Жит. пов.) [АЮЗР 7, ІІ, с. 7]. У мікротопонімії афікс ***-ськ-*** часто побутує «з попередніми присвійними наростками ***-ин***, ***-ів (-ов, -ев)***» [149, с. 164]. Це явище стало наслідком перерозкладу основ і характерне для інших слов'янських мов [41, с. 10; 157, с. 96].

Мікротопоніми досліджуваної території із суфіксом ***-ськ(ий)*** та його варіантами ***-ів-ськ(ий)***, ***-ин-ськ(ий)*** представлені назвами: *Белевская* (зем. (1471), Жит. пов.) [АЮЗР 7, ІІ, с. 7]; *Бу́слівське* (бол. (2004), с. Новопіль Черн.) [СМгУ, с. 118]; *Голишинський* (х. (1946) Голишівської с.р. Олев.) [АТП, с. 181]; *Гордії́вська* (коп. (2004), с. Неділище Ємлч.) [СМгУ, с. 125]; *Дми́трівське* (бол. (2004), с. Вільшанка Ємлч.) [СМгУ, с. 128]; *Кири́лівське* (бол. (2004), с. Кам'яний Брід Корс.) [СМгУ, с. 140]; *Ковали́хівське* (торф. (1959), 23 км на півн. зах. від смт Олевськ) [СМгУ, с. 141]; *Ковалі́вське* (торф (1959): 22 км на півд. зах. від м. Житомир; у правобер. запл. р. Кам'янка, Олев.) [СМгУ, с. 142]; *Любáхинське* (торф. (1959), 11 км на півд. схід від м. Звягель) [СМгУ, с. 154]; *Підлубівське* (куток (2021–2024), смт Ємільчине Звяг.) [Додаток]; *Піщівський* (х. (1946) Піщівської с. р. Ярн.) [АТП, с. 191]; *Серединська* (куток (2021–2024), смт Ємільчине Н-В.) [Додаток]; *Суховольський* (х. (1946) Суховольської с. р. Ярн.) [АТП, с. 191]; *Тетерівський* (х. (1946) Тетерівської с.р. Жит.) [АТП, с. 173] тощо.

У складі досліджуваного мікротопонімікону побутують назви, утворені за допомогою форманта ***-щин(а)/-ч-ин(а)***, ***-щизн(а)***. На думку дослідників, топонімний формант ***-щин(а)/-ч-ин(а)***, ***-щизн(а)*** виник саме в процесі творення мікротопонімів: «генезис досліджуваного словотвірного топонімічного типу слід шукати в мікротопонімії. Як свідчать джерела, він з'явився серед найменувань земельних ділянок, що виникали у зв'язку з купівлею, продажем або передачею їх у спадщину і походили від особової назви колишнього власника» [107, с. 58]. Тобто суфікс ***-щин(а)/-ч-ин(а)***, ***-щизн(а)*** творив похідні від посесивних прикметників, виражаючи збірність та належність. У сучасних назвах цей суфікс виконує присвійно-локативну функцію [157, с. 96]. Назви досліджуваного ареалу ілюструють якраз таку семантику цього форманта: *Антоновщина*, *Онтоновщина* (зем. (1471), Жит. пов.) [АЮЗР 7, ІІ, с. 7], *Бянєвщина* (уроч. (1582) побл. с. Горбулів Рад. р-ну) [АКЖМУ, 3], *Борцовщина*, *Борсовщизна* (зем. (1714), Овр., пізніше – с. Шваби) [АЮЗР 4, І, с. 50–55, 406], *Василевщина* (зем. (1471), Жит. пов.) [АЮЗР 7, ІІ, с. 8], *Даниловщина*, *Данильщина* (уроч. (1846–1863), с. Дівошин Овр.) [Шуберт, 20,7], *Лазоревщина* (зем. (1471), Жит. пов.) [АЮЗР 7, ІІ, с. 7], *Омецінщина*, *Ремешевщина* (орні поля (2021–2024), с. Глибочок Жит.) [Додаток], *Кірухівщина* та *Степанщина* (орні поля с. Ушиця Корс.), *Пандиливщина* (луг (2021–2024), с. Ушиця Корс.) [Додаток], *Матвеевщина* (зем. (1471), Жит. пов.) [АЮЗР 7, ІІ, с. 8], *Соболєвщизна* (дворець (1584), можливо, сучас. с. Дворище В-В. р-ну) [АКЖМУ, 61]. Дослідники, втім, зауважують, що топоструктури із цим суфіксом відразу набули значення релятивної просторової абстракції, ставши формантом найменувань для будь-яких об'єктів, що не були точно окреслені на терені, тобто земельних ділянок, володінь, ланів, нив тощо [177, с. 47]. У мікротопоніміконі досліджуваної території представлені, зокрема, такі назви із цим формантом: *Вязовщина* (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.) [Шуберт, 20,6], *Дубищина* (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Хочинська Олев.) [Шуберт, 20,6].

Серед досліджуваних мікротопонімів наявна незначна кількість назв на ***-иха***. У східнослов'янських мовах цей суфікс утворює андроніми, вказує на

дружину «особи, названої мотивуючим іменником» [24, с. 42], наприклад: *Примачиха* (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.) [Шуберт, 20,6]. Такі назви відносимо до відантропонімних. Проте в топоніміці ономасти виокремлюють іще одну функцію цього форманта: вказівка на належність або властивість [117, с. 75], наприклад, гелонім *Дуплиха* (бол. (1846–1863), с. Селезівка Овр.) [Шуберт, 20,6] ‹ *дупло́* [СУМ 2, с. 437]) може вказувати на характерні особливості цієї території – але не обов'язково наявність дуплистих дерев. Пор. із цього приводу д.-рус. *дупль* 'заглиблення; пустота' [ЕСУМ 2, с. 146].

Формант ***-ець*** загалом виконує демінутивну функцію [46, с. 52]. Проте на топонімному рівні цей суфікс також може бути «нейтральним формантом, субстантивуючим прикметникові основи» [46, с. 52]. Це ілюструють такі мікротопоніми Житомирського Полісся: *Водынецъ* (уроч. (1846–1863), с. Королівка Ємлч.), *Здоровець* (уроч. (1846–1863), с. Чміль Ємлч., сучас. с. Здоровець), *Лукавець* (уроч. (1846–1863), с. Болярка Олев.), *Случинець* (уроч. (1846–1863), с. Кам'яна Гірка Лугин.), *Рудецъ* (уроч. (1846–1863), с. Топільня Лугин.) [Шуберт, 21,6].

Формант ***-иц(я) / -ниц(я)*** має аналогічну семантику: окреслення особливостей місцевості [15, с. 163], тільки вказує на об'єкти жіночого роду [149, с. 132]. Наприклад: *Каменица* (уроч. (1846–1863), с. Середи Ємлч.) [Шуберт, 21,6]. Суфікси ***-иц(я), -ниц(я)*** досить поширені в гідронімії [96, с. 115; 177, с. 45], тому серед досліджуваного мікротопонімікону значна кількість гелонімів: *Болóтниця* (бол. (1989), с. Сирниця Овр.) [СМгУ, с. 116], *Плітниця* (став (1988), с. Листвин Овр.) [СМгУ, с. 168], *Рѣчиця* (бол. (1846–1863), с. Селезівка Слов.) [Шуберт, 20,6] тощо.

Мікротопоніми, утворені префіксальним способом

Префіксальний спосіб творення у мікротопонімії менш продуктивний, порівняно із суфіксальним. Це пов'язано з тим, що префікси пріоритетні

передусім у системі дієслівного словотвору [157, с. 97], а мікротопоніми за своєю частиномовною належністю – іменники.

Польський дослідник М. Карась стверджував, що префіксальні форми власних географічних назв постали на базі колишніх прийменникових сполук, приєднавши відповідні афікси до субстантивів у називному відмінку однини і множини [208, с. 5–7]. Українські ономасти з таким твердженням не погоджуються, вважаючи, що «спершу відбувалася лексикалізація й онімізація апелятивного прийменникового сполучення, а згодом перехід прийменника в префікс з одночасним відкиданням флексії непрямого відмінка» [66, с. 60; 23, с. 390]. Дослідники зауважують «існування паралельних однослівних префіксальних та прийменникових дериватів» [100, с. 175; 157, с. 115]. Такі приклади наявні й серед мікротопонімікону Житомирського Полісся: *Підвирва / Під Вирвою* (х. Федорівської с. р. Мал.) [АТУЖ, с. 404].

Також у процесі творення мікротопонімів префікси можуть указувати на розташування об’єкта відносно іншого на місцевості [130, с. 30]. Наприклад, назва *Заболотье* (уроч., (1846–1863) побл. із бол. на межі Рівн. та Жит. обл.) [Шуберт, 20,6].

Серед назв-орієнтирів виокремлюємо такі, що вказують на **розміщення об’єкта за іншим відносно місця проживання мовця**: *Верхмостыщъ* (уроч. (1846–1863), с. Джерело Олев.) [Шуберт, 21,6], *Завишня* (х. (1926) Олев. р-ну) [АТУЖ, с. 281]; **розміщення об’єкта перед іншим відносно місця проживання мовця**: *Подлипы* (уроч. (1846–1863), с. Липляни Чоп. [Шуберт, 21,7]), *Підрадовель* (х. (1926) Олев. р-ну) [АТУЖ, с. 405], *Підостапи* (х. (до 1954) Лугин. р-ну) [АТУЖ, с. 405], *Подмокро* (уроч. (1846–1863), с. Радовель Олев.) [Шуберт, 21,6], *Пред-Буже* (уроч. (1846–1863), с. Зольня Олев.) [Шуберт, 21,6]; **розміщення об’єкта поруч з іншим:** *Окульаза* (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.) [Шуберт, 21,6], *Приміроч* (х. (1928) Рад. р-ну) [АТУЖ, с. 415], *Прировокъ* (уроч. (1846–1863), сучас. с. Покровське Олев.) [Шуберт, 20,6], *Присторона* (острів/уроч. (1846–1863), с. Радовель Олев.) [Шуберт, 21,6], *Укаменя* (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.) [Шуберт, 20,6]; **розміщення об’єкта між**

іншими: *Межирічка* (х. (1926) Слов. р-ну) [АТУЖ, с. 360]; **вказівка безпосередньо на місце**: *Накамень* (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.) [Шуберт, 21,6] тощо.

У мікротопонімії досліджуваного ареалу відзначені також назви-орієнтири, що формально є безсуфіксними прийменниково-іменниковими утвореннями в Н. в. одн., наприклад: *Накамень* (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.) [Шуберт, 21,6] тощо. С. О. Вербич зауважує, що «з погляду діахронії їх, напевно, треба кваліфікувати як результат еволюції сполучень прийменник + іменник у непрямому відмінку. Проте частина таких назв могла постати і внаслідок онімізації відповідних апелятивів на зразок *запісок*, *підділ*» [34, с. 347].

В окремих випадках точно сказати важко, чи це лексикалізовані прийменникові конструкції, чи апелятиви, що пройшли процес онімізації, оскільки префіксація могла реалізуватися на апелятивному рівні. Пор. назви *Залісся* (х. побл. с. Радогоща Лугин.) [Кострица, с. 115] ‹ *залі́сся* ‘місцевість за лісом’, ‘узлісся’ [ЕСУМ 3, с. 265]; *Заріччя* (кол. (до 1939) Корс. р-ну; х. (до 1923) Мал. р-ну; х. (1926) Нар. р-ну; х. (1926) Олев. р-ну) [АТУЖ, с. 287] ‹ *зарі́ччя* ‘місцевість за річкою’ [СУМ 3, с. 293] тощо.

Мікротопоніми, утворені конфіксальним способом. Функціонування поряд із суфіксацією і префіксацією самостійного морфологічного способу творення слів – префіксально-суфіксального – в мовознавстві було визнано після ознайомлення з працями І. І. Ковалика. Раніше такі форми українські дериватологи кваліфікували як результат префіксації, суфіксації або ж зараховували як до префіксальних, так і до суфіксальних похідних [11, с. 9–10]. «Вся вага слововотворчого функціонування здебільшого припадає на префіксальну частину, що часто вказує на просторове відношення новоназваного предмета до іншого предмета, вираженого початковим словом. Суфіксальна частина виконує передусім структурну роль творення іменника чи іншої частини мови» [78, с. 20]. Н. І. Лісняк префіксально-суфіксальний спосіб творення відносить до апелятивного рівня деривації, оскільки «префікси за-, між-, над-,

під- та суфікс -ьје реалізували свою словотвірну функцію ще на рівні апелятивів, які без жодних формальних змін перейшли до складу мікротопонімів» [96, с. 118]. Із цим твердженням погоджуємося лише частково, адже творення апелятива префіксально-суфіксальним способом передбачає обов'язкову наявність конкретного об'єкта, назва якого стане основою для словотворення.

Конфіксальний спосіб творення мікротопонімів досліджуваної території найширше ілюструє такий тип назв: **префікс + апелятив у Н. в. + суф. *-*ьје***: *Воболотье* (уроч. (1846–1863), с. Джерело Олев.) [Шуберт, 21,6]; *Забор'є* (х. (1923) Олев. р-ну) [АТУЖ, с. 280]; *Заброддя* (х. (1926) Лугин. р-ну; х. (1926) Овр. р-ну) [АТУЖ, с. 280–281]; *Заволоччя* (х. (1926) Лугин. р-ну) [АТУЖ, с. 281]; *Загаллє* (х. (1926) Олев. р-ну) [АТУЖ, с. 282], *Загалье* (уроч. (1846–1863), сучас. с. Радовель Олев.) [Шуберт, 21,6]; *Задерев'є* (х. (1923) Олев. р-ну) [АТУЖ, с. 282]; *Зазір'я* (х. побл. сучас. с. Озеряни Олев.) [Кострица, с. 114] (ця назва постала внаслідок таких фонетичних змін: *Зазір'я* (*Зазир'є*) ‹ **Заозер'я*); *Залісоччя* (х. (1926) Олев. р-ну) [АТУЖ, с. 284]; *Залозье* (ос. (1846–1863), с. Виступовичі Овр.) [Шуберт, 20,7]; *Замлиння* (х. Великоцвілянської с. р. Н-В.) [АТУЖ, с. 285]; *Засуччя* (х. (1923) Грдн. р-ну) [АТУЖ, с. 288]; *Підгалля* (х. (1926) Овр. р-ну) [АТУЖ, с. 404]; *Подзелля* (х. (1926) Олев. р-ну) [АТУЖ, с. 409] тощо.

3.1.3. Мікротопоніми, утворені морфолого-синтаксичним способом

Морфолого-синтаксичний спосіб творення мікротопонімів має два різновиди: **субстантивація** та **складання** (**універбація**). **Субстантивація** (назв) – «процес, обов'язковий при онімізації, який полягає в переході апелятива (будь-якої частини мови, словосполучення, фрази) в онім-субстантив» [131, с. 123–124]. Субстантивації прикметників зазвичай передує еліпсис двочленної конструкції [165, с. 109, 111] – «зникнення визначального члена» [120, с. 28], скорочення словосполучення «до одного, семантично більш навантаженого члена, яким є у даному випадку означальний член» [46, с. 59]. Цей процес, зокрема, ілюструє мікротопонім *Дрыглов Ꙉбруб* або *Ꙉтруб* (ос. (1584) на р.

Тетерів побл. м. Чуднів) [АКЖМУ, 83] › *Дриглів* (х. (1946), сучас. с. Дриглів побл. р. Тетерів) [АТП, с. 169].

Складання як окремий різновид морфологічного способу деривації передбачає використання не менше ніж двох слів або їхніх частин, які способом сполучення утворюють нову лексему [170, с. 387].

Позамовні фактори впливають на зміну двокомпонентних назв: наступним етапом для словосполучення стане **еліпсис** та **субстантивація** за умови, що «позначувана реалія широковідома і для її ідентифікації достатньо уже номіналізованого розрізнювального компонента» [100, с. 178]; **складання** (**універбація**) ж відбувається в разі розширення змісту словосполучення («значення перестане дорівнювати сумі значень його компонентів») [46, с. 60–61].

Складання, на думку дослідників, менш продуктивний спосіб творення мікротопонімів, порівняно із субстантивацією [100, с. 180; 114, с. 170; 157, с. 117]. Це спричинено загальною тенденцією слов'янських мов у давнину уникати складних слів [106, с. 145].

Мікротопоніми, утворені способом субстантивації

Мікротопоніми, утворені способом субстантивації, зазвичай мають прозору семантику, адже що краще збережене етимологічне значення топоніма, то більше він ототожнюється з прикметниками, а що глибша його деетимологізація, то більше він уподібнюється до іменників [67, с. 17]. Під час дослідження назв такого типу можуть виникнути певні труднощі: «чи поле називається *Криве*, чи *Криве Поле*». Н. В. Сокіл слушно зауважує: «коли об'єкт номінації (ліс, поле та ін.) знаходиться у препозиції до назви, то найчастіше це найменування субстантивованого характеру, а коли у постпозиції – складений онім» [157, с. 116]. У процесі творення мікротопонімів Житомирського Полісся субстантивувалися якісні, відносні та присвійні прикметники.

***ВГН, похідні від якісних та відносних прикметників**:* а) середнього роду одн.: *Березовое* (бол. (1846–1863), с. Кривотин Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Бѣлинькое* (уроч. (1846–1863), с. Кривотин Ємлч.). [Шуберт, 21,6], *Высокое* (уроч. (1846–1863), с. Держанівка Олев.) [Шуберт, 21,6], *Высокое* (уроч. (1846–1863), с. Чміль Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Высокое* (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.) [Шуберт, 20,6], *Высокое* (уроч. (1846–1863), с. Перебороди Слов.) [Шуберт, 20,6], *Долгое* (уроч. (1846–1863), с. Перебороди Слов.) [Шуберт, 20,6], *Дубовое* (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Красное* (уроч. (1846–1863), с. Кочичине Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Круглое* (уроч. (1846–1863), с. Великий Яблонець Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Круглое* (уроч. (1846–1863), с. Зубковичі Олев.) [Шуберт, 21,6], *Круглое* (уроч. (1846–1863), с. Рясне Бараш.) [Шуберт, 21,6], *Коритно* (уроч. (1846–1863), с. Слобода Овр.) [Шуберт, 20,7], *Красное* (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.) [Шуберт, 20,7], *Осное* (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.) [Шуберт, 20,6], *Плоское* (уроч. (1846–1863), с. Прилуки Овр.) [Шуберт, 20,7], *Чертово* (бол. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.) [Шуберт, 21,6], *Широкое* (бол. (1846–1863), с. Дівошин Овр.) Шуберт, 20,7], *Ясное* (уроч. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.) [Шуберт, 20,6] тощо; б) жіночого роду одн.: *Горобна* (уроч. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.) [Шуберт, 20,6], *Дальня* (уроч. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.) [Шуберт, 20,6], *Клетна* (уроч. (1846–1863), с. Перга Олев.) [Шуберт, 20,6], *Ключева* (уроч. (1846–1863), с. Рудня Олев.) [Шуберт, 20,6], *Лазова* (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.) [Шуберт, 20,6], *Лозна* (уроч. (1846–1863), с. Дубники Грдн.) [Шуберт, 21,6], *Окопана* (уроч. (1846–1863), с. Рудня Олев.) [Шуберт, 20,6], *Хвойна* (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.) [Шуберт, 21,6] тощо; в) чоловічого роду одн.: *Конский* (ос. (1846–1863), с. Виступовичі Овр.) [Шуберт, 20,7], *Красный* (х. (1846–1863), с. Виступовичі Овр.) [Шуберт, 20,7], *Круглый* (ос. (1846–1863), с. Виступовичі Овр.) [Шуберт, 20,7], *Мокрый* (уроч. (1846–1863), с. Радовель Олев.) [Шуберт, 21,6], *Плоский* (х. (1846–1863) побл. с. Виступовичі Овр.) [Шуберт, 20,7], *Плоский* (ос. (1846–1863), с. Виступовичі Овр.) [Шуберт, 20,7], *Сытный* (х.

(1846–1863) побл. с. Дубники Грдн.) [Шуберт, 21,6] тощо; у формі множини: *Зелены* (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.) [Шуберт, 20,6].

У складі мікротопонімікону Житомирського Полісся наявні також ВГН, в основі яких – ***присвійні*** прикметники. Такі мікротопоніми – вже згадувані відантропонімні утворення: а) чоловічого роду: *Братковъ* (уроч. (1846–1863), с. Білокоровичі Блкр.) [Шуберт, 21,6], *Васильковъ* (уроч. (1846–1863), с. Майдан-Копищенський Олев.) [Шуберт, 20,6], *Вороновъ* (уроч. (1846–1863), с. Радовель Олев.) [Шуберт, 21,6], *Вороновъ* (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.) [Шуберт, 20,6], *Гузов* (х. (1846–1863) побл. с. Лучанки Слов.) [Шуберт, 20,7], *Дьячковъ* (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.) [Шуберт, 20,6], *Есипов* (х. (1846–1863) побл. с. Возничі Слов.) [Шуберт, 20,7], *Жуковъ* (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Зубров* (х. (1846–1863) побл. с. Магдин Гладк.) [Шуберт, 20,7], *Ковалевъ* (уроч. (1846–1863), с. Копище Олев.) [Шуберт, 20,6], *Малевъ* (уроч. (1846–1863), с. Забаро-Давидівка Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Монархов* (х. (1846–1863) побл. с. Ясенець Овр.) [Шуберт, 20,7], *Мышковъ* (уроч. (1846–1863), с. Ганнівка Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Рачковъ* (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Хвалисовъ* (уроч. (1846–1863), с. Джерело Олев.) [Шуберт, 21,6], *Игнатовъ* (ос. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.) [Шуберт, 20,6] тощо; б) середнього роду: *Борисково* (уроч. (1846–1863), с. Кочичине Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Гриньково* (бол. (1846–1863), с. Непізнаничі Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Гусарово* (уроч. (1846–1863), с. Дубовий Гай Овр.) [Шуберт, 20,7], *Дедово* (бол. (1846–1863), с. Магдин Гладк.) [Шуберт, 20,7], *Дрихово* (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.) [Шуберт, 21,6], *Жукове* (уроч. (1846–1863), с. Сущани Олев.) [Шуберт, 20,6], *Ковалево* (бол. (1846–1863), с. Жубровичі Олев.) [Шуберт, 21,6], *Курково* (уроч. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.) [Шуберт, 21,6], *Мельниково* (уроч. (1846–1863), смт Ємільчине Звяг.) [Шуберт, 21,6] тощо; в) жіночого роду: *Борохова* (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Борхова* (уроч. (1846–1863), с. Чміль Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Жидова* (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.) [Шуберт, 20,7],

Швабова (уроч. (1846–1863), с. Сімаківка Бараш.) [Шуберт, 21,6], *Ярмокова* (уроч. (1846–1863), с. Леонівка Лугин.) [Шуберт, 21,6] тощо.

Процес субстантивації прикметників певною мірою долучає до системи словотворчої будови іменників словотворчі елементи (афікси) прикметникового походження [173, с. 28]. Серед ВГН досліджуваного ареалу побутують субстантивовані утворення, похідні від прикметників із суфіксом *-н-*, що згодом зазнали впливу іменників із основою на *-я*. Найчастіше такі мікротопоніми позначають технічні заклади, місця праці, розміщення чогось тощо, можуть мати семантику збірності та відтінок зневажливості [149, с. 134]: *Олешня* (уроч. (1846–1863), с. Радовель Олев.) [Шуберт, 21,6], *Черемошня* (уроч. (1846–1863), с. Кам'яна Гірка Лугин.) [Шуберт, 21,6], *Бо́йня* (неоф. назва ТОВ «Рута» та прилеглої території (2016), м. Малин) [Додаток], *Кашува́рня* (ділянка (2021–2024), с. Поліянівка Н-В.) [Додаток], *Коптильня* (неоф. назва Ситрозаводу (2016), м. Малин) [Додаток] тощо.

3.1.4. Складні мікротопоніми Житомирського Полісся

Складні мікротопоніми розглядаємо в межах підрозділу про прості назви, утворені морфолого-синтаксичним способом складання, оскільки формально такі назви є однослівними.

В ономастиці розрізняють такі підвиди складання: **власне складання, зрощення, абревіація** [170, с. 387].

Назви, утворені **власне складанням**, представлені такими моделями:

Прикметник + іменник: *Велибокъ* (уроч. (1846–1863), с. Кам'яна Гірка Лугин.) [Шуберт, 21,6], *Животхоръ* (уроч. (1846–1863), с. Степанівка Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Криволядо* (уроч. (1846–1863), с. Прилуки Овр.) [Шуберт, 20,7], *Медвежголов* (уроч. (1846–1863), с. Нивки Овр.) [Шуберт, 20,7] (пор. також мікротопонім *Медвѣжья голова* (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.) [Шуберт, 21,6]), *Суховерш* (уроч. (1846–1863), с. Дубовий гай Овр.) [Шуберт,

20,7], *Царимбір* (уроч. (2021–2024), с. Тупальці Н-В.) [Додаток] (див.: *Царевъ Барокъ* (уроч. (1846–1863), с. Тупальці Н-В.) [Шуберт, 22,6]).

Іменник + іменник: *Дуброволока* (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.) [Шуберт, 21,6].

Числівник + іменник: *Тригір'я* (уроч. (2021–2024), м. Житомир) [Додаток]. Л. Л. Гумецька вважала топоніми цієї моделі «невластивими складними назвами», оскільки обидва складники – флексійні форми і зберігають своє лексичне значення [46, с. 61–62].

Зрощення як спосіб творення мікротопонімів ілюструють такі місцеві назви: *Болото-Заболотье* (бол. (1846–1863), с. Хочине Олев.) [Шуберт, 20,6], *Гора-Городчикъ* (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.) [Шуберт, 20,6], *Гостра-со́сна* (галяв. в лісі (2021–2024), с. Поліянівка Н-В.) [Додаток], *Красный-Боръ* (уроч. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.) [Шуберт, 20,6], *Лиса-Гора* (підв. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.) [Шуберт, 20,6], *Му́дрич-Голу́шкове* (торф. (1959), 6,5 км на півд. захід від смт Олевськ) [СМгУ, с. 158], *Рико́вщина-Бабе́цьке* (торф. (1959), 12,5 км на півн. схід від смт Народичі) [СМгУ, с. 172], *Свеча-островъ* (х. (1846–1863) побл. с. Виступовичі Овр.) [Шуберт, 20,7], *Сви́дники-Жиро́вщина* (торф. (1959), 7,9 км на північ від смт Народичі) [СМгУ, с. 175], *Сива-Лозка* (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Тримостки* (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.) [Шуберт, 20,6].

Привертає увагу назва *Роди-Земля* (хх. (1846–1863) побл. с. Ясенець Овр.) [Шуберт, 20,7]. Такий тип ВГН, на думку дослідників, давній, сягає періоду слов'янської єдності, і раритетний. Можливо, функцією імперативних конструкцій такого типу спочатку було побажання, заклинання або специфічна характеристика об'єкта [117, с. 95]. Для мікротопонімії найбільш імовірним варіантом виникнення такої ВГН може бути застосування моделі за аналогією або трансонімізація назви об'єкта, відомого на цьому місці раніше.

Абревіація представлена одиничними мікротопонімами: *ГеМПе́* (мрн (2016), м. Малин) [Додаток] (‹ назви однієї з вул. мрн у Героїв Малинського Підпілля); *ПМК* (куток (2016), м. Малин) [Додаток] (‹ назви ВАТ «Пересувна

механізована колона № 158»); *РЕС* (куток (2016), м. Малин) [Додаток] (‹ словосполучення *районна експлуатаційна служба*).

Варто зауважити, що серед досліджуваних ВГН зафіксовано мікротопоніми, мотивовані складними апелятивами чи пропріативами. В. А. Никонов називав такі топоніми «псевдоскладними»: «двослівний не він [топонім], а його основа» [118, с. 91]. Наприклад: *Благодатне* (‹ *благодать*), *Благовіщенськ* (‹ *благовіщення*), *Богородицьк* (‹ *богородиця*). При цьому дослідник складними вважав такі топоніми, «що спочатку означали назви жителів» (*Димокури*, *Сировари* та ін.) та топоніми, похідні від складних апелятивів (*Конотоп*) [118, с. 94]. На нашу думку, такі назви доречніше було б теж розглядати як «псевдоскладні», оскільки основоскладання відбулося до переходу цих лексем у клас ВГН, тобто на час онімізації чи трансонімізації їхні мотиваційні основи вже були складними, а отже, на топонімному рівні вони – прості. Наприклад, *Козорѣзы* (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.) [Шуберт, 21,6] – відантропонімний мікротопонім; в основі мотивувального антропоніма – об’єктно-дієслівна конструкція у формі можини на позначення заняття людей (*‘різати кози’ [Мойсієнко 2016, с. 230]; див. також: Ивана *Козорєзика* [КВжв., с. 154 зв.]); мікротопонім *Милобожъ* (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.) [Шуберт, 20,6] утворено від імені-композита **Милобогъ* (пор.: чес. *Milboh* [217, с. 70]); ВГН *Свинорой* (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.) [Шуберт, 20,7], своєю чергою, мотивована географічним терміном **свинорой* (пор.: *свинория*, *свинурéя* [Данилюк, с. 124]) тощо.

3.2. Складені мікротопоніми Житомирського Полісся

Серед мікротопонімів побутує порівняно велика кількість складених назв. Такі мікротопоніми на початку своєї еволюції виконують диференціювальну функцію, що, на думку мовознавців, ототожнює їх із загальними назвами. Тривалий розвиток забезпечує посилення номінативної функції і, власне, становлення описових конструкцій мікротопонімами [151, с. 66]. Якщо

однолексемні мікротопоніми проаналізовано за способом творення, то особливості структури складених пропріативів варто розглядати в межах семантико-синтаксичних відношень між компонентами підрядних словосполучень, із якими вони співвідносяться [114, с. 171]. Досліджувані мікротопоніми розділяємо на такі групи: двослівні (двокомпонентні) оніми, кількакомпонентні ВГН та прийменникові конструкції.

Двослівні (двокомпонентні) оніми. Такі лексикалізовані конструкції описують мікрореалію з двох боків: опорний елемент (субстантив) указує на специфіку аналізованої місцевості, а супровідний елемент (атрибут) – на геометричні чи якісні характеристики позначуваної реалії або ж виконує присвійно-релятивну функцію [100, с. 181]. Серед мікротопонімів Житомирського Полісся побутують такі моделі двослівних онімів: іменник + прикметник (субстантив + атрибут), числівник + іменник (числівник + субстантив), іменник + іменник.

Іменник + прикметник. Найбільш поширена модель – іменник + прикметник (прикметник + іменник). Прикметник може бути **якісним**, **відносним** чи **присвійним**.

Якісний прикметник у ВГН такої моделі вказує на ***розмір та конфігурацію***: *Великая Дубровка* (уроч. (1846–1863), с. Велика Глумча Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Великій Лѣсъ* (уроч. (1846–1863), с. Кочичине Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Гігантські котли* (скеля (2021–2024), м. Коростень) [Додаток], *Глубокая Долина* (уроч. (1846–1863), с. Возничі Слов.) [Шуберт, 20,7], *Долгая Нива* (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.) [Шуберт, 21,6], *Косыя Круги* (уроч. (1846–1863), с. Будки Олев.) [Шуберт, 20,6], *Кривая Нива* (уроч. (1846–1863), с. Стовпинка Олев.) [Шуберт, 21,6], *Круглый Лесокъ* (уроч. (1846–1863), с. Болярка Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Крутой мохъ* (уроч. (1846–1863), с. Яблунець Н-В.) [Шуберт, 21,6], *Плоскій Боръ* (уроч. (1846–1863), с. Джерело Олев.) [Шуберт, 21,6] тощо; ***локалізацію***: *Горный Остров* (уроч. (1846–1863), с. Лучанки Слов.) [Шуберт, 20,7], *Дальний Лес* (уроч. (1846–1863), с. Бірківське Овр.) [Шуберт, 20,7], *Мѣстны Озера* (уроч. (1846–1863), с. Кривотин Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Нижняя*

Гать (уроч. (1846–1863), с. Середня Рудня Овр.) [Шуберт, 20,7], *Побочъ Верхняя* (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.) [Шуберт, 20,6] – *Побочъ Нижняя* (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.) [Шуберт, 20,6] тощо; ***час появи топооб'єкта***: *Новий посів* (нива (2021–2024), с. Михайлівка Корс.) [Додаток], *Нов. Превар* (х. (1846–1863), сучас. с. Привар Овр.) [Шуберт, 20,7], *Старый Майданъ* (уроч. (1846–1863), с. Велика Цвіля Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Старая-Нива* (уроч. (1846–1863), с. Лучанки Слов.) [Шуберт, 20,7], *Старые станы* (уроч. (1846–1863), с. Миколаївка Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Нов. Мельники* (х. (1846–1863) побл. с. Тичків Нар.) [Шуберт, 20,7] – *Старые Мельники* (х. (1846–1863), с. Тичків Нар.) [Шуберт, 20,7], *Новий кар'єр* (кар'єр (2021–2024), с. Михайлівка Корс.) [Додаток] – *Старий кар'єр* (кар'єр (2021–2024), с. Михайлівка Корс.) [Додаток]; ***колористику об'єкта***: *Бѣлое Болотце* (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.) [Шуберт, 20,6], *Жовтий луг* (орне поле (2021–2024), с. Михайлівка Корс.) [Додаток], *Зелений Дубъ* (уроч. (1846–1863), с. Курчиця Чиж.) [Шуберт, 21,6], *Сива-Лозка* (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Темна Ляда* (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.) [Шуберт, 21,6], *Червона гірка* (пагорб (2021–2024), м. Коростень) [Додаток], *Черный островъ* (уроч. (1846–1863), с. Жубровичі Олев.) [Шуберт, 21,6] тощо; ***інші властивості номінованої мікрореалії***: *Гнилой Лѣсъ* (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Горѣлый Мостокъ* (уроч. (1846–1863), с. Джерело Олев.) [Шуберт, 21,6], *Грузкій Мохъ* (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Живая Вода* (уроч. (1846–1863), с. Верхня Рудня Овр.) [Шуберт, 20,7], *Ки́слий мох* (бол. (1911), Овр.) [СМгУ, с. 141], *Красный Лугъ* (уроч., Джерело Олев.) [Шуберт, 21,6], *Лысая Гора* (уроч. (1846–1863), с. Дівошин Овр.) [Шуберт, 20,7], *Пуста Рудня* (уроч. (1846–1863), с. Зубковичі Олев.) [Шуберт, 21,6], *Чистая лужа* (бол. (1846–1863), с. Великий Дивлин Лугин.) [Шуберт, 21,6], *Чистый Березникъ* (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.) [Шуберт, 21,6] тощо.

Відносний прикметник виражає відношення йменованого географічного об'єкта до ***географічних об'єктів (природних чи антропогенних) з «рослинним» компонентом***: *Березовый лѣсъ* (уроч. (1846–1863), с. Кам'яна

Гірка Лугин.) [Шуберт, 21,6], *Вишневий яр* (яр (2021–2024), с. Михайлівка Корс.) [Додаток], *Дубова волока* (уроч. (1846–1863), с. Кам'яна Гірка Лугин.) [Шуберт, 21,6], *Липовъ Снидъ* (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Яблуневий сад* (парк/сад (2021–2024), м. Коростень) [Додаток]; або з ***«тваринним» компонентом***: *Баранячі лоби* (скелі (2021–2024), м. Коростень) [Додаток], *Волчьи ямы* (уроч. (1846–1863), с. Великий Дивлин Лугин.) [Шуберт, 21,6], *Жеребячий Мох* (уроч. (1846–1863), с. Рудня Овр.) [Шуберт, 20,7], *Кобыльи лѣски* (уроч. (1846–1863), с. Зубковичі Олев.) [Шуберт, 21,6], *Кі́нський Мох* (бол. (1988), с. Бондарівка Корс.) [СМгУ, с. 141], *Медвѣжье Гала* (уроч. (1846–1863), с. Велика Глумча Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Муравьиные Горки* (уроч. (1846–1863), с. Привар Овр.) [Шуберт, 20,7], *Оленины Рожки* (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Хочинська Олев.) [Шуберт, 20,6], *Телячій Мохъ* (уроч. (1846–1863), с. Джерело Олев.) [Шуберт, 21,6].

Відносні прикметники із суфіксом ***-ськ- (-цьк-)*** у ролі розрізнювальних компонентів складених ВГН вчені найчастіше вважають відносно-посесивними [10, с. 186; 100, с. 183; 157, с. 155]. Це зумовлено тим, що формант ***-ськ-*** міг виражати належність об'єкта конкретному власникові, відношення до поселення, походження з певного поселення, належність населенню і місцезнаходження [42, с. 51]. Тобто формант ***-ськ-*** фактично може бути маркером як відносності, так і присвійності. О. Н. Синявський із цього приводу наголошував: «Взагалі ***-ськ-*** показує відношення загально і абстрактно, і не слід плутати його з ***-ний***, ***-овий***, ***-ів***» *(підкреслення наше – Н. С.)* [149, с. 100]. Привертає увагу спостереження із цього приводу Л. Л. Гумецької: «в пам'ятках актової мови XIV–XV ст. немає прикладів творення місцевих назв за допомогою суфікса ***-ьскъ (-цкъ)*** від власних назв осіб» *(підкреслення наше – Н. С.)* [46, с. 59]. З огляду на це розрізнювальні компоненти на ***-ськ- (-цьк-)*** складених мікротопонімів уважаємо відносними прикметниками.

ВГН такого типу вказують на зв'язок із суміжним (мікро)об'єктом, форму володіння угіддям або відносну належність [114, с. 172]. Такі відношення ілюструють, зокрема, наведені мікротопоніми Житомирського Полісся: *Бобрик-*

Теснівський (х. (1946) Теснівської с.р. Корс.) [АТП, с. 176], *Замисловéцьке Гáло* (торф. (1959), 13 км на схід від смт Олевськ) [СМгУ, с. 134] (‹ ВГН *Замисловичі*), *Коростенський кар'єр* (кар'єр (2021–2024), Корс.) [Додаток], *Мокляковскій хуторъ* (х. (1846–1863) побл. с. Мокляки Ємлч., сучас. с. Хутір-Мокляки) [Шуберт, 21,6], *Нивецкое Гало* (уроч. (1846–1863), с. Нивки Овр.) [Шуберт, 20,7], *Овруцький заповідник* (заповідн. (2021–2024), с. Михайлівка Корс.) [Додаток], *Тонильскій лѣсъ* (уроч. (1846–1863), с. Кам'яна Гірка Лугин.) [Шуберт, 21,6] (‹ гелоніма *Тонило*), *Хуторъ Глумецкій* (х. (1846–1863) побл. с. Мала Глумча Ємлч.) [Шуберт, 21,6].

Мікротопоніми *Пáнська Кринúця* (дж. (1988), с. Черевки Овр.) [СМгУ, с. 165], *Панський сад* (сад (2021–2024), с. Михайлівка Корс.) [Додаток] та ін. містять означувальний компонент *панський*, що, крім опосередкованої належності особі певного соціального стану, може також указувати на якісну характеристику об'єкта ('такий, як у пана, пані', 'благородний' [СУМ 6, с. 50]). «Власник поля пан мав ім'я і прізвище, але, оскільки він був у селі один, то найкращим засобом його ідентифікації було не прізвище, а загальна назва *пан*, яка власне виконувала у цьому випадку роль оніма» [16, с. 20].

Назви, що містять ***присвійний*** прикметник, представлені мікротопонімами, означувальний компонент яких виражений прикметником із суфіксами ***-ів (-ов, -ев)***, ***-ин***. Мікротопоніми такого типу «вказують на особисту власність» [46, с. 58]: *Воробьевъ мостъ* (брід (1846–1863), с. Селезівка Слов.) [Шуберт, 20,6], *Дидовъ Ставокъ* (уроч. (1846–1863), с. Рясне Бараш.) [Шуберт, 21,6], *Домнинъ Станъ* (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.) [Шуберт, 20,6], *Дудин Круг* (уроч., с. Виступовичі Овр.) [Шуберт, 20,7], *Игнаткова волока* (уроч. (1846–1863), с. Ганнівка Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Карповъ Ставокъ* (бол. (1846–1863), с. Серби Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Николинъ Камень* (уроч. (1846–1863), с. Велика Цвіля Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Параскин перехід* (х. (2021–2024), с. Кропивня, Н-В.) [Додаток], *Петровъ Ставъ* (уроч. (1846–1863), смт Городниця Н-В.) [Шуберт, 21,6], *Саловъ Лугъ* (бол. (1846–1863), с. Непізнаничі

Ємлч.) [Шуберт, 21,6], *Яринина яма* (яма в річці (2021–2024), с. Тупальці Н-В.) [Додаток] тощо.

А. П. Корепанова припускає, що деякі назви з компонентом на ***-ів (-ов***, ***-ев)***, ***-ин*** могли виникнути від прізвищ на ***-ів (-ов***, ***-ев)***, ***-ин***. У таких випадках атрибутивний член назви міг лише узгоджуватися з терміном [83, с. 13]. Розглянемо декілька назв із досліджуваного регіону, що, ймовірно, належать до такого типу: *Козлова Липа* (уроч. (1846–1863), с. Жубровичі Олев.) [Шуберт, 21,6] ‹ прізвища *Козлов* [КПЖГ, с. 87; Редько, с. 83]; *Соколова гора* (горб (2021–2024), м. Житомир) [Додаток] ‹ прізвища *Соколов* [КПЖГ, с. 173]; *Романова лоза* (орне поле (2021–2024), с. Ушиця Корс.) [Додаток] ‹ прізвища *Романов* [КПЖГ, с. 162] тощо.

Серед представленої групи мікротопонімів побутують ВГН з розрізнювальним компонентом, похідним від, імовірно, загальної назви, наприклад: *Жидова Гряда* (уроч. (1846–1863), с. Дівошин Овр.) [Шуберт, 20,7], *Княжьи Лески* (уроч. (1846–1863), с. Норинськ Овр.) [Шуберт, 20,7], *Ковалевъ Лѣсъ* (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.) [Шуберт, 21,6], *Королев Лес* (уроч. (1846–1863), с. Дівочин Овр.) [Шуберт, 20,7] тощо. Утім погоджуємося з думкою дослідників, що ці атрибутиви можуть функціонувати і як антропоніми [100, с. 184].

Опорний компонент складених назв моделі **прикметник + іменник** найчастіше походить від загальної назви – географічного терміна. Якби в основі розрізнювального компонента був не антропонім, а загальна назва, тоді б він не виконував свою функцію – іменувати конкретний індивідуальний об’єкт та диференціювати його з ряду інших. Наприклад, мікротопонім *Попове закло* (х. (2021–2024), с. Кропивня Н-В.) [Додаток] указує, що, вживаючи антропонім *Піп*, люди розуміли конкретну людину, а отже, ця лексема на момент виникнення мікротопоніма вже перейшла з розряду загальних у власні, необов’язково офіційно.

У досліджуваному ареалі побутують також поодинокі мікротопонімні словосполучення із субстантивованим прикметником у ролі стрижневого

компонента: *Большое Лесоцко* (бол. (1846–1863), с. Селезівка Слов.) [Шуберт, 20,7], *Ве́рхнє Огоро́днє* (торф. (1959), с. Словечне Овр.) [СМгУ, с. 121], *Ни́жнє Огоро́днє* (торф. (1959), с. Словечне Овр.) [СМгУ, с. 160]. Атрибутиви *Верхнє – Нижнє* часто вживають для розрізнення або протиставлення двох об'єктів.

Числівник + іменник. Мікротопоніми моделі числівник + іменник (числівник + субстантив) належать до ВГН, що в ономастиці йменують *нумеративними топонімами*. *Нумеративні топоніми* – «власні географічні назви, до складу яких входять основи числівників або числівники як незалежні слова» [153, с. 220–221]. Дослідники зауважують, що виникнення *нумеративних топонімів* зумовлене потребою розрізнення або протиставлення схожих чи суміжних географічних об'єктів за порядком їх розташування в просторі, послідовністю появи тощо [188, с. 39–40]. Вважаємо, що це твердження можна уточнити. Для «розрізнення чи протиставлення» об'єктів у мікротопонімах використовують *порядкові* числівники (*Лози Перші – Лози Другі*). *Кількісні* числівники в мікротопонімах можуть використовувати з двох причин: 1) вказувати на кількість окремих складників одного об'єкта чи на «кілька однотипних об'єктів, розташованих у безпосередній близькості один від одного» [10, с. 187]; 2) виражати символічно-метафоричне значення (особливо, якщо це, скажімо: три, сім чи дев'ять) – як результат збереження «магічних нумеративних реліктів у ментальному лексиконі людства» [153, с. 222].

Мікротопонімікон досліджуваного ареалу представлений такими нумеративними моделями ВГН: **іменник + порядковий числівник**: *Куток 3-й* (урвище та ліс (2016), смт Гранітне Мал.) [Додаток], *Куток 31-й* (урвище (2016), смт. Гранітне Мал.) [Додаток], *Лози Перші* (уроч. (2021–2024), с. Кропивня Н-В.) [Додаток], *Лози Другі* (уроч. (2021–2024), с. Кропивня Н-В.) [Додаток], *Лози Треті* (уроч. (2021–2024), с. Кропивня Н-В.) [Додаток], *Му́твиця І* (торф. (1959), 14 км на півн. зах. від смт Олевськ) [СМгУ, с. 159], *Му́твиця ІІ* (торф. (1959), 14 км на півн. зах. від смт Олевськ) [СМгУ, с. 159] тощо; **іменник + кількісний числівник**: *Три дев'ятки* (куток (2016), м. Малин) [Додаток], *Три дуби* (мрн. (2016), м. Малин) [Додаток].

Іменник + іменник. Мікротопоніми моделі *іменник + іменник*, на нашу думку, могли виникати способом онімізації словосполучення, стрижневий компонент якого – загальна назва об'єкта, а залежний – власна: *Кременье Брод* (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Овр.) [Шуберт, 20,7], *Криниця Спасівка* (дж. (1988), с. Черевки Овр.) [СМгУ, с. 147], *Луг Ширина* (х. (1846–1863) побл. с. Дуби Слов.) [Шуберт, 20,7], *Остров Стовпечно* (хх. (1846–1863) побл. м. Овруч та с. Кам'янівка Гладк.) [Шуберт, 20,7].

Серед досліджуваних назв побутує тип мікротопонімів, семантично близький до ВГН моделі **присвійний прикметник + іменник**, – узгоджене словосполучення, залежний компонент якого виражений антропонімом у формі родового відмінка однини: *Грудок Свіжевського* (кладов. (2021–2024), с. Поліянівка Н-В.) [Додаток], *Денисе́вича Джерело́* (дж. (1990), с. Старочуднівська Гута Дзерж.) [СМгУ, с. 127], *Домъ Стражника* (фільв. (1846–1863) побл. с. Сущани Олев.) [Шуберт, 20,6], *Домъ Стрѣлка* (фільв. (1846–1863) побл. с. Рудня-Хочинська Олев.) [Шуберт, 20,6], *Опачинської садиба* (пасов. (2021–2024), с. Поліянівка Н-В.) [Додаток].

Прийменникові конструкції. Мовознавці неодностайні з приводу статусу таких назв, оскільки, на відміну від однолексемних безафіксних і афіксальних мікротопонімів, вони не містять жодної інформації про сам іменований об'єкт, а лише визначають його розташування щодо іншого, примітного на місцевості. Унаслідок такої номінації іменований об'єкт надалі залишається безіменним [8, с. 7]. Ю. О. Карпенко такі конструкції відносив до складу мікротопонімів, зауважуючи, що їх доцільніше кваліфікувати не як назви-орієнтири (оскільки орієнтирами тут є ті об'єкти, що відображені в мікротопонімі), а як орієнтувальні назви [67, с. 21]. Н. В. Сокіл зазначає, що коли багатьом мешканцям села відомі такі словосполуки, як, скажімо, *У Кичірці*, *На Полянках* на позначення того чи іншого топооб'єкта, то, безперечно, вони побутують як оніми [157, с. 118]. На думку Н. В. Сокіл «прийменникові формації становлять візитні картки мікротопонімів серед інших видів топонімів. Саме вони чи не найбільше поєднують онімний фактаж із апелятивними синтаксичними конструкціями. У

них яскраво відбивається говіркова практика мовців, різні фонетичні процеси, важливі для історії мови» [157, с. 118].

Погоджуємося з дослідниками, що прийменникова конструкція (так само, як і багатокомпонентна описова конструкція, про яку йтиметься далі) починає функціонувати як ВГН із того часу, коли місцеві жителі добре поінформовані про конкретний географічний об’єкт.

У таких конструкціях за допомогою прийменників виражають просторові співвідношення двох об’єктів [67, с. 21], які відіграють особливу роль в онімізації. «Без прийменника власна назва входила б до низки мікротопонімів простої структури з ідентифікуючими, індивідуалізуючими функціями, але без своєрідної просторової» [157, с. 86].

Творення мікротопонімів – прийменникових конструкцій відбувалося за такими моделями: **прийменник + апелятив в О. в. одн.**: *За бором* (х. (1924) Рад. р-ну) [АТУЖ, с. 280]; *За долиною* (х. (1926) Рад. р-ну) [АТУЖ, с. 282]; *За річкою* (х. (1924) Пот. р-ну) [АТУЖ, с. 287]; *За Селом* (х. (1926) Мал. р-ну) [АТУЖ, с. 288; Кострица, с. 119]; *Під гаєм* (х. (1926) Народ. р-ну) [АТУЖ, с. 404]; *Під ка́менем* (дж. (1988), с. Рудня-Миколаївка Ємлч.) [СМгУ, с. 167]; *Під мо́хом* (дж. (1988), с. Рудня-Миколаївка Ємлч.) [СМгУ, с. 167]; **прийменник + апелятив у М. в. одн.**: *На полях* (х. (1926) Олев. р-ну) [АТУЖ, с. 372]; **прийменник + апелятив у Д. в. одн.**: *Біля крини́ці* (дж. (2004), с. Городець Овр.) [СМгУ, с. 115]; **прийменник + апелятив у Р. в. одн.**: *Коло бро́ду* (дж. (1988), с. Сарновичі Корс.) [СМгУ, с. 143]; *Коло мосту* (х. (1928) Рад. р-ну) [АТУЖ, с. 313]; **прийменник + апелятив у М. в. мн.**: *В піщанках* (дж. (1988), с. Сарновичі Корс.) [СМгУ, с. 123]; *На болотах* (х. (1926) Ушом. р-ну) [АТУЖ, с. 372].

Мікротопоніми у формі описових конструкцій. Мікротопоніми у формі описових конструкцій містять у складі три та більше компонентів для точнішого окреслення сутності об’єкта або вказівки на розміщення цього топооб’єкта в просторі [100, с. 189]. Такі мікротопоніми представлені поодинокими назвами досить різноманітних моделей: **іменник + прикметник + іменник:** *Бродни Московецкий Чесок* (уроч. (1846–1863), с. Грезля Нар.) [Шуберт, 20,7], *Скеля*

Голова Чацького (ППМЗ (2022), м. Житомир) [ПЗФ]; **прикметник + прикметник + іменник:** *Нове́ євре́йське кла́дбище* (кладов. (2021–2024), м. Малин) [Додаток], *Старе́ євре́йське кла́дбище* (куток (2021–2024), м. Малин) [Додаток], *Ушицький кам'яний кар'єр* (кар'єр (2021–2024), с. Ушиця Корс.) [Додаток]; **іменник + іменник + іменник:** *Парк ім. Кутузова* (парк (2022), смт Володарськ-Волинський Вл-Вл.) [ПЗФ]; *Парк ім. Т.Г. Шевченка* (парк (2021–2024), смт Романів Жит.) [Додаток]; **іменник + прийменник + іменник:** *Город на аеродромі* (ділянка (2016), м. Малин) [Додаток], *Ліс над Случчю* (заказн. (2022), м. Звягель) [ПЗФ]; **іменник + числівник + іменник**: *Скеля Чотири Брати* (ППМЗ (2022), м. Житомир) [ПЗФ]; **дієслово + прийменник + іменник**: *Йти на брод* (куток (2016), с. Ялцівка Мал.) [Додаток].

До мікротопонімів у формі описових конструкцій відносимо також кількакомпонентні структури, утворені за моделлю **прийменник + прикметник та іменник:** *Біля Кривої Берези* (місце в лісі (2021–2024), с. Поліянівка Н-В.) [Додаток], *За Пілорамою Старою* (місцина (2021–2024), с. Поліянівка Н-В.) [Додаток].

Висновки до Розділу ІІІ

Досліджувані назви скласифіковано та проаналізовано в межах трьох груп: прості, складні і складені. Прості мікротопоніми Житомирського Полісся формувалися способом онімізації географічних термінів та антропогенної лексики. Це явище передбачає перетворення загальних слів, що позначають об'єкти природного чи антропогенного середовища, на власні географічні назви. Значна частина мікротопонімів містить певні суфікси (*Могилка, Містечко*). Важливу роль у формуванні місцевих мікротопонімів відіграє трансонімізація, що передбачає перенесення назв людей, поселень або природних об'єктів на географічні реалії.

Суфіксальні мікротопоніми регіону представлені іменниками із суфіксами **-ів-к(а)**, **-к(а)**, **-ець**, **-чин(а)**, **-щин(а)**, а також ад'єктивними дериватами, зокрема

на -***jь** (***-j-а**, -***j-е**), -**ів** (-**ев**, -**ов**), -**ин**, -**ськ(ий)**. Суфікс -**ів-к-а**, що був найбільш продуктивним у XVI–XVIII ст., досі зберігає свою поширеність у мікротопонімії (*Катеринівка*, *Семенівка*). Наявні також мікротопоніми з формантами -**к(а)**, -**щин(а)** та -**ець**. Суфікс -**ець** (*Водинець*) виконує функцію субстантивації прикметникових основ. Суфікси -**ев**, -**ов** (› -**ів**) та -**ин** оформлюють похідні від антропонімів, зокрема традиційних християнських імен (*Климкове*) та слов'янських автохтонних імен різних типів (*Борутине*). Серед досліджуваних назв наявні й утворення із суфіксом -**ськ(ий)**, який указує на відношення до поселення або на опосередкований зв'язок із особою (*Несолонське*, *Гордіївська*). До архаїчних посесивних моделей належить невелика група назв із суфіксом -***jь** (*Мислобож*, *Незнаніж*, *Хотиж*).

Окрему групу становлять мікротопоніми-орієнтири, що вказують на розміщення об'єктів у просторі відносно місця проживання мовця. Це так звані префіксальні конструкції (*Заболотье*). Конфіксальний спосіб творення мікротопонімів досліджуваного регіону ілюструють два типи назв: префікс + апелятив у називному відмінку + суфікс *****-**ьје**, а також префікс + апелятив + суфікс -**к(а)**, -**ок** (*Залісся*, *Забрідок*, *Замогилка***)**.

Морфолого-синтаксичний спосіб творення мікротопонімів на Житомирському Поліссі представлений двома основними різновидами: субстантивацією (*Плоский*) та складанням (універбацією) (*Медвежголов*). Складання – менш продуктивний спосіб порівняно із субстантивацією. Серед власних географічних назв досліджуваного ареалу побутують також субстантивовані утворення, похідні від прикметників із суфіксом -**н**-, які зазнали впливу іменників із основою на **-а** (-**я)** (*Черемошня*, *Кашуварня*). Складання, як спосіб творення досліджуваного мікротопонімікону, представлене трьома видами: власне складання (*Царимбір*), зрощення (*Забілоччя-Біле*) та абревіація (*ГеМПе́*).

З-поміж складених мікротопонімів досліджуваного регіону відзначено велику кількість складених онімів, які класифікуємо за такими моделями: іменник + прикметник (*Великій Лѣсъ*), числівник + іменник (*Лози Перші – Лози*

Другі), іменник + іменник (*Луг Ширина*). Зафіксовано одну назву раритетної конструкції дієслово + іменник (*Роди-земля*). Прийменникові конструкції (*За бором*, *На болотах*) досить частотні серед місцевого мікротопонімікону і слугують важливим інструментом для вираження просторових відношень.

Отже, мікротопонімія Житомирського Полісся – багатогранна система, що представлена традиційними для українського ономастикону способами словотворення та відображає ареальні мовні особливості.

ВИСНОВКИ

У пропонованому дослідженні проаналізовано 7395 мікротопонімів Житомирського Полісся. Роботу підготовано на основі теоретичних засад досліджень української та слов'янської мікротопонімії. Зафіксовані мікротопоніми проаналізовано за типами твірних основ у межах апелятивної та онімної лексико-семантичних груп; схарактеризовано способи творення мікротопонімів Житомирського Полісся та визначено продуктивність основних словотвірних моделей і відповідних формантів; простежено вплив на мікротопонімну систему досліджуваного регіону географічного ареалу, історичних процесів та діалектних особливостей.

У процесі дослідження мікротопонімії Житомирського Полісся враховано контекстуальну інформацію, оскільки тексти пам'яток або карти часто вказують на мотив чи спосіб номінації, а місцеві мовці під час опитувань чи анкетувань інколи розкривають важливі відомості щодо походження ВГН.

Структура мікротопонімії Житомирського Полісся демонструє різноманітність мотиваційних категорій, зокрема антропонімну, фізико-географічну, гідрографічну, флористичну, фауністичну, а також соціально-економічну та релігійну. За семантикою мотивувальних основ досліджувані назви розподілено на дві групи: відпелятивні та відпропріальні.

До відапелятивних мікротопонімів належать похідні від географічної термінології та лексем, що позначають поняття, пов'язані з діяльністю людини.

Природно-географічні умови регіону, зокрема рельєф, водні ресурси та ґрунти, – основні фактори формування мікротопонімії. Лексеми на позначення орографічних характеристик становлять значну частину мікротопонімікону досліджуваного регіону. Серед таких мікротопонімів – назви, мотивовані назвами рівнин, низин, підвищень та особливостей ґрунту. Мікротопоніми, похідні від назв гідрооб'єктів характеризується варіативністю тематики мотивувальних основ: назви протічних та непротічних водойм, назви мілких водних об'єктів або заболочених місць, назви водойм, які використовують для

господарських потреб, лексеми, що відображають специфіку русла або дна гідрооб'єкта та передають фізичні властивості водойм.

Мікротопоніми, мотивовані фіто- та зоономенами проаналізовано в межах таких лексико-семантичних груп: лісів, назв дерев, кущів, трав'янистих та водних рослин, окультурених рослин, термінів, дотичних до рослин. Назви, мотивовані зоономенами, також важливий складник досліджуваного мікротопонімікону.

Соціально-економічні процеси регіону відображені в мікротопонімах, мотивованих лексикою антропогенного походження. Ця лексико-семантична група містить у своєму складі мікротопоніми, похідні від назв поселень, осель, житлово-господарських угідь, шляхів сполучення, різних типів будівель та інших інфраструктурних елементів. Значну частину досліджуваного мікротопонімікону становлять назви, що характеризують різні способи господарювання – від обробітку землі до промислової діяльності: мікротопоніми, в основах яких відображено способи освоєння території, назви різноманітних земельних ділянок, лексику зі сфери тваринництва та лексеми на позначення понять промисловості та ремесел.

Досліджувані мікротопоніми у своїх твірних основах відображають також об'єкти та явища сакрального характеру. Їх мотивували назви релігійних будівель і поховань, лексика із царини язичництва. Сакральний складник мікротопонімії Житомирського Полісся свідчить про тісний зв'язок місцевих ономастичних традицій із релігійними та духовними проявами життя місцевої людності.

Відонімні мікротопоніми утворено переважно від чоловічих імен слов'янського та християнського походження та прізвищевих назв (прізвищ і прізвиськ). Значний пласт мікротопонімів пов'язаний із прізвищами, які відображають соціальний статус, заняття чи діяльність своїх власників, їхню характерну зовнішність чи фізичні ознаки або походять від зоонімів та етнонімів. Жіночі антропоніми менш поширені.

Мікротопоніми, мотивовані топонімами, здебільшого мають прозору етимологію та утворені від суміжних гідронімів, ойконімів або інших мікротопонімів.

У структурному аспекті мікротопонімія Житомирського Полісся об'єднує прості, складні та складені назви.

Прості мікротопоніми формувалися способом онімізації апелятивів, а також на основі трансонімізації. Онімізації найчастіше зазнавали географічні терміни. До розряду мікротопонімів переходили, зокрема, географічні терміни з формантами апелятивного рівня (суфікси **-ець**, **-ечк-**, **-ищ-е**, **-ин-**, **-ник-**, **-ик-** та незначна кількість префіксів). Трансонімізувалися патроніми на **-ичі**, родинні назви на **-и** / **-і** та, частково, на **-ани** / **-яни**, локально-етнічні назви та групові назви мешканців на **-ів-ці** / **-ин-ці**. До мікротопонімів, утворених способом трансонімізації, відносимо також ВГН, в основі яких – гідроніми, інші мікротопоніми та ойконіми.

Суфіксальні утворення представлені в мікротопонімії досліджуваного регіону такими формантами, як **-ів-к(а)**, **-к(а)**, **-ець**, **-чин(а)**, **-щин(а)**, що характерні також і для ВГН інших регіонів України. Особливу увагу привертають назви мікротопооб'єктів із архаїчним суфіксом **-*jь,** яких у досліджуваному регіоні незначна кількість. Префікси рідше оформлювали досліджувані назви. Конфіксальний спосіб творення мікротопонімікону Житомирського Полісся ілюструють два типи назв: преф. + апелятив у Н. в. + суф. ***-ьje** та преф. + апелятив + **-к(а)**, **-ок**.

Морфолого-синтаксичний спосіб творення мікротопонімів представлений субстантивацією і складанням. Складання в процесі мікротопонімотворення трапляється рідше та представлене трьома видами: власне складанням, зрощенням та абревіацією.

Серед складених мікротопонімів – двослівні та багатослівні моделі у формі описових конструкцій. Двослівні мікротопоніми скласифіковано за моделями «іменник + прикметник», «іменник + іменник», «числівник + іменник», наявні також прийменникові конструкції, що передають просторові відношення.

Результати вивчення семантики мотивувальних основ та способів творення мікротопонімії Житомирського Полісся, а також виявлені під час дослідження закономірності й особливості їх творення свідчать про те, що досліджуваний мікротопонімікон сформувався в унікальних природних умовах, відображає вплив місцевих соціально-економічних явищ і культурно-історичних реалій регіону. Проведений аналіз не лише висвітлив особливості становлення і функціонування мікротопонімії Житомирського Полісся, а й дав змогу встановити взаємозв'язок між мовними, культурними та природними чинниками, що впливали на формування місцевого топонімного ландшафту.

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

авт. зуп. – автобусна зупинка;

бас. – басейн

бер. – берег;

бол. – болото;

ВГН – власна географічна назва;

військ. – військовий;

вол. – волость;

галяв. – галявина;

геол. – геологічний;

горб. – горб, горбиста (якщо йдеться про місцевість);

госп. – господарський;

гран. – гранітний;

ГТ – географічний термін;

губ. – губернія;

ґр. – ґрунт;

дж. – джерело;

ділян. – ділянка;

дол. – долина;

дор. – дорога;

житл. – житловий;

заглибл. – заглиблення;

замч. – замчище;

запов. – заповідник;

зах. – захід;

зем. – земля;

ЗМЗ – заказник місцевого значення;

іст. – історичний;

кін. – кінець;

км – кілометр;

ковб. – ковбаня;

кол. – колонія;

колод. – колодязь;

коп. – копанка;

корч. – корчма;

крин. – криниця;

л. – ліва притока;

м. – місто;

майд. – майданчик;

м. г. – міська громада;

місцев. – місцевість;

мрн – мікрорайон;

окр. – округ;

ос. – острів;

п. – права притока;

пасов. – пасовище;

перехр. – перехрестя;

півд. – південь;

півн. – північ;

підвищ. – підвищення;

підзем. – підземний;

піск. – пісковик;

побл. – поблизу;

пов. – повіт;

пот. – потік;

похов. – поховання;

поч. – початок;

ППМЗ – пам’ятка природи місцевого значення;

прав. – правий;

провал. – провалля;

р. – річка;

р-н – район;

родов. – родовище;

с. – село;

саж. – сажалка;

с. г. – сільська громада;

сед. – седище;

сел. – селище,

слоб. – слобода;

смт – селище міського типу;

с. р. – селищна рада;

сучас. – сучасний;

тер. с.-г. призн. – територія сільсько-господарського призначення;

тер. – територія;

торф. – торфовище

урв. – урвище;

уроч. – урочище;

х. – хутір;

част. – частина;

Скорочення назв адміністративно-територіальних одиниць: ОТГ, сільські та міські ради, райони (вказано за попереднім адміністративно-територіальним устроєм, до 2020 р.), волості, повіти:

Баран. – Баранівськ(ий);

Бараш. – Барашівськ(ий);

Беж. – Бежівська;

Бер. – Березівська;

Біл. – Білокуровицька;

Блкр. – Білокоровицька;

Брон. – Броніківська;

В-В. – Володар-Волинський;

Вол. – Володарський;

В-Ф. – Великофоснянська;

Вчрш. – Вчорайшенський;

Гладк. – Гладковицька;

Горошк. – Горошківськ(ий);

Горщ. – Горщиківська;

Грдн. – Городницьк(ий);

Дзерж. – Дзержинський;

Довб. – Довбиський;

Дубр. – Дубрівська;

Ємлч. – Ємільчинськ(ий);

Жит. – Житомирськ(ий);

Жолоб. – Жолобенська

Іванк. – Іванківський;

Ірш. – Іршанська;

Іск. – Іскоростська;

Корн. – Корнинська;

Корс. – Коростенськ(ий);

Корш. – Коростишівський;

Крошн. – Крошнянська;

Курн. – Курненська;

Левк. – Левківська;

Лугин. – Лугинськ(ий);

Мал. – Малинськ(ий);

Мархл. – Мархлевський;

Мирп. – Миропільськ(ий)

Нар. – Народицький;

Н-Б. – Новоборівська;

НвГ. – Новогуйвинська;

Н-В. – Новоград-Волинськ(ий);

Норин. – Норинська;

Овр. – Овруцьк(ий);

Олев. – Олевськ(ий);

Піщ. – Піщівськ(ий);

Пок. – Покалівська;

Пот. – Потіївськ(ий);

Пул. – Пулинськ(ий);

Рад. – Радомишльськ(ий);

Рогач. – Рогачівська;

Ром. – Романівськ(ий);

Роман. – Романовецька;

Серб. – Сербівська;

Слов. – Словечанськ(ий);

Смолд. – Смолдирівська;

Стр. – Стриївська;

Ст.-С. – Старосілецька;

Суєм. – Суємецька;

Станиш. – Станишівськ(ий);

Татар. – Татарновицька;

Тетер. – Тетерівська;

Троян. – Троянська;

Ушом. – Ушомирська;

Фас. – Фасівська;

Хрт. – Харитонівська;

Черв. – Червоноармійський;

Черн. – Черняхівськ(ий);

Чиж. – Чижівська;

Чоп. – Чоповицьк(ий);

Чудн. – Чуднівськ(ий);

Щорс. – Щорський;

Юр. – Юрівська;

Яр. – Ярунськ(ий);

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Адамовіч Я. М. Мікратапанімічныя назвы / пад рэд. Ф. Янкоўскага. Мінск : Вышэйшая школа, 1971. 112 с.

2. Аркушин Г. Відбиття говіркових особливостей у мікротопонімії північно-західної України. *Вісник Чернівецького університету*: збірник наукових праць. 2007. Вип. 354–355: Слов'янська філологія. С. 12–15.

3. Бабічева О. Л. Назви земельних ділянок Деснянсько-Сеймського межиріччя і їх відображення в мікротопонімії. *Питання історичної ономастики України*. Київ: Наукова думка, 1994. С. 151–157.

4. Баньоі В. Ф. Мікротопонімія басейну річки Ужа (на матеріалі українських говірок Закарпаття) : дис. … канд. філол. наук : 10.02.01. Івано-Франківськ, 2009. 23 с.

5. Бицко Н. І. Лінгвістичний алгоритм дослідження мікрогідронімів Тернопільщини. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Філологія*. 2018. Вип. 18. С. 133–138.

6. Бицко Н. І. Мікрогідроніми (назви ярів) Тернопільщини (лексико-семантичний аспект). *Вісник Чернівецького університету*: збірник наукових праць. 2007. Вип. 354–355: Слов'янська філологія. С. 95–98.

7. Білецький А. О. Основи етимологічних досліджень ономастичного матеріалу. *Ономастика*. Київ, 1966. С. 3–15.

8. Білінська Р. Е. Структурно-семантичні особливості мікротопонімів Вінницької області. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*. 2013. Вип. 6(2). С. 5–10.

9. Білінська Л. П. Формування мікротопонімії Покуття : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Івано-Франківськ, 2012. 17 с.

10. Білінська Л. П. Формування мікротопонімії Покуття : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Івано-Франківськ, 2012. 201 с.

11. Білоусенко П. І., Іншакова І. О., Качайло К. А. та ін. Нариси з історії українського словотворення (іменникові конфікси). Запоріжжя ; Кривий Ріг : ТОВ „ЛІПС” ЛТД, 2010. 480 с.

12. Білоусенко П. І. Самоєнко О. О. Назви осіб на -ани (-яни) в давньоруськоукраїнській мові XI–XIII ст. *Рідне слово в етнокультурному вимірі* : збірник наукових праць. Дрогобич : Посвіт 2012. С. 37–42.

13. Бірыла М. В., Лемтюгова В. П. Анамастычныя словаўтваральныя элементы ва ўсходне- і заходнеславянских мовах (Адантрапанімічныя айконімы). Мінск: Навука і техніка, 1973. 62 с.

14. Борек Г. Восточнославянские топонимы с формантом -ьн-. *Восточнославянская ономастика*. Москва: Наука, 1972. С. 90–143.

15. Борек Г. К проблеме восточнославянских топонимов на -ица. *Восточно-славянская ономастика (Исследования и материалы)*. Москва: Наука, 1979. С.154–166.

16. Бучко Д. Г. Анойконіми сіл давнього Любачівського повіту. *Mikrotoponimia na pograniczach językowo-kulturowych* / redakcja M. Łesiow, M. Olejnik. Lublin : Wydawnictwo Universytetu Marii Curie-Skłodowskej, 2005. S. 17–23.

17. Бучко Д. Г. Апелятивна і пропріальна номінації. *Слово і доля. Збірник на пошану Уляни Єдлінської*. 2005. С. 261–269.

18. Бучко Д. Г., Бучко Г. Є. Володимир Гнатюк і початки української назвознавчої науки. *Роль Володимира Гнатюка у розвитку української національної культури*. Тернопіль, 1991. С. 243–245.

19. Бучко Д. Г. Відродинні ойконіми польсько-українського пограниччя. *Вісник Львівського національного університету імені Івана Франка. Серія філологічна*. Львів, 2004. Вип. 34, ч. II. С. 154–164.

20. Бучко Д. Г. Географічні назви на -івці на Поділлі. *Тези доповідей Подільської історико-краєзнавчої конференції*. Хмельницький: Хмельниц. облдрук., 1965. С. 114–115.

21. Бучко Д. Г. Исследования украинской топонимии в трудах М. М. Кордубы. *Доклады и сообщения Львовского отделения Географического общества УССР за 1966 г*. Львов, 1969. С. 131–136.

22. Бучко Д. Г. Кілька уваг про принципи номінації в ойконімії України. *Ономастика та етимологія*. Київ, 1997. С. 13–24.

23. Бучко Д. Г. Лексико-мотиваційні та структурно-словотвірні особливості мікротопонімії Перегінщини. *Історична та сучасна українська ономастика : вибрані праці*. Чернівці : Букрек, 2013. 456 с.

24. Бучко Д. Г. Ойконіми України на -иха /-їха. *Традиційне і нове у вивченні власних імен* : тези доповідей Міжнародної ономастичної конференції. 13–16 жовтня 2005 р. Донецьк – Горлівка – Святогірськ, 2005. С. 41–44.

25. Бучко Д. Г. Ойконімія Покуття: автореф. дис. … д-ра філол. наук: 10.02.02. Чернівці, 1992. 35 с.

26. Бучко Д. Г. Онімізація і трансонімізація в ойконімії. URL: 2487 (1).pdf (дата звернення: 01.01.2025)

27. Бучко Д. Г. Основні принципи і способи номінації поселень у Галицькій землі (за даними реєстру поселень з 1670 р.). *Українська мова*. 2009. № 4. С. 41–51.

28. Бучко Д. Г. Походження назв населених пунктів Покуття. Львів: Світ, 1990. 144 с.

29. Бучко Д. Г. Продуктивність і локалізація основних словотвірно-структурних моделей в ойконімії України. *Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Мовознавство*. 2003. Вип. I, ч. I. С. 68–73.

30. Василик О. Б. Мікротопонімія Уманщини XVII–XIX ст. : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Умань, 2015. 340 с.

31. Василик О. Б. Мотиваційні особливості мікротопонімів історичної Уманщини. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. 2012. Вип. 56. Ч. 1. С. 273–281.

32. Вебер Н. В. Мікроойконімія Івано-Франківщини : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Івано-Франківськ. 2012. 439 с.

33. Вебер Н. В. Мікроойконіми Івано-Франківщини, мотивовані географічними термінами. *Studia Slovakistica. Ономастика. Топоніміка*: збірник наукових праць / упоряд. і відп. ред.: С. Пахомова, Я. Джоґаник. Ужгород: Видавництво Олександра Гаркуші, 2009. Вип. 10. С. 322–330.

34. Вербич С. О. Гідронімія Наддністрянщини: склад, будова, особливості становлення : дис. ... д-ра. філол. наук : 10.02.01. Київ, 2017. 596 с.

35. Вербич С. О. Ойконімія Вінниччини в історико-етимологічному аспекті (фрагмент 1). *Студії з ономастики та етимології*. 2013. с. 64–76.

36. Вербич С. О. Українська ономастика: перспективи розвитку. *Українська мова*. 2010. № 3. С. 73–80.

37. Вербич С. О. Формування ойконімної системи в давнозаселених регіонах України (на прикладі назв поселень сучасних Вінниччини та Хмельниччини). *Українська мова*. 2020. №4. С. 50–71.

38. Герета Н. М. Відантропонімні назви поселень північної Хмельниччини. *Студії з ономастики та етимології*. 2007. С. 72–79.

39. Герета Н. М. Ойконімія північної Хмельниччини: дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Умань. 2004. 209 с.

40. Гильдебрандт П. Сборник памятников народного творчества в Северо-Западном крае. Вильна: Изд. Ред. Виленского вестника, 1866. Вып. 1. 300 с.

41. Горпинич В. О. Відтопонімні прикметники в українській мові. Київ: Вища школа, 1976. 142 с.

42. Горпинич В. О. Проблеми вивчення слов'янської ад'єктонімії. *Ономастика і апелятиви (проблеми словотвірної дериватології)*. Вип. 7. Дніпропетровськ: ДДУ, 1999. С. 50–59.

43. Горпинич В. О. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфонологія: навч. посіб. для студ. філол. спец. вищ. закл. освіти. Київ: Вища школа, 1999. 206, [1] с.

44. Грипась Н. Я. Відапелятивні назви населених пунктів Хмельниччини. *IV Республ. ономастична конф*.: тези доп. Київ, 1969. С. 55–58.

45. Громко Т. В. Географічні терміни як твірні основи мікротопонімів. *Тези доповідей та повідомлень наукового семінару „Ономастика східних слов'ян"*. Київ, 1996. С. 20–21.

46. Гумецька Л. Л. Нарис словотворчої системи української актової мови XIV–XV ст. Київ: Вид-во Акад. наук УРСР, 1958. 298 с.

47. Ґеоґрафія України. Прага: В-во «Пробоєм», 1940. 115 с.

48. Демчук М. О. Слов'янські автохтонні імена в побуті українців XIV–XVII ст., Київ 1988. 162, [2] с.

49. Дмитрова-Тодорова Л. Д. Прилагани изследователски методи, тяхното развитие и връзката им с теоречните постижения на световната ономастика. *Sloviańska onomastyka* : encyklopedia / pod red. E. Rzetelskiey-Feleczko i A. Cieślikowiey przy współdziale J. Dumy. Warszawa ; Kraków : Towarzystwo naukowe Warszawskie, 2002. T. I. S. 69–70.

50. Дорогами П. А. Тутковского. Путешествия по Славечанско-Овручскому кряжу: сб. тр. акад. П. А. Тутковского, посвящ. описанию Славечанско-Овруч. Киев : Водоспад, 2013. 216, [46] с.

51. Емельяновіч В. М. Микротопонимия северо-западной части Брестской области: автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.02. Мінск, 1982. 25 с.

52. Желєзняк І. М. Антропоніми з усіченим другим компонентом композити в сербськохорватській мові. *Мовознавство*, № 1, 1971, с. 57–68.

53. Железняк І. М., Карпенко О. П., Лучик В. В., Поляруш Т. І., Стрижак О. С., Шульгач В. П. Словник мікрогідронімів України. Волинь, Житомирщина, Запоріжжя, Київщина, Кіровоградщина, Полтавщина, Черкащина. Київ: Видавництво «Обереги», 2004. 448 с.

54. Желєзняк І. М. Київський топонімікон / відп. ред. В. П. Шульгач. Київ: Видавничий дім «Кий», 2013. 224 с.

55. Желєзняк І. М. Ономастика України та етногенез східних слов'ян.

Київ, 1998. 226 с.

56. Желєзняк І. М. Русь і етнолінгвістичні процеси Середньонаддніпрянського Правобережжя. Київ: Наукова думка, 1987. 204 с.

57. Загнітко А. П. Словник сучасної лінгвістики : поняття і терміни. Донецьк : ДонНУ, 2012. 350 с.

58. Заінчковська О. В. Відантропонімні мікротопоніми південно-східного Поділля. *Записки з ономастики*. 2009. № 12. С. 31–42.

59. Заінчковська О. Із спостережень над типами номінації мікротопонімів південно-східного Поділля. *Науковий вісник Чернівецького університету*: збірник наукових праць. 2007. Вип. 354–355: Слов'янська філологія. С. 154–159.

60. Заінчковська О.В. Лексико-семантичні моделі творення мікротопонімів південно-східного Поділля. *Studia Slovakistica. Ономастика. Топоніміка*: збірник наукових праць / упоряд. і відп. ред.: С. Пахомова, Я. Джоґаник. Ужгород: Видавництво Олександра Гаркуші, 2009. Випуск 10. С. 350–357.

61. Заінчковська О. В. Мікротопонімія південно-східного Поділля (на матеріалі Кіровоградської області) : дис. … канд. філол. наук : 10.02.01. Кіровоград, 2009. 181 с.

62. Закревська Я. В. Нариси діалектного словотвору в ареальному аспекті. Київ : Наук. думка, 1976. 164 с.

63. Караулов Ю. Н. Русский язык и языковая личность. Москва : Наука, 1987. 264 с.

64. Карпенко О. П. Гідронімікон Центрального Полісся : монографія. Київ : КИЙ, 2003.

65. Карпенко О. П. Старожитня гідронімія центрального Полісся в загальнослов'янському аспекті. *Мовознавство*, 1974. № 2–3, С. 77–90.

66. Карпенко Ю. А. Ещё о топонимической префиксации. *Конференция по топонимике северо-западной зоны СССР* : тезисы докладов и сообщений. Рига, 1966. С. 59–62.

67. Карпенко Ю. А. Свойства и источники микротопонимии. *Микротопонимия*. Москва : Изд-во Моск. ун-та, 1967. С. 15–22.

68. Карпенко Ю. А. Топонимия Буковины: автореф. дисс. … д-ра филол. наук: 10.661. Київ, 1967. 20 с.

69. Карпенко Ю. А. Топонимы и географические термины (вопросы взаимосвязи). *Местные географические термины* : вопросы географии. Москва : Мысль, 1970. № 81. С. 36–45.

70. Карпенко Ю. О. Етнонім. *Енциклопедія Сучасної України* / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2009. URL: https://esu.com.ua/article-18066 (дата звернення: 01.01.2025)

71. Карпенко Ю. О. Из наблюдений над украинской оронимией. *Оронимика*. Москва, 1969. 70 с.

72. Карпенко Ю. О. Онімізація і трансонімізація як словотвірний акт. *Шоста республіканська ономастична конференція*. Тези доповідей і повідомлень. Одеса: ОДУ, 1990. С. 35–37.

73. Карпенко Ю. О. Про методику та методологію ономастики як науки. *Записки з ономастики* : зб. наук. праць. Одеса : Астропринт, 2009. Вип. 10. С. 282–289.

74. Карпенко Ю. О. Топоніміка гірських районів Чернівецької області (конспект лекцій). Чернівці, 1964. 80 с.

75. Карпенко Ю. О. Топоніміка центральних районів Чернівецької області (конспект лекцій). Чернівці, 1965. 76 с.

76. Карпенко Ю. О. Топонімія Буковини. Київ : Наук. думка, 1973. 238 с.

77. Карпенко Ю. О. Топонімія східних районів Чернівецької області (конспект лекцій). Чернівці, 1965. 62 с.

78. Ковалик І. І. Вчення про словотвір. Львів : Вид-во Львівського ун-ту, 1961. Вип. 2. 82 с.

79. Ковалик І. І. Про ономатизацію, трансономатизацію і деономатизацію. *Питання українського і слов'янського мовознавства* : вибрані

пр. / упоряд. З. Терлак. Львів: Вид-во Львів. нац. ун-ту ім. Івана Франка, 2008. Ч. ІІ. С. 280–282.

80. Кордуба М. М. Земля свідком минулого. Географічні назви як історичне джерело. Львів: Друкарня наук ім. Т. Г. Шевченка, 1924. 14 с

81. Кордуба М. М. Максимович і перші досліди над українськими ґеоґрафічними назвами. Львів, 1928. 8 с. (Відб. із "Записок НТШ". – Т. 149).

82. Кордуба М. М. Що кажуть нам назви осель? Львів: Вид-во «Наша Батьківщина», 1938. 22 с.

83. Корепанова. А. П. Словотворчі типи гідронімів басейну нижньої Десни. Київ : Наук. думка, 1969. 100 с.

84. Корепанова А. П. Топо- і гідронімічні типи pluralia tantum басейну Десни (в межах України). *Ономастика* : республік. міжвідом. збірник. Київ : Наук. думка, 1966. С. 96–104

85. Котович В. В. Перемишлянщина у світлі географічних назв. *Традиційне і нове у вивченні власних імен* : тези доповідей міжнародної ономастичної конференції. 13–16 жовтня 2005 р. Донецьк – Горлівка – Святогірськ, 2005. С. 93–97

86. Котович В. В. «При майстрах якось легше…»: ономастичні візії професора Дмитра Бучка. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. 2019. Випуск 71. Ч. І. С.112–119

87. Кочерган М. П. Загальне мовознавство: підручник. 3-тє вид. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 464 с.

88. Купчинська З. О. Дещо з мікротопонімії Карпатського регіону. *Студії з ономастики та етимології. 2004* / відп. ред. О. П. Карпенко. Київ: Науково-видавничий центр НБУВ, 2004. С. 107–114

89. Купчинська З. О. Дещо про методику виокремлення антропонімів із ойконімії. *Вісник Львівського університету*. *Серія*: *Філологія*. 2010. Вип. 50. С. 408–415.

90. Купчинська З. О. Назви на -ич-і та -ан-и: від етнонімів до мікротопонімів. *Студії з ономастики та етимології* / відп. ред. О. П. Карпенко, В. П. Шульгач. Київ: Кий, 2012. С. 131–140.

91. Купчинська З. О. Стратиграфія архаїчної ойконімії України. Львів: НТШ, 2016. 1278 с.

92. Купчинська З. О. Топоніми на -ин, -ів слов'янського походження. *Мовознавство*. 1993. № 5. С. 27–35.

93. Купчинський О. А. Найдавніші слов'янські топоніми України як джерело історико-географічних досліджень. Географічні назви на -ич-і. Київ, 1981. 251 с.

94. Лемцюгова В. П. Выкарыстоўваемыя метады даследования і іх эвалюцыя. *Sloviańska onomastyka* : encyklopedia / pod red. E. Rzetelskiey-Feleczko i A. Cieślikowiey przy współdziale J. Dumy. Warszawa ; Kraków : Towarzystwo naukowe Warszawskie, 2002. T. I. S. 71–72.

95. Лемцюгова В. П. Назвы зямельных участкаў як крыніца беларускай айканіміі. *Пытанні беларускай тапанімii*. Мінск: Вышэйшая школа, 1970. С. 71–82.

96. Лісняк Н. І. Мікротопонімія Західного Поділля : дис. … канд. філол. наук : 10.02.01. Ужгород, 2004. 173 с.

97. Лісняк Н. І. Мікротопоніми Західного Поділля, пов'язані з різними промислами. *Slavica ma baltica в ономастиці України* / відп. ред. І.М. Желєзняк. К., 1999. С.133–137.

98. Лозко Г. С. Рідні імена. Слов'янський іменослов. Тернопіль, 2011. 363 с.

99. Лужецька О. Б. Мікротопоніми Бережанщини та Підгаєччини з географічними термінами в основах. *Актуальні проблеми слов'янської філології*. 2011. Вип. XXIV. Ч. 1. С. 467–475.

100. Лужецька О. Б. Мікротопонімія Південно-Західного Опілля: дис. ... канд. філол. наук 10.02.01. Івано-Франківськ, 2015. 369 с.

101. Лужецька О. Б. Мікротопоніми Бережанщини та Підгаєччини з географічними термінами в основах. *Актуальні проблеми слов'янської філології*. 2011. Вип. XXIV. Ч. 1. С. 467–475.

102. Лучик А. А. Національно-специфічне у зменшувально-пестливих та збільшувально-згрубілих похідних української і польської мов. *Слов'янський вісник. Серія : Філологічні науки* : зб. наук. пр. Рівне, 2009. Вип. 8. С. 106–110.

103. Лучик В. В. Власні назви місцевостей в українській мові. Студії з ономастики та етимології. Київ, 2002. С. 123–127.

104. Максимович М. Откуда идет Русская земля, по сказанию и по другим старинным писаниям русским. *Собрание сочинений*: у 3 т. Київ, 1876. Т. 1. С. 3–93.

105. Марусенко Т. А. Материалы к словарю украинских географических апеллятивов (названия рельефов). *Полесье: Лингвистика. Археология. Топонимика*. Москва : Наука, 1968. С. 206–255.

106. Марусенко Т. О. Українські назви рельєфів і реконструкція праслов'янської лексики. *Питання топоніміки та ономастики*. Київ : Вид-во АН УРСР, 1962. – С. 142–147.

107. Масенко Л. Т. Генезис та історичний розвиток назв на -щин-а (-чин-а). *Мовознавство*. 1984. № 6. С. 56-60.

108. Масенко Л. Т. Гідронімія Східного Поділля. Київ : Наук. думка, 1979. 195 с.

109. Масенко Л. Т. Українські імена і прізвища. Київ: Т-во «Знання» УРСР, 1990. 47 с.

110. Мельник Н. Ю. Структура і семантика мікротопонімів Нижньої Наддеснянщини. *Питання історичної ономастики України*. Київ: Наукова думка, 1994. С. 140–151.

111. Мельничук О. С. Топоніміка Кодимського району Одеської області. *Мовознавство*. Київ, 1957. Т. XIV. С. 55–61.

112. Михальчук О. І. Мікротопонімія Підгір'я : автореф. дис. … канд. філол. наук : 10.02.01. Київ, 1998. 16 с.

113. Мойсієнко В. М. Фонетична система українських поліських говорів у XVI–XVII ст. Житомир : Видавництво ЖДУ ім. І. Франка, 2006. 448 с.

114. Мосур О. С. Мікротопонімія кінця XVIII – початку XIX століття: Самбірський циркул: дис. … канд. філол. наук : 10.02.01. Львів. 2019. 572 с.

115. Мосур О. С. Християнські імена та їхні варіанти як твірні основи мікротопонімів Самбірського циркулу. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. 2016. Вип. 63. С. 220–231.

116. Мурзаев Э. М. Словарь народных географических терминов. Москва: Мысль, 1984. 653 с.

117. Никонов В. А. Введение в топонимику. Москва : Наука, 1965. 179 с.

118. Никонов В. А. Научное значение микротопонимии. *Микротопонимия*. Москва: Изд-во Моск. ун-та, 1967. С. 5–14.

119. Никончук М. В. Про словотворчу специфіку житомирсько-поліських говірок. *Питання словотвору східнослов'янських мов* : матеріали міжвуз. респ. наук. конф. / ред.: В. О. Горпинич, М. А. Жовтобрюх, А. П. Медушевський. Київ : Наук. думка, 1969. С .104–106.

120. Німчук В. В. Українська ономастична термінологія: Проект. *Повідомлення Української ономастичної комісії*. Київ: Наукова думка, 1966. Вип. 1. С. 24 – 43.

121. Ономастика Полісся / ред.: І. М. Желєзняк. Київ, 1999. 234 с.

122. Ономастика України першого тисячоліття нашої ери : монографія / відп. ред. І. М. Желєзняк. Київ: Наук. думка, 1992. 272, [2] с.

123. Ономастика України та етногенез східних слов’ян. Київ, 1998. 227 с.

124. Отин Е. С. Топонимическая метонимия (вид связи «гидроним – ойконим»). *Отин Е. С. Избранные работы*. Донецк: Изд-во «Донеччина», 1997. С. 195–210.

125. Ординська І. Я. Мікротопонімія Північної Хмельниччини: дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Вінниця, 2020. 279 с.

126. Ординська І. Я. Структурно-деривaційна характеристика власних назв поселень хутірського типу Північної Хмельниччини. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2022. Вип 47. Т. 3. С. 83–86.

127. Павликівська Н. М. Географічні терміни в мікрогідронімії Поділля (назви водоймищ). *Питання історичної ономастики України*. Київ: Наук. думка, 1994. С. 83–90.

128. Півторак Г. П. До питання про українсько-білоруську мовну взаємодію. *Мовознавство*. 1978. № 3. С. 31–40.

129. Подольская Н. В. Микротопонимы в древнерусских памятниках письменности. *Микротопонимия*. Москва: Изд-во Моск. ун-та, 1967. С. 39–53.

130. Подольская Н. В. Ономастическое словообразование (сопоставительный анализ на материале восточнославянской онимии) : автореф. дис. … д-ра филол. наук : 10.02.19. Москва, 1990. 48 с.

131. Подольская Н. В. Словарь русской ономастической терминологии. Москва: Наука, 1988. 192 с.

132. Подольская. Н. В. Типовые восточнославянские топоосновы. Словообразовательный анализ. Москва: Наука, 1983. 160 с.

133. Поляруш Т. И. Сравнительное исследование словообразования гидронимии, микротопонимии и ойконимии (на материале топонимии северо-восточного Левобережья Украины): автореф. дис. … канд. филол. наук : 10.661. Киев, 1971. 24с.

134. Поляруш Т. І. Особливості словотвору і словозміни прикметників у степових говірках Кіровоградщини. *Структура і розвиток українських говорів на сучасному етапі*: тези доп. і повідомл. XV респ. діалектологічної наради. Житомир, 1983. С. 165–166.

135. Поляруш, Т. І. Мікротопонімія і місцевий лінґвальний контекст. *Studia Slovakistica. Ономастика. Топоніміка*: збірник наукових праць / упоряд. і відп. ред.: С. Пахомова, Я. Джоґаник. Ужгород: Видавництво Олександра Гаркуші, 2009. Вип. 10. С. 372–384.

136. Прищепчик А. М. Микротопонимия Столбцовщины: автореф. дис. … канд. филол. наук : 10.661. Минск, 1970. 19 с.

137. Прищепчик А. М. Микротопонимы типа За ракой, Зарака, Зарэчча. *Конференция по топонимике северо-западной зоны СССР*. г. Рига, 7–9 февраля 1967 г. Рига, 1967. С. 136–139.

138. Проць О. І. Мікроойконімія півночі Львівщини. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Серія: Мовознавство*. 2017. Вип. 1(27). С. 261–265.

139. Пура Я. О. Походження назв територіальних мікрооб’єктів Ровенщини. Рівне, 1990. Т. 1. А–З. 206 с.

140. Радьо Л. Н. Ойконіми України на -*jь (-*ja, -*je) у X–XX ст. : автореф. дис. … канд. філол. наук: 10.02.01. Івано-Франківськ, 2004. 18 с.

141. Редьква Я. П. Відбиття праслов’янської топонімійної термінології, пов’язаної з береговою лінією, в ареальній гідронімії. *Linguistica slavica*: ювілейний збірник на пошану Ірини Михалівни Желєзняк. Київ : Кий, 2002. С. 140–153.

142. Редьква Я. П. Гідронімія Західного Поділля: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: 10.02.01. Тернопіль, 1998. 22 с.

143. Редько Ю. К. Сучасні українські прізвища. Київ: Наукова думка, 1966. 216 с.

144. Роспонд С. Структура и стратиграфия древнерусских топонимов. *Восточнославянская ономастика*. Москва: Наука, 1972. С. 9–90

145. Рыбаков Б. А. Язычество Древней Руси. Москва : Наука, 1987. 789 с.

146. Рыбаков Б. А. Язычество древних славян. Москва : Наука, 1981. 606 с.

147. Сегін Л. В. Структурні типи мікротопонімів села Великі Дідушичі Стрийського району Львівської області. *Філологічні студії: Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету*: збірник наукових праць. Кривий Ріг: ФОП Маринченко С. В., 2019. Вип. 19. С. 54–63.

148. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: підручник. Полтава: Довкілля-К, 2008. 712 с.

149. Синявський О. Норми української літературної мови. Львів : Українське видавництво, 1941. 363 с.

150. Сказания о населенных местностях Киевской губернии или статистические, историчиские и церковные заметки о всех деревнях, селах, местечках и городах, в пределах губернии находящихся / упоряд. Л. І. Похилевич; ред. рада: О. В. Пшонківський, О. В. Стародуб, Є. А. Чернецький. Біла Церква: Видав. О. В. Пшонківський, 2007. + 642 с.: іл., факс. Київ, 1864. XXII. 764 с.

151. Скляренко А. М. «Степень ономатизации» топонимов разных типов. *Восточнославянская ономастика: исследования и материалы*. Москва : Наука, 1979. С. 59–69.

152. Скляренко О. М. Топонимическая синекдоха: типологические параллели. *Studia Slovakistica. Ономастика. Топоніміка*: зб. наук. пр. / упоряд. і відп. ред.: С. Пахомова, Я. Джоґаник. Ужгород: Вид-во Олександра Гаркуші, 2009. Вип. 10. С. 436–444.

153. Скляренко О. М. Ще раз про нумеративні топоніми з числівником сім (типологічний аспект). *Слов'янський збірник*. 2013. Вип. 17. С. 220–229. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/slzb_2013_17_21 (дата звернення: 01.01.2025).

154. Сокіл-Клепар Н. В. Землеробська лексика як складова карпатських мікротопонімів. *Народознавчі зошити*. № 3 (123). 2015. С. 660–667.

155. Сокіл-Клепар Н. В. Роль антропонімів у номінації мікротопооб'єктів. *Наукові записки ТНПУ. Серія: Мовознавство*. Вип. II(24). 2014. С. 260–265.

156. Сокіл Н. В. Відонімні мікротопоніми Сколівщини. *Наукові записки*. *Серія*: *Мовознавство*. 2005. № I(13). С. 117–128.

157. Сокіл Н. В. Мікротопонімія Сколівщини: дис. … канд. філол. наук : 10.02.01. Львів, 2007. 351 с.

158. Сокіл Н. В. Мікротопонімія Сколівщини. Львів: Інститут народознавства НАН України, 2008. 206 с.

159. Соловьев С. М. Очерк нравов, обычаев и религии славян, преимущественно восточных, во времена языческие. *Архив историко-юридических сведений, относящихся до России, издаваемый Н. Калачевым*. Москва, 1850. КН. 1. С. 1–54.

160. Стрыжак А. С. Гидронимия среднеподнепровского Левобережья: автореф. дис. … канд. филол. наук: 10.661. Київ, 1965. 19 с.

161. Стрижак О. С. Назви розповідають. Київ, 1967. 39 с.

162. Стычишина Л. П. Проблемы сопредельной топонимии (на материале междуречья Кодыми и Савранки и близлежащих территорий): автореф. дис. … канд. филол. наук: 10.661. Киев, 1976. 20 с.

163. Сумцов Н.Ф. Малорусская географическая номенклатура. *Киевская старина*. 1886. № 7. С. 456–489.

164. Сумцов Н. Ф. Мѣстные названія въ украинской народной словесности. Кіевъ: Изданіе редакціи «Кіевской Старины», 1886. 34 с. (Відбитка з: Киевская старина. 1886. № 10)

165. Суперанская А. В. Общая теория имени собственного. Москва : Наука, 1973. 366 с.

166. Суперанская А. В. Структура имени собственного : Фонология и морфология. Москва : Наука, 1969. 206 с.

167. Ташицкий В. Место ономастики среди других гуманитарных наук. Вопросы языкознания. 1961. № 2. С. 3–11.

168. Теория и методика ономастических исследований / под. ред. А. П. Непокупного. Москва : Наука, 1986. 256 с.

169. Толстой Н.И. О лингвистическом изучении Полесья (предисловие редактора) // Полесье (лингвистика, археология, топонимика). – М.: Наука, 1968. – С. 5–17

170. Торчинський М. М. Структура онімного простору української мови: монографія. Хмельницький : Авіст, 2008. 550 с.

171. Торчинський М. М. Структура онімного простору української мови. Ч. 2 : Функціонування власних назв : монографія. Хмельницький : ХНУ, 2009. 394 с.

172. Тутковський П. А. Краєвиди України в звязку з її природою і людністю. Київ: Червон. шлях, 1924. 138 с.

173. Українська мова. Хрестоматія: в 3 кн. Книга 2 / Укладачі: М. Железняк, Г. Козачук. К., 2014. 252 с.

174. Фаріон І. Д. Антропонімійна система Верхньої Наддністрянщини кінця XVIII – початку XIX ст.: (прізвищеві назви): автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Львів, 1996. 22 с.

175. Франко І. Я., Гнатюк В. Квестіонар для збирання місцевих переказів. *Хроніка НТШ*. 1907. № 32. Вип. 4. С. 1–18.

176. Франко І. Я. Причинки до української ономастики // Іван Франко. Зібрання творів: у 50 т. Київ: Наукова думка, 1982. Т. 36. С. 391–426.

177. Франко З. Т. Словотворчі типи мікротопонімів староукраїнської мови XIV–XV ст. *Мовознавство*. 1984. № 4. С. 44–50.

178. Франко З. Т. Хто ми? Звідки родом? Київ, 1990. Серія 5. № 2. 47 с.

179. Худаш М. Л. До питання класифікації прізвищевих назв XIV–XVIII ст. *З історії української лексикології*. Київ: Наукова думка, 1980. 264 с.

180. Худаш М. Л. З історії української антропонімії. Київ: Наукова думка, 1977. 236 с.

181. Царалунга І. Б. Українські мікротопоніми на -ани (-яни). Хмельницький : ПП «Авіст», 2007. 152 с.

182. Черепанова Є. О. Конотативні топоніми. Ономастика Полісся / відп. ред. І. М. Желєзняк. Київ : Інститут української мови НАН України, 1999. С. 77–91.

183. Черняховская Е. М. История разработки топонимических классификаций. *Развитие методов топонимических исследований*. Москва, 1970. С. 55–65.

184. Чеховський І. Г. Мікротопонімія Чернівецької області в історичному аспекті (утворення на базі народної географічної термінології): автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01. Чернівці, 1996. 24 с.

185. Чучка П. П. Прізвища закарпатських українців: історико-етимологічний словник. Львів: Світ, 2005. 704+XLVIII с.

186. Цілуйко К. К. Програма збирання матеріалів для вивчення топоніміки України. Київ: Вид-во Академії Наук Української РСР, 1962. 20 с.

187. Цілуйко К. К. Топоніміка Покровського району Дніпропетровської області. *Мовознавство*. Т.14. 1957. С. 62–90.

188. Шаблій О. І. Питання просторово-географічного аспекту вивчення мікротопонімії (на матеріалі Західного Поділля). *IV Республіканська ономастична конф*.: тези. Київ: Наук. думка, 1969. С. 39–40.

189. Шийка С. В. Народна географічна термінологія Ровенщини: дис. … канд. філол. наук : 10.02.01. Київ, 2013. 487 с.

190. Шийка С. В. Народні географічні терміни Ровенщини на позначення лісу. *Студії з ономастики та етимології*. 2019–2020. К. 2021. 388 с.

191. Шищенко П. Г. Житомирське Полісся. *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол. : І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2009. Режим доступу : https://esu.com.ua/article-19265 (дата звернення: 19.04.2025)

192. Шульгач В. П. Нариси з праслов’янської антропонімії, ч. I–VIII. Київ: Видавництво «Довіра», 2018–2023.

193. Шульгач В. П. Праслов’янський гідронімний фонд межиріччя Західного Бугу і Случі: автореф. дис. … д-ра філол. наук: 10.02.01 “Укр. мова”; 10.02.03 “Слов’янські мови”. Київ, 1998. 31 с.

194. Шульгач В.П. Сліди слов’янської теонімії в мікротопонімії Волині. *Ономастика України першого тисячоліття нашої ери* / Відп. ред. І.М.Желєзняк. Київ : Наукова думка, 1992. С. 166–176.

195. Языкознание. Большой энциклопедический словарь / гл. ред. В. Н. Ярцева. 2-е изд. Москва : Большая российская энциклопедня, 1998. 6585 с.

196. Яніцька Н. Р. Жіночий іменник у мікротопонімії центральних та східних районів Львівщини. *Вісник Львівського національного університету імені І. Франка. Серія*: *Філологія*. 2010. С. 471–476.

197. Яніцька Н. Р. Мікротопонімія центральних та східних районів Львівської області : автореф. дис. … канд. філол. наук : 10. 02. 01. Львів, 2012. 18 с.

198. Яніцька Н. Р. Мікротопоніми центральних та східних районів Львівщини, мотивовані дендролексемами (етнолінгвістичний аспект). *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Серія : Філологічні науки. Мовознавство* / Гол. ред. Г. Л. Аркушин. Луцьк : Волинський нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2009. Вип. 5. С. 171–176.

199. Яніцька Н. Р. Чоловічий іменник у мікротопонімії центральних та східних районів Львівщини. *Надзённыя праблемы лексікалогіі і анамастыкі славянскіх моў*: матэрыялы II Міжнароднай навуковай канферэнцыі (Мазыр, 22–23 красавіка 2010 г.). Мазыр, 2010. С. 226–229.

200. Янчишина Я. В. Мікротопонімія Центральної Хмельниччини: дис. ... канд. філол. наук : 10. 02. 01. Хмельницький, 2021. 296 с.

201. Яцій В. О. Ойконімія Івано-Франківської області : автореф. дис… канд. філол. наук : 10.02.01. Київ, 2009. 18 с.

202. Ященко А. Н. Лингвистический анализ микротопонимов определенного региона : курс лекций. Вологда, 1977. 130 с.

203. Ящук Л. В. Антропонімія Житомирщини XVI–XVII ст.: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Житомир, 2008. 350 с.

204. Borek H. Rozważania o toponimii. *Onomastika*. Kraków, 2002. Rocz. XLVII. S. 5–23.

205. Cieślikowa A. Metody badawcze i ich ewolucja. *Słowiańska onomastyka* : encyklopedia / pod red. E. Rzetelskiej-Feleczko i A. Cieślikowey przy współdziale

J. Dumy. Warszawa ; Kraków : Towarzystwo naukowe Warszawskie, 2002. T. I. S. 60–61.

206. Hrabec S. Karpackie nazwy geograficzne. *Prace onomastyczne : I Międzynarodowa slawistyczna konferencja onomastyczna* (w Krakowie w dniach 22–24 października 1959) / pod red. W. Taszyckiego. Wrocław ; Warszawa ; Kraków : Zakład narodowy imienia Ossolińskich, 1961. S. 87–98.

207. Hrabec S. Nazwy geograficzne Huculszczyzny. Kraków, 1950. 264 s.

208. Karaś M. Nazwy miejscowe typu Podgóra, Zalas w języku polskim i w innych językach słowiańskich / M. Karaś. Wrocław, 1955. 146 s.

209. Lesiów M. Terenowe nazwy własne Lubelszczyzny. Lublin : Wyd-wo Lubelskie, 1972. 215 s.

210. Malec M. Staropolskie skrócone nazwy osobowe od imion dwuczłonowych. Wrocław, 1982. 216 s.

211. Miklošich F. Die Bildung der Ortsnamen aus Personnamen im Slavischen. Wien, 1864. 74 s.

212. Moszyński K. Polesie wschodnie. Warszawa, 1928.

213. Mrózek R. Polskie nazwy własne. Encyklopedia. Warszawa ; Kraków, 1998. S. 231–257.

214. Rospond S. Klasyfikacja strukturalno-gramatyczna słowianskich nazw geograficznych. Wroclaw: Państwowe Wydawn. Naukowe, 1957. 75 s.

215. Šmilauer V. Atlas místních jmen v Čechách. Praha: Místopisná komise CSAV, 1969. 674 s.

216. Stieber Z. Toponomastyka Łemkowszczyzny. Cz. 1. Nazwy miejscowości. Lódź, 1948. 78 s.

217. Svoboda J. Staročeská osobní jména a naše příjmení. Praha, 1964. 320 s.

218. Słowiańska onomastyka. Encyklopedia, t. II. Warszawa-Kraków : Wyd-wo Naukowe Warszawskie, 2002. 616 s.

219. Taszycki W. Slowianskie nazwy miejscowe. *Rozprawy i studia polonistyczne*. Wroclaw; Kraków, 1958. T. I. Onomastyka. S. 228–268.

220. Uhlár V. Miestne názvy zo základu kraś – fotázka kultových pohrebných miest. Slovenská reč, 1988. Roč. 53/6. S. 328–337.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

АКЖГУ – Актова книга Житомирського гродського уряду 1611 року / упоряд. А. М. Матвієнко, В. М. Мойсієнко ; відп.ред. В. В. Німчук. Житомир : б. в., 2002. 392 с.

Аркушин СМ – Словник мікротопонімів і мікрогідронімів північно-західної України та суміжних земель : в 2-х т. / укл. Г. Л. Аркушин. Луцьк : РВВ „Вежа” Волинського державного ун-ту ім. Лесі Українки. 2006–2007. Т. 1–2.

Аркушин – Аркушин Г. Л. Словник західнополіських говірок: у 2 т. Луцьк: Ред.-вид. відд. «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2009. Т. 1–2.

Аркушин 2009 – Аркушин Г. Л. Словник варіантів власних імен північно-західної України. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2009. 372 с.

Аркушин 2013 – Аркушин Г. Л. Словник прізвищ північно-західної України та суміжних земель. Луцьк: Вежа-Друк, 2013. 556 с.

АТП 1946 – Українська РСР: Адміністративно-територіальний поділ: на 1 вересня 1946 року. Київ: Українське видавництво політичної літератури. 1947. 1062 с.

АТУЖ – Адміністративно-територіальний устрій Житомирщини: 1795–2006: Довідник: Офіційне видання / Упоряд. Р.Ю. Кондратюк, Д.Я. Самолюк, Б.Ш. Табачник. Житомир: Видавництво «Волинь», 2007. 620 с., 11 схем.

АЮЗР – Архив Юго-Западной России, изд. Временною комиссиею для разбора древних актов [...]. Киев, 1859–1914. Ч. I–VIII.

БУС – Білорусько-український словник / ред. Г. П. Півторак. Київ: Видавництво «Довіра», 2006. 722 с.

ВлІЛ – Скрипник Л. Г., Дзятківська Н. П. Власні імена людей: Словник-довідник. Київ: Наукова думка, 2005. 334 с.

ВТС – Великий тлумачний словник сучасної української мови: 250000. Київ; Ірпінь: Перун, 2025. VIII, 1728 с.

Габорак – Габорак М. М. Прізвища Галицької Гуцульщини. Етимологічний словник. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2019. 584 с.

ГЕУ – Географічна енциклопедія України: В 3-х т. / відп. ред. О.М. Маринич. Київ : «Українська радянська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1989.

ГЛЕ – Гуцульщина. Лінгвістичні етюди. Київ : Наукова думка, 1991. 308 с.

Грінченко – Грінченко Б. Д. Словарь української мови. Київ: Наукова думка, 1907–1909. Т. 1–4.

Даль – Даль В. И. Толковый словарь живого великорусскаго языка. Санкт-Петербург – Москва, 1903–1909. Т. I– IV.

Данилюк 2013 – Данилюк О. К. Словник народних географічних термінів Волині. Луцьк: Вежа-Друк, 2013. 148 с.

Демчук 1988 – Демчук М. О. Слов'янські автохтонні імена в побуті українців XIV–XVII ст., Київ 1988. 162, [2] с.

ЕІУ – Енциклопедія історії України, у 10 т. Київ: Наукова думка. 2003–2013.

ЕССУМ – Етимологічно-семантичний словник української мови : у 4 т. / Митрополит Іларіон ; за ред. Ю. Мулика-Луцика. Вінніпег : Волинь, 1979–1994.

ЕСУМ – Етимологічний словник української мови: в 7 т. Київ: Наукова думка, 1982–2012. Т. 1–6–.

Желехівський – Желехівський Є. І., Неділський С. Малорусько-німецький словар: у 2 т. Львів: [б. в.], 1886.

Карпенко 2003 – Карпенко О. П. Гідронімікон Центрального Полісся. Київ: КИЙ, 2003. 317 с.

Карпенко 2025 – Карпенко О. П. Назви населених пунктів Житомирської області. Історико-етимологічний словник [Рукопис]. Київ, 2025. 488 с.

КВжв – Вижівська міська книга XVII ст. / упоряд. І. Царалунга. Житомир, 2015. 172 с.

Кострицяя – Кострицяя М. Ю., Кондратюк Р. Ю. Історико-географічний словник Житомирщини: у 3 т. Житомир: ПП М.Г. Косенко, 2002. Т. 1. 128 с.

КПЖГ – Національна книга пам’яті жертв голодомору 1932–1933 років в Україні. Житомирська область / редкол.: М. А. Черненко та ін. Житомир: Полісся, 2008. 1116 с.

Купчинська 2016 – Купчинська З. О. *Стратиграфія архаїчної ойконімії України*. Львів: НТШ , 2016. 1278 с.

Лисенко 1961 – Лисенко О. С. Словник діалектної лексики середнього і східного Полісся. Київ: Вид. Академії наук УРСР, 1961. 72 с.

Лисенко 1966 – Лысенко П. С. Словарь диалектной лексики северной Житомирщины // Славянская лексикография и лексикология. М., 1966. С. 5-60.

Лисенко 1974 – Лисенко П. С. Словник поліських говорів. Київ: Наукова думка, 1974. 260 с.

Лозко – Лозко Г. С. Рідні імена. Слов’янський іменослов. Тернопіль: Мандрівець, 2011. 368 с.

ЛП – Лексика Полесья: материалы для полесского диалектного словаря / отв. ред. Н. И. Толстой. Москва: Наука, 1968. 472, [4] с. : рис.

Лучик 2014 – Лучик В. В. Етимологічний словник топонімів України / відп. ред. В. Г. Скляренко. Київ: ВЦ «Академія», 2014. 544 с.

Марусенко – Марусенко Т. А. Материалы к словарю украинских географических апеллятивов (названия рельефов). *Полесье: Лингвистика. Археология. Топонимика.* Москва : Наука, 1968. С. 206–255.

Морошкин – Морошкин М. Я. *Славянский именослов или собрание славянских личных имен*. Москва, 1867. 213 с.

Никончук 1979 – Никончук М. В. Матеріали до лексичного атласу української мови (Правобережне Полісся). Київ : Наукова думка, 1979. 313 с.

Никончук 1985 – Никончук М. В. Сільськогосподарська лексика правобережного полісся. Київ : Наукова думка, 1985. 313 с.

Никончук 1989 – Никончук М. В., Никончук О. М. Ендемічна лексика Житомирщини. Житомир, 1989. 272 с.

Ожегов – Ожегов С. И. Словарь русского языка. Москва: Государственное издательство иностранных и национальных словарей, 1949. 900 с.

Отін – Отин С. Е. Происхождение географических названий Донбасса. Донецк : Юго-Восток, 2014. 199 с.

ПЗФ – Природно-заповідний фонд. *Екологічний паспорт Житомирської області*. Житомир : Управління екології та природних ресурсів, 2022. С 50–107.

Редько – Редько Ю. К. Сучасні українські прізвища. Київ: Наукова думка, 1966. 216 с.

РУС – Кримський А. Ю., Єфремов С. О., Голоскевич Г. К., Ганцов В. М., Грінченко М. М. Російсько-український академічний словник. А–П. Київ: Державне видавництво України, 1933. 15000 с. URL: https://archive.org/details/192433?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 01.01.2025)

СВІЛ – Левченко С. П., Скрипник Л. Г., Дзятківська Н. П. Словник власних імен людей (українсько-російський і російсько-український). Київ: Наукова думка, 1967. 400 с.

СРУ– Словарь росийсько-український : у 4 т. / упоряд.: М. Уманець, А. Спілка. Львів : З друк. Наук. Т-ва ім. Шевченка, 1893–1898.

СМгУ – Железняк І. М., Карпенко О. П., Лучик В. В., Поляруш Т. І., Стрижак О. С., Шульгач В. П. Словник мікрогідронімів України. Волинь, Житомирщина, Запоріжжя, Київщина, Кіровоградщина, Полтавщина, Черкащина. Київ: Видавництво «Обереги», 2004. 448 с.

СРНГ – Словарь русских народных говоров : вып. 1–. Москва ; Ленинград : издательство «Наука», 1965-.

СУМ – Словник української мови: в 11 т. / ред. кол.: І. К. Білодід та ін. Київ: Наук. думка, 1970–1980. Т. I–XI.

СУОТ – Словник української ономастичної термінології / уклад. Д.Г. Бучко, Н. В. Ткачова. Харків: Ранок-НТ, 2012. 256 с.

Тимченко – Історичний словник українського язика / за ред. Є. Тимченка. Харків ; Київ : Держ. вид. України, 1930–1932. Т. I–II.

Толстой – Толстой Н. И. Славянская географическая терминология. Семасиологические этюды / отв. ред. С.Б. Бернштейн. Москва, 1969. 264 с.

Трійняк – Трійняк І. І. Словник українських імен. Київ: Довіра, 2005. 488 с.

УМЕ – Українська мова. Енциклопедія. 2-е вид. Київ: "Українська енциклопедія" ім. М. П. Бажана, 2004. 824 с.

УРЕ – Українська радянська енциклопедія : в 12 т. / ред.: М. П. Бажан та ін. Київ : Голов. ред. УРЕ, 1977–1985.

Худаш 1995 – Худаш М. Л. Українські карпатські і прикарпатські назви населених пунктів (утворення від слов'янських автохтонних відкомпозитних скорочених особових власних імен), Київ 1995. 362 с.

Черепанова – Черепанова Е. А. Народная географическая терминология Черниговско-Сумского Полесья. Сумы, 1984. 275 с.

Чучка 2005 – Чучка П. П. Прізвища закарпатських українців: історико-етимологічний словник. Львів: Світ, 2005. 704+XLVIII с.

Чучка 2011 – Чучка П. П. Слов'янські особові імена українців. Історико-етимологічний словник. Ужгород : Поліграфцентр «Ліра», 2011. 434 с.

Шийка – Шийка С. В. Народна географічна термінологія Ровенщини: додатки: дис. … канд. філол. наук : 10.02.01. Київ, 2013. 487 с.

Шклярык – Шклярык В. А. Мікратапанімія Усходняга Палесся ў кантэксце развіцця рэгіянальнай лексічнай сістэмы. Мінск : Беларуская навука, 2017. 196 с.

Шуберт – Военно-топографическая карта Российской Империи 1846–1863 гг. / Ф. Ф. Шуберт, П. А. Тучкова. Масштаб: 3 версти на дюйм (1: 126 000).

Шульгач – Шульгач В. П. Нариси з праслов'янської антропонімії, ч. I–VII. Київ: Видавництво «Довіра», 2018–2022.

Шульгач 1998 – Шульгач В. П. Праслов'янський гідронімний фонд (фрагмент реконструкції). Київ, 1998. 399 с.

Шульгач 2001 – Шульгач В. П. Ойконімія Волині: етимологічний словник-довідник. Київ: Кий, 2001. 189 с.

Яшкін – Яшкін І. Я. Беларускія геаграфічныя назвы. Тапаграфія. Гідралогія. Слоўнік геаграфічных тэрмінаў. Мінск: Навука і тэхніка, 1971. 256 с.

Ящук – Ящук Л. В. Антропонімія Житомирщини XVI–XVII ст. : додатки: дис. ... канд. філ. наук: 10.02.01. Житомир, 2008. 350 с.

SG – Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich / Red.: Chlebowski B., Sulimierski F., Walewski W. Warszawa, 1883. 963 s.

SEJP – Słownik etymologiczny języka polskiego / Brückner A. Kraków, 1927. 805+XVI s.

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Кваліфікаційна наукова
праця на правах рукопису

САРГАН НАДІЯ ЮРІЇВНА

ДОДАТКИ ДО ДИСЕРТАЦІЇ

СТАНОВЛЕННЯ МІКРОТОПОНІМІЇ ЖИТОМИРСЬКОГО ПОЛІССЯ

035 «Філологія»
03 Гуманітарні науки

Подано на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Науковий керівник – **Вербич Святослав Олексійович**, доктор філологічних наук.

Київ – 2025

Абрамокъ (слоб. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Абрамчукове (бол. (1991), смт Першотравневе Овр. р-ну)

Августиніне (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Августовка (кол. (1906) Жолоб. вол. Н-В. пов.)

Авлуковъ (уроч. (1846–1863), с. Повч Лугин.)

Агротєхніка (куток (2016) м. Малин)

Адамів (х. (1946) Ситнівської с. р. Грдн. р-ну)

Адамівка (кол. (1935) Черв. р-ну)

Адамовка (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Адамцьове Болото (бол. (2004), с. Кам’яний Брід Корс. р-ну)

Аделин (кол. (1925) Яр. р-ну)

Аделинъ (кол. (1906) Жолоб. вол. Н-В. пов.)

Аделіне (поле і гірка (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Аеродром (куток (2016) м. Малин)

Айзика (х. (1906, 1923) Жит. р-ну)

Айстровато (уроч. (1846–1863), с. Зеремля Бар.)

Александри (х. (1846–1863), с. Кам’янівка Гладк.)

Александровка (кол. (1846–1863), с. Зубринка Хорош.)

Александровка (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Александровка (слоб. (1846–1863), с. Суховоля Хорош.)

Александровка (х. (1906) Мирп. вол. Н-В. пов.)

Александровка-Броникская (кол. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Александровка Краевщинская (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Александровка-Новая (слоб. (1906) Юр. вол. Овр. пов.)

Александровка-Старая (кол. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Александровка-Тѣсновецкая (кол. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Александровъ (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Алексѣевъ (х. (1846–1863), с. Бобричі Лугин.)

Алексѣевка (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Алея Верб (ППМЗ (2022), Жит. р-н, с. Рижани)

Алинівка (кол. (1925) Черн. р-ну)

Алиновка (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Алфенов (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Альшанка (ліс (1846–1863), побл. с. Серби Ємлч.)

Алый Грудъ (уроч. (1846–1863), с. Дібрівське Чиж.)

Амалин, Амалина, Амалія (кол. (1935) Черв. р-ну)

Амалина (кол. (1906) Курн. вол. Н-В. пов.)

Амалинівка (уроч. (1923) Пул. р-ну)

Амалиновка (кол. (1906) Курн. вол. Н-В. пов.)

Анасковъ Чертежъ (уроч. (1846–1863), с. Держанівка Олев.)

Анастазівський (х. (1911) Грдн. вол. Н-В. пов.)

Анастазовка-Большая (слоб. (1906) Грдн. вол. Н-В. пов.)

Анастазовка-Малая (слоб. (1906) Грдн. вол. Н-В. пов.)

Анастазовскій (х. (1906) Грдн. вол. Н-В. пов.)

Андреевка (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Андреевка (кол. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Андреевка (кол. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Андреевка (кол. (1906) Юр. вол. Овр. пов.)

Андреевка (слоб. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Андрєє(в)скиє Сєножати (землі (1611) побл. сучас. м Черняхів)

Андреевъ (кол. (1906) Беж. вол. Жит. пов.)

Андреевъ Ставокъ (став. (1846–1863), с. Ришавка Ушом.)

Андрейчикове (багно (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Андріївка (кол. (1911) Троян. вол. Жит. пов.)

Андріївка (кол. (1933) В-В. р-ну)

Андріївка (х. (1946) Крошн. с.р. Жит. р-ну)

Андройчихове (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Андрухове (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Анелинъ (х. (1906) Жолоб. вол. Н-В. пов.)

Анета (кол. (1906) Піщ. вол. Н-В. пов.)

Анеты (кол. (1846–1863), с. Ярунь Яр.)

Анжелинъ (слоб. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Анненская (слоб. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Аннівка (х. (1929 Баран. р-ну)

Аннопільський (х. (1923) Пот. р-ну)

Аннополь (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Антикове (дж. (1989), с. Дуга Ємлч. р-ну)

Антонів (х. (1923) Мал. р-ну)

Антонівка (кол. (1923) Піщ. р-ну)

Антонова Криничка (дж. (1988), с. Калинівка Корс. р-ну)

Антонове (бол. (1986), с. Бобрицька Болярка Ємлч. р-ну)

Антоновка (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Антоновка (кол. (1906) Жолоб. вол. Н-В. пов.)

Антоновка (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Антоновскій-Островъ (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Антоновщина, Онтоновщина (зем. (1471), Жит. пов.)

Антосишин (колод. (2004), с. Колодіївка Н-В. р-ну)

Аполлоновка (слоб. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Апривітовський Ставок (став (2004), с. Колодяжне Дзерж. р-ну)

Арендарскій (х. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Арендарський (х. (станом на 1923 на обл. не знач.) Серб. вол.)

Арендта (х. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Арендта (х. (станом на 1923 на обл. не знач.) Роман. вол.)

Аронові Ставки (три стави (1988), с. Криве Поплн. р-ну)

Арсенальський (став 1992), с. Краснопіль Чудн. р-ну)

Артанка, Артинка (х. (1939) Жит. р-ну)

Артполігон (х. (1941) Корс. р-ну)

Архипенкове (бол. (1987), с. Давидки Овр. р-ну)

Архипів (х. (1926) Овр. р-ну)

Арценьове Болото (бол. (2004), с. Кам’яний Брід Корш. р-ну)

Арцызовка (кол. (1846–1863), с. Сорочень Бараш.)

Асфальтний куток (куток (2016) м. Малин)

Бабаны Лозы (уроч. (1846–1863), с. Королівка Ємлч.)

Бабина Цал (уроч. (1846–1863), с. Дубовий Гай Овр.)

Бабина Яма (скеля й урвище (2016), м. Малин)

Бабине (бол. (2004), с. Сахни Поплн. р-ну)

Бабине Джерело (дж. (2021–2024), с. Михайлівка Корс.)

Бабини Берми (торф. (1959) на півд. зах. від м. Олевськ)

Бабиничі (х. (1923) Чудн. р-ну)

Бабин Кут (бол. (1980), с. Дениші Жит. р-ну)

Бабино (бол. (1846–1863), с. Нижня Рудня Овр.)

Бабино (уроч. (1846–1863), с. Варварівка Брон.)

Бабино (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Бабинскій (х. (1906) Чудн. вол. Жит. пов.)

Бабинське (торф. (1959) на півн. схід від с. Словечне Овр. р-ну)

Бабинъ-Грабъ (уроч. (1846–1863), с. Ришавка Ушом.)

Бабинъ-Кутъ (уроч. (1846–1863), с. Давидки Горщ.)

Бабичевка (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Бабичівка (кол. (1939) Черв. р-ну)

Бабичъ (кол. (1906) Фас. вол. Жит. пов.)

Бабій Шлупъ (ос. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Бабкино (уроч. (1846–1863), с. Нижня Рудня Овр.)

Баблева (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Бабскихъ (х. (1846–1863) побл. с. Жабче Ушом.)

Бабське (х. (1926) Ушом. р-ну)

Бабье (уроч. (1846–1863), с. Радогоща Лугин.)

Багате (фільв. (до 1923), х. Багатий (1923-1946) Піщ. вол. Н-В. пов.)

Багінського (бол., торф. (2004), с. Гута-Потіївка Рад. р-ну)

Багно (бол. (1988), сс. Мединівка та Обиходи Корс. р-ну)

Багно (ЗМЗ (2022), Мал. м. г.)

Багно (мрн (2016) м. Малин)

Багно (уроч. (1926), Мал. р-н)

Багно (х. (1923) Мал. р-ну)

Багоники (х. (1926) Ушом. р-ну)

Багрицьке (торф. (1959) на півд. схід від м. Олевськ)

Багрич Держанівка (х. (1926) Олев. р-ну)

Багричи (бол. (1846–1863), с. Держанівка Олев.)

Багрич Стовпчанська (х. (1926) Олев. р-ну)

База (став (2021–2024), с. Малинівка Брон.)

Базар (район (2021–2024) м. Звягель)

Базылевъ (х. (1906) Чудн. вол. Жит. пов.)

Байдун (х. (1846–1863), с. Левковицький Млинок Овр.)

Байрацький (до 1946 р. – Мечет, х. (1959) Н-В. р-ну)

Байрацький (х. (1946) Суховольської с. р. Яр. р-ну)

Бакаїха (торф. (1959), с. Гулянка Корс. р-ну)

Бакаїхівське (торф. (1959) на півд. схід від м. Коростень)

Бакайха (уроч. (1846–1863), с. Іванопіль Ушом.)

Балавші (х. (1926) Овр. р-ну)

Балаганы (уроч. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Баланове Болото (бол. (2004), с. Скочище Корс. р-ну)

Балевъ (уроч. (1846–1863), с. Будки Олев.)

Балевъ (уроч. (1846–1863), с. Дібрівське Чиж.)

Балицкаго (х. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Балярка (кол. (1906) Рогач. вол. Н-В. пов.)

Балярка (куток (2021–2024) с. Несолонь Брон.)

Балярка (х. (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Балярка Лѣсовская (х. (1906) Ушом. вол. Жит. пов.)

БАМ (мрн (2016) м. Малин)

Бамбузинъ Мостъ (брід (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Бамбульня (куток (2021–2024) с. Кропивня Брон.)

Банзерова Копанка (коп. (2004), с. Зелена Діброва Н-В. р-ну)

Баніне (бол. (1989), с. Брідок Ємлч. р-ну)

Банкнотка (куток (2016) м. Малин)

Баньки (ЗМЗ (2022), Олев. м. г.)

Баньківське (торф. (1959), побл. смт Дзержинськ)

Баня (куток (2016) с. Гранітне Мал.)

Баня (куток (2016) с. Щербатівки Мал.)

Бараки (куток (2016) смт. Чоповичі Мал.)

Бараки (х. (1926) Грдн. р-ну)

Барани (крин. (2004), с. Перелісянка Н-В. р-ну)

Баранівка (х. (1926, 1946) Бараш. р-ну

Баранівське (торф. (1959), с. Дружбівка Корс. р-ну)

Баранівський (ЗМЗ (2022), Баран. м. г.)

Баранова (х. (1846–1863), с. Гошів Овр.)

Баранова Волока (уроч. с. Забаро-Давидівка Ємлч.)

Баранове (бол.: (1988) с. Шатрище Корс.; (1989) с. Бондарі Овр.; (2004) с. Сербо-Слобідка Ємлч. р-ну)

Барановка (слоб. (1846–1863), с. Суховоля Хорош.)

Барановскій (х. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Баранячі Лоби (скелі (2021–2024) побл. сс. Щорсівки, Давидок Корс.)

Барашовка (х. (1906) Чудн. вол. Жит. пов.)

Барбарівка (кол. (1930) Н-В. р-ну)

Барбаровка (х. (1906) Пок. вол. Овр. пов.)

Барбаровка-Новая (кол. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Барбиновка (уроч. (1846–1863), с. Болярка Ємлч.)

Барвенкове (ЗМЗ (2022), Ушом. с. г.)

Барвинокъ (уроч. (1846–1863), с. Горбулів Черн.)

Барвинокъ (уроч. (1846–1863), с. Курне Курн.)

Барвінок (х. (1928) Пот. р-ну)

Барляны (пот. (1846–1863), с. Юрове Олев.)

Бартуха (х. (1946) Станіславської с.р. Дзерж. р-ну)

Баскаки (х./посел.(1846–1863), с. Рясне Бараш.)

Батьківщина (х. (1946) Сарновицької с.р. Народ. р-ну)

Батьківщина (х. (1954) Корс. р-ну)

Батютин (кол. (1925) Пот. р-ну)

Батютинъ (кол. (1906) Фас. вол. Жит. пов.)

Батюшинське (торф. (1959) на півн. схід від м. В-В.)

Бахалівщина (х. (1946) Липківської с.р. Корн. р-ну)

Бацевъ (уроч. (1846–1863), с. Забаро-Давидівка Ємлч.)

Бацiв (х. (до 1954) Олев. р-ну)

Бацівське (торф. (1959) на півн. зах. від смт Ємільчине)

Бацькуни (х. (1926) Овр. р-ну)

Башанове (бол. (2004), с. Курне Черв. р-ну)

Башаный лугъ (уроч. (1846–1863), с. Курне Курн.)

Бая (х. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Беверлі Хіллз (куток (2016) м. Малин)

Бедрія (уроч. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Бедрія (х. (1926) Бараш. р-ну)

Бєжо(в)ски(и) кгрун(т) (землі (1611) побл. сучас. м Черняхів)

Бездонне (дж. (1989), с. Лучин Поплн. р-ну)

Безім’янське (торф. (1959) на півн. схід від м. Олевськ)

Безлюдовка (х. (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Безодня (дж.: (1988) с. Криве Поплн.; (2004) с. Андріяшівка Берд.; (1992) с. Будичани Чудн. р-ну)

Безплатне Общежитіє (кладов. (2016) м. Малин)

Безудъ (уроч. (1846–1863), с. Рясне Бараш.)

Безхлібниця (х. (1923) Баран. р-ну)

Беинский Мох (уроч. (1846–1863), с. Бігунь Слов.)

Белевская (зем. (1471), Жит. пов.)

Белое Багно (уроч. (1846–1863), с. Кикова Стр.)

Белошичана (бол. (1846–1863), с. Піщаниця Овр.)

Белякова (крин. (2004), с. Гута-Потіївка Рад. р-ну)

Бентковської (х. (станом на 1924 на обл. не знач.) Корш. вол.)

Берва (уроч. (1846–1863), с. Каленське Корс.)

Бервенське (торф. (1959) на півд. зах. від м. Коростень)

Берви (ЗМЗ (2022), Рад. с. г.)

Бервище (бол. (1911), Лугин. р-ну)

Бервище (уроч. (1846–1863), с. Жеревці Лугин.)

Бердичівське (торф. (1959) на схід від м. Бердичів. р-ну)

Беревенске (бол. (1846–1863), с. Сантарка Ушом.)

Берегівське (торф. (1959) на зах. від смт Баранівка)

Бережестська (ППМЗ (2022), Овр. м. г.)

Бережестський (ЗМЗ (2022), Овр. м. г.)

Бережесть (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Бережесть-Недзялковскаго (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Бережесть-Славковъ (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Бережки (уроч. (1846–1863), с. Діброва Мал.)

Березанка (ліс (1846–1863), с. Серби Ємлч.)

Березина (уроч. (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Березина (х. (1923) Пот. р-ну)

Березина (х. (1946) Гадзинської с.р. Жит. р-ну)

Березівка (кол. (1939) Жит. р-ну)

Березівське (торф. (1959): на півн. схід від смт Ємільчине; на півд. зах. від м. Коростень)

Березневий (х. (1946) Пугачівської с.р. Корс. р-ну)

Березники (кол. (1906) Грдн. вол. Н-В. пов.)

Березники (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.)

Березниківське (торф. (1959) на півд. зах. від смт Ємільчине)

Березницкій-Майданъ (слоб. (1906) Грдн. вол. Н-В. пов.)

Березницьке (торф. (1959) на зах. від смт Ємільчине)

Березняки (уроч. (2021–2024), с. Замисловичі Олев.)

Березова Гать (х. (1923) Пот. р-ну)

Березовая-Волока (уроч. (1846–1863), с. Бобричі Лугин.)

Березовая Волока (уроч. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.)

Березовая-Волока (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Березовая волока (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.)

Березовая-Гатка (уроч. (1846–1863), с. Іванівка Мал.)

Березовая-Гать (кол. (1906) Курн. вол. Н-В. пов.)

Березове (бол. (2004), с. Сербо-Слобідка Ємлч.; кол. с. Шевченкове Корс.; с. Голубин Дзерж. р-ну)

Березове Багно (бол. (1990), с. Старочуднівська Гута Дзерж. р-ну)

Березове Болото (х. (1929) Корш. р-ну)

Березовий (ЗМЗ (2022), Слов. с. г.)

Березовиківське (торф. (1959) на півн. схід від м. Овруч)

Березовина (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Березовицьківське (торф. (1959) на півн. схід відм. Овруч)

Березовическое (торф. (1959) на півн. схід від м. Овруч)

Березовка (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Березовка (кол. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Березовка (уроч. (1846–1863), с. Дівошин Овр.)

Березовка (уроч. (1846–1863), с. Сущани Олев.)

Березовка (х. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.)

Березовка (х. (1906) Іск. вол. Овр. пов.)

Березово Болото (бол. с. Дубрівка Дубр.)

Березовое (бол. (1846–1863), с. Кривотин Ємлч.)

Березовое-Болото (уроч. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Березовое Бол. (уроч. (1846–1863), с. Йосипівка Чоп.)

Березовой Кругъ (уроч. (1846–1863), с. Пояски Олев.)

Березовский Остров (ос. (1846–1863), с. Возничі Слов.)

Березовскія (х. (1846–1863), с. Радогоща Лугин.)

Березовый-Бродъ (бол. (1846–1863), с. Бобричі Лугин.)

Березовый Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Кам’яна Гірка Лугин.)

Березовыя Волоки (уроч. (1846–1863), с. Білка Ушом.)

Березувка (кол. побл с. Кам’яний Майдан Брон.)

Бересокъ (уроч. (1846–1863), с. Злобичі Корс.)

Берестені (х. (1926) Олев. р-ну)

Берестин (кол. (станом на 1924 на обл. не знач.) Мал. вол.)

Берестовець (уроч. (1846–1863), с. Михайлівка Корс.)

Берестовы Виробки (уроч. (1846–1863), с. Тартак Довб.)

Берестяне (Берестень, кол.) (х. (1923) Мал. р-ну)

Берестянка (кол. (1906) Курн. вол. Н-В. пов.)

Берестянка (х. (1946) Суховольської с. р. Яр. р-ну)

Берестянка (х. (1946) Яр. р-ну)

Берковскій (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Берлени (х. (1926) Олев. р-ну)

Берліж (х. (1926) Овр. р-ну)

Берльоне (ЗМЗ (2022), Олев. м. г.)

Бернад. Костелъ (х. (1906) Чудн. вол. Жит. пов.)

Берне, Бернів (х. (1939) Щорс. р-ну)

Берновъ (х. (1846–1863), с. Осичне Довб.)

Берцы (уроч. (1846–1863), с. Ясенець Овр.)

Берчук (х. (1928) Рад. р-ну)

Беседка (уроч. (1846–1863), с. Дубовий Гай Овр.)

Бесідки (х. (1926) Рад. р-ну)

Беткове, Георгове (сед. і багно (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Бехівський (ліс (2021–2024), с. Михайлівка Корс.)

Бехівський Кар’єр (кар’єр (2021–2024), с. Михайлівка Корс.)

Беховскій (х. (1906) Іск. вол. Овр. пов.)

Беховъ Рогъ (уроч. (1846–1863), с. Бовсуни Лугин.)

Беховъ-Рогъ (х. (1906) Іск. вол. Овр. пов.)

Бза (х. (1926) Олев. р-ну)

Бздульове (бол. (1990), с. Іванівка Мал. р-ну)

Бикове (торф. (1959) на півн. зах. від смт Попільня)

Бильтюнъ (уроч. (1846–1863), с. Устинівка Мал.)

Бильчицы (уроч. Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Бинязь (бол. (1846–1863), с. Буда Бобрицька Барш.)

Бистрейзова (коп. (2004), с. Пулино-Гута Черв. р-ну)

Бистрець (бол. (2004), Лугин. р-ну)

Бистриївка (х. (1928) Рад. р-ну)

Бистрівка (х. (1946) Верлоцької с. р. Рад. р-ну)

Бистріївка (торф. (1959) на зах. від м. Радомишль)

Бистріївське (торф. (1959) на півн. зах. від м. Коростишів)

Битая-Гора (х. (1906) Іск. вол. Овр. пов.)

Бичок (х. (1926) Слов. р-ну)

Біганівське (торф. (1959) на півд. зах. від м. Олевськ)

Бігунське (торф. (1959) на півн. зах. від с. Словечне Овр. р-ну)

Біла Глина (х. (1926) Олев. р-ну)

Біле (торф. (1959) на зах. від с. Словечне Овр. р-ну; бол. (2004), с. Нова Буда Рад. р-ну)

Білеве Ріпище (х. (1923) Мал. р-ну)

Біленьківське (торф. (1959) на півд. схід від смт Лугини)

Білий Ліс (х. (1923) Пот. р-ну)

Білі Глинки (х. (1926) Ушом. р-ну)

Білки (х. (1926) Лугин. р-ну)

Білківське (торф. (1959): на схід від м. Радомишль; на півн. схід від с. Бараші Ємлч. р-ну)

Білокоровицький (ЗМЗ (2022), Блкр. с. г.)

Білошицька (крин. (2004), с. Ходаки Корс. р-ну)

Білошиця, Значі-Білошиці (х. (1923) Грдн. р-ну)

Білцевъ (уроч.(1846–1863), м.Баранівка Бар.)

Білчанські Рови (ЗМЗ (2022), Слов. с. г.)

Білявських (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Біля Желізка або Підкауришине (садок, сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Біля Кривої Берези (місце в лісі (2021–2024), побл. с. Тупальці Брон.

Біля Криниці (дж. (2004), с. Городець Овр. р-ну)

Біля Пирия (бол. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Біля Спутніка (куток (2021–2024) м. Звягель)

Біля Хімскладу (уроч. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Бір (х. (1926) Олев. р-ну)

Бірки (торф. (1959) на півд. схід від м. Олевськ)

Бірківський (х. (1946) Руднянської с.р. Овр. р-ну)

Бірковичі (х. (1926) Олев. р-ну)

Близкой Лѣсокъ (уроч. (1846–1863), с. Потаповичі Овр.)

Близнецкая (кол. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Близницьке (бол. (2004), с. Зубковичі Олев. р-ну).

Близниця (х. (1946) Кривотинської с.р. Ємлч. р-ну)

Близниче (х. (1926) Олев. р-ну)

Близнюки (уроч. (1846–1863), с. Малий Яблунець Ємлч.)

Близнюкове (дж. (2004), с. Любовичі Мал. р-ну)

Близняты (остр.,/уроч. (1846–1863), с. Радовель Олев.)

Блучин (х. (1926) Олев. р-ну)

Блюменталь (кол. (1846–1863), с. Радогоща Лугин.)

Блюшевъ (уроч. (1846–1863), с. Васьковичі Корс.)

Блышен (уроч. (1846–1863), с. Можари Слов.)

Бобечків (х. (1926) Олев. р-ну)

Боб.-Марьяновка (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Бобовина (бол. (2004), сс. Кочичине, Паранинине Ємлч. р-ну)

Бобовня (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Бобри (куток (2016) м. Малин)

Бобри (мрн (2016) м. Малин)

Бобрик-Бутик, Бобрик (х. (1960) Н-В. р-ну)

Бобриковы Лозы (уроч. (1846–1863), с. Зеремля Бар.)

Бобрик-Теснівський (х. (1946) Теснівської с.р. Корш. р-ну)

Бобрикъ (уроч. (1846–1863), с. Козіївка Ст-С.)

Бобрикъ (уроч. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.)

Бобриха (уроч. (1846–1863), с. Радогоща Лугин.)

Бо^{б}ри^{ц}ка сєножать (земля (1635) побл. сучас. с. Старі Велідники Овр. р-ну)

Бобрицк.-Гута (2 кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Бобрицький (став (1999), с. Бобричі Лугин. р-ну)

Бобрицька Мар'янівка (кол. (1923) Бараш. р-ну)

Бобрицька Михайлівка (кол. (1923) Бараш. р-ну)

Боброве (бол.: (2004) с. Дениші Жит. р-ну; с. Бараші Ємлч. р-ну; торф. (1959), с. Вільшанка Ємлч. р-ну)

Боброве Болото (ЗМЗ (2022), Хрт. с. г.)

Бобры (уроч. (1846–1863), с. Нижня Рудня Овр.)

Бобченкове (бол. (2004), с. Улашанівка Черв. р-ну)

Бовкувате (бол. (1988), с Каленське Коростенськ. р-ну)

Бовсуни (х. (1925) Яр. р-ну)

Бовсунівський (ЗМЗ (2022), Лугин. с. г.)

Бовтирець (бол. (1925), с. Білокоровичі Олев. р-ну)

Бовтурець (уроч. (1846–1863), с. Білокоровичі Блкр.)

Богавське (торф. (1959) на півн. зах. від смт Ємільчине)

Богатое (фільв. (1906) Піщ. вол. Н-В. пов.)

Богачевикъ (уроч. (1846–1863), с. Межирічка Корс.)

Богданець (уроч. (1846–1863), с. Ришавка Ушом.)

Богданецъ (х. (1906) Ушом. вол. Жит. пов.)

Богданів Дуб (ППМЗ (2022), Н-В. м. г.)

Богдановичъ (х. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Боголюбівка (кол. (1935) Н-В. р-ну)

Боголюбовка (кол. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Боголюбовка (кол. (1906) Піщ. вол. Н-В. пов.)

Богорія (фільв. (1906) Ром. вол. Н-В. пов.)

Богунія, Врангельгоф, Врангелівка (х. (1930) Жит. м. р.)

Богунський (кар'єр (2021–2024), м. Житомир)

Богунський Яр (яр (2021–2024), м. Житомир)

Богушовка (кол. (1906) Ушом. вол. Жит. пов.)

Божанка (х. (після 1954 на обл. не знач.) Олев. р-ну)

Божанки (х. (1941) Мирп. р-ну)

Божкова (крин. (2004), с. Новина Корс. р-ну)

Божково (уроч. (1846–1863), с. Ришавка Ушом.)

Божковъ (2 х. (1906) Ушом. вол. Жит. пов.)

Божъя Гора (підвищення (1846–1863), с. Копище Олев.)

Бозъ (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Бойкова Гора (пагорб (2016) м. Малин)

Бойня (куток (2016) м. Малин)

Бойчишине (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Бокиївський Рів (ЗМЗ (2022), Слов. с. г.)

Бол. Волока (уроч. (1846–1863), с. Повч Лугин.)

Боліво (х. (1926) Олев. р-ну)

Болкище (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Бол. Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Бовсуни Лугин.)

Бол. Маковище (уроч. с. Осичне Довб.)

Болобове (бол. (1988), с. Калинівка Нар. р-ну)

Боловинъ-Кутъ (уроч. (1846–1863), с. Ворсівка Мал.)

Болота (куток (2016) м. Малин)

Болота Грускія (бол. (1846–1863), с. Явне Бар.)

Болотник (торф. (1959), с. Гуто-Мар'ятин Нар. р-ну)

Болотница (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Болотница (бол. (1989), с. Сирница Овр. р-ну)

Болотница (х. (1926) Слов. р-ну)

Болото (бол. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Болото Баньковое (бол. (1846–1863), с. Білка Довб.)

Болото-Гадычинъ (бол. (1846–1863), с. Копище Олев.)

Болото Долгая Шея (бол.(1846–1863), м.Баранівка Бар.)

Болото Дѣтковъ (бол. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Болото Жалобниця (бол. (1846–1863), с. Сирниця Слов.)

Болото-Заболотье (бол. (1846–1863), с. Хочине Олев.)

Болото Залось (бол. (1846–1863), с. Сирниця Слов.)

Болото Коническое-Гало (уроч. (1846–1863), с. Бобричі Лугин.)

Болото-Кругловодицъ (бол. (1846–1863), с. Копище Олев.)

Болото Ладогова волока (бол. (1846–1863), с. Миролюбів Лугин.)

Болото-Ловище (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Болото-Метлище (бол. (1846–1863), с. Тепениця Олев.)

Болото Михѣсовъ (бол. (1846–1863), побл. м. Олевськ)

Болото Мостовое (уроч. (1846–1863), с. Нова Рудня Лугин.)

Болото Оболонь (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Болото Огородне (бол. (1846–1863), с. Сирниця Слов.)

Болото Погребище (бол. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.)

Болото Пропастище (уроч. с. Білки Ром.)

Болото Рога (бол. (1846–1863), с. Лучанки Слов.)

Болото Синій мохъ (бол. (1846–1863), с. Суховоля Хорош.)

Болото Спасское (бол. (1846–1863), с. Миколаївка, сучас. с. Спаське Ємлч.)

Болото-Страхово (бол. (1846–1863), с. Хочине Олев.)

Болото Тивон (бол. (1846–1863), с. Левковицький Млинок Овр.)

Болото Цыганское (бол. (1846–1863), с. Нижня Рудня Овр.)

Болото Шлямаръ (бол. (1846–1863), с. Зелениця Барш.)

Болотське (торф. (1959) на півд. схід від м. Коростень)

Бол. Перегенъ (уроч. (1846–1863), с. Радовель Олев.)

Бол. Ростокъ (уроч. (1846–1863), с. Вигів Горщ.)

Болсуновскіе (х. (1846–1863), с. Бовсуни Лугин.)

Болсуны (х. (1906) Жолоб. вол. Н-В. пов.)

Бол. Сябня (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Бол. Углище (уроч. (1846–1863), с. Савлуки Мал.)

Болькове (бол. (2004), с. Голубин Дзерж. р-ну)

Больніца (мрн. (2016) с. Скурати Мал.)

Большіе Садки (кол. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Большое Лесоцко (бол. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Болярка (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Хочинська Олев.)

Болярка (х. (1846–1863), с. Кропивня НБ.)

Болярка (х. (1926) Лугин. р-ну)

Болярка (х. (1931) Мал. р-ну)

Бол. Ясовець (уроч. (1846–1863), с. Лісівщина Ушом.)

Бомахны (х. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Бомбина (заглибл. у річці (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Бомчикова Сажалка (став (1988), с. Мединівка Корс. р-ну)

Бондаревъ Ставокъ (уроч. (1846–1863), с. Мокляки Ємлч.)

Бондаренка (коп. (2004), с. Оліївка Жит. р-ну)

Бондарецький (парк (2022), Жит. р-н, с. Бондарці)

Бондарівський (кар’єр (2021–2024), с. Ушиця Корс.)

Бондарівський (х. (1946) Бондарівської с.р. Овр. р-ну)

Бондарова Лоза (бол. (2004), с. Стара Буда Рад. р-ну)

Бондарца (х. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Бондарчина (уроч. (1846–1863), с. Іванопіль Ушом.)

Бончарова Ляда (уроч. (1846–1863), с. Лісівщина Ушом.)

Бомба (уроч. (2021–2024) побл. с. Поліянівка Брон.)

Боравскаго (х. (1906) Рогач. вол. Н-В. пов.)

Борвинець (уроч. (1846–1863), с. Королівка Ємлч.)

Борвинецъ (уроч. (1846–1863), с. Кривотин Ємлч.)

Борейків (х. (1939) Щорс. р-ну)

Борейковъ (х. (1906) Чудн. вол. Жит. пов.)

Борецкъ (уроч. (1846–1863), с. Купище Ушом.)

Боримська (крин. (2004), с. Мала Цвіля Н-В. р-ну)

Борисів (х. (1941) Олев. р-ну)

Борисівка, Борисівка Броницька, Березівка (кол. (1935) Н-В. м. р.)

Борисково (уроч. с. Кочичине Ємлч.)

Борисовка-Броникская (кол. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Борисовка-Новая (кол. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Борисов Мост (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Борисовское (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Боричево (х. (1928) Рад. р-ну)

Борки (х. (1928) Рад. р-ну)

Борова (кол. (1935) Н-В. м. р.)

Боровенське (бол. (1988), с. Калинівка Корс. р-ну)

Боровой Млынокъ (уроч. (1906) Ушом. вол. Жит. пов.)

Боровська (х. (1926) Олев. р-ну)

Боровське (торф. (1959) на півд, зах. від м. Олевськ)

Бородине (бол. (1988), с. Бараші Ємлч. р-ну)

Борок (х. (1928) Рад. р-ну)

Борок (х. (1946) Хуторо-Вілянської с.р. Корш. р-ну)

Борохова (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.)

Бороховище (уроч. (1846–1863), с. Майдан-Копищенський Олев.)

Бороховищенське (торф. (1959) на півн. схід від м. Олевськ)

Борутинський (ЗМЗ (2022), Овр. м. г.)

Борухів (х. (1926) Корс. окр.)

Боруховы Корчмы (х. (1906) Фас. вол. Жит. пов.)

Борхова (уроч. (1846–1863), с. Чміль Ємлч.)

Борцовщина, Борсовщизна (зем. (1714), Овр., пізніше – с. Шваби)

Борщевиця (торф. (1959) на півн. схід від смт Народичі)

Борщівський Хутір (х. (1923) Рад. р-ну)

Борщово (уроч. (1846–1863), с. Мала Глумча Ємлч.)

Боръ (кол. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Боръ (уроч. (1846–1863), с. Будки Олев.)

Боръ (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.)

Босякове (бол. (2004), с, Малахівка Лугин. р-ну)

Ботанічна (ЗМЗ (2022), Піщ. с. г.)

Ботвища (х. (1926) Олев. р-ну)

Ботинка (уроч. (1846–1863), с. Великі Міньки Нар.)

Боятове (бол. (1988), с. Киянка Ємлч. р-ну).

Брадиловка (уроч. (1846–1863), с. Злобичі Корс.)

Брадське (торф. (1959) на півн. схід від м. Олевськ)

Браженець (х. (1934) Корс. р-ну)

Брак (став (1998), с. Листвин Овр. р-ну)

Браки (бол. (1846–1863), с. Великий Яблунець Ємлч.)

Браки (х. (1926) Березово-Грудської с. р. Лугин. р-ну))

Браки (х. (1926) Літківської с. р. Лугин. р-ну)

Браки (х. (1926) Майданської с. р. Лугин. р-ну)

Браківське (торф. (1959) на півн. схід від смт Ємільчине)

Браславщина (уроч. (1846–1863), с. Обиходи Корс.)

Братань (уроч. Жолоб. вол. Н-В. пов.)

Браткове (бол. (1988), с. Велика Чернігівка Овр. р-ну)

Братковъ (уроч. (1846–1863), с. Білокоровичі Блкр.)

Братынское (уроч. (1846–1863), с. Красногірка Ушом.)

Брачки (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Брачки (кол. (1923) Бараш. р-ну)

Брачки (уроч. (1846–1863), с. Кривотин Ємлч.)

Брачки (уроч. (1846–1863), с. Радогоща Лугин.)

Брачки (х. (1946) Соболівської с.р. Довб. р-ну)

Брачки (х. (1957) Дзерж. р-ну)

Брехливе (бол. (1988), с. Ходаки Корс. р-ну)

Бригада (куток (2016) в с. Українка Мал.)

Брилів (х. (1923) Овр. р-ну)

Бримовъ (х. (1906) Пок. вол. Овр. пов.)

Британъ (пот. (1846–1863), с. Закриниччя Дубр.)

Британъ (уроч. (1846–1863), с. Закриниччя Дубр.)

Брід (х. (1946) Глиницької с. р. Рад. р-ну)

Брідок (до 1946 – Клярин, слоб. Ємлч. Р-ну)

Бріща (х. (1926) Слов. р-ну)

Бровар (бол. (2004), смт Червоноармійськ)

Бровар (х. (1939) Жит. р-ну)

Броварська (крин. (2004), смт Червоноармійськ)

Броваръ (уроч. В-Ф. вол. Овр. пов.)

Бродець (уроч. (1846–1863), с. Киянка Барш.)

Бродки (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Бродки (х. (1926) Олев. р-ну)

Брод Конотоп (брід/х. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Бродок (перехід через р. Іршу (2016) Мал.)

Брод Песчаний (брід (1846–1863), с. Середня Рудня Овр.)

Брод Полозов Мосток (брід (1846–1863), с. Дівошин Овр.)

Бродське (торф. (1959) на півн. схід від смт Черняхів)

Брод Трощанский (брід (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Бродъ (2 броди (1846–1863), с. Озеряни Олев.)

Бродъ-Въюнище (брід/бол. (1846–1863), с. Хочине Олев.)

Бродъ Гордъковъ (брід/уроч. (1846–1863), с. Озеряни Олев.)

Бродъ Рудня (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Бродъ-Стобки (уроч. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.)

Бродъ-Тутницкій (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Бродъ Ямскій (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.)

Броды (уроч. (1906), Серб. вол. Н-В. пов.)

Броздове (бол. (2004), с. Іванівка Корс. р-ну)

Брояики (уроч. (1846–1863), смт Ємільчине)

Броница (уроч. (1846–1863), с. Болярка Олев.)

Броницьке (бол. (2024), побл. с. Червона Воля, Перелісянка Н-В. р-ну)

Броница (торф. (1959) на півн. зах. від смт Ємільчине)

Бронів (колод. (2004), с. Колодіївка Черв. р-ну)

Бронница (уроч. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.)

Брусище (бол.(1846–1863), м.Баранівка Бар.)

Брусне (уроч. (1846–1863), с. Бехи Корс.)

Брусъ Гряда (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Брылев (х. (1846–1863) побл. м. Овруч)

Брылев (х. (1846–1863) побл. с. Корчівка Овр.)

Бубина (крин. (2004), с. Меделівка Рад. р-ну)

Бубнівське (торф. (1959) на півд. схід від м. Олевськ)

Бубно (кол. (1906) Баран. вол. Н-В. пов.)

Бубно (х. (1946) Підкозарківської с.р. Баран. р-ну)

Бубовина (став (2004), с. Паранине Ємлч. р-ну)

Бувалий (х. (1926) Ушом. р-ну)

Буваллє (бол. (1926) на зах. від с. Іскорость Корс. р-ну)

Бувалье (бол. (1846–1863), с. Жабче Ушом.)

Бувший Тартак (х. (1926) Мал. р-ну)

Бугаїв (коп. (2004), с. Камінь Дзерж. р-ну)

Бугера (х. (1926) Слов. р-ну)

Бугры (уроч. (1846–1863), с. Малий Яблунець Ємлч.)

Буда (уроч. (1846–1863), с. Будилівка Пот.)

Буда (уроч. (1846–1863), с. Нова Буда Пот.)

Буда (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Буда (уроч. (1846–1863), с. Радовель Олев.)

Буда (уроч. (1846–1863), с. Сичівка Мал.)

Буда (х. (1923) Пот. р-ну)

Буда (х. (1926) Мал. р-ну)

Буда (х. (1926) Олев. р-ну)

Буда (х. (1926) Рад. р-ну)

Буда-Дубовецька (х. (1939) Жит. р-ну)

Буда Обиходівська (х. (до 1960) Овр. р-ну)

Будилівка (х. (1924) Пот. р-ну)

Будиловъ (бол. (1846–1863), с. Пулино-Гута Пул.)

Будища (уроч. (1846–1863), с. Жубровичі Олев.)

Будища, Будище (х. (1926) Ушом. р-ну)

Будище (бол. (1846–1863), с. Магдин Гладк.)

Будище (уроч. (1846–1863), с. Антонівка Барш.)

Будище (уроч. (1846–1863), с. Білошиці Ушом.)

Будище (уроч. (1846–1863), с. Головки Чоп.)

Будище (ф. (1846–1863), с. Антонівка Барш.)

Будище (х. (1946) Бабичівської с. р. Черв. р-ну)

Будище-Усолуси, Усолуські Будища(х. (1930) Пул. р-ну)

Будище Ясинскаго (х. (1846–1863), с. Бабичівка Пул.)

Будище Ясинського (х. (1939) Жит. м. р.)

Будищинське (торф. (1959) на зах. від м. Олевськ)

Будішевських (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Будка при д. Альбиновкѣ (буд. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Будка при д. Дворцѣ (буд. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Будка при д. Перлявкѣ (буд. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Будка при х. Айзикѣ (буд. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Будка при х. Спорномъ (буд. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Будка при хут. Врангелевкѣ (буд. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Будка при хут. Кудрявцева (буд. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Будка при хут. Янушевича (буд. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Будки (ЗМЗ (2022), Ємлч. с. г.)

Будки (уроч. (1846–1863), с. Городище Н-В.)

Будки-Собичинські (х. (1926) Олев. р-ну)

Будківське (торф. (1959) на півн. схід від м. Олевськ)

Будники (х. (1926) Нар. р-ну)

Будницьке (бол. (2004), с. Радогоща Лугин. р-ну; с. Недашки Мал. р-ну)

Будницьке (х. (1946) Чоповицької с. р. Чоп. р-ну)

Буды (уроч. (1846–1863), с. Дуби Слов.)

Будыща (уроч. (1846–1863), побл. м. Олевськ)

Будыща (уроч. (1906) Жолоб. вол. Н-В. пов.)

Будыще (уроч. (1846–1863), с. Бовсуни Лугин.)

Будыще (уроч. (1846–1863), с. Курне Курн.)

Будыще (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Будыще (уроч. (1846–1863), с. Суховоля Хорош.)

Бужайка (уроч. (1846–1863), с. Сущани Олев.)

Бужаки (фільв. (1906) Мирп. вол. Н-В. пов.)

Бужокъ (струмок (1846–1863), с. Стовпинка Олев.)

Бузець (бол. (1846–1863), с. Миколаївка Ємлч.)

Бузець (бол. (2004), с. Рудня-Миколаївка Ємлч. р-ну)

Бузецькинівське (торф. (1959) на півн. схід від смт Ємільчине)

Бузовша (уроч. (1846–1863), с. Ходаки Корс.)

Бу(и)мѣ(р) (уроч. (1611) побл. м. Житомир)

Буймеръ (х. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Букач (уроч. (2016) с. Ворсівка Мал.)

Букач (х. (1923) Мал. р-ну)

Букачка (х. (1923) Мал. р-ну)

Буковскіе Хутора (х-ри. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Буковый Лѣсъ (кол. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Булгари (житл. масив (2021–2024) м. Звягель)

Булевъ (х. (1846–1863), с. Селець Нар.)

Булина Гора (уроч. (1846–1863), смт Ємільчине)

Булинське (торф. (1959), побл. м. Овруч)

Бульбехове (бол. (2004), с. Йосипівка Н-В. р-ну)

Бульманове (поле. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Бундыха (уроч. (1846–1863), с. Михіївка Чиж.)

Бураковий (х. (1926) Ушом. р-ну)

Бураковка (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Буркуни (орні поля (2016) м. Малин)

Бурлацкій (х. (1846–1863), побл. м. Баранівка Бар.)

Бурмичи (х. (1846–1863), с. Дівошин Овр.)

Бурмичів (х. (1926) Овр. р-ну)

Буровая (кол. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Бурчак (кол. (1923) Грдн. р-ну)

Бурчакъ (кол. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Буслівське (бол. (2004), с. Новопіль Черн. р-ну)

Бусловье (бол.: (2004) с. Горбулів Черн. р-ну; (2004) с. Меделівка Рад. р-ну; (1988) с. Липники Лугин. р-ну)

Бутки (х. (1926) Олев. р-ну)

Бутлера (х. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Буцкое (бол. (1846–1863), с. Сарновичі Корс.)

Буцьке (бол. (1988), с. Сарновичі Корс. р-ну)

Бучинскаго (х. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Бучинскаго (х. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Бучинського (х. (1924) Троян. р-ну)

Бучмани (бол.: (2004), с. Великий Дивлин Лугин. р-ну; (2004) с. Білокоровичі Олев. р-ну; (торф. (1959) на півд. зах. від смт Лугини)

Бучмани (ЗМЗ (2022), Лугин. с. г.)

Бучок (х. (1926) Олев. р-ну)

Буяхівське (торф. (1959) на півн. схід від смт Ємільчине)

Б. Цвѣтъ (бол. (1846–1863), с. Королівка Ємлч.)

Бянєвщина (уроч. (1582) побл. с. Горбулів Рад. р-ну)

Быстрець (уроч. (1846–1863), с. Жеревці Лугин.)

Бытсожаръ (уроч. (1846–1863), с. Підлуби Ємлч.)

Бычокъ (уроч. (1846–1863), с. Копище Олев.)

Бѣдуны (х. (1906) В-Ф. вол. Овр. пов.)

Бѣленькаго Дача (2 буд. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Бѣлинькое (уроч. (1846–1863), с. Кривотин Ємлч.)

Бѣлка (бол. (1846–1863), с. Суховоля Хорош.)

Бѣлка (х. (1846–1863), с. Дібрівка Довб.)

Бѣлки (уроч. (1846–1863), с. Кам’яна Гірка Лугин.)

Бѣловъ (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Бѣлое (бол. с. Прутівка Ром.)

Бѣлое Болотце (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Бѣльчичь (бол. (1846–1863), с. Непізнаничі Ємлч.)

Бѣля (уроч. (1846–1863), с. Липляни Чоп.)

Бѣлячина (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.)

Бѣлый-Камень (уроч. (1712), Рад. пов.)

Бѣлыхъ (уроч. (1846–1863), с. Кам’яна Гірка Лугин.)

Вабано (бол. (1846–1863), с. Новий Завод Пул.)

Ваврамовы Лѣски (уроч. (1846–1863), с. Червоний Бір Ємлч.)

Вагданцев (х. (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Ваканецьке (торф. (1959) на півн. схід від м. Житомир)

Вакулкова (крин. (2004), с. Пряжів Жит. р-ну)

Валінкевичове (бол. (1989), с. Дуга Ємлч. р-ну)

Валки (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Валки (орне поле (2021–2024), с. Нова Борова НБ.)

Валуша (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Вальницьке (торф. (1959) на півд. зах. від м. Олевськ)

Варваринецъ (уроч. (1846–1863), с. Острожок Бар.)

Варваровка (кол. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Варвары (уроч. (1846–1863), с. Ходаки Корс.)

Варивонове (дж. (2004), с. Іванівка Мал. р-ну)

Варова Криничка (дж. (1989), с. Радогоща Лугин. р-ну)

Варфоломієве (торф. (1989), с. Ставище Корс. р-ну)

Василевка (кол. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Василевскаго (х. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Василевскій (х. (1846–1863), с. Болярка, сучас. с. Василівка Бер.)

Василевскъ (уроч. (1846–1863), с. Недашки Мал.)

Василевського (х. (до 1939) Жит. р-ну)

Василевщина (зем. (1471), Жит. пов.)

Василів (х. (1923) Олев. р-ну)

Василівка (х. (1946) Великогуляківської с.р. Корн. р-ну)

Васильково (х. (1926) Олев. р-ну)

Васильковъ (уроч. (1846–1863), с. Майдан-Копищенський Олев.)

Васильчуків, Васильків (х. (1887) Овр. пов.)

Васно (уроч. (1846–1863), с. Дуби Слов.)

Васьків (х. (1923) Овр. р-ну)

Васьковъ (х. (1907) Гладк. вол. Овр. пов.)

Васьковъ Курганъ (уроч. (1846–1863), с. Бехи Корс.)

Васюкове (бол. (1988), с. Сарновичі Корс. р-ну)

Ваховських (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Вацеве (х. (1946) Голишівської с.р. Олев. р-ну)

Вацковск. л. каз. Дача (буд. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Вацлавпіль (кол. (1935) Черв. р-ну)

Вацлавполь (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Веденскіе (х. (1846–1863), с. Радогоща Лугин.)

Веденье (уроч. (1846–1863), с. Радогоща Лугин.)

Веденье (х. (1846–1863), с. Радогоща Лугин.)

Ведмеже (бол. (1926) на півн. від с. Васьковичі Корс. р-ну)

Ведмеже (х. (1923) Овр. р-ну)

Вежа (х. (1926) Рад. р-ну)

Вейгер Гора (х. (1941) Корш. р-ну)

Vєлєдниⷰка сєножать (земля (1635), побл. сучас. с. Старі Велідники Овр. р-ну)

Велень (х. (1946) Вигівської с.р. Корс. р-ну)

Велень (х. (1946) Давидівської с.р. Корс. р-ну)

Велетенські котли (ППМЗ (2022), м. Коростень)

Велибокъ (уроч. (1846–1863), с. Кам’яна Гірка Лугин.)

Велика Верховина (торф. (1959) на півн. зах. від с. Словечне Овр. р-ну).

Велика Лоза (уроч. (1846–1863), с. Середня Бар.)

Велика Нива (нива (2021–2024), с. Ушиця Корс.)

Велика Яма (урвище (2021–2024), с. Михайлівка Корс.)

Великая Дуброва (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.)

Великая Дубровка (2 уроч. (1846–1863), с. Велика Глумча Ємлч.)

Великая Нивка (уроч. с. Курне Курн.)

Велике (бол.: (1987), с. Киянка Ємлч. р-ну; с. Малахівка Лугин. р-ну; (1990) с. Збраньки Овр. р-ну; (2004), с. Кам’яний Брід Корш. р-ну; (2004) с. Крупчатка Лугин. р-ну)

Вєлики(и) Ли(с) (х. (1611) сучас. с. Великий Ліс Корс. р-ну)

Великий Лес (уроч. (1846–1863), с. Верхня Рудня Овр.)

Великий Ліс (торф. (1959) на півн. зах. від смт Ємільчине)

Великий Ліс (х. (1926) Лугин. р-ну)

Великий Ліс (х. (1926) Мал. р-ну)

Великий Ліс (х. (1926) Олев. р-ну)

Великий Ліс (х. (1926) Ушом. р-ну)

Великий Ліс (х. (1946) Мединівської с. р. Чоп. р-ну)

Великівське (торф. (1959): на півд. зах. від м. Житомир; на півд. схід від м. Олевськ; на зах. від смт Баранівка; на зах. від м. Малин; на півд. зах. від смт Лугини; на півд. зах. від м. Коростень)

Великіе Горы (уроч. (1846–1863), с. Велика Цвіля Ємлч.)

Великіе-Лози (уроч. (1846–1863), с. Бехи Корс.)

Великій Луктинъ (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.)

Великій Лѣсокъ (уроч. (1846–1863), с. Сімаківка Бараш.)

Великій-Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Бобричі Лугин.)

Великій Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Будки Олев.)

Великій Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Держанівка Олев.)

Великій Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Злобичі Корс.)

Великій Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Кочичине Ємлч.)

Великій Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Ксаверів Мал.)

Великій Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Курчиця Чиж.)

Великій Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Великій Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Мар’янівка Довб.)

Великій-Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Мединівка Корс.)

Великій Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Остапи Лугин.)

Великій Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Стовпинка Олев.)

Великій-Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Сущани Олев.)

Великій Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Топільня Лугин.)

Великій-Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.)

Великій-Лѣсъ (х. (1906) Іск. вол. Овр. пов.)

Великій-Лѣсъ (х. (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Великія Нивы (уроч. (1846–1863), с. Білка Ушом.)

Великія Нивы (уроч. с. Забаро-Давидівка Ємлч.)

Велик. Лѣсь (уроч. (1846–1863), с. Лісівщина Ушом.)

Великобраталів (х. (1946) Велико-Браталівської с.р. Лугин. р-ну)

Великодне (х. (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Великоднє (х. (1933) Ємлч. р-ну)

Великоднівське (торф. (1959) на півд. схід від смт Ємільчине)

Великодное (уроч. (1846–1863), с. Кам’яна Гірка Лугин.)

Великодный Кругъ (уроч. (1846–1863), с. Красилівка Чиж.)

Великое (бол. (1846–1863), с. Мединівка Корс.)

Великое (бол.(1846–1863), м.Баранівка Бар.)

Великой-Лютвищъ (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Великонивське (торф. (1959) на півд. зах. від м. Коростень)

Великопожарське (торф. (1959) на півд. схід від м. Олевськ)

Великофоснянське (торф. (1959), с. Велика Фосня Овр. р-ну)

Велідницьке Гало (торф. (1959) на півд. схід від с. Словечне Овр. р-ну)

Вел. Нива (уроч. (1846–1863), с. Радовель Олев.)

Велынь (х. (1906) Іск. вол. Овр. пов.)

Вепреевъщина (зем. (1471), Жит. пов.)

Вепринське (торф. (1959) на півн. схід від м. Радомишль)

Верби (х. (1928) Рад. р-ну)

Вербиловщина (уроч. с. Курне Курн.)

Вербилянка (став, кол. (2004), с. Леонівка Корш. р-ну)

Вербина (бол. (1988), с. Радогоща Лугин. р-ну)

Вербицка (уроч. (1846–1863), с. Сербо-Слобідка Чиж.)

Вербичів (х. (1926) Овр. р-ну)

Вербівка (кол. (1923) Рад. р-ну)

Вербівка (х. (1946) Малочернявської с. р. Вчрш. р-ну)

Вербівське Гало (торф. (1959), с. Симони Ємлч. р-ну)

Вербіе (уроч. (1846–1863), с. Радогоща Лугин.)

Вербняк (торф. (1959): на півд. схід від м. Радомишль; на півд. зах. від с. Бараші Ємлч. р-ну)

Вербняки (уроч. (1846–1863), с. Лісівщина Ушом.)

Вербовец (уроч. (1846–1863), побл. с. Виступовичі Овр.)

Вербовки (х. (1923) Рад. р-ну)

Верболози-Тригірці (слоб. (1923) Черн. р-ну)

Вергачи (х. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Вергів (х. (1926) Ушом. р-ну)

Верговське (бол. (1988), с. Літки Лугин. р-ну)

Верговъ (х. (1906) Іск. вол. Овр. пов.)

Вергувнычъ (бол. (1846–1863), с. Дібрівське Чиж.)

Веремейки (уроч. (1846–1863), с. Потіївка Пот.)

Верескове (бол. (1989), смт Лугини)

Вереси (ЗМЗ (2022), Олев. м. г.)

Вересна (ЗМЗ (2022), Н-В. м. г.)

Вересники, Березники (х. (1923) Пот. р-ну)

Вересовське (бол. (1988), с. Велика Фосня Овр. р-ну)

Вереське (бол. (1988), смт Лугини)

Вересы (уроч. (1846–1863), с. Сімаківка Бараш.)

Веретьє (х. (1926) Слов. р-ну)

Верковъ (уроч. (1846–1863), с. Путиловичі Лугин.)

Вероб'ївське (торф. (1959) на півд. зах. від м. Житомир)

Вертепны Горы (уроч.(1846–1863), м.Малин)

Вертище (х. (1926) Ушом. р-ну)

Вертовский (х. (1846–1863), с. Дуби Слов.)

Верхболотье (х. (1906) Пок. вол. Овр. пов.)

Верх. Бродъ (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.)

Верхівське (торф. (1959) на півн. зах. від м. Новоград-Волинський)

Верхмостыщъ (уроч. (1846–1863), с. Джерело Олев.)

Верхнє Огороднє (торф. (1959) на півн. зах. від с. Словечне Овр. р-ну)

Верхній (став. (1989), с. Побичі Овруцьк. р-ну)

Верхні Мальці (х. (1923) Овр. р-ну)

Верхньопобицький (став (1987), с. Сирниця Овр. р-ну)

Верховище (х. (1926) мал. р-ну)

Верхуроч (х. (1846–1863), с. Магдин Гладк.)

Верчова Ділянка (ЗМЗ (2022), Олев. м. г.)

Вершаны (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.)

Вершина (торф. (1959) на півн. схід від м. Олевськ)

Вершина (уроч. (1846–1863), с. Андрієвичі Ємлч.) (р.)

Вершина (х. (1926) Олев. р-ну)

Вершини (х. (1926) Олев. р-ну)

Вершинівське (торф. (1959) на півд. схід від смт Ємільчине)

Вершица-Новая (кол. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Вершки (уроч. (1846–1863), с. Дубники Грдн.)

Вершки (х. (1906) Грдн. вол. Н-В. пов.)

Вершківський (х. (1923) Овр. р-ну)

Вершковский (х. (1846–1863), с. Магдин Гладк.)

Вершковскій (дв. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.)

Вершница (слоб. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Вершниця (слоб. (1846–1863), с. Чижівка Чиж.)

Вершниця, Вершниця Нова (кол. (1923) Н-В. р-ну)

Весела Гора (х. (1926) Ушом. р-ну)

Весела Діброва (кол. (1935) Бараш. р-ну)

Веселая-Дуброва (кол. (1906) Курн. вол. Н-В. пов.)

Веселе (дж. (2021–2024), с. Пулини Пул.)

Веселівка (х. (1946) Веселівської с.р. Корс. р-ну)

Веселовка (х. (1906) Ушом. вол. Жит. пов.)

Весельських (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Веснянка (крин. (1988), с. Листвин Овр. р-ну)

Ветла (х. (1926) Чоп. р-ну)

Ветьва (ЗМЗ (2022), Олев. м. г.)

Взболоттє (торф. (1959), с. Радогоща Лугин. р-ну)

Вздериха (уроч. (1846–1863), с. Лугинки Лугин.)

Взлісся (х. (1926) Лугин. р-ну)

Вигін (пасов. (2021–2024), с. Михайлівка Корс.)

Вигнанка Рудня (рудня (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Виговського (х. (1930) Жит. м. р.)

Вигода (кол. (1935) Н-В. м. р.)

Вигода (х. (1941) Яр. р-ну)

Вигода (х. (1946) Садківської с.р. Жит. р-ну)

Вигорана Лоза (1926) Ушом. р-ну)

Вигорена Гуща (бол. (1988), с. Бехи Коростенськ. р-ну)

Вигорені (бол. (1988), с. Бехи Корс. р- ну)

Видебно (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Видень (х. (1906) Іск. вол. Овр. пов.)

Видень (х. (1926) Лугин. р-ну)

Видены (уроч. (1846–1863), с. Радогоща Лугин.)

Видерне (кол. (до 1946) Черв. р-ну)

Видибор (х. (1923) Пот. р-ну)

Видиборська (кол. (1923) Пот. р-ну)

Видранка (х. (1935) Н-В. м. р.)

Видумка (х. (1946) Продубівської с.р. Корш. р-ну)

Видумка при Крошні (х. (1939) Жит. р-ну)

Вижар (бол.: (1990) с. Норинці Нар. р-ну; (1988) с. Бондарі Овр. р-ну)

Вижар (дубина, уроч. (2021–2024), с. Теснівка Брон.)

Вижище (х. (1941) Лугин. р-ну)

Вижка (х. (1926) Слов. р-ну)

Визбиче (торф. (1959), с. Остапи Лугин. р-ну)

Виковці (бол. (2004), с. Велика Чернігівка Овр. р-ну)

Викторинка (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Вила (торф. (1959) на півд. схід від м. Радомишль)

Вила Перші (х. (1939) Жит. р-ну)

Вили (х. (1926) Лугин. р-ну)

Вили Другі (х. (1925) Троян. р-ну)

Вилянський (став (1990), с. Покостівка Жит. р-ну)

Вильск (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Вильскія (уроч. с. Вільськ Ол.)

Вилы (уроч. (1846–1863), с. Красногірка Ушом.)

Вилы (уроч. (1846–1863), с. Курне Курн.)

Вилы (уроч. (1846–1863), с. Сарновичі Корс.)

Вилы (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.)

Вилы (х. (1846–1863), с. Василівка Бер.)

Вилы І-я (х. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Вилы ІІ-я (х. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Винарівка (х. (1946) Меленівської с. р. Чоп. р-ну)

Виницьке (х. (1926) Мал. р-ну)

Винница (х. (1906) Іск. вол. Овр. пов.)

Винничища (бол. (2004), с. Славенщина Нар. р-ну)

Виногради, Чуранда (кол. (1923) Черн. р-ну)

Виньки (х. (1846–1863), побл. м. Овруч)

Виньків (х. (1923) Овр. р-ну)

Вирки (х. (1923) мал. р-ну)

Вироби, Вируби-Амалинівка, Вируби-Амалинівські (кол. (до 1939) Н-В. р-ну)

Виселок (куток (2016) с. Пристанційне Мал.)

Вискидник (уроч. (1846–1863), с. Слобода Овр.)

Вислоцкаго (уроч. (1846–1863), с. Калинівка Лугин.)

Висока Пасіка (х., до 1924 – уроч., після 1925 р. на обл. не зн., Троян. р-ну)

Висока Піч (х. (1923) Овр. р-ну)

Високе (бол. (2004), с. Жерев Овр. р-ну)

Високе (уроч. (1926) Ємлч. р-ну)

Високе (х. (1926) Озерянська с. р. Олев. р-ну)

Високе (х. (1926) Стовпинська с. р. Олев. р-ну)

Високий Берег (берега водосх. (2016) м. Малин)

Високий Груд, Високий Грудок (х. (1923) Мал. р-ну)

Високівський (парк (2022), Жит. р-н, с. Високе)

Виспа (ставок (2021–2024), с. Романів Ром.)

Виструбъ (уроч. (1846–1863), с. Кишин Олев.)

Витиця (х. (1926) Лугин. р-ну)

Витиця (х. (1926) Ушом. р-ну)

Витки (х. (1846–1863), с. Вигів Горщ.)

Витыца (бол. (1846–1863), с. Радогоща Лугин.)

Вихары (х. (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Вихля (слоб. (1846–1863), с. Росівка Черн.)

Виходи Гранітів Лизниківського Типу (ППМЗ (2022), Жит. р-н, с. Лизник)

Виходки (х. (1923) Пот. р-ну)

Вихоль (уроч. (1846–1863), с. Росівка Черн.)

Вицентово (кол. (1906) Баран. вол. Н-В. пов.)

Вишальне (х. (1928) Пот. р-ну)

Вишенка (уроч. (1846–1863), с. Пугачівка Ушом.)

Вишеньки (уроч. (1906, 1926) Н-В. р-ну)

Вишеньки (х. (1926) Ушом. р-ну)

Вишківка (бол. (1846–1863), с. Чижівка Чиж.)

Вишконтове (бол. (2004), с. Бобрицька Болярка Ємлч. р-ну)

Вишневий Яр (яр (2021–2024), с. Михайлівка Корс.)

Вишняковка (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Відслонення Білокоровицьких Кварцитів (ППМЗ (2022), Блкр. с. г.)

Відслонення Головинського Габро (ППМЗ (2022), Жит. р-н, с. Сліпчиці)

Відслонення Іризуючого Лабрадориту (ППМЗ (2022), Жит. р-н, смт Головине)

Відслонення Нижньопротерозойських Конгломератів (ППМЗ (2022), Жит. р-н, с. Ставки)

Відслонення Пегматиту (ППМЗ (2022), Жит. р-н, , с. Високий Камінь)

Відьма (ЗМЗ (2022), Ємлч. с. г.)

Відьма (торф. (1959) на півн. схід від смт Ємільчине)

Відьомський (пагорб (2021–2024), м. Коростень)

Візня при Ворзівці (х. (1926) Мал. р-ну)

Віковий Дуб (ППМЗ (2022), Жит. р-н, с. Гацківка)

Вікторинка (кол. (1933) В-В. р-ну)

Віліївське (торф. (1959) на схід від м. Коростишів)

Вільнянський Перший, Вільнянський Другий, Хутір-Вільнянський (х. (до 1966) Корш. р-ну)

Вільська Садиба (кол. (1923) Черн. р-ну)

Вільські Болота (бол. (1990), с. Новопіль Черн. р-ну)

Вільхівський (парк (2022), Жит. р-н, с. Вільха)

Вільхова (х. (1946) Новорадчанської с.р. Народ. р-ну)

Віровське (торф. (1959) на півн. зах. від м. Новоград-Волинський)

Віталишине (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Вітковське (ЗМЗ (2022), Слов. с. г.)

Віцентова, Вінцентова, Вінцентівка (кол. (1935) Мархл. р-ну)

Владимирівка (кол. (1923) Ємлч. р-ну)

Владиміровка (кол. (1906) Грдн. вол. Н-В. пов.)

Владиміровка (слоб. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Владиміровка (уроч. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Владиміровка-Андреевичская (кол. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Владинъ (кол. (1906) Рогач. вол. Н-В. пов.)

Власова Криниця (дж. (1988), с. Бондарі Овр. р-ну)

Вобкове (дж. (1989), с. Леонівка Лугин. р-ну)

Воболотье (уроч. (1846–1863), с. Джерело Олев.)

Вобче (х. (1906, 1926) Овр. р-ну)

Вовківня (х. (1926) Овр. р-ну)

Вовча Колона (х. (1928) Корш. р-ну)

Вовче (бол. (1988), с. Кремне Лугин. р-ну)

Вовче (уроч. (1906) Жолоб. вол. Н-В. пов.)

Вовче (уроч. (1925) Яр. р-ну)

Вовчий Лісок (х. (1926) Олев. р-ну)

Вовчинець (х. (1906) Ушом. вол. Жит. пов.)

Вовчі Ями (бол. (1926), Лугин. р-ну)

Вовчі Острови (ЗМЗ (2022), Ємлч. с. г.)

Водне (бол. (1911) на п. р. Норин, Овр. р-ну)

Водостій (х. (1941) Н-В. р-ну)

Водриша (уроч. (1846–1863), с. Жубровичі Олев.)

Водынецъ (уроч. (1846–1863), с. Королівка Ємлч.)

Воеводское (уроч. (1846–1863), с. Нараївка Ємлч.)

Воєнвєд (уроч. (2021–2024), с. Романів Ром.)

Воєнний Городок (куток (2016) м. Малин)

Возниска (уроч. (1846–1863), с. Барди Корс.)

Возничи (х. (1906) Покал. вол. Овр. пов.)

Воїнський (став (1989), смт Лугини)

Войкова (куток (2016) м. Малин)

Войковъ Лугъ (уроч. (1846–1863), с. Головки Чоп.)

Войновица (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Войтковських (уроч. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Войцѣховка (фільв. (1906) Мирп. вол. Н-В. пов.)

Вокзал (мрн (2016) м. Малин)

Волковня (уроч. (1846–1863), с. Жубровичі Олев.)

Волковня (х. (1846–1863), побл. с. Виступовичі Овр.)

Волова Лоза (уроч. (1846–1863), с. Бараші Барш.)

Воловье-Око (уроч., Червона Воля Грдн.)

Володимирівка (кол. (1923) Корш. р-ну)

Володимирівка (кол. (1923) Мал. р-ну)

Володимирівка (х. (1923) Троян. р-ну)

Володимирівка (х. (1946) Велико-Глумчанської с. р. Грдн. р-ну)

Володимирівка (х. (1946) Дубровської с.р. Баран. р-ну)

Володимирівка (х. (1946) Суємської с.р. Баран. р-ну)

Волока (бол.: (2004) с. Рудня Повч. Олев. р-ну; (1988) с. Радогоща Лугин. р-ну)

Волока (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Волока (х. (1926) Ушом. р-ну)

Волоневка (уроч. (1846–1863), с. Великий Яблунець Ємлч.)

Волосаха (уроч. (1846–1863), с. Кривотин Ємлч.)

Волосач (х. (1923) Пот. р-ну)

Волосин (уроч. (1846–1863), с. Словечне Слов.)

Волосне (ЗМЗ (2022), Корс. м. г.)

Волосневатое (уроч. (1846–1863), с. Степанівка Ємлч.)

Волосокъ (бол. (1846–1863), с. Майдан-Копищенський Олев.)

Волосы (уроч. (1846–1863), с. Болярка Олев.)

Волошуха (х. (1926) Олев. р-ну)

Волча (бол. (1846–1863), с. Слобода Овр.)

Волчій Бродъ (брід (1846–1863), с. Бондарівка Ушом.)

Волчій Грудъ (уроч. (1846–1863), с. Браженка Черн.)

Волчій Кутъ (уроч. (1846–1863), с. Федорівка Брон.)

Волчій Островь (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.)

Волчки (уроч. (1846–1863), с. Устинівка Мал.)

Волчье (бол. с. Жовтий Брід Ром.)

Волчьи Горы (уроч. (1846–1863), с. Гута-Юстинівка Пул.)

Волчьи Ямы (уроч. (1846–1863), с. Великий Дивлин Лугин.)

Волчья Гора (уроч. (1846–1863), с. Кораки Овр.)

Волчья Слобода (с-ще. (1846–1863), с. Ясенець Овр.)

Вольваховка (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Вольн. Лѣски (уроч. (1846–1863), с. Івановичі Пул.)

Вольтерове (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Вомеля (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.)

Вонежское (уроч. (1846–1863), с. Михайлівка Корс.)

Вондровъ (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Вонійське (х. (1926) Ушом. р-ну)

Ворйонове (орне поле (2021–2024), с. Ушиця Корс.)

Ворки (х. (1941) Олев. р-ну)

Вороб’є (бол. (1989), с. Сирниця Овр. р-ну)

Вороб’ї (х. (1926) Слов. р-ну)

Воробщина (уроч. (1846–1863), с. Вигів Горщ.)

Воробье (бол. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Воробьевъ (х. (1846–1863), с. Сирниця Слов.)

Воробьевъ Мостъ (брід (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Воробьи (слоб. (1846–1863), с. Дідковичі Корс.)

Ворожанки, Вережники (х. (1926) Нар. р-ну)

Вороновцы (уроч. (1846–1863), с. Осівка Ємлч.)

Вороновъ (уроч. (1846–1863), с. Радовель Олев.)

Вороновъ (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Воронянка (х. (1923) Троян. р-ну)

Воронынъ (х. (1906) Татар. вол. Овр. пов.)

Воронёвка (уроч. (1712), Рад. пов.)

Воропичи (уроч. (1846–1863), с. Жеревці Лугин.)

Ворота (уроч. (1846–1863), с. Забаро-Давидівка Ємлч.)

Воротецко (уроч. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.)

Воротычь (уроч. (1846–1863), с. Рясне Бараш.)

Ворошилова (х. (1946) Волицької с. р. Троян. р-ну)

Ворсівський (ЗМЗ (2022), Мал. м. г.)

Воршеще (остр.,/уроч. (1846–1863), с. Радовель Олев.)

Восне (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Восовъ (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Восовъ (уроч. (1846–1863), с. Переброди Слов.)

Вотчина (уроч. (1846–1863), с. Середи Ємлч.)

Впадин (кол. (до 1939) Яр. р-ну)

В Піщанках (дж. (1988), Сарновичі Корс. р-ну)

Врангелевка (х. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Врублевскій (фільв. (1906) Ром. вол. Н-В. пов.)

Врублевскій (х. (1906) Ром. вол. Н-В. пов.)

Вугольне (бол. (1988), с. Листвин Овр. р-ну)

Вужаче (бол. (1988), с. Сарновичі Корс. р-ну)

Вужер (бол. (1989), с. Виступовичі Овр. р-ну)

Вужове (бол. (1989), с. Волошине Лугин. р-ну)

Вулька Зеленицька, Вулька (кол. (1923) Бараш. р-ну)

Вуслибель (уроч. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.)

Вчелька (х. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

В’юнище (бол. (1988), с. Путиловичі Лугин. р-ну)

В’юнище (кол. (1935) Н-В. р-ну)

В’юнні (бол. (1988), с. Бехи Корс. р-ну)

В’язинське (бол. (1988), с. Купеч Корс. р-ну)

Вязка (уроч. (1846–1863), с. Михайлівка Корс.)

Вязминъ (уроч. (1846–1863), с. Нараївка Ємлч.)

Вязовець (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Вязовець (уроч. (1846–1863), с. Пулини Пул.)

В’язовик (х. (1926) Слов. р-ну)

Вязовская (кол. (1846–1863), с. В’язівка Нар.)

Вязовщина (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.)

Вязок (уроч. (1846–1863), с. Дівошин Овр.)

Вязье (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.)

Вязье (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.)

Вьюнище (бол. (1846–1863), с. Гута-Добринь Ірш.)

Вьюнище (бол. (1846–1863), с. Дібрівське Чиж.)

Вьюнище (кол. (1906) Піщ. вол. Н-В. пов.)

Вьюнище (уроч. (1846–1863), с. Ворсівка Мал.)

Вьюнище (уроч. (1846–1863), с. Дібрівське Чиж.)

Вывешень (острів (1846–1863), с. Михайлівка Олев.)

Выгар (бол. (1846–1863), с. Держанівка Олев.)

Выгода (кол. (1906) Рогач. вол. Н-В. пов.)

Выгода (уроч. (1906), Піщ. вол. Н-В. пов.)

Выгода (ф. (1846–1863), с. Кикова Стр.)

Выгорѣли (уроч. (1846–1863), с. Малоглумчанка Ємлч.)

Выдранка (уроч. (1906), Рогач. вол. Н-В. пов.)

Выдумка (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Выдумка (корч. (1906) Ром. вол. Н-В. пов.)

Выжаръ (уроч. (1846–1863), с. Скурати Чоп.)

Выжоры (бол. (1846–1863), с. Лозниця Нар.)

Вылы (уроч. (1846–1863), с. Гошів Овр.)

Выправцы (бол. (1846–1863), с. Радовель Олев.)

Выргувъ (уроч. (1846–1863), с. Літки Лугин.)

Выргувъ (х. (1846–1863), с. Купище Ушом.)

Вырубы (кол. (1906) Курн. вол. Н-В. пов.)

Высокая Пасѣка (уроч. (1906), Троян. вол. Жит. пов.)

Высокая Печь (х. (1846–1863), с. Тичків Нар.)

Высокій Грудъ (уроч. (1846–1863), с. Головки Чоп.)

Высокій Боръ (уроч. (1846–1863), с. Кривотин Ємлч.)

Высокій-Боръ (уроч. (1846–1863), с. Ришавка Ушом.)

Высокій-Боръ (уроч. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Высокій Бродъ (уроч. (1846–1863), с. Жубровичі Олев.)

Высокій Лядъ (уроч. (1846–1863), с. Жубровичі Олев.)

Высокія Выробки (уроч. (1846–1863), с. Червоний Бір Ємлч.)

Высокое (уроч. (1846–1863), с. Держанівка Олев.)

Высокое (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Высокое (уроч. (1846–1863), с. Переброди Слов.)

Высокое (уроч. (1846–1863), с. Чміль Ємлч.)

Высокое (уроч. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Вытягница (уроч. (1846–1863), с. Верхня Рудня Овр.)

Вытягно (уроч. (1846–1863), с. Переброди Слов.)

Вытяже (уроч. (1846–1863), с. Малий Яблунець Ємлч.)

Вышенки (х. (1906) Ушом. вол. Жит. пов.)

Вышковка (кол. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Вѣдьма (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівка Ємлч.)

Вѣнокъ (2 підвищ. (1846–1863), с. Ганнівка Ємлч.)

Вѣрболозы (ф. (1846–1863), с. Клітище Черн.)

Вѣровка (кол. (1906) Грдн. вол. Н-В. пов.)

Вѣровка (слоб. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Габалова Волоки (уроч. (1846–1863), с. Піщаниця Овр.)

Габрівка (кол. (до 1939) Черв. р-ну)

Габровка (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Гаврилова Піч (уроч. (1923) Бараш. р-ну)

Гавриловка (х. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Гавриловъ Лѣсок (ліс (1846–1863), с. Хочине Олев.)

Гавріилова Печъ (уроч. (1906), Бараш. вол. Жит. пов.)

Гавча (уроч. (1846–1863), с. Бехи Корс.)

Гавче (х. (1926) Ушом. р-ну)

Гадюче (бол. (1990), с. Дениші Жит. р-ну)

Газівка (х. (1926) Слов. р-ну)

Гай (х. (1926) Ушом. р-ну)

Гай-Гуничі (х. (1926) Овр. р-ну)

Гайдамаки (уроч.(1846–1863), м. Коростень)

Гайдамацкая-Пѣчъ (уроч. (1846–1863), с. Білошиці Ушом.)

Гайдамацкое (уроч. (1846–1863), с. Михайлівка Корс.)

Гайдамацький (колод. (2004), с. Давидки Корс. р-ну)

Гайдуківська (крин. (2004), с. Кизили Овр. р-ну)

Гайкове (бол. (1988), с. Гошів Овр. р-ну)

Гай-Слобода (х. (1926) Овр. р-ну)

Гайстровъ (уроч. (1846–1863), с. Ігнатпіль Овр.)

Гайчанка (сло. (1846–1863), с. Недашки Мал.)

Гала (уроч. (1846–1863), с. Тепениця Олев.)

Галаева-Нива (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Гале (уроч. (1846–1863), с. Сали Черн.)

Гале Болото (бол. (1990), м. Коростишів)

Гале Болото (х., до 1928 – кол., Пот. р-ну)

Гале Болото (х. (1928) Борщівська с. р. Рад. р-ну)

Гале Болото (х. (1928) Верлооківська с. р. Рад. р-ну)

Гале Болото (х. (1959) Корш. р-ну)

Гале Болото, Гнилеє Болото, Галиха (х. (1939) Жит. р-ну)

Галепи (1906, 1946) Словечанської с. р. Слов. р-ну)

Гали (район (2021–2024) м. Звягель)

Галлы (уроч. (1846–1863), с. Лагульськ Брон.)

Гало (бол. (1846–1863), с. Дубовий Гай Овр.)

Гало (бол. (1846–1863), с. Яменець Ємлч.)

Гало (бол.: (1988-1989) сс. Нові Велідники, Побичі, Рудня, Сирниця Овр. р-ну; (2004) с. Пугачівка Корс. р-ну; (1989) сс. Дуга, Червоний Бір Ємлч. р-ну; (1998) с. Липники, Путиловичі Лугин. р-ну)

Галове Болото (ЗМЗ (2022), Корс. м. г.)

Галое (бол. (1846–1863), с. Коростишів)

Галое-Болото (уроч. (1906) Жолоб. вол. Н-В. пов.)

Галое-Болото (уроч. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Галое-Болото (х. (1906) Смолд. вол. Н-В. пов.)

Гало Міщанське (торф. (1959), с. Малахівка Лугин. р-ну)

Галце (уроч. (1846–1863), с. Білка Ушом.)

Гальи (уроч. (1846–1863), с. Кам’яний Брід Довб.)

Галы (бол. (1846–1863), с. Лозниця Нар.)

Галы (бол. (1846–1863), с. Непізнаничі Ємлч.)

Галы (уроч. (1846–1863), с. Пугачівка Ушом.)

Галыха (х. (1906) Чудн. вол. Жит. пов.)

Гаманове (дж. (1988), с. Бондарці Овр. р-ну)

Гамарня (ЗМЗ (2022), Мал. м. г.)

Гамарня Рудня (рудня (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Гани-Пропастище (х. (1946) Довб. р-ну)

Ганнине Болото (торф. (1959), с. Радогоща Лугин. р-ну)

Ганнівка (х. (1946) Королівської с.р. Ємлч. р-ну)

Ганнівка (х. (1946) Розсохівської с.р. Народ. р-ну)

Ганн-Пропостище (х. (1946) Новозаводської с.р. Довб. р-ну)

Ганульове Джерело (дж. (1990), с. Старочуднівська Гута Дзерж. р-ну)

Гаражи (куток (2016) смт. Гранітне Мал.)

Гараматовича (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.)

Гарбищине (бол. (1989), с. Брідок Ємлч. р-ну)

Гаркуші (х. (1926) Слов. р-ну)

Гарлінське (торф. (1959), с. Покостівка Жит. р-ну)

Гарнецъ (х. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Гарты (уроч. Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Гары (уроч. (1846–1863), с. Іванопіль Ушом.)

Гатецкія Долины (уроч. (1846–1863), с. Болярка Олев.)

Гатище (х. (1906, 1923) Жит. р-ну)

Гатка (бол. (1846-1863, 1988), с. Рудня-Миколаївка Ємлч.)

Гатки (бол. (1846–1863), с. Лозниця Нар.)

Гать (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Гать (х. (1846–1863), с. Левковицький Млинок Овр.)

Гать (х. (1926) Олев. р-ну)

Гать (х. (1926) Слов. р-ну)

Гаты (бол. (1846–1863), с. Прутівка Ром.)

Гачище (бол. (1846–1863), с. Болярка Олев.)

Гачище (бол. (1846–1863), с. Тепениця Олев.)

Гачки (х. (1926) Ушом. р-ну)

Гвіздь (торф.: (1989) с-ще Жовтневе Лугин. р-ну; (1959) Овр. р-н)

Гвоздовъ (уроч. (1846–1863), с. Озеряни Олев.)

Геленовка (кол. (1906) Фас. вол. Жит. пов.)

ГеМПе (мрн (2016) м. Малин)

Генрихівка (х., до 1939 – кол. Жит. р-ну)

Генриховка (кол. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Генриховка (х. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Генриховка Гут. (гута (1906) Татар. вол. Овр. пов.)

Геральдівка (кол. (до 1946) Ємлч. р-ну)

Геральдовка (кол. (1906) Грдн. вол. Н-В. пов.)

Гераське (х. (1926) Олев. р-ну)

Гераськів Ліс (х. (1923) Рад. р-ну)

Герове (бол. (1990), с. Нова Буда Рад. р-ну)

Геронимовъ (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Гирщиха (орне поле (2021–2024), с. Глибочок НвГ.)

Гиря (уроч. (1846–1863), с. Явне Бар.)

Гігантські Котли (скеля (2021–2024), м. Коростень)

Гідра (став (1988), с. Сушки Корс. р-ну)

Гідропарк (гідропарк (2021–2024), м. Житомир)

Гладковицький (парк (2022), Гладк. с. г.)

Гладковцы (х. (1846–1863), с. Нивки Овр.)

Глажовской-Бродъ (уроч. (1846–1863), с. Рудня Олев.)

Глазовщина (зем. (1471), Жит. пов.)

Глафировка-Нов. (кол. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Глафировка-Стар. (кол. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Глей (бол. (1988), с. Листвин Овр. р-ну)

Глибока (коп. (2004), с. Ходаки Корс. р-ну; крин. (1988), с. Листвин Овр. р-ну)

Глибоке (бол. (1988): сс. Бехи, Бондарівка, Сушки Корс. р-ну)

Глибочок (х. (1926) Ушом. р-ну)

Глимів (х. (1926) Ласківська с. р. Нар. р-ну)

Глимів (х. (1926) Стародорогинська с. р. Нар. р-ну)

Глина (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Глина (х. (1926) Олев. р-ну)

Глинища (уроч. (1846–1863), с. Вірля Бар.)

Глинище (бол. (1990): с. Норинці Нар. р-ну; (1998) с. Бондарівка Корс. р-ну)

Глинище (уроч. (1846–1863), с. Барди Корс.)

Глинище (уроч. (1846–1863), с. Білка Ушом.)

Глинище (уроч. (1846–1863), с. Іванопіль Ушом.)

Глинище (уроч. (1846–1863), с. Кожухівка Корс.)

Глинище (х. (1923) Мал. р-ну)

Глинище (х. (1926) Нар. р-ну)

Глинка (бол. (1846–1863), с. Великий Яблунець Ємлч.)

Глинка (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.)

Глинки (бол. (2004), с. Сербо-Слобідка Ємлч. р-ну; коп., с. Великий Яблунець Ємлч. р-ну)

Глинки (бол. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Глинки (уроч. (1846–1863), с. Ушомир Ушом.)

Глинки (х. (1906) Рогач. вол. Н-В. пов.)

Глинки (х. (1926) Олев. р-ну)

Глинна (крин. (1988), с. Листвин Овр. р-ну)

Глинне (х. (1923) Троян. р-ну)

Глинникъ (уроч. (1846–1863), с. Закусили Нар.)

Глинникъ (уроч. (1846–1863), с. Киянка Барш.)

Глиняне (бол. (2004), с. Кожухівка Корс. р-ну)

Глуб. Долина (уроч. (1846–1863), с. Липляни Чоп.)

Глубовъ ставъ (уроч. (1846–1863), с. Ворсівка Мал.)

Глубокая Долина (уроч. (1846–1863), с. Возничі Слов.)

Глубокая-Долина (уроч. (1906) Ром. вол. Н-В. пов.)

Глубоке (уроч. (1846–1863), с. Степанівка Ємлч.)

Глубокій-Лугъ (уроч. (1846–1863), с. Йосипівка Чоп.)

Глубокій-Ровъ (уроч. Грдн. вол. Н-В. пов.)

Глубочок (місцевість (2016), м. Малин)

Глумецкая-Смолярня (уроч. Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Глумчанський (х. (1927-1954) Ємлч. р-ну)

Глумчанський (х. (1946, до 1959) Велико-Глумчанської с. р. Грдн. р-ну)

Глуха (х. (1926) Олев. р-ну)

Глухів (х. (1923-1946) Рад. р-ну)

Глухів Другий (х. (1946) Лутівської с. р. Рад. р-ну)

Глухів Перший (х. (1946) Верлоцької с. р. Рад. р-ну)

Глухів Третій (х. (1923) Рад. р-ну)

Глухова (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Глухой Чертежъ (уроч. (1846–1863), с. Народичі Нар.)

Глушець (ЗМЗ (2022), Слов. с. г.)

Глюнищь (уроч. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.)

Гнездинки (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.)

Гнибень (уроч. (1846–1863), с. Озеряни Олев.)

Гнилая Долина (уроч. (1846–1863), смт Ємільчине)

Гниле (бол. (1989), с. Виступовичі Овр. р-ну)

Гнилиці (х. (1926) Олев. р-ну)

Гнилой Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.)

Гнилой Лѣсъ (2 уроч. (1846–1863), с. Озеряни Олев.)

Гнилой Ручей (уроч. (1846–1863), с. Устинівка Мал.)

Гнилуша (уроч. (1846–1863), с. Бондарівка Ушом.)

Гнилуша (уроч. (1846–1863), с. Вигів Горщ.)

Гнилье (уроч. (1846–1863), с. Болярка Корс.)

Гноїн (уроч. (1926) Ємлч. р-ну)

Гнойное (уроч. (1906), Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Гноякъ (уроч. (1846–1863), с. Кочичине Ємлч.)

Гноянці (бол. (2004), с. Паранине Ємлч. р-ну)

Гнѣздинки (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.)

Гнѣзно (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Гнѣйно (уроч. (1846–1863), с. Злобичі Корс.)

Гоголеве (бол. (1583), між смт Черняхів та м. Житомир)

Гоголевка (х. (1846–1863), м. Житомир)

Гоголєво Болото (уроч. (1583) поміж Черн. і Жит., можливо с. Голіївка (сучас. с. Оліївка) Жит. р-ну)

Годиський, Годиха (х. (1927) Дзерж. р-ну)

Годоване (бол. (2004), с. Дениші Жит. р-ну)

Годыхскій (х. (1906) Чудн. вол. Жит. пов.) (д. Годыха)

Годыхскій Лѣсъ (х. (1906) Чудн. вол. Жит. пов.)

Голевске (уроч. (1846–1863), с. Лісівщина Ушом.)

Голенівка, Єленівка (кол. (1923) Корш. р-ну)

Голи (уроч. (1846–1863), с. Ришавка Ушом.)

Голий (х. (1926) Рад. р-ну)

Голиниски (уроч. (1846–1863), с. Жубровичі Олев.)

Голишинський (х. (1946, 1952) Голишівської с.р. Олев. р-ну)

Голишова Липа (х. (1926) Олев. р-ну)

Головачевка (х. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Головське (х. (1946) Холосненської с.р. Корс. р-ну)

Голое Болото (уроч. (1846–1863), с. Йосипівка Бар.)

Голопузовка (мрн (2016) м. Малин)

Голотовъ (х. (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Голубів, Голуба (х. (1939) Щорс. р-ну)

Голубово (х. (1926) Олев. р-ну)

Голубокъ (уроч., Ушом. вол. Жит. пов.)

Голубъ (х. (1906) Чудн. вол. Жит. пов.)

Голуза (уроч. (1846–1863), с. Жубровичі Олев.)

Голя (уроч. (1846–1863), с. Бігунь Слов.)

Голяки (х. (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Голякова (крин. (1989), с. Симони Ємлч. р-ну)

Голъ (уроч. (1846–1863), с. Перебороди Слов.)

Гольша (х. (1926) Ушом. р-ну)

Голышевъ (уроч. (1846–1863), с. Ходаки Корс.)

Гонориньъ (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Гонорівка (кол. (1923) Бараш. р-ну)

Гора (уроч. (1846–1863), с. Велика Глумча Ємлч.)

Гора (уроч. (2021–2024), с. Кропивня Брон.)

Гора (х. (1926) Олев. р-ну)

Гора Высоко-Стойло (г. (1846–1863), с. Ришавка Ушом.)

Гора-Городчикъ (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.)

Гора Зелинская (уроч. (1846–1863), с. Бараші Барш.)

Гора Золотуха (уроч. (1846–1863), с. Сущани Олев.)

Гора Кузкова (гора (1846–1863), с. Ганнівка Ємлч.)

Гора Масловская (г. (1846–1863), с. Суховоля Хорош.)

Гора Осова (уроч. (1846–1863), с. Стирти Черн.)

Гора Стругъ (г. (1846–1863), с. Андрієвичі Ємлч.)

Гора Точильница (гора (1846–1863), с. Білка Ушом.)

Горащевъ (уроч. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.)

Горбачевъ Потокъ (уроч. (1846–1863), с. Клітище Черн.)

Горбаші, Великі Горбаші (кол. (1924) Черн. р-ну)

Горбашка (уроч. (1846–1863), с. Лісівщина Ушом.)

Горбашье (уроч. (1846–1863), с. Зубковичі Олев.)

Горбащина (кол. (1906) Жолоб. вол. Н-В. пов.)

Горбки (поле (2016) м. Малин)

Горбулів (х. (1941) Пот. р-ну)

Горбы (бол. (1846–1863), с. Мала Цвіля Чиж.)

Горбы (уроч. (1906) Жолоб. вол. Н-В. пов.)

Горбы (фільв. (1906) Мирп. вол. Н-В. пов.)

Гордіївська (коп. (2004), с. Неділище Ємлч. р-ну)

Гордѣева Лоза (уроч. (1846–1863), с. Забріддя Висок.)

Гордѣево (уроч.(1846–1863), м.Баранівка Бар.)

Гориле (уроч. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Горинь, Горень (х. (до 1939) Мал. р-ну)

Горіле (бол.: (1987-1988) сс. Бараші, Усолуси Ємлч. р-ну; (2004) с. Кожухівка Корс. р-ну; (1988) сс. Липники, Осни Лугин. р-ну; (1988) с. Калинівка Нар. р-ну; (1990) с. Заньки Рад. р-ну)

Горілий Міст (х. (1926) Слов. р-ну)

Горіхове (х. (1946) Продубівської с.р. Корш. р-ну)

Горка (горб (2021–2024), с. Михайлівка Корс.)

Горка (долина (2021–2024), с. Михайлівка Корс.)

Горка (уроч. (1846–1863), с. Кожухівка Корс.)

Горки (уроч. (1846–1863), с. Джерело Олев.)

Горки (уроч. (1846–1863), с. Курчиця Чиж.)

Горки (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Горнець Малынъ (бол. (1846–1863), с. Мар’янівка Чиж.)

Горный Островъ (уроч. (1846–1863), с. Лучанки Слов.)

Горобна (уроч. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.)

Горобьи (х. (1846–1863), с. Возничі Слов.)

Город (куток (2016) м. Малин)

Городецкій Мохъ (уроч. (1846–1863), с. Іванопіль Ушом.)

Городець (уроч. (1923) Мал. р-ну)

Городець (х. (1926) Олев. р-ну)

Городецьке (бол. (1988), с. Бондарівка Корс. р-ну)

Городещино (бол. (1846–1863), с. Іванопіль Ушом.)

Городищанська Гора (височ. (2016) м. Малин)

Городище (бол. (2004) на зах. від с. Великий Дивлин Лугин. р-ну)

Городище (ЗМЗ (2022), Слов. с. г.)

Городище (куток (2016) м. Малин)

Городище (уроч. (1846–1863), с. Великий Дивлин Лугин.)

Городище (уроч. (1846–1863), с. Личмани Гладк.)

Городище (уроч. (1846–1863), с. Лозниця Нар.)

Городище (2 уроч. (1846–1863), с. Любарка Нар.)

Городище (х. (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Городище (х. (1923) Пот. р-ну)

Городище (х. (до 1939) Черн. р-ну)

Городище (х. (1946) Городищенської с. р. Черн. р-ну)

Городище і Фігура (район (2021–2024) м. Звягель)

Город на Аеродромі (госп. ділян. (2016) м. Малин)

Городські Очисні (куток (2016) м. Малин)

Городцы (уроч. (1846–1863), с. Головки Чоп.)

Городыскаго (х. (1906) Рогач. вол. Н-В. пов.)

Городыща (кол. (1906) Черн. вол. Жит. пов.)

Горохов (х. (1846–1863), с. Возничі Слов.)

Гороховище (уроч. (1846–1863), с. Держанівка Олев.)

Гороховище (уроч. (1846–1863), с. Мар’янівка Чиж.)

Горошки (кол. (1933) В-В. р-ну)

Горошки (кол. (1933) Олев. р-ну)

Горошки (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Горщикъ (кол. (1906) Іск. вол. Овр. пов.)

Горы (уроч. (1846–1863), с. Бірківське Овр.)

Горы (уроч. (1846–1863), с. Дуби Слов.)

Горы (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Горы (уроч. (1846–1863), с. Ясенець Овр.)

Горѣлый Лѣсокъ (уроч. (1846–1863), с. Держанівка Олев.)

Горѣлый Мостокъ (уроч. (1846–1863), с. Джерело Олев.)

Гостра Со́сна (галявина в лісі (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Готницкій (х. (1846–1863), с. Давидки Горщ.)

Гофманівка (кол. (1923) Грдн. р-ну)

Гофмановка (кол. (1906) Грдн. вол. Н-В. пов.)

Гошевскіе (6 х. (1846–1863), с. Ігнатпіль Овр.)

Гошівський, Хуторо-Гошівські (х. (1923) Овр. р-ну)

Гошівські Хутори (1946-2006) заг. наз. об’єдн. н. п. Павлюки, Німці, Семени, Млини Овр. р-ну)

Гошовскій (х. (1906) В-Ф. вол. Овр. пов.)

Грабановщина (х. (1906) Іск. вол. Овр. пов.)

Грабарка (пот. (2021–2024), с. Романів Ром.)

Грабарка (уроч. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Грабелька (х. (1928) Рад. р-ну)

Граби (х. (1946) Меленівської с. р. Чоп. р-ну)

Грабняк (х. (1923) Мал. р-ну)

Грабова (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.)

Грабовецъ (кол. (1906) Рогач. вол. Н-В. пов.)

Грабовецъ (х. (1906) Рогач. вол. Н-В. пов.)

Грабово (уроч. (1846–1863), с. Токарів Яр.)

Грабовъ (уроч. (1846–1863), с. Дідовичі Н-В.)

Грабочин (х. (1926) Олев. р-ну)

Грабочинъ (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Грабчаковий Ліс (ППМЗ (2022), Корш. м. г.)

Града (уроч. Піщ. вол. Н-В. пов.)

Гразница (уроч. (1846–1863), с. Андрієвичі Ємлч.)

Граній-Дубъ (кол. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Гранній дубъ (уроч. (1846–1863), с. Теснівка Брон.)

Гранное Болото (уроч. (1846–1863), с. Юрове Олев.)

Гребелька (уроч. (1846–1863), с. Лучанки Слов.)

Гребелька (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Гребень (уроч. (1846–1863), с. Стовпинка Олев.)

Гребінець (крин. (1988), с. Листвин Овр. р-ну)

Гребля (водойма (2021–2024), с. Глибочок НвГ.)

Гребля (місце на р. Ірша (2016) м. Малин)

Гребля (став (2021–2024), с. Михайлівка Корс.)

Гребля (уроч. (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Грежаный (дв. (1471), Жит. пов.)

Грезля (х. (до 1939) Овр. р-ну)

Греки (х. (1906) Пок. вол. Овр. пов.)

Греки (х. (1923) Слов. р-ну)

Грехны (х. (1846–1863), с. Ясенець Овр.)

Гречаний (х. (1939) Щорс. р-ну)

Гречаный (х. (1906) Чудн. вол. Жит. пов.)

Грещине (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Грибанове (орне поле (2021–2024), с. Пулини Пул.)

Гризливецъ (х. (1906) Чудн. вол. Жит. пов.)

Гримяче Гора (підвищення (1846–1863), с. Хочине Олев.)

Гринжовка (слоб. (1935) Н-В. м. р.)

Гринзевка (бол. (1846–1863), с. Червоний Бір Ємлч.)

Гринтель (поле (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Гриньки (х. (1846–1863), с. Дівошин Овр.)

Гриньки (х. (1926) Овр. р-ну)

Гриньки (х. (1946) Кашперівської с.р. Баран. р-ну)

Гриньково (бол. (1846–1863), с. Непізнаничі Ємлч.)

Гриценовъ Ставокъ (уроч. (1846–1863), с. Держанівка Олев.)

Грицьків Луг (бол. (1989), с. Осни Лугин. р-ну)

Грицькове (х. (1926) Мал. р-ну)

Гришківський (став (1990), с. Заньки Рад. р-ну)

Грінталь (кол. (до 1939) Черв. р-ну)

Гріхин (х. (1926) Слов. р-ну)

Гроби (уроч. (1846–1863), с. Нижня Рудня Овр.)

Грозинський (став (1988), с. Грозине Корс. р-ну)

Громадське Болото (х. (1923) Мал. р-ну)

Груд (х. (1926) Олев. р-ну)

Грудка (уроч. (1846–1863), с. Вигів Горщ.)

Грудокъ (уроч. (1846–1863), с. Радовель Олев.)

Грудок Свіжевського (уроч. (2021–2024), кладов., с. Поліянівка Брон.)

Груды (уроч. (1846–1863), с. Іванопіль Ушом.)

Гружка (уроч. (1846–1863), с. Обиходи Корс.)

Грузкая Волока (уроч (1846–1863), с. Дуби Слов.)

Грузливець (кол. (1906) Курн. вол. Н-В. пов.)

Грузливець (кол. (1939) Щорс. р-ну)

Грузливець (х. (1939) Щорс. р-ну)

Грузька (х. (1923) Троян. р-ну)

Грузьке (бол. (1989): сс. Леонівка, Липники Лугин. р-ну)

Грузьке (уроч. (1926) Олев. р-ну)

Грузьке Болото (дж. (1988), с. Бехи Корс. р-ну)

Грузький Лісок (х. (1923) Мал. р-ну)

Грузький Мох (бол. (1925) на схід від с. Рудня-Миколаївка Ємлч. р-ну)

Грузятин (х. (1929) Н-В. р-ну)

Грузкій Мохъ (уроч. (1846–1863), с. Кочичине Ємлч.)

Грузкій Мохъ (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.)

Грузька (уроч. (1906), Троян. вол. Жит. пов.)

Грузькое (уроч. (1846–1863), с. Іванівка Мал.)

Груска (уроч. (1846–1863), побл. м. Олевськ)

Груска (уроч. (1846–1863), с. Сущани Олев.)

Грускій Мохъ (уроч. (1846–1863), с. Жубровичі Олев.)

Грушевка (уроч. (1846–1863), с. Іванопіль Ушом.)

Груши (уроч. (1846–1863), с. Мокляки Ємлч.)

Грушка (пасов. (2021–2024), с. Романів Ром.)

Грушки (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Грушки (кол. (до 1954) В-В. р-ну)

Грушище (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Гряда (торф. (1959), с. Жеревці Лугин. р-ну)

Гряда (уроч. (1846–1863), с. Кам’яна Гірка Лугин.)

Гряда (уроч. (1846–1863), с. Копище Олев.)

Гряда (уроч. (1846–1863), с. Красилівка Чиж.)

Гряда (уроч. (1846–1863), с. Лучанки Слов.)

Гряда (уроч. (1846–1863), с. Малоглумчанка Ємлч.)

Гряда (х. (1926) Олев. р-ну)

Гряда (х. (1926) Ушом. р-ну)

Гряда (х. (1926) Чоп. р-ну)

Грядки (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.)

Грядный лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Миколаївка Ємлч.)

Грязива (х. (1846–1863), с. Магдин Гладк.)

Грычище (уроч. (1846–1863), с. Чміль Ємлч.)

Губарево (уроч. (1846–1863), с. Мединівка Корс.)

Губенкове (кол. (до 1939) Пот. р-ну)

Губинка (уроч. (1906), Фас. вол. Жит. пов.)

Гудзій (х. (1926) Слов. р-ну)

Гузева (уроч. (1906), Левк. вол. Жит. пов.)

Гузов (х. (1846–1863), с. Лучанки Слов.)

Гузова (бол. (1846–1863), с. Рясне Бараш.)

Гуйва (х. (1906, до 1956) Жит. р-ну)

Гуленище (уроч. (1846–1863), с. Мокляки Ємлч.)

Гулого-Вирок (х. (1929) Пот. р-ну)

Гульцы (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.)

Гуляй-гора (уроч. (1846–1863), с. Мединівка Корс.)

Гулые (х. (1846–1863), с. Левковицький Млинок Овр.)

Гумницка (бол. (1846–1863), с. Болотниця Нар.)

Гумнище (бол. (1846–1863), с. Андрієвичі Ємлч.)

Гунин (х. (1846–1863), с. Бірківське Овр.)

Гуницкія (х. (1846–1863), с. Болотниця Нар.)

Гурки (кол. (1906) Жолоб. вол. Н-В. пов.)

Гурки (кол. (1925) Яр. р-ну)

Гурне (уроч. (1846–1863), с. Малоглумчанка Ємлч.)

Гурч (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Гусаревичи (х. (1906). Гладк. вол. Овр. пов.)

Гусарів (х. (до 1954) Овр. р-ну)

Гусарово (уроч. (1846–1863), с. Дубовий Гай Овр.)

Гусаровъ (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Гусары (хх. (1846–1863), с. Дубовий Гай Овр.)

Гуска (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Гуски (бол. (1846–1863), с. Рудня Олев.)

Гуслица (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Густі Острови (ЗМЗ (2022), Олев. м. г.)

Гусячий (став (1988), с. Гошів Овр. р-ну)

Гута (ЗМЗ (2022), Рад. м. г.)

Гута (крин. (1988), с. Листвин Овр. р-ну)

Гута (х. (1846–1863), с. Бірківське Овр.)

Гута-Зеленицька (слоб. (до 1939), х. (1941) Бараш. р-ну)

Гута-Мошківська (х. (1946) Старобогушівської с.р. Корс. р-ну)

Гута Пулинська (кол. (1935) Черв. р-ну)

Гутенський (став (1990), с. Старочуднівська Гута Дзерж. р-ну)

Гутище (х. (1924) Корш. р-ну)

Гутка (уроч., Велика Цвіля Ємлч.)

Гутнисько (х. (1946) Липинської с. р. Грдн. р-ну)

Гутнисько, Гутисько (х. (1960) Н-В. р-ну)

Гутянський (х. (1946) Йосипівської с. р. Чоп. р-ну)

Гутыще (х. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Гуцева Лоза (бол. (1988), с. Бараші Ємлч. р-ну)

Гуща (уроч. (1846–1863), с. Бараші Барш.)

Гуща (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Гуща (уроч. (1846–1863), с. Дуби Слов.)

Гуща (х. (1926) Слов. р-ну)

Гущи (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.)

Ґуральня (х. (1929) Корш. р-ну)

Давиди (ЗМЗ (2022), Пул. с. г.)

Давидів (став (1988), с. Літки Лугин р-ну)

Давидівка (кол. (1933) В-В. р-ну)

Давидівка (х. (1946) Барашівської с.р. Жит. р-ну)

Давидове (бол. (2004), с. Неділище Ємлч. р-ну)

Давидовка (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Давидовка-Забара (слоб. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Давидувка (ф. (1846–1863), с. Любарська Гута Довб.)

Давуди (бол. (1988), с. Листвин Овр. р-ну)

Дадѣлъ (ос. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Далета (х. (до 1939) Слов. р-ну)

Дальнє (бол. (1988), с. Невгоди Овр. р-ну)

Дальний Лес (уроч. (1846–1863), с. Бірківське Овр.)

Дальній (х. (1939) Жит. р-ну)

Дальній (х. (1946) Голіївської с.р. Жит. р-ну)

Дальня (уроч. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.)

Дамба (водойма (2021–2024), с. Глибочок НвГ.)

Дамба (стави: (1990) с. Новопіль Черн. р-ну; (1989) с. Новаки Корс. р-ну)

Данилівка (х. (1928) Рад. р-ну)

Даниловщина (уроч. (1846–1863), с. Дівошин Овр.)

Даниловъ-Лугъ (уроч. (1846–1863), с. Повч Лугин.)

Данильщина (уроч. (1846–1863), с. Дівошин Овр.)

Даньов (ЗМЗ (2022), Ємлч. с. г.)

Даньчишине (бол. (2004), с. Новопіль Черн. р-ну)

Дача (х. (1928) Корш. р-ну)

Дачі (куток (2016) м. Малин)

Дачі (сад, житл. масив (2021–2024), м. Коростень)

Двоелѣски (уроч. (1846–1863), с. Давидки Горщ.)

Дворецьке (бол. (2004), с. Мелені Корс. р-ну)

Дворецъ (уроч.(1846–1863), м.Черняхів)

Дворища (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Дворищанський Парк (парк (2022), Жит. р-н, с. Дворище)

Дворище (бол. (2004), с. Кочичине Ємлч. р-ну)

Дворище (кол. (до 1923), слоб. (1933) В-В. р-ну)

Дворище (уроч. (1846–1863), с. Стрибіж Пул.)

Дворище (х. (1923) Майданська с. р. Олев. р-ну)

Дворище (х. (1926) Кам'янська с. р. Олев. р-ну)

Дворище (х. (1926) Кишинська с. р. Олев. р-ну)

Дворок (х. (1941) Корш. р-ну)

Дворок (х. (1946) Продубівської с.р. Корш. р-ну)

Двѣ Печи (уроч. (1906), Ушом. вол. Жит. пов.)

Д. Горшешника (буд. (1846–1863), с. Городище Н-В.)

Девисябри (кол. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Дегтярня (уроч. (1846–1863), с. Красногірка Ушом.)

Дегтярня (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Дегтярня (х. (1928) Рад. р-ну)

Дедово (бол. (1846–1863), с. Магдин Гладк.)

Дедово Озеро (болота (1846–1863), с. Юрова Олев.)

Дедуков Мост (уроч. (1846–1863), с. Дуби Слов.)

Дедухов (х. (1846–1863), с. Прилуки Овр.)

Дедушокъ (уроч. (1846–1863), с. Осівка Ємлч.)

Декалів (х. (1926) Олев. р-ну)

Делетинъ (х. (1906) В-Ф. вол. Овр. пов.)

Делетынъ (уроч. (1846–1863), с. Повч Лугин.)

Дельный (х. (1846–1863), с. Магдин Гладк.)

Демерза (бол. (1846–1863), с. Сантарка Ушом.)

Демидів (колод. (2004), с. Леніне Рад. р-ну.)

Демидів, Демичів (х. (станом на 1923 на обл. не знач.) Овр. р-ну)

Демидівська (коп. (2004), с. Людвинівка Овр. р-ну)

Демидовъ (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Демьяновка (уроч.(1846–1863), м.Коростень)

Демьяновскій Ставокъ (уроч. (1846–1863), с. Іванопіль Ушом.)

Дем’янівка (х. (1926) Ушом. р-ну)

Денисевича Джерело (дж. (1990), с. Старочуднівська Гута Дзерж. р-ну)

Денисівка (куток (2016) м. Малин)

Денисове (дж. (1989), с. Дуга Ємільчинськ. р-ну; Будичани Чудн. р-ну)

Денисянка (бол. (1992), с. Будичани Чудн. р-ну)

День Села (уроч. (2021–2024), м. Житомир)

Деняцкій (х. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Дераженск.-Болсуны (уроч. Піщ. вол. Н-В. пов.)

Дераженскія хутора (х-ри. (1846–1863), с. Малий Молодьків Яр.)

Деревищина (х. (1946) Жарівської с.р. Баран. р-ну)

Дерев Сѣдъ (уроч. (1846–1863), с. Підлуби Ємлч.)

Деревцы (уроч. (1846–1863), с. Джерело Олев.)

Дересівське (бол., кол. (2004) с. Шевченкове Корс. р-ну)

Дересовське, Дересівка (х. (1923) Мал. р-ну)

Деркачі (х. (1946) Липсько-Романівської с.р. Овр. р-ну)

Дерманка (кол. (1939) Щорс. р-ну)

Дерманка (уроч. (1846–1863), с. Тетірка Курн.)

Дерманка (х. (1939) Олев. р-ну)

Дерманки (уроч. (1846–1863), с. Великий Яблунець Ємлч.)

Дермань (кол. (1906) Курн. вол. Н-В. пов.)

Дермань (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Дермань (х. (1925) Троян. р-ну)

Дертокъ (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Дертя (уроч. (1846–1863), с. Держанівка Олев.)

Десятидубовъ (х. (1846–1863), с. Бовсуни Лугин.)

Десятини (х. (1946) Шершнівської с. р. Чоп. р-ну)

Дехтярня (бол. (1846–1863), с. Жеребилівка Піщів.)

Дехтярня (уроч. (1846–1863), с. Сушки Ушом.)

Дехтярня (уроч. (1906) Ушом. вол. Жит. пов.)

Дехтярський (х. (1935) Чоп. р-ну)

Дєтдомовський Куток (куток (2016) м. Малин)

Дєцкій Мір (район (2021–2024) м. Звягель)

Джерельце (дж. (2021–2024), м. Коростень)

Дзебаки (х. (1926) Ушом. р-ну)

Дзержинськ (х. (1946) Анастасівської с. р. Грдн. р-ну)

Дзержинськ (х. (1946) Велико-Цвілянської с. р. Грдн. р-ну)

Дзот (район (2021–2024) м. Звягель)

Дзюба (х. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Дзюбиха (уроч. (станом на 1924 на обл. не знач) Рад. р-ну)

Дивлинське (торф. (1959), Лугин. р-н)

Дивлинський (ЗМЗ (2022), Лугин. с. г.)

Дидовъ Ставокъ (уроч. (1846–1863), с. Рясне Бараш.)

Дикий (х. (1924) Мал. р-ну)

Димарка (х. (1926) Олев. р-ну)

Димчин (х. (1926) Овр. р-ну)

Диньки (орне поле (2021–2024), с. Глибочок НвГ.)

Дипки (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Дитинське (х. (1926) Лугин. р-ну)

Дишликове (уроч. (2021–2024), с. Романів Ром.)

Діброва (ЗМЗ (2022), Олев. м. г.)

Діброва, Доброва (х. (1928) Пот. р-ну)

Діброва Лісничого Вронського (ЗМЗ (2022), Жит. м. г.)

Дібровка (х. (1946) Колодіївської с. р. Черв. р-ну)

Дівоча Ямка (місцевість (2016) біля р. Ірші Мал.)

Дівочкинське (торф. (1959) на півд. схід від смт Черняхів)

Дігтярня (торф. (1959) на півн. схід від м. Олевськ)

Дідівка (х. (1923) Мал. р-ну)

Дідківське (бол. (1988), с. Бехи Корс. р-ну)

Дідова Лука (уроч. (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Дідова Яма (місцев. (2016) на р. Ірша Мал.)

Дідове (бол. (1988), с. Бараші Ємлч. р-ну; сс. (1988) Селезівка, (2004) Сирниця Овр. р-ну; (2004) побл. с. Перга Олев. р-ну)

Дідовицький (ЗМЗ (2022), Н-В. м. г.)

Дідухи (х. (1923) Овр. р-ну)

Дідушанка (х. (1941) Черн. р-ну)

Д. Лѣсничаго (буд. (1846–1863), с. Повчине Піщів.)

Д. Лѣснич. Ордынскій (буд. (1846–1863), с. Красилівка Чиж.)

Дмитрів (х. (станом на 1924 на обл. не знач) Рад. пов.)

Дмитрівка (кол. (до 1939), х. (1946-1954) Грдн., Ємлч. р-ну)

Дмитрівське (бол. (2004), с. Вільшанка Ємлч. р-ну)

Дмитровка (кол. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Дничевське (бол. (1988), с. Людвинівка Овр. р-ну)

Дничевъ (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Дничів, Данчів (х. (1923) Овр. р-ну)

Днищев (уроч. (1846–1863), с. Думинське Овр.)

Днищев (х. (1846–1863), с. Думинське Овр.)

Добжикъ (х., сучас. с. Довжик (1846–1863), побл. м. Житомир)

Добра (уроч. (1906), Лугин. вол. Овр. пов.)

Добре (х. (1926) Олев. р-ну)

Добрий Кут (кол. (до 1939) Черв. р-ну)

Добрий Кут (х. (1946) Вольвахівської с. р. Черв. р-ну)

Добрий Кут (х. (1946) Грузливецької с.р. Довб. р-ну)

Добрий Луг (луг (2021–2024), с. Замисловичі Олев.)

Добринська (кол. (1925) Пот. р-ну)

Добринські Дуби (ППМЗ (2022), Жит. р-н, с. Добринь)

Добринь (уроч. (1846–1863), с. Кожухівка Корс.)

Добринь при Горбулеві, Добріїв при Горбулеві (х. (1924) Пот. р-ну)

Добровольських (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Добрый-Кутъ (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Добрыль (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Добрынь (кол. (1906) Фас. вол. Жит. пов.)

Довбанський, Довбанське (х. (1923) Пот. р-ну)

Довбинка (х. (1926) Лугин. р-ну)

Довбышъ (кол. (1906) Курн. вол. Н-В. пов.)

Довга (х. (1926) Голишівської с. р. Олев. р-ну)

Довга (х. (1926) Кам'янської с. р. Олев. р-ну)

Довга Лоза (бол. (2004), с. Краївщина В-В. р-ну)

Довга Нива (х. (1926) Тепеницька с. р. Олев. р-ну)

Довга Нивка (х. (1926) Кам'янської с. р. Олев. р-ну)

Довге (бол. (1965-1990): сс. Бондарі, Велика Чернігівка, Листвин Овр. р-ну; Ходаки Корс. р-ну; с. Розсохівське Нар. р-ну; с. Стара Буда Рад. р-ну)

Довге (х. (1926) Лугин. р-ну)

Довге (х. (1926) Ушом. р-ну)

Довгенька (уроч. (1846–1863), с. Явне Бар.)

Довгеньке (х. (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Довгий (х. (1926) Рад. р-ну)

Довгий Мох (бол. (1988), с. Липники Лугин. р-ну)

Довгі (бол. (1988), с. Бехи Корс. р-ну)

Довгівське (торф. (1959): побл. смт Олевськ; 14 км на півн. зах. від смт Ємільчине)

Дови (х. (1926) Олев. р-ну)

Дови (х. (1926) Ушом. р-ну)

Довге (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Довгий Мох (ЗМЗ (2022), Слов. м. г.)

Довгі Поля (х. (1946) Меленівської с. р. Чоп. р-ну)

Довгі Поля (х. (1961) Чоп. р-ну)

Довжик (уроч. (1923) Троян. р-ну)

Довжик (х. (1923) Пот. р-ну)

Довжик (х. (1946) Соколово-Гірської с.р. Жит. р-ну)

Довжик (х. (до 1954) Жит. р-ну)

Довжиця (торф. (1959), 17 км на півн. схід від смт Олевськ)

Довжиця (х. (1926) Олев. р-ну)

Довжицы (уроч. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.)

Довжицы (уроч. (1846–1863), с. Перга Олев.)

До(в)жо(к) (уроч. (1611) побл. м. Житомир)

Дозидорфъ (кол. (1846–1863), с. Красуля Дубр.)

Дозичкине (дж. (2004), м. Коростишів)

Долбень (уроч. (1846–1863), с. Ємільчине)

Долбинка (х. (1926) Лугин. р-ну)

Долга (уроч. (1846–1863), с. Мала Глумча Ємлч.)

Долга-Волока (бол. (1846–1863), с. Бобричі Лугин.)

Долгая-Волька (уроч. (1846–1863), с. Купище Ушом.)

Долгая Долина (уроч. (1846–1863), с. Андрієвичі Ємлч.)

Долгая Дуброва (уроч. (1846–1863), с. Городець Слов.)

Долгая Нива (уроч. (1846–1863), с. Злобичі Корс.)

Долгая Нива (уроч. (1846–1863), с. Красилівка Чиж.)

Долгая-Нива (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Долгая Нива (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Долгая-Нива (уроч. (1846–1863), с. Рудня Олев.)

Долге (уроч. (1846–1863), с. Сушки Ушом.)

Долги (уроч. (1846–1863), с. Броники Брон.)

Долгій Бродъ (уроч. (1846–1863), с. Кишин Олев.)

Долгій-Лисокъ ур. при к Старой-Гутѣ (уроч. (1906), Серб. вол. Н-В. пов.)

Долгій Лугъ (уроч. (1846–1863), с. Ворсівка Мал.)

Долгій Лѣсокъ (уроч. (1846–1863), с. Великий Дивлин Лугин.)

Долгій Лѣсокъ (уроч. (1846–1863), с. Зелениця Барш.)

Долгій Лѣсокъ (2 уроч. (1846–1863), с. Зубковичі Олев.)

Долгій Лѣсокъ (уроч. (1846–1863), с. Степанівка Ємлч.)

Долгій Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Кочичине Ємлч.)

Долгій Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Мар’янівка Довб.)

Долговаха (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Долгое (бол. (1846–1863), с. Путиловичі Лугин.)

Долгое (уроч. (1846–1863), с. Бобрицька Болярка Барш.)

Долгое (уроч. (1846–1863), с. Переброди Слов.)

Долгое (уроч. (1846–1863), с. Середи Ємлч.)

Долгое-Поле (уроч. (1846–1863), с. Майдан-Копищенський Олев.)

Долгой-Бродъ (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Долголевщина (уроч. (1846–1863), с. Малий Яблунець Ємлч.)

Должикъ (уроч. (1846–1863), с. Ганнопіль Черн.)

Должинъ (уроч. (1846–1863), с. Киянка Барш.)

Доли (бол. (1989), с. Бондарі Овр. р-ну)

Долина (уроч. (1846–1863), с. Бондарівка Ушом.)

Долина (уроч. (1846–1863), с. Середня Рудня Овр.)

Долина (уроч. (1846–1863), с. Сушки Ушом.)

Долина (х. (1926) Олев. р-ну)

Долинка (уроч. (1846–1863), с. Копище Олев.)

Долинний (колод. (2004), с. Жерев Нар. р-ну)

Долів (х. (1928) Рад. р-ну)

Дол. Лѣсокъ (уроч. (1846–1863), с. Липляни Чоп.)

Долы (уроч. (1846–1863), с. Суховоля Піщів.)

Доманіж (х. (1926) Слов. р-ну)

Доманське (бол. (2004), с. Стрижівка Корс. р-ну)

Домашня (х. (1926) Олев. р-ну)

Домашня Волока (бол. (1989), с. Побичі Овр. р-ну)

Домбровка (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Домбровка-Лашня (кол. (до 1946) В-В. р-ну)

Домбровский (фільв. (1846–1863), побл. с. Виступовичі Овр.)

Доминский (х. (1846–1863), сучас. с. Думинське Овр.)

Доміньчишине Багно (бол. (1990), с. Старочуднівська Гута Дзерж. р-ну)

Дом Кассарня (буд. (1846–1863), с. Красилівка Чиж.)

Дом Культури (куток (2016) с. Головки Мал.)

Домнинъ Станъ (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.)

Дом Стражн. (2 буд. (1846–1863), с. Дібрівське Чиж.)

Домъ Стражника (фільв. (1846–1863), с. Сущани Олев.)

Домъ Стрѣлка (фільв. (1846–1863), с. Рудня-Хочинська Олев.)

Дорогань (х. (1946) Мар'янівської с.р. Довб. р-ну)

Дорогинська Дача (х. (1926) Овр. р-ну)

Дорогиньские (хх. (1846–1863), с. Магдин Гладк.)

Дорогня (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.)

Дородьковье (бол. (1989), с. Леонівка Лугин. р-ну)

Дорожовское (бол. (1846–1863), с. Радовель Олев.)

Доролевка (х. (1906) Ушом. вол. Жит. пов.)

Доролево (бол. (1846–1863), с. Нараївка Ємлч.)

Дорофіевка (кол. (1906) Жолоб. вол. Н-В. пов.)

Дорофіївка (кол. (1925) Яр. р-ну)

Дорошицкій (х. (1906) Іск. вол. Овр. пов.)

Дорошицький (х. (1926) Ушом. р-ну)

Драни (х. (1928) Пот. р-ну)

Древлянський (парк (2021–2024), м. Коростень)

Дрени, Дрини (х. (1923) Пот. р-ну)

Дреницкія Хатки (х. (1906) Чудн. вол. Жит. пов.)

Дресоватое (уроч. (1846–1863), с. Головки Чоп.)

Дриглів (х. (1946) Карвинівської с.р. Дзерж. р-ну)

Дриглів, Дриглівський (х. (1927) Дзерж. р-ну)

Дригловскій (х. (1906) Чудн. вол. Жит. пов.)

Дрихово (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Дришевъ (уроч. (1846–1863), с. Великий Дивлин Лугин.)

Дровянка (уроч. (1846–1863), с. Росівка Черн.)

Дрогили (уроч. (1846–1863), побл. м. Олевськ)

Дрозди (х. (1923) Слов. р-ну)

Дрозди, Шмитків-Дрозди (х. (1923) Овр. р-ну)

Дроздов Березник (уроч. (1846–1863), с. Слобода Овр.)

Дроздове (бол. (1988), с. Велика Чернігівка Овр. р-ну)

Дрозды (с-ще (1846–1863), с. Кам’янівка Гладк.)

Дроньове (бол. (2004), с. Новина Корс. р-ну)

Дружба (район (2021–2024) м. Звягель)

Дрянчище (уроч. (1846–1863), с. Кропивня НБ.)

Дрыглов ҐОбруб або ҐОтруб (ос. (1584) на р. Терерів побл. м. Чуднів, сучас. с. Дриглів Чудн. р-ну)

Дуба (пасов. (2021–2024), с. Замисловичі Олев.)

Дубейково (уроч. (1846–1863), с. Обиходи Корс.)

Дубенцы (уроч. (1846–1863), с. Корчівка Овр.)

Дубецківське (торф. (1959), 25 км від смт Олевськ)

Дубина (ліс (2021–2024), м. Коростень)

Дубина́ (мрн (2016) м. Малин)

Дубина (уроч. (1846–1863), с. Гадзинка Глибоч.)

Дубина (х. (1926) Ушом. р-ну)

Дубинки (уроч. (1846–1863), с. Чміль Ємлч.)

Дубище (уроч. (1846–1863), с. Середня Рудня Овр.)

Дубище (х. (1926) Слов. р-ну)

Дубищина (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Хочинська Олев.)

Дубівське (торф. (1959), 23 км на півн. схід від смт Олевськ)

Дублянівка (кол. (1928) Баран. р-ну)

Дубляновка (1906) Мирпл. вол. Н-В. пов.)

Дубники (торф. (1959), 20 км на півн. зах. від смт Ємільчине)

Дубники (уроч. (до 1923) Баран. р-ну)

Дубники (х. (1946) Жаборицько-Гутянської с.р. Баран. р-ну)

Дубницківське (торф. (1959), 8 км на півн. схід від смт Ємільчине)

Дубняки (уроч. (1846–1863), с. Бігунь Слов.)

Дубова Волока (уроч. (1846–1863), с. Кам’яна Гірка Лугин.)

Дубова Волока (уроч. (1846–1863), с. Перга Олев.)

Дубова Волока (х. (1926) Олев. р-ну)

Дубова (кол. (до 1939) Дзерж. р-ну)

Дубовая (кол. (1906) Мирп. вол. Н-В. пов.)

Дубовая Колода (уроч. (1846–1863), с. Кочичине Ємлч.)

Дубовая-Колода (уроч. (1846–1863), с. Купище Ушом.)

Дубове (уроч. (до 1926) Грдн. р-ну)

Дубове Озеро (х. (1926) Олев. р-ну)

Дубовец (уроч. (1846–1863), с. Грезля Нар.)

Дубовецкая-Буда (кол. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Дубовець (торф. (1959) на півн. зах. від м. Житомир)

Дубовець (х. (1926) Олев. р-ну)

Дубовецький (став (1990), с. Заньки Рад. р-ну)

Дубовий Гай (уроч. (1923) Бараш. р-ну)

Дубовик, Дубовецький (х. (1924) Пот. р-ну)

Дубовицкая-Градъ (уроч. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.)

Дубовка (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Жеревці Лугин.)

Дубово (уроч. (1906), Грдн. вол. Н-В. пов.)

Дубового (колод. (2004), с. Леніне Радомишльськ. р-ну)

Дубовое (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.)

Дубовый-Гай (уроч. (1906), Бараш. вол. Жит. пов.)

Дубок (ЗМЗ (2022), Лугин. м. г.)

Дубок (х. (1926) Слов. р-ну)

Дубокъ (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.)

Дубрава (уроч. (1846–1863), с. Березівка Хорош.)

Дубрава (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.)

Дубрівка (х. (1926) Нитинська с. р. Ємлч. р-ну)

Дубрівка (х. (1926) Стапанівська с. р. Ємлч. р-ну)

Дубрівка (х. (1926) Ушом. р-ну)

Дубрівське (торф. (1959): 13 км на півд. схід від смт Ємільчине)

Дуброва (кол. (до 1939) Олев. р-ну)

Дуброва (уроч. (1846–1863), с. Держанівка Олев.)

Дуброва (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Дуброва (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Хочинська Олев.)

Дуброва (х. (1923) Мал. р-ну)

Дуброва (х. (1926) Березово-Грудська с. р. Лугин. р-ну)

Дуброва (х. (1926) Зубковицька с. р. Олев. р-ну)

Дуброва (х. (1926) Нар. р-ну)

Дуброва (х. (1926) Стовпинська с. р. Олев. р-ну)

Дуброва (х. (1928) Рад. р-ну)

Дуброва (х. (до 1939) Солов'ївська с. р. Лугин. р-ну)

Дуброва (х. (1946) Малозубівщинської с. р. Чоп. р-ну)

Дуброва, Добрівка (х. (1923) Мал. р-ну)

Дуброва, Зелена Діброва (х. (до 1961) Корс. р-ну)

Дуброва при Візниці (х. (1926) Мал. р-ну)

Дуброва Сморжи (уроч. (1846–1863), с. Дівошин Овр.)

Дубровик (х. (1946) Заньківської с. р. Пот. р-ну)

Дубровицы (2 уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Дубровка (кол. (1906) Піщ. вол. Н-В. пов.)

Дубровка (уроч. (1846–1863), с. Антонівка Барш.)

Дубровка (2 уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.)

Дубровка (2 уроч. (1846–1863), с. Думинське Овр.)

Дубровка (уроч. (1846–1863), с. Ігнатпіль Овр.)

Дубровка (уроч. (1846–1863), с. Нова Рудня Лугин.)

Дубровка (уроч. (1846–1863), с. Прутівка Ром.)

Дубровка (уроч. (1846–1863), с. Сімаківка Бараш.)

Дубровка (уроч. (1846–1863), с. Суховоля Хорош.)

Дубровка (уроч. (1846–1863), с. Шоломки Овр.)

Дубровка (х. (1926) Олев. р-ну)

Дубровка, Діброва Лугинська (х. (1926) Лугин. р-ну)

Дубровки (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.)

Дуброволока (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.)

Дуброволоківське (торф. (1959), 11 км на півн. від смт Ємільчине)

Дубы (рудня (1906) Слов. вол. Овр. пов.)

Дуга (бол. (2004), с. Кочичине Ємлч. р-ну)

Дуга (х. (1946) Зеленицької с. р. Бараш. р-ну)

Дуга (х. (до 1954) Бараш. р-ну)

Дудин Круг (уроч. (1846–1863), побл. с. Виступовичі Овр.)

Дудки №1-й (х. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Дудки №2-й (х. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Дужка (бол. (2004), сс. Сирниця, Побичі Овр. р-ну)

Дужка (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.)

Дулечевъ (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Миколаївка Ємлч.)

Думинскіе (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Думскія-Корчмы (уроч. (1906), Смолд. вол. Н-В. пов.)

Дупленица (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Дуплино (уроч. (1846–1863), с. Андрієвичі Ємлч.)

Дуплиха (бол. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Дупловате (х. (1923) Пот. р-ну)

Духовщина (уроч. (1846–1863), с. Варварівка Брон.)

Дьячковъ (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.)

Дякова (крин. (1955), с. Пряжів Жит. р-ну)

Дякова Яма (заглибл. у р. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Дякове (бол.: (1988) с. Бехи Корс. р-ну; (2004) с. Краївщина В-В. р-ну)

Дячка (х. (1906) Ром. вол. Н-В. пов.)

Дымково (уроч. (1846–1863), с. Нижня Рудня Овр.)

Дѣвичъ-гора (уроч. (1846–1863), с. Моделів Пот.)

Дѣдово (бол. (1846–1863), с. Обиходи Корс.)

Дѣдуховъ (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Дѣлачъ (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.)

Евгеніевка (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Евгеніевка (кол. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Елейское (уроч. (1846–1863), с. Дуби Слов.)

Елисаветполь (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Еліта (парк (2022), Корс. р-н, с. Грозине)

Елка (уроч. (1846–1863), с. Будки Олев.)

Емилевка (слоб. (1846–1863), с. Краївщина, сучас. с. Омелівка Хорош.)

Епа(н)чи(н)ская зємля, ҀЭпа(н)чи(н)ско(г)[о] кгру(н)ту, на кгру(н)тє ҀЭпа(н)чи(н)ско(м) (землі (1611) побл. сучас. м Черняхів)

Ермакаво-Поле (уроч. (1846–1863), с. Злобичі Корс.)

Ерузалимка (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Есипов (х. (1846–1863), с. Возничі Слов.)

Есковское (уроч. (1846–1863), с. Слобода Овр.)

Євгенівка (кол. (1935), Н-В. м. р.)

Євгенівка (кол. (1946), х. (до 1939) Бараш., Пул. р-ну)

Євгенівка (х. (1946) Бобрицько-Болярської с.р Бараш. р-ну)

Євженків (став (2004), с. Паранине Ємлч. р-ну)

Єврейська Слобідка (кол. (станом на 1924 на обл. не знач) Рад. пов.)

Єврейське Кладовище (курган (2021–2024), м. Коростень)

Єврейський Базар (район (2021–2024) м. Звягель)

Єлизаветівка (кол. (до 1939), Корш. р-ну)

Єлизаветпіль (кол. (до 1939), Черн. р-ну)

Єльник (торф. (1959), 28 км на півн. зах. від смт Ємільчине)

Ємільська (кол. (1926), Грдн. р-ну)

Ємільчине (торф. (1959), біля витоку р. Перга, 16 км на півн. схід від смт Ємільчине)

Єрмак (торф. (1959), (бол., с. Зубковичі Олев. р-ну)

Єрузалимка (кол. (1935), Черн. р-ну)

Єршове (бол. (1988), с. Остапи Лугин. р-ну)

Єрьомина (заглибл. у річці (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Єський (торф. (1959), 24 км на півн. схід від с. Словечне Овр. р-ну)

Жаб’яче (бол. (2004), с. Горбулів Черн. р-ну)

Жадковске (уроч. (1846–1863), с. Явне Бар.)

Жадок (х. (1946) Ленінської с. р. Рад. р-ну)

Жадьківська (кол. (1923) Пот. р-ну)

Жало (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.)

Жалобы (уроч. (1846–1863), с. Джерело Олев.)

Жалобы (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.)

Жарки (х. (1946) Мусіївської с. р. Вчрш. р-ну)

Жарновки (уроч. (1846–1863), с. Мокляки Ємлч.)

Жархово (уроч. (1846–1863), с. Чміль Ємлч.)

Жатковске (уроч. (1846–1863), с. Явне Бар.)

Ждановка (уроч. (1846–1863), с. Болярка Ємлч.)

Ждановка (х. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Жекове (орне поле (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Желізкове (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Желізняк (х. (1927) Дзерж. р-ну)

Желонь (х. (1926) Овр. р-ну)

Желтый Бродъ (уроч. (1846–1863), с. Василівка Бер.)

Желѣзнякъ (х. (1906) Чудн. вол. Жит. пов.)

Жеребецький (х. (1939) Щорс. р-ну)

Жеребецкій (х. (1906) Чудн. вол. Жит. пов.)

Жеребяче (уроч. (1906) Жолоб. вол. Н-В. пов.)

Жеребячий Мох (уроч. (1846–1863), с. Рудня Овр.)

Жеревецкая (рудня (1906) Біл. вол. Овр. пов.)

Жеревське (торф. (1959), 13 км на півн. зах. від смт Лугини)

Жерело (уроч. (1846–1863), сучас. с. Джерело Олев.)

Жерельцівське (торф. (1959), 23 км на півд. зах. від смт Олевськ)

Жеремина (уроч. (1846–1863), с. Возничі Слов.)

Жеремышля (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Жернобоецъ (уроч. (1846–1863), с. Устинівка Мал.)

Жеровлевщина (зем. (1471), Жит. пов.)

Жива (крин. (2004), с. Пулино-Гута Черв. р-ну)

Жива Криниця (дж. (2004), с. Ходаки Корс. р-ну)

Жива Криничка (дж.: (1989), сс. Новаки Корс. р-ну; (1990) с. Липлянщина Нар. р-ну; (1962) крин.: с, Нова Буда Рад. р-ну; (2004) Липлянщина Нар. р-ну; (2004) с. Степанівка Ємлч. р-ну)

Живая Вода (уроч. (1846–1863), с. Верхня Рудня Овр.)

Живі Криниці (крин. (2004), у Маковій Долині Овр. р-ну)

Животхір (уроч. (1926) Ємлч. р-ну)

Животхоръ (уроч. (1846–1863), с. Степанівка Ємлч.)

Жиди (кар’єр (2021–2024), с. Романів Ром.)

Жидки (уроч. (1846–1863), с. Чміль Ємлч.)

Жидова (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Жидова (хх. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Жидова (х. (1906) Слов. вол. Овр. пов.)

Жидова Гряда (уроч. (1846–1863), с. Дівошин Овр.)

Жидовка (уроч. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.)

Жидово (бол. (1846–1863), с. Варварівка Брон.)

Жидовскіе Нивы (уроч. (1846–1863), с. Бараші Барш.)

Жиды (уроч. (1846–1863), с. Дубники Грдн.)

Жилава (уроч. (1846–1863), с. Сущани Олев.)

Житень (х. (1926) Слов. р-ну)

Житово (уроч. (1846–1863), с. Межирічка Корс.)

Житомєрский або Житомирский замок (замок (1582-1588) м. Житомир.)

Житомирське (торф. (1959) на півн. від м. Житомир)

Життєдайне Джерело Богородиці (ППМЗ (2022), Жит. р-н, побл. смт Черняхів)

Жмакове (бол. (2004), с. Рудня Корс. р-ну)

Жникрупа (х., об’єдн. з х. Айзика та утв. х. Шевченка (1923) Троян. р-ну)

Жныкрупа (х. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Жовнерівське (торф. (1959), 22 км на півн. схід від смт Володарськ-Волинський)

Жовни (крин. (2004), с. Перелісянка Н-В. р-ну)

Жовний, Жовна (х. (1926) Олев. р-ну)

Жовновського (колод. (2004), с. Бобрицька Болярка Ємлч. р-ну)

Жовтень (х. (1946) Головківської с.р. Мал. р-ну)

Жовтий Луг (орне поле (2021–2024), с. Михайлівка Корс.)

Жолковскаго (х. (1906) Рогач. вол. Н-В. пов.)

Жолны (уроч. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.)

Жолоби (торф. (1959), 8 км на півн, зах. від смт Ємільчине)

Жолобище (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Жолобница (бол. (1846–1863), с. Пояски Олев.)

Жолобница (пот. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Жолонь (2 бол. (1846–1863), с. Думинське Овр.)

Жолонь (хх. (1846–1863), с. Думинське Овр.)

Жоноклевъ (уроч. (1846–1863), с. Стовпинка Олев.)

Журавель (дж. (1988), с. Сингаї Корс. р-ну)

Журавлине (бол. (1988), с. Щорсівка Корс. р-ну)

Журавлинські (бол. (1988), с. Обиходи Корс. р-ну)

Жорновка (х. (1926) Слов. р-ну)

Жорства (бол. (1925) на схід від с. Солов’ї Лугин. р-ну)

Жорства (уроч. (1846–1863), с. Кривотин Ємлч.)

Жубровицкій (х. (1846–1863), с. Жубровичі Олев.)

Жубровицький (ЗМЗ (2022), Олев. м. г.)

Жубровицький (х. (1923) Олев. р-ну)

Жубровичскій (х. (1906) Біл. вол. Овр. пов.)

Жужель (уроч. (1906), Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Жужель (х. (до 1939 – уроч.) Ємлч. р-ну)

Жужель (х. (1946) Паранинської с.р. Ємлч. р-ну)

Жукове (уроч. (1846–1863), с. Сущани Олев.)

Жуковина (уроч. (1846–1863), с. Горбулів Черн.)

Жуковница (уроч. (1846–1863), с. Малоглумчанка Ємлч.)

Жуковщина (х. (1926) Олев. р-ну)

Жуковъ (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.)

Жуковъ (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Жупани, Жупаннє (х. (1924) Ушом. р-ну)

Жупаны (уроч. (1846–1863), с. Радогоща Лугин.)

Журавель (бол. (1846–1863), смт Дубники Грдн.)

Журавель (уроч. (1846–1863), смт Дубники Грдн.)

Журавель (уроч. (1846–1863), с. Чміль Ємлч.)

Журавинье (уроч. (1906), Юр. вол. Овр. пов.)

Журавлево (бол. (1846–1863), с. Новий Завод Пул.)

Журавлинець (бол. (1846–1863), с. Обиходи Корс.)

Журавлинка (уроч. (1846–1863), с. Повч Лугин.)

Журавлинка (х. (1926) Ушом. р-ну)

Журавлиное Болото (уроч. (1846–1863), с. Давидки Горщ.)

Журавлівське (торф. (1959), 26 км на півд. зах. від смт Олевськ)

Журавльове (бол. (2004), с. Горбулів Черн. р-ну)

Журавльове (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Журавльове (х. (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Журафина, Журафин, Журафини (х. (1939) Жит. р-ну)

Журафинъ (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Жухнів (торф. (1959), 24 км на півн. схід від смт Олевськ)

Жухновъ (уроч. (1846–1863), с. Юрове Олев.)

Жушмань (уроч. (1846–1863), с. Велика Глумча Ємлч.)

Забара, Забара-Досильдорф (кол. (до 1939) Баран. р-ну)

Забарскій-Шляхъ (кол.(1906) Курн. вол. Н-В. пов.)

Забарський Шлях (кол. (до 1935) Черв. р-ну)

Забарчик (х. (1926) Грдн. р-ну)

Заберезье (уроч. (1846–1863), с. Озеряни Олев.)

Забілоцьке (торф. (1959), м. Радомишль)

Забілоччя-Біле (торф. (1959), 11 км на півд. схід від м. Радомишль)

Заболотівське (торф. (1959), 32 км на півн. схід від смт Олевськ)

Заболотківське (торф. (1959), 9 км на півн. схід від смт Баранівка)

Заболотське (торф. (1959), 8 км на півн. схід від смт Баранівка)

Заболоттє (бол. (1988), с. Ласки Нар. р-ну)

Заболоття (бол. (2004), с. Покалів Овр. р-ну)

Заболоття (ЗМЗ (2022), Слов. м. г.)

Заболоття (х. (1926) Олев. р-ну)

Заболоття (х. (1926) Слов. р-ну)

Заболотье (ос. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Заболотье (уроч. (1846–1863), с. Курчиця Чиж.)

Заболотье (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Заболотье (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.)

Заболотье (х. (1846–1863) побл. с. Слобода Овр.)

Заболотье (х. (1906) Пок. вол. Овр. пов.)

Заболоцький (х. (1924) Рад. р-ну)

Забора (уроч. (1846–1863), с. Забріддя Висок.)

Забор’є (х. (1923) Олев. р-ну)

Забороддя (х. (1926) Овр. р-ну)

За Бором (х. (1924) Рад. р-ну)

Забране (ЗМЗ (2022), Ірш. с. г.)

Забране (х. (до 1946) Чоп. р-ну)

Забродда (х. (1926) Лугин. р-ну)

Забродда, Забороддя (х. (1926) Овр. р-ну)

Заброди (х. (1926) Слов. р-ну)

Забродье (уроч. (1846–1863), с. Остапи Лугин.)

Забуда, Забите (х. (1923) Чоп. р-ну)

Завальське (бол. (2004), с. Ходаки Корс. р-ну)

Завалы (уроч. (1846–1863), с. Ходаки Корс.)

Завидно (ос. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Завидовка (уроч. (1846–1863), с. Рясне Бараш.)

Завишня (х. (1926) Олев. р-ну)

Завідно (х. (1926) Слов. р-ну)

Завленичи (уроч. (1846–1863), с. Гошів Овр.)

Заводне (торф. (1959), 23 км на півн. зах. від с. Словечне Овр. р-ну)

Заводня (х. (1926) Олев. р-ну)

Заводня Нива (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Заводське (торф. (1959), 5 км на півд. схід від смт Олевськ)

Заводський (став (1989), с. Сирниця Овр. р-ну)

Заводський (х. (1946) Полянської с.р. Баран. р-ну)

Заводський (х. (1952) Баран. р-ну)

Заводь (слоб. (1906) Юр. вол. Овр. пов.)

Заволока (х. (1926) Лугин. р-ну)

Заволока (х. (1926) Олев. р-ну)

Заволоченый Ставокъ (уроч. (1846–1863), с. Мокляки Ємлч.)

Заволочи (уроч. (1846–1863), с. Юрове Олев.)

Заволоччя (х. (1926) Лугин. р-ну)

Завомы (уроч. (1846–1863), с. Зубковичі Олев.)

Завъюнище (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.)

Завышень (уроч. (1846–1863), с. Михайлівка Олев.)

Загаллє (х. (1926) Олев. р-ну)

Загалье (уроч. (1846–1863), с. Радовель Олев.)

Загалье (уроч. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.)

Загірське (торф. (1959), 24 км на півд. зах. від смт Олевськ)

Загородище (бол. (1846–1863), с. Остапи Лугин.)

Загородище (уроч. (1846–1863), с. Дівошин Овр.)

Загородище (уроч. (1846–1863), с. Полохачів Овр.)

Загорское (х. (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Загорской Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Кремне Лугин.)

Загорудькове (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Загребелье (уроч. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.)

Загребля (х. (1939, 1946) Чоп. р-ну)

Загривий (колод. (2004), с. Мала Цвіля Н-В. р-ну)

Загрузька (х. (1926) Олев. р-ну)

Загулье (уроч. (1846–1863), с. Каленське Корс.)

Загустье (уроч. (1846–1863), с. Курчиця Чиж.)

Задерев’є (х. (1923) Олев. р-ну)

За Долиною (х. (1926) Рад. р-ну)

Задрипанка (куток (2016) м. Малин)

Заждъковымъ (уроч. (1846–1863), с. Тепениця Олев.)

Зажеревська Дача (ЗМЗ (2022), Лугин. м. г.)

Зажеревське (торф. (1959), у верхів’ї р. Гнилуша; Лугин. р-н)

Зажерело (х. (1926) Олев. р-ну)

Зазирека (бол. (1846–1863), с. Остапи Лугин.)

Зазириківське (торф. (1959), 11 км на півд. зах. від смт Лугини)

Зазирье (сл. (1906) Слов. вол. Овр. пов.)

Зазленька (х. (1926) Олев. р-ну)

Зазульнівське (торф. (1959), 15 км на півн. схід від смт Володарськ-Волинський)

Заичье (бол. (1846–1863), с. Сарновичі Корс.)

За Індюшатником (орне поле (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Займище (уроч. (1846–1863), с. Йосипівка Бар.)

Зайцев (х. (1846–1863), с. Возничі Слов.)

Зайцева (коп. (2004), с. Великий Яблунець Ємлч. р-ну)

Зайців Тік (х. (1926) Ушом. р-ну)

Зайцьове (бол. (2004), с. Сирниця Овр. р-ну)

Зайцьове (орне поле (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Зайфертова Гора (уроч. (2016), м. Малин)

Заказник (заказн. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Заказниківське (торф. (1959), 8 км на півн. схід від смт Баранівка)

Закляте (бол. (1988), с. Калинівка Корс. р-ну)

Законоховъ (уроч. (1846–1863), с. Юрове Олев.)

Закружіе (уроч. (1846–1863), с. Ксаверів Мал.)

Закружне (бол. (2004), с. Недашки Мал. р-ну)

Закружье (бол. (1846–1863), с. Буда Бобрицька Барш.)

Закружье (уроч. (1846–1863), сучас с. Жубровичі Олев.)

Закружье (уроч. (1846–1863), с. Жубровичі Олев.)

Закрыничье (уроч. (1846–1863), с. Симони Ємлч.)

Закунахов’є (х. (1926) Олев. р-ну)

Закуновъ (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Закусилівське (торф. (1959), 11 км на півд. зах. від смт Народичі)

Закусиловскій (х. (1906) Татар. вол. Овр. пов.)

Закутки (2 уроч. (1846–1863), с. Вигів Горщ.)

Закуцовецківське (торф. (1959), 21 км на півн. схід від смт Олевськ)

Залазька (крин. (2004), с. Лучанки Овр. р-ну)

Залевське (бол. (2004), с. Дружбівка Корс. р-ну)

Залезницкій (ос. (1471), Овр. стар.)

Залізничний міст (залізн. міст (2021–2024), м. Коростень)

Залісівське (торф. (1959), 18 км на півн. схід від смт Олевськ)

Залісоччя (х. (1926) Олев. р-ну)

Залісся (торф. (1959), 7 км на півн. схід від смт Народичі)

Залісся, Заліський (х. (1926) Радогощанська с. р.)

Заловье (уроч. (1846–1863), с. Рясне Бараш.)

Залози (х. (1926) Олев. р-ну)

Залозье (ос. (1846–1863), побл. с. Виступовичі Овр.)

Залозье (уроч. (1846–1863), с. Мединівка Корс.)

Заломъ (уроч. (1846–1863), с. Курчиця Чиж.)

Заломы (бол.(1846–1863), м.Баранівка Бар.)

Залужівське (торф. (1959), 32 км на півн. схід від смт Олевськ)

Залужье (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.)

Залуска (уроч. (1846–1863), с. Тартак Довб.)

Залушеннє (х. (1926) Слов. р-ну)

Залюбавщина (уроч. (1846–1863), с. Радовель Олев.)

Залютов (х. (1926) Олев. р-ну)

Заляпанка (уроч. Рогач. вол. Н-В. пов.)

Залѣсье (уроч. (1846–1863), с. Мала Глумча Ємлч.)

Залѣсье (уроч. (1846–1863), с. Сущани Олев.)

Замайданъ (уроч. (1846–1863), с. Липляни Чоп.)

Замашье (уроч. (1846–1863), с. Дуби Слов.)

Замисловецьке Гало (торф. (1959), 13 км на схід від смт Олевськ)

Замисловицький (ЗМЗ (2022), Блкр. с. г.)

Замисловичская (рудня (1906) Юр. вол. Овр. пов.)

Замисловичскій Млинокъ (слоб. (1906) Юр. вол. Овр. пов.)

Заміри (ЗМЗ (2022), Рад. м. г.)

Замкова Гора (уроч. (2021–2024), м. Житомир)

Замлиння (х. (1923) Грдн. р-ну)

Замлинське (торф. (1959), 41 км на півн. зах. від смт Ємільчине)

Замовище (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Хочинська Олев.)

Замогилка (х. (1926) Олев. р-ну)

Замок (уроч., іст. місце, замч. (2021–2024), с. Несолонь Брон.)

Замок Терещенка (ЗМЗ (2022), Тетер. с. г.)

Замокъ (уроч. (1906), с. Курне Курн.)

Замостище (х. (1926) Олев. р-ну)

Замостье (кол. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Замостье (х. (1846–1863), с. Возничі Слов.)

Замосце (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.)

Замохівське (торф. (1959), 27 км на півд. зах. від смт Олевськ)

Замош (х. (1926) Олев. р-ну)

Замоше (бол. (1846–1863), с. Болярка Олев.)

Замошшє (х. (1926) Олев. р-ну)

Замошье (уроч. (1846–1863), с. Зубковичі Олев.)

Замошье (уроч. (1846–1863), с. Миколаївка Ємлч.)

Замошье (уроч. (1846–1863), с. Озеряни Олев.)

Замошье (уроч. (1846–1863), с. Селець Нар.)

Замоще (бол. (2004), с. Йосипівка Мал. р-ну)

Замощенське (торф. (1959), 7 км на півд. зах. від смт Олевськ)

Замчище (місце іст. розк. (2021–2024), м. Коростень)

Замчище (уроч. (1846–1863), с. Сущании Олев.)

Занеевщина (зем. (1471), Жит. пов.)

Заозерье (ос. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

За Пасікою (ділянка (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Запашно (уроч. (1846–1863), с. Кам’яна Гірка Лугин.)

Запілля (х. (1946) Жеревецької с.р. Лугин. р-ну)

За Пілорамою Старою (місцевість (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Заплава Пам’яті Небесної Сотні (ЗМЗ (2022), Любовицька с. р.)

Заправка (куток (2016) м. Малин)

Запруда (х. (1946) Медведівської с.р. Ємлч. р-ну)

Запрудище (х. (1924) Нар. р-ну)

Запрудське (торф. (1959), 10 км на півн. зах. від смт Ємільчине)

Запрудье (уроч. (1846–1863), с. Майдан-Копищенський Олев.)

Запрудъ (бол. (1846–1863), с. Радовель Олев.)

Запруды (уроч. (1846–1863), с. Кочичине Ємлч.)

Запуст (х. (1923) Пот. р-ну)

Зарванка (кол. (1906) Чудн. вол. Жит. пов.)

Зарванка (х. (1939) Щорс. р-ну)

Зарембская-Печь (уроч. (1906), Курн. вол. Н-В. пов.)

Зарембська Піч (уроч. (до 1925), кол. (1935) Черв. р-ну)

Заремлянка (х. (1929) Корш. р-ну)

Заріка (х. (1946) Голишівської с.р. Олев. р-ну)

Заріка (х. (1952) Олев. р-ну)

Зарічанський (став (2004), м. Овруч)

Зарічка (х. (1946) Жеревецької с.р. Лугин. р-ну)

За Річкою (х. (1924) Пот. р-ну)

Заріччя (кол. (до 1939) Корс. р-ну)

Заріччя (х. (до 1923) Мал. р-ну)

Заріччя (х. (1926) Нар. р-ну)

Заріччя (х. (1926) Олев. р-ну)

Заріччя (х. (1946) Малоцвілянської с. р. Грдн. р-ну)

Заровенка (х. (1946) Болярської с.р. Ємлч. р-ну)

Зарожье (уроч. (1846–1863), с. Пиріжки Мал.)

Зарубинка (х. (1946) Ставищенської с.р. Корс. р-ну)

Зарудде (х. (1926) Слов. р-ну)

Зарудця (х. (1929) побл. м. Житомир)

Зарудця (х. (1928) Рад. р-ну)

Зарудище (кол. (1925) Рад. р-ну)

Зарудня Хлан (х. (1926) Олев. р-ну)

За Свинарником (ділянка (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

За Селом (х. (1926) Мал. р-ну)

Заставомъ (уроч. с. Кочичине Ємлч.) (поруч уроч запруди)

Застровки (уроч. (1846–1863), с. Радовель Олев.)

Засуччя (х. (1926) Олев. р-ну)

Зауголье (уроч. (1846–1863), с. Держанівка Олев.)

Заулки (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Заустижье (ур. (1846–1863), с. Дівошин Овр.)

Захарів (х. (1923) Лугин. р-ну)

Захарове (бол.: (1990) с. Збраньки Овр. р-ну; (1988) с. Сушки Корш. р-ну)

Захаровъ (х. (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Захарчукові Болота (бол. (2004), с. Кам’яний Брід Корш. р-ну)

Заходъ (уроч. (1846–1863), с. Ягодинка НБ.)

Зачистое (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Заштриблівське (торф. (1959), 18 км на півн. схід від м. Н-В.)

Збичевъ (уроч. (1846–1863), с. Радовель Олев.)

Збіща (х. (1926) Слов. р-ну)

Збычевъ (уроч. (1846–1863), с. Бондарівка Ушом.)

Зварянка (уроч. (1846–1863), с. Слобода Овр.)

Звиняче (х. (1946) Чорнорудської с. р. Вчрш. р-ну)

Звіринець (х. (1926) Рад. р-ну)

Звіринець (х. (1946) Лутівської с. р. Рад. р-ну)

Звѣринецъ (уроч. (1846–1863), с. Осівка Ємлч.)

Звѣринецъ (уроч. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Звѣрино (бол. (1846–1863), с. Лісівщина Ушом.)

Здвиж (бол. (1892), с. Здвижка Корш. р-ну)

Здвижне (бол. (1988), с. Пугачівка Корс. р- ну)

Здоровець (кол. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Здоровець (уроч., сучас. с. Здоровець Ємлч.)

Здорфъ (кол. (1846–1863), с. Іванівка Мал.)

Здрівля (ЗМЗ (2022), Мал. м. г.)

Здрівля (х. (1926) Мал. р-ну)

Здыхальная Гора (уроч. (1846–1863), с. Зубковичі Олев.)

Зеиндорфъ (кол. (1846–1863), с. Чижівка Чиж.)

Зелена Діброва (х. (1926) Пот. р-ну)

Зелена Лагуна (ЗМЗ (2022), Брон. с. г.)

Зеленая (уроч. (1846–1863), с. Радовель Олев.)

Зеленая (х. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Зеленая-Горка (корчма (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Зеленая-Дуброва (уроч. (1846–1863), с. Бобричі Лугин.)

Зелене (бол. (2004), с. Шевченкове Ємлч. р-ну)

Зелене (х. (1923) Слов. р-ну)

Зелене (х. (1926) Лугин. р-ну)

Зелене Багно (бол. (1988), с. Ставище Корс. р-ну; торф., смт Биківка Дзерж. р-ну)

Зелене Лядо (х. (1926) Олев. р-ну)

Зеленець (х. (1926) Ушом. р-ну)

Зелений Гай (х. (1946) Радулинської с.р. Баран. р-ну)

Зелений Дубъ (уроч. (1846–1863), с. Курчиця Чиж.)

Зелений Мох (бол. (1989), с. Малахівка Лугин. р-ну; торф. (1979), 7 км на півн. від смт Ємільчине)

Зелений Мох (ЗМЗ (2022), Слов. м. г.)

Зеленица (уроч. (1846–1863), с. Дуби Слов.)

Зеленицкая-Вулька (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Зеленіця (х. (1926) Олев. р-ну)

Зелені Брачки (х. (1939) Щорс. р-ну)

Зеленівське (торф. (1959): 17 км на півн. зах. від смт Лугини; 12 км на півд. зах. від м. Житомир; 21 км на півн. схід від смт Баранівка)

Зеленобагнівське (торф. (1959), 15 км на півн. зах. від смт Пулини)

Зеленое (бол. (1846–1863), с. Жовтий Брід Ром.)

Зеленое (бол. (1846–1863), с. Курне Курн.)

Зеленое (бол. (1846–1863), с. Непізнаничі Ємлч.)

Зеленое (уроч. (1846–1863), с. Бобричі Лугин.)

Зеленое Багно (х. (1846–1863), с. Березівка Бер.)

Зеленое Стойло (уроч. (1846–1863), с. Літки Лугин.)

Зеленой-Мохъ (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Зеленой-Мохъ (уроч. (1846–1863), с. Повч Лугин.)

Зеленой-Мысъ (уроч. (1846–1863), с. Барди Корс.)

Зеленская-Буда (уроч. (1846–1863), с. Будки Олев.)

Зеленська (х. (1926) Слов. р-ну)

Зеленуха (дж. (1989), с. Дуга Ємлч. р-ну)

Зеленуха (уроч. (1846–1863), с. Усолуси Барш.)

Зеленюкъ (уроч. (1846–1863), с. Болярка Олев.)

Зелены (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Зеленый-Грудъ (уроч. (1846–1863), с. Бобричі Лугин.)

Зеленый-Дубъ (уроч. (1846–1863), с. Мала Цвіля Чиж.)

Зеленый Кругъ (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.)

Зеленый Лугъ (уроч. (1846–1863), с. Ксаверів Мал.)

Зеленый Мохъ (уроч. (1846–1863), с. Йосипівка Чоп.)

Зелинское (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Земка (х. (1926) Слов. р-ну)

Земляна Гребля (х. (1924) Рад. р-ну)

Земчакове (бол. (1988), с. Селець Нар. р-ну)

Зеремин (бол. (1898), с. Левковичі Овр. р-ну)

Зерок (уроч. (1846–1863), с. Корчівка Овр.)

Зибин (х. (до 1939) Мал. р-ну)

Зибин (х. (1946) Ворсівської с.р. Мал. р-ну)

Зибинка (х. (1923) Мал. р-ну)

Зизун (уроч. (1846–1863), с. Лучанки Слов.)

Зиково (кол. (1923) Грдн. р-ну)

Зиковъ (кол. (1906) Грдн. вол. Н-В. пов.)

Зимник (ЗМЗ (2022), Олев. м. г.)

Зимник (торф.: (2004) с. Покалів Овр. р-ну; (1959) 21 км на півн. схід від смт Олевськ)

Зимникъ (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Зимовище (уроч. (1846–1863), м. Олевськ)

Зимовище (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.)

Зинонишине (коп. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Зінчукове (бол. (2004), с. Зороків Черн. р-ну)

Злобицкій-Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Злобичі Корс.)

Злосин (х. (1926) Олев. р-ну)

Злотин (х. (1946) Малодивлинської с.р. Лугин. р-ну)

Злотинъ (руд. (1906) Біл. вол. Овр. пов.)

Злотковъ (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Злужжє (х. (1926) Слов. р-ну)

Злынка (уроч. (1846–1863), с. Пулино-Гута Пул.)

Зміевка (уроч.(1846–1863), м.Коростень)

Значи (Бѣлошица) (х. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Зобучье (уроч. (1846–1863), с. Зубковичі Олев.)

Зовицьке (торф. (1959), 14 км на схід від смт Ємільчине)

Зоградье (уроч. (1846–1863), с. Жубровичі Олев.)

Зозуля (х. (1906) Чудн. вол. Жит. пов.)

Зозуля (х. (1939) Щорс. р-ну)

Золоток (кол. (1939) Щорс. р-ну)

Золотокъ (кол. (1906) Рогач. вол. Н-В. пов.)

Зонина (крин. (1964), с. Леонівка Жит. р-ну)

Зосимівка (кол. (до 1939) Ємлч. р-ну)

Зрадена (х. (1924) Нар. р-ну)

Зривисько (ЗМЗ (2022), Станиш. с. г.)

Зрубок (х. (1946) Мирославльської с.р. Баран. р-ну)

Зрудло (дж. (2004) с. Харитонівка Корш. р-ну)

Зубежин (уроч. (1846–1863), с. Дівошин Овр.)

Зубини (уроч. (1926) Олев. р-ну)

Зубкове (бол. (2004), с. Мелені Корс. р-ну)

Зубковичи (уроч. Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Зубково (уроч. (1846–1863), с. Ришавка Ушом.)

Зубковскіе Вырубки (уроч. (1846–1863), с. Миколаївка Ємлч.)

Зубров (х. (1846–1863), с. Магдин Гладк.)

Зуброва-Голова (уроч. (1846–1863), с. Юрове Олев.)

Зубянці, Забуянці (х. (1924) Корш. р-ну)

Зуева Пѣчь (уроч. с. Ягодинка Пул.)

Иванко(в)ски(и) Кгру(нт) (земля (1611) побл. м. Житомир)

Иванковъ Ставокъ (уроч. (1846–1863), с. Бондарівка Ушом.)

Ивановичи (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Ивановичскій (х. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Ивановка (кол. (1906) Біл. вол. Овр. пов.)

Ивановка (слоб. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Ивановская (слоб. (1846–1863), с. Щербини Ол.)

Иванцевы Будки (уроч. (1846–1863), с. Бараші Барш.)

Иваньи (уроч. (1846–1863), с. Курне Курн.)

Иваньковъ-Каменное (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Ивашковск.-Млынки (х. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Ивникъ (х. (1906) Ушом. вол. Жит. пов.)

Игнаткова Волока (уроч. (1846–1863), с. Ганнівка Ємлч.)

Игнатовка (слоб. (1846–1863), с. Недашки Мал.)

Игнатовъ (ос. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Игоревка (кол. (1906) Фас. вол. Жит. пов.)

Избины (бол. (1846–1863), с. Рудня-Миколаївка Ємлч.)

Избины (кол. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Избище (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Ильяшевка (кол. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Іванівка (кол. (до 1923) Н-В. р-ну)

Іванівка (кол. (до 1946) Лугин. р-ну)

Іванівка (х. (1946) Великодивлинської с.р. Лугин. р-ну)

Іванівський (ЗМЗ (2022), Н-В. м. г.)

Іванівщина (х. (1946) Борятинської с.р. Дзерж. р-ну)

Іванківський (х. (1926) Ушом. р-ну)

Іванкове (бол. (1988), с. Бондарівка Корс. р-ну)

Іванове (бол. (1988): с. Бараші Ємлч. р-ну; с. Липники Лугин. р-ну)

Івановичі (кол. (до 1939), х. (1946) Черн. р-ну)

Івановичі (х. (1946) Окілоцької с. р. Черн. р-ну)

Іванопіль (х. (1946) Бондарівської с.р. Корс. р-ну)

Ігорів Брід (ЗМЗ (2022), Слов. м. г.)

Іерусалимка (кол. (1846–1863), с. Бабичівка Пул.)

Ізбини (бол. (1925) на схід від с. Солов'ї Лугин. р-ну)

Ізбини (кол. (1923) Ємлч. р-ну)

Ізбинівське (торф. (1959), 17 км на півн, схід від смт Ємільчине)

Ізмерітєль (куток (2016) смт Чоповичі Мал.)

Ілляшівка (кол. (до 1939) Грдн. р-ну)

Ількове (бол. (1988), с. Путиловичі Лугин. р-ну)

Ім. Т. Г. Шевченка (парк (2021–2024), с. Романів Ром.)

Інеців (х. (1923) Слов. р-ну)

Інкубатор (куток (2016) м. Малин)

Інфекціонне (куток (2016) м. Малин)

Ірша (х. (1946) Вирвенської с.р. Мал. р-ну)

Іршицівське (торф. (1959), 12 км на півн. зах. від смт В-В.)

Іструб (торф. (1959), 14 км на півд. зах. від смт Олевськ)

Ївш (колод. (1962), с. Зубковичі Олев. р-ну)

Йовжин (колод. (1988): Малахівка Лугин. р-ну; с. Черевки, Овр. р-ну)

Йосипівка (х. (1946) Ришавської с.р. Корс. р-ну)

Йосипове Джерело (дж. (1990), с. Старочуднівська Гута Дзерж. р-ну)

Йти на Брод (куток (2016) с. Ялцівка Мал.)

Кабанова-Лоза (уроч.(1846–1863), м.Коростень)

Кабановы Лозы (уроч. (1846–1863), с. Бабичівка Пул.)

Кабаняче (бол. (1965), м. Коростишів)

Кабиш Курінь (х. (1923) Мал. р-ну)

Каверц (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Кади (ліс (2021–2024), с. Ушиця Корс.)

Кадильный Лес (уроч. (1846–1863), побл. с. Виступовичі Овр.)

Кадища (кроч. Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Кадищинське (торф. (1959) на схід від смт Ємільчине)

Кадовбець (дж. (1989), с. Бехи Корс. р-ну).

Кадовби (бол. (1989), с. Бондарі Овр. р-ну)

Кадыще (уроч. (1846–1863), смт Ємільчине)

Казан (став (1999), с. Осни Лугин. р-ну)

Казачев (уроч. (1846–1863), с. Нова Рудня Лугин.)

Казимирівка (кол. (станом на 1924 на обл. не знач.) Рад. р-ну)

Казимирівське (бол., кол. (1611), с. Воровичі Рад. пов.)

Казимирка (уроч. (1846–1863), с. Стара Гута Чиж.)

Казиный Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Велика Цвіля Ємлч.)

Казюлище (х. (1846–1863), с. Дуби Слов.)

Казычевъ (уроч. (1846–1863), с. Тепениця Олев.)

Кайданово (уроч. (1846–1863), с. Ушиця Ушом.)

Каленикове (бол.: (1989) с. Леонівка Лугин. р-ну; (2004) с. Стара Буда Рад. р-ну)

Каленицьке (бол. (1988), с. Бехи Корс. р-ну)

Каленское (уроч. (1846–1863), с. Купеч Корс.)

Каленське (торф.: (2004) с. Гута-Потіївка Рад. р-ну; (1988) с. Ходаки Корс. р-ну)

Калгиромъ (уроч. (1846–1863), с. Грозине Корс.)

Калибуды (уроч. (1846–1863), с. Будки Олев.)

Калинівка (х. (до 1939) Корш. р-ну)

Калинівське (торф. (1959), 19 км на півн. схід від м. Коростишів)

Калинки (х. (1938) Корс. р-ну)

Калинова Вітка (х. (1923) Корш. р-ну)

Калиновка (кол. (1846–1863), с. Бондарівка Ушом.)

Калиновка (2 уроч. (1846–1863), с. Городище Н-В.)

Калиновка (уроч. (1846–1863), с. Зубковичі Олев.)

Калиновка (уроч. (1846–1863), с. Царівка Корш.)

Калиновка (уроч. (1906), Жолоб. вол. Н-В. пов.)

Калинское (бол. (1846–1863), с. Великий Яблунець Ємлч.)

Калинське (бол. (1962), с. Великий Яблунець Ємлч. р-ну)

Калиський Мох (бол. (1988), с. Рудня-Миколаївка Ємлч. р-ну)

Калита (бол. (1846–1863), с. Білокоровичі Блкр.)

Калита (бол. (2004), с. Селезівка Овр. р-ну)

Калицкое (уроч. (1846–1863), с. Зубковичі Олев.)

Каличевь (уроч. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.)

Каличів (х. (1923) Грдн. р-ну)

Калища (торф. (1959), с. Рудня-Миколаївка Ємлч. р-ну)

Калища (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Миколаївка Ємлч.)

Калістратова (крин. (2004), с. Перга Олев. р-ну)

Калное (уроч. (1846–1863), с. Жабче Ушом.)

Калтунова Ставокъ (бол. (1846–1863), с. Мокляки Ємлч.)

Кальне (уроч. (1846–1863), с. Болярка Ємлч.)

Кальне (х. (1926) Ушом. р-ну)

Калюжа (кар’єр (2016) м. Малин)

Калякове (бол. (1988), с. Степанівка Лугин. р-ну)

Калымъ (уроч. (1846–1863), с. Теснівка Брон.)

Кам. Горка (уроч. (1846–1863), с. Миколаївка Ємлч.)

Камелюшине (ставок, поле та сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Каменецкая Дорога (уроч. (1846–1863), с. Йосипівка Чоп.)

Каменецкое (уроч. (1846–1863), с. Усолуси Барш.)

Каменецкое Поле (уроч. (1846–1863), с. Зольня Олев.)

Каменецьке (торф. (1959), 5 км на півн. від м. Житомир)

Камен. Горка (уроч. (1846–1863), с. Кикова Стр.)

Каменица (уроч. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.)

Каменица (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Каменица (уроч. (1846–1863), с. Середи Ємлч.)

Каменівське (торф. (1959): 12 км на півд. зах. від смт Лугини; 9 км на півд. зах. від смт Олевськ)

Каменка (кол. (1906) Черн. вол. Жит. пов.)

Каменка (рудня (1906) Татар. вол. Овр. пов.)

Каменка (уроч. (1846–1863), побл. с. Виступовичі Овр.)

Каменная (слоб. (1906) Слов. вол. Овр. пов.)

Каменная-Гора (слоб. (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Каменная Гора (уроч. (1846–1863), с. Вигів Горщ.)

Каменная Гора (уроч./підвищ. (1846–1863), с. Сущани Олев.)

Каменная-Горка (кол. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Каменная-Горка (уроч. (1906) Піщ. вол. Н-В. пов.)

Каменная-Печь (уроч., Фас. вол. Жит. пов.)

Каменно (бол. (1846–1863), с. Остапи Лугин.)

Каменногурка (уроч. (1846–1863), с. Вигів Горщ.)

Каменногурка (х. (1846–1863), с. Давидки Горщ.)

Каменное (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.)

Каменно-Лужа (х. (1926) Олев. р-ну)

Каменно-Язвино (уроч. (1846–1863), с. Сушки Ушом.)

Каменові Острівки (торф. (1959), 21 км на півн. схід від смт Олевськ)

Каменска (бол. (1846–1863), с. Іванопіль Ушом.)

Каменское Стойло (уроч. (1846–1863), с. Білокоровичі Блкр.)

Каменська (х. (1926) Олев. р-ну)

Каменське (торф. (1959), 6 км на півн. зах. від м. Житомир)

Каменье (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Камень (уроч. (1846–1863), с. Велика Цвіля Ємлч.)

Камень (уроч. (1846–1863), с. Кораки Овр.)

Камень (уроч. (1846–1863), смт Ємільчине)

Камень (2 уроч. (1846–1863), с. Іванопіль Ушом.)

Камень (уроч. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.)

Камень (х. (1926) Олев. р-ну)

Каменья (уроч. (1846–1863), с. Давидки Горщ.)

Каменья (уроч. (1846–1863), с. Зелениця Барш.)

Каменный Боръ (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Каменный Бродъ (брід (1846–1863), с. Ушиця Ушом.)

Каменный Лесок (уроч. (1846–1863), с. Дубовий Гай Овр.)

Каменный Лѣсокъ (уроч. (1846–1863), с. Держанівка Олев.)

Каменный Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Андрієвичі Ємлч.)

Каменный Токъ (уроч. (1846–1863), с. Рясне Бараш.)

Каминець (х. (1941) Олев. р-ну)

Каминье (уроч. Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Камины (уроч. (1846–1863), с. Явне Бар.)

Камінна Криниця (дж. (1989), с. Бобричі Лугин. р-ну)

Камінне Село (заповідн. (2021–2024), с. Замисловичі Олев.)

Каміння (став (1988), с. Літки Лугин. р-ну)

Камінського (став. (2021–2024), м. Коростень)

Камінь (х. (1933) Ємлч. р-ну)

Камни (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Каморка (уроч. (1846–1863), с. Суховоля Хорош.)

Кам’яна Гірка (ЗМЗ (2022), Слов. с. г.)

Кам’яна Гірка (кол. (1928) Ємлч. р-ну)

Кам’яна Гора (уроч. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Кам’яне Лядо (торф. (1959), 12 км півн. зах. від смт Ємільчине)

Кам’яний (кар’єр (2021–2024), с. Глибочок НвГ.)

Кам’янка (кол. (1939) Жит. р-ну)

Кам’янка (х. (1926) Чоп. р-ну)

Кам’янка (х. (1946) Тхоринської с. р. Слов. р-ну)

Кам’яноломня (х. (1928) Рад. р-ну)

Кам’янський (ЗМЗ (2022), Мал. м. г.)

Кандратовы (х. (1846–1863), с. Йосипівка Бар.)

Кандуниновъ Ставокъ (уроч. (1846–1863), с. Горбове Ємлч.)

Кануни (уроч. (1846–1863), с. Головки Чоп.)

Канура (бол. (1846–1863), с. Новий Завод Пул.)

Капаннє (х. (1926) Олев. р-ну)

Капустовъ Хуторъ (уроч. (1846–1863), с. Владин Брон.)

Капусты Валъ (уроч. (1846–1863), с. Пиріжки Мал.)

Караева Дуброва (уроч. (1846–1863), с. Середи Ємлч.)

Караевка (уроч. Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Караки (х. (1906) Пок. вол. Овр. пов.)

Каракове (бол., торф. (1988), с. Сарновичі Корс. р-ну)

Карандівка, Карандовка (х. (1926) Лугин. р-ну)

Карасикове (бол. (1988), с. Селець Нар. р-ну)

Кар’єр (уроч. (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Кар’єри (кар’єр (2021–2024), с. Романів Ром.)

Каржанъ (бол. с. Осичне Довб.)

Каричевка (уроч. (1846–1863), с. Середи Ємлч.)

Кариши (уроч. с. Кочичине Ємлч.)

Карла Маркса (х. (1946) Жадківської с. р. Пот. р-ну)

Каролинка (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Каролиновка (кол. (1846–1863), с. Пулино-Гута Пул.)

Каролиновъ (кол. (1906) Курн. вол. Н-В. пов.)

Кароліне (поле (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Кароліно-Дермань (кол. (до 1946) Черв. р-ну)

Карпенковке (бол. (2004), с. Довгий Ліс Нар. р-ну)

Карпеньки (х. (1926) Мал. р-ну)

Карпинське (торф. (1959), 11 км на півд. від смт Пулини)

Карпиха (ЗМЗ (2022), Горщ. с. г.)

Карпів (х. (1939) Лугин. р-ну)

Карпове (бол.: (2004) с. Неділище Ємлч. р-ну; (1989) с. Поліське Корс. р-ну)

Карпово (бол. (1846–1863), с. Івановичі Пул.)

Карповъ (х. (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Карповъ Лугъ (уроч. (1846–1863), с. Малий Яблунець Ємлч.)

Карповъ Ставъ (став (1846–1863), с. Вигода Бер.)

Карповъ Ставокъ (бол. (1846–1863), с. Серби Ємлч.)

Карповы Печки (уроч. (1846–1863), с. Устинівка Мал.)

Касавинъ (струмок (1846–1863), с. Болярка Олев.)

Касперъ (уроч. Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Кастенецкий (х. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Катанко (уроч. (1846–1863), с. Чміль Ємлч.)

Катеринівка (х. (1946) Корчацької с.р. Жит. р-ну)

Катериновка (кол. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Катеринська Дорога (частина дороги (2021–2024), с. Кропивня Брон.)

Катино (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.)

Катовщина (уроч., Ушом. вол. Жит. пов.)

Катрина (крин. (2004), с. Меделівка Рад. р-ну)

Катюха I (торф. (1959), 8 км на півд. зах. від с. Бараші Ємлч. р-ну)

Катюшанське Гало (торф. (1959), с. Брідок Ємлч. р-ну)

Кацапське закло (х. (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Качаенцы (уроч. (1846–1863), с. Возничі Слов.)

Качай (бол. (1846–1863), с. Середня Рудня Овр.)

Качан (уроч. (1923) Грдн. р-ну)

Качанівське (торф. (1959), 20 км на півн. схід від с. Словечне Овр. р-ну)

Качине (бол. (2004) с. Ушомир Корс. р-ну)

Качище (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Кашуварня (ділянка (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Каюри (х. (1941) Овр. р-ну)

Квадратівське (торф. (1959), 14 км на півн. схід від смт В-В.)

Квашинъ Кругъ (уроч. (1846–1863), с. Юрове Олев.)

Кварталівське (торф. (1959), 31 км на півн. зах. від смт Ємільчине)

Кебла (х. (1926) Слов. р-ну)

Кевлич (х. (1941) Рад. р-ну)

Кевліч (х. (1946) Радомишльської с. р. Рад. р-ну)

Кедрея (бол. (1846–1863), с. Ганнівка Ємлч.)

Кезачино (уроч. (1846–1863), с. Іванопіль Ушом.)

Кепура (х. (1926) Овр. р-ну)

Києвичі (х. (1929) Рад. м. р.)

Кизеев Лесок (уроч. (1846–1863), с. Бігунь Слов.)

Кики (уроч. (1846–1863), с. Йосипівка Чоп.)

Киналевскаго (х. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Киналевського (х. (1930) Жит. м. р.)

Кипри-Мохъ (уроч. (1846–1863), с. Млинок Олев.)

Кипура (х. (1926) Овр. р-ну)

Кип’яче (уроч. (2016) побл. м. Малин)

Кирилівка (х. (1928) Пот. р-ну)

Кирилівське (бол. (2004), с. Кам’яний Брід Корш. р-ну)

Киркевичи (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Киркевичі (кол. (1933) В-В. р-ну)

Кирпічний (став (2021–2024), с. Пулини Пул.)

Киселева (уроч. (1846–1863), с. Бігунь Слов.)

Киселевка (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Киселевская-Гута (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Киселевы Гряды (уроч. (1846–1863), с. Дуби Слов.)

Киселівська Гута (кол. (1928) Пул. р-ну)

Кисень (х. (1846–1863), с. Возничі Слов.)

Кисень (х. (1926) Слов. р-ну)

Кисинъ (х. (1906) Пок. вол. Овр. пов.)

Кислий Мох (бол. (1911), Овр. р-н)

Кисловець, Кисловецький (х. (1929) Дзерж. р-ну)

Кисловецъ (х. (1906) Мирп. вол. Н-В. пов.)

Кичинъ Островъ (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.)

Кичкирівський Ліс (х. (1923) Рад. р-ну)

Кишинець (х. (1926) Олев. р-ну)

Киянцева (крин. (1999), с. Симони Ємлч. р-ну)

Кияны (уроч. (1846–1863), с. Бірківське Овр.)

Кіевы Лѣски (уроч. (1846–1863), с. Вигів Горщ.)

Кіекъ (уроч. (1846–1863), с. Білка Ушом.)

Кінське (бол. (1988), с. Остапи Лугин. р-ну; торф. (1959), 13 км на півд. зах. від смт Лугини)

Кінський Мох (бол. (1988), с. Бондарівка Корс. р-ну)

Кіровка (х. (1941, 1946) Баран. р-ну)

Кіровка (х. (1946) Суховольської с. р. Яр. р-ну)

Кірпічний (куток (2016) с. Лумля Мал.)

Кірухівщина (орне поле (2021–2024), с. Ушиця Корс.)

Кірха (дж. (1965), м. Коростишів)

Кіяновскаго (х. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Кладбищенське (торф. (1959), 21 км на півн. схід від смт Олевськ)

Клеменка (уроч. (1846–1863), с. Малий Яблунець Ємлч.)

Клен, Кльон (кол. (до 1929) Пот. р-ну)

Кленовая Корчма при с. Станишевкѣ (буд. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Кленовський (ЗМЗ (2022), Грдн. с. г.)

Кленчиха (уроч. (1846–1863), с. Нова Рудня Лугин.)

Клепчиха (х. (1926) Слов. р-ну)

Клетище (уроч. (1846–1863), с. Ришавка Ушом.)

Клетна (уроч. (1846–1863), с. Перга Олев.)

Клетне (х. (1926) Олев. р-ну)

Клечинъ (фільв. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Клечскій Мохъ (уроч. (1846–1863), с. Перебороди Слов.)

Клешень (уроч. (1846–1863), с. Киянка Барш.)

Клешневаха (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.)

Клещовская (слоб. (1846–1863), с. Лозниця Нар.)

Климів (став (1988), с. Бондарівка Корс. р-ну)

Климівка (кол. (станом на 1924 на обл. не знач.) Пот. вол.)

Климкове (бол. (2004), с. Новина Корс. р-ну)

Клинецкие (хх. (1846–1863), с. Думинське Овр.)

Клинецький Бір (х. (1926) Овр. р-ну)

Клиникъ (пот. (1846–1863), с. Кикова Стр.)

Клинівка (х. (1946) Осівської с.р. Ємлч. р-ну)

Клинівка (х. (1952; до 1946 – Хутір 25 Кілометр) Ємлч. р-ну)

Клинок (х. (1926; з 1923 – Глибокий Рів) Олев. р-ну)

Клинъ (уроч. (1846–1863), с. Обиходи Корс.)

Клитки (уроч. (1846–1863), с. Болярка Олев.)

Клишкове (бол. (1964), с. Новина Корс. р-ну)

Клишкове (уроч. (1846–1863), с. Сушки Ушом.)

Клітошне (х. (1926) Мал. р-ну)

Клітчин (х. (1946) Левківської с.р. Жит. р-ну)

Клочеве, Клочев (х. (до 1939) Корс. р-ну)

Клочье (уроч. (1846–1863), с. Кожухівка Корс.)

Клунище (уроч. (1846–1863), с. Діброва Мал.)

Клунище (уроч. (1846–1863), с. Курне Курн.)

Клушаще (уроч. (1846–1863), с. Бобричі Лугин.)

Кльовстрова (коп. (2004), с. Антонівка Ємлч. р-ну)

Кльовстрове (бол. (1989), с. Будо-Бобриця Ємлч. р-ну)

Ключева (уроч. (1846–1863), с. Рудня Олев.)

Ключевая Гора (уроч. уроч. (1846–1863), с. Листвин Слов.)

Кляринська Янівка (кол. (1923) Бараш. р-ну)

Клярівський (став (1981), сс. Брідок, Симони Ємлч. р-ну)

Кляровск.-Яновка (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Клятівщина (бол. (2004), с. Корчівка Черн. р-ну)

Клятовщина (х. (1923) Пот. р-ну)

Клыны (уроч. (1846–1863), с. Кривотин Ємлч.)

Клыще (уроч. (1846–1863), с. Болярка Ємлч.)

Кмитівський (парк (2022), Жит.р -н, с. Кмитів)

Княже (уроч. (1846–1863), с. Кропивня Брон.)

Княже (уроч. (1846–1863), с. Мокляки Ємлч.)

Княжеская-Слободка (кол. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Княжи (уроч. Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Княжье (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівка Ємлч.)

Княжьи Лески (уроч. (1846–1863), с. Норинськ Овр.)

Княжья (кол. (1846–1863), с. Катеринівка Чиж.)

Князьи-Лѣски (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Князья-Гора (уроч. (1846–1863), с. Каленське Корс.)

Кобилине (бол. (1983), с. Листвин Овр. р-ну)

Кобилинське (торф. (1959), 24 км на півн. зах. від смт Ємільчине)

Кобилки (х. (1926) Олев. р-ну)

Кобиллє (х. (1926) Лугин. р-ну)

Кобилянське (бол. (1925), біля с. Рудня-Миколаївка Ємлч. р-ну).

Кобиляча Волока (х. (1926) Слов. р-ну)

Кобиляче (бол. (2004), с. Розсохівське Нар. р-ну)

Кобиляче (х. (1925) Яр. р-ну)

Кобкове (бол. (1988), с. Каленське Корс. р-ну)

Кобыла (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.)

Кобыленка (кол. (1846–1863), с. Ставки Хорош.)

Кобылинское (уроч. (1846–1863), с. Миколаївка Ємлч.)

Кобыльи Лѣски (уроч. (1846–1863), с. Зубковичі Олев.)

Кобыльно (бол. (1846–1863), с. Бондарівка Ушом.)

Кобылья-Волока (уроч. (1846–1863), с. Ушиця Ушом.)

Кобылья Голова (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Кобылянка (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Ковалева Нива (уроч. (1846–1863), с. Очеретянка Пул.)

Ковалевичи (2 уроч. (1846–1863), с. Дубники Грдн.)

Ковалевичі (х. (1946) Липинської с. р. Грдн. р-ну)

Ковалево (бол. (1846–1863), с. Жубровичі Олев.)

Ковалево (бол. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Ковалевска (слоб. (1846–1863), с. Лісівщина Ушом.)

Ковалевъ (уроч. (1846–1863), с. Копище Олев.)

Ковалевъ (х., (1846–1863), с. Слобода Романівська Брон.)

Ковалевъ (х. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Ковалевъ Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Ковалиха (уроч. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.)

Ковалихівське (торф. (1959), 23 км на півн. зах. від смт Олевськ)

Ковалівське (торф.: (1979) 22 км на півд. зах. від м. Житомир; (1959) у заплаві р. Кам'янка; Олевськ. р-н)

Ковалівський (став (1989), с. Ковалі Корс. р-ну)

Ковальова (крин. (1962), с. Меделівка Рад. р-ну)

Ковальове (бол.: (2004) с. Меделівка Рад. р-ну; (2004) м. Коростишів; (1988) с. Селець Нар. р-ну)

Ковальове (місцевість (2016), м. Малин)

Ковальчукове (бол. (1988), с. Киянка Ємлч. р-ну)

Кованка (рудня (1906) Слов. вол. Овр. пов.)

Кованка (х. (1939) Жит. р-ну)

Ковбани (уроч. (1939) Щорс. р-ну)

Ковбачий Мох (торф. (1959), 8 км на півд. зах. від смт Олевськ)

Ковдлі (х. (1926) Слов. р-ну)

Ковтях (х. (1926) Овр. р-ну)

Ковшик (бол. (1979) на правому бер. р. Норин, Овр. р-н)

Ковятинъ (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.)

Кодезна (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Коденське (торф. (1959), 5 км на півд. від м. Житомир)

Кодпица (уроч. (1846–1863), с. Лучанки Слов.)

Кожутница (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Козадавець (уроч. (1846–1863), с. Пугачівка Ушом.)

Козак (х. (1946) Більковецької с.р. Корш. р-ну)

Козакевичевъ (уроч. (1846–1863), с. Киянка Барш.)

Козаки (х. (1926) Ушом. р-ну)

Козанинъ (уроч. (1846–1863), с. Кишин Олев.)

Козарівське (торф. (1959), 23 км на півн. схід від смт Ємільчине)

Козацька (крин. (2004), с. Леніне Рад. р-ну)

Козацький (х. (1926) Лугин. р-ну)

Козелъ (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.)

Козелъ (уроч. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Козина (кол. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Козинець (уроч. (1846–1863), с. Кожухівка Корс.)

Козиний Ріг (х. (1926) Мал. р-ну)

Козинные Лѣски (уроч. (1846–1863), с. Червоний Бір Ємлч.)

Козины-Ноги (острів (1846–1863), с. Майдан-Копищенський Олев.)

Козичево (х. (1926) Олев. р-ну)

Козій Лісок (уроч. (1926) Н-В. м. р.)

Козлач (бол. (2004), с. Каленське Корс. р-ну)

Козличъ (бол. (1846–1863), с. Ходаки Корс.)

Козлище (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Козлище (х. (1846–1863), с. Магдин Гладк.)

Козлище (х. (1923) Овр. р-ну)

Козлище (х. (1926) Слов. р-ну)

Козлівка (х. (1929) Яр. р-ну)

Козлівське (торф. (1959), 16 км на півд. зах. від смт Ємільчине)

Козлова Липа (уроч. (1846–1863), с. Жубровичі Олев.)

Козловское (уроч., Ушом. вол. Жит. пов.)

Козловье (бол. (1988): сс. Норинськ, Сирниця Овр. р-ну)

Козминское Стойло (уроч. (1846–1863), с. Білокоровичі Блкр.)

Козница (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.)

Козова (крин., (1955) Пряжів Жит. р-ну)

Козодої (х. (1925) Троян. р-ну)

Козомир (бол. (1925), с. Солов’ї Лугин. р-ну)

Козомиръ (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Миколаївка Ємлч.)

Козорѣзы (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.)

Козули (х. (1906) Слов. вол. Овр. пов.)

Козьи-Лиски (уроч., Бараш. вол. Жит. пов.)

Козява (бол. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Козява (торф. (1959), 20 км на півд. зах. від с. Зольня Олев. р-ну)

Колбасы бол. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Колгосп / Комора (місцевість (2016), м. Малин)

Колгоспний (стави: (1989) с. Малахівка Лугин. р-ну; (2004) смт Лугини; с. Ігнатпіль Овр. р-ну)

Колгоспний Сад (сад (2021–2024), с. Михайлівка Корс.)

Колгоспний Садок (сад (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Колгоспний Стан (вигін (2021–2024), с. Нова Борова НБ.)

Колеїка (дж. (1988), с. Листвин Овр. р-ну)

Колесники (с-ще (1846–1863), с. Кам’янівка Гладк.)

Колецкій (х. (1906) Чудн. вол. Жит. пов.)

Колецький (х. (1926) Мархл. р-ну)

Коли (х. (1926) Олев. р-ну)

Колобашівське (торф. (1959), 6 км на півд. зах. від смт Олевськ)

Коло Броду (дж. (1988), с. Сарновичі Корс. р-ну)

Коловище (уроч. (1846–1863), побл. с. Виступовичі Овр.)

Колоддя (бол. (1964), сс. Паранине, Кочичине Ємлч. р-ну)

Колодезьке (торф. (1959), 24 км на півн. зах. від смт Лугини)

Колодецке (уроч. (1846–1863), с. Ємільчине)

Колодижка (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Колодище (уроч. (1846–1863), с. Велика Глумча Ємлч.)

Колодище (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Колодищенське (торф. (1959), І9 км на півн. Зах. від смт Ємільчине)

Колодись (крин. (2004), с. Рижани В-В. р-ну)

Колодіевка (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Колодіївка (кол. (1939) Жит. р-ну)

Колодкове (бол. (2004), с. Гай Жит. р-ну).

Колодне (х. (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Колодне, Колодно (х. (1923) Лугин. р-ну)

Колодязь (бол. (1925) на зах. від Овр. піск.)

Колодязь (дж. (2021–2024), м. Коростень)

Колодязь (уроч. (1846–1863), с. Топільня Лугин.)

Колодязь Жовновського (колод. (2004), с. Бобрицька Болярка Ємлч. р-ну)

Колодязь-Ямни (торф. (1959), 16 км на півд. зах. від с. Словечне Овр. р-ну)

Коложина (уроч. (1846–1863), с. Тепениця Олев.)

Коломатты (уроч. (1846–1863), с. Магдин Гладк.)

Коло Мосту (х. (1928) Рад. р-ну)

Колонинське (торф. (1959), 11 км на півд. схід від смт Баранівка)

Колонія Досильдорф, Забара (кол. (1846–1863), с. Мокре Дубр.)

Колонія Чапель (ЗМЗ (2022), Пул. с. г.)

Коло Печі (х. (1923) Мал. р-ну)

Колополь (бол. (1846–1863), с. Білокоровичі Блкр.)

Колпинское (бол. (1846–1863), с. Злобичі Корс.)

Колтабинки (уроч. (1846–1863), с. Бігунь Слов.)

Колтуново (уроч. (1846–1863), с. Федорівка Черн.)

Колубельща (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Колубельшівське (торф. (1959), 13 км на півн. схід від смт Олевськ)

Колцкой-Кривотинъ (слоб. (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Комарня (уроч. (1846–1863), с. Гошів Овр.)

Комарове (бол. (1980), с. Збраньки Овр. р-ну)

Комары (уроч. (1846–1863), с. Липляни Чоп.)

Коменда (х. (1926) Слов. р-ну)

Комора (куток (2016) с. Шевченковне Мал.)

Коморище (ЗМЗ (2022), Слов. м. г.)

Коморище (торф. (1959), 14 км на півн. схід від м. Овруч)

Коморки (уроч. (1846–1863), с. Катюха Брон.)

Комплекс (куток (2016) смт. Чоповичі Мал.)

Коневе (уроч. (1846–1863), с. Середи Ємлч.)

Коннорозьке (бол. (1878-1882), с. Левковичі Овр. р-ну)

Конопли (уроч. (1846–1863), с. Кривотин Ємлч.)

Конопляне (бол. (1955), с. Іванівка Мал. р-ну)

Конопляне (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.)

Конский (ос. (1846–1863), побл. с. Виступовичі Овр.)

Конскій Мохъ (уроч. (1846–1863), с. Бондарівка Ушом.)

Конское (уроч. с. Велика Глумча Ємлч.)

Константиновка (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Кончаківський (х. (1926) Слов. р-ну)

Конюхи (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.)

Конюшино (уроч. (1846–1863), с. Кикова Стр.)

Конюшне (поле (2021–2024) побл. с. Тупальці Брон.)

Конячевське (торф. (1959), за 12 км від смт Ємільчине)

Коныль (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Копанівка (уроч. Копань (до 1917); х. (1941) Горошк. р-ну)

Копань (став (1988), с. Гошів Овр. р-ну)

Копань (уроч. (1906), Фас. вол. Жит. пов.)

Копил (торф. (1959), с. Малахівка Лугин. р-ну).

Копилівське (торф. (1959), 8 км на півн. зах. від смт Лугини)

Копицы (уроч. (1846–1863), с. Тетірка Курн.)

Копища (уроч. с. Кочичине Ємлч.)

Копійка (торф. (1959), 40 км на півн. схід від смт Олевськ, бол., с. Сирниця Овр. р-ну)

Копкове (бол. (2004), с. Каленське Корс. р-ну)

Кополівське (торф. (1959), 2 км на півн. від смт Ємільчине)

Коптильня (куток і завод (2016) м. Малин)

Коптюг (торф. (1959), с. Сарновичі Корс. р-ну)

Кораки (х. (1946) Заболотської с. р. Слов. р-ну)

Кораки, Караки (х. (до 1954) Слов. р-ну)

Корбутівка (х. (до 1923) Троян. р-ну)

Корбутовка (х. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Корда (уроч. (1846–1863), с. Забаро-Давидівка Ємлч.)

Корди-Корнін (уроч. (1928) Грдн. р-ну)

Корды-Корнинъ (уроч. (1906), Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Кореничевъ (уроч. (1846–1863), с. Зольня Олев.)

Коренья (уроч. (1846–1863), с. Кочичине Ємлч.)

Корзунова (копан. (2004), с. Зелена Діброва Черв. р-ну)

Корита (став (2004), с. Паранине Ємлч. р-ну)

Коритище (уроч. (1926) Ємлч. р-ну)

Коритно (уроч. (1846–1863), с. Слобода Овр.)

Корито (х. (1926) Ушом. р-ну)

Коритыще (уроч. (1846–1863), с. Королівка Ємлч.)

Корма (уроч. (1846–1863), с. Озеряни Олев.)

Корма (х. (1926) Слов. р-ну)

Корма (х. (1946) Каленської с. р. Чоп. р-ну)

Корма Городецкая (уроч. (1846–1863), с. Переброди Слов.)

Кормиловка (уроч. (1846–1863), с. Ушиця Ушом.)

Корни (уроч. (1846–1863), с. Непізнаничі Ємлч.)

Корніевычъ (х. (1846–1863), с. Бовсуни Лугин.)

Корнієве (бол. (2004), с. Неділище Ємлч. р-ну)

Корніїв (х. (1923) Лугин. р-ну)

Корніївське (торф. (1959), 17 км на півн. зах. від м. Звягель)

Корнорог (уроч. і прит. (1584) зниклої р. Калинівки)

Корнѣевъ (х. (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Коробки (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.)

Коробочка (х. (1928) Рад. р-ну)

Коробочка (х. (1946) Верлоцької с. р. Рад. р-ну)

Коробочка (х. (1960 р. об’єдн. з с. Верлок) Рад. р-ну)

Короваище (уроч. (1846–1863), с. Кораки Овр.)

Коров’є (х. (1926) Олев. р-ну)

Коровка (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Коров’я (х. (1926) Олев. р-ну)

Королевка (слоб. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Королевка (уроч. (1846–1863), с. Миколаївка Ємлч.)

Королев Лес (уроч. (1846–1863), с. Дівошин Овр.)

Короленків (х. (1926) Мирп. р-ну)

Короленків (х. (1946) Паволочівської с.р. Дзерж. р-ну)

Королівка (слоб. (до 1925) Ємлч. р-ну)

Королівка (торф. (1959) на 7 км на півн. зах. від с. Базар Народ. р-ну)

Королівка (х. (1925) Рад. р-ну)

Королівка (х. (1927) Дзерж. р-ну)

Королівське (торф. (1959), 25 км на півн. зах. від смт Олевськ)

Кореслевое (уроч. (1846–1863), с. Липляни Чоп.)

Коростелівка (слоб. (1900) Рад. пов.)

Коростенський (куток (2021–2024) м. Звягель)

Коростенський Кар’єр (родов. граніту (2021–2024), с. Стремигород Корс.)

Коростенський Плутон (масив геол. порід (2021–2024), м. Коростень)

Коростилівка (х. (1946) Видиборської с. р. Пот. р-ну)

Коротинка (х. (1923) Троян. р-ну)

Коростишівка (бол. (1989), с. Бондарі Овр. р-ну)

Коростишівський (парк (2022), м. Коростишів)

Короток (х. (1926) Олев. р-ну)

Коротище (уроч. (1926) Ємлч. р-ну)

Коротынка (х. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Корощинъ (уроч. (1846–1863), побл. м. Олевськ)

Корч (ЗМЗ (2022), Олев. м. г.)

Корчага (2 уроч. (1846–1863), с. Кам’яна Гірка Лугин.)

Корчевье (уроч. (1846–1863), с. Нова Рудня Лугин.)

Корчемка (уроч. (1906), Фас. вол. Жит. пов.)

Корчиківське (торф. (1959), 16 км на півн. схід від смт Дзержинськ)

Корчівка (х. (1946) Будянської с.р. Жит. р-ну)

Корчів’я (торф. (1959): 11 км на півд. зах. від с. Словечне Овр. р-ну; 17 км від смт Олевськ; бол. (1911), на правому бер. р. Норин; при Овр. пісковику)

Корчма при д. ДворцѢ (буд. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Корчовье (уроч. (1846–1863), с. Рудня Олев.)

Корчомки (уроч. (1906), Грдн. вол. Н-В. пов.)

Корчуваті (бол. (1988), с. Бехи Корс. р-ну)

Корчунок (х. (1946) Гадзинської с.р. Жит. р-ну)

Корчунок, Левківський Корчунок (кол. (1925) Корш. р-ну)

Коршакове (бол. (1988), с. Бондарі Овр. р-ну)

Коршомка (ЗМЗ (2022), Станиш. с. г.)

Коряки (хх. (1846–1863), сучас. с. Кораки Овр.)

Корытно (уроч. (1846–1863), с. Бондарівка Ушом.)

Корытыще (кол. (1906) Жолоб. вол. Н-В. пов.)

Корытыще (уроч. (1906), Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Корытыщскіе-Луги (кол. (1906) Фас. вол. Жит. пов.)

Косинець (уроч. (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Косова (уроч. (1846–1863), с. Мар’янівка Довб.)

Косове (бол. (1988), с. Калинівка Корс. р-ну)

Косой Лугъ (уроч. (1846–1863), с. Антонівка Барш.)

Костел (уроч. (2021–2024) побл. с. Тупальці Брон.)

Костел (х. (1926) Ушом. р-ну)

Костешово (х. (1471) побл. м. Житомир)

Костикове (бол. (1989), с. Краснопіль Корс. р-ну)

Кострачны Лозы (уроч. (1846–1863), с. Пулино-Гута Пул.)

Костричены Лозы (бол. (1846–1863), с. Пулино-Гута Пул.)

Костры (уроч. (1846–1863), с. Велика Глумча Ємлч.)

Костры (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Костры (уроч. (1906), Юр. вол. Овр. пов.)

Костюковка (х. (1906) Іск. вол. Овр. пов.)

Костюков Лес (х. (1846–1863), с. Кам’янівка Гладк.)

Костюков Ліс (х. (до 1946) Овр. р-ну)

Костюковский Лес (уроч. (1846–1863), с. Кам’янівка Гладк.)

Костюковъ-Лѣсъ (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Костюкувка (уроч. (1846–1863), с. Радогоща Лугин.)

Костюшківське (торф. (1959), с. Велика Фосня Овр. р-ну)

Костякъ (2 уроч. (1846–1863), с. Кривотин Ємлч.)

Костянове (бол. (1989), с. Бондарі Овр. р-ну)

Коськове Болото (х. (1928) Рад. р-ну)

Косьяновъ (х. (1846–1863), с. Зеремля Бар.)

Косюка (х. (1923) Пот. р-ну)

Косяк (кол. (до 1939) Ємлч. р-ну)

Косяки (уроч. (1846–1863), с. Магдин Гладк.)

Косякогалівське (торф. (1959), 15 км на півн. схід від м. Звягель)

Косякъ (кол. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Косякъ (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.)

Косянчукове (бол. (2004), с. Пекарщина Черн. р-ну)

Косыльное (уроч. (1846–1863), с. Бондарівка Ушом.)

Косыя Круги (уроч. (1846–1863), с. Будки Олев.)

Котє҃ноє (уроч. (1635) побл. с. Кочерів Рад. м. р.)

Коти (х. (1926) Ушом. р-ну)

Котів (х. (1926) Слов. р-ну)

Котівське (торф. (1959), 7 км на півн. зах. від м. Радомишль)

Котівський (х. (1926; у 1941 – Болото) Рад. р-ну)

Котівський (х. (1946) Котівської с. р. Рад. р-ну)

Котловиська (х. (1926) Олев. р-ну)

Котловыя Нивы (уроч. (1846–1863), с. Перга Олев.)

Котова-Гребля (уроч. (1846–1863), с. Радогоща Лугин.)

Котова Колода (уроч. (1846–1863), с. Піщанка Олев.)

Котовського (х. (1954; раніше – Державна Стайня) Жит. р-ну)

Котовы-Нивки (уроч. (1846–1863), с. В’язівка Нар.)

Котыль (уроч. (1906), Рогач. вол. Н-В. пов.)

Коханецьке (торф. (1959), 7 км на півд. зах. від смт Олевськ)

Коханівка (кол. (1923) Корш. р-ну)

Коханскаго (х. (1906) Рогач. вол. Н-В. пов.)

Кохнова Гряда (х. (1926) Олев. р-ну)

Кохонецъ (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Коцьмин (х. (1926) Олев. р-ну)

Кочан (бол. (1846–1863), с. Сичівка Мал.)

Кочатинъ (уроч. (1846–1863), с. Королівка Ємлч.)

Кочерове (торф. (1959), 13 км на півд. схід від м. Радомишль)

Кочеровка (уроч. (1846–1863), с. Бобрицька Болярка Барш.)

Кочетинъ (уроч. (1846–1863), с. Чміль Ємлч.)

Кочичинівське (торф. (1959), 23 км на півн. зах. від смт Ємільчине)

Кочієвець (х. (1923) Мал. р-ну)

Кошарихське (торф. (1959), 23 км на півн. схід від с. Словечне Овр. р-ну)

Кошарища (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.)

Кошарище (бол. (1988), с. Велика Чернігівка Овр. р-ну)

Кошарки (х. (1923) Менківська с. р. Чоп. р-ну)

Кошарки (х. (1924) Мал. р-ну)

Кошарки (х. (1935) Дерманківська с. р. Чоп. р-ну)

Кошарки (х. (1935) Устинівська с. р. Чоп. р-ну)

Кошары (уроч. (1846–1863), с. Браженка Черн.)

Кошары (уроч. (1846–1863), с. Липляни Чоп.)

Кошевища (бол. (1964), с. Тхорин Овр. р-ну)

Кошевища (х. (1926) Олев. р-ну)

Кошевище (бол. (1846–1863), с. Путиловичі Лугин.)

Кошевище (уроч. (1846–1863), с. Личмани Гладк.)

Кошелевка (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Кошелівка (кол. (1935) Черв. р-ну)

Кошено (бол. (1846–1863), с. Степанівка Ємлч.)

Кошера (уроч. (1471), Овр. стар.)

Кощуль (фільв. (1846–1863), с. Серби Ємлч.)

Кравцы (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Кравчуговы-Гори (г. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Краківка (бол. (1982), 3 км на схід від с. Вчорайше Руж. р-ну)

Крамениця, Кремениця (х. (1926) Лугин. р-ну)

Краменка (крин. (1988), с. Листвин Овр. р-ну)

Крапивня (уроч. (1846–1863), с. Кривотин Ємлч.)

Крас. Дуброва (уроч. (1846–1863), с. Радовель Олев.)

Красилівське (кол. (до 1946) Н-В. р-ну)

Красилове (бол. (1988), с. Болотниця Нар. р-ну)

Красиловка (кол. (1906) Піщ. вол. Н-В. пов.)

Красинске (уроч. (1846–1863), смт Ємільчине)

Красна Нива (х. (1924) Рад. р-ну)

Красне (бол.: (1988) с. Бараші Ємлч. р-ну; (2004) с. Леніне Рад. р-ну)

Красне (уроч. (1929) Н-В. р-ну)

Красне (х. (1926) Овр. р-ну)

Красне (х. (1926) Слов. р-ну)

Краснецьке (торф. (1959), 24 км на півн. зах. від смт Ємільчине)

Краснище (кол. (до 1939) Черн. р-ну)

Красновульське (торф. (1959), 6 км на півд. зах. від смт Чуднів)

Красновъ Ставокъ (бол. (1846–1863), с. Мар’янівка Чиж.)

Красногірка (слоб. (1923) Ємлч. р-ну)

Красногірка (торф. (1959), Корс. р-н)

Красногірка (х. (1923) Ушом. р-ну)

Красногірка (х. (1946) Новобогушівської с.р. Корс. р-ну)

Красногорка (уроч. (1846–1863), с. Бовсуни Лугин.)

Красногорка (х. (1906) Ушом. вол. Жит. пов.)

Красное (уроч. (1846–1863), с. Кочичине Ємлч.)

Красное (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Красное Ладо (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Красной (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Краснопільський (схил (2021–2024), м. Коростень)

Краснополь (слоб. (1846–1863), с. Вигів Горщ.)

Краснорічка (кол. (до 1939) В-В. р-ну)

КраснорЬчка (кол. (1906) Фас. вол. Жит. пов.)

Красноселецький, Красносельці, Красносілка (х. (1939) Щорс. р-ну)

Красносельцы (х. (1906) Чудн. вол. Жит. пов.)

Красносілка (ЗМЗ (2022), Слов. м. г.)

Красноставське (торф. (1959), 7 км на півд. зах. від смт Лугини)

Красношеей Горбокъ (уроч. (1846–1863), с. Білка Ушом.)

Краснянка (х. (1923) Поплн. р-ну)

Красны Горки (уроч. (1846–1863), побл. с. Виступовичі Овр.)

Красный (х. (1846–1863), побл. с. Виступовичі Овр.)

Красный Бор (уроч. (1846–1863), с. Дівошин Овр.)

Красный Бор (уроч. (1846–1863), с. Мацьки Слов.)

Красный-Боръ (уроч. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.)

Красный Боръ (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Красный Боръ (уроч. (1846–1863), с. Катеринівка Чиж.)

Красный-Дворъ (кол. (1906) Рогач. вол. Н-В. пов.)

Красный Кротъ (уроч. (1846–1863), побл. м. Олевськ)

Красный Лугъ (уроч. (1846–1863), Джерело Олев.)

Красный-ЛЬсокъ (уроч. (1846–1863), с. Бобричі Лугин.)

Красный ЛЬсокъ (уроч. (1846–1863), с. Михайлівка Корс.)

Красныща (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Краснѣевъ (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.)

Красуля (слоб. (1906) Смолд. вол. Н-В. пов.)

Красуля (уроч. (1846–1863), с. Катеринівка Чиж.)

Красуля (х. (1946) Дубровської с.р. Баран. р-ну)

Крашене (х. (1923) Мал. р-ну)

Крево (х. (1923) Пот. р-ну)

Кременецкий (х. (1846–1863), побл. с. Виступовичі Овр.)

Кременецкій-Островъ (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Кременецко (уроч. (1846–1863), побл. с. Виступовичі Овр.)

Кременье Брод (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Кремнівське (торф. (1959), 10 км на зах. від смт Лугини)

Кремнянський (став (1988), с. Кремне Лугин. р-ну)

Кремянка (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Крем’янські Покупателі, Крем’янський Покупок, Кремненський Покупець (х. (1923) Лугин. р-ну)

Кренецко (уроч. (1846–1863), с. Тхорин Слов.)

Креницко (уроч. (1846–1863), с. Дуби Слов.)

Крестъ (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Крѣпость, Замок (район (2021–2024) м. Звягель)

Крива (торф. (1959), 19 км на півн. схід від смт Олевськ)

Крива (уроч. (1846–1863), с. Сушки Ушом.)

Криваль (торф. (1959), 27 км на півд. зах. від смт Ємільчине)

Криваль (уроч. (1846–1863), с. Миколаївка Ємлч.)

Криваль (х. (1846–1863), с. Дубники Грдн.)

Кривальське (торф. (1959), 16 км на півн. схід від смт Ємільчине)

Крива Річка (х. (1923) Мархл. р-ну)

Кривая Нива (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Кривая Нива (уроч. (1846–1863), с. Стовпинка Олев.)

Криве (бол.: (1988) с. Велика Чернігівка Овр. р-ну; (2004) с. Голубин Дзерж. р-ну)

Кривелів (х. (1924) Пот. р-ну)

Кривецкое (бол. (1846–1863), с. Новий Дорогинь Нар.)

Кривий Поток (х. (1927) Дзерж. р-ну)

Кривичъ (пот. (1846–1863), с. Радовель Олев.)

Кривобагнівське (торф. (1959), 6 км на півн. схід від смт Дзержинськ)

Кривоградь (торф. (1959), 31 км на півн. схід від смт Олевськ)

Кривоє Руды (уроч. (1611) побл. м. Житомир)

Кривой-Олесъ (уроч. (1846–1863), с. Йосипівка Чоп.)

Криволядо (уроч. (1846–1863), с. Прилуки Овр.)

Кривоносъ (уроч. (1846–1863), с. Лісівщина Ушом.)

Кривоспит (уроч. (1928) Грдн. р-ну)

Кривотинъ (слоб. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Кривулька (уроч. (1846–1863), с. Копище Олев.)

Кривуля (уроч. (1846–1863), с. Ягодинка Пул.)

Кривуха (х. (до 1921) Троян. р-ну)

Кривці (уроч. (1935) Черв. р-ну)

Кривці (уроч. (2021–2024), с. Зелена Діброва Курн.)

Кривцы (уроч. (1906) Курн. вол. Н-В. пов.)

Крив’янське (торф. (1959), 10 км на півн. від смт Попільня)

Крижи (уроч. (1846–1863), с. Левковицький Млинок Овр.)

Крижиківське (торф. (1959), 34 км на півд. зах. від смт Олевськ)

Крижоватка (бол. (1989), с. Бондарі Овр. р-ну)

Крижове (дж. (1992), с. Краснопіль Чудн. р-ну)

Крикова (х. (1926) Олев. р-ну)

Крикуха (бол. (1846–1863), с. Катеринівка Чиж.)

Крилинскъ (кол. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Крилинськ (кол. (до 1939) Ємлч. р-ну)

Крилово (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Крим’є (ЗМЗ (2022), Слов. м. г.)

Кримка (х. (1926) Ушом. р-ну)

Кримок (торф. (1959), 14 км на півн. схід від м. Радомишль)

Кримоцьке (торф. (1959), Малинськ. р-ну)

Криниці (бол. (1988), с. Черевки Овр. р-ну)

Криниці (кол. (1960) Н-В. р-ну)

Криниці (х. (1926), Воняйківська с. р. Лугин. р-ну)

Криниці (х. (1926), Остапівська с. р. Лугин. р-ну)

Криницьке (х. (1926) Олев. р-ну)

Криниця (дж.: (1989) побл. с. Васьковичі Корс. р-ну; (1988) с. Нові Велідники Овр. р-ну)

Криниця (х. (1926) Овр. р-ну)

Криниця (х. (1926) Ушом. р-ну)

Криниця Спасівка (дж. (1988), с. Черевки Овр. р-ну)

Криничеве (бол. (1989), с. Бобричі Лугин. р-ну).

Криничка (дж.: (2004) с. Великий Яблунець та Киянка Ємлч. р-ну; (1988) с. Обиходи та Немирівка Корс. р-ну; (1989) смт Лугини; (1988) с. Велика Фосня Овр. р-ну; (1988) с. Ласки Нар. р-ну; (1992) с. Стетківці Чудн. р-ну)

Криничка (дж. (2021–2024), м. Коростень)

Криничка (ППМЗ (2022), Жит. р-н, с. Старий Бобрик)

Криничка (уроч. і ліс біля дж. (2021–2024), Тупальці Брон.)

Криничка (х. (1923) Мал. р-ну)

Кринички (дж.: (1988) с. Бараші Ємлч. р-ну; (1988) с. Сарновичі Корс. р-ну; (2004) бол., с. Любарка Народ. р-ну)

Кринички (х. (1846–1863), с. Магдин Гладк.)

Криничное (уроч. (1846–1863), с. Усолуси Барш.)

Кріуха (х. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Кролівський (колод. (2004), с. Мала Цвіля Н-В. р-ну)

Кропивне (бол. (1887), побл. с. Вільня Корс. р-ну)

Кропивня (х. (до 1960) Корс. р-ну)

Крошенка (х. (1939) Жит. р-ну)

Крошенька (х. (1846–1863), побл. м. Житомир)

Круг (бол.: (1988) с. Киянка Ємлч. р-ну; (1887) на півн.-схід. с. Малий Дивлин Лугин. р-ну)

Круги (бол.: (2004) с. Тхорин Овр. р-ну; (1990) с. Старочуднівська Гута Дзерж. р-ну; (1964) с. Леніне Рад. р-ну; (1990) бол.: 4. м. Коростишів; (1989) с. Бобричі Лугин. р-ну; (2004) с. Леніне Рад. р-ну)

Круги (уроч. (1846–1863), с. Сущани Олев.)

Кругле Багно (торф. (1959), с. Биківка Дзерж. р-ну)

Кругле Болото (х. (1926) Рад. р-ну)

Круглий Лісок (х. (1926) Нар. р-ну)

Круглик (х. (1926) Мал. р-ну)

Кругликове (бол. (1988), с. Радогоща Лугин. р-ну)

Круглівське (торф. (1959), 3 км на півд. схід від м. Коростишів)

Круглое (уроч. (1846–1863), с. Великий Яблунець Ємлч.)

Круглое (уроч. (1846–1863), с. Зубковичі Олев.)

Круглое (уроч. (1846–1863), с. Рясне Бараш.)

Круговцы (уроч. (1846–1863), с. Каленське Корс.)

Кругловосиця (торф. (1959), 41 км на півн. схід від смт Олевськ)

Круглое (уроч. (1846–1863), с. Дубрівка Дубр.)

Круглый (ос. (1846–1863), побл. с. Виступовичі Овр.)

Круглый Лесокъ (уроч. (1846–1863), с. Болярка Ємлч.)

Круглый Лѣсокъ (уроч. (1846–1863), с. Пиріжки Мал.)

Круглыкъ (уроч. (1846–1863), с. Вигів Горщ.)

Круглыкъ (2 уроч. (1846–1863), с. Лугинки Лугин.)

Кругликъ (уроч. (1846–1863), с. Токарів Яр.)

Кругликъ (х. (1846–1863), с. Бовсуни Лугин.) (р.)

Кругликъ-Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Лісобуда Ушом.)

Кругъ (уроч. (1846–1863), с. Забаро-Давидівка Ємлч.)

Кругъ (уроч. (1846–1863), с. Малий Дивлин Лугин.)

Кружева (бол. (1846–1863), с. Середня Рудня Овр.)

Кружевье (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.)

Кружок (уроч. (1846–1863), с. Радогоща Лугин.)

Крук (кол. (до 1939) В-В. р-ну)

Круковскіе Нивы (уроч. (1846–1863), с. Бовсуни Лугин.)

Крупошин (кол. (до 1939), х. (1946-1961) Ємлч. р-ну)

Крупошин (х. (1946) Кривотинської с.р. Ємлч. р-ну)

Крукуха (бол. (1846–1863), с. Андрієвичі Ємлч.)

Круницкій (дв. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.)

Крупеное Дворище (уроч. (1846–1863), с. Зубковичі Олев.)

Крупище (уроч. (1846–1863), с. Жеревці Лугин.)

Крупове (бол. (2004), с. Пугачівка Корс. р-ну)

Крупошинъ (кол. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Крупошинъ (уроч. (1846–1863), с. Кам’яна Гірка Лугин.)

Крупскаго (х. (1906) Рогач. вол. Н-В. пов.)

Крупської (х. (1946) Старовороб’ївської с.р. Мал. р-ну)

Крупчатка (х. (1946) Лугинківської с.р. Лугин. р-ну)

Крута Річка (х. (1926) Ушом. р-ну)

Круте (бол. (1965), м. Коростишів)

Круте (уроч. (1846–1863), с. Купище Ушом.)

Крутиковы Лозы (уроч. (1846–1863), с. Ярунь Яр.)

Крутилка (кол. (1906) Фас. вол. Жит. пов.)

Крутодуб (х. (1926) Олев. р-ну)

Крутой Берегъ (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.)

Крутой Мохъ (уроч. (1846–1863), с. Яблунець Бараш.)

Крутой Яръ (уроч. (1846–1863), с. Ворсівка Мал.)

Круторічка (х. (1926) Олев. р-ну)

Крутосуччя (х. (1925) Корш. р-ну)

Круты (уроч. (1846–1863), с. Повч Лугин.)

Крухевы Волоки (уроч. (1846–1863), с. Білка Ушом.)

Круцеве Болото (х. (1926) Ушом. р-ну)

Круцишина (крин. (2004), с. Меделівка Рад. р-ну)

Круцишине (бол. (2004), с. Меделівка Рад. р-ну)

Круцовський (колод. (2004), с. Лучанки Овр. р-ну)

Круча (дж. (1988), с. Ковалі Корс. р-ну)

Круча (ЗМЗ (2022), Мал. м. г.)

Круча (х. (1926) Ушом. р-ну)

Крученець (кол. (1925) Пул. р-ну)

Крученівське (торф. (1959), 4 км на півд. схід від смт Володарськ-Волинський)

Кручинське (торф. (1959), 8 км на півн. схід від смт Олевськ)

Кручків, Кручка (х. (1923) Пот. р-ну)

Крушина (уроч. (1846–1863), с. Левковицький Млинок Овр.)

Крушина (х. (1926) Олев. р-ну)

Крушинка (уроч. (1846–1863), с. Перебороди Слов.)

Крушинка (уроч. (1846–1863), с. Сущани Олев.)

Крушинка (х. (1926) Олев. р-ну)

Крушинковъ (х. (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Крушники (уроч. (1846–1863), с. Держанівка Олев.)

Крушники (уроч. (1846–1863), с. Киселівка Барш.)

Крушники (уроч. (1846–1863), с. Кораки Овр.)

Крушники (уроч. (1846–1863), с. Малий Дивлин Лугин.)

Крушники (уроч. (1846–1863), с. Радогоща Лугин.)

Крушники (х. (1925) Олев. р-ну)

Крушники (х. (1946) Шевченківської с. р. Чоп. р-ну)

Крушникъ (уроч. (1846–1863), с. Іванопіль Ушом.)

Крушникъ (уроч. (1846–1863), с. Рудня Олев.)

Крушняки (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Миколаївка Ємлч.)

Кручинець (уроч. (1846–1863), с. Сарновичі Корс.)

Крыжа (уроч.(1846–1863), м. Коростень)

Ксаверівка (х. (до 1946) Черн. р-ну)

Ксендзово (бол. (1846–1863), с. Симони Ємлч.)

Ксендзовъ (2 х. (1846–1863), с. Жовтий Брід Ром.)

Ксензовы Гудыща (уроч. (1846–1863), с. Великий Яблунець Ємлч.)

Ксьондзівка (х. (1923) Пул. р-ну)

Ксьондзове (бол. (1990), м. Коростишів)

Куба (куток (2021–2024) м. Звягель)

Кубинський (став (1988), с. Калинівка Народ. р-ну)

Кубло (х. (1926) Слов. р-ну)

Кубльове (бол. (1989), с. Ковалі Корс. р-ну)

Кублы (уроч. (1906), Роман. вол. Н-В. пов.)

Кувейт (кар’єр (2021–2024), с. Нова Борова НБ.)

Кувпакове (бол. (1990), с. Нова Буда Рад. р-ну)

Кудертье (уроч. (1846–1863), с. Стовпинка Олев.)

Кудивы (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Кудрявцева (х. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Кудрявцева (х. (1939) Жит. р-ну)

Кудрявцова Хуторъ (х. (1846–1863), побл. м. Житомир)

Кудьмове (дж. (1989), с. Васьковичі Корс. р-ну)

Кузеньки (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Кузиловщина (уроч. (1846–1863), с. Думинське Овр.)

Кузінки (х. (1926) Олев. р-ну)

Кузнище (місцев., водосх. (2016) м. Малин)

Кузобовъ-Лесокъ (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Кузьковъ-Ставокъ (уроч. (1906), Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Кузьмин (колод. (2004), с. Великі Кліщі Народ. р-ну)

Кузьмінського (колод. (2004), с. Голубин Дзерж. р-ну)

Кузьове (бол. (1989), с. Літки Лугин. р-ну)

Кукове (бол. (1990), с. Заможне Жит. р-ну)

Кулага (бол. (1846–1863), с. Великий Дивлин Лугин.)

Кулага (бол. (1925) с. Великий Дивлин Лугин. р-ну)

Кулеща (х. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Кули (уроч. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.)

Кулижник (х. (1926) Олев. р-ну)

Кулижникъ (уроч. (1846–1863), с. Держанівка Олев.)

Кулижникъ (х. (1906) Біл. вол. Овр. пов.)

Кулики (х. (1846–1863), с. Городець Слов.)

Кулики (х. (1946) Городецької с. р. Слов. р-ну)

Куликова Криниця (крин. (2004), с. Дениші Жит. р-ну)

Куликовская Дуброва (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.)

Куличевы (уроч. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.)

Кулишин (х. (1926) Олев. р-ну)

Кулишівське (торф. (1959), 15 км на півд. зах. від м. Житомир)

Кулишовское Болото (бол. (1846–1863), Ємлч.)

Кулішівка (х. (1946) Шахворостівської с.р. Корш. р-ну)

Кулішівка (х. (до 1952) Корш. р-ну)

Кулішівське (куток (2021–2024) смт. Ємільчине)

Кульмачиха (уроч. (1846–1863), с. Скурати Чоп.)

Кульпачиха (х. (1926) Олев. р-ну)

Культурне (пасов. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Кулыга (уроч. (1846–1863), с. Озеряни Олев.)

Кумарське (бол. (2004), с. Великий Яблунець Ємлч. р-ну)

Кумначине (бол. (2004), с. Мелені Корс. р-ну)

Кунани (кол. (1923) Бараш. р-ну)

Кунаны (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Купель (слоб. (1906) Юр. вол. Овр. пов.)

Купйовасте (бол. (1988), с. Липники Лугин. р-ну)

Куплевате (х. (1923) Мал. р-ну)

Куплевате (х. (1923) Пот. р-ну)

Куплянка (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.)

Купна (уроч. (1846–1863), с. Прилуки Овр.)

Купчанський (став (1988), с. Купеч Корс. р-ну)

Купче (бол. (2004), с. Невгоди Овр. р-ну)

Купье (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Миколаївка Ємлч.)

Куп’я (бол. (1988), с. Бондарівка Корс. р-ну)

Куп’янка (бол. (2004), с. Леніне Радом. р-ну)

Купянки (уроч. (1846–1863), с. Великий Яблунець Ємлч.)

Курган (курган (2021–2024) побл. с. Тупальці Брон.)

Курган (уроч. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.)

Кургани (х. (1923) Пот. р-ну)

Кургани (х. (1946) Курнецької с. р. Черв. р-ну)

Кургани, Грінфельд (х., кол (1935) Черв. р-ну)

Курганка, Курганки (х. (1923) Мал. р-ну)

Курганні Могильники (похов. (2021–2024), м. Коростень)

Кургановье (уроч. (1846–1863), с. Зубковичі Олев.)

Курганці (кол. (до 1939) В-В. р-ну)

Курганці (х. (1928) Пот. р-ну)

Курганцы (уроч. (1846–1863), с. Білошиці Ушом.)

Курганцы (уроч. (1846–1863), с. Ушиця Ушом.)

Курганы (кол. (1906) Курн. вол. Н-В. пов.)

Курганы (уроч. (1846–1863), с. Бовсуни Лугин.)

Курганы (уроч. (1846–1863), с. Горбове Ємлч.)

Курганы (уроч. (1846–1863), с. Давидки Горщ.)

Курганы (уроч. (1846–1863), с. Жабче Ушом.)

Курганы (уроч. (1846–1863), с. Купище Ушом.)

Курганы (уроч. (1846–1863), с. Острожок Бар.)

Курганы (фільв. (1906) Пок. вол. Овр. пов.)

Куренище (х. (1928) Рад. р-ну)

Курень (уроч. (1846–1863), с. Теснівка Брон.)

Кури (бол. (1962), с. Зубковичі Олев. р-ну)

Кури (уроч. (1926) Ємлч. р-ну)

Кириллє (х. (1926) Слов. р-ну)

Куриль (уроч. (1846–1863), с. Слобода Овр.)

Курилы (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.)

Куричиха (уроч. (1846–1863), с. Великий Дивлин Лугин.)

Куричьи Лозы (уроч. (1846–1863), с. Болярка Ємлч.)

Куричьи Ножки (бол. (1846–1863), с. Стара Гута Чиж.)

Курінь (х. (1941) Троян. р-ну)

Курково (уроч. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.)

Курманица (уроч. (1846–1863), с Вереси Жит.)

Курмань (кол. (1906) Жолоб. вол. Н-В. пов.)

Курмань (кол. (1925) Яр. р-ну)

Куровы Горы (уроч. (1846–1863), с. Верхня Рудня Овр.)

Курсова Скала (горб (2021–2024) побл. с. Тупальці Брон.)

Курчицька Гута (х. (1946) Ходурківської с. р. Грдн. р-ну)

Курчицький (ЗМЗ (2022), Чиж. с. г.)

Курьяновъ (х. (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Курьяны (уроч.(1846–1863), м. Баранівка Бар.)

Курятник (орне поле (2021–2024), с. Пулини Пул.)

Курятник (став (1989), с. Новаки Корс. р-ну)

Курятник (тер. с.-г. призн. (2016) м. Малин)

Кур’ятових (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Куры (уроч. (1846–1863), с. Зубковичі Олев.)

Кут (уроч. (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Кутенське (торф. (1959), 23 км на півн. схід від смт Олевськ)

Кутийки (уроч. (1846–1863), с. Озеряни Олев.)

Кутинки (уроч. (1926) Олев. р-ну)

Кутище (х. (1946) Шевченківської с. р. Чоп. р-ну)

Кутківське (торф. (1959), 25 км на півд. зах. від смт Олевськ)

Куток 3-й (урвище й ліс (2016), смт Гранітне Мал.)

Куток 31-й (урвище (2016), смт Гранітне Мал.)

Куток Автоколона (куток (2016) с. Пристанційне Мал.)

Куток Виселки (куток (2016) с. Лумля Мал.)

Куток Парк (куток (2016) с. Українка Мал.)

Кут Совхозний (куток (2016) м. Малин)

Кутузівка, Карла Лібкнехта (кол. (1935) Бараш. р-ну)

Кутузовка (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Кут Шкільний, Школа (куток (2016) м. Малин)

Кутъ (уроч. (1846–1863), с. Діброва Мал.)

Кутъ (уроч. (1846–1863), с. Ушиця Ушом.)

Кутъ (уроч. (1906) Жолоб. вол. Н-В. пов.)

Кутычъ (уроч. (1846–1863), с. Ворсівка Мал.)

Кухарівське (бол. (1988), с. Калинівка Народ. р-ну)

Кухенскіе Лѣски (уроч. (1846–1863), с. Кривотин Ємлч.)

Кухни (уроч. (1846–1863), с. Дубники Грдн.)

Куцій Ставок (бол. (1846–1863), с. Федорівка Брон.)

Куцкій Мохъ (уроч. (1846–1863), с. Купище Ушом.)

Куцове (торф. (1959), 18 км на півн. схід від смт Олевськ)

Куцький Мох (бол. (1925), с. Радогоща Лугин. р-ну)

Кучанське (бол. (2004), с. Леніне Радом. р-ну)

Кучебин (х. (1926) Народ. р-ну)

Кучева (уроч. (1846–1863), с. Червоний Бір Ємлч.)

Кучевського (х. (1923) Троян. р-ну)

Кучеровскіе Печи (уроч. (1846–1863), с. Киянка Барш.)

Кучерове (бол. (1989), с. Чолівка Корс. р-ну)

Кучинська Сажалка (бол. (1988), с. Степанівка Лугин. р-ну)

Кучкове (бол. (2004), с. Мала Цвіля Н-В. р-ну)

Кушмировъ Лугъ (бол. (1846–1863), с. Кропивня НБ.)

Кущове (х. (до 1969) Н-В. р-ну)

Кцынъ (г. (1846–1863), с. Радовель Олев.)

Лава (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Лавки (торф. (1959), у заплаві р. Гірна)

Лавки (уроч. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.)

Лагерь (куток (2016) с. Пристанційне Мал.)

Лагєр (пасов. (2021–2024) побл. с. Тупальці Брон.)

Лагошинъ Лугъ (уроч. (1846–1863), с. Теснівка Брон.)

Лагульськ (кол. (до 1939) Н-В. р-ну)

Ладижино (х. (1926) Олев. р-ну)

Лазарівка (торф. (1959), 0,5 км на півн. схід від смт Брусилів Корш. р-ну; бол., с. Лутівка Рад. р-ну)

Лазница (х. (1906) Норин. вол. Овр. пов.)

Лазнище (уроч. (1846–1863), с. Кожухівка Корс.)

Лазова (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.)

Лазоревщина (зем. (1471), Жит. пов.)

Лазъ (уроч. (1846–1863), с. Сущани Олев.)

Лан (х. (1926) Рад. р-ну)

Лани (уроч. (1846–1863), с. Соколів Курн.)

Ланище (кол. (1925) Довб. р-ну)

Ланівське (торф. (1959), Овр. р-ну)

Ланок (х. (1926) Ушом. р-ну)

Ланокъ (уроч. (1906), Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Ланъ (уроч. (1846–1863), с. Соколів Курн.)

Лапиня Гать (бол. (1846–1863), с. Думинське Овр.)

Ласківці, Ласківський (х. (1923) Овр. р-ну)

Ласковець (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Ласково (уроч. (1846–1863), с. Кочичине Ємлч.)

Ласожада (уроч. (1846–1863), с. Тепениця Олев.)

Лашневъ (уроч. (1846–1863), с. Суховоля Хорош.)

Лашня (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Лебединецъ (уроч. (1906), Ушом. вол. Жит. пов.)

Лебедь (уроч., (1846–1863), с. Королівка, сучас. с. Лебідь Ємлч.)

Лебедь (кол. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Лебідь (кол. (до 1939), х. (1946-1954) Ємлч. р-ну)

Лебідь (х. (1946) Королівської с.р. Ємлч. р-ну)

Леверденка (уроч. (1846–1863), с. Кам’яний Брід Довб.)

Левицкаго (х. (1846–1863), с. Стриєва Стр.)

Левка (торф. (1959), Олев. р-н)

Левкове (бол.: (1989) с Червона Волока Лугин. р-ну; (2004) с. Вишевичі Рад. р-ну)

Левковицький Млинок, Левківський Млин (х. (1926, 1946) Левковицької с. р. Слов. р-ну)

Левков.-Корчунокъ (кол. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Левковские (хх. (1846–1863), с. Ясенець Овр.)

Левковский Млинок (х. (1846–1863), сучас. с. Левковицький Млинок Овр.)

Левковы-Кошары (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Левой Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Сущани Олев.)

Левчиковъ-Хуторъ (уроч. (1906), Грдн. вол. Н-В. пов.)

Леговъ (уроч. (1846–1863), с. Вірля Бар.)

Ледачеболото (уроч. (1846–1863), с. Устинівка Мал.)

Лежебік (торф. (1959), Овр. р-н)

Лезникъ-Луги (кол. (1906) Фас. вол. Жит. пов.)

Лезница (уроч. уроч. (1846–1863), с. Нова Рудня Лугин.)

Лелети (х. (1846–1863), с. Черевки Слов.)

Лелетовы (ост. (1846–1863), с. Бобричі Лугин.)

Лемешівка (х. (1952 р. значиться як х., що підлягає знес.) Жит. р-ну,)

Лемешовка (х. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Лемля (х. (1906) Фас. вол. Жит. пов.)

Ленінська (куток (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Ленінський (став (1992), с. Стетківці Чудн. р-ну)

Леонівка (х. (1946) Розкопано-Могильської с. р. Троян. р-ну)

Леонівка (х. (до 1954) Троян. р-ну)

Леонов (пасов. (2021–2024), с. Замисловичі Олев.)

Леперта (х. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Лес Вязових (ліс (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Лески (уроч. (1846–1863), с. Возничі Слов.)

Лески (х. (1926) Олев. р-ну)

Леськовъ (х. (1906) Ром. вол. Н-В. пов.)

Летники (уроч. (1846–1863), с. Рудня Овр.)

Лешники (бол. (1925), с. Рудня-Миколаївка Ємлч. р-ну)

Лешники (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Миколаївка Ємлч.)

Лещаникъ (уроч. (1846–1863), с. Будки Олев.)

Лещенець (х. (1923) Олев. р-ну)

Лещинье, Лещанье (уроч. (1846–1863), с. Перебороди Слов.)

Лєнін (тер. (2016) м. Малин)

Лєшанка (торф. (1959), Ємлч. р-ну)

Ливин (х. (1928) Рад. р-ну)

Лидовка (кол. (1906) Смолд. вол. Н-В. пов.)

Лизник (х. (1946) Коритищенської с. р. В-В. р-ну)

Лизокъ (х. (1906) Чудн. вол. Жит. пов.)

Лимарське (бол. (2004), с. Зороків Черн. р-ну)

Липенка (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Липецкій (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Липецький (х. (до 1923) Овр. р-ну)

Липина (уроч. (1846–1863), с. Дубники Грдн.)

Липине (бол. (1988), с. Бараші Ємлч. р-ну)

Липица (бол. (1846–1863), с. Хочине Олев.)

Липівка (кол. (до 1939) Черв. р-ну)

Липівка (х. (1946) Корчівської с. р. Черв. р-ну)

Липка (авт. зуп. (2016) м. Малин)

Липки (бол. (1989), с. Сирниця Овр. р-ну)

Липки (майд. (2016), м. Малин)

Липки (уроч. (1846–1863), с. Кривотин Ємлч.)

Липки (уроч. (1846–1863), с. Мацьки Слов.)

Липки (уроч. (1846–1863), с. Переброди Слов.)

Липки (уроч. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Липки (уроч. (1846–1863), с. Прилуки Овр.)

Липки (х. (1926) Слов. р-ну)

Липляки (2 уроч. (1846–1863), с. Лісівщина Ушом.)

Липник (х. (1923) Грдн. р-ну)

Липники (торф. (1959), 8 км на півн. від смт Лугини)

Липники (уроч. (1846–1863), с. Вірля Бар.)

Липники (уроч. (1846–1863), с. Радогоща Лугин.)

Липниківське (торф. (1959), Олев. р-н)

Липникъ (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Липникъ (х. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Липницька Гора (х. (1924) Ушом. р-ну)

Липницький (ЗМЗ (2022), Лугин. м. г.)

Липнище (уроч. (1846–1863), с. Мединівка Корс.)

Липнівське (торф. (1959), 8 км на півн. схід від смт Любар)

Липняки (уроч. (1846–1863), с. Лісівщина Ушом.)

Липова Піч (ЗМЗ (2022), Ємлч. с. г.)

Липовец (ос. (1846–1863), побл. с. Виступовичі Овр.)

Липовец (х. (1846–1863), побл. с. Виступовичі Овр.)

Липовець (кол. (1923) Пот. р-ну)

Липовка (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Липовъ Снидъ (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.)

Липский (х. (1846–1863), с. Кам’янівка Гладк.)

Липякъ (уроч. (1846–1863), с. Ксаверів Мал.)

Липянка, Лип’янки (х. (1935) Чоп. р-ну)

Липъяны (уроч. (1846–1863), с. Липляни Чоп.)

Лиса Гора (галяв. в лісі (2021–2024) побл. с. Тупальці Брон.)

Лиса Гора (ЗМЗ (2022), Олев. м. г.)

Лиса-Гора (підвищ. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.)

Лиса Гора (уроч. (1924) Рад. пов.)

Лиса Гора (х. (1926) Олев. р-ну)

Лиса Гора (х. (1941) Корш. р-ну)

Лисичинь (х. (1926) Олев. р-ну)

Лисичье (уроч. (1846–1863), с. Городець Слов.)

Лисище (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.)

Лиски (кол. (1846–1863), с. Зубринка, сучас. с. Ліски Хорош.)

Лиски (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Лиски (уроч. (1846–1863), с. Левковицький Млинок Овр.)

Лисовських (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Лисовцы (уроч. (1846–1863), с. Возничі Слов.)

Лисовцы (х. (1906) Пок. вол. Овр. пов.)

Лисовщина (зем. (1471), Жит. пов.)

Лисья (гора (1846–1863), с. Непізнаничі Ємлч.)

Литвинове (бол. (2004) , с. Каленське Корс. р-ну)

Литвинокъ (уроч. (1846–1863), с. Красногірка Ушом.)

Литвичи (уроч. (1846–1863), с. Іванопіль Ушом.)

Литницкая-Гора (х. (1906) Іск. вол. Овр. пов.)

Литовка (уроч. (1846–1863), с. Ганнівка Ємлч.)

Литовка (уроч. (1846–1863), с. Іванопіль Ушом.)

Литовцы (уроч. (1846–1863), с. Діброва Мал.)

Литовщина (уроч. (1846–1863), с. Степанівка Лугин.)

Лиха Волока (торф. (1959), 1 км на півд. схід від смт Олевськ)

Лиха Волька (торф. (1959), смт Олевськ)

Лихачевъ (уроч. (1846–1863), с. Михайлівка Олев.)

Лихачів (х. (1926) Олев. р-ну)

Личмани (х. (до 1946) Овр. р-ну)

Лична-Буда, Буда-Личко (х. (1923) Овр. р-ну)

Личной (х. (1846–1863), с. Кам’янівка Гладк.)

Лідине (торф. (1959), с. Вільшанка Ємлч. р-ну)

Лідівка (кол. (до 1939) Мал. р-ну)

Лідівка (кол. (до 1939) Н-В. р-ну)

Лізок (х. (1927) Дзерж. р-ну)

Ліканорове (бол. (1989), с. Брідок Ємлч. р-ну)

Лікарня, Больница (мрн (2016) м. Малин)

Лікерине (бол. (1988), с. Бараші Ємлч. р-ну)

Ліптов (ЗМЗ (2022), Грдн. с. г.)

Лісаветполе (орне поле (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Лісівська Болярка (слоб. (1926) Ушом. р-ну)

Лісівське (торф. (1959), 7,5 км від смт Баранівка)

Ліски (кол. (до 1939) В-В. р-ну)

Ліски (х. (1926) Лугин. р-ну)

Ліс Над Случчю (ЗМЗ (2022), Ємлч. с. г.)

Лісники (х. (1926) Олев. р-ну)

Лісництво (куток (2016) с. Щербатівка Мал.)

Лісническький (став (1989), с. Виступовичі Овр. р-ну)

Лісничівка (х. (1926) Лугин. р-ну)

Лісобуда (х. (1946) Мойсіївської с.р. Корс. р-ну)

Лісова Болярка (х. (1926) Ушом. р-ну)

Лісова Гора (галявина (2021–2024) побл. с. Тупальці Брон.)

Лісовий Гай (гай (2021–2024), с. Михайлівка Корс.)

Лісовий Поруб (х. (1939) Щорс. р-ну)

Лісові (дж. (1989), с. Гошів Овр. р-ну)

Лісовських (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Лісовці (х. (1923) Слов. р-ну)

Лісок Підгорілий (х. (1926) Олев. р-ну)

Лісопилки (мрн (2016) с. Щербатівка Мал.)

Ліхтарове (бол. (1989), смт Лугини)

Ліщане (бол. (1990), с. Іванівка Мал. р-ну)

Ліщинець (х. (1938) Олев. р-ну)

Лобокъ (уроч. (1846–1863), побл. м. Олевськ)

Лобоцьке (торф. (1959), 0,5 км на схід від смт Олевськ)

Ловище (торф. (1959), 25 км на півд. схід від смт Олевськ)

Ло(в)ко(в)ски(и) Кгру(н)т (земля (1611) побл. м. Житомир)

Логівське (торф. (1959), 4,5 км на півд. схід від смт Баранівка)

Логово (х. (1926) Олев. р-ну)

Лодзянівка (кол. (до 1935) Пул. р-ну)

Лодзяновка (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Лодзяновка Слобока (слоб. (1846–1863), с. Ягодинка Пул.)

Лодойно (бол. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Лоза (бол. (2004), с. Мелені Корс. р-ну)

Лозанове (ЗМЗ (2022), Корс. м. г.)

Лози (торф. (1959), с. Ходорків Поплн. р-ну)

Лози (х. (1923) Пот. р-ну)

Лози Другі (уроч. (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Лози Перші (уроч. (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Лози Треті (уроч. (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Лозиці (торф. (1959), 18 км на півн. зах. від смт Олевськ)

Лозки (торф. (1959), 16 км на півн. схід від смт Олевськ)

Лозки (х. (1926) Олев. р-ну)

Лозковаха (х. (1925) Корш. р-ну)

Лозна (уроч. (1846–1863), с. Дубники Грдн.)

Лозница (уроч. (1846–1863), с. Малий Яблунець Ємлч.)

Лозницьке (торф. (1959), 7 км від смт Народичі)

Лозницьківське (торф. (1959), 14 км на півд. зах. від смт Лугини)

Лозниця (торф. (1959), у верхів’ї р. Лозниця, Овр. р-н)

Лозниця (х. (1926) Олев. р-ну)

Лозниця (х. (1926) Слов. р-ну)

Лознищенське (торф. (1959), 2 км на півд. зах. від смт Олевськ)

Лозовато (х. (1926) Олев. р-ну)

Лозовая Корчма (буд. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Лозовита (бол. (1846–1863), с. Рудня-Жеревці Лугин.)

Лозоковъ (бол. (1846–1863), с. Ігнатпіль Овр.)

Лозяна (слоб. (1900), х. (1935) Чоп. р-ну)

Лозянка (уроч. (1846–1863), с. Ушомир Ушом.)

Лозы (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.)

Локотець (х. (1926) Олев. р-ну)

Лологѣево (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Лонки (х. (1926) Пул. р-ну)

Лопатичская (слоб. (1906) Олев. вол. Овр. пов.)

Лопатівка (х. (1923) Троян. р-ну)

Лопатынъ (бол. (1846–1863), с. Варварівка Брон.)

Лосине Топило (бол. (1988), с. Сарновичі Корс. р-ну)

Лосовщина (х. (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Лосьове (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Лоташевка (уроч. (1846–1863), с. Владин Брон.)

Лотовня (уроч. (1846–1863), с. Сорочень Барш.)

Лотоцьке (бол. (2004), с. Кам'яний Брід Корш. р-ну)

Лохниця (х. (1926) Слов. р-ну)

Лошак (х. (1941) Черн. р-ну)

Лошак (х. (1946) Вільської с. р. Черн. р-ну)

Лошкове Багно (бол. (1990), с. Старочуднівська Гута Дзерж. р-ну)

Лубавське (торф. (1959), 25 км на півн. зах. від смт Ємільчине)

Лубчиця (район (2021–2024) м. Звягель)

Лубьяный мохъ (уроч. (1846–1863), с. Осівка Ємлч.)

Лубян. Мостъ (уроч. (1846–1863), с. Тартак Довб.)

Луг (бол. з пасов. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Луг (поле (2021–2024), с. Михайлівка Корс.)

Луг (х. (1923) Пот. р-ну)

Луга (х. (1926) Слов. р-ну)

Лугинські Дубняки (ЗМЗ (2022), Лугин. с. г.)

Лугова (кол. (1935) Н-В. р-ну)

Лугова (кол. (1935) Щорс. р-ну)

Луговая (кол. (1906) Баран. вол. Н-В. пов.)

Луговая (кол. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Луговицьке (торф. (1959), 9,5 км на півд. зах. від смт Черняхів)

Луг Ширина (х. (1846–1863), с. Дуби Слов.)

Лужа (бол. (1989), с. Червона Волока Лугин. р-ну)

Лужки (х. (1926) Олев. р-ну)

Лужкова (крин. (2004), кол. с. Рудня-Могилянська Корс. р-ну)

Лужок (уроч. (1846–1863), с. Левковицький Млинок Овр.)

Лузьке (торф. (1959): 8 км від смт Баранівка; 27 км на півд. зах. від м. Н-В. р-ну)

Лука (уроч. (1906), с. Велика Глумча Ємлч.)

Лука (х. (1946) Велико-Глумчанської с. р. Грдн. р-ну)

Лука (х. (до 1954) Ємлч. р-ну)

Лукавець (уроч. (1846–1863), с. Болярка Олев.)

Лукавське (бол. (1990), с. Покостівка Жит. р-ну)

Лукашева (крин. (2004), с. Перга Олев. р-ну)

Лукашишине (бол. (1989), с. Будо-Бобриця Ємлч. р-ну)

Лукерня (х. (1926) Овр. р-ну)

Луки (уроч. (1846–1863), с. Гошів Овр.)

Луки (х. (1923) Корш. р-ну)

Луківське (торф. (1959), 28 км. на півн. схід від смт Олевськ)

Луковецъ (кол. (1906) Мирп. вол. Н-В. пов.)

Луковець (кол. (1941) Баран. р-ну)

Луковець (х. (до 1939) В-В. р-ну)

Луковець (х. (1941) Грдн. р-ну)

Лукоть (уроч. (1846–1863), с. Майдан-Копищенський Олев.)

Луктинське (торф. (1959), 31 км на півн. схід від смт Олевськ)

Лумлянський (ЗМЗ (2022), Мал. м. г.)

Лупасів Хутір (уроч. (1935) Баран. р-ну)

Лутівський (став (2004), с. Лутівка Рад. р-ну)

Лутовецький (став (2004), м. Радомиишль)

Лучва (уроч. (1846–1863), с. Лучанки Слов.)

Лучеев Круг (уроч. (1846–1863), с. Дуби Слов.)

Лучиста (кол. (до 1939) Баран. р-ну)

Лучистая (кол. (1906) Мирп. вол. Н-В. пов.)

Лучиця (уроч. (1846–1863), с. Возничі Слов.)

Лушненкове (бол. (2004), с. Курне Черв. р-ну)

Львовка (бол. (1846–1863), с. Юрове Олев.)

Любахинське (торф. (1959), 11 км на півд. схід від м. Н-В.)

Любахинъ (кол. (1906) Рогач. вол. Н-В. пов.)

Любехинъ (уроч. (1846–1863), с. Івашківка Стр.)

Любин Грудок (орне поле (2021–2024), с. Ушиця Корс.)

Любка (уроч. (1906), Левк. вол. Жит. пов.)

Любовка-Буда (х. (1846–1863), с. Тичків Нар.)

Любодень (торф. (1959), 9 км на півд. зах. від смт Олевськ)

Любодень (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Любохин (кол. (1935) Н-В. р-ну)

Любтов (слоб., х. (1958) Н-В. р-ну)

Любтовъ (слоб. (1906) Грдн. вол. Н-В. пов.)

Любтовъ-Хуторъ (уроч. Грдн. вол. Н-В. пов.)

Людвиківка (кол. (1935) Бараш. р-ну)

Людвиківка (кол. (до 1946) Щорс. р-ну)

Людвиковка (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Людвиковка (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Людвиковка (кол. (1906) Ром. вол. Н-В. пов.)

Людвиновка (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Людвиполь (слоб. (1906) Юр. вол. Овр. пов.)

Людвікове (уроч. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Людгардин (кол. (1935) Н-В. р-ну)

Людгардынъ (кол. (1906) Рогач. вол. Н-В. пов.)

Людмилівка (кол. (1923) Черн. р-ну)

Людмиловка (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Люльчине (бол. (2004), с. Меделівка Рад. р-ну)

Лютичі (х. (1941) Лугин. р-ну)

Лютни (х. (1926) Лугин. р-ну)

Лютовка (уроч. (1846–1863), с. Рудня Олев.)

Люциянівка (кол. (1933) В-В. р-ну)

Люціановка (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Люцова (коп. (2004), с. Пугачівка Корс. р-ну)

Люшківське (бол. (1988), с. Калинівка Нар. р-ну)

Ляда (уроч. (1846–1863), с. Липляни Чоп.)

Лядо (2 уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Лядо (уроч. (1846–1863), с. Лучанки Слов.)

Лядо (уроч. (1846–1863), с. Магдин Гладк.)

Лядо (уроч. (1926) Ємлч. р-ну)

Ляды (уроч. (1846–1863), смт Ємільчине)

Лянбертовъ-Мостъ (х. (1906) В-Ф. вол. Овр. пов.)

Лясовица (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Лясовиця (кол. (1923) Бараш. р-ну)

Ляхівецький (х. (1923) Троян. р-ну)

Ляхівський, Ляховецький (х. (1924) Пот. р-ну)

Ляхова Волока (уроч. (1846–1863), с. Левковицький Млинок Овр.)

Ляхова Колода (уроч. (1846–1863), с. Держанівка Олев.)

Ляхове Селище (х. (1926) Слов. р-ну)

Ляховецкій (ф. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Лящі (уроч. (1928) Рад. р-ну)

Лысая Гора (уроч. (1846–1863), с. Дівошин Овр.)

Лысая Гора (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Миколаївка Ємлч.)

Лысая Гора (уроч. (1846–1863), с. Тепениця Олев.)

Лысая Гора (уроч. (1846–1863), с. Ясенець Овр.)

Лысая-Гора (уроч. (1906) Ушом. вол. Жит. пов.)

Лыски (уроч. (1846–1863), с. Болярка Олев.)

Лысява (фільв. (1906) Ром. вол. Н-В. пов.)

Лысые-Горы (г. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Лысыя Горы (г. (1846–1863), с. Повч Лугин.)

Лысыя Горы (уроч. (1846–1863), с. Мар'янівка Мал.)

Лысыя-Горы (х. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Лычманы (х. (1846–1863), с. Возничі Слов.)

Лычманы (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Лѣски (бол. (1846–1863), с. Великий Яблунець Ємлч.)

Лѣски (уроч. (1846–1863), с. Бараші Барш.)

Лѣски (уроч. (1846–1863), с. Гошів Овр.)

Лѣски (х. (1846–1863), с. Бовсуни Лугин.)

Лѣскова Долина (уроч. (1846–1863), с. Гошів Овр.)

Лѣсна (уроч. (1846–1863), с. Кожухівка Корс.)

Лѣсниковъ (х., (1846–1863), с. Слобода Романівська Брон.)

Лѣсовская-Буда (кол. (1906) Ушом. вол. Жит. пов.)

Лѣсовщина (кол. (1906) Ушом. вол. Жит. пов.)

Лѣсопильный Заводъ (уроч. Грдн. вол. Н-В. пов.)

Лѣсочно (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.)

Лѣшище (уроч. (1846–1863), с. Непізнаничі Ємлч.)

Магданъ-Грязыва (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Магдин (х. (1846–1863), сучас. с. Магдин Гладк.)

Магдин (х. (1946) Липсько-Романівської с.р. Овр. р-ну)

Мадярська (крин. (1988), с. Листвин Овр. р-ну)

Мазараки (х. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Мазараки, Мариська (х. (1939) Жит. р-ну)

Мазуре (бол. (1846–1863), с. Великий Яблунець Ємлч.)

Маіорка при Соколовкѣ (х. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Майдан (х. (1952) Грдн. р-ну)

Майдан-Копищенський (х. (1946) Копищенської с.р. Олев. р-ну)

Майдан Кропивенський, Кропивенський Майдан (х. (1925) Яр. р-ну)

Майданъ (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Майданъ (уроч. (1846–1863), с. Вигів Горщ.)

Майданъ (уроч. (1846–1863), с. Новий Завод Пул.)

Майданъ при д. Просѣкъ (уроч. (1906), Серб. вол. Н-В. пов.)

Майково (бол. (1846–1863), с. Мединівка Корс.)

Майкунове (бол. (1989), с. Бондарі Овр. р-ну)

Майхерівка, Майхрівка-Сильванівка (кол. (1939) Щорс. р-ну)

Майхровка (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Маказан (став (1992), с. Стетківці Чудн. р-ну)

Макарушова (саж. (2004), с. Колодяжне Дзерж. р-ну)

Макове (бол. (1990), с. Вишевичі Рад. р-ну)

Маковець (х. (1926) Ушом. р-ну)

Маковица (кол. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Маковиця (кол. (1923) Н-В. р-ну)

Маковка (уроч. (1846–1863), с. Вигів Горщ.)

Маково Болото (уроч.(1846–1863), м. Житомир)

Маковска (х. (1846–1863), с. Березівка Бер.)

Маковскій (х. (1846–1863), с. Березівка Бер.)

Максимівка (кол. (1930) Н-В. р-ну)

Максимівка (орне поле (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Максимівка (х. (1923) Пот. р-ну)

Максимівська (коп. (2004), с. Каленське Корс. р-ну)

Максимки (х. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Максимове (бол. і торф. (1988), с. Сарновичі Корс. р-ну)

Максимовка-Новая (кол. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Максимовка-Старая (кол. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Мала Климентіївка (х. (1946) Климентіївської с.р. Баран. р-ну)

Мала Климентіївка, Клименталь Другий (х. (1946) Баран. р-ну)

Малахівський Острів (х. (1926) Лугин. р-ну)

Малашки (хх. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Малашки, Малашків (х. (1923) Слов. р-ну)

Малашковъ (х. (1906) Слов. вол. Овр. пов.)

Малая Сабня (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Мале (уроч. (1926) Олев. р-ну)

Малевъ (уроч. с. Забаро-Давидівка Ємлч.)

Мале Канунне (х. (1923) Мал. р-ну)

Малий Груд (х. (1926) Ушом. р-ну)

Малий Ліс (х. (1923) Мал. р-ну)

Малинівка (кол. (до 1939) Мал. р-ну)

Малинівка (куток (2016) м. Малин)

Малинівка (х. (1923) Рад. р-ну)

Малинівський Круг, Круг (перехр. (2016) м. Малин)

Малинка (слоб. (1846–1863), с. Сухарівка Нар.)

Малинникъ (уроч. (1846–1863), с. Великий Дивлин Лугин.)

Малинське (торф. (1959), 31 км на півн. схід від смт Олевськ)

Малі Садки (кол. (1939) Жит. р-ну)

Мал. Кутня (ос. (1846–1863), побл. с. Виступовичі Овр.)

Мал. ЛЊсъ (уроч. (1846–1863), с. Йосипівка Чоп.)

Малоглумчанський (х. (1946) Велико-Глумчанської с. р. Грдн. р-ну)

Малоглумчанський, Хутір 61 Кілометр (х. (до 1954) Грдн. р-ну)

Малое Маковище (уроч. с. Довбиш Довб.)

Малофосенське (торф. (1959), с. Велика Фосня Овр. р-ну)

Малоюрівське (торф. (1959), 12 км на півд. схід від смт Олевськ)

Мал. Перегенъ (уроч. (1846–1863), с. Радовель Олев.)

Мал.-Садки (кол. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Мал. Углище (уроч. (1846–1863), с. Савлуки Мал.)

Мальове (бол. (2004), с. Краснопіль Корс. р-ну)

Мальовничі Скелі (ППМЗ (2022), Жит. р-н, , с. Нова Рудня)

Мальцы (х. (1846–1863), с. Бірківське Овр.)

Мальча (бол. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Мал. Язвинка (пот. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.)

Мал. Ясовець (уроч. (1846–1863), с. Лісівщина Ушом.)

Малый Луктинъ (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.)

Мамрин (х. (до 1939) Корш. р-ну)

Мамукове (бол. (1988), с. Щорсівка Корс. р-ну)

Манин (х. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Манушки (бол. (1846–1863), с. Кишин Олев.)

Мараха (торф. (1959), 13,5 км на півд. схід від с. Словечне Овр. р-ну)

Марачевъ (х. (1846–1863), с. Суємці Бар.)

Маргаловъ Лугъ (уроч. (1846–1863), с. Тупальці Брон.)

Маргаритівка Слобідська, Слобода-Маргаритівка (кол. (1928) Ємлч. р-ну)

Маргаритівка-Цвільська (кол. (1923) Грдн. р-ну)

Маргаритівське (торф. (1959), 12 км на півн. зах. від м. Звягель)

Маргаритовка-Слободская (кол. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Маргаритовка-Цвильская (кол. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Марглі (поле і куток (2021–2024), с. Тупальці Брон.)

Маргульцева (х. (1906) Рогач. вол. Н-В. пов.)

Маренко (уроч. (1846–1863), с. Стара Гута Чиж.)

Марильчина, Велика Марильчина (кол. (до 1928), х (1923) Пот. р-ну)

Марильчина, Мала Марильчина (кол. (до 1928), х (1923) Пот. р-ну)

Маринине (бол. (2004), с. Стара Буда Рад. р-ну)

Маринка (уроч. (1846–1863), с. Тальки Брон.)

Маринка (уроч. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Марино (уроч. (1846–1863), с. Рудня Олев.)

Маріевка (х. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Маріївка (х (1923) Троян. р-ну)

Мар'їн, Мар'їн-Притикальський (кол. (1923) Олев. р-ну)

Марки (с-ще (1846–1863), с. Личмани Гладк.)

Марків (х. (1923) Лугин. р-ну)

Марківка (х. (1946) Старогутянської с.р. Баран. р-ну)

Маркове (дж. (1989), с. Ледбнівка Лугин. р-ну; (1988) бол., с. Бондарівка Корс. р-ну)

Марковъ (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Марковъ (х. (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Марковъ Ставокъ (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.)

Мартине (бол. (2004), с. Меделівка Рад. р-ну)

Мартинівка (кол. (до 1939) Черв. р-ну)

Мартинкове (бол. (2004), с. Пекарщина Черн. р-ну)

Мартиновий Косогор (уроч. (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Мартинча (торф. (1959), 21 км на півн. від смт Олевськ)

Мартыниха (уроч. (1846–1863), с. Тетірка Курн.)

Мартыновка (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Марусине (бол. (2004), с. Курне Черв. р-ну)

Марушівка (кол. (1923) Н-В. р-ну)

Марушовка (кол. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Марценіне (бол. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Марченкове (орне поле (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Марчишине (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Марчуківське (бол. (1990), с. Заньки Рад. р-ну)

Маршино (уроч. (2021–2024), смт Ємільчине)

Марьянинъ (кол. (1906) Піщ. вол. Н-В. пов.)

Марьянка (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Марьяновка (кол. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Марьяновка (фільв. (1906) Ром. вол. Н-В. пов.)

Марьяновка Корчма при с. Лукѣ (корч. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Марьяновка Хут. при Цмоковкѣ (х. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Марьяновка-Яблонецкая (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Марьяновъ Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Андрієвичі Ємлч.)

Мар'ямпіль (слоб. (1923) Олев. р-ну)

Мар'яна (х. (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Мар'янин (кол. (1925) Н-В. р-ну)

Мар'янівка (кол. (1924) Рад. пов.)

Мар'янівка (кол. (до 1925) Пот. р-ну)

Мар'янівка (кол. (1933) В-В. р-ну)

Мар'янівка (кол. (до 1939) Бараш. р-ну)

Мар'янівка (х. (1946) Жадківської с. р. Пот. р-ну)

Мар'янівка (х. (1946) Соболівської с.р. Корн. р-ну)

Мар'янівка-Яблунецька (кол. (1923) Бараш. р-ну)

Мар'янівський (став (1962), с. Леніне Рад. р-ну)

Мар'янка (кол. (1937) Черв. р-ну)

Маска (уроч. (1846–1863), побл. с. Виступовичі Овр.)

Матвеевщина (зем. (1471), Жит. пов.)

Матвієвичі (фільв. (станом на 1911) Слов. р-ну)

Матвѣевичи (фільф. (1906) Пок. вол. Овр. пов.)

Матковиці (х. (1926) Овр. р-ну)

Матлошове (бол. (1988), с. Путиловичі Лугин. р-ну)

Матроське (бол. (1988), с. Радогоща Лугин. р-ну)

Матушевско (уроч. (1846–1863), с. Катюха Брон.)

Мацеєве (бол. (1988), с. Грозине Корс. р-ну)

Мацкий (х. сучас. с. Мацьки Слов.)

Мацьки (х. (1906) Пок. вол. Овр. пов.)

Мацьки (х. (до 1939) Слов. р-ну)

Мацюна (х. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Мачуленка (уроч. Біл. вол. Овр. пов.)

Машерине (х. (1946) Королівської с.р. Корн. р-ну)

Машина (х. (1946) Шахворостівської с.р. Корш. р-ну)

Машковскій (х. (1846–1863), с. Невгоди Овр.)

Машковскія (х. (1846–1863), с. Невгоди Овр.)

Машовъ (уроч. (1846–1863), с. Жеревці Лугин.)

Маювчине (бол. (1989), с. Дружбівка Корс. р-ну)

Медведики (уроч. (2021–2024), с. Замисловичі Олев.)

Медведове, Медведово, Медведівка (слоб. (до 1939) Ємлч. р-ну)

Медведовка (слобода, сучас. с. Медведеве Ємлч.)

Медвѣдовка (уроч. (1846–1863), с. Степанівка Лугин.)

Медвѣдовка (уроч. (1846–1863), с. Літки Лугин.)

Медвѣдовъ (слоб. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Медвежа (х. (1923) Чудн. р-ну)

Медвежголов (уроч. (1846–1863), с. Нивки Овр.)

Медвеже (бол.: (1982) с. Літки Лугин. р-ну; (2004) с. Мала Цвіля Н-В. р-ну)

Медвежі Лози (кол. (1924) Рад. р-ну)

Медвежья Лоза (уроч. (1846–1863), с. Рясне Бараш.)

Медвѣжа (х. (1906) Чудн. вол. Жит. пов.)

Медвѣжи (уроч. (1846–1863), с. Літки Лугин.)

Медвѣжій (х. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Медвѣжій Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Ярунь Яр.)

Медвѣжье (бол. (1846–1863), с. Михайлівка Корс.)

Медвѣжье (уроч. Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Медвѣжье Гала (уроч. с. Велика Глумча Ємлч.)

Медвѣжьи-Лѣски (уроч. (1846–1863), с. Бараші Барш.)

Медвѣжьи Лѣски (уроч. (1846–1863), с. Бобриця Барш.)

Медвѣжья Голова (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.)

Мededов (уроч. (1846–1863), с. Кораки Овр.)

Медотѣжа (ос. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Медъ (уроч. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.)

Медыновая (слоб. (1906) Татар. вол. Овр. пов.)

Меерка (х. (1846–1863), побл. м. Житомир)

Междѣльникъ (уроч. (1846–1863), с. Мала Глумча Ємлч.)

Межемхи (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.)

Межилисъ (х. (1906) Фас. вол. Жит. пов.)

Межилівка (х. (1926) Лугин. р-ну)

Межиріцьке (торф. (1959): 8 км на півд. схід від м. Радомишль; 21 км на півд. зах. від смт Народичі)

Межиріцький (х. (1926) Народ. р-ну)

Межирічка (х. (1926) Слов. р-ну)

Межирічка (х. (до 1946 – Хутір 37-й Кілометр) Ємлч. р-ну)

Межирічка (х. (1946) Підлубівської с.р. Ємлч. р-ну)

Межиріччя (ЗМЗ (2022), Корс. м. г.)

Межихворость (уроч. (1846–1863), с. Симони Ємлч.)

Межлѣски (уроч. (1846–1863), с. Красногірка Ушом.)

Межник (х. (1923) Мал. р-ну)

Меленевскій (х. (1906) Татар. вол. Овр. пов.)

Меленівський, Малиневський (х. (1935) Чоп. р-ну)

Меликовщина (уроч. (1846–1863), с. Корчівка Овр.)

Мельников Луг (уроч. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Мельниково (уроч., смт Ємільчине)

Мельниковъ Лугъ (уроч. (1846–1863), с. Теснівка Брон.)

Мельниковъ Ставокъ (бол.(1846–1863), с. Чміль Ємлч.)

Мельницки (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Мельницький (ЗМЗ (2022), Лугин. с. г.)

Мельниця, Млин (куток (2016) м. Малин)

Мельничиське (торф. (1959), 21 км на півд. схід від м. Звягель)

Мена (уроч. (1846–1863), с. Лучанки Слов.)

Менера (х. (1846–1863), с. Прутівка Ром.)

Мень-Уховъ (уроч. (1846–1863), с. Юрове Олев.)

Мерзлякъ (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Месинберець (уроч. (1846–1863), с. Краснорічка НБ.)

Метільське (торф. (1959), 12,5 км на півд. зах. від смт Ємільчине)

Метлач (уроч. (1846–1863), с. Дуби Слов.) (СМгУ 156)

Метленець (уроч. (1846–1863), с. Леонівка Лугин.)

Метлины (уроч. (1846–1863), с. Перебороди Слов.)

Метлищенське (торф. (1959), 8 км на півн. схід відсмт Олевськ)

Мецковъ (уроч. (1846–1863), с. Курчиця Чиж.)

Мечеть (уроч. Піщ. вол. Н-В. пов.)

Мечиславівка (кол. (1923) Грдн. р-ну)

Мечиславовка (кол. (1906) Грдн. вол. Н-В. пов.)

Мечна (рудня (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Мечулище (уроч. (1846–1863), с. Королівка Ємлч.)

Миздорожа (уроч. (1846–1863), с. Кам’яна Гірка Лугин.)

Мизюкова (крин. (1989), с. Бондарі Овр. р-ну)

Микитова (долина (2021–2024), с. Михайлівка Корс.)

Микитче (ЗМЗ (2022), Олев. м. г.)

Миківське (торф. (1959), 15 км на півд. схід від смт Черняхів)

Миклашовъ-Рогъ (уроч. (1846–1863), с. Мединівка Корс.)

Миколаївка (кол. (1923) Корш. р-ну)

Миколаївка (слоб. (1924) Пот. вол.)

Миколаївка (х. (1923) Троян. р-ну)

Миколаївка Друга (кол. (1935) Н-В. р-ну)

Миколаївка Перша (кол. (до 1939) Н-В. р-ну)

Миколаївський, Миколашівський (х. (1924) Пот. р-ну)

Миколайчикове (бол. (1988), с. Кремне Лугин. р-ну)

Миколине (бол. (1988), с. Бараші Ємлч. р-ну)

Миколинці (дж. (1988), с. Бараші Ємлч. р-ну)

Миколинці (ЗМЗ (2022), Ємлч. с. г.)

Миколки (бол. (1846–1863), с. Рясне Бараш.)

Миколусі (х. (1923) Овр. р-ну)

Микольское (бол. (1846–1863), с. Ушиця Ушом.)

Микольськ (х. (1946) Годиської с.р. Дзерж. р-ну)

Микуланівське (торф. (1959), 7 км на півд. схід від смт Олевськ)

Микуланъ (уроч. (1846–1863), с. Болярка Олев.)

Микулинцы (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Милобожъ (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Милоровы Хатки (х. (1906) Чудн. вол. Жит. пов.)

Мильча (х. (1926) Слов. р-ну)

Милчъ (уроч. (1846–1863), с. Зубівщина Корс.)

Минишине (хатнище (2021–2024) побл. с. Несолонь Брон.)

Минища (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Миньки (торф. (1959), 4,5 км від с. Базар Народ. р-ну)

Миньківський (х. (1924) Пот. р-ну)

Минятков (х. (1926) Олев. р-ну)

Мирецьке (торф. (1959), с. Меделівка Радом. р-ну)

Мирная (кол. (1906) Курн. вол. Н-В. пов.)

Мирне, Фріденсталь (кол. (до 1939) Бараш. р-ну)

Мирополь (кол. (1906) Мирп. вол. Н-В. пов.)

Мироч (х. (1928) Рад. р-ну)

Мироше (торф. (1959), 36 км на півн. схід від смт Олевськ)

Мирча (уроч. (1846–1863), с. Будки Олев.)

Мислобич (бол. (1989), с. Сушки Корс. р-ну)

Мисловичі (ЗМЗ (2022), Корс. м. г.)

Митрин-Нивки (х. (1926) Олев. р-ну)

Митрова (крин. (2004), с. Меделівка Рад. р-ну)

Митровка (кол. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Митрушичине (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Михайлівка (кол. (1923) Бараш. р-ну)

Михайлівка (кол. (до 1923) х. (1946-1954) Жит. р-ну)

Михайлівка (кол. (до 1939) Ємлч. р-ну)

Михайлівка (кол. (до 1939) Олев. р-ну)

Михайлівка (слоб. (до 1923) В-В. р-ну)

Михайлівка (слоб. (до 1939) х. (1946-1954) Ємлч. р-ну)

Михайлівка (х. (1923) Чудн. р-ну)

Михайлівка (х. (1926) Олев. р-ну)

Михайлівка (х. (1946) Денишівської с.р. Жит. р-ну)

Михайлівка (х. (1946) Крилинської с.р. Ємлч. р-ну)

Михайлівське (торф. (1959), 35 км на півд. схід від м. Коростень)

Михайловичі (ЗМЗ (2022), Корс. м. г.)

Михайловка (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Михайловка (кол. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Михайловка (кол. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Михайловка (мрн (2016) м. Малин)

Михайловка (слоб. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Михайловскаго (х. (1846–1863), с. Ставки Хорош.)

Михалевка (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Хочинська Олев.)

Михалець (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Михалки (город (2021–2024) побл. с. Несолонь Брон.)

Михалове (бол. (1988), с. Радогоща Лугин. р-ну)

Михач (бол. (1898), с. Левковичі Овр. р-ну)

Михеївський (ЗМЗ (2022), Грдн. с. г.)

Михенщенське (торф. (1959), 12,5 км на півд. схід від смт Олевськ)

Михоновщина (зем. (1471), Жит. пов.)

Михѣевъ (уроч. (1846–1863), с. Озеряни Олев.)

Михѣище (уроч. (1846–1863), с. Юрове Олев.)

Мицьківка (торф. (1959), 24 км на півн. зах. від м. Звягель)

Мицьківський (ЗМЗ (2022), Чиж. с. г.)

Мичка (х. (1926) Олев. р-ну)

Мишів (х. (1923) Мал. р-ну)

Мишківське (торф. (1959), 16 км на півн. схід від смт Ємільчине)

Мишуры (уроч. (1846–1863), с. Велика Цвіля Ємлч.)

Мілевських (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Мілке (бол. (1989), с. Виступовичі Овр. р-ну)

Мінинський (став (1962), с. Леніне Рад. р-ну)

Мінінський (х. (1923) Рад. р-ну)

Мінінський Фольварк (х. (1923) Рад. р-ну)

Мінне Поле (поле (2016) м. Малин)

Містечко (центр (2021–2024) смт. Ємільчине)

Місюрові Хатки (х. (1939) Щорс. р-ну)

Міщани (куток (2016) м. Малин)

Міщерукове (бол. (1973), смт Попільня)

Млин (став (1988), с. Гуто-Мар’ятин Нар. р-ну)

Млин (х. (1946) Стремигородської с. р. Чоп. р-ну)

Млини (х. (1946) Острожецької с.р. Баран. р-ну)

Млинище (уроч. (1846–1863), с. Баранівка Бар.)

Млинище (х. (1846–1863), с. Дівошин Овр.)

Млинище (х. (1926) Овр. р-ну)

Млинок (став (2004), с. Скочище Корш. р-ну)

Млинок (хх. (1846–1863), с. Лучанки Слов.)

Млинок (х. (1924) Рад. пов.)

Млинок (х. (1926) Слов. р-ну)

Млынищск.-Порубъ (кол. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Млынокъ (уроч. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.)

Млынокъ (уроч. (1906), Жолоб. вол. Н-В. пов.)

Млынокъ (х. (1906) Мирп. вол. Н-В. пов.)

Млынокъ при СельцѢ (уроч. (1906) Фас. вол. Жит. пов.)

Млыны (уроч. Рогач. вол. Н-В. пов.)

Млиныще (х. (1906) Пок. вол. Овр. пов.)

Мовковъ (уроч. (1846–1863), с. Путиловичі Лугин.)

Мовхов (х. (1941) Лугин. р-ну)

Мог. Игоря (уроч. (1846–1863), с. Вороневе Корс.)

Могила (уроч. (1846–1863), с. Щеніїв Висок.)

Могилевка (уроч. (1846–1863), с. Гута-Потіївка Пот.)

Могиленскій (х. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Могили (курган (2021–2024), с. Глибочок НвГ.)

Могили (орне поле (2021–2024), с. Глибочок НвГ.)

Могилянско (уроч. (1846–1863), с. Мар’янівка Чиж.)

Могилка (2 уроч. (1846–1863), с. Іванопіль Ушом.)

Могилы (уроч. (1846–1863), с. Плещівка Корс.)

Могулянка (х. (1926) Лугин. р-ну)

Можарець (х. (1926) Слов. р-ну)

Можарівський (ЗМЗ (2022), Слов. м. г.)

Можаровскаго (уроч. (1846–1863), с. Малий Дивлин Лугин.)

Мозанское (бол. (1846–1863), с. Болотниця Нар.)

Мозинское (уроч. (1846–1863), с. Болотниця Нар.)

Моисеева Полянка (уроч. (1846–1863), с. Липляни Чоп.)

Мойданъ (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.)

Мойлицы (уроч. (1846–1863), с. Юрове Олев.)

Мойсеївське (торф. (1959), 12 км на півд. схід від смт Ружин)

Мойсіївка (кол. (до 1939) Ємлч. р-ну)

Мойсіївка (кол. (до 1939) Корс. р-ну)

Мойсѣевка (бол. (1846–1863), с. Катеринівка Чиж.)

Мойсѣевка (кол. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Мойсѣевка (кол. (1906) Фас. вол. Жит. пов.)

Мокла (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Моклякове (бол. (1990), торф., с. Іванівка Мал. р-ну)

Мокляковскій хуторъ (х., сучас. с. Хутір-Мокляки Ємлч.)

Моклянка (кол. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Мокра Болярка (х. (1926) Олев. р-ну)

Мокрець (кол. (1923) Мал. р-ну)

Мокрець (уроч. (1846–1863), с. Ворсівка Мал.)

Мокровщина (х. (1941) Корш. р-ну)

Мокрый (уроч. (1846–1863), с. Каленське Корс.)

Мокрый (уроч. (1846–1863), с. Радовель Олев.)

Молдавці, Магдальців (х. (1923) Лугин. р-ну)

Молодивка (уроч. (1846–1863), с. Киянка Барш.)

Молодицкое (уроч. (1846–1863), с. Держанівка Олев.)

Молодіївка (дж. (2004), с. Киянка Ємлч. р-ну)

Молокозавод (куток (2016) с. Пристанційне Мал.)

Молотикъ (уроч. (1846–1863), с. Лісівщина Ушом.)

Молотинъ (уроч. (1846–1863), с. Лісівщина Ушом.)

Молочківський (став (1992), с. Стетківці Чудн. р-ну)

Молтынъ (уроч. (1846–1863), с. Лісівщина Ушом.)

Монархи (х. (1906) Пок. вол. Овр. пов.)

Монархи (х. (1923) Слов. р-ну)

Монархов (х. (1846–1863), с. Ясенець Овр.)

Монастирецьке (торф. (1959), 6 км на півд. схід від смт Дзержинськ)

Монастирище (уроч. (1846–1863), с. Липляни Чоп.)

Монастырскій (х. (1906) Піщ. вол. Н-В. пов.)

Морайкова Кресница (уроч. (1846–1863), с. Рясне Бараш.)

Морговського (копанка (2021–2024) побл. с. Несолонь Брон.)

Моргунове (бол. (2004), с. Мелені Корс. р-ну)

Моренко (уроч. (1846–1863), с. Мар’янівка Чиж.)

Моржъ (уроч. (1846–1863), с. Сушки Ушом.)

Морогівська (кол. (1924) Пот. вол.)

Морозове (бол. (1989), с. Бондарі Овр. р-ну)

Морозовий (ЗМЗ (2022), Блкр. с. г.)

Морочинки (х. (1946) Борятинської с.р. Дзерж. р-ну)

Морское (уроч. (1846–1863), с. Нераж Черн.)

Морське (район (2021–2024) м. Звягель)

Мортково (уроч. (1846–1863), с. Барди Корс.)

Морченки (х. (1906) Ром. вол. Н-В. пов.)

Морш (х. (1926) Будко-Собичинської с. р. Олев. р-ну)

Морш (х. (1926) Собичинської с. р. Олев. р-ну)

Москальці (уроч. (2021–2024) побл. с. Несолонь Брон.)

Московський (кар'єр (2021–2024), м. Коростень)

Мостова (бол. (1846–1863), с. Каленське Корс.)

Мостова (бол. (1846–1863), с. Липляни Чоп.)

Мостова (бол. (1887), с. Зубівщина Корс. р-ну)

Мостецъ (потік (1846–1863), с. Майдан-Копищенський Олев.)

Мостища (уроч. (1846–1863), с. Ігнатпіль Овр.)

Мостище (уроч. (1846–1863), с. Болярка Олев.)

Мостище (уроч. (1846–1863), с. Сушки Ушом.)

Мостище (х. (1926) Овр. р-ну)

Мостище (х. (1926) Олев. р-ну)

Мостів'янське (торф. (1959), 14 км на схід від м. Коростень)

Мости (бол. (1989), с. Селезівка Овр. р-ну)

Мостище (став (2004), побл. смт Чуднів)

Мостищенське (торф. (1959), 1,2 км на півд. схід від смт Олевськ; 23 км на зах. від смт Ємільчине)

Мост Калецкий (міст/уроч. (1846–1863), с. Нижня Рудня Овр.)

Мостовая (х. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Мостове (бол. (1925) на схід від Овр. пісковику)

Мостове Озеро (бол. (1846–1863), с. Миролюбів Лугин.)

Мостокъ (уроч. (1846–1863), с. Чміль Ємлч.)

Мосты (брід.(1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Мосты (уроч. (1846–1863), с. Діброва Мал.)

Мостыще (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Мосура (х. (1926) Слов. р-ну)

Мотилі (х. (1946) Омельниківської с.р. Народ. р-ну)

Мотичи (уроч. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.)

Мотоловичи (присілок Грижан (1471), Жит. пов.)

Мотылевъ (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.)

Мох (бол. (1988), с. Літки Лугин. р-ну)

Мохаровъ (х. (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Мохівське (торф. (1959), 6,5 км на півн. зах. від смт Ємільчине)

Мохнатая Лозка (уроч. (1712), Рад. пов.)

Мохове (бол. (1887), с. Слобідка Корш. р-ну)

Мохово болото (уроч. (1846–1863), с. Михіївка Чиж.)

Мохувате (бол. (1988), с. Грозине Корс. р-ну)

Мохъ (бол. (1846–1863), с. Очеретянка Пул.)

Мохъ Гнилинскій (уроч/мох. (1846–1863), с. Іванопіль Ушом.)

Мочалка (бол. (1972), с. Кам’яний Брід Корш. р-ну)

Мочина (уроч. (1846–1863), с. Перга Олев.)

Мочихвост (х. (1923) Н-В. р-ну)

Мочуленка (х. (1926) Овр. р-ну)

Мочулище (уроч. (1846–1863), с. Киселівка Барш.)

Мочульня (х. (до 1956) Овр. р-ну)

Мощанина (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.)

Мощаница (х. (1906) Норин. вол. Овр. пов.)

Мошевское (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Мошевское (уроч. (1846–1863), с. Сущани Олев.)

Мошекіна (бол., с. Сирниця Овр. р-ну)

Мошенський, Мошенські (х. (1923) Овр. р-ну)

Мошки (уроч. (1846–1863), с. Савлуки Мал.)

Мошківський (х. (1926) Ушом. р-ну)

Мошкове (бол. (1988), с. Норинськ Овр. р-ну)

Мошня (х. (1926) Олев. р-ну)

Мощаниця (ЗМЗ (2022), Лугин. с. г.)

Мощаниця (уроч. (1846–1863), с. Нова Рудня Лугин.)

Мощаниця (х. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Мрозова Гребля (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.)

Мудрачекъ (уроч. (1846–1863), с. Бобрицька Болярка Барш.)

Мудрицьке (торф. (1959), 4,5 км на півд. схід від смт Олевськ)

Мудрич-Голушкове (торф. (1959), 6,5 км на півд. зах. від смт Олевськ)

Мудрич, Мудрий (х. (1926) Олев. р-ну)

Мудричь (бол. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Мудричь (пот. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Мудричъ (уроч. Олев. вол. Овр. пов.)

Мужикова Гора (дж. (1962), с. Любовичі Мал. р-ну)

Муквица (уроч. (1846–1863), с. Непізнаничі Ємлч.)

Мура (уроч. (1846–1863), с. Привар Овр.)

Муравище (уроч. (1846–1863), с. Чміль Ємлч.)

Муравня (кол. (1906) Рогач. вол. Н-В. пов.)

Муравьиные Горки (уроч. (1846–1863), с. Личмани Гладк.)

Муравьиные Горки (уроч. (1846–1863), с. Привар Овр.)

Муравьянец (уроч. (1846–1863), побл. с. Виступовичі Овр.)

Муральова (крин. (1998), с. Листвин Овр. р-ну)

Мурашки (уроч. (1846–1863), с. Катюха Брон.)

Мургове (бол.: (1989) с. Волошине Лугин. р-ну; (1988) с. Нова Радча Народ. р-ну)

Муринишине (бол. (1988), с. Мединівка Корс. р-ну)

Муринъ (уроч. (1846–1863), с. Мокляки Ємлч.)

Мурки (уроч., Ушом. вол. Жит. пов.)

Мурловая Лоза (уроч. (1846–1863), с. Ксаверів Мал.)

Мурована ПЬчъ (уроч., смт Городниця)

Муровъякъ (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.)

Мусіїв (став (1969), с. Голубин Дзерж. р-ну)

Мусіївка (х. (до 1960) Жит. р-ну)

Мусіївська (коп. (2004), с. Неділище Ємлч. р-ну)

Мутасовщина (уроч. (1846–1863), с. Сингаї Корс.)

Мутвица (пот.(1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Мутвица (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Мутвиця I (торф. (1959), 14 км на півн. зах. від смт Олевськ)

Мутвиця II (торф. (1959), 31 км на півн. схід від смт Олевськ)

Мухарево, Мухарів (х. (1923) Грдн. р-ну)

Мухаровское (уроч. Грдн. вол. Н-В. пов.)

Мущні (х. (1926) Олев. р-ну)

М’яколовицький Фольварк (х. (1926) Ємлч. р-ну)

Мяколовичи (фільв., Ємлч.)

Мыслятинъ (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Мышаковка (х. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.)

Мышковъ (уроч. (1846–1863), с. Ганнівка Ємлч.)

МЬстны Озера (уроч. (1846–1863), с. Кривотин Ємлч.)

На Болотах (х. (1926) Ушом. р-ну)

На Вирубському (ліс (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Навичен (х. (1926) Олев. р-ну)

Навзачажъ (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.)

Навозне (бол. (2004), с. Новосілки Овр. р-ну)

Навтрени (х. (1926) Олев. р-ну)

Нагилевскій (х. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.)

Нагорнюкова (коп. (1964), с. Киянка Ємлч. р-ну)

Награнича (уроч. (1846–1863), с. Андрієвичі Ємлч.)

Надків (х. (1926) Ушом. р-ну)

Надслучанський (ЗМЗ (2022), Н-В. м. г.)

Над Тетеревом (ЗМЗ (2022), Тетер. с. г.)

Назарівська (крин. (1989), с. Бобричі Лугин. р-ну)

Назаръ (уроч. (1846–1863), с. Жабче Ушом.)

Наймичі, Найдичі (х. (1923) Овр. р-ну)

Накамень (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.)

Накатъ (уроч. (1846–1863), с. Ушиця Ушом.)

Накладье (х. (1846–1863), с. Пугачівка Ушом.)

Накладъ (уроч. (1846–1863), с. Киянка Барш.)

Наклимівське (торф. (1959), 27 км на півн. зах. від смт Ємільчине)

Наклонь (х. (1906) Іск. вол. Овр. пов.)

Наклонь (х. (1940) Корс. р-ну)

На Колгоспі (пасов. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Накорчику (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.)

Накунівське (торф. (1959), 23 км на півд. зах. від смт Ємільчине)

Нанєвская Буда (уроч. (1582) побл. с. Горбулів Рад. р-ну)

На Підгорах (дж. (2004), с.Городець Овр. р-ну)

На Повороті (місце на річці (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

На Полях (х. (1926) Олев. р-ну)

Нараївський Ліс (ліс (2021–2024), с. Ушиця Корс.)

Народицький (х. (1926) Слов. р-ну)

Народычи (слоб. (1846–1863), с. Закусили Нар.)

Нароманасы (уроч. с. Велика Глумча Ємлч.)

Нартовський, Нартовська (х. (1926) Ємлч. р-ну)

Нарцизине (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

На Селі (куток (2016) с. Українка Мал.)

Настромы (уроч. (1846–1863), с. Бірківське Овр.)

Наталиндорфъ (кол., сучас. с. Наталівка Н-В.)

Наталицка Гора (уроч. (1846–1863), с. Майдан-Копищенський Олев.)

Наталицьке (торф. (1959), 35 км на півн. схід від смт Олевськ)

Наталіевка (кол. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Наталіївка, Наталієндорф (кол. (до 1939) Н-В. р-ну)

Наталія (кол. (1906) Курн. вол. Н-В. пов.)

Наталія (кол. (до 1939) Н-В. р-ну)

Наталчин (колод. (2004), с. Великі Кліщі Народ. р-ну)

Наталчина Криничка (дж. (2021–2024), с. Ушиця Корс.)

Наталчине Болото (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Науголъ (уроч. (1846–1863), с. Переброди Слов.)

Науменків (х. (1946) Горбулівської с. р. Пот. р-ну)

Наумівське (торф. (1959), 17 км на півд. зах. Від с. Словечне Овр. р-ну)

Наумове (бол. (1988), с. Бондарі Овр. р-ну)

На Ямі (місце на річці (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Невасове (бол. (1988), с. Нова Радча Народ. р-ну)

Неведижинъ (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Невмержицкій (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Невмержицький (х. (1923) Овр. р-ну)

Невмеритьские (уроч. (1846–1863), с. Левковицький Млинок Овр.)

Невярівка, Неверівка (х. (до 1939) В-В. р-ну)

Невяровка (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Недашок (бол. (2004), с. Недашки Мал. р-ну)

Недбаевка (кол. (1906) Курн. вол. Н-В. пов.)

Недобів, Недобор (х. (1923) Пот. р-ну)

Нежемля (уроч. с. Кочичине Ємлч.)

Неживчина (уроч. (1846–1863), с. Острожок Бар.)

Незаможник (х. (1926) Грдн. р-ну)

Незаможник (х. (1946) Радомишльської с. р. Рад. р-ну)

Незарочскій Мох (уроч. (1846–1863), с. Іванопіль Ушом.)

Незнаніж (х. (1946) Вишевицької с. р. Рад. р-ну)

Нейгейм Другий (кол. (до 1946) Мархл. р-ну)

Нейдорфъ (кол. (1846–1863), с. Солдирі Хорош.)

Нейманівка (кол. (до 1946) Бараш. р-ну)

Неймановка (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Некраші (х. (1926) Ушом. р-ну)

Некрополь (поховання (2021–2024), м. Коростень)

Немелянка (слоб. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Немецк. (кол. (1846–1863), с. Топорище Хорош.)

Немиваківське (торф. (1959), 26 км на півд. зах. від м. Коростень)

Немильня (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Немилянка (слоб. (1923) Н-В. р-ну)

Немилянківське (торф. (1959), 17 км на півд. схід від м. Звягель)

Нераж, Хутір при с. Неряж (х. (1923) Пот. р-ну)

Неражъ (уроч., сучас. с. Нераж Черн.)

Несолонське (поле (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Нестерівська Лоза (бол. (2004), с. Черн. р-ну)

Нетребовка (уроч., Левк. вол. Жит. пов.)

Нехворощ (слоб. (1923) Бараш. р-ну)

Нехворощъ (уроч. (1846–1863), с. Тростяниця Мал.)

Нехворощъ (уроч. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Нива (уроч. (1846–1863), с. Кожухівка Корс.)

Нива (уроч. (1906), Лугин. вол. Овр. пов.)

Нивавське (торф. (1959), 22 км на півн. від смт Олевськ)

Нивка (х. (1928) Рад. р-ну)

Нивецкое Гало (уроч. (1846–1863), с. Нивки Овр.)

Нивки (2 уроч. (1846–1863), с. Білошиці Ушом.)

Нивки (уроч. (1846–1863), с. Васьковичі Корс.)

Нивки (уроч. (1846–1863), с. Киянка Барш.)

Нивнівське (торф. (1959), 5,5 км на півн. схід від смт Баранівка)

Нивы (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Нижнє Огороднє (торф. (1959), 21 км на півн. зах. від с. Словечне Овр. р-ну)

Нижній (стави: (1989) с. Побичі Овр. р-ну; (1988) с. Криве Поплн. р-ну)

Нижньопобицький (став (2004), с. Сирниця Овр. р-ну)

Нижняя Гать (уроч. (1846–1863), с. Середня Рудня Овр.)

Низкое (уроч. (1846–1863), с. Давидки Горщ.)

Низова Гряда (х. (1846–1863), с. Бовсуни Лугин.)

Низове (бол. (2004), с. Жерев Народ. р-ну)

Низъ (уроч. (1846–1863), с. Мала Глумча Ємлч.)

Никитино (кол. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Никитино (слоб. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Никитовъ (х. (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Никовське (бол. (2004), с. Голубієвичі Народ. р-ну)

Никодимівка (х. (1846–1863), с. Осичне Довб.)

Никодимівка (х. (1939) Щорс. р-ну)

Никодимовка (х. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Николаевка 1-я (кол. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Николаевка 2-я (кол. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Николинъ Камень (уроч. (1846–1863), с. Велика Цвіля Ємлч.)

Николицкое (бол. (1846–1863), с. Білка Ушом.)

Николуси (х. (1846–1863), с. Прилуки Овр.)

Николусовъ (х. (1906) Пок. вол. Овр. пов.)

Никольскій (х. (1906) Чудн. вол. Жит. пов.)

Никольское (уроч. (1846–1863), с. Держанівка Олев.)

Никупъ (уроч. (1846–1863), с. Дубники Грдн.)

Нитине (кол. (1923) Ємлч. р-ну)

Нитине (слоб. (до 1939) Ємлч. р-ну)

Нитовка при Крош. (х. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Німець (дж. (1989), с. Леонівка Лугин. р-ну)

Німецька (кол. (1923) Мал. р-ну)

Німецька Лука (уроч. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Німецька Руда (х. (1928) Корш. р-ну)

Німеччина-Ямне, Німецька Ямна, Німеччина (кол. (1923) Пот. р-ну)

Німці, Немці (х. (1952) Хуторо-Гошівська с. р. Овр. р-ну)

Нова Баня (мрн (2016) м. Малин)

Нова Болярка (х. (1946) Здань-Болярської с.р. Жит. р-ну)

Нова Борисівка (кол. (1928) Ємлч. р-ну)

Нова Вигода (х. (1946) Гадзинської с.р. Жит. р-ну)

Нова Вигода (х. (до 1954) Жит. р-ну)

Нова Вікторівка (кол. (1923) Бараш. р-ну)

Нова Глафірівка, Глафірівка (кол. (1928) Ємлч. р-ну)

Нова Гребля (х. (1924) Рад. р-ну)

Нова Гребля (х. (станом на 1926 р. на обл. не знач.) Корн. вол.)

Нова Каролінка (кол. (1923) Бараш. р-ну)

Новаківське (торф. (1959), 12,5 км на півн. зах. від смт Лугини)

Нова Крошня (х. (1946, до 1954) Крошнянсько-Другої с.р. Жит. р-ну)

Нова, Нейдорф (кол. (1923) Грдн. р-ну)

Нова Олександрівка (кол. (1935) Черв. р-ну)

Нова Ржадківка (кол. (1923) Н-В. р-ну)

Нова-Рудня (кол. (1906) Курн. вол. Н-В. пов.)

Нова Рудня (кол. (1935) Черв. р-ну)

Нова Софіївка (кол. (1923) Ємлч. р-ну)

Новацьке (торф. (1959), 16 км на півн. зах. від м. Житомир)

Новая (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Новая (кол. (1906) Грдн. вол. Н-В. пов.)

Новая-Викторовка (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Новая-Софіевка (кол. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Нове (бол. (2004), с. Дениші, Жит. р-ну)

Нове Газове (куток (2016) м. Малин)

Нове Джерело (дж. (1989), с. Липки Поплн. р-ну)

Нове Єврейське Кладбище (кладов. (2016) м. Малин)

Нове Життя (х. (1946) Нововороб'ївської с.р. Мал. р-ну)

Нове Становище (х. (1926) Народ. р-ну)

Нове Строєння (х. (1923) Овр. р-ну)

Нове Шарне (х. (1923) Овр. р-ну)

Новий (х. (1946) Новоруднянської с.р. Жит. р-ну)

Новий (х. (1952) Жит. р-ну)

Новий Базар / Ринок (куток (2016) м. Малин)

Новий Кар’єр (кар’єр (2016) м. Малин)

Новий Кар’єр (кар’єр (2021–2024), с. Михайлівка Корс.)

Новий Посів (нива (2021–2024), с. Михайлівка Корс.)

Новий Ставок (став (1992), с. Карпівці Чудн. р-ну)

Новий Тартак (х. (1929) Корш. р-ну)

Новий Хмерин (кол. (1923) Грдн. р-ну)

Новий Хмерин (х. (1946) Ілляшівської с. р. Грдн. р-ну)

Новики (слоб. (1906) Біл. вол. Овр. пов.)

Новин (х. (1926) Ємлч. р-ну)

Новини (х. (1926) Олев. р-ну)

Новини (х. (1946) Великолугівської с.р. Довб. р-ну)

Новинське (торф. (1959), 22 км на півн. схід від смт Олевськ)

Новины (кол. (1906) Курн. вол. Н-В. пов.)

Новины (уроч. (1846–1863), с. Забаро-Давидівка Ємлч.)

Новины (уроч. (1846–1863), с. Корчівка Овр.)

Новины (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.)

Новины (уроч. (1846–1863), с. Сущани Олев.)

Новины (уроч. (1846–1863), с. Тетірка Курн.)

Новицьке (бол. (1959), с. Брідок Ємлч. р-ну)

Нові Березники (кол. (1923) Грдн. р-ну)

Нов. Мельники (х. (1846–1863), с. Тичків Нар.)

Ново-Білківський (х. (1924) Рад. р-ну)

Новоборівське (водосхов. і гребля (2021–2024), с. Нова Борова НБ.)

Новоборівський (ЗМЗ (2022), Н-Б. с. г.)

Новобратське (х. (1939) Чоп. р-ну)

Новобратське (х. (1946) Барвінківської с. р. Чоп. р-ну)

Новое-Строеніе (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Ново-Зв’ягель (х. (1923) Н-В. р-ну)

Ново-Зеленая (кол. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Новокорецький Шлях (х. (1935) Н-В. м. р.)

Новоронев (х. (1926) Слов. р-ну)

Новоселецкая (слоб. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Новоселиця (х. (1946) Кам’янської с.р. Жит. р-ну)

Новоселки (слоб. (1846–1863), с. Болотниця Нар.)

Новоселянський (став (1988), с. Калинівка Народ. р-ну)

Новосілка (х. (1924) Пот. р-ну)

Ново-Спасскій (х. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Ново-Щаслива (кол. (1923) Баран. р-ну)

Нов. Превар (х., сучас. с. Привар Овр.)

Новый Майданъ (уроч. (1846–1863), с. Велика Цвіля Ємлч.)

Новыя-Непознаничи (кол. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Нодрадинъ (уроч. (1846–1863), с. Вірівка Ємлч.)

Ножка (уроч. (1846–1863), с. Юрове Олев.)

Ножка (х. (1926) Олев. р-ну)

Нозыце (уроч. (1846–1863), с. Явне Бар.)

Нокотъ (уроч. с. Прутівка Ром.)

Норбут (х. (1846–1863), с. Дубовий Гай Овр.)

Нориⁿскиᵘ Кгрунт (земля (1590) побл. м. Норин)

Норовы (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Хочинська Олев.)

Носкова Волока (уроч. (1846–1863), с. Симони Ємлч.)

Ночевки (уроч. (1846–1863), с. Словечне Слов.)

Нурберишине (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Няжна (торф. (1959), 13,5 км на півд. від смт Олевськ)

Нывецкій (уроч. (1846–1863), с. Дубники Грдн.)

Нѣмировскій (х. (1846–1863), с. Гошів Овр.)

Нѣмировщина (уроч. (1846–1863), с. Немирівка Корс.)

Нѣмывака (бол. (1846–1863), с. Радогоща Лугин.)

Оберки (бол. (1846–1863), с. Думинське Овр.)

Обишень (х. (1926) Олев. р-ну)

Обищанське (торф. (1959), 10 км на півн. схід від смт Олевськ)

Обище (уроч., сучас. с. Обище Олев.)

Облітківський (х. (1923) Пот. р-ну)

Обозынъ (уроч. (1846–1863), с. Чміль Ємлч.)

Оболоннє (х. (1926) Слов. р-ну)

Оборки (бол. (1846–1863), с. Радовель Олев.)

Оборки (уроч. (1846–1863), с. Середи Ємлч.)

Оборок (х. (1923) Мал. р-ну)

Обрив (провалля (2021–2024), с. Михайлівка Корс.)

Обурок (х. (1926) Овр. р-ну)

Обурокъ (уроч. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Обурокъ (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Об’їздівське (торф. (1959), 27 км на півд. зах. від смт Олевськ)

Оводня (торф. (1959), с. Криве Поплн. р-ну)

Овратинське (торф. (1959), 8 км на півд. схід від смт Любар)

Овруцька (ППМЗ (2022), Овр. м. г.)

Овруцький (парк (2022), м. Овруч)

Овруцький Заповідник (заповідн. (2021–2024), с. Михайлівка Корс.)

Овруч (торф. (1959), 12 км на півн. зах. від м. Овруч)

Овручъ (х. (1906) Овр. пов.)

Овсійовье (бол. (1989), с. Велика Чернігівка Овр. р-ну)

Овсяни (х. (1926) Лугин. р-ну)

Овчарня (уроч.(1846–1863), с. Ємільчине)

Овчинка (уроч. (1846–1863), с. Переброди Слов.)

Оглобельки (х. (1846–1863), с. Бовсуни Лугин.)

Огнивное (уроч. (1846–1863), с. Писарівка Хорош.)

Огнівель (уроч. (1846–1863), с. Пояски Олев.)

Огнівель (уроч. (2021–2024), с. Замисловичі Олев.)

Огнівель (х. (1923) Олев. р-ну)

Одарчина (заглибл. у річці (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Оденки (уроч. (1846–1863), с. Верхня Рудня Овр.)

Одринища (х. (1926) Слов. р-ну)

Одринищи (уроч. (1846–1863), с. Перга Олев.)

Ожгів (х. (до 1952) Баран. р-ну)

Ожигів (х. (1946) Биківської с.р. Довб. р-ну)

Ожог (бол. (1964), кол. с. Новина Ємлч. р-ну)

Ожоговъ (х. (1906) Чудн. вол. Жит. пов.)

Оземино (уроч. (1846–1863), с. Купеч Корс.)

Озера (торф. (1959), 23 км на півн. зах. від смт Попільня)

Озерище (бол. (1988), с. Ласки Народ. р-ну)

Озеро (став (1990), с. Піщаниця Овр. р-ну; (2004) бол., с. Невгоди Овр. р-ну)

Озеро Князево (оз./уроч. (1846–1863), побл. с. Виступовичі Овр.)

Озерці (х. (1926) Олев. р-ну)

Озерцівське (торф. (1959), 12 км на півд. схід від смт Попільня)

Озерцы (бол. (1846–1863), с. Юрове Олев.)

Озірці (бол. (2004), с. Стрижівка Корш. р-ну)

Озлы (уроч. (1846–1863), с. Пояски Олев.)

Озомове (бол. (1988), с. Гуто-Мар'ятин Народ. р-ну)

Окілок (кол. (до 1939) Черн. р-ну)

Окольниче (бол. (1988), с. Калинівка Народ. р-ну)

Окопана (уроч. (1846–1863), с. Рудня Олев.)

Окопанівське (торф. (1959), 19 км на схід від смт Олевськ)

Окриня (бол. (1925) на зах. від Овр. пісковику)

Окручиваное болото (уроч. (1846–1863), с. Вишківка Чиж.)

Окрыня (уроч. (1846–1863), с. Жеревці Лугин.)

Оксьонове (бол. (1962), с. Меделівка Рад. р-ну)

Оксюха (бол. (1925) на півдні Овр. пісковику)

Окульаза (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Олевський (ЗМЗ (2022), Олев. м. г.)

Олевское (бол. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Олевське (бол. (1990), с. Кремне Лугин. р-ну; (1959) торф., при смт Олевськ)

Олевсько (х. (1923) Олев. р-ну)

Олександрів (х. (до 1954) Овр. р-ну)

Олександрівка (кол. (до 1939) В-В. р-ну)

Олександрівка (кол. (до 1946) Ємлч. р-ну)

Олександрівка (х. (1946) Малокозарської с.р. Дзерж. р-ну)

Олександрівка, Ново-Олександрівка, Олександрів (кол. (1923) Олев. р-ну)

Олександрівка Тесновецька, Олексіївка Тесновецька (кол. (1935) Н-В. р-ну)

Олександрівка Федоровецька, Олексіївка Федоровецька (кол. (1935) Н-В. р-ну)

Олександрія (кол. (1933) В-В. р-ну)

Олексине (торф. (1959), 6 км на півн. від смт Ємільчине)

Олексинъ (уроч. (1846–1863), с. Вигів Горщ.)

Олексіївка (кол. (1923) Корш. р-ну)

Олексіївка (кол. (1925) Яр. р-ну)

Олексіївка (кол. (1935) Черв. р-ну)

Олексіївка-Броницька, Олександрівка-Броницька (кол. (1935) Н-В. р-ну)

Олексы (бол. (1846–1863), с. Вигів Горщ.)

Олендерщина (х. (1923) Троян. р-ну)

Оленины Рожки (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Хочинська Олев.)

Оленипиське (торф. (1959), 26 км на півн. схід від смт Олевськ)

Оленячі Ріжки (торф. (1959), 22 км на півн. схід від смт Олевськ)

Олехни (х. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Олехнов (х. (1926) Слов. р-ну)

Олешня (уроч. (1846–1863), с. Радовель Олев.)

Олійникова (крин. (2004), с. Леонівка Жит. р-ну)

Олси (х. (1923) Мал. р-ну)

Ольганівка (кол. (1923) Олев. р-ну)

Ольгино (ЗМЗ (2022), Ємлч. с. г.)

Ольгино (кол. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Ольгино (кол. (1906) Юр. вол. Овр. пов.)

Ольгино (кол. (1928) Ємлч. р-ну)

Ольжині Купальні (ППМЗ (2022), м. Коростень)

Ольжині Купальні (скеля (2021–2024), м. Коростень)

Ольха (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Ольхова (уроч. (1846–1863), с. Осівка Ємлч.)

Ольхова Волока (уроч. (1846–1863), с. Киянка Барш.)

Ольховая-Волока (бол. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Ольховица (уроч. (1846–1863), с. Топільня Лугин.)

Ольховиця (бол. (1925), с. Рудня-Жеревці Лугин. р-ну)

Ольховка (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Ольховка (уроч. (1846–1863), с. Полохачів Овр.)

Ольшанка (бол. (1846–1863), с. Мала Цвіля Чиж.)

Ольшанка (уроч. (1846–1863), с. Лучанки Слов.)

Ольшаны (уроч. (1846–1863), с. Кожухівка Корс.)

Ольшівка (кол. (до 1946) В-В. р-ну)

Ольшовка (кол. (1906) Фас. вол. Жит. пов.)

Олѣсъ (бол. (1846–1863), с. Зеремля Бар.)

Олѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Гошів Овр.)

Омелуське (торф. (1959), 17 км на півд. зах. від смт Лугини)

Омелуша (слоб. (1906, до 1939) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Омелуша (уроч. (1846–1863), сучас. с. Омелуша. Ємлч.)

Омеля (торф. (1959), 8,5 км на півн. зах. від смт Ємільчине)

Омецинщина (х. (1923) Троян. р-ну)

Омецінщина (орне поле (2021–2024), с. Глибочок НвГ.)

Омильне (кол. (до 1946) Дзерж. р-ну)

Омыльное (кол. (1906) Ром. вол. Н-В. пов.)

Ондрове (торф. (1959), 18 км на півн. зах. від с. Словечне Овр. р-ну)

Ониськове (дж. (2004), с. Новина Корс. р- ну)

Онищукова (коп. (1964), с. Киянка Ємлч. р-ну)

Онищукове (бол. (2004), с. Усолуси Ємлч. р-ну)

Ωпалчинскоє (уроч. (1582) побл. м. Черняхів, не існує)

Опанасове (бол. (1988), с. Немирівка Корс. р-ну)

Опанаськове (дж. (2004), с. Новина Корс. р-ну)

Опачинської Садиба (пасов. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Опельня (торф. (1959), 2 км на півд. схід від смт Олевськ)

Ополонське (бол. (1990), с. Нова Буда Рад. р-ну)

Орано (бол. (1846–1863), с. Зеремля Бар.)

Ораное (бол. (1846–1863), с. Лозниця Нар.)

Орелъ (уроч.(1846–1863), с. Зубковичі Олев.)

Оріхове, Оріхівка (х. (до 1939) Корш. р-ну)

Орлик (ос. (1846–1863), побл. с. Виступовичі Овр.)

Орликівське (торф. (1959), 17 км на півд. схід від м. Звягель)

Ормиля (пот. (1846–1863), с. Чижівка Чиж.)

Орѣховъ Лѣсокъ (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.)

Осередки (фільв. (1906) Жолоб. вол. Н-В. пов.)

Оси (х. (1926) Олев. р-ну)

Осиковий Копець (кол. (до 1939) Корш. р-ну)

Осиково (х. (1926) Корш. р-ну)

Осиново (х. (1926) Олев. р-ну)

Осиповка (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Осирське (торф. (1959), 2 км на півд. зах. від смт Любар)

Осиче (бол. (1988), с. Великі Кліщі Народ. р-ну)

Осична (х. (1846–1863), с. Осичне Довб.)

Осичне (х. (1946) Шереметівської с.р. Довб. р-ну)

Осів (х. (1946) Білокриницької с. р. Рад. р-ну)

Осівка (кол. (1935) В-В. р-ну)

Оскарівка (кол. (1923) Бараш. р-ну)

Оскаровка (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Осмковъ (бол. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Осмолець (х. (1926) Олев. р-ну)

Осмоль (уроч. (1846–1863), с. Велика Глумча Ємлч.)

Осмоль (уроч. с. Кочичине Ємлч.)

Осмоляж (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Осне (х. (1926) Слов. р-ну)

Осни (х. (1946) Красносільської с.р. Лугин. р-ну)

Осники (уроч. (1846–1863), с. Дівошин Овр.)

Осники (уроч. (1846–1863), с. Михайлівка Корс.)

Осники (уроч. (1846–1863), с. Шоломки Овр.)

Осничекъ (уроч. (1846–1863), с. Давидки Горщ.)

Оснівське (торф. (1959), 9 км від смт Лугини)

Осное (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.)

Осное (х. (1906) Ром. вол. Н-В. пов.)

Осны (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Осов (уроч. (1846–1863), с. Ясенець Овр.)

Осов (х. (1926) Олев. р-ну)

Осова (кол. (1906) Мирп. вол. Н-В. пов.)

Осова (кол. (до 1939) Мархл. р-ну)

Осовець (бол. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Осовець (уроч.(1846–1863), м. Олевськ)

Осовець (уроч. (1846–1863), с. Пояски Олев.)

Осовецька (кол. (станом на 1924 на обл. не знач) Рад. р-ну)

Осовка (кол. (1846–1863), с. Зубринка Хорош.)

Осовка (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Осово (бол. с. Стрибіж Пул.)

Осовое (уроч. (1906) Жолоб. вол. Н-В. пов.)

Осовок (х. (1926) Олев. р-ну)

Осовцівське (торф. (1959), 3 км на півн. від смт Брусилів Корш. р-ну)

Осовъ (пот. (1846–1863), с. Жубровичі Олев.)

Осовъ (уроч. (1846–1863), с. Гошів Овр.)

Осовъ (уроч. (1846–1863), с. Топільня Лугин.)

Осоха (уроч. (1846–1863), с. Підлуби Ємлч.)

Осоцкое (бол. (1846–1863), с. Забаро-Давидівка Ємлч.)

Осоцьке (торф. (1959), 28 км на півн. зах. від смт Ємільчине)

Остапівське (бол. (1988), с. Кремне Лугин. р-ну)

Остапова (коп. (2004), с. Великі Кліщі Народ. р-ну)

Остапове (бол. (1988): с. Киянка Ємлч. р-ну; (1988) с. Болотниця Народ. р-ну)

Остичин Камень (уроч. (1846–1863), с. Бігунь Слов.)

Острів (луг (2021–2024), с. Замисловичі Олев.)

Острів (х. (1926) Народ. р-ну)

Острів (х. (1926) Слов. р-ну)

Острів (х. (1928) Рад. р-ну)

Острівка (кол. (1935) В-В. р-ну)

Острівківське (торф. (1959), 24 км на півд. зах. від смт Олевськ)

Острівне (бол. (2004), с. Славенщина Народ. р-ну)

Острівське (торф. (1959), 3 км на півд. зах. від м. Малин; 24 км на півд. зах. від смт Олевськ)

Остров (куток (2016) м. Малин, колишнє с. Острів)

Остров (уроч. (1846–1863), с. Нова Рудня Лугин.) (СМгУ 164, 20,6)

Остров (х. (1926) Олев. р-ну)

Остров Великий (уроч./ос. (1846–1863), с. Слобода Овр.)

Остров Космин (ос. (1846–1863), с. Кам’янівка Гладк.)

Остров Стовпечно (х. (1846–1863) побл. м. Овруч)

Остров Столпечно (х. (1846–1863), с. Кам’янівка Гладк.)

Остров Тарасов (ос./уроч. (1846–1863), с. Лучанки Слов.)

Острова (торф. (1959), 5,5 км на півд. зах. від смт Брусилів Корш. р-ну)

Острова (уроч. (1846–1863), с. Лучанки Слов.)

Островецинське (торф. (1959), 17 км на півн. схід від смт Олевськ)

Островка (кол. (1846–1863), с. Зубринка Хорош.)

Островка (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Островки (х. (1926) Олев. р-ну)

Островок (бол. (1988), с. Радогоща Лугин. р-ну)

Островокъ (уроч. (1846–1863), с. Городище Н-В.)

Островського (парк (2021–2024), м. Коростень)

Островці (х. (1926) Слов. р-ну)

Островцы (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Островье (уроч. (1846–1863), с. Ясенець Овр.)

Островья (х. (1906) Пок. вол. Овр. пов.)

Островъ (бол. (1846–1863), с. Кожухівка Корс.)

Островъ (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Островъ (уроч. (1846–1863), с. Середи Ємлч.)

Островъ (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Островъ-Залозье (ос. (1846–1863), с. Миролюбів Лугин.)

Островъ-Стовпечно (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Остронь (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Остронь (кол. (1933) В-В. р-ну)

Остромцы (уроч. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.)

Оступець (бол. (1846–1863), с. Нараївка Ємлч.)

Отаманське (торф. (1959) на схід від смт Дзержинськ)

Оторчинъ (уроч. (1846–1863), с. Киянка Барш.)

Отруби, Отрубний Участок (х. (1923) Пот. р-ну)

Охримові землі (уроч. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Очеревщина (бол. (1926), Корс. р-н)

Очеревшина (уроч. (1846–1863), с. Купище Ушом.)

Очережовий Луг (бол. (1925), с. Радогоща Лугин. р-ну)

Очережовой-Лугъ (уроч. (1846–1863), с. Літки Лугин.)

Очерет (торф. (1959), с. Липки Поплн. р-ну)

Очеретівське (торф. (1959), 5,5 км на півн. схід від смт Баранівка)

Очеретовате (х. (1926) Народ. р-ну)

Очеретове (бол. (1989), с. Красносілка Лугин. р-ну)

Очеретувате (бол. (2004), с. Ходаки Корс. р-ну)

Очеретянка (уроч. (1846–1863), с. Ужачин Брон.)

Очеретянскій (х. (1846–1863), с. Очеретянка Пул.)

Очерешки (уроч. (1846–1863), с. Білка Ушом.)

Очисні Нові (куток (2016) м. Малин)

Ощерское (бол. (1846–1863), с. Дівошин Овр.)

Ощипівка (х. (1925) Троян. р-ну)

Павликов (х. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Павликовка (х. (1926) Слов. р-ну)

Павликовъ Лѣс (уроч. (1846–1863), с. Михайлівка Олев.)

Павлинівка (х. (1929) Волод. р-ну)

Павлів Лісок (х. (1923) Мал. р-ну)

Павлівська (крин. (1990), с. Перга Олев. р-ну)

Павлівське (торф. (1959), 14 км на півд. зах. від смт Пулини)

Павлічки (х. (1926) Слов. р-ну)

Павлове (бол. (1988), с. Бондарівка Корс. р-ну)

Павлове (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Павловичи-Колесники (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Павловка (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Павлорудка (фільв. (1846–1863), с. Рудня-Жеревці Лугин.)

Павлушкове (бол. (1988), с. Каленське Корс. р-ну)

Павшанка (х. (1939) Жит. р-ну)

Падівське (торф. (1959), 29 км на півн, схід від смт Олевськ)

Падъ-Въюнищенъ (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.)

Пайки (бол. (1988), с. Листвин Овр. р-ну)

Паків (х. (1923) Корш. р-ну)

Паковскаго (х. (1906) Ром. вол. Н-В. пов.)

Пакунъ (уроч. (1846–1863), с. Теснівка Брон.)

Палатцы (бол. (1846–1863), с. Горбове Ємлч.)

Палівське (торф. (1959), 6 км на півн. від смт Лугини)

Панасове (дж. (1988), с. Сарновичі Корс. р-ну)

Пандиливщина (луг (2021–2024), с. Ушиця Корс.)

Панскій-Ставокъ (кол. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Панська Гора (уроч. (2021–2024), м. Житомир)

Панська Дорога (част. дороги (2021–2024), с. Кропивня Брон.)

Панська Келія (бол. (2004), с. Селезівка Овр. р-ну)

Панська Криниця (дж. (1988), с. Черевки Овр. р-ну)

Панська Сажалка (стави: (1988) с. Мединівка Корс. р-ну; (1989) с. Ходорків Поплн. р-ну)

Панське (бол. (1988), с. Листвин Овр. р-ну; (1988) став, с. Сарновичі Корс. р-ну)

Панське Поле (х. (1923) Мал. р-ну)

Панський (став (1988), с. Літки Лугин. р-ну)

Панський Кут (х. (1923) Мал. р-ну)

Панський Сад (сад (2021–2024), с. Михайлівка Корс.)

Панські (4 стави (1990), с. Вишевичі Рад. р-ну)

Панухны (х. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Панчуки (куток (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Паньково (уроч. Піщ. вол. Н-В. пов.)

Паперанське (бол. (1990), с. Збраньки Овр. р-ну)

Паперова Фабрика (куток (2016) м. Малин)

Папирня (уроч. (1846–1863), с. Небіж НБ.)

Папіна Гора (гориста місцев. (2016) м. Малин)

Папірянський (став (1962), м. Радомишль)

Паранине (слоб. (до 1939) Ємлч. р-ну)

Паранино (слоб. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Параскин Перехід (х. (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Парк (парк (2021–2024), с. Несолонь)

Парк ім. Кутузова (парк (2022), Жит. р-н, смт Хорошів)

Парк ім. Міклухо-Маклая (парк (2022), Корс. р-н, м. Малин)

Парк ім. Ю. Гагаріна (парк (2022), м. Житомир)

Парковий (став (1962), м. Малин)

Парнище (х. (1923) Мал. р-ну)

Парнівське (торф. (1959), 19 км на півн. зах. від смт Ємільчине)

Паровикъ (при с. Кулешахъ) (х. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Паровозна Водозапра́вка (куток (2016) с. Пристанційне Мал.)

Паром (уроч. (1923) Баран. р-ну)

Паромъ (уроч. Рогач. вол. Н-В. пов.)

Парослов, Паросля (х. (1926) Слов. р-ну)

Партизанська (крин. (1988), с. Липники Лугин. р-ну)

Партизанський (ЗМЗ (2022), Н-В. м. г.)

Парубъ (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Хочинська Олев.)

Пасека (уроч. (1846–1863), с. Городець Слов.)

Пасичисько (орне поле (2021–2024), с. Глибочок НвГ.)

Пасіка (торф. (1959), біля смт Брусилів Корш. р-ну)

Пасіка (х. (1946) Вишевицької с. р. Рад. р-ну)

Пасіка Цегельня (х. (1926) Мал. р-ну)

Пасіки (х. (1926) Олев. р-ну)

Пастівник (бол. (2004), с. Тхорин Овр. р-ну)

Пастувень (уроч. (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Пастуша (х. (1926) Олев. р-ну)

Пасѣка (уроч. Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Пахнутове (бол. (2004), с. Каленське Корс. р-ну)

Пахомове (бол. (1990), с. Нова Буда Рад. р-ну)

Паша (пасов. (2021–2024), с. Михайлівка Корс.)

Пашинський (кар’єр (2021–2024), м. Коростень)

Пашинський Кар’єр (кар’єр (1846–1863), с. Шатрище Корс.)

Пашинъ (кол. (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Пейсахи (х. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Пекарщина (кол. (1906) Черн. вол. Жит. пов.)

Пекарщина (х., кол. (1923) Черн. р-ну)

Пеля (уроч. (1846–1863), с. Прилуки Овр.)

Пель (уроч. (1846–1863), с. Ясенець Овр.)

Пенный Кутъ (уроч. (1846–1863), с. Болярка Ємлч.)

Пенька (х. (1926) Олев. р-ну)

Пеньки (кол. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Пеньки (кол. (1928) Ємлч. р-ну)

Пеньки (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Пеньки (уроч. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.)

Пеньки (уроч. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Перга (бол. (1846–1863), с. Білокоровичі Блкр.)

Перга (бол. (1925), с. Білокоровичі Олев. р-ну)

Перганське (торф. (1959), 24 км на півн. схід від смт Олевськ)

Перебежна-Гора (г. (1846–1863), с. Дідковичі Корс.)

Переброды (рудня (1906) Слов. вол. Овр. пов.)

Переброды (уроч. (1846–1863), с. Вигів Горщ.)

Перевесся (х. (1926) Олев. р-ну)

Перевесье (уроч. (1846–1863), с. Жубровичі Олев.)

Перевеська, Перевеське (х. (1923) Мал. р-ну)

Перевізнівське (торф. (1959), 32 км на півд. зах. від смт Ємільчине)

Перевязня (уроч., смт Городниця)

Перегель (2 уроч. (1846–1863), с. Болярка Олев.)

Перегірка (х. (1926) Народ. р-ну)

Перегони-Цегельня (х. (1928) Народ. р-ну, станом на 1926 знач. як два уроч.: Перегони та Цегельня)

Перегонъ (уроч. (1846–1863), с. Броники Брон.)

Перегорщ (слоб. (1924) Рад. пов.)

Передбуж, Передбужжя (х. (1923) Олев. р-ну)

Передел (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Переділ (х. (1926) Слов. р-ну)

Переділля (х. (1926) Олев. р-ну)

Передѣловье (уроч. (1846–1863), с. Миколаївка Ємлч.)

Передѣловье (уроч. (1846–1863), с. Топільня Лугин.)

Передѣлъ (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Переєзд (куток (2016) м. Малин)

Пережогське (торф. (1959), 5 км на зах. від смт Олевськ)

Пережогъ (уроч. (1846–1863), побл. м. Олевськ) (р)

Перейма (бол. (1846–1863), с. Радогоща Лугин.)

Перейма (уроч. (1846–1863), с. Андрієвичі Ємлч.)

Перейма (уроч. (1846–1863), с. Будки Олев.)

Перейма (уроч. (1846–1863), с. Рясне Бараш.)

Перейшо (х. (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Перекіп (х. (1926) Слов. р-ну)

Перекоп (х. (1926) Овр. р-ну)

Перекоп (х. (1926) Олев. р-ну)

Перекренське (х. (1923) Грдн. р-ну)

Перелісок (х. (1926) Лугин. р-ну)

Перелясье (х. (1906) Фас. вол. Жит. пов.)

Перелѣска (уроч. (1846–1863), с. Злобичі Корс.)

Перелѣсъ (х. (1846–1863), с. Ягодинка НБ.)

Перемий (став (1989), с. Осни Лугин. р-ну)

Перемога (х. (1946) Вільської с. р. Черн. р-ну)

Перерѣдка (уроч. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.)

Пересіччя (бол. (1989), с. Червона Волока Лугин. р-ну)

Пересна (уроч. (1846–1863), с. Джерело Олев.)

Переспа (ЗМЗ (2022), Ємлч. с. г.)

Переспа (торф. (1959), 14,5 км на півн. зах. від смт Ємільчине)

Переход (бол. (1846–1863), с. Левковицький Млинок Овр.)

Переходи (торф. (1959), с. Пугачівка Корс. р-ну)

Перехрестя (х. (1923) Грдн. р-ну)

Перехресы (уроч. (1846–1863), с. Сербо-Слобідка Чиж.)

Перешкода (х. (1923) Пот. р-ну)

Перичъ (уроч. (1846–1863), с. Сушки Ушом.)

Перлявка (х. (1946) Корчацької с.р. Жит. р-ну)

Перлявка (х. (1946-1954) Жит. р-ну)

Персака (уроч. (1846–1863), с. Велика Цвіля Ємлч.)

Пертня (уроч. (1846–1863), с. Переброди Слов.)

Перше Травня (х. (1928) Рад. р-ну)

Першого Травня (х. (1946) Старомиропільської с.р. Дзерж. р-ну)

Першотравневий (х. (1946) Гулянської с.р. Корс. р-ну)

Першотравневий (х. (1946) Старовороб’ївської с.р. Мал. р-ну)

Першотравневий (х. (1952) Корс. р-ну)

Перѣходцы (уроч. (1846–1863), с. Кам’яний Брід Довб.)

Пески (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Пески (уроч. (1846–1863), с. Радогоща Лугин.)

Пески (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Пески (х. (1926) Слов. р-ну)

Песковаха (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Песковая-Корчма (х. (1906) В-Ф. вол. Овр. пов.)

Песокъ (уроч. (1846–1863), с. Радогоща Лугин.)

Песся Забара (х. (1924) Рад. р-ну)

Пестівське (торф. (1959), 20 км на півн. схід від смт Ємільчине)

Пестовъ (бол. (1846–1863), с. Рудня-Миколаївка Ємлч.)

Песчанка (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Песчанка (х. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Песчаные-Горы (г. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Песчаный Бродъ (уроч. (1846–1863), с. Вигів Горщ.)

Петривищі (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.)

Петрикове (бол. (1989), с. Киянка Ємлч. р-ну)

Петриковщина (х. (1926) Олев. р-ну)

Петричи (уроч. (1846–1863), с. Держанівка Олев.)

Петрів Грудок (горб (2021–2024), с. Ушиця Корс.)

Петрівка (кол. (1923) Корш. р-ну)

Петрівське (бол. (1962), с. Горбулів Черн. р-ну)

Петрівський (х. (1946) Нововороб'ївської с.р. Мал. р-ну)

Петрівщина (торф. (1959), 31 км на півн. схід від смт Олевськ)

Петрове (бол.: (2004) с. Неділище Ємлч. р-ну; (1989) с. Чолівка Корс. р-ну)

Петровскаго (х. (1846–1863), с. Народичі Нар.)

Петровъ Ставъ (уроч. (1846–1863), смт Городниця)

Петровъ-Ставокъ (уроч. Грдн. вол. Н-В. пов.)

Петроставське (торф. (1959), 5 км на півд. схід від смт Ємільчине)

Петрукова (крин. (1962), с. Мала Цвіля Н-В. р-ну)

Петюхова (крин. (2004), с. Парипси Поплн. р-ну)

Пехоцкий (х. (1846–1863), с. Рудня Овр.)

Печеринське (торф. (1959), 15 км на півд. зах. від смт Черняхів)

Печинское (уроч. (1846–1863), с. Іванівка Мал.)

Печище (уроч. (1846–1863), с. Стовпинка Олев.)

Пешельница (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.)

Пешельницьке (торф. (1959), 33 км на півн. схід від смт Олевськ)

Пѣщаная (уроч. (1583) побл. м. Коростишів, не існує)

Пилешье-Горы (г. (1846–1863), с. Гошів Овр.)

Пиливо (уроч. (1846–1863), с. Возничі Слов.)

Пилипове (бол. (1988), с. Малахівка Лугин. р-ну)

Пилипович (торф. (1959), 10,5 км на зах. від м. Радомишль)

Пилиповичі (кол. (1925) Яр. р-ну)

Пилица (уроч. (1846–1863), с. Чміль Ємлч.)

Пиль (х. (1926) Овр. р-ну)

Пимильня (уроч. (1846–1863), с. Жубровичі Олев.)

Пимонове (бол. (1989), с. Леонівка Лугин. р-ну)

Пинязь (бол. (1846–1863), с. Буда Бобрицька Барш.)

Пироговка (уорч. (1846–1863), побл. с. Виступовичі Овр.)

Писаник (уроч. (1846–1863), с. Листвин Слов.)

Писаревка-Яковка (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Писарівка (кол. (до 1939) В-В. р-ну)

Писки (х. (1906) Іск. вол. Овр. пов.)

Писня (уроч. (1846–1863), с. Перебороди Слов.)

Пиця (бол. (1962), с. Любовичі Мал. р-ну)

Пичкаевъ (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Пичкурск. Хат. (х. (1906) Чудн. вол. Жит. пов.)

Пищевская-Пасѣка (уроч. Піщ. вол. Н-В. пов.)

Пищівський (х. (1946) Яр. р-ну)

Підбрачівка (х. (1926) Чоп. р-ну)

Підвидиборщина (х. (1923) Пот. р-ну)

Підволочинське (торф. (1959), 11 км на півд. схід від смт Чуднів)

Під Гаєм (х. (1926) Народ. р-ну)

Підгалля (х. (1926) Овр. р-ну)

Підгір’є (х. (1926) Олев. р-ну)

Піджердищинське (торф. (1959), 34 км на півн. схід від смт Олевськ)

Підзакусилівський, Под Закусило (х. (1926) Народ. р-ну)

Під Каменем (дж. (1988), с. Рудня-Миколаївка Ємлч. р-ну)

Підкова (орне поле (2021–2024), с. Глибочок НвГ.)

Підлісна (пот. (2021–2024), с. Романів Ром.)

Підлубівське (куток (2021–2024) смт. Ємільчине)

Підмостіш (пасов. (2021–2024), с. Замисловичі Олев.)

Під Мохом (дж. (1988), с. Рудня-Миколаївка Ємлч. р-ну)

Підозеле (уроч. (2021–2024), с. Замисловичі Олев.)

Підомелуша (х. (1926) Лугин. р-ну)

Підостапи (х. (1946) Калинівської с.р. Лугин. р-ну)

Підостапи (х. (до 1954) Лугин. р-ну)

Підпічкурське (торф. (1959), 20 км на півн. схід від смт Дзержинськ)

Підрадовель (х. (1926) Олев. р-ну)

Підсніжник (ЗМЗ (2022), Баран. м. г.)

Підсобне Господарство (х. (1954) Мал. р-ну)

Підсочна (х. (1946) Суховольської с. р. Яр. р-ну)

Підсочний (х. (станом на 1954 не існує) Н-В. р-ну)

Підтовиця (х. (1926) Лугин. р-ну)

Підчашшя (х. (1946) Ситівської с.р. Овр. р-ну)

Під Шлюзами (місце на річці (2021–2024), с. Малинівка Брон.)

Пікель, Кам’янський Тартак (х. (1926) Яр. р-ну)

Пікельський (ЗМЗ (2022), Н-В. м. г.)

Пілімєнька (район (2021–2024) м. Звягель)

Пілява (парк (2022), Піщ. с. г.)

Піраміда (куток (2016) м. Малин)

Піски (луг (2021–2024), с. Замисловичі Олев.)

Піски (х. (1926) Корн. вол.)

Пісківка (х. (1926) Ємлч. р-ну)

Пісківський (став (1959), с. Любарка Народ. р-ну)

Піскунове (бол. (1989), с. Будо-Бобриця Ємлч. р-ну)

Пісок (х. (1926) Лугин. р-ну)

Пісоцьке (бол. (2004), с. Каленське Корс. р-ну)

Піхоцький (х. (1946) Руднянської с.р. Овр. р-ну)

Піч (уроч. (2021–2024) побл. с. Несолонь)

Пічки (х. (1926) Ушом. р-ну)

Пічківське (торф. (1959), 18 км на півн. зах. від смт Ємільчине)

Пічкур (торф. (1959), 23 км на півн. схід від смт Дзержинськ)

Пічкурські Хатки, Пічкури Хатки (х. (1926) Мархл. р-ну)

Піщаний (кар’єр (2021–2024), с. Ушиця Корс.)

Піщанка (х. (1929) Пул. р-ну)

Піщанка (х. (1946) Голіївської с.р. Жит. р-ну)

Піщанське (торф. (1959): 14,5 км на півн. зах. від м. Звягель; 4,5 км на півд. від с. Словечне Овр. р-ну)

Піщанський Тартак, Тартак (уроч. (станом на 1941 на обл. не знач.) Грдн. р-ну)

Піщівський (х. (1946) Піщівської с. р. Яр. р-ну)

Піщівський (х. (1946) Яр. р-ну)

Пласток (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Пласток (хх. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Пласток (х. (1923) Слов. р-ну)

Пластокъ (х. (1906) Слов. вол. Овр. пов.)

Пластюка (х. (1906) Ром. вол. Н-В. пов.)

Плахи (бол. (2004), с. Сириця Овр. р-ну)

Плесковщина (уроч. (1846–1863), с. Копище Олев.)

Плесо (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.)

Плесо (х. (1926) Слов. р-ну)

Плесовъ (уроч. (1846–1863), с. Ришавка Ушом.)

Плетянка (х. (1923) Н-В. р-ну)

Плехів (кол. (до 1939) Черн. р-ну)

Плеховъ (кол. (1906) Черн. вол. Жит. пов.)

Плеховъ (х. (1846–1863), с. Клітище Черн.)

Плечеваха (бол. (1846–1863), с. Топільня Лугин.)

Плечисты-Багна (уроч. (1846–1863), с. Острожок Бар.)

Плечі Перуна / Перунові Плечі (скеля (2021–2024), уроч., м. Коростень)

Плита (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Плиток (х. (1924) Народ. р-ну)

Плітницький (став (1988), с. Черевки Овр. р-ну)

Плітниця (став (1988), с. Листвин Овр. р-ну)

Плоска (кол. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Плоска (уроч. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.)

Плоскаївське (торф. (1959), 27 км на півн. схід від смт Олевськ)

Плоске (уроч. (1846–1863), с. Малий Яблунець Ємлч.)

Плоске (х. (1923) Мал. р-ну)

Плосківське (торф. (1959), 27 км на півд. зах. від м. Житомир)

Плоскій (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Плоскій Боръ (уроч. (1846–1863), с. Джерело Олев.)

Плоское (уроч. (1846–1863), с. Кривотин Ємлч.)

Плоское (уроч. (1846–1863), с. Обиходи Корс.)

Плоское (уроч. (1846–1863), с. Прилуки Овр.)

Плоское (уроч. (1846–1863), с. Суховоля Хорош.)

Плоське (х. (1926) Ушом. р-ну)

Плотина (бол. (1846–1863), с. Червонка Слов.)

Плотище (бол. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Плотище (торф. (1959), 20 км на півн. зах. від с. Словечне Овр. р-ну)

Плотище (х. (1926) Слов. р-ну)

Площадь (уроч. (1846–1863), с. Слобода Овр.)

Плющ (ЗМЗ (2022), Слов. м. г.)

Пляшта (уроч. (1846–1863), с. Зубковичі Олев.)

ПМК (куток (2016) м. Малин)

Побєда, Перемога (куток (2016) смт Чоповичі Мал.)

Побитівка (х. (1939) Жит. р-ну)

Побичі (х. (1946) Кованської с. р. Слов. р-ну)

Побочъ Верхняя (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.)

Побочь-Верхняя (х. (1906) Слов. вол. Овр. пов.)

Побочъ Нижняя (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.)

Побочь-Нижняя (х. (1906) Слов. вол. Овр. пов.)

Побрехловое (бол. (1846–1863), с. Ходаки Корс.)

Повк (х. (1926) Олев. р-ну)

Повч (бол. (1988), с. Нові Велідники Овр. р-ну)

Повчанка (х. (1926) Овр. р-ну)

Повчанська (х. (1926) Овр. р-ну)

Повчінское (бол. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Повшиголов (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.)

Погарі (бол. (1988), с. Бондарівка Корс. р-ну)

Погонная-лоза (уроч. (1846–1863), с. Ворсівка Мал.)

Погорела (уроч. (1846–1863), с. Андрієвичі Ємлч.)

Погорелое (уроч. (1846–1863), с. Виступовичі Овр.)

Погоріле (бол. (2004), с. Возничі Овр. р-ну)

Погорѣле (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.)

Погорѣлець (уроч. (1846–1863), с. Іванопіль Ушом.)

Погорѣлое (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.)

Погреб-Грузьке (х. (1926) Ушом. р-ну)

Погребище (уроч. (1846–1863), с. Держанівка Олев.)

Погыблевъ (уроч. (1846–1863), с. Рудня Олев.)

Подбела (х. (1926) Олев. р-ну)

Подбозокъ (уроч. (1846–1863), с. Білокоровичі Блкр.)

Подболотье (уроч. (1846–1863), с. Дубовий Гай Овр.)

Подборъ (уроч. (1846–1863), с. Ходаки Корс.)

Подгальська (х. (1926) Олев. р-ну)

Подгорок Згорѣлый (г./уроч. (1846–1863), с. Народичі Нар.)

Подгорье (Пригорки) (уроч. (1846–1863), с. Тхорин Слов.)

Подгоры (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.)

Поджаръ (уроч. (1846–1863), с. Дубники Грдн.)

Поджердища (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.)

Подзелля (х. (1926) Олев. р-ну)

Подкалита (уроч. (1846–1863), с. Білокоровичі Блкр.)

Подки (уроч. (1846–1863), с. Андрієвичі Ємлч.)

Подковальова (х. (1926) Олев. р-ну)

Подлетное (уроч. (1846–1863), с. Майдан-Копищен. Олев.)

Подлипы (уроч. (1846–1863), с. Липляни Чоп.)

Подлѣсочье (уроч. (1846–1863), с. Пояски Олев.)

Подмокро (уроч. (1846–1863), с. Радовель Олев.)

Подмосковска (х. (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Подобра (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Подобѣнье (уроч. (1846–1863), с. Турова Довб.)

Подовечій (х. (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Подовжина (торф. (1959), 24 км на півн. схід від смт Олевськ)

Подолянцы (х. (1906)Чудн. вол. Жит. пов.)

Подорваникъ (уроч. (1846–1863), с. Бехи Корс.)

Подосінь (х. (1926) Олев. р-ну)

Подрапъ (уроч. (1846–1863), с. Ганнівка Ємлч.)

Подростежъ (уроч. (1846–1863), с. Рудня Олев.)

Подрубье (уроч. (1846–1863), с. Зубковичі Олев.)

Подсѣка (уроч. (1846–1863), с. Рудня Олев.)

Подчашье (х. (1846–1863), с. Магдин Гладк.)

Подъ-Галомъ (уроч. Гладк. вол. Овр. пов.)

Подъ-Рѣчкою (уроч. Гладк. вол. Овр. пов.)

Пожарище (уроч. (1846–1863), с. Устинівка Мал.)

Пожарка (куток (2016) с. Українка Мал.)

Пожарниця (бол. (2004), с. Славенщина Народ. р-ну)

Пожарське (торф. (1959), с. Мелені Корс. р-ну)

Позвиркамъ Боръ (уроч. (1846–1863), с. Переброди Слов.)

Покащевъ (кол. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Покощеве (кол. (до 1939) Ємлч. р-ну)

Покришівський (х. (1923) Водотиївська вол.)

Пола (уроч. (1846–1863), с. Сердюки Олев.)

Пола (х. (1926) Олев. р-ну)

Полецьке (торф. (1959), 17 км на півн. схід від смт Олевськ)

Поли-Кури (бол. (1964), с. Кочичине Ємлч. р-ну)

Полино (уроч. (1846–1863), с. Словечне Слов.)

Полинське (торф. (1959), 9,5 км на півд. схід від смт Червоноармійськ)

Полігон (ЗМЗ (2022), Корс. м. г.)

Полігон (ліс (2021–2024), с. Михайлівка Корс.)

Полігон (уроч. (2021–2024), м. Коростень)

Полігонське (пасов. (2021–2024), с. Михайлівка Корс.)

Полігонське (торф. (1959), с. Мала Цвіля Н-В. р-ну)

Полікарпів (став (2004), смт Попільня)

Поліський (ліс (2021–2024), м. Коростень)

Поліськовщина (х. (1926) Олев. р-ну)

Поло (уроч. (1846–1863), с. Жубровичі Олев.)

Половецьке (торф. (1959), 3,5 км на півн. схід від м. Бердичів)

Половинний (х. (1935) Корс. м. р.)

Половинное (х. (1906) Іск. вол. Овр. пов.)

Половской Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Путиловичі Лугин.)

Поволуха (торф. (1959), 14 км на півд. зах. від смт Лугини)

Половуха (уроч. (1846–1863), с. Кам’яна Гірка Лугин.)

Половуха (уроч. (1846–1863), с. Остапи Лугин.)

Половянское-Болото (уроч. (1846–1863), с. Давидки Горщ.)

Пологновъ (уроч. (1846–1863), с. Копище Олев.)

Полома (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Поломи (ЗМЗ (2022), Ємлч. с. г.)

Поломи (уроч. (до 1926), х. Ємлч. р-ну)

Поломи (х. (1946) Омелуської с.р. Ємлч. р-ну)

Поломы (уроч. (1846–1863), с. Білошиці Ушом.)

Поломы (уроч. (1846–1863), с. Кривотин Ємлч.)

Поломы (уроч. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Полона (х. (1926) Олев. р-ну)

Полоницы (уроч. (1846–1863), с. Бондарівка Ушом.)

Полоничеве (х. (1946) Миколаївської с.р. Ємлч. р-ну)

Полоничеве, Полоничів (кол. (до 1939), х. (1946-1954) Ємлч. р-ну)

Полоничевъ (кол. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Полоничевъ (слоб. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Полонище (уроч. (1846–1863), с. Степанівка Лугин.)

Полошська (х. (1926) Олев. р-ну)

Полуничка (горб (2021–2024), с. Михайлівка Корс.)

Полчанка (уроч. (1846–1863), с. Гошів Овр.)

Полчанка (х. (станом на 1941 на обл. не знач.) Овр. р-ну)

Полчинка (х. (1906) Піщ. вол. Н-В. пов.)

Польське (бол. (2004), м. Коростишів)

Польське Кладбище (куток (2016) м. Малин)

Польчанка (х. (1906) В-Ф. вол. Овр. пов.)

Поляна або Пастувень (пасов. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Поляновка (кол. (1906) Мирп. вол. Н-В. пов.)

Поляновська Річечка (канава (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Полячкове (бол. (1988), с. Нова Радча р-ну)

Полыночевъ (уроч., сучас. с. Полоничеве Ємлч.)

Помельники (бол. (1911) на півдні Овр. пісковику)

Помельники (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.)

Помири (х. (1926) Грдн. р-ну)

Поміновське (уроч. (1926) Ємлч. р-ну)

Помѣльники (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Попелище (уроч. (1846–1863), с. Мокляки Ємлч.)

Попик (х. (1928) Рад. р-ну)

Попикова Гора (височ. (2016) м. Малин)

Попіл (бол. (2004), с. Степанівка Ємлч. р-ну)

Поплави (х. (1926) Олев. р-ну)

Поплавское (уроч. (1846–1863), с. Літки Лугин.)

Поплавське (бол. (1926), побл. с. Барди Корс. р-ну)

Поплавське, Поплавська (х. (1926) Ушом. р-ну)

Поплавы (уроч. (1846–1863), с. Кожухівка Корс.)

Попловске (уроч. (1846–1863), с. Бехи Корс.)

Попове (бол.: (2004) с. Сирниця Овр. р-ну; (2004) смт Попільня; (2004) смт Народичі; (2004) торф., с. Вільшанка Ємлч. р-ну; (1992) с. Будичани Чудн. р-ну)

Попове Закло (х. (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Поповичка (х. (1906) Чудн. вол. Жит. пов.)

Поповичка (х. (1927) Дзерж. р-ну)

Попово-Поле (уроч. (1846–1863), с. Ушомир Ушом.)

Поповщина (уроч. (1846–1863), с. Дібрівське Чиж.)

Поповъ-Кутъ (уроч. (1846–1863), с. Устинівка Мал.)

Поповъ-Лѣсокъ (уроч. (1846–1863), с. Красногірка Ушом.)

Попородка (бол. (1925), с. Рудня-Миколаївка Ємлч. р-ну)

Попородка (уроч. (1846–1863), с. Миколаївка Ємлч.)

Поправка (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Поправка (х. (1946) Садківської с.р. Жит. р-ну)

Порнище (уроч. (1846–1863), с. Купеч Корс.)

Поровы (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Хочинська Олев.)

Поросли (уроч. (1846–1863), побл. с. Виступовичі Овр.)

Порословка (уроч. (1846–1863), с. Сущани Олев.)

Поросля (уроч. (1846–1863), с. Рудня Овр.)

Поросля (х. (1926) Олев. р-ну)

Поросля Антонович (х. (1926) Слов. р-ну)

Поруб (бол. (1990), с. Вишевичі Рад. р-ну)

Поруб (х. (1923) Мал. р-ну)

Порубаниця (х. (1926) Олев. р-ну)

Поруби (х. (1924) Потіївської с. р. Пот. р-ну)

Поруби (х. (1924) Свидівської с. р. Пот. р-ну)

Поруби (х. (1928) Моделівської с. р. Пот. р-ну)

Посне (уроч. (1846–1863), с. Велика Цвіля Ємлч.)

Поспішилове (бол. (1988), с. Гуто-Мар'ятин Народ. р-ну)

Поставень (став (1962), с. Паранине Ємлч. р-ну.)

Постольница (уроч. (1846–1863), с. Возничі Слов.)

Посумы (уроч. (1846–1863), с. Бірківське Овр.)

Посухла (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Посухлі (х. (1926) Слов. р-ну)

Посьолок (куток (2016) м. Малин)

Поташн. Аннинскій (уроч. (1846–1863), с. Мала Глумча Ємлч.)

Поташное Будище (уроч. (1846–1863), с. Ксаверів Мал.)

Поташня (х. (1846–1863), побл. м. Баранівка Бар.)

Потереби (х. (1928) Рад. р-ну)

Потеребки (уроч. (1846–1863), побл. м. Олевськ)

Потіївка (торф. (1959), 15 км на півн. зах. від с. Потіївка Рад. р-ну)

Потопило (бол. (1913, 1926), с. Васьковичі Корс. р-ну)

Потопило (уроч. (1846–1863), с. Бовсуни Лугин.)

Потопило (х. (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Потребы (уроч. (1846–1863), с. Лісівщина Ушом.)

Похоронка (уроч.(1846–1863), м. Олевськ)

Похоронка (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.)

Пояски (уроч., Джерело Олев.)

Пояски (х. (1946) Радовільської с.р. Олев. р-ну)

Поясківське (торф. (1959): 6,5 км на півд. схід від смт Олевськ; 27 км на півд. схід від смт Олевськ)

Поясковинське (торф. (1959), 8 км на схід від смт Олевськ)

Праворіжжя (х. (1923) Мал. р-ну)

Прадуниха (ЗМЗ (2022), Олев. м. г.)

Пред-Буже (уроч. (1846–1863), с. Зольня Олев.)

Прибельське (бол. (1988), с. Бехи Корс. р-ну)

Прибыль (уроч. (1846–1863), с. Бехи Корс.)

Прибытки (уроч. (1846–1863), с. Ришавка Ушом.)

Прибы^{т}ко^{v}ска Сєножа^{т} (земля (1635) побл. сучас. с. Старі Велідники Овр. р-ну)

Привой (уроч. (1846–1863), с. Фасова НБ.)

Привой (уроч. (1906) Фас. вол. Жит. пов.)

Привой (уроч. (1928) Вол. р-ну)

Придорозьке (торф. (1959), 19 км на півн. схід від смт Олевськ)

Прикренске (уроч. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.)

ПрикрЬнскЬ (уроч. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.)

Прилуки (бол. (1846–1863), с. Думинське Овр.)

Прилуки (х. (1941) Овр. р-ну)

Прилуцкое (х. (1906) Пок. вол. Овр. пов.)

Прилуцьке (бол. (1846–1863), с. Дівошин Овр.)

Прилуцьке (бол. (2004), с. Покалів Овр. р-ну)

Примачиха (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Приміроч (х. (1928) Рад. р-ну)

Приріччя, Заріччя (куток (2016) с. Ялцівка Мал.)

Пировокъ (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Прислон (уроч. (1846–1863), с. Ясенець Овр.)

Прислонин (уроч. (1846–1863), с. Середня Рудня Овр.)

Пристанційне (х. (до 1961) Чоп. р-ну)

Пристанційний (х. (1946) Чоповицької с. р. Чоп. р-ну)

Присторона (остр.,/уроч. (1846–1863), с. Радовель Олев.)

Присты (уроч. (1846–1863), с. Бобрицька Болярка Барш.)

Прихід (х. (1946) Броницької с. р. Грдн. р-ну)

Приход (х. (до 1939) Грдн. р-ну)

Приход Другий (х. (1952) Грдн. р-ну)

Приходське Гало (торф. (1959), смт Броницька Гута Н-В. р-ну)

Приходъ (бол. (1846–1863), с. Михайлівка Олев.)

Приходъ (уроч. с. Забаро-Давидівка Ємлч.)

Причепиловка (куток (2021–2024) с. Несолонь Брон.)

Пробитая-Гора (уроч. (1846–1863), с. Дідковичі Корс.)

Провалка (куток (2021–2024) м. Звягель)

Провалье (бол. (1846–1863), с. Сантарка Ушом.)

Провалье (уроч., Ушом. вол. Жит. пов.)

Провба (уроч. (1846–1863), с. Йосипівка Бар.)

Прожектор (куток (2016) м. Малин)

Прокопов (х. (1846–1863), с. Дубовий Гай Овр.)

Пролетарський Куток (куток (2016) м. Малин)

Промінь (х. (1946) Новомиропільської с.р. Дзерж. р-ну)

Пропастище (бол. (1846–1863), с. В’юнки Пул.)

Пропастищинське (2 торф. (1959), смт Дзержинськ)

Прорубське (торф. (1959), 26 км на півд, зах. від смт Олевськ)

Прорубы (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Просіка (х. (1946) Болярської с.р. Ємлч. р-ну)

Просіка (х. (до 1952) Ємлч. р-ну)

Просѣка (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Просѣкъ (уроч. (1846–1863), с. Тальки Брон.)

Протасова-Нива (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Протево (уроч. (1846–1863), с. Ганнівка Ємлч.)

Протереби (х. (1928) Рад. р-ну)

Протереби, Протери (куток (2016) с. Слобідка Мал.)

Протовка (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Проходи (уроч. (1846–1863), с. Думинське Овр.)

Проходовъ (уроч. (1846–1863), с. Радовель Олев.)

Проходы (уроч. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.)

Прохорово (бол. (1846–1863), с. Болотниця Нар.)

Прочной (уроч. (1906) Піщ. вол. Н-В. пов.)

Проща Ліс (поле (2021–2024) с. Несолонь Брон.)

Прусси (х. (1923) Чудн. р-ну)

Прядчине Болото (х. (1928) Рад. р-ну)

Пугаків, Пугаківка (х. (1935) Черв. р-ну)

Пугаковка (х. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Пугочева-Гора (уроч. (1846–1863), с. Літки Лугин.)

Пулини (кол. (1935) Черв. р-ну)

Пулинская-Гута (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Пулины (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Пуліановка (слоб. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Пупатине (бол. (1988), с. Літки Лугин. р-ну)

Пуста Рудня (уроч. (1846–1863), с. Зубковичі Олев.)

Пустельники (торф. (1959), 21 км на півн. зах. від смт Попільня)

Путилово (уроч. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.)

Путівець (ЗМЗ (2022), Блкр. с. г.)

Пушкова Нивка (х. (1926) Олев. р-ну)

П’янушницьке (торф. (1959), 13 км на півн. схід від смт Ємільчине)

Пята (уроч. Фас. вол. Жит. пов.)

П’ятирічка (х. (1946) Дубровської с.р. Баран. р-ну)

Пѣняцкое (уроч. (1846–1863), с. Тартак Довб.)

Пѣтухъ (уроч. (1846–1863), с. Жубровичі Олев.)

Пѣхоцкій (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Работища (уроч. (1846–1863), с. Сущани Олев.)

Работище (бол. (1846–1863), с. Топільня Лугин.)

Работище (куток (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Работище (уроч. (1846–1863), с. Ушиця Ушом.)

Равче, Ганче (х. (1926) Ушом. р-ну)

Радгоспний (х. (1946) Корнинської с.р. Корн. р-ну)

Радгосп Юзефівка (фільв. (1926) Ушом. р-ну)

Радецкое-Будыще (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Радецьке Будище (кол. (до 1939) Пул. р-ну)

Радинське (бол.: (1988) с. Великі Кліщі Народ. р-ну; (1990) с. Нова Буда Рад. р-ну)

Радиск.-Марьян. (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Радихов (х. (1926) Слов. р-ну)

Радич (х. (1946) Будо-Рижанської с. р. В-В. р-ну)

Радичи (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Радичи (кол. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Радичі (кол. (до 1939) В-В. р-ну)

Радичі (кол. (до 1939) Ємлч. р-ну)

Радичъ (уроч. (1846–1863), с. Вишківка Чиж.)

Радіонів Город (х. (1926) Мал. р-ну)

Радмановъ (фільв. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Радня (уроч. (1846–1863), с. Будки Олев.)

Радовичи (уроч. (1846–1863), с. Забаро-Давидівка Ємлч.)

Радогощанський (ЗМЗ (2022), Лугин. с. г.)

Радомель (бол. (1925), побл. с. Солов’ї Лугин. р-ну)

Радомель (уроч. (1846–1863), с. Осівка Ємлч.)

Радомишльський (ЗМЗ (2022), Рад. м. г.)

Радонові Джерела м. Житомира (ППМЗ (2022), м. Житомир)

Радоробель (слоб. (1906) Юр. вол. Овр. пов.)

Радоробель (х. (1926) Олев. р-ну)

Радунове (бол. (1989), с. Киянка Ємлч. р-ну)

Радча (уроч. (1846–1863), с. Держанівка Олев.)

Радча (уроч. (1906) Фас. вол. Жит. пов.)

Радькова (заглибл. у річці (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Разбои (уроч. (1846–1863), с. Ганнівка Ємлч.)

Разбойник (х. (1926) Олев. р-ну)

Разбойникъ (уроч. (1846–1863), с. Зольня Олев.)

Разбойникъ (уроч. (1846–1863), с. Пекарщина Черн.)

Раинка (уроч. (1846–1863), с. Лучанки Слов.)

Раївка (ЗМЗ (2022), Рад. м. г.)

Райки (х. (1946) Раївської с. р. Рад. р-ну)

Райське (уроч. (1926) Рад. р-ну)

Райчине (дж (1965), м. Коростишів)

Ракитенка (х. (1846–1863), с. Бобричі Лугин.)

Ракитне (х. (1926) Олев. р-ну)

Ракитне Болото (х. (1926) Мал. р-ну)

Ракитное (бол. (1846–1863), с. Бобричі Лугин.)

Ракитняк (х. (1926) Мал. р-ну)

Ракові (х. (1926) Олев. р-ну)

Раково (уроч. (1846–1863), с. Чоповичі Чоп.)

Раловате (х. (1926) Ушом. р-ну)

Рапне (х. (1846–1863), с. Магдин Гладк.)

Рапшитнинский (х. (1846–1863), с. Кам’янівка Гладк.)

Рапшитнский (х. (1846–1863), с. Магдин Гладк.)

Расколотой Камень (уроч. (1846–1863), с. Зелениця Барш.)

Расоха (уроч. (1846–1863), с. Малоглумчанка Ємлч.)

Расохочъ (уроч. (1846–1863), с. Ришавка Ушом.)

Рассоховскій (2 х. (1846–1863), с. Лозниця Нар.)

Ратно (уроч. (1846–1863), с. Городець Слов.)

Ратоновщина (зем. (1471), Жит. пов.)

Рафалівка (х. (1935) Корс. м. р.)

Рафальскаго (х. (1906) Рогач. вол. Н-В. пов.)

Рачаче (бол. (1887), с. Заболоть Рад. р-ну)

Рачевъ (уроч. (1846–1863), с. Радовель Олев.)

Рачиха (х. (1926) Ушом. р-ну)

Рачківське (торф. (1959), 12,5 км на півн. зах. від смт Ємільчине)

Рачковъ (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.)

Рачов (х. (1926) Олев. р-ну)

Ребривец (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Ревуха (крин. (2004), с. Красилівка Овр. р-ну)

Ревуцьке (бол. (1988), с. Степанівка Лугин. р-ну)

Редивъ (х. (1906) Ром. вол. Н-В. пов.)

Редька (кол. (1923) Ємлч. р-ну)

Редьківське (торф. (1959), 13 км на півн. зах. від смт Ємільчине)

Редькове (бол. (2004), смт Попільня)

Река (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Рековцы (х. (1846–1863), с. Нивки Овр.)

Ремешевщина (орне поле (2021–2024), с. Глибочок НвГ.)

Рем’янівське Будище, Рум’янівське Будище (х. (1923) Мал. р-ну)

Ренк (х. (1941) Овр. р-ну)

Репище (х. (1946) Шевченківської с. р. Чоп. р-ну)

Репіївка, Репецький (х. (1924) Рад. р-ну)

РЕС (куток (2016) м. Малин)

Ресаха (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.)

Речиця (ЗМЗ (2022), Блкр. с. г.)

Ржадковка-Новая (кол. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Рижів Перший (х. (до 1939) Чудн. р-ну)

Рижів, Рижів Другий (х. (1923) Чудн. р-ну)

Рижков (х. (1926) Слов. р-ну)

Рижовське (дж. (1964), с. Любовичі Мал. р-ну)

Ризня (уроч. (1846–1863), с. Головки Чоп.)

Рикова (х. (1928) Рад. р-ну)

Риковка (х. (1926) Олев. р-ну)

Римариха (бол. (1846–1863), с. Йосипівка Чоп.)

Римлянтова Лужа (бол. (1989), с. Осни Лугин. р-ну)

Ринва (дж. (2004), с. Харитонівка Корс. р-ну)

Рихальського (х. (1923) Пот. р-ну)

Рихта, Рудня Рихта (х. (1924) Пот. р-ну)

Рихти (ЗМЗ (2022), Чоп. с. г.)

Рівчак (бол. (2004), с. Дениші Жит. р-ну)

Рівчак (уроч. (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Ріг (кол. (1926) Мархл. р-ну)

Різня (торф. (1959), 6,5 км на півн. схід від м. Малин)

Різнянське (торф. (1959), м. Малин)

Ріковщина-Бабецьке (торф. (1959), 12,5 км на півн. схід від смт Народичі)

Річка (х. (1926) Лугин. р-ну)

Робатище (слоб. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Робединське (бол. (2004), смт Народичі)

Роботище (слоб. (до 1923) Н-В. р-ну)

Ровба (х. (1946) Новорадчанської с.р. Народ. р-ну)

Ровба (х. (до 1954) Народ. р-ну)

Ровки (бол. (1911) на півдні Овр. пісковику)

Рога (бол. (2004), с. Возничі Овр. р-ну; (1959) 13 км на півн. схід від с. Словечне Овр. р-ну)

Рогачевка (уроч. (1846–1863), с. Кожухівка Корс.)

Рогачівка (х. (1926) Бехівської с. р. Ушом. р-ну)

Рогачівка (х. (1926) Михайлівської с. р. Ушом. р-ну)

Роги (кол. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Роги (уроч. (1846–1863), с. Болярка Ємлч.)

Роги (уроч. (1846–1863), с. Киселівка Барш.)

Рогівка (кол. (до 1946) В-В. р-ну)

Рогівка, Роки (кол. (до 1939) Ємлч. р-ну)

Роговка (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Роговка (х. (1846–1863), с. Лучанки Слов.)

Роговка (х. (1906) Пок. вол. Овр. пов.)

Роговка (х. (1923) Слов. р-ну)

Роговка (х. (1941) Корс. р-ну)

Рогъ (кол. (1906) Рогач. вол. Н-В. пов.)

Рогъ (уроч. (1846–1863), с. Кам’яний Брід Довб.)

Роди-Земля (хх. (1846–1863), с. Ясенець Овр.)

Родиземля (х. (1906, 1926) Овр. р-ну)

Родилово (уроч. (1846–1863), с. Білошиці Ушом.)

Рожанівка (х. (1926) Олев. р-ну)

Рожек (уроч. (1846–1863), побл. с. Виступовичі Овр.)

Роженекъ (уроч. (1846–1863), с. Головки Чоп.)

Рожище (х. (1906) Іск. вол. Овр. пов.)

Рожище (х. (1924) Ушом. р-ну)

Рожье (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.)

Розалевка (х. (1846–1863), с. Красносілки Красн.)

Розалевка (х. (1906) Фас. вол. Жит. пов.)

Розбійниківське (торф. (1959), 20 км на півд. зах. від смт Олевськ)

Розверське (бол. (1988), с. Путиловичі Лугин. р-ну)

Розвертень (х. (1906) Чудн. вол. Жит. пов.)

Розвертень (х. (1926) Мархл. р-ну)

Роздол (х. (1928) Рад. р-ну)

Розсоха (торф. (1959), 10 км на півд. схід від м. Радомишль)

Розсохівський (ЗМЗ (2022), Корс. р-н, с. Розсохівське)

Рокита (бол. (2004), смт Попільня)

Рокитенське (бол. (1989), с. Остапи Лугин. р-ну)

Рокитне (х. (1926) Лугин. р-ну)

Рокитнівське (торф. (1959): 23 км на півд. схід від смт Олевськ; 10 км на півд. зах. відсмт Лугини)

Рокитовье (бол. (2004), с. Жадьки Черн. р-ну)

Роклишъ (уроч. (1846–1863), с. Іванівка Мал.)

Роковизна (уроч. (1846–1863), с. Майдан-Копищенський Олев.)

Роловате (уроч. (1846–1863), с. Бехи Корс.)

Романи (с-ще (1846–1863), с. Кам’янівка Гладк.)

Романівка (х., кол. (1924) Пот. р-ну)

Романівське (бол. (1989), с. Бобричі Лугин. р-ну; торф., (1959), 5 км на півн. схід від смт Ємільчине)

Романова Лоза (орне поле (2021–2024), с. Ушиця Корс.)

Романове (бол. (2004), с. Невгоди Овр. р-ну; (1988, 1989) дж.: сс. Ковалі, Сарновичі Корс. р-ну)

Романовецкая-Новая (кол. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Романовецька Нова (кол. (до 1923) Н-В. р-ну)

Романові Лози (бол. (2004), с. Сербо-Слобідка Ємлч. р-ну)

Романы (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Ромбертовскаго (х. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Ромівські Дуби (ППМЗ (2022), Ром. с. г.)

Ропитенское (уроч. (1846–1863), с. Остапи Лугин.)

Росінського (бол. (1963), с. Голубин Дзерж. р-ну)

Росколупно (бол. (1846–1863), с. Новий Завод Пул.)

Роскопана гребля (уроч. (1846–1863), с. Бобрицька Болярка Барш.)

Роскуты (уроч. (1846–1863), с. Королівка Ємлч.)

Росовка (кол. (1906) Фас. вол. Жит. пов.)

Росокъ (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Росохи (уроч. (1846–1863), с. Кошелівка Пул.)

Росохочъ (уроч. (1846–1863), с. Радогоща Лугин.)

Росохъ (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Россош (х. (1923) Овр. р-ну)

Россошь (уроч. (1846–1863), с. Прилуки Овр.)

Россошъ (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Ростокъ (уроч. (1846–1863), с. Вигів Горщ.)

Ростяжин (х. (1924) Ушом. р-ну)

Ростяжин (х. (1946) Хотинівської с. р. Чоп. р-ну)

Ростяжинъ (уроч. Іск. вол. Овр. пов.)

Рошевъ (уроч. (1846–1863), с. Ягодинка НБ.)

Рошки (уроч. (1846–1863), с. Сербо-Слобідка Чиж.)

Роща І (торф. (1959), 23 км на півн. схід від смт Дзержинськ)

Рубар (крин. (1962), с. Меделівка Рад. р-ну)

Рубежны Горы (уроч.(1846–1863), м.Малин)

Рубежный (уроч. (1846–1863), с. Жеревці Лугин.)

Рубежъ (уроч. (1846–1863), с. Михайлівка Корс.)

Руб'є (х. (1926) Олев. р-ну)

Рубижна (уроч.(1846–1863), м.Коростень)

Рубижно (уроч. (1846–1863), с. Липляни Чоп.)

Рубіж (бол. (2004), с. Славенщина Народ. р-ну)

Рубков (х. (1926) Олев. р-ну)

Рубликъ (уроч. (1846–1863), с. Жабче Ушом.)

Рубльовка (мрн (2016) м. Малин)

Рублянка (кол. (1906) Ушом. вол. Жит. пов.)

Руда (уроч. (1846–1863), с. Забаро-Давидівка Ємлч.)

Руда (х. (1926) Мал. р-ну)

Рудавець (бол. (1846–1863), с. Забаро-Давидівка Ємлч.)

Рудакъ (уроч. (1846–1863), с. Червоний Бір Ємлч.)

Руде (бол.: (1988) сс. Бондарі, Норинськ Овр. р-ну; (2004) с. Колодяжне Дзерж. р-ну)

Руде Багно (бол. (1846–1863), с. Лісівщина Ушом.)

Руденський (став (1962), с. Леніне Рад. р-ну)

Руденька (уроч. Серб. вол. Н-В. пов.)

Руденька Річка (уроч. (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Рудецъ (уроч. (1846–1863), с. Топільня Лугин.)

Рудий Брід (х. (1926) Ушом. р-ну)

Рудичне (бол. (2004), с. Невгоди Овр. р-ну)

Рудишин (колод. (1962), с. Леніне Рад. р-ну)

Рудище (уроч. (1846–1863), с. Бовсуни Лугин.)

Рудище (уроч. (1846–1863), с. Повч Лугин.)

Рудка (бол.: (2004) розділяє с. Велику і Малу Чернігівку Овр. р-ну; (1988) с. Гошів того ж р-ну)

Рудка (уроч. (1846–1863), с. Вигів Горщ.)

Рудка (уроч. (1846–1863), с. Сухарівка Нар.)

Рудка (х. (1926) Мал. р-ну)

Рудка (х. (1946) Кривенської с.р. Корн. р-ну)

Рудківський (х. (1946) Василівської с.р. Жит. р-ну)

Рудковскаго (х. (1846–1863), с. Василівка Бер.)

Рудне (уроч. (1846–1863), с. Устинівка Мал.)

Рудницкаго (х. (1906) Чудн. вол. Жит. пов.)

Рудницке (уроч. (1846–1863), с. Тупальці Брон.)

Рудницкой ЛѢсокъ (уроч. (1846–1863), с. Немирівка Корс.)

Рудницьке (бол. (2004), с. Харитонівка Корс. р-ну)

Рудницький (став (2004), с. Любарка Овр. р-ну)

Рудницький Ліс (поле, ліс (2021–2024), с. Тупальці Брон.)

Рудницького (х. (1939) Щорс. р-ну)

Руднище (уроч. (1846–1863), с. Дубники Грдн.)

Руднище (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Рудня (х. (1846–1863), с. Нараївка Ємлч.)

Рудня (х. (1846–1863), с. Острожок Бар.)

Рудня (х. (1923) Мал. р-ну)

Рудня (х. (1923) Рад. пов.)

Рудня (х. (1929) Рад. м. р.)

Рудня (х. (1941) Грдн. р-ну)

Рудня (х. (1946) Острожецької с.р. Баран. р-ну)

Рудня-Вороб’ївська (х. (1946) Нововороб’ївської с.р. Мал. р-ну)

Рудня Городецька (кол. (1900), х. (до 1939) Рад. р-ну)

Рудня-Жеревці (х. (1946) Жеревецької с.р. Лугин. р-ну)

Рудня Кленова (слоб. (1923) Грдн. р-ну)

Рудня Кленовская (х. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.)

Рудня-Кулешовская (х. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Рудня Острожок (х. (1929) Баран. р-ну)

Рудня-Пошта (х. (до 1939) Жит. р-ну)

Рудня-Пошта (х. (1946) Старошийківської с.р. Жит. р-ну)

Рудня-Почта (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Рудня-Почта (кол. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Рудня-Пошта (кол. (1935) Пул. р-ну)

Рудня Радовельська (торф. (1959), 16 км на півд. схід від смт Олевськ)

Рудня-Радовельська (х. (1926) Олев. р-ну)

Рудня Ситовка (с-ще (1846–1863), с. Магдин Гладк.)

Рудня-Фасівська (кол. (до 1939) В-В. р-ну)

Рудня-Шершнівська (х. (1935) Чоп. р-ну)

Рудовое Озеро (уроч. (1846–1863), с. Дівошин Овр.)

Рудого Пѣнъ (уроч. (1846–1863), с. Явне Бар.)

Рудой-Бродъ (уроч. (1906),Ушом. вол. Жит. пов.)

Рудой-Бродъ (х. (1906) Іск. вол. Овр. пов.)

Рудокопи (кол. (до 1939) Жит. р-ну)

Рудокопи (уроч. (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Рудокопи (х. (1935) Н-В. м. р.)

Рудокопы (кол. (1906) Курн. вол. Н-В. пов.)

Рудокопы (уроч. (1846–1863), с. Зелениця Барш.)

Рудокопы (уроч. (1846–1863), с. Краївщина Хорош.)

Рудокопы (уроч. (1846–1863), с. Лагульськ Брон.)

Рудокопы (уроч. (1846–1863), с. Федорівка Брон.)

Рудокопы (уроч. (1906) Ушом. вол. Жит. пов.)

Рудьківське (торф. (1959), 9,5 км на півн. зах. від смт Брусилів Корш.)

Рудяне (торф. (1959), с. Гута-Потіївка Рад. р-ну)

Рудянське (торф. (1959): 19 км на півд. схід від м. Звягель; 13,5 км на півн. схід від смт Баранівка)

Руды (уроч. (1846–1863), с. Ягодинка Пул.)

Ружицкаго (х. (1846–1863), побл. м. Житомир)

Ружицкаго (х. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Рулівське (бол. (1988), с. Рудня Овр. р-ну)

Русаково (уроч. (1846–1863), с. Бірківське Овр.)

Русинське (торф. (1959), 16 км на півн. схід від смт Баранівка)

Русинъ (уроч. (1846–1863), с. Сушки Ушом.)

Русяти(н)ка (уроч. (1611) побл. м. Житомир)

Русятинка (уроч. (1906), Левк. вол. Жит. пов.)

Рутковскаго (х. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Ручей Болотница (пот. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Ручей Жолобница (пот. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Ручей Кремянка (пот. с. Зеремля Бар.)

Ручей Середній (пот. (1846–1863), с. Зеремля Бар.)

Рябінова (крин. (1988), с. Липники Лугин. р-ну)

Р’яне (торф. (1959), 15 км на півн. схід від м. Овруч)

Рясенське (бол. (2004), с. Рясне Ємлч. р-ну)

Рыбицкаго (х. (1906) Черн. вол. Жит. пов.)

Рыжков (х. (1846–1863), с. Городець Слов.)

Рыжковъ (х. (1906) Слов. вол. Овр. пов.)

Рыжовъ (х. (1906) Чудн. вол. Жит. пов.)

Рыкуна (х. (1846–1863), с. Пугачівка Ушом.)

Рѣдки (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.)

Рѣдька (кол. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Рѣзки (уроч. (1846–1863), с. Тростяниця Мал.)

Рѣпище (уроч. (1846–1863), с. Іванівка Мал.)

Рѣчиця (бол. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Рѣчиця (уроч. (1846–1863), с. Сущани Олев.)

Рѣчки (кол. (1906) Курн. вол. Н-В. пов.)

Рѣшевъ-Деркачи (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Сава (бол. (1846–1863), с. Піщаниця Овр.)

Саввы (х. (1906) Пок. вол. Овр. пов.)

Саверове (бол. (1988), с. Нова Радча Народ. р-ну)

Сави (х. (1926) Слов. р-ну)

Савина (уроч. (1846–1863), с. Прилуки Овр.)

Савицького (х. (1923) Пот. р-ну)

Савиче (уроч. (1846–1863), с. Дубники Грдн.)

Савківське (бол. (1989), с. Червона Волока Лугин. р-ну)

Савостян (бол. (1988), с. Остапи Лугин. р-ну)

Савченко (х. (1939) Народ. р-ну)

Савченков (х. (1846–1863), с. Мамеч Овр.)

Савчин (х. (1926) Олев. р-ну)

Саганскаго (х. (1906) Ром. вол. Н-В. пов.)

Садибне (х. (1946) Боровицької с.р. Корс. р-ну)

Садибно, Садибно-Виговський (х. (1926) Ушом. р-ну)

Садичевъ (уроч. (1846–1863), с. Михайлівка Олев.)

Садища (уроч. (1846–1863), с. Дубники Грдн.)

Садок (куток (2016) с. Рутвянка Мал.)

Садокъ (уроч. (1846–1863), с. Земля Бар.)

Садыба Вильская (слоб. (1846–1863), с. Вільськ Ол.)

Садыбна (х. (1846–1863), с. Пугачівка Ушом.)

Садыбно (уроч. (1846–1863), с. Бондарівка Ушом.)

Садибно (слоб. (1846–1863), с. Пугачівка Ушом.)

Садыбно-Выговское (х. (1906) Іск. вол. Овр. пов.)

Садыбно-Краснопольское (х. (1906) Іск. вол. Овр. пов.)

Сажавка (стави: (1990) с. Кілки Чудн. р-ну; (2004) с. Колодяжне Дзерж. р-ну)

Сажалка (бол. (1988-1990): с. Шатрище Корс. р-ну, с. Норинці Народ. р-ну; коп., с. Людинівка Овр. р-ну)

Сажелка (уроч. (1846–1863), с. Держанівка Олев.)

Сажело (уроч. (1846–1863), с. Степанівка Ємлч.)

Сажени (уроч. (1926) Ємлч. р-ну)

Саисы (х. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Саламихіна (заглибл. у р. (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Салацнівське (торф. (1959), 5,5 км на схід від смт Ємільчине)

Салимова Гора (уроч. (1846–1863), с. Велика Цвіля Ємлч.)

Салів Луг (бол. (2004), с. Великий Яблунець Ємлч. р-ну)

Салівський (х. (1941) Пот. р-ну, з 1954 – Нові Сали)

Салівський (х. (1946) Салівської с. р. Пот. р-ну)

Салковъ (х. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Саловъ Лугъ (бол. (1846–1863), с. Непізнаничі Ємлч.)

Саман (став (1988), с. Ставище Корс. р-ну)

Самичів (х. (1926) Народ. р-ну)

Самотязь (уроч. (1846–1863), с. Вірля Бар.)

Самъсоновъка (уроч. (1635) побл. с. Кочерів Рад. м. р.)

Сандуровъ (х. (1846–1863), с. Білошиці Ушом.)

Саншаръ (уроч. (1846–1863), с. Сантарка Ушом.)

Санькове Джерело (дж. (1990), с. Іванівка Мал. р-ну)

Сапвище (ос. (1846–1863), побл. с. Виступовичі Овр.)

Сапкові Волоки (бол. (1925), с. Солов'ї Лугин. р-ну)

Сапковы Волоки (уроч. (1846–1863), с. Осівка Ємлч.)

Сапожинський (ЗМЗ (2022), Грдн. с. г.)

Сапожинъ (х. (1906) Піщ. вол. Н-В. пов.)

Сараи (х. (1906) Пок. вол. Овр. пов.)

Сараї (уроч. (1926) Слов. р-ну)

Саргани (куток (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Сардацьке (бол. (2004), с. Неділище Ємлч. р-ну)

Саремске (х. (1846–1863), с. Бовсуни Лугин.)

Саремське (бол. (1926) на схід від кол. Бовсунівських хх. Овр. пов.)

Сарновка (кол. (1906) Ром. вол. Н-В. пов.)

Сатские Горы (уроч. (1846–1863), с. Прилуки Овр.)

Сахарня (слоб. (1935) Бараш. р-ну)

Сахарня (х. (1846–1863), с. Буда Бобрицька Бараш.)

Сахнюковъ (х. (1846–1863), с. Тартак Довб.)

Сачавське (торф. (1959), 16 км на півн. схід від смт Ємільчине)

Сачишине (дж. (1989), с. Велика Чернігівка Овр. р-ну)

Сачі, Саги (х. (1927) Дзерж. р-ну)

Сачкове (бол. (1990), с. Нова Буда Рад. р-ну)

Сашинъ (фільв. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Сашкіна (заглибл. у річці (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Сашкове (бол. (1988), с. Мединівка Корс. р-ну)

Сашунове (бол. (2004), с. Дружбівка Корс. р-ну)

Сбыщъ (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Свенцоные Вербы (уроч. (1846–1863), с. Токарів Яр.)

Свеча (ос. (1846–1863), побл. с. Виступовичі Овр.)

Свида (кол. (1923) Пот. р-ну)

Свидники (уроч. (1846–1863), побл. с. Виступовичі Овр.)

Свидники-Жировщина (торф. (1959), 7,9 км на півн. від смт Народичі)

Свидницкое Болото (бол. (1846–1863), с. Старий Дорогинь Нар.)

Свидняки (уроч.(1846–1863), м.Коростень)

Свинарни (уроч. (1846–1863), с. Катеринівка Чиж.)

Свинки (уроч. (1846–1863), с. Вигів Горщ.)

Свинки (х. (1924) Ушом. р-ну)

Свинные (уроч. (1846–1863), с. Левковицький Млинок Овр.)

Свиновидовицький (х. (1923) Олев. р-ну)

Свинорой (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Свиржевка (х. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Свитебужъ (уроч., Ушом. вол. Жит. пов.)

Свитин, Харчівка (х. (1965) Жит. р-ну)

Свитинъ (х. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Свіденцове (бол. (1955), с. Іванівка Мал. р-ну)

Свіжевських (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Світин (х. (1946) Крошнянської с.р. Жит. р-ну)

Свята (крин. (1988), с. Листвин Овр. р-ну)

Свята Криниця (дж. (1988), с. Липники Лугин. р-ну)

Святе (бол. (1988), с. Кремне Лугин. р-ну)

Святе Болото (х. (1923) Мал. р-ну)

Свят. Криницы (уроч. (1846–1863), с. Радовель Олев.)

Свят. Крыница (уроч. (1846–1863), с. Нова Рудня Лугин.)

Святобуже (уроч. (1846–1863), с. Ушомир Ушом.)

Святое Озеро (оз. (1846–1863), с. Березівка Бер.)

Святославля (крин. (1907), побл. р. Уші)

Себи (х. (1926) Слов. р-ну)

Севастян (бол. (1989), с. Остапи Лугин. р-ну)

Секирчицы (уроч. (1846–1863), с. Білка Ушом.)

Селезівка (х. (до 1939) Овр. р-ну)

Селетцкое (уроч. (1846–1863), с. Михайлівка Корс.)

Сєлєцкии Кгрунт (земля (1635) побл. с. Кам’яний Брід Хорош. р-ну)

Селець (уроч. (1846–1863), с. Великі Міньки Нар.)

Селець (х. (1926) Олев. р-ну)

Селецьке Болото (х. (1926) Народ. р-ну)

Селецький Виселок (х. (1926) Народ. р-ну)

Селизовка (слоб. (1906) Слов. вол. Овр. пов.)

Селище (бол. (1846–1863), с. Остапи Лугин.)

Селище (бол. (1988), с. Радогоща Лугин. р-ну; торф. (1959) на півд. зах. від смт Лугини)

Селище (уроч. (1846–1863), с. Білошиці Ушом.)

Селище (уроч. (1846–1863), с. Бірківське Овр.)

Селище (уроч. (1846–1863), с. Великий Дивлин Лугин.)

Селище (уроч. (1846–1863), с. Городець Слов.)

Селище (уроч. (1846–1863), с. Киянка Барш.)

Селище (уроч. (1846–1863), с. Курне Курн.)

Селище (уроч. (1846–1863), с. Лугинки Лугин.)

Селище (уроч. (1846–1863), с. Очеретянка Пул.)

Селище (уроч. (1846–1863), с. Підлуби Ємлч.)

Селище (уроч. (1846–1863), с. Радогоща Лугин.)

Селище (уроч. (1846–1863), с. Сичівка Мал.)

Селище (уроч. (1846–1863), с. Стрибіж Пул.)

Селище (уроч. (1846–1863), с. Ушомир Ушом.)

Селище (уроч. (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Селище (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Селище (х. (1923) Пот. р-ну)

Селищи (х. (1926) Олев. р-ну)

Селна (х. (1928) Рад. р-ну)

Сельске (бол. (1846–1863), с. Путиловичі Лугин.)

Сельске (уроч. (1846–1863), с. Мокляки Ємлч.)

Селянскій (уроч. (1846–1863), с. Коритище Хорош.)

Селянський Млинок, Силянський Млинок (кол. (1933) В-В. р-ну)

Селянщина (кол. (1925) Черн. р-ну)

Семейлів (х. (1926) Олев. р-ну)

Семенів Кут (х. (1923) Мал. р-ну)

Семенівське (бол. (2004), с. Кам’янівка Овр. р-ну)

Семенова Могила (уроч. (1846–1863), с. Малий Дивлин Лугин.)

Семенове (бол. (2004), смт Попільня)

Семиверстна (уроч. (станом на 1924 на обл. не знач.) Рад. пов.)

Семинь (х. (1926) Олев. р-ну)

Сеначь (уроч. (1846–1863), с. Майстрова Воля Н-В.)

Сенницы (уроч. (1846–1863), с. Левковицький Млинок Овр.)

Сенькове (торф. (1959), 13 км напівн. схід від смт Олевськ)

Сербинівка (кол. (до 1939), х. (1941) Ємлч. р-ну)

Сербиновка (уроч., Бараш. вол. Жит. пов.)

Сербівська Слобідка, Сербо-Слобідка (кол. (1928) Ємлч. р-ну)

Сербовская-Слободка (слоб. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Сервутське (торф. (1959), 18 км на півд. зах. від смт Червоноармійськ)

Сергійове (дж. (1988), с. Ставище Корс. р-ну)

Сергѣевка (кол. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Сергѣевка (кол. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Сергѣевка (кол. (1906) Чудн. вол. Жит. пов.)

Сердюка (х. (1926) Олев. р-ну)

Сердюки (х. (1906) Олев. вол. Овр. пов.)

Сердюківське (торф. (1959), 17 км на півд. зах. від смт Олевськ)

Сердюкъ (уроч. (1846–1863), с. Зольня Олев.)

Серединка (слоб. (1923) Рад. р-ну)

Серединська (куток (2021–2024) смт. Ємільчине)

Середнє (х. (1926) Слов. р-ну)

Середній (став (2004), с. Великі Коровинці Чудн. р-ну)

Середній Курінь (х. (1923) Баран. р-ну)

Середня (уроч. (1846–1863), с. Івашківка Стр.)

Середня (х. (1946) Зеремлянської с.р. Баран. р-ну)

Середівський Ставок (став (2021–2024), с. Ушиця Корс.)

Серенича (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Сереничево (уроч. (1846–1863), с. Зольня Олев.)

Серидковъ-Уголъ (уроч. (1846–1863), с. Топільня Лугин.)

Сернова (х. (1846–1863), с. Нивки Овр.)

Сестробиль (ЗМЗ (2022), Баран. м. г.)

Сибирь (уроч. (1846–1863), с. Несолонь Брон.)

Сива Лоза (бол. (2004), с. Кожухівка Корс. р-ну)

Сива-Лоза (уроч. (1846–1863), с. Сингаї Корс.)

Сива Лоза (х. (1929) Пот. р-ну)

Сива-Лозка (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.)

Сиворотница (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Сивчи (уроч. (1846–1863), с. Жубровичі Олев.)

Сидоренка (х. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Сидорове (бол.: (2004) с. Неділище Ємлч. р-ну; (1988) с. Горщик Корс. р-ну; (2004) дж. с. Іванівка Мал. р-ну)

Сидорівщина, Судорівщина (х. (1926) Овр. р-ну)

Сидоркове (бол. (2004), с. Рясне Ємлч. р-ну)

Сизонівка (торф. (1959), 40 км на півн. схід від смт Олевськ)

Силікатний (кар'єр (2021–2024), м. Житомир)

Силянскій-Млынокъ (х. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Симонівська криничка (дж. (2021–2024), с. Ушиця Корс.)

Симоново (бол. (1846–1863), с. Возничі Слов.)

Сингаївський (став (1988), с. Сингаї Корс. р-ну)

Сингай (уроч. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.)

Синекъ (уроч. (1846–1863), с. Переброди Слов.)

Синець (х. (1928) Корш. р-ну)

Синецьке (торф. (1959), 15 км на півд. зах. від с. Словечне Овр.)

Синицьківське (торф. (1959), 31 км на півд. зах. від смт Олевськ)

Синичевка (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Синичне (х. (1926) Олев. р-ну)

Синій Мох (кол. (1923) Бараш. р-ну)

Синій-Мохъ (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Синч (х. (1926) Олев. р-ну)

Синьгів, Синява (х. (1939) Овр. р-ну)

Синьговъ (х. (1906) В-Ф. вол. Овр. пов.)

Синьківка (бол. (2004), с. Діброва Лугин. р-ну)

Синявка (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Синявка (кол. (до 1939) Ємлч. р-ну)

Синявське (торф. (1959), 8,5 км на півн. схід від смт Дзержинськ)

Сиріловка (куток (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Сирітське (бол. (1988), с. Бараші Ємлч. р-ну)

Сирницька (ППМЗ (2022), Слов. с. г.)

Сирницький (став (2004), с. Сирниця Овр. р-ну)

Сиротский (ос. (1846–1863), побл. с. Виступовичі Овр.)

Ситисько (х. (1946) Свинобицької с.р. Баран. р-ну)

Ситнє (бол. (1990), с. Вишевичі Рад. р-ну)

Ситник (бол. (1988), с. Велика Чернігівка Овр. р-ну)

Ситнякове (бол. (1962), с. Леніне Рад. р-ну)

Ситрозавод (куток (2016) м. Малин)

Сич (ЗМЗ (2022), Ємлч. с. г.)

Сич (торф. (1959), 24 км на півн. зах. від смт Ємільчине)

Сичанка (х. (1928) Пот. р-ну)

Сичове (бол. (1988), с. Горщик Корс. р-ну)

Сіверське (бол. (1911), побл. с. Бондарі Овр. р-ну)

Сівченкове (бол. (1989), с. Дуга Ємлч. р-ну)

Сільське (бол. (1988), с. Сарновичі Корс. р-ну; (1959), торф., 9,5 км на півд. зах. від смт Олевськ)

Сільське (х. (1929) Корш. р-ну)

Сільський (став. (2004), с. Любарка Народ. р-ну)

Сімаківський Ставок (став (2021–2024), с. Ушиця Корс.)

Сім Лип (ППМЗ (2022), Жит. р-н, с. Корчівка)

Сінний, Синій (х. (1924) Пот. р-ну)

Сіомачко (х. (1906) Рогач. вол. Н-В. пов.)

Сірчище (х. (1926) Олев. р-ну)

Скакунське (бол. (1964), с. Любовичі Мал. р-ну)

Скала (горб, скеля (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Скала (уроч. (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Скали (х. (1926) Ушом. р-ну)

Скалка (уроч. (1846–1863), с. Дубники Грдн.)

Скарбове (бол. (2004), с. Любарка Народ. р-ну)

Скатерка (бол. (1846–1863), с. Юрове Олев.)

Скатерське (торф. (1959), 23 км на півн. схід від смт Олевськ)

Скверки (х. (1941) Лугин. р-ну)

Скеля (військ.-іст. комплекс, підзем. ходи (2021–2024), м. Коростень)

Скеля Голова Чацького (ППМЗ (2022), м. Житомир)

Скеля Кам’яний Гриб (ППМЗ (2022), м. Звягель)

Скеля Крашевського (ППМЗ (2022), Жит. р-н, пр. р. Гнилоп’ять)

Скеля Чотири Брати (ППМЗ (2022), м. Житомир)

Скіркове (бол. (2004), с. Кам’яний Брід Корш. р-ну)

Склыче Будыще (уроч. (1846–1863), с. Малий Яблунець Ємлч.)

Скобеллє (х. (1926) Слов. р-ну)

Сковрошинь (х. (1926) Олев. р-ну)

Скокова (крин. (2004), с. Гута-Потіївка Рад. р-ну)

Сколобів (кол. (до 1954) В-В. р-ну)

Сколобовъ (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Скоморо^{ѕ}ки^{и} Кгрунт (земля (1635) побл. м. Житомир)

Скорневка (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Скоростецька (крин. (2004), кол. с. Данилівка Овр. р-ну)

Скрипны (бол. (1846–1863), с. Іванопіль Ушом.)

Славков (уроч. (1846–1863), с. Личмани Гладк.)

Славковъ (уроч. Гладк. вол. Овр. пов.)

Славковъ-Милашевскихъ (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Следокъ (уроч. (1846–1863), с. Зубковичі Олев.)

Слипково (уроч. (1846–1863), с. Білка Ушом.)

Слипчинцы (х. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Слишове (бол. (1988), с. Болотниця Народ. р-ну)

Сліпчанський, Сліпчанського (х. (1923) Пот. р-ну)

Слобідка (х. (1946) Велико-Дераженської с. р. Яр. р-ну)

Слобідка, Слобідка Дераженська (х. (1958) Н-В. р-ну)

Слобідський (став (2004), с. Болотниця Народ. р-ну)

Слобода (уроч. (1846–1863), с. Купище Ушом.)

Слобода (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Слобода (уроч. (1846–1863), с. Федорівка Брон.)

Слобода (уроч. (1926) Ємлч. р-ну)

Слобода (х. (1926) Ємлч. р-ну)

Слобода (х. (1926) Мал. р-ну)

Слобода Хлуплянская (слоб. (1846–1863), с. Ясенець Овр.)

Слобода Трон (х. (1926) Лугин. р-ну)

Слобода Шевченка (х. (1946) Булдичівської с.р. Дзерж. р-ну)

Словечанське (торф. (1959), Овр. р-н)

Словечанський Кряж (ЗМЗ (2022), Корс. р-н)

Случинець (уроч. (1846–1863), с. Кам’яна Гірка Лугин.)

Слюблинське (торф. (1959), 24 км на півн. від смт Олевськ)

Слюбліни (х. (1923) Олев. р-ну)

Слѣпатище (уроч. (1846–1863), с. Стовпинка Олев.)

Слѣпетенко (уроч. (1846–1863), с. Бабичівка Пул.)

Слѣпетище (бол. (1846–1863), с. Середи Ємлч.)

Смаевский (ос. (1846–1863), побл. с. Виступовичі Овр.)

Смиківка (уроч. (1900), х. (до 1939) Корш. р-ну)

Смоківка (х. (1946) Глибочицької с.р. Жит. р-ну)

Смолино (уроч. (1846–1863), с. Великі Міньки Нар.)

Смолка (район (2021–2024) м. Звягель)

Смолково (бол. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Смолова Лиска (уроч. (1846–1863), с. Андрієвичі Ємлч.)

Смоловки (уроч. (1846–1863), с. Давидки Горщ.)

Смоловый мостъ (уроч. (1846–1863), с. Кривотин Ємлч.)

Смолокурка (куток (2016) с. Баранівка Мал.)

Смолякъ (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.)

Смолянюків Куток (х. (1926) Олев. р-ну)

Смолярня (уроч. (1906) Рогач. вол. Н-В. пов.)

Смолярня (уроч. (1923) Баран. р-ну)

Смолярня (х. (1926) Ємлч. р-ну)

Сморжи (х. (1846–1863), с. Дівошин Овр.)

Смородина (уроч. (1846–1863), с. Городець Слов.)

Снетенка (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.)

Снисаровская Печка (уроч. (1846–1863), с. Білка Ушом.)

Снягицкой-Лѣсокъ (уроч. (1846–1863), с. Літки Лугин.)

Собачий Зуб (ЗМЗ (2022), Баран. м. г.)

Собейкъ (х. (1846–1863), с. Бобричі Лугин.)

Собичинская-Михайловка (слоб. (1906) Юр. вол. Овр. пов.)

Собичинскій (х. (1846–1863), с. Будки Олев.)

Собичинське (торф. (1959), 18 км на півн. від смт Олевськ)

Соболєвщизна (дворець (1584), можливо, сучас. с. Дворище В-В. р-ну)

Соболевъ Хуторъ (уроч. (1846–1863), с. Бабичівка Пул.)

Соболів (х. (1924) Рад. р-ну)

Соболів (х. (1946) Став-Слобідської с. р. Рад. р-ну)

Собчак (х. (1926) Слов. р-ну)

Собчакъ (х. (1906) Слов. вол. Овр. пов.)

Сови (х. (уроч. (1846–1863), с. Мацьки Слов.)

Совинъ (уроч. (1846–1863), с. Ксаверів Мал.)

Соврання, Совране (х. (1926) Лугин. р-ну)

Совхоз (куток (2016) смт Чоповичі Мал.)

Сов’яків (х. (1926) Ушом. р-ну)

Сожельське (бол. (2004), с. Степанівка Ємлч. р-ну)

Сокальскаго (х. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Сокирка, Сокирки (х. (1924) Корш. р-ну)

Соковка (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Соколова Гора (г. (1846-1863, 2021-2024), побл. м. Житомир)

Соколова-Чешская (слоб. (1906) Курн. вол. Н-В. пов.)

Соколове (став і сед. (2021–2024), Поліянівка Брон.)

Соколовський (кар’єр (2021–2024), м. Житомир)

Соколовы Лозы (уроч. (1846–1863), с. Болярка Ємлч.)

Соколовъ (кол. (1906) Курн. вол. Н-В. пов.)

Соколовъ Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Середи Ємлч.)

Сокольна (бол. (1846–1863), с. Владин Брон.)

Солдатська Слобідка (х. (1928) Іванк. р-ну)

Соленое (бол. (1846–1863), с. Путиловичі Лугин.)

Соливко (ф. (1846–1863), с. Рогачів Бар.)

Солов’ї, Солов’їв (х. (до 1939) Лугин. р-ну)

Соловйове (бол. (1988), с. Сарновичі Корс. р-ну)

Соловйове (ЗМЗ (2022), Овр. м. г.)

Соловьевщина (уроч. (1846–1863), с. Іванопіль Ушом.)

Соловьевъ (х. (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Солодари (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Солодирі (кол. (до 1946) В-В. р-ну)

Солодке (бол. (1989), с. Червона Волока Лугин. р-ну)

Солодыревъ (зем. (1471), Жит. пов.)

Солом’яні Печі (х. (1928) Рад. р-ну)

Солоне (бол. (2004), смт Яблунець Ємлч. р-ну)

Солоневичъ (уроч. (1846–1863), с. Вигів Горщ.)

Солонь (бол. (1846–1863), с. Малий Яблунець Ємлч.)

Солотвина (бол. (1846–1863), с. Кам’яна Гірка Лугин.)

Солотвинівське (торф. (1959), 17 км на півд. зах. від смт Лугини)

Солотвино (бол. (1846–1863), с. Остапи Лугин.)

Солотин (уроч. (1846–1863), побл. с. Виступовичі Овр.)

Солотинъ (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Солянка (кол. (1906) Жолоб. вол. Н-В. пов.)

Солянка (кол. (до 1939) Яр. р-ну)

Сорокопєнская Сєножать (земля (1635) побл. сучас. с. Старі Велідники Овр. р-ну)

Сороча Гора (х. (1926) Олев. р-ну)

Сорочанка (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Сорочанка (кол. (1935) Бараш. р-ну)

Сорочень (бол. (1846–1863), с. Сорочень Барш.)

Сорочинъ (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Сосневицке (бол. (1846–1863), с. Степанівка Ємлч.)

Соснина (уроч. (1846–1863), с. Щербини Ол.)

Соснина (уроч. (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Соснівське (торф. (1959), 9 км на схід від смт Ємільчине)

Соснова (х. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Сосноватое (уроч. Жолоб. вол. Н-В. пов.)

Сосновецьке (торф. (1959), 8,5 км на півд. зах. від смт Баранівка)

Сосновщина (уроч. (1846–1863), с. Остапи Лугин.)

Состробель (кол. (1935) Баран. р-ну)

Состробель (уроч. (1846–1863), с. Явне Баран.)

Сотниківське (бол. (2021–2024), с. Нова Борова НБ.)

Сотцежа (уроч. (1846–1863), с. Дуби Слов.)

Софіевка (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Софіевка (слоб. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Софіївка (кол. (до 1939) В-В. р-ну)

Соха-Чешейка (х. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Сохнівське (торф. (1959), 21 км на півн. схід від м. Володарськ-Волинський)

Сочани, Сочини-Геєвицькі (х. (до 1927) Овр. р-ну)

Сочинці (бол. (1964), с. Велика Чернігівка Овр. р-ну)

Сочинці (х. (1923) Овр. р-ну)

Сочинъ (уроч. (1846–1863), с. Гошів Овр.)

Сочины (х. (1906) Пок. вол. Овр. пов.)

Спасатєльна Станція (куток (2016) с. Потіївка Мал.)

Спаскій-Островъ (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Спасская-Запруда (слоб. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Спасский (х. (1846–1863), с. Магдин Гладк.)

Спаське (торф. (1959), 24 км на півд. схід від смт Олевськ)

Спаське (х. (1926) Ушом. р-ну)

Спаське (х. (1946) Миколаївської с.р. Ємлч. р-ну)

Списці (х. (1926) Олев. р-ну)

Спірне (х. (1946) Білківської с. р. Рад. р-ну)

Спорное (х. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Спросіка (х. (1926) Олев. р-ну)

Спуди (х. (1926) Олев. р-ну)

Среднее (уроч. (1846–1863), с. Дворище Хорош.)

Средний Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Андрієвичі Ємлч.)

Средній (ос. (1846–1863), с. Сирниця Слов.)

Средній-Курень (кол. (1906) Мирп. вол. Н-В. пов.)

Средній-Курень (уроч. (1906) Баран. вол. Н-В. пов.)

Средняя-Рудня (х. (1906) Пок. вол. Овр. пов.)

Середнѣе (уроч. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.)

Срібрянське (бол. (2004), с. Сирниця Овр. р-ну)

Стабровська (крин. (1955), кол. с. Кизили Овр. р-ну)

Став (торф. (1959), 8,9 км на зах. від смт Олевськ)

Ставецька (кол. (станом на 1924 на обл. не знач.) Рад. вол.)

Ставецька (крин. (2004), с. Антонівка Ємлч. р-ну)

Ставецька (х. (1946) Троянівської с. р. Троян. р-ну)

Ставецький (став (1962), с. Леніне Рад. р-ну)

Ставища (кол. (1906) Ушом. вол. Жит. пов.)

Ставище (бол. (1846–1863), с. Полохачів Овр.)

Ставище (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Ставище (кол. (до 1939) Корс. р-ну)

Ставище (уроч. (1846–1863), с. Ганнопіль Черн.)

Ставище (уроч. (1846–1863), с. Дубовець Бер.)

Ставище (уроч. (1846–1863), с. Зеремля Бар.)

Ставище (уроч. (1846–1863), с. Красногірка Ушом.)

Ставище-Мокре, Мокроставицьке (х. (після 1925 на обл. не знач.) Черн. р-ну)

Ставищев.-Порубъ (кол. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Ставищенське (торф. (1959), 5 км на схід від смт Ємільчине)

Ставка (х. (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Ставки (слоб. (1927) Дзерж. р-ну)

Ставки (х. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Ставнецьківське (торф. (1959), 21 км на півн. схід від смт Ємільчине)

Ставок (бол. (2004), с. Дениші Жит. р-ну; торф. (1959): 6 км на півн. зах. від м. Овруч; 1,5 км на півн. зах. від смт Народичі)

Ставок (став (2021–2024), м. Житомир)

Ставок (х. (1923) Овр. р-ну)

Ставок (х. (1923) Рад. р-ну)

Ставокъ (бол. (1846–1863), с. Остапи Лугин.)

Ставокъ (х. (1906) В-Ф. вол. Овр. пов.)

Ставочок (х. (1923) Рад. р-ну)

Ставочок (х. (1946) Ленінської с. р. Рад. р-ну)

Ставське (торф. (1959): 6,5 км на півд. схід від смт Олевськ; 28 км на півд. зах. від м. Коростень)

Ставчанка (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Ставчанка (кол. (1930) Бараш. р-ну)

Ставъ (бол. (1846–1863), с. Болярка Олев.)

Стадіон (уроч. (2021–2024), Поліянівка Брон.)

Сталище (х. (1928) Рад. р-ну)

Сталінська Дорога (дорога (2016), м. Малин)

Сталінський (х. (1946) Головківської с.р. Мал. р-ну)

Станишівський Дачний (х. (1929) Іванк. р-ну)

Станишівський Поруб (кол. (1962) Корш. р-ну)

Станіславишине (бол. (1989), с. Ковалі Корс. р-ну)

Станіславівка (кол. (до 1939) Дзерж. р-ну)

Станіславове (бол. (1988), с. Нова Радча Народ. р-ну)

Станиславовка (кол. (1906) Чудн. вол. Жит. пов.)

Станиславовка (уроч. (1906) Ушом. вол. Жит. пов.)

Станки (уроч. (1846–1863), с. Магдин Гладк.)

Становиське-Плотниця (торф. (1959), 27 км на півн. схід від смт Олевськ)

Станція (куток (2016) с. Головки Мал.)

Станькова Рубина (уроч. (1846–1863), с. Середи Ємлч.)

Стара Баня (куток (2016) м. Малин)

Стара Больніца (куток (2016) смт Чоповичі Мал.)

Стара Борова (х. (1946) Турчинської с. р. В-В. р-ну)

Стара Буда (х. (1924) Пот. р-ну)

Стара Глафірівка (кол. (1928) Ємлч. р-ну)

Стара Каролінка, Каролінка, Подворна (кол. (1935) Бараш. р-ну)

Стара Олександрівка (кол. (до 1939) Черв. р-ну)

Стара Рудня (х. (1923) Троян. р-ну)

Стара Рудня (х. (1946) Яблунської с. р. Черв. р-ну)

Стара Софіївка (слоб. (1923) Ємлч. р-ну)

Стара Церква (куток (2016) с. Українці Мал.)

Старая-Буда (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Старая Буда (уроч. (1846–1863), с. Пулино-Гута Пул.)

Старая-Викторовка (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Старая-Гута (кол. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Старая-Нива (уроч. (1846–1863), с. Лучанки Слов.)

Старая Слобода (уроч. (1846–1863), с. Юрове Олев.)

Старая Служба (уроч. (1846–1863), с. Курчиця Чиж.)

Стар. Гартъ (бол. (1846–1863), с. Злобичі Корс.)

Старе (бол. (1988): с. Щорсівка Корс. р-ну; с. Дениші Жит. р-ну)

Старе Газове (куток (2016) м. Малин)

Старе Єврейське Кладбище (куток (2016) м. Малин)

Старечівське (торф. (1959), 9 км на півд. від смт Червоноармійськ)

Старий Кар’єр (гран. кар’єр (2016), м. Малин)

Старий Кар’єр (кар’єр (2021–2024), с. Михайлівка Корс.)

Старий Хмерин (кол. (до 1939), х. (1952) Ємлч. р-ну)

Старий Хмерин (х. (1946) Омелуської с.р. Ємлч. р-ну)

Старий Хутір (х. (1926) Овр. р-ну)

Старицьке (торф. (1959), 5 км на півн. схід від смт Брусилів Корш. р-ну)

Стариця (х. (1924) Мал. р-ну)

Старі Гарти (ЗМЗ (2022), Ємлч. с. г.)

Старі Кар’єри, Кар’єри (част. парку (2016) м. Малин)

Старі Очисні (луг (2016), м. Малин)

Стар. Клетъ (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.)

Стар. Нива (уроч. (1846–1863), с. Тепениця Олев.)

Стародорожинский (х. (1846–1863), с. Стар. Дорогинь Нар.)

Стародыча (уроч. (1846–1863), с. Зубринка Хорош.)

Старое Гало (бол. (1846–1863), с. Хочине Олев.)

Старое-Село (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Старое Поле (уроч. (1846–1863), с. Магдин Гладк.)

Старокорецький Шлях (х. (1935) Н-В. м. р.)

Староноваківський (став (1988), с. Степанівка Лугин. р-ну)

Старо-Нові Непізнаничі (кол. (до 1939) Ємлч. р-ну)

Старо-Новы-Сербы (кол. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Старочуднівський (ЗМЗ (2022), Баран. м. г.)

Стар. Пасѣка (уроч. (1846–1863), с. Кам’яний Брід Довб.)

Стар. Печки (уроч. (1846–1863), с. Зубковичі Олев.)

Стар. Село (уроч. (1846–1863), с. Липляни Чоп.)

Старые Мельники (х. (1846–1863), с. Тичків Нар.)

Старые Сербы (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.)

Старые Станы (уроч. (1846–1863), с. Миколаївка Ємлч.)

Старые Хутора (уроч. (1846–1863), с. Перга Олев.)

Старый Майданъ (уроч. (1846–1863), с. Велика Цвіля Ємлч.)

Старыя-Непознанычи (кол. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Стасевичеве (сед. і багно (2021–2024), Поліянівка Брон.)

Стахановський (х. (1946) Чорнорудської с. р. Вчрш. р-ну)

Сташкевичи (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Сташкевский (х. (1846–1863), с. Личмани Гладк.)

Стебецкій (уроч. (1846–1863), с. Зелениця Барш.)

Стебница (кол. (1906) Ушом. вол. Жит. пов.)

Стебницкій (Ставице) (х. (1846–1863), с. Лісобуда Ушом.)

Стебниця (кол. (до 1946) В-В. р-ну)

Стебчище (х. (1926) Слов. р-ну)

Стежка (х. (1923) Рад. пов.)

Стельмахівське (бол. (1990), с. Заньки Рад. р-ну)

Стельмахово (уроч. (1846–1863), с. Йосипівка Бар.)

Степанидина (крин. (1989), с. Симони Ємлч. р-ну)

Степаниця (х. (1926) Олев. р-ну)

Степанівське (куток (2021–2024) смт. Ємільчине)

Степанов (х. (1846–1863), с. Лучанки Слов.)

Степанова Сажалка (бол. (2004), с. Яблунівка Ємлч. р-ну)

Степановка (пот. (1846–1863), с. Юрове Олев.)

Степановка (уроч. (1846–1863), с. Бовсуни Лугин.)

Степановка (х. (1846–1863), с. Нивки Овр.)

Степанча (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Степанщина (орне поле (2021–2024), с. Ушиця Корс.)

Степка (х. (1926) Олев. р-ну)

Степки (уроч. (1846–1863), побл. м. Олевськ)

Степки (х. (1846–1863), с. Магдин Гладк.)

Степок (х. (1954) Дзерж. р-ну)

Степурчине (бол. (2004), с. Стрижівка Корс. р-ну)

Степча (торф. (1959), мій півн. зах. від смт Ємільчине)

Стеценків (х. (1928) Троян. р-ну)

Стецьке (бол. (1988), с. Радогоща Лугин. р-ну)

Стецький Чертіж (х. (1926) Лугин. р-ну)

СтибецькЂ (уроч. (1846–1863), с. Дубовець Бер.)

Стовпець-Букачі (кол. (1923) Пот. р-ну)

Стовпецька (кол. (1923) Ємлч. р-ну)

Стовпи (уроч. (до 1928) Яр. р-ну)

Стовпинський (ЗМЗ (2022), Блкр. с. г.)

Стовпня (х. (1946) Жадківської с. р. Пот. р-ну)

Стовпня, Стовпець (х. (1946-1954) Черн. р-ну)

Стовпняк (х. (1926) Мал. р-ну)

Стойло (уроч. (1846–1863), с. Гадзинка Глибоч.)

Стойло (уроч. (1906) Піщ. вол. Н-В. пов.)

Стойло (х. (1846–1863), побл. м. Баранівка Бар.)

Стойлочко (х. (1906) Курн. вол. Н-В. пов.)

Стокуча (г. (1846–1863), с. Рясне Бараш.)

Столпецкая (кол. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Столпецкое (уроч. (1846–1863), с. Кривотин Ємлч.)

Столпець (уроч. (1846–1863), с. Великі Міньки Нар.)

Столпище (уроч. (1846–1863), с. Киянка Барш.)

Стольніков, Столипкова Річка (х. (1926) Рад. р-ну)

Столярове (бол. (2004), с. Кам'яний Брід Корш. р-ну)

Сторожівський (ЗМЗ (2022), Грдн. с. г.)

Стоянів (бол. (2004), с. Голубин Дзерж. р-ну)

Страусово Перо (ЗМЗ (2022), Грдн. с. г.)

Страхів (ЗМЗ (2022), Олев. м. г.)

Страхів (торф. (1959), 27 км на півн. схід від смт Олевськ)

Страшинское (бол. (1846–1863), с. Бондарівка Ушом.)

Страшинське (бол. і торф. (1988), с. Горщик Корс. р-ну)

Страшний Мох (х. (1926) Народ. р-ну)

Стрельбище (тер. (2016) с. Гамарня Мал.)

Стремигород (кол. (1935) Чоп. р-ну)

Стречене (уроч. (1846–1863), с. Держанівка Олев.)

Стрибежський Брод (х. (1939) Щорс. р-ну)

Стрибежъ (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Стрибиж.-Бродъ (х. (1906) Чудн. вол. Жит. пов.)

Стрибіж (кол. (1935) Черв. р-ну)

Стрижинской ЛЬсокъ (уроч. (1846–1863), с. Білошиці Ушом.)

Стрижівське (торф. (1959), 4,5 км на півд. зах. від м. Коростишів)

Стрижник (х. (1952) Грдн. р-ну)

Стримівщина (х. (1946) Чоповицької с. р. Чоп. р-ну)

Стрільбище (бол. (2004), с. Кривотин Ємлч. р-ну)

Стромівське (торф. (1959), 11 км на півн. зах. від м. Малин)

Стромово (уроч. (1846–1863), с. Головки Чоп.)

Струбиця (х. (1927) Чоп. р-ну)

Струговинець (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Струденище (ос. (1846–1863), с. Озеряни Олев.)

Струков (х. (1926) Олев. р-ну)

СтрЬльбище (уроч. (1846–1863), с. Каленське Корс.)

Стугівщинський Млинок (х. (1926) Слов. р-ну)

Студенецъ (уроч., Ушом. вол. Жит. пов.)

Студеница (уроч. (1846–1863), с. Лісівщина Ушом.)

Студенно (уроч. (1846–1863), с. Жовтий Брід Ром.)

Студень (уроч. (1846–1863), с. Сухарівка Нар.)

Студецкаго (х. (1846–1863), побл. м. Житомир)

Студзинскаго (х. (1906) Ром. вол. Н-В. пов.)

Стужинцы (бол. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Стужиці (уроч. (1926) Олев. р-ну)

Стужиці (х. (1926) Слов. р-ну)

Стукалка (х. (1923) Чудн. р-ну)

Ступинське (торф. (1959), 27 км на півд. зах. від смт Олевськ)

Ступище (х. (1926) Олев. р-ну)

Ступовы Токи (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Миколаївка Ємлч.)

Субине (х. (1946) Ходаківської с.р. Корс. р-ну)

Субино (уроч. (1846–1863), с. Ходаки Корс.)

Суворівська Криничка (дж. (2021–2024), с. Нова Борова НБ.)

Судеревки (уроч. (1846–1863), с. Лучанки Слов.)

Судоров (х. (1846–1863), с. Магдин Гладк.)

Судорово (уроч. (1846–1863), с. Вишківка Чиж.)

Сукач (торф. (1959), 21 км на півн. схід від м. Овруч)

Сукач (уроч. (1846–1863), с. Лучанки Слов.)

Сукачевъ (уроч., Ушом. вол. Жит. пов.)

Сукачі (х. (1926) Слов. р-ну)

Сукачове (ЗМЗ (2022), Ушом. с. г.)

Суковъ (уроч. Піщ. вол. Н-В. пов.)

Сулинське (торф. (1959), 19 км на півн. схід від смт Ємільчине)

Сульжинівка (кол. (до 1946) Мирп. р-ну)

Супорне (х. (1926) Ушом. р-ну)

Супорне (х. (1941) Лугин. р-ну)

Супрунова (крин. (2004), с. Новина Корс. р-ну)

Супруновщина (зем. (1471), Жит. пов.)

Сутковъ (х. (1906) Курн. вол. Н-В. пов.)

Суторци (уроч. (1846–1863), с. Васьковичі Корс.)

Сухарка (уроч. (1846–1863), с. Радомишль)

Сухарка (х. (1946) Радомишльської с. р. Рад. р-ну)

Сухацке (уроч., смт Ємільчине)

Сухая Гряда (уроч. (1846–1863), с. Дубники Грдн.)

Сухая Лоза (уроч. (1846–1863), с. Головки Чоп.)

Сухе (бол. (1988), с. Бараші Ємлч. р-ну)

Сухе Багно (торф. (1959), с. Старочуднівська Гута Дзерж. р-ну)

Сухий Кут (бол. (1988), с. Сербо-Слобідка Ємлч. р-ну)

Сухий Луг (х. (1923) Пот. р-ну)

Сухий Мох (бол. (1988), с. Бондарівка Корс. р-ну)

Сухий Рожок (кол. (1923) Корш. р-ну)

Сухівське (торф. (1959), 25 км на півд. зах. від м. Житомир)

Сухіе (бол. (1846–1863), с. Сантарка Ушом.)

Сухіе-Лужки (уроч. (1846–1863), с. Липляни Чоп.)

Сухі Яри (місцев. (2021–2024), м. Житомир)

Суховерш (уроч. (1846–1863), с. Дубовий Гай Овр.)

Суховершъ (уроч. с. Шереметів Курн.)

Суховільська Мар’янівка Друга (кол. (1933) В-В. р-ну)

Суховільська Мар’янівка Перша (кол. (до 1946) В-В. р-ну)

Суховільське (торф. (1959), 10 км на півн. схід від смт Баранівка)

Суховольск.-Марьяновка (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Суховольський (х. (1946) Суховольської с. р. Яр. р-ну)

Суховольський (х. (1946) Яр. р-ну)

Сухой Лес (уроч. (1846–1863), с. Тхорин Слов.)

Сухой-МЬчъ (бол. (1846–1863), с. Бобричі Лугин.)

Сухой Осовъ (уроч. (1846–1863), с. Джерело Олев.)

Сухомохівське (торф. (1959), 14 км на півн. зах. від смт Лугини)

Сушевич (х. (1946) Ясногородської с.р. Дзерж. р-ну)

Сушець (х. (1940) Корс. р-ну)

Сушинець (уроч., Ушом. вол. Жит. пов.)

Сущанський (ЗМЗ (2022), Олев. м. г.)

Сущевичи (х. (1906) Ром. вол. Н-В. пов.)

Сущевичів, Сущевичі (х. (1927) Дзерж. р-ну)

Счастливая (кол. (1906) Баран. вол. Н-В. пов.)

Сьомчине (бол. (1990), с. Нова Буда Рад. р-ну)

Сюмачко (х. (1939) Щорс. р-ну)

Сымоны (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Сырница Рудня (рудня (1906) Слов. вол. Овр. пов.)

Сытне (уроч. (1846–1863), с. Велика Глумча Ємлч.)

Сытно Болото (уроч. (1846–1863), с. Дубники Грдн.)

Сытный (х. (1846–1863), с. Дубники Грдн.)

Сычъ (уроч. (1846–1863), с. Забаро-Давидівка Ємлч.)

Сычъ (уроч. (1846–1863), с. Кикова Стр.)

Сѣдины (уроч. (1846–1863), с. Діброва Мал.)

Сѣдлачъ (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Сѣдячьи лѣски (уроч. (1846–1863), с. Жеревці Лугин.)

Сѣтище (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.)

Табірське (торф. (1959), с. Йосипівка Н-В. р-ну)

Таборище (х. (1946) Білківської с. р. Рад. р-ну)

Тавин (уроч. (1846–1863), с. Левковицький Млинок Овр.)

Таківка (х. (до 1954) Народ. р-ну)

Таковише (уроч. с. Прутівка Ром.)

Таковське (торф. (1959), 15,5 км на півд. схід від смт Олевськ)

Таковый Мохъ (уроч. (1846–1863), с. Кишин Олев.)

Таковый Мохъ (уроч. (1846–1863), с. Стовпинка Олев.)

Талимоновъ (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Талошинъ (уроч. (1846–1863), с. Копище Олев.)

Талькова Гуща (х. (1926) Ушом. р-ну)

Таранове (бол. (1989), с. Хотинівка Корс. р-ну)

Тарасевич (х. (1846–1863), с. Думинське Овр.)

Тарасевичі (х. (1923) Овр. р-ну)

Тарасенчишине (бол. (1989), с. Киянка Ємлч. р-ну)

Тарасівка (х. (1946) Тулинської с. р. Троян. р-ну)

Тарасівка (х. (до 1954) Троян. р-ну)

Тарасов Погреб (уроч. (1846–1863), с. Ясенець Овр.)

Тарасове (бол.: (2004) с. Новина Корс. р-ну; (1964) кол. с. Лукашівка Мал.

р-ну)

Тарасове (х. (1923) Мал. р-ну)

Тарасовичі (х. (1926) Овр. р-ну)

Тарасово (уроч. (1846–1863), с. Сантарка Ушом.)

Таращанці (х. (1926) Корш. р-ну)

Таращуков (х. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Таркишин (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Тарське (торф. (1959), 22 км на схід від м. Новоград-Волинський)

Тартак (уроч. (1846–1863), с. Курчиця Чиж.)

Тартакъ (х. (1906) Татар. вол. Овр. пов.)

Тартачекъ (кол. (1906) Чудн. вол. Жит. пов.)

Тартачекъ (уроч. (1906) Грдн. вол. Н-В. пов.)

Тартачок (кол. (до 1939) Мархл. р-ну)

Татаринка (став (1988), с. Нові Велідники Овр. р-ну)

Татарка (х. (1926) Олев. р-ну)

Татарскіе Лѣски (уроч. (1846–1863), с. Сущани Олев.)

Татине (х. (1926) Олев. р-ну)

Татки (бол. (1846–1863), с. Рясне Бараш.)

Твіров (х. (1926) Слов. р-ну)

Теклівка (х. (до 1939) Овр. р-ну)

Текліне (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Текля (уроч., Ушом. вол. Жит. пов.)

Телега (уроч. (1846–1863), с. Радогоща Лугин.)

Тележин (х. (1923) Пот. р-ну)

Тележинського, Тележинський Цвіт (х. (1939) Щорс. р-ну)

Телецко (уроч. (1846–1863), с. Михайлівка Олев.)

Телинічевське (торф. (1959), 1 км на зах. від смт Ємільчине)

Теличківське (торф. (1959), 3,5 км на півн. схід від смт Ємільчине)

Тельман (уроч. (2021–2024), с. Нова Борова НБ.)

Телятичи (с-ще (1846–1863), побл. м. Овруч)

Телячий Мох (ЗМЗ (2022), Блкр. с. г.)

Телячий Мох (торф. (1959), 24 км на півн. зах. від смт Ємільчине; ковб., с. Паранине Ємлч. р-ну)

Телячий Мох-2 (ЗМЗ (2022), Ємлч. с. г.)

Телячій Мохъ (уроч. (1846–1863), с. Джерело Олев.)

Темна Ляда (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Темне Лядо (х. (1926) Олев. р-ну)

Темне Лядо (х. (1926) Слов. р-ну)

Темное Лядо (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Теофиловка (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Теофілівка (кол. (1933) В-В. р-ну)

Тепеницька Рудня (х. (1926) Олев. р-ну)

Теребицкій Мохъ (бол. (1846–1863), с. Миколаївка Ємлч.)

Теребицький Мох (бол. (1925) на околиці с. Білокоровичі Олев. р-ну)

Теребухинецъ (струмок (1846–1863), с. Стовпинка Олев.)

Теремцы (х. (1906) Фас. вол. Жит. пов.)

Теренье (х. (1846–1863), с. Буда Бобрицька Барш.)

Тересини (ЗМЗ (2022), Олев. м. г.)

Тересины (2 уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Терешки (куток (2021–2024) с. Несолонь Брон.)

Терещукове (бол. (1955), с. Зороків Черн. р-ну)

Теричали (уроч. (1846–1863), с. Юрове Олев.)

Терновка (пот. (1846–1863), с. Радовель Олев.)

Тертушків (крин. (1964), с. Леонівка Жит. р-ну)

Теснів (х. (1926) Народ. р-ну)

Теснівка (кол. (1923) Грдн. р-ну)

Теснівка (слоб. (до 1923) Лугин. р-ну)

Теснівка (слоб. (до 1923) Н-В. р-ну)

Теснівка (х. (1926) Лугин. р-ну)

Тесновка (слоб. (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Тесновка (уроч. (1846–1863), с. Мокляки Ємлч.)

Тесновъ (бол. (1846–1863), с. Малий Яблунець Ємлч.)

Тесное (уроч. (1846–1863), с. Бірківське Овр.)

Теснувка (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Тетеревиний Тік (ЗМЗ (2022), Пул. с. г.)

Тетерина (уроч. (1846–1863), с. Топільня Лугин.)

Тетерівське (торф. (1959), 18 км на півн. схід від м. Радомишль)

Тетерівське (х. (до 1946) Корш. р-ну)

Тетерівський (х. (1946) Тетерівської с.р. Жит. р-ну)

Тетечовъ (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.)

Тефсівське (торф. (1959), 24 км на півн. схід від смт Дзержинськ)

Тєхнікум (мрн (2016) м. Малин)

Тиван (х. (1926) Слов. р-ну)

Тиврів (бол. (1888-1902), с. Левковичі Овр. р-ну)

Тивров Остров (х. (1846–1863), с. Возничі Слов.)

Тильскъ (уроч. (1846–1863), с. Дубники Грдн.)

Тимовщина (зем. (1471), Жит. пов.)

Тимохове (бол. (1989), с. Побичі Овр. р-ну)

Тимошевске (уроч. (1846–1863), с. Бондарівка Ушом.)

Тимощина (крим. (1962), с Меделівка Рад. р-ну)

Тинник (х. (1926) Ушом. р-ну)

Тинчин (х. (1923) Овр. р-ну)

Тихе (бол. (1988), с. Черевки Овр. р-ну)

Тихий (став (1962), с. Колодіївка Черв. р-ну)

Тичинишене (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Тичків (х. (до 1939) Народ. р-ну)

Тишево (уроч. (1846–1863), с. Головки Чоп.)

Тишинъ Ланъ (уроч. (1846–1863), с. Моделів Пот.)

Тишів (бол. (1962), с. Шевченкове Ємлч. р-ну; торф. (1959), 5,5 км на півн. схід від смт Олевськ)

Тишів (мрн (2016) поміж с. Шевченково та с. Тишів Мал.)

Тишів (х. (1946) Шевченківської с. р. Чоп. р-ну)

Тишкове (бол. (1990), с. Вишевичі Рад. р-ну)

Тишкуни (х. (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Тищинское (уроч. (1471), с. Грижани Жит. пов.)

Тішевки (ЗМЗ (2022), Ром. с. г.)

Тлінне (уроч. (1926) Ємлч. р-ну)

Тнявське (торф. (1959): 10,5 км на півн. зах. від смт Червоноармійськ; 18 км на схід від м. Звягель)

Товин (кол. (до 1939) Ємлч. р-ну)

Товкачове (ЗМЗ (2022), Овр. м. г.)

Товкова Загорода (бол. (1926) на півд зах. від с. Клочки Народ. р-ну)

Товсте (х. (1946) Негребівської с. р. Рад. р-ну)

Товстий Корінь (х. (1923) Мал. р-ну)

Товстий Корінь (х. (1946) Ворсівської с.р. Мал. р-ну)

Товстиця (х. (1926) Слов. р-ну)

Товща (уроч. (1846–1863), с. Радогоща Лугин.)

Тодосьове (бол. (1989), с. Брідок Ємлч. р-ну)

Тойне, Тояни, Гноїн (х. (1923) Ємлч. р-ну)

Токареве (бол. (1962), с. Українка Мал. р-ну)

Токи-Остаповскіе (уроч. (1846–1863), с. Остапи Лугин.)

Токов Мох (ЗМЗ (2022), Ємлч. с. г.)

Токовище (ЗМЗ (2022), Слов. м. г.)

Токовщина (х. (1926) Олев. р-ну)

Токча (уроч. (1846–1863), с. Болярка Олев.)

Токчи (х. (1926) Олев. р-ну)

Толкачев Лес (уроч. (1846–1863), с. Прилуки Овр.)

Толкачевские (хх. (1846–1863), с. Прилуки Овр.)

Толкачевский (х. (1846–1863), с. Дубовий Гай Овр.)

Толкачевский (х. (1846–1863), с. Прилуки Овр.)

Толкова-Загорода (уроч. (1846–1863), с. Купище Ушом.)

Толовскіе Нивы (уроч. (1846–1863), с. Майдан-Копищенський Олев.)

Толока (пасов. (2021–2024), с. Ушиця Корс.)

Толоконь (уроч. (1846–1863), с. Сухарівка Нар.)

Толочне (х. (1926) Олев. р-ну)

Толсчица (урочища (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Толща (уроч. (1846–1863), с. Білки Ром.)

Томашевка (кол. (1906) Фас. вол. Жит. пов.)

Томашевка (уроч. (1846–1863), с. Киянка Барш.)

Томашевка (уроч. (1846–1863), с. Радогоща Лугин.)

Томашевка (уроч. (1846–1863), с. Росівка Черн.)

Томашевка (уроч. (1906) Фас. вол. Жит. пов.)

Томашівка (кол. (до 1939) Пот. р-ну)

Томкова Гребля (уроч. (1846–1863), с. Лучанки Слов.)

Томшове (бол. (1988), с. Гуто-Мар’ятин Народ. р-ну)

Тонило (бол. (1846–1863), с. Кам’яна Гірка Лугин.)

Тонильскій Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Кам’яна Гірка Лугин.)

Топаринъ (ос. (1846–1863), с. Копище Олев.)

Топеница (фільв., сучас. с. Тепениця Олев.)

Топила (уроч. (1846–1863), с. Малий Дивлин Лугин.)

Топило (бол.: сс. (1962) Липники та (1989) Остапи Лугин. р-ну)

Топильце (бол. (1990), с. Вишевичі Рад. р-ну)

Топильце (уроч. (1846–1863), с. Іванівка Мал.)

Топке (бол. (2004), с. Кожухівка Корс. р-ну)

Топлиця (бол. (2004), с. Невгоди Овр. р-ну)

Тополі Стебницького (ППМЗ (2022), Жит. р-н, с. Стебниця)

Топорища (кол. (1906) Фас. вол. Жит. пов.)

Топорище (кол. (1933) В-В. р-ну)

Топорище (уроч. (1846–1863), с. Купище Ушом.)

Топорищенська Рудня (кол. (1933) В-В. р-ну)

Топорищ.-Рудня (кол. (1906) Фас. вол. Жит. пов.)

Торопскій Лѣсокъ (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.)

Торф (став (1988), с. Радогоща Лугин. р-ну)

Торфове (бол.: (1989) с. Бондарі Овр. р-ну; (2004) с. Курне Черв. р-ну)

Торф’яне (бол.: (1988) с. Михайлівка Корс. р-ну; сс. Малі Кліщі, Калинівка Народ. р-ну; м. Коростишів)

Торф’яне Болото (торф. (1959), м. Коростишів)

Торф’яник (дж. (1989) с. Дуга Ємлч. р-ну)

Торхове (бол. (2004), с. Стара Буда Рад. р-ну)

Торчин (кол. (до 1939) В-В. р-ну)

Торчинъ (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Торчинъ (уроч. (1846–1863), с. Бараші Барш.)

Торчинъ (уроч. (1846–1863), с. Грушки Хорош.)

Точево (бол. (1846–1863), с. Ємільчине)

Точища (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Траса (ділян. дор. (2021–2024), с. Тупальці Брон.)

Траса (уроч. (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Требушка (уроч. (1846–1863), с. Бондарівка Ушом.)

Трена (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Тремцы (уроч. (1846–1863), с. Селець Черн.)

Третьясовы нивки (уроч. (1846–1863), с. Білка Ушом.)

Тригір’я (уроч. (2021–2024), м. Житомир)

Тригубинів (х. (1926) Ушом. р-ну)

Три Дуби (куток (2016) м. Малин)

Тризна (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.) (р)

Три Кіпці (х. (1959) Народ. р-ну)

Три Копці (х. (1926) Купицької с. р. Ушом. р-ну)

Три Копці (х. (1926) Ставищенської с. р. Ушом. р-ну)

Три Корчмы (уроч., Фас. вол. Жит. пов.)

Трилядне-Кошарки (х. (1923) Пот. р-ну)

Тримостки (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.)

Трифанчикове (бол. (1990) с. Нова Буда Рад. р-ну)

Трійця (курган (2021–2024), с. Михайлівка Корс.)

Трокинъ (уроч. (1846–1863), с. Лизник Хорош.)

Троковическое (торф. (1959), 10 км на півд. схід від смт Черняхів)

Тромовська (крин. (2004), с. Діброва Лугин. р-ну)

Трон (слоб. (1941) Лугин. р-ну)

Троновка (слоб. (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Троски (х. (1941) Овр. р-ну)

Тростець (уроч. (1846–1863), с. Літки Лугин.)

Тростки (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Тростяне (бол. (1988), с. Мединівка Корс. р-ну)

Тростянець (уроч. (1846–1863), с. Велика Глумча Ємлч.)

Тростяниця (х. (1946) Барвінківської с. р. Чоп. р-ну)

Тростянка (х. (1926) Ушом. р-ну)

Тростяное (уроч. (1846–1863), с. Обиходи Корс.)

Трофимова Сажалка (бол. (1990), с. Нова Буда Рад. р-ну)

Трохимчукова (крин. (1955), с. Пряжів Жит. р-ну)

Трошанинське (торф. (1959), 9,5 км на півд. схід від м. Житомир)

Трощин (х. (1926) Слов. р-ну)

Троянъ (уроч. Піщ. вол. Н-В. пов.)

Труби (куток (2016) с. Ялцівка Мал.)

Трубки (уроч. (1846–1863), с. Зелениця Барш.)

Трубське (бол. (1926), кол. Бовсунівських хх. Овр. пов.)

Трубы (уроч. (1846–1863), с. Повч Лугин.)

Труневъ (х. (1906) Слов. вол. Овр. пов.)

Трунів-Поросля (х. (1923) Слов. р-ну)

Труское (бол. (1846–1863), с. Верхня Рудня Овр.)

Труховище, Торфовисько (став (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Трухово (бол. (1846–1863), с. Варварівка Брон.)

Трьохрогове (бол. (1988), с. Селець Народ. р-ну)

Туганів (х. (1941) Яр. р-ну)

Тугановъ (уроч. Жолоб. вол. Н-В. пов.)

Тугощи (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Хочинська Олев.)

Тугощинське (торф. (1959), 23 км на півн. схід від смт Олевськ)

Тужеръ (уроч. (1846–1863), с. Михіївка Чиж.)

Тулинське (торф. (1959), 12 км на півд. схід від м. Житомир)

Туличів (х. (1926) Овр. р-ну)

Тумар (кол. (1923) Бараш. р-ну)

Тумар-Брачки (кол. (1935) Бараш. р-ну)

Тумаръ (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Тумбине (бол. (1988), с. Гулянка Корс. р-ну)

Тупалецкій (х. (1906) Романов. вол. Н-В. пов.)

Турейка (ЗМЗ (2022), Лугин. с. г.)

Турейка (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Турець (уроч. (1846–1863), с. Мокляки Ємлч.)

Тур’є (бол. (1988), с. Листвин Овр. р-ну)

Туринъ (уроч. (1846–1863), с. Мала Глумча Ємлч.)

Туркеня (уроч. (1846–1863), с. Бараші Барш.)

Турок (х. (1926) Олев. р-ну)

Турокъ (уроч. (1846–1863), с. Юрове Олев.)

Туручинъ (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.)

Турчинське (торф. (1959), 21 км на півн. схід від смт Володарськ-Волинський)

Тусикове (бол. (1962), с. Гута-Потіївка Рад. р-ну)

Трещанка (уроч. с. Дубрівка Дубр.)

Трубское (уроч. (1846–1863), с. Плещівка Корс.)

Тхір (бол. (1988), с. Листвин Овр. р-ну)

Тхор (уроч. (1846–1863), с. Нова Рудня Лугин.)

Тхоревъ Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Зубковичі Олев.)

Тхоринка (уроч. (1846–1863), с. Лозниця Нар.)

Тхорове (бол. (1988), с. Бараші Ємлч. р-ну)

Тюкелівське (торф. (1959), 15 км на півд. зах. від смт Дзержинськ)

Тылное (уроч. (1846–1863), с. Вигів Горщ.)

Тындикъ (уроч. (1846–1863), с. Дубники Грдн.)

Тынецъ (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.)

Тынчинъ (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Тычкова (уроч. (1846–1863), с. Привар Овр.)

Тычкова (х. (1846–1863), с. Привар Овр.)

Тычкова (х. (1846–1863), сучас. с. Тичків Нар.)

Тѣсновка (слоб (1846–1863), с. Літки Лугин.)

Тѣсновка (слоб. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Тѣсновка (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Тѣсновка (уроч. (1906) Грдн. вол. Н-В. пов.)

Тѣсново (уроч. (1846–1863), с. Купеч Корс.)

Тѣсновъ (уроч. (1846–1863), с. Михайлівка Корс.)

Убедра (уроч. (1846–1863), с. Ушомир Ушом.)

Убитое (уроч. (1846–1863), с. Обиходи Корс.)

Уваровка (кол. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Уваровскій (х. (1846–1863), с. Варварівка Брон.)

Уворотівське (торф. (1959), 28 км на півн. зах. від смт Ємільчине)

Углины (уроч. (1846–1863), с. Сущани Олев.)

Угля (2 уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.)

Угол Холостяків (місцина (2016) в м. Малин)

Уголець (уроч. (1846–1863), с. Чоповичі Чоп.)

Угольний Склад (куток (2016) с. Пристанційне Мал.)

Угольце (х. (1926) Народ. р-ну)

Уданевичи (уроч. (1846–1863), с. Велика Глумча Ємлч.)

Ужачинская-Гута (кол. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Ужачинська Гута (кол. (1923) Н-В. р-ну)

Ужівка (х. (1946, 1952) Ушомирської с.р. Корс. р-ну)

Узки (уроч. (1846–1863), с. Жеревці Лугин.)

Укаменя (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Укорищє (уроч. (1611) побл. сучас. м Черняхів)

Українське (торф. (1959), 9 км на півд. схід від смт Черняхів)

Улашановка (кол. (1906) Курн. вол. Н-В. пов.)

Улашанівка (кол. (1930) Н-В. р-ну)

Ульянов (х. (1846–1863), с. Нивки Овр.)

Ульяновка (кол. (1906) Мирп. вол. Н-В. пов.)

Ульяновъ (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Уляды (уроч. (1846–1863), с. Нижня Рудня Овр.)

Улянівка (х. (1946) Цеберківської с.р. Баран. р-ну)

Улянівка, Юлянівка (кол. (до 1946), х. (1946-1954) Баран. р-ну)

Уманський (х. (1946) Руднянської с.р. Овр. р-ну)

Умѣсное (уроч. (1846–1863), с. Будки Олев.)

Ундрово (х. (1926) Слов. р-ну)

Упиръ (х. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Урля (корч. (1906) Рогач. вол. Н-В. пов.)

Урля (х. (1923) Баран. р-ну)

Урожайний (район (2021–2024) м. Звягель)

Урочище (х. (2021–2024), с. Михайлівка Корс.)

Урочище-Андрѣевцевъ (уроч. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Урочище Бехівські Дачі (ЗМЗ (2022), Корс. м. г.)

Урочище Біля Трьох Дубів (ЗМЗ (2022), Н-В. м. г.)

Урочище Валиковы Дороги (уроч. (1846–1863), с. Нова Рудня Лугин.)

Урочище Верба (ЗМЗ (2022), Ємлч. с. г.)

Урочище Гала (ЗМЗ (2022), Олев. м. г.)

Урочище Дуби (ЗМЗ (2022), Слов. м. г.)

Урочище Камінь (ЗМЗ (2022), Ром. с. г.)

Урочище Криниченька (ППМЗ (2022), Рад. м. г.)

Урочище Лофіцьке (ЗМЗ (2022), Ємлч. с. г.)

Урочище Мокре (ЗМЗ (2022), Олев. м. г.)

Урочище Нивки (ППМЗ (2022), Жит. р-н, с. Станишівка)

Урочище Пасічне (ЗМЗ (2022), Хрт. с. г.)

Урочище-Перегаття (торф. (1959), 19 км на півн. схід від смт Народичі)

Урочище Пісковня (ЗМЗ (2022), Ром. с. г.)

Урочище Провальне (урвище (2016), с. Українка Мал.)

Урочище Смульське (ЗМЗ (2022), Шахворостівська с. р.)

Урочище Тригір'я (ППМЗ (2022), Жит. р-н.)

Урочище Хилятин (ЗМЗ (2022), Олев. м. г.)

Урочище Церковне (урвище (2016), с. Українка Мал.)

Урочище "Язвін -1" (ППМЗ (2022), Овр. м. г.)

Урочище "Язвін -2" (ППМЗ (2022), Овр. м. г.)

Урочище "Язвін -3" (ППМЗ (2022), Овр. м. г.)

Усище (уроч. (1846–1863), с. Білка Ушом.)

Усово (х. (1926) Олев. р-ну)

Усовъ (х. (1906) Слов. вол. Овр. пов.)

Усолускія-Будища (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Устимовъ (уроч. Піщ. вол. Н-В. пов.)

Устинівка (х. (1926) Ушом. р-ну)

Устинівка (х. (1946) Перганської с.р. Олев. р-ну)

Устинівка, Юстинівка (х. (до 1954) Олев. р-ну)

Устя, Шопи Устянські (х. (1923) Грдн. р-ну)

Утишалово (уроч. (1846–1863), с. Тепениця Олев.)

Уша (дж. (1988), с. Бараші Ємлч. р-ну)

Ушановскій (уроч. (1846–1863), с. Михайлівка Корс.)

Ушицьке (торф. (1959), с. Гулянка Корс. р-ну)

Ушицький Кам'яний Кар'єр (кар'єр (2021–2024), с. Ушиця Корс.)

Ушично (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Ушично (кол. (1930) Пул. р-ну)

Ушомирський (парк (2022), Корс. р-н, с. Ушомир)

Ушомирський (х. (1926) Ушом. р-ну)

Ушомирський Парк / Ушомирський Заповідник (парк (2021–2024), м. Коростень)

Фабіянове (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Фасовка (х. (1906) Фас. вол. Жит. пов.)

Фасовская-Рудня (кол. (1906) Фас. вол. Жит. пов.)

Фащівка (уроч., х. (після 1923 на обл. не знач.) Рад. р-ну)

Фащуки (х. (1926) Слов. р-ну)

Федоришине (бол. (1988), с. Бараші Ємлч. р-ну)

Федорівка (кол. (1928) Ємлч. р-ну)

Федорівка (кол. (до 1939) В-В. р-ну)

Федорівка (слоб. (до 1923) Н-В. р-ну)

Федорівський (ЗМЗ (2022), Н-В. м. г.)

Федоровка (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Федоровка (слоб. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Федюкове (бол. (1988), с. Михайлівка Корс. р-ну)

Федюковий Ставок (став (2021–2024), с. Михайлівка Корс.)

Федюхове (бол. (2004), с. Курне Черв. р-ну)

Фелиціановка (кол. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Фелікова (крин. (1962), с. Леніне Рад. р-ну)

Фельське (уроч. (2021–2024), с. Пулини Пул.)

Феньова (крин. (2004), с. Новина Корс. р-ну)

Ферма (вигін (2021–2024), м. Коростень)

Ферма (х. (1928) Корш. р-ну)

Ферма Лісгоспу (х. (1946, 1952) Єлівської с.р. Мал. р-ну)

Фермерське (орне поле (2021–2024), с. Михайлівка Корс.)

Фетунове (уроч. і коп. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Филимонова (х. (станом на 1924 на обл. не знач.) Пот. вол.)

Финякъ (х. (1906) Рогач. вол. Н-В. пов.)

Філія (уроч. (2021–2024), с. Пулини Пул.)

Філія (х. (1941) Яр. р-ну)

Філонівка (кол. (до 1939), х. (1954) Рад. р-ну)

Філончиків (х. (1926) Рад. р-ну)

Фільварок (фільв. (1846–1863), с. Сущани Олев.)

Флоровка (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Флороносні Пісковики (ППМЗ (2022), Жит. р-н, між сс. Волянщина і Невирівка)

Фльорівка (кол. (до 1939) Черв. р-ну)

Фокове Багно (х. (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Фонтанка (х. (1906) Фас. вол. Жит. пов.)

Фортунка (слоб. (1846–1863), с. Човнова Хорош.)

Франовка (х. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Франовна (х. (1846–1863), с. Гадзинка Глибоч.)

Францевка (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Фридендорфъ (кол. (1846–1863), с. Олександрівка Н-В.)

Фридриховка (кол. (1906) Мирп. вол. Н-В. пов.)

Фридріхівка (кол. (до 1939) Баран. р-ну)

Фризівка, Фрідендорф (кол. (1935) Н-В. м. р.)

Фризовка (кол. (1906) Роман. вол. Н-В. пов.)

Фроловка (уроч. (1846–1863), с. Дуби Слов.)

Фундаменты (бол. (1846–1863), с. Зелениця Барш.)

Хаботина (х. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Хаївка (х. (1946) Соболівської с.р. Корн. р-ну)

Ханів (х. (1926) Овр. р-ну)

Харашківський Ставок (х. (1926) Мал. р-ну)

Харитонова (коп. (1962), с. Зелена Діброва Черв. р-ну)

Харків Луг (бол. (1989), с. Симони Ємлч. р-ну)

Харкові Круги (ЗМЗ (2022), Олев. м. г.)

Харченка (х. (1846–1863), побл. м. Житомир)

Харченкове (бол. (1990), с. Покостівка Жит. р-ну)

Хатецьке (бол. (1988), сс. Остапи, Радогоща Лугин. р-ну)

Хатирине (бол. (2004), с. Стрижівка Корш. р-ну)

Хатки (бол. (1846–1863), с. Остапи Лугин.)

Хатки (кол. (до 1941) Чоп. р-ну)

Хатки (уроч. (1846–1863), с. Середня Бар.)

Хатки (уроч. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Хатки (х. (1923) Бараш. р-ну)

Хатки (х. (1923) Пот. р-ну)

Хатки (х. (1923) Троян. р-ну)

Хатки (х. (1926) Мал. р-ну)

Хатки (х. (1929) Корш. р-ну)

Хачене (бол. (1846–1863), с. Усолуси Барш.)

Хаюкове (бол. (1989), с. Бондарі Овр. р-ну)

Хвалисовъ (уроч., Джерело Олев.)

Хваличівське (х. (1926) Мал. р-ну)

Хвастівка (уроч. (1941) Мирп. р-ну)

Хвоево (уроч. (1846–1863), с. Йосипівка Чоп.)

Хвоинъ (уроч. (1846–1863), с. Жубровичі Олев.)

Хвойна (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Хвойницкое (уроч. (1846–1863), с. Великий Дивлин Лугин.)

Хвойня (уроч. (1846–1863), с. Липляни Чоп.)

Хвойовате (бол. (2004): с. Краснопіль Корс. р-ну; с. Старі Вороб’ї Мал. р-ну)

Хвопичинъ (уроч. (1846–1863), с. Жубровичі Олев.)

Хвоска (став (1989), с. Новаки Корс. р-ну)

Хвостованка (уроч. (1846–1863), побл. с. Виступовичі Овр.)

Хвошнівське (торф. (1959), 18 км на схід від смт Олевськ)

Хвошня (ос. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Хвошня (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Хвощай (уроч. (1846–1863), с. Бобрицька Болярка Барш.)

Хвощаки (бол. (1846–1863), с. Радовель Олев.)

Хвощевъ Лѣсокъ (уроч. (1846–1863), с. Зелениця Барш.)

Хвощове Болото (ЗМЗ (2022), Корс. м. г.)

Хвощове Болото (парк (2021–2024), м. Коростень)

Хвоя (уроч. (1846–1863), с. Рудня Олев.)

Хижинъ (уроч., Ушом. вол. Жит. пов.)

Хижки (при д. Кулешахъ) (х. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Хижки (при д. Непознаничахъ) (х. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Хилимонцы (уроч. (1846–1863), с. Велика Глумча Ємлч.)

Хилимонцы (уроч. (1846–1863), с. Мала Глумча Ємлч.)

Хилиня (уроч. (1846–1863), с. Купеч Корс.)

Хилятинъ (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.)

Хиховъ (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Хичевъ-гута (х. (1846–1863), с. Небіж НБ.)

Хичів (кол. (до 1939), х. (1946-1954) В-В. р-ну)

Хичів (торф. (1959), 5 км на півн. схід від смт Лугини)

Хичів (х. (1946) Краснорічківської с. р. В-В. р-ну)

Хичів (х. (1946) Старобобрицької с. р. В-В. р-ну)

Хінчанка (х. (1946) Глибочицької с.р. Жит. р-ну)

Хінчанка Перша (х. (до 1954) Черн. р-ну)

Хінчанка, Хінчанка Друга (х. (1925) Черн. р-ну)

Хланевське (бол. (2004), с. Харитонівка Корш. р-ну)

Хлібозавод (урвище (2016), м. Малин)

Хлопчук (х. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Хлупинцы (присілок (1471), Жит. пов.)

Хлюпинска (земля (1471), Жит. пов.)

Хмелесушка (урв. (2016), с. Ялцівка Мал.)

Хмелинець (х. (1926) Лугин. р-ну)

Хмелі (ЗМЗ (2022), Овр. м. г.)

Хмельниця (став (2021–2024), с. Пулини Пул.)

Хмерин-Новий (кол. (1957) Ємлч. р-ну)

Хмиринське (торф. (1959), 11,5 км на півд. зах. від смт Ємільчине)

Хмеринъ-Новый (кол. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Хмольня (уроч. (1846–1863), с. Великі Міньки Нар.)

Хмѣлевка (бол. (1846–1863), с. Жеребилівка Піщів.)

Хмѣлево (бол. (1846–1863), с. Суховоля Хорош.)

Хмѣлевъ-Ставокъ (х. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Хмѣлинецъ (уроч. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.)

Хмѣльникъ (уроч. Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Христище (х. (1846–1863), с. Бовсуни Лугин.)

Ходачи (бол. (1846–1863), с. Йосипівка Чоп.)

Ходиха (уроч. (1923) Бараш. р-ну)

Ходосине (бол. (1962), с. Меделівка Рад. р-ну)

Ходосовъ (ос. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Ходыка (уроч. (1846–1863), с. Червоний Бір Ємлч.)

Ходыка (уроч. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Холмъ (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Холосна (кол. (1906) Ушом. вол. Жит. пов.)

Холоснова О(ст)рова (землі (1611) побл. сучас. с. Великий Ліс Корс. р-ну)

Хоменкова (коп. (2004), с. Неділище те Ємлч. р-ну)

Хоменкове (бол. (2004), с. Неділище Ємлч. р-ну)

Хомине (бол. (1989), с. Малахівка Лугин. р-ну)

Хоминъ Мохъ (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.)

Хомичевъ (х. (1906) Пок. вол. Овр. пов.)

Хомове (багно (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Хомутець (уроч. (1846–1863), с. Мокляки Ємлч.)

Хоронжие (хх. (1846–1863), с. Левковицький Млинок Овр.)

Хоронжі (х. (1926) Слов. р-ну)

Хорошая Дуброва (уроч. (1846–1863), с. Кривотин Ємлч.)

Хорошей Борокъ (уроч. (1846–1863), с. Рясне Бараш.)

Хорошій Дубъ (уроч. (1846–1863), с. Тетірка Курн.)

Хорошок (х. (1939) Щорс. р-ну)

Хорошуха (уроч. (1846–1863), с. Чміль Ємлч.)

Хорунжіе (х. (1906) Пок. вол. Овр. пов.)

Хотецьке (торф. (1959), 15 км на півд. зах. від смт Лугини)

Хотиж (х. (1946) Гоноринської с. р. Бараш. р-ну)

Хотиничь (уроч. (1846–1863), с. Іванопіль Ушом.)

Хотище (уроч. (1846–1863), с. Сербо-Слобідка Чиж.)

Хотівка (бол. (1925) на півн. від с. Липники Лугин. р-ну)

Хотільче (пасов. (2021–2024), с. Замисловичі Олев.)

Хотовка (бол. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Хотывель (уроч. (1846–1863), с. Думинське Овр.)

Хотыжъ (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Хотѣни(ц)ки(и) О(с)тро(в) (місцев. (1611) побл. сучас. с. Великий Ліс Корс. р-ну)

Хочинське (торф. (1959), 31 км на півн. схід від смт Олевськ)

Хощевато (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Хранівка, Хронівка (х. (1928) Черн. р-ну)

Хребча (х. (1906) Рогач. вол. Н-В. пов.)

Хребча (х. (1946) Н-В. р-ну)

Хрести, Крести (х. (1924) Пот. р-ну)

Хрестське (торф. (1959), 12 км на півд. зах. від смт Олевськ)

Хрещатик (алея (2016), м. Малин)

Христинище (х. (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Христофоръ (х. (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Хузи (хх. (1846–1863), с. Нова Рудня Лугин.)

Хутарецъ (уроч. (1846–1863), с. Сімаківка Бараш.)

Хутарище (уроч. (1846–1863), с. Киянка Барш.)

Хутарище (уроч. (1846–1863), с. Сербо-Слобідка Чиж.)

Хутір (х. (1846–1863), с. Сущани Олев.)

Хутір 25-й Кілометр (х. (з 1946 – Клинівка) Ємлч. р-ну)

Хутір 37-й Кілометр (х. (1941; з 1946 – Межирічка) Ємлч. р-ну)

Хутор (уроч. (1846–1863), с. Тупальці Брон.)

Хутора (уроч. (1846–1863), с. Миколаївка Ємлч.)

Хутора (уроч. (1846–1863), с. Рясне Бараш.)

Хутора (х. (1926) Олев. р-ну)

Хутора-Антоновскія (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.)

Хуторъ (уроч. (1846–1863), с. Малий Яблунець Ємлч.)

Хуторъ Глумецкій (х. (1846–1863), с. Мала Глумча Ємлч.)

Хуторець (уроч. (1846–1863), с. Пулино-Гута Пул.)

Хуторець (х. (1926) Лугин. р-ну)

Хуторище (уроч. (1846–1863), с. Білошиці Ушом.)

Хуторище (уроч. (1846–1863), с. Верхня Рудня Овр.)

Хуторище (уроч. (1846–1863), с. Сорочень Барш.)

Хуторок (уроч. (1846–1863), с. Озеряни Олев.)

Хуторское (уроч. (1846–1863), с. Магдин Гладк.)

Хут. Юзеров (уроч. (1846–1863), с. Бірківське Овр.)

Цар (став (1988), с Листвин Овр. р-ну)

Царевъ Борокъ (уроч. (1846–1863), с. Червоний Бір Ємлч.)

Царевъ-Борокъ (уроч. (1906), Бараш. вол. Жит. пов.)

Царимбір (уроч. (2021–2024), с. Тупальці Брон.)

Царів (х. (1940) Корс. р-ну)

Царів Бір (слоб. (1923) Бараш. р-ну)

Царів Борок, Червоний Бір (уроч. (до 1946), х. (до 1961) Ємлч. р-ну)

Царів Лісок (бол. (1911) на півд. Овр. пісковику)

Царське Село (куток (2016) м. Малин)

Цвіковищенівське (торф. (1959), 12,5 км на півн. схід від с. Бараші Ємлч. р-ну)

Цвіковищенське (торф. (1959), 14 км на півн. схід від с. Бараші Ємлч. р-

ну)

Цвіт (уроч. (1926) Ємлч. р-ну)

Цвітянка (кол. (до 1939) Черв. р-ну)

Цвѣтовцы (уроч. (1846–1863), с. Мала Глумча Ємлч.)

Цвѣтъ (уроч. (1846–1863), с. Королівка Ємлч.)

Цвѣтъ (ф. (1846–1863), с. Василівка Бер.)

Цегельня (уроч. (1906), Ушом. вол. Жит. пов.)

Цегельня (х. (1941) Корс. р-ну)

Цезьчине (сад, коп. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Центр (куток (2016) смт Чоповичі Мал.)

Центр (куток (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Центральний (стави: (1988) с. Сушки Корс. р-ну; (1992) с. Краснопіль Чудн. р-ну)

Церковище (уроч. (1846–1863), с. Кикова Стр.)

Церковище (уроч. (1846–1863), с. Перебороди Слов.)

Церковщизна (х. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Церковщина, Церковщизна (х. (1939) Жит. р-ну)

Цибель (х. (1923) Рад. р-ну)

Циганка (ЗМЗ (2022), Олев. м. г.)

Циганка (торф. (1959), 26 км на півн. схід від смт Олевськ)

Циганські Гори (горб. місцев. (2016) м. Малин)

Цукеркове (орне поле (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Цуманська Саджалка (бол. (1988), с. Бараші Ємлч. р-ну)

Цуньова (коп. (2004), с. Ходаки Корс. р-ну)

Цюпове (бол. (1962), с. Гута-Потіївка Рад. р-ну)

Цыганская Гора (уроч. (1846–1863), с. Дубовий Гай Овр.)

Чабан (х. (1846–1863), сучас с. Чабан Слов.)

Чабан (х. (до 1954) Слов. р-ну)

Чагловъ Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Мар’янівка Чиж.) (див. Чахлы)

Чадовець (уроч. (станом на 1924 на обл. не знач.) Рад. пов.)

Чайківецький (став (1990), с. Старочуднівська Гута Дзерж. р-ну)

Чайківка (х. (до 1956) Дзерж. р-ну)

Чайківська (слоб. (станом на 1924 на обл. не знач.) Рад. пов.)

Чайківська Рудня, Рудня-Чайківка, Рудня-Чайківського (х. (1924) Пот. р-ну)

Чайківське (бол. (2004), с. Кам’яний Брід Корш. р-ну)

Чайновъ (уроч. (1846–1863), смт Городниця)

Чамар (х. (1926) Олев. р-ну)

Чамишель (уроч. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.)

Чаморъ (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Чанівське (торф. (1959), с. Велика Фосня Овр. р-ну)

Чаны (уроч. (1846–1863), с. Михайлівка Олев.)

Чапаєвка (х. (1946) Жеревецької с.р. Лугин. р-ну)

Часник (бол. (2004), сс. Кочичине, Паранине Ємлч. р-ну)

Частик (луг (2021–2024), с. Ушиця Корс.)

Часточі (торф. (1959), 36 км на півд. зах. від смт Олевськ)

Чахлы (уроч. (1846–1863), с. Мар’янівка Чиж.)

Чаща, Чащі (х. (станом на 1928 на обл. не знач.) Рад. р-ну)

Чебновый Лѣсъ (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Чеботаръ (уроч. (1846–1863), с. Ушиця Ушом.)

Чевновъ Лѣсъ (ліс (1846–1863), с. Хочине Олев.)

Чекзинъ (уроч. (1846–1863), с. Киянка Барш.)

Человскій (х. (1906) Іск. вол. Овр. пов.)

Чемерна (торф. (1959), 20 км на півн. зах. від смт Олевськ (ТФ, 2, 115).

Чемерно (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Чеморище (уроч. (1846–1863), с. Тепениця Олев.)

Ченчи (х. (1926) Ушом. р-ну)

Чепільське (торф. (1959), 23 км на півд. зах. від смт Олевськ)

Червінське (торф. (1959), 10,5 км на півд, зах. від смт Олевськ)

Червона Гірка (пагорб (2021–2024), м. Коростень)

Червона Града (уроч. (до 1923) Троян. р-ну)

Червона Зірка (х. (1946) Великоп’ятигірської с. р. Бараш. р-ну)

Червона Корчма (х. (1929) Яр. р-ну)

Червоне (торф. (1959), с. Мелені Корс. р-ну)

Червоне (уроч. (до 1925) Мархл. р-ну)

Червоний (х. (1946) Болотницької с.р. Народ. р-ну)

Червоний Бир (бір (2021–2024), с. Ушиця Корс.)

Червоний Бір (х. (1946) Вербівської с. р. Бараш. р-ну)

Червоний Гай (х. (з 1956) Корш. р-ну)

Червоний Лан (х. (1946) Головківської с.р. Мал. р-ну)

Червоний Млинок (х. (з 1926) Слов. р-ну)

Червоний Ставок, Панський Ставок (кол. (1928) Ємлч. р-ну)

Червоний Степок (х. (1925) Троян. р-ну)

Червоний Степок (х. (1946) Розкопано-Могильської с. р. Троян. р-ну)

Червоний Степок (х. (до 1954) Іванк. р-ну)

Червоний Хутір (х. (1926) Мал. р-ну)

Червоний Хутір (х. (1926) Овр. р-ну)

Червоний Яр (х. (1928) Корш. р-ну)

Червонная-Корчма (уроч. Піщ. вол. Н-В. пов.)

Червоноволоцький (став (1989), с. Червона Волока Лугин. р-ну)

Червонодвірка (х. (1946) Жовтенської с.р. Довб. р-ну)

Червонодвірка, Червоний Двір, Красний Двір (кол. (до 1939), х. (1952) Щорс. р-ну)

Червонопрапорне, Червонопрапорний (х. (1952) Баран. р-ну)

Червонопрапорний (х. (1946) Смолдирівської с.р. Баран. р-ну)

Череваха (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Черевате (бол. (2004): с. Рудня Олевськ. р-ну; с. Крупчатка Лугин. р-ну)

Черевичъ (уроч. (1846–1863), с. Чміль Ємлч.)

Черевківське Гало (торф. (1959), 11 км на півд. зах. від с. Словечне Овр. р-ну)

Черевківський (ЗМЗ (2022), Слов. м. г.)

Черемошне (кол. (до 1939) Жит. р-ну)

Черемошня (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Черемошня (уроч. (1846–1863), с. Кам’яна Гірка Лугин.)

Черемошня (х. (1926) Лугин. р-ну)

Череновичева (коп. (1964), с. Неділище Ємлч. р-ну)

Черенъ (бол. (1846–1863), с. Варварівка Брон.)

Черепівське (торф. (1959), 26 км на півн. схід від смт Олевськ)

Черепы (уроч. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.)

Череса (х. (1926) Слов. р-ну)

Черецьке (торф. (1959), 18 км на півн. схід від смт Олевськ)

Черленівське (торф. (1959) на півд. зах. від смт Олевськ)

Черлено (бол. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Чернена (торф. (1959), с. Паранине Ємлч. р-ну)

Чє(р)нєхо(в)ски(и) Кгру(нт) (землі (1611) побл. сучас. м Черняхів)

Чернецького (х. (1926) Чудн. р-ну)

Чернеча Руденька (х. (1939) Жит. р-ну)

Чернече (бол. (1989), с. Давидки Корс. р-ну)

Чернечій-Курень (уроч., Троян. вол. Жит. пов.)

Чернещина (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Чернещина (х. (1923) Овр. р-ну)

Черни (х. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Чернигов (уроч. (1846–1863), с. Бігунь Слов.)

Черница (ф. (1846–1863), с. Тальки Брон.)

Черницкая (слоб. (1846–1863), с. Варварівка Брон.)

Черничинківське (торф. (1959), 9,6 км на півн. зах. від смт Ємільчине)

Черничникъ (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Іванівська Ємлч.)

Чернишна (уроч. (1846–1863), с. Великі Міньки Нар.)

Чернища (уроч. (1846–1863), с. Джерело Олев.)

Чернііївське (торф. (1959), смт Першотравневе Баран. р-ну)

Черногубокъ (х. (1846–1863), с. Давидки Горщ.)

Чернодубъ (уроч. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Черное (бол. (1846–1863), с. Рудня Олев.)

Черное (х. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)

Черняковы-Кутки (уроч. (1846–1863), с. Липляни Чоп.)

Черняхів (до 1928), Нейборн (до 1946, кол. Черн. р-ну)

Черняховича (х. (1906) Рогач. вол. Н-В. пов.)

Черняховъ (кол. (1906) Черн. вол. Жит. пов.)

Черный-Боръ (уроч. (1846–1863), с. Великі Міньки Нар.)

Черный Мох (уроч. (1846–1863), с. Магдин Гладк.)

Черный Ост. (уроч. (1846–1863), с. Жубровичі Олев.)

Черный Островъ (уроч. (1846–1863), с. Жубровичі Олев.)

Черсювата (уроч. (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Чертежъ (уроч. (1846–1863), с. Жабче Ушом.)

Чертежъ (уроч. (1846–1863), с. Покровське Олев.)

Чертенець (уроч. (1846–1863), с. Росівка Черн.)

Чертениця (х. (1926) Олев. р-ну)

Чертово (бол. (1846–1863), с. Червона Воля Грдн.)

Черториско (уроч (1846–1863), с. Середня Бар.)

Чертошня (бол. (1846–1863), с. Новий Завод Пул.)

Чертоя (уроч. (1846–1863), с. Болярка Олев.)

Черьомушкі (куток (2016) м. Малин)

Чеснокъ (уроч. (1846–1863), с. Кочичине Ємлч.)

Чеська (кол. (до 1946) Дзерж. р-ну)

Чеська Слобідка, Соколова Чеська Слобідка (кол. (1935) Черв. р-ну)

Чешская (кол. (1906) Ром. вол. Н-В. пов.)

Чигарі (х. (1929) Іванк. р-ну)

Чигировскій (х. (1906) Іск. вол. Овр. пов.)

Чизанда (уроч. (1846–1863), с. Тичків Нар.)

Чинсове (бол. (2004), с. Степанівка Ємлч. р-ну)

Чипіль (торф. (1959), 3 км на півн. схід від смт Баранівка)

Чирков, Чирков-Городинський (х. (1923) Троян. р-ну)

Чиста Лужа (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Чиста Лужа (х. (1926) Лугин. р-ну)

Чиста Лужа (х. (1926, 1946) Олев. р-ну)

Чистая Калюжа (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Чистая Лужа (бол. (1846–1863), с. Великий Дивлин Лугин.)

Чистая Лужа (уроч. (1846–1863), с. Бондарівка Ушом.)

Чистая Лужа (уроч. (1846–1863), с. Червонка Слов.)

Чисте (бол.: (1988) с. Велика Чернігівка Овр. р-ну; (2004) с. Любарка Нар. р-ну; торф.)

Чисте Болото (х. (1926) Народ. р-ну)

Чистец (уроч. (1846–1863), с. Дуби Слов.)

Чистина (торф. (1959), 12 км на півд. зах. від смт Олевськ)

Чистый Березникъ (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Чичиркинъ-Островъ (х. (1906) Пок. вол. Овр. пов.)

Чищена (уроч. с. Стрибіж Пул.)

Чмель (слоб. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Чміль (слоб. (до 1939) Ємлч. р-ну)

Чмутов (х. (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Чобут (орне поле (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Чомерне (х. (1926) Олев. р-ну)

Чомутовський (х. (1926) Слов. р-ну)

Чорна (торф. (1959), 22 км на півн. від смт Олевськ)

Чорна Береза (ППМЗ (2022), Жит. р-н, с. Стебниця)

Чорна Грабарка (уроч. (2021–2024), с. Романів Ром.)

Чорна Хата (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Чорне Болото (куток (2016) смт Чоповичі Мал.)

Чорнело (х. (1925) Рад. р-ну)

Чорний Бусел (ЗМЗ (2022), Олев. м. г.)

Чорний Ліс, Біля Чорного Ліска (х. (1926) Ушом. р-ну)

Чорний Мох (ЗМЗ (2022), Ушом. с. г.)

Чорнодуб, Чорнодуби (уроч. (до 1923) Троян. р-ну)

Чорнорудське (торф. (1959), 25 км на півн. схід від смт Баранівка)

Чортове (бол. (1988), с. Велика Фосня Овр. р-ну)

Чорторийськ (х. (1946) Зеремлянської с.р. Баран. р-ну)

Чортянка (х. (1926) Олев. р-ну)

Чочатів Город (х. (1926) Мал. р-ну)

Чубан (х. (1946) Красилівської с. р. Слов. р-ну)

Чубаря (х. (1928) Рад. р-ну)

Чугольскіе Лѣски (уроч. (1846–1863), с. Березники Ємлч.)

Чугун (уроч. (1846–1863), с. Підлуби Ємлч.)

Чулаєвського (х. (1925) Троян. р-ну)

Чулгаевскаго (х. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Чуранда (кол. (1906) Беж. вол. Жит. пов.)

Шабадаївка (х. (1926) Рад. р-ну)

Шабалтасъ (уроч. (1846–1863), с. Сали Черн.)

Шабановское (с-ще (1846–1863), с. Селезівка Слов.)

Шабанський (х. (1926) Овр. р-ну)

Шабатов (х. (1906) Баран. вол. Н-В. пов.)

Шабатов (х. (1923) Баран. р-ну)

Шабашевъ Остров (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.)

Шабель (бол. (1846–1863), с. Красногірка Ушом.)

Шабель (бол. (1988), с. Калинівка Корс. р-ну)

Шабелька (канал (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Шадура (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Шадура (кол. (до 1939) В-В. р-ну)

Шаїне (бол. (1998), с. Сарновичі Корс. р-ну)

Шалашиха (уроч. (станом на 1924 на обл. не знач.) Рад. р-ну)

Шалина (уроч. (1846–1863), с. Вірля Бар.)

Шамалове (бол. (1989), с. Бобричі Лугин. р-ну)

Шамридь (х. (1926) Олев. р-ну)

Шанове (бол. (2004), с. Дениші Жит. р-ну)

Шанхай (куток (2016) м. Малин)

Шанцы (уроч. (1846–1863), с. Рясне Бараш.)

Шатов (х. (1846–1863), с. Возничі Слов.)

Шахтове (орне поле (2021–2024), с. Пулини Пул.)

Швабівське (торф. (1959), 16 км на півн. схід від с. Бараші Ємлч. р-ну)

Швабова (уроч. (1846–1863), с. Сімаківка Бараш.)

Швабоский (х. (1846–1863), с. Прилуки Овр.)

Швейна (куток (2016) смт. Чоповичі Мал.)

Шевський Вир (став (1988), с. Степанівка Лугин. р-ну)

Шевцева Гора (х. (1926) Олев. р-ну)

Шевцева Нива (бол. (1925) на зах. від Овр. пісковику)

Шевцова-Нива (уроч. (1846–1863), с. Топільня Лугин.)

Шевченка (парк (2021–2024), м. Коростень)

Шевченка (х. (1946) Нянівської с.р. Мал. р-ну)

Шевченка (х. (1946) Нововороб’ївської с.р. Мал. р-ну)

Шевченка (х. (1946) Устинівської с. р. Чоп. р-ну)

Шевченка (х. (до 1960) Мал. р-ну)

Шевченків (х. (1924) Мал. р-ну)

Шевченків (х. (1946) Рясненської с. р. Бараш. р-ну)

Шевченко (х. (1923) Троян. р-ну)

Шеметове (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Шемчуки (хх. (1846–1863), с. Думинське Овр.)

Шеневско (бол. (1846–1863), с. Непізнаничі Ємлч.)

Шепловаха (уроч. (1846–1863), с. Жубровичі Олев.)

Шереметів, Шеремети (х. (до 1939) Черв. р-ну)

Шереметове (бол. (1989), с Дуга Ємлч. р-ну)

Шемеретюкове (бол. (1998), с. Болотниця Нар. р-ну)

Шереметы (х. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Шерешівка (кол. (1935) Н-В. м. р.)

Шерешовка (кол. (1906) Піщ. вол. Н-В. пов.)

Шершевичі (х. (1926) Слов. р-ну)

Шершевъ Мохъ (уроч. (1846–1863), с. Зелениця Барш.)

Шє(р)шнє(в)скиє Кгрунти (землі (1611) побл. сучас. м Черняхів)

Шершнівський (х. (1924) Чоп. р-ну)

Шибене (бол. (1925), Лугин. р-н)

Шибенне (х. (1926) Лугин. р-ну)

Шибено (бол. (1846–1863), с. Озеряни Олев.)

Шибено (уроч. (1846–1863), с. Топільня Лугин.)

Шибоница (уроч. (1846–1863), с. Мокляки Ємлч.)

Шийківське (торф. (1959), 28 км на півд. зах. від м. Житомир)

Шиканчуки (хх. (1846–1863), с. Лучанки Слов.)

Шиманишнівське (торф. (1959), 9 км на півн. зах. від смт Баранівка)

Шиманове (бол. (1988), с. Калинівка Нар. р-ну)

Шимкове Джерело (дж. (1990), с. Старочуднівська Гута Дзерж. р-ну)

Шимковъ-Дроздовъ (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Шимчишине (торф. (2004), с. Бобрицька Болярка Ємлч. р-ну)

Шимчуки (х. (1941) Овр. р-ну)

Шинкаревское (бол. (1846–1863), с. Великі Міньки Нар.)

Шинкари (ділян. дор. (2021–2024), с. Туральці Брон.)

Шипівське (торф. (1959), 29 км на півн. схід від смт Олевськ)

Шиповъ (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Шипуново (х. (1926) Лугин. р-ну)

Широка (водойма (2021–2024), с. Глибочок НвГ.)

Широка Долина (х. (1926) Ушом. р-ну)

Широкая-Долина (уроч. (1906), Жолоб. вол. Н-В. пов.)

Широке (бол. (2004), Листвин Овр. р-ну)

Широкое (бол. (1846–1863), с. Дівошин Овр.)

Широкое (уроч. (1846–1863), с. Повч Лугин.)

Шитковъ (уроч. (1846–1863), с. Курчиця Чиж.)

Шишковського (бол. (1962), с. Гута-Потіївка Рад. р-ну)

Шкірудиха (крин. (1988), с. Листвин Овр. р-ну)

Шкобинъ (уроч. (1846–1863), с. Ришавка Ушом.)

Шкрабово (уроч. (1846–1863), с. Ксаверів Мал.)

Шкуратов (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Шлапакове (бол. (1989), с. Чолівка Корс. р-ну)

Шлямовня (уроч. (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Шлях (куток (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Шлях (дорога (2021–2024) побл. с. Туральці Брон.)

Шмитків Горб (підвищ. (2021–2024), с. Зелена Діброва Курн.)

Шодуарівський (парк (2021–2024), м. Житомир)

Шоломківське (бол. (1989) с. Бондарі Овр. р-ну)

Шопи (х. (1946) Лучицької с. р. Грдн. р-ну)

Шопи, Шопи Городницькі (х. (1958) Н-В. р-ну)

Шопстак (х. (1846–1863), с. Возничі Слов.)

Шопы (слоб. (1906) Грдн. вол. Н-В. пов.)

Шорохове (бол. (1962), с. Шевченкове Ємлч. р-ну)

Штани (уроч. (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Шуляйскій (х. (1906) Ром. вол. Н-В. пов.)

Шуляків (х. (1923) Лугин. р-ну)

Шуляковскіе (уроч. (1846–1863), с. Повч Лугин.)

Шуляковъ (х. (1906) Лугин. вол. Овр. пов.)

Шум (пляж (2016) м. Малин)

Шуправське (бол. (1962), с. Улашанівка Черв. р-ну)

Шура (2 уроч. (1846–1863), с. Забаро-Давидівка Ємлч.)

Шуравське (торф. (1959), 24 км на півн. зах. від смт Ємільчине)

Шурище (уроч. (1846–1863), с. Сорочень Барш.)

Шурове (бол. (2004), с. Неділище Ємлч. р-ну)

Шурша (х. (1923) Корш. р-ну)

Шутівські (бол. (1989), с. Киянка Ємлч. р-ну)

Шушківське (бол. (1988), с. Бондарівка Корс. р-ну)

Шушковичи (присілок (1471), Жит. пов.)

Шушковскаго (х. (1906) Рогач. вол. Н-В. пов.)

Щабель (ЗМЗ (2022), Ушом. с. г.)

Щебзавод (х. (1946) Пинязевицької с.р. Мал. р-ну)

Щебзаводський (кар'єр (2021–2024), м. Коростень)

Щеніевское (уроч., Бараш. вол. Жит. пов.)

Щеньовське, Щельовська (уроч. (1923) Бараш. р-ну)

Щенявскаго (х. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Щербини (х. (1946) Щербинської с. р. Черн. р-ну)

Щербинскій (х. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Щербинські Корчми, Щербинський Виселок (х. (до 1946) Черн. р-ну)

Щерыжев (уроч. (1846–1863), с. Дівошин Овр.)

Щетинъ (уроч. (1846–1863), с. Гошів Овр.)

Щетинъ (уроч. (1906) В-Ф. вол. Овр. пов.)

Шурков Угол (уроч. (1846–1863), с. Городець Слов.)

Щурове Поле (х. (1926) Олев. р-ну)

Щуче Болото (куток (2016) с. Шевченкове Мал.)

Щучине (бол. (1988), с. Селець Нар. р-ну)

Щучі Ліски (бол. (1925), с. Великий Дивлин Лугин. р-ну)

Щучьи Лѣски (уроч. (1846–1863), с. Малий Дивлин Лугин.)

Щьотна (куток (2016) м. Малин)

Южинъ Колодезь (уроч. (1846–1863), с. Зубковичі Олев.)

Юзефин (кол. (1925) Яр. р-ну)

Юзефин (кол. (1928) Рад. р-ну)

Юзефин (кол. (1935) Черв. р-ну)

Юзефин (кол. (до 1946) В-В. р-ну)

Юзефинъ (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Юзефинъ (кол. (1906) Піщ. вол. Н-В. пов.)

Юзефинъ (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Юзефины (кол. (1846–1863), с. Городище Н-В.)

Юзефівка (кол. (до 1939) Корс. р-ну)

Юзефівка (уроч. (1923) Ємлч. р-ну)

Юзефівка (х. (1928) Іванк. р-ну)

Юзефівка (х., уроч. (до 1954) Ємлч. р-ну)

Юзефівка, Юзефів (кол. (1935) Н-В. м. р.)

Юзефовка (уроч. (1846–1863), с. Малий Дивлин Лугин.)

Юзефовка (уроч. (1906) Ємлч. вол. Н-В. пов.)

Юзефовка (уроч. (1906) Ушом. вол. Жит. пов.)

Юзефовъ (кол. (1906) Рогач. вол. Н-В. пов.)

Юзиховка (ЗМЗ (2022), Ємлч. с. г.)

Юлине (бол. (1989), с. Потаповичі Овр. р-ну)

Юлино (х. (1926) Товкачівської с. р. Овр. р-ну)

Юліанівка (кол. (1933) В-В. р-ну)

Юліановка (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Юліановка (кол. (1906) Пул. вол. Жит. пов.)

Юліно (парк (2022), Овр. р-н, біля с. Потаповичі)

Юліно (х. (1956) Гошівської с. р. Овр. р-ну)

Юлянівка (кол. (до 1939) Черв. р-ну)

Юрища (х. (1929) Н-В. р-ну)

Юрівка (х. (1946) Малинівської с.р. Мал. р-ну)

Юрківка (бол. (2004), с. Усолуси Ємлч. р-ну)

Юроватинъ (уроч. (1846–1863), с. Мала Глумча Ємлч.)

Юровка (бол. (1846–1863), с. Юрове Олев.)

Юстинбургъ (слоб. (1906) Юр. вол. Овр. пов.)

Юстинівка (кол. (1939) Черв. р-ну)

Яблонец (уроч. (1846–1863), побл. с. Виступовичі Овр.)

Яблонецъ (кол. (1906) Бараш. вол. Жит. пов.)

Яблонецъ (уроч. (1846–1863), с. Жеревці Лугин.)

Яблонівка (х. (1926) Ушом. р-ну)

Яблоновка (слоб. (1846–1863), с. Літки Лугин.)

Яблоновка (уроч. (1846–1863), с. Купище Ушом.)

Яблоновка (уроч. (1846–1863), с. Мар’янівка Довб.)

Яблоновка (х. (1846–1863), с. Купище Ушом.)

Яблоновка, Клочки (слоб., сучас. с. Клочеве (1846–1863), с. Кожухівка Корс.)

Яблоница (уроч. (1846–1863), с. Рудня-Хочинська Олев.)

Яблоны (уроч. (1846–1863), с. Радогоща Лугин.)

Яблуневий Сад (парк/сад (2021–2024), м. Коростень)

Яблунівка (х. (1923) Корс. р-ну)

Явны (уроч. (1846–1863), с. Замисловичі Олев.)

Ягідне (бол. (1990), с. Заньки Рад. р-ну)

Ягіднянське (торф. (1959), 23 км на півд. зах. від м. Житомир)

Ягоденка (кол. (1906) Ушом. вол. Жит. пов.)

Ягодинка (кол. (1935) Черв. р-ну)

Ягодинка (кол. (до 1954) Волод. р-ну)

Ягодинка (торф. (1959), у дол. р. Безіменка; 3,5 км на півд. зах. від смт Пулини)

Ягодинка (х. (1946) Цвітянської с. р. Черв. р-ну)

Ягодно (бол. (1887), с. Прибуток Рад. р-ну)

Ягодно (уроч. (1846–1863), с. Левковицький Млинок Овр.)

Ягодно (уроч. (1846–1863), с. Нераж Черн.)

Ягодно, Ягодне (х. (1924) Народ. р-ну)

Яготно (уроч. (1846–1863), с. Нераж Черн.)

Язвин (уроч. (1846–1863), с. Левковицький Млинок Овр.)

Язвин (х. (1926) Овр. р-ну)

Язвин (х. (1926) Слов. р-ну)

Язвинец (уроч. (1846–1863), с. Бірківське Овр.)

Язвинец (х. (1846–1863), с. Бірківське Овр.)

Язвини (уроч. (1846–1863), с. Гошів Овр.)

Язвинин (бол. (1846–1863), с. Левковицький Млинок Овр.)

Язвинівське (торф. (1959), 8 км на півн. зах. від смт Ємільчине)

Язвинка (бол. (1846–1863), с. Юрове Олев.)

Язвинка (бол. (1925), с. Солов'ї Лугинськ. р-ну)

Язвинка (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Язвинка (уроч. (1846–1863), с. Миколаївка Ємлч.)

Язвинка (х. (1906) Рогач. вол. Н-В. пов.)

Язвинка (х. (1926) Мархл. р-ну)

Язвинки, Язвин (х. (1925) Піщ. р-ну)

Язвинківське (торф. (1959), 21 км на півн. схід від смт Олевськ)

Язвино (уроч. (1846–1863), с. Малий Яблунець Ємлч.)

Язвино (уроч. (1846–1863), с. Мар'янівка Довб.)

Язвинський (став (1964), с. Лутівка Рад. р-ну)

Язвинъ (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.)

Язвинъ (х. (1906) Гладк. вол. Овр. пов.)

Язвинъ (х. (1906) Піщ. вол. Н-В. пов.)

Язвы (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Язвыно (уроч. (1846–1863), с. Лісівщина Ушом.)

Язвынь (уроч. (1846–1863), с. Липники Лугин.)

Язвины (бол. (1846–1863), с. Йосипівка Чоп.)

Язвины (уроч. (1846–1863), с. Вигів Горщ.)

Якима (х. (1906, 1939). Троян. вол. Жит. пов.)

Яковище (уроч. (1846–1863), с. Слобода Овр.)

Якубців (став (2004), с. Любарка Нар. р-ну)

Якушевъ-Мостъ (уроч. (1846–1863), с. Лісівщина Ушом.)

Яльны (уроч. (1846–1863), с. Прилуки Овр.)

Яма (уроч. (1846–1863), с. Радогоща Лугин.)

Яма (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.)

Яменець (уроч. (1846–1863), с. Яменець Ємлч.)

Яменець (х. (1946) Кривотинської с.р. Ємлч. р-ну)

Ями (х. (1926) Олев. р-ну)

Яминец (уроч. (1846–1863), с. Нижня Рудня Овр.)

Яминецьке (торф. (1959), 31 км на півд. зах. від м. Коростень)

Ямище (уроч. (1846–1863), с. Хочине Олев.)

Ямки (уроч. (1846–1863), с. Курчиця Чиж.)

Ямки (уроч. (1926) Грдн. р-ну)

Ямне (бол. (1846–1863), с. Пугачівка Ушом.)

Ямне (бол. (1989), с. Ковалі Корс. р-ну)

Ямне (уроч. (1846–1863), с. Велика Глумча Ємлч.)

Ямне (х. (1924) Пот. р-ну)

Ямне (х. (1940) Корс. р-ну)

Ямни (уроч. (1846–1863), с. Прилуки Овр.)

Ямни (х. (1923) Олев. р-ну)

Ямно (уроч. (1846–1863), с. Лопатичі Олев.)

Ямное (х. (1906) Іск. вол. Овр. пов.)

Ямы (уроч. (1846–1863), с. Кривотин Ємлч.)

Яндзуків (х. (1926) Слов. р-ну)

Яндына Нива (уроч. (1846–1863), с. Лісівщина Ушом.)

Яндынъ Ставокъ (уроч. (1846–1863), с. Лісівщина Ушом.)

Яневича (х. (1906) Левк. вол. Жит. пов.)

Яниновъ (кол. (1906) Рогач. вол. Н-В. пов.)

Янинъ Боръ (уроч. (1846–1863), с. Юрове Олев.)

Янівка (кол. (до 1954) В-В. р-ну)

Янкесове (бол. (1998), с. Бехи Корс. р-ну)

Янкова (став (1988), с. Нові Велідники Овр. р-ну)

Янкове (бол. (1988), с. Киянка Ємлч. р-ну)

Янковських (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Янова Рудня (хх. (1846–1863), с. Ясенець Овр.)

Янова Рудня, Рудня-Барбарівка (х. (1926) Овр. р-ну)

Яноватый Осичнкъ (уроч. (1846–1863), с. Ганнівка Ємлч.)

Яновецька, Янівська (кол. (1924) Пот. р-ну)

Яновка (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Яновка (кол. (1906) Фас. вол. Жит. пов.)

Яновскій-Черень (уроч. (1846–1863), с. Лісівщина Ушом.)

Яновського (х. (1924) Пот. р-ну)

Яновъ-Кутъ (уроч. (1846–1863), с. Липляни Чоп.)

Янушевича (х. (1846–1863), побл. м. Житомир)

Янушевича (х. (1906) Троян. вол. Жит. пов.)

Янушевичів (х. (до 1946) Жит. р-ну)

Янушпіль (слоб. (до 1946) Корс. р-ну)

Янчевських (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Яньове (бол. (1963), с. Голубин Дзерж. р-ну)

Японське (бол. (1988), с. Гошів Овр. р-ну)

Япсове (бол. (1989), с. Бобричі Лугин. р-ну)

Яремина (коп. (2004), с. Великий Яблунець Ємлч. р-ну)

Яремино (х. (2021–2024) побл. с. Кропивня Брон.)

Яремів Ліс (ЗМЗ (2022), Пул. с. г.)

Яремнівське (торф. (1959), 24 км на півн. схід від с. Словечне Овр. р-ну)

Яремчукове (торф. (1959), с. Усолуси Ємлч. р-ну)

Ярило(в)скоє Поле (землі (1611) побл. сучас. м Черняхів)

Яринина Яма (заглибл. у річці (2021–2024), побл. с. Туральці Брон.)

Яринине (сед. (2021–2024), с. Поліянівка Брон.)

Яричище (уроч. (1846–1863), с. Мединівка Корс.)

Ярмокова (уроч. (1846–1863), с. Леонівка Лугин.)

Яровъ (остр.,/уроч. (1846–1863), с. Зубковичі Олев.)

Ярчевскаго (х. (1907) Троян. вол. Жит. пов.)

Ярчище (уроч. (1846–1863), с. Скурати Чоп.)

Ярышевъ (х. (1846–1863), с. Кропивня Брон.)

Ячиницы (уроч. (1846–1863), с. Жубровичі Олев.)

Ячнище (уроч. (1846–1863), с. Топільня Лугин.)

Ясенець (уроч. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.)

Ясенецъ-Левковскій (х. (1906) Пок. вол. Овр. пов.)

Ясенецъ-Руднянскій (х. (1906) Пок. вол. Овр. пов.)

Ясенецъ-Хлуплянскій (х. (1906) Пок. вол. Овр. пов.)

Ясєнєччина (ліс, уроч. (2021–2024), с. Теньківка Курн.)

Ясинова (х. (1846–1863), с. Верхня Рудня Овр.)

Ясленка (уроч. (1846–1863), с. Сирниця Слов.)

Яслище (х. (1906) В-Ф. вол. Овр. пов.)

Ясновые (уроч. (1846–1863), с. Верхня Рудня Овр.)

Ясное (уроч. (1846–1863), с. Журжевичі Олев.)

Яснополянський (став (2021–2024), с. Пулини Пул.)

Эля (уроч. (1846–1863), с. Зубковичі Олев.)

Эмилевка (кол. (1906) Горошк. вол. Жит. пов.)

Эмилевка (кол. (1906) Фас. вол. Жит. пов.)

Эразмовка (кол. (1906) Мирп. вол. Н-В. пов.)

Ѳеодоровка (кол. (1906) Серб. вол. Н-В. пов.)